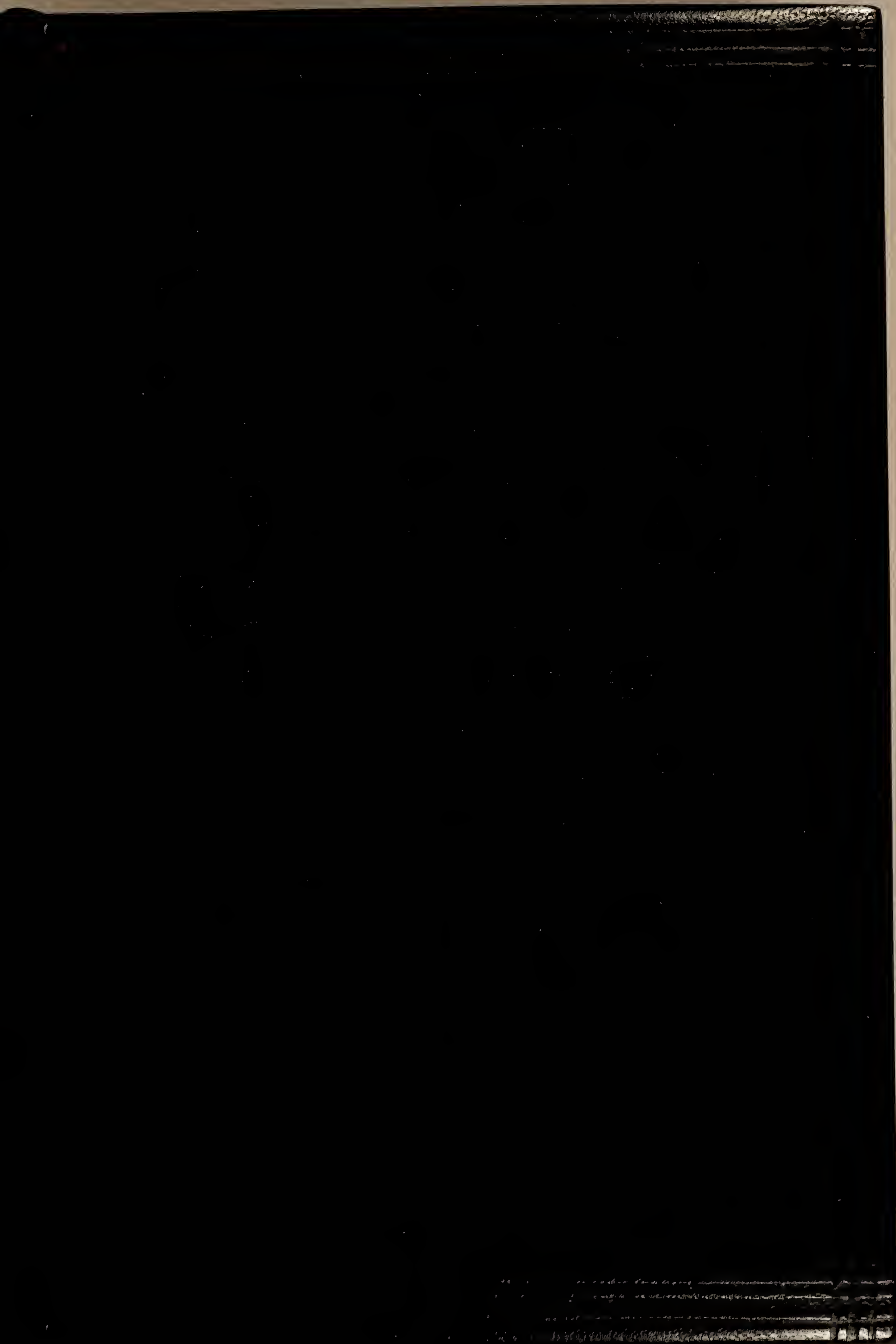

Speculũ finalis retributionis

anno. 1492.

lugduni per Joanem trechsel

ompossitum per Theologie magistrum fr̃em Petrum
Reginaldeti ordinis minorum, & in lucem editum co-
rrectione & industria Guilhelmi totani doct. in theologia
nomis predicatorum ut versa pagina patebit.

Ceterū ꝓbitates quosdā etiam in sacris codicibus inscriptos varie effecerunt
tes cōmendabiles: q̄ꝙ ad falsa deuius error abduxerit plurimos: virtutis tm̄ nom
bentes: bonorūz tamē exempla insequi licet. Quosdam enī ornat sincera fides ac h
talitatis amor. Abraham quippe primus suo tē pore deū coluit. patriam ꝓpter deū
quit. ad vitandū fratris sui scādalum iuri suo cessit. angelos hospites suscepit. fili
molare disposuit: ⁊ sic in tēptatione inuentus est fidelis. Alios vero insignes fecit p
re vite mūdicia: vt patet in ioseph: qui zelū colendo dei sue angustie tēpore custodiu
datum. ⁊ in tātū sublimat honorem: vt fieret dn̄s egypti. Et si de regibus habendu
sermo: Dauid occurret q̄ in sua misericordia cōsecutus est sedem regni in secula. P
hos alij amore legis multa perpessi sibi nomē eternum vendicarūt. Alij rempublica
regentes: charitatē quidem nō deserentes: pijs insistentes operibus corde puro deo
famulātes. Alij arte ⁊ industria viuētes bonā ex suis operibus famā per vniuersum
dum indeferentes: quorum nomina ⁊ numerū hic inserere ꝓpter eorum multitud
pretermitto. Memini etiā legisse philozophantiū quosdam vt litterarum studio (
amantes) liberius vacarēt: vrbiū frequentiam reliquisse. vbi multe sunt oculorum
umq̄ illecebre ne per seculi luxum ⁊ rerum temporalium nimiam abundantiam a
fortitudo molesceret: ⁊ ne mūdi huius impudicicia stupraretur. Inde pictagorici
tium huius seculi neq̄ deserentes in desertis habitabant locis. Etiam platonici ⁊
ci in templorum porticibꝰ versabantur: vt honestioris habitaculi sanctitate comm
nil aliud q̄ de virtutibus cogitarent. Quod vt de ceteris tacuerim optime fecisse vi
egregius sacre theologie doctor magister Petrus reginaldeti ordinis fratrū mino
cuius mentem diuina sapientia ita fecūdasse arbitror: mirabili ac ineffabili mod
briasse vt nihil terrenū nihilq̄ mundanū cor eius alliceret. sed toto mentis sue co
intuitu ⁊ affectu futurā operū bonorum malorumve retributionem contemplaretu
qua in symbolo Athanasius ait. Qui bona egerūt ibunt in vitam eternam. Qui vero
in ignem eternum. Unde ⁊ tanq̄ de hmōi non ignarus libelluz hunc quem si ceteris
cet: Speculum finalis retributionis appello. non sine magno labore magnaq̄ dilige
composuit: stilo grato ⁊ fecundo: celsaq̄ sententia: atq̄ ordine decētissimo ad finem
perducendo. Cuius vtilitatem frequētissime cogitans ego frater Guilhermus totan
cri ordinis fratrū predicatorū humilis doctor ⁊ lector insignis ecclesie primatis ga
rū sancti Johannis Lugd. memor prioris charitatis patrū nostrorum dominici sc
sanctissimi patriarche nostri viri vtiq̄ apostolici. ac gloriosissimi confessoris Fran
seraphici sacri ordinis minorūz fundatoris egregij qui adhuc mortales virgine sacr
sima dei matre ꝓcurante coraz deo ⁊ christo iesu mirabiliter corpore: affectu: ⁊ effectu
uenerunt in vnum: charitatis amplexibus post visionem mirabilem seinuicem oscu
tes ⁊ dicentes. quia simul pergemus: ad idem conabimur: nostri quoq̄ veri pariter
cessores. Tantum ergo ac tam vtile opus ad gloriam prefati sacri ordinis minorum
lucem omnibus prebere volens quo salus pluriū valeat ꝓcurari. ex exemplari non
dicum viciato studui quoad potui verum exēplar conficere. de minus bene correctis
niam petens cum orationū suffragijs. de hijs vero que sana: vtilia: ⁊ non in aliquo vic
aut incorrecta legentes reperient. gratias deo: ⁊ laudes actori huius referre laborēt.

Quia deus teste ps.lxi. Reddet vnicuiqꝫ iuxta opera sua. Expediēs ꝛ vtile valde videtur dicere aliquid de gaudijs paradisi. et de penis inferni. scd̄m ꝙ intelligere valemus de hijs duob⁹ ex sacra scriptura: ꝛ dict sanctoꝝ ꝛ doctorū. Utile inq̄ ꝓpter tria: videlicꝫ. Propter ꝯcupiscentiā fugiendā. Propter penitentiā peragendā. Et ꝓpter vitam iustā ꝯseruādā. Dies enī mali sunt: vt videtur nunc hij dies esse de q̄bus ait xp̄s⁹. Abundabit iniq̄tas: refrigescet charitas multoꝝ. Math.xxiij. Quapropter sicut pater ostēdit filio pomū vt ad eā veniat. ꝛ patibulū homini ne furtū faciat. ꝛ rector scolarū virgas discipulo vt lectionem addiscat. Sic dn̄s iesus tamq̄ mat nobis insinuauit multa de gaudijs paradisi: vt illuꝫ sequamur. ꝛ multa de penis inferni: vt peccatū caueamus. Et virgas quib⁹ in ꝑpetuū puniētur damnati: vt bene agere discam⁹. Primo igitur dicēdum est de penis inferni. Secundo de gaudijs paradisi. Juxta illud ps. Trāsiuimus per ignē ꝛ aquā ꝛ eduxisti nos in refrigeriū. Thema igit̄ sit istud.

Conuertātur in infernū oēs gētes que obliuiscūtur deū. ps.ix. Considerem⁹ igit̄ charissimi et attēdamus diligenter quot et quanti dolores sunt in inferno. ꝛ a peccatis nostris resiliem⁹. ꝛ si nō amore: saltē penarū timore. quia timor expellit peccatū. Eccl.i. Un̄ in libro de oculo morali. Dic aspectus.s. penarum inferni vtilis est vt culpa vitet̄: ꝛ vt pena pn̄s facil̄ reputet̄. Un̄ dicit Jsi.i. soliloquioꝝ. Prepone aduersus carnis ardores futuri supplicij ignes. Memoria ardoris gehēne: ardorem extinguit luxurie. Uidem⁹ ꝙ q̄n digitus adultus applicat̄ ad ignē vt minor calor possit extrahi p maiorē. sic ꝛ peccator inflāmatus igne peccati si p ꝯsiderationē apponet se igni infernali minor calor extrahi poterit a maiore. Eccl̄i.vij. Memorare nouissima tua ꝛ in eternū nō peccabis. Facit secundo vt pena pn̄s facilis reputet̄. Un̄ dicit Bern̄. Uigilias times ꝛ ieiunia magnosqꝫ labores. sed hec leuia sunt flammas perpetuas meditanti. Narrat Beda in gestis angloꝝ. De tempore cōstantini minoris imperatoris: quidā paterfamilias cū decessisset in anglia: ei⁹ aīa eterni iudicis ante tribunal est adducta: vbi tandē obtinuit dei genitricis intercessiōibus vt prius inspectis penis infernalibus: post hec rediret ad corp⁹. Reuixit igit̄ qui erat mortu⁹. ꝛ enarratis de penis inferni mirabilib⁹ ꝛ reb⁹ suis erogatis pauperib⁹ ꝓfectus est ad quandā insulā vt lingua simul ꝛ opere ōnderet quāta tormēta vidisset. ꝛ in maxima hyeme se mergebat in flumē. ꝛ cū eum sup hoc amici arguerēt ꝛ noti. respōdit. Sinite me: nam maiora vidi ꝛc̄. Sunt enī ibi tot ꝛ tante miserie ꝙ si eas homo cognosceret p aliquam experientiā nullā posset in hoc mundo cogitare miseriā quā nō potius sustineret q̄ illas penas sufferre vellet. Dicam⁹ igitur hic de tribus.

Primo de loco infernali ꝛ eius qualitate.
Secundo de dānatoꝝ pena corporali ꝛ eius multiplicitate.
Tertio de pena sp̄uali ꝛ eius varietate.

Primo igitur videndū est de loco infernali ꝛ eius q̄litate: Un̄ dicit Richardus ꝛ tenēt quasi omnes doctores. Qꝫ infernus est in medio terre. q2 iste locus est remotissim⁹ a celo. q2 cētrū summe distat a circūferētia. Nā sicut de⁹ ordinat corpora in suis locis ꝫm exigētiā suoꝝ nālīū pōderū. Sic ordinat creaturas rōnales in loc̄ ꝫm exigētiā suoꝝ amoꝝ. Et ideo sic electi sunt in celo. q2 i suo amore celestia terrenis preposuerūt. Jta reprobi p diuinā iusticiā sunt ꝛ erūt in loco infimo. q2 in suo amore īfima ꝛ terrena superiorib⁹ ꝛ celestib⁹ ꝓposuerūt. Hec ille. Ex quo patet vbi sit infern⁹: q2 ꝫm astronomos ꝛ speras mēsurātes: distat a superficie terre p duo milia.cc.ꝛ.l. miliaria. q2 est in medio diametri. Est igit̄ infern⁹ velut fossa siue carcer ī medio terre: terra ipa circūquaqꝫ ꝯclusus. Sed q̄lis ē ille carcer? Dico ꝙ ꝫm doctores sanctos ibi sunt q̄tuor elemēta.s. ignis in suo sup̄mo calore inclusus: vt in clibano q̄ vndiqꝫ esset firmit̄ clausus. Jtē est ibi aqua in suo summo frigore. Simil̄r aer ꝛ terra ī fetore maximo. Unde et magnificentia regalis requirit ꝙ nō soluꝫ habeat pallacia ꝓpter bonos: sed etiā carceres ꝓpter malos. Rex aūt glorie qui magnificatus est sup oēs reges terre: cur nō haberet carcerē sic hꝫ pallaciū. Un̄ Aug. in libro de triplici habitaculo. Tria sūt sub oī

potenẜ manu habitacula.summū.mediū.et ymum. Quoꝝ summū regnū dei vel regnuꝫ celoꝝ dicit.ymū vocat infernꝰ.mediū pñs mūdus.vel orbis terrarū appellat. quorum extrema oīno inuicē sibi sunt ꝯtraria ꝛ nulla societate cōiuncta. Que enī societas pōt esse lucis ad tenebras: ꝛ christi ad belyal. ij.Coꝛ.vi. Mediū aūt nōnullas hꝫ similitudines ad extrema. Unū lucē habet ꝛ tenebras.frigus ꝛ calorē.dolorē ꝛ sanitatē.letitiam ꝛ merorē.odiū ꝛ amorē.bonos ꝛ malos.iustos ꝛ iniustos. regnū ꝛ subiectionē. famem ꝛ satietatē.mortem ꝛ vitaꝫ: ꝛ hmōi innumera: quoꝝ omniū pars vna imaginē habet regni dei.pars altera inferni. Cōmixtio enī maloꝝ simul ꝛ bonoꝝ in hoc mundo est.In regno aūt dei nulli mali: sed oēs boni.ꝛ in inferno nulli boni: ſ omnes mali. vterqꝫ locus ex medio suppletur.hominum enī huius mundi alij eleuant ad celum.alij trahūtur ad infernuꝫ. Similes quippe filibus ꝯiūgunt.Bona aūt regni celestis dicere aut cogitare vel intelligere vt sunt: nullus pōt carne vestitus.multo maiora sunt ꝛ meliora ꝙ cogitētur aut intelligant.Unde i.Coꝛ.ij. scriptuꝫ est ꝙ oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit que preparauit deꝰ diligentibus se. Mala aūt inferni dicere aut cogitare vt sunt nemo pōt. peiora sunt quippe valde ꝙ cogitētur. Hec Aug.
30. Unū Ysa.iij.c. Preparata est ab heri tophet a rege: preparata ꝓfunda et dilatata.nutrimēta eius ignis ꝛ ligna multa.flatus dñi sicut torrens sulphuris succēdēs eā.preparata est ab heri.i. ab initio. sic iudices semꝑ habēt patibulum in terra ad reos puniendos.tophet.i.vallis gehennal. a rege oīpotente: qui solus pōt facere qcqd vult.ꝓfunda vt nullus possit exire.dilatata vt oēs possit capere. iuxta hoc locꝰ iste pluribus appellat noībus. Primo dicit infernus:ab infero dictus. qꝛ aīe in peccato mortali morientiū ante diē iudicij: ꝛ post aīe cū corporibus ibi inferūtur ad eternaliter patiendū. Job.vij. Qui descendet ad infernuꝫ non ascendet nec reuertet vltra ad domum suā. Dicit secūdo tartarus.i. ſm papiā turbatꝰ.qꝛ ibi erit magna tribulatio ꝛ magna afflictio sicut infra dicetur. Dicitur tertio auernus quasi sine vere.i.temperie.quia pene non sunt ibi temperate sed nimiuꝫ excessiue. Quarto dicitur acheron: ab a quod est sine ꝛ cheron gaudium quasi sine gaudio.

Alijsqꝫ nominibus appellatur de qui
transeo.Sunt enim hec nomina scil
flegeton:lethes:cocchitus:que a qu
dicuntur fluuij infernales. Patet ig
locus sit infernalis habitatio ꝛ qual
adhuc magis patebit in sequentibu

Secundo videndum e

dānatoꝝ pena corporali ꝛ eius mult
te. Licet enī sint valde plures pene.
tū intendo ad pñs declarare. Quaru

Prima est ignis ardentissimi
Secunda est frigoris acutissimi.
Tertia magnꝰ clamor doloris absqꝫ c
Quarta inferni fumus absqꝫ euacu
Quinta odor fetidus ꝛ multū horrib
Sexta visio demonū valde terribilis
Septima fames crudeliter affligen
Octaua sitis similiter configens.
Nona verecundia ꝛ confusio.
Decima in tactu maxima afflictio.

PRima igitur
est ignis ardētissimi.
xxv. Ite maledicti in
eternū. Ignis aūt iste
ab igne huiꝰ mūdi in quattuor. Pri
acerbitate. Unū ſm beatuꝫ Aug. Ig
sensibilis ita se habet ad ignē gehe
sicut ignis depictus ad ignē verum.
dera igitur quāta sit differentia in
inter ignē pictū ꝛ ignē verum. ꝛ ꝯse
cōsidera si potes ardorē ignis infern
tū excedit ardorem ignis huiꝰ. O qu
passionē sustineres si ꝑ horaꝫ stares
neres digitū tuum in igne. ꝛ maiorē
manum. ꝛ adhuc maiorem si totū br
ꝛ adhuc multo maiorē si totū corpus
tus igitur erit ardor ignis gehēnalis
do ꝙ nec aliquis viuēs cogitare aut
sufficiat. Ysa.xxxiij. Quis ex vobis
habitare cū igne deuorāte. Item in
ignē deijcies eos. Itē pones eos vt c
ignis: ꝛ deuorabit eos ignis. sicut fer
fornace totū fit ignis. per ignē igit s
ra sacra acumē doloris innuit. Sed
gnitudinē pene eterne exꝑmere nō p
exemplificādo de rebus tēporalibus ꝛ
penetrabilius ꝛ acrius est elementu
gisqꝫ acutum ceteris elementis. Id
ptura vt potest acerbitateꝫ pene inf
nuit sepius vocādo illius pene acerri
lorē penā ignis: minꝰ tū dicēs ꝛ plus

Secūdo differt ignis inferni a nro
ratione. qꝛ noster potest extingui ille
Jsa. vltimo. Ignis eoꝝ nō extingue
ez Deutero. xxxij. Ignis succēsus est
re meo ⁊ ardebit vsq ad inferni no
a.i. q̄diu paradisus ⁊ infernus dura
pꝑetuū. O ardoꝛ interminabilis: de
itq terrā cū germine suo. i. terrenoꝝ
es cōburet. i. totalit vret. Iste ignis
inuatur lignis aut alia materia: s dei
te. Ille locus inferni tali igne reple
qui nunq extinguet sic q si totum
eo poneret nō ex hoc extingueretur.
differt iste ignis ꝑpetuus a nostro
luce. nā iste ignis mūdialis in se lu
udit: sed ignis inferni q̄uis sit abun
n ardoꝛe tn̄ s̄m oꝛdinem diuine iusti
t luce. Uidebunt tn̄ dānati se inuicē
nde cōsolētur: s vt mag torqueātur
Greg. Quāuis illis. s. dānatis ignis
lationem nō luceat tn̄ ad aliquid vt
s torqueant lucet. Eos quippe quos
i nūc inoꝛdinate diligūt secū tunc in
is videbunt vt penā ꝓprie punitio
ggeret carnalis cognatio auctoꝛi p
ari ante oculos vltione dānata. Un
. Ignis gehēne lucebit miseris ad
augmētū vt videāt vnde doleāt: nō
latione vt videāt vnde gaudeāt. vi
etiā demones vt dicet infra. Item
na. li. iiij. di. l. ꝯclusiōe pma. ij. arti.
nis est in triplici differētia. Est enī
ur vt est in ꝓpria materia. Et ignis
atus vt est in materia aliena vt in
aere. ⁊ ignis nō tm̄ incoꝛpoꝛat: sed
ixtus vt sit sulphureus ⁊ fumosus.
est lux ⁊ pure lucet ⁊ abūdāter. Se
ignis carbo ⁊ flāma: hic etiā lucet
ā expellit. Tertius est ignis fumo
lis ē tenebꝛosus: ⁊ iste erit in infer
Posuerūt me in lacu inferioꝛi in te
s ⁊ vmbꝛa moꝛtis. Quarto differt
b illo in cōsumptione. qꝛ hic potest
mere. Ille aūt nō ꝯsumet sed cōbu
oꝛa in eo manētia. Un Aug. xxi. de
declarat Franc. de maronis dicit q
pꝛa aiab doloꝛē faciūt per oꝛgana
ideo moꝛiūtur: ita pōt ignis infer
oꝛpoꝛib inferre doloꝛē nō inferendo
declarat q̄rto exēplo. Pꝛīo de sa
dra q in ignibus viuit. Secundo de
s sicilie qui ab ignibus cōburūtur:
sumūtur. Tertio de carnibus pauo

nis que plus q̄ per annū ꝯseruātur moꝛtue
a putredine vt ipse dicit se fuisse expertuz.
Quarto de paleis q pira maturāt: ⁊ niuem
cōseruāt. Hec ille. Tūc enī coꝛpoꝛa erūt in
consumptibilia: ideo semp manebūt in illo
igne sine cōsumptione. vn̄ tunc verificabit
illud Apo. ix. In diebus illis querēt hoīes
moꝛtem ⁊ nō inuenient eam: ⁊ desiderabunt
moꝛi ⁊ fugiet moꝛs ab eis. Et de hac pena
dicit eodē li. c. xxi. Timidis aūt ⁊ incredu
lis: ⁊ execratis: ⁊ homicidis: ⁊ foꝛnicatoꝛib
⁊ veneficis: ⁊ ydolatris: ⁊ oībus mēdacib
pars illoꝝ erit in stagno ardēti igne. Expo
sitio timidis. s. qui timoꝛe penarū fidē acci
pere fingunt vel acceptā relinquunt Luce
viij. Ad tēpus credūt ⁊ in tēpoꝛe tēptatio
nis recedūt. Et incredulis qui. s. bona futu
ra minime credūt Iere. v. Populo huic fa
ctū est coꝛ incredulū. Et Isa. lxv. Expandi
manus meas ad populū incredulūz. Et ex
cecratis q manifeste moꝛe eccliastico excō
municantur. Richardus vel s̄m Aymonem
Incredulis. i. paganis vel iudeis. ⁊ excecra
tis. i. falsis chꝛistianis qui sunt execrandi a
deo. i. abhominabiles. Un̄ ps. Uirū sangui
nū ⁊ dolosum abhominabit domin. Et ho
micidis qui. s. vel voluntatis pꝛauitate vel
sermonis ꝑsuasione vel operis ꝑpetratio
ne aliquē occidūt. i. Ioh. iij. Oīs homicida
nō habet vitā eternam. Et foꝛnicatoꝛib. i.
seruientibus īmundicie carnis. i. Coꝛ. vi.
Neq foꝛnicarij regnū dei possidebūt. Et ve
neficis qui malicie venenū verbo vel exem
plo effundūt crudelit. Ait Richardus. Ue
nenū aspidū sub labijs eoꝝ ait ꝓpheta. Et
ydolatris quales sunt q relicto vero diuini
tatis cultu p ydolatriā demonib se subdūt
i. Coꝛ. x. Neq ydolatre efficiamini. Et oī
bus mēdacibus q̄les sunt q relicto veritat
tramite pꝛoximos fraudulēter fallunt. Ec
clesiastici. vij. Noli velle mētiri oē mēdaciū
ps illoꝝ erit inquā in stagno ardēte. i. i ꝓ
funda inferni dānatiōe in q est ignis qui ē
moꝛs secunda. i. coꝛpis ⁊ aie. Pꝛima moꝛs
fuit in aīa p pcm̄ ait Aymo. de q stagno di
cit. c. xviij. ⁊ xix. eiusdē Apoca. Pars. s. puni
tiōis. qꝛ multe sunt alie dānatoꝝ pene. Co
gitem charissimi quāt tremoꝛ ⁊ timoꝛ erit
hns qō dicet p snīaz diffinitiuā ⁊ irreuo
cabilē a summo iudice. Ite maledcī ī ignē
eternū Math. xxv. Quē tremoꝛē haberem
si p iudicē tpalē ꝯdēnaremur ad carcerē to
to tpe vite nr̄e ⁊ maioꝛē tremoꝛē haberem

ſi ꝯdemnaremur ad mortem. Quid igitur
ſi ꝯdēnaremur ad carcerē inferni ⁊ mortez
perpetuam cū acerbitate ⁊ ardore ignis ar-
dentiſſimi. Sz diceret q̄s. Que cā erit hu-
ius ſentētie tam mirabilis? Reſpondet the
ma in ſecunda parte ſui cum dicitur. Om-
nes gentes q̄ obliuiſcūtur deū. quaſi diceret
ꝓpheta. Hec eſt cauſa dānationis veſtre. ſ.
quia obliti eſtis deū. patet. nam iudex com-
memorabit opera miſericordie a reprobis
nō ſibi facta: ſz reprobi quaſi ſe excuſantes
reſpōdebūt ⁊ interrogabūt qn̄ hec ſibi non
fecerūt. Verū vt ait Raban⁹. Et ſi ſe excuſa
re ſatagūt tn̄ deum fallere non poſſunt. Un-
de reſpondebit illis dicēs. Quādiu nō feci-
ſtis vni de minoribus hijs nec mihi feciſtis
Ubi Aug. Chriſtus eſt caput eccleſie: corp⁹
eius eccleſia. In nr̄o corpore caput ſurſum
eſt: pedes ī terra in aliqua conſtipatiōe ho
minū quādo aliquis tibi pedē calcat: nōne
dicit caput calcas me. Quō ꝫ lingua quam
nemo tangit dicit. calcas me. Sic chriſtus
caput quem nemo tangit dicit. Eſuriui et
nō dediſtis m̄ manducare ⁊c̄. Ubi ⁊ Criſo.
Vide qualiter leuia iniūgit. Non dicit. In
carcere erā ⁊ nō eripuiſtis me. infirm⁹ ⁊ nō
curaſtis me: ſed nō viſitaſtis ⁊ nō veniſtis
ad me. In eſuriendo etiā nō precioſam pe-
tit menſam: ſed neceſſariuz. Un̄ Criſo. Ex
hoc loco ſciendū eſt ꝙ nō tm̄ ꝓ eo ꝙ pecca-
uerūt homines ꝯdēnati ſunt. ſed etiam pro
eo ꝙ nō bene faciūt. Si aūt ꝓ eo ꝙ nō be-
ne faciūt ſic ꝯdēnanẜ putas quales penas
exſoluēt ꝓ eo ꝙ peccant. Et notādū ꝙ po-
tius fit diſceptatio de operib⁹ miſericordie
q̄ꝫ de operibus iuſticie. cum tn̄ magis tenea
mur ad opera iuſticie. ſed quia opera miſe-
ricordie faciliora ſunt: qꝛ natura ad hoc in-
clinat ſupple magis: ⁊ ideo magis arguen
da vbi deficiūt: ⁊ minus remuneranda vbi
aſſunt. ⁊ ergo ſi iſta remunerantur: ⁊ alia.
Itē potius arguit de omiſſione q̄ꝫ de cōmiſ-
ſiōe: cū tamē maioris criminis ſit cōmiſſio
⁊ ideo magis arguēdo ⁊ puniendo qd̄ mi-
nus eſt innuit ampli⁹ punire de maioribus
Item magis arguit de peccatis in ꝓximuz
q̄ꝫ in deum. quia ſi peccata in ꝓximum cō-
dēnantur: multomagis peccata in deum vt
blaſphemia ⁊ ydolatria ⁊c̄. de quibus dictū
eſt in auctoritate Apoc̄. Itē cum ſit miſeri-
cordia corporalis ⁊ ſpūalis poti⁹ arguit de-
fectū corporaliū q̄ꝫ ſpūaliū: quia opera cor-
poralia ſunt euidentia; vl̓ per hec etiā ſignā

tur illa. Ecce igiẜ cām quare dicetur repro
bis qui a ſiniſtris eius erūt. i. qui ſiniſtra. i
tp̄alia q̄ꝫdiu vixeīt: ardenẜ amaueīt diſce
dite a me. o infelix diſcretio: o dura ſepara
tio: o miſerabil̓ ꝯditio: diſcedite a me font
vite indeficiētis: lumine glorie beatificātis
torrēte voluptatis inundātis: plenitudin
vbertatis inebriantis. diſcedite a me male
dicti. Primo maledictione culpe. ps. Mal
dicti qui decli. a. m. t. Secūdo maledictione
pene. ideo ſubiūgit. In ignē eternū. Hoc eſ
igitur qd̄ dicit thema ꝓpoſitū. Conuertan
in infernū oēs gētes ⁊c̄. Et ſic de p̄ma cor
poris pena ꝓpter quā euitādā fugere debe
mus q̄ꝫcitī⁹ petm̄ ⁊ auaritie ardorē: facere
penitētiam: ⁊ viuere ſm iuſticiam.

Secunda pena ē fri
goris acutiſſimi Math. xviij
Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dēti
ſcz ex frigore vehemētiſſimo
Gloſa. Stridor dentiū de frigore ſolet exci
tari. quia ibi tranſibunt ab aquis niuiū ad
calorez nimiū. Iob. xiiij. Non inquit Alber
tus magn⁹ in libro de ſacramētis ꝙ ſit trā
ſitus de loco ad locum: ſed quātū ad ſenſū
ſicut febricitans prius torqueẜ frigore: po
ſtea calore in eodē loco ⁊ in eodē tempore
Sic dānati ſm corpus quādoqꝫ patientur
ardētiſſimū ignis dolorē: ⁊ trāſibūt ad acu
tiſſimū frigorē: ⁊ ecōtra. Sz quanto ſpatio
ſtabūt in hac pena vel illa. ⁊ quā p̄mo pati
anẜ qn̄ in corpore ⁊ aīa ꝯcludenẜ in īfernū
ſolus de⁹ nouit vt eſtimo. Iſtud aūt frigus
differt a frigore hui⁹ mūdi in q̄ttuor. Prie
in acerbitate. Un̄ Greg. Ibi erit frig⁹ in
tollerabile. vnde imaginor ꝙ ſic̄ calor illius
ignis excedit calorez ignis hui⁹ mūdi. Sic
frig⁹ inferni excedit iſtud qd̄ hic ſentimus.
Sz q̄re nō diciẜ in euāgelio: ꝙ dn̄s dicat i
die iudicij. Diſcedite a me maledicti ī frig⁹
eternū: ſic̄ diciẜ ꝙ dicet: in ignē eternū. Di
ciẜ. qꝛ ignis mag̃ actiuus q̄ꝫ alia elementa.
⁊ qꝛ ꝯgruētius poſſum⁹ ſentire ei⁹ ardorē.
qꝛ ⁊ eſtate ⁊ hyeme vtimur igne. ideo dn̄s
penā infernalē mag̃ diciẜ expſſiſſe ſub noīe
ignis q̄ꝫ alteri⁹ elemēti vt mag̃ timeam⁹ et
illas penas ꝗuiſſimas incurrē caueam⁹. cō
p̄hendē tū intēdens oēs penas inferni ſub
noīe ignis. Sēſiſti ne aliqn̄ frig⁹ in digit ⁊
dolorez illi⁹: maxime qn̄ appropinq̄ſti illos
igni? Credo ꝙ ſic. Cōſidera illuz dolorē ni
hil : ē ad dolorē frigoris īfernal̓ q̄ꝫto mag

dolor erit maior nõ ſolū in digitꝭ: aut in
anib⁹: aut pedib⁹. ſ; in toto corpe: ꝛ maxīe
erit trāſit⁹ imediat⁹ de tāto ardore ad tā
frig⁹. Vñ ꝛ aq̄ ille dicūtur niuiū q̄ p̄ cete
dicunt frigidiores. Sꝫ qrit̄ quō aq frigi
ſſima ſtabit cū igne ardētiſſimo h̄ ſtatim
eſt ī tertia dr̄ia. Secūda dr̄ia aq̄ frigide
nām ſuā ad illā aquā infernalem eſt in
apiditate. Nā h̄ aq̄ nr̄a eſt clara. Illa aūt
obſcura ꝛ plena fumo ſic̄ dictum eſt de
ne: vñ ibi erūt tenebre exteriores. Tene
enī interiores dicūtur pctā. exteriores
ūt tenebre infernales. Tertia dr̄ia eſt in
ratione ī ſe ꝛ in ſua frigiditate. qꝛ aq̄ nr̄a
t calefieri ꝛ p calorē cōſumi. ſ; aq̄ inferni
nq̄ calefiēt nec diminuētur. vñ in infer
calor ignis nō deſtruet: nec mitigabit fri
s aq̄: nec ecōtra. Hmōi exēplū habemus
penis factꝭ egyptijs. Sap̄. xvi. vbi dicitur
ō enī mirabile erat in aq̄ q̄ oīa extinguit
us ignis valebat: vindex ē enī orbis. In
rli. i. elementa iuſtorū. Glo. Nec mirum ſi
ādo ꝛ ignis mixta ferūtur. qꝛ ad creato
s volūtatē oīa cōſentiūt. Et ſeq̄tur eodeꝫ
plo. Nix auteꝫ ꝛ glacies ſuſtinebāt vim
nis ꝛ nō tabeſcebāt. Sic dicēdū videtur
in inferno ſil̄ erūt ignis calidiſſim⁹ ꝛ aq̄
gidiſſima diuina volūtate ſic inſtituente
punitionem dānatoꝝ. Et Sap̄. v. Pu
abit p illo orbis terrarum ꝯ inſenſatos.
uarta dr̄ia eſt. qꝛ aq̄ nr̄a ſuffocat ꝛ inter
it hoīes ſic̄ videm⁹ q̄ ml̄ti ſūmergunt̄ in
js. ſ; aq̄ inferni nō interficiet: nec ſubiun
t dānatos: imo ſic̄ viuūt piſces in aq̄s ſic
ꝑtuo hoīes viuēt in aq̄s inferni cū ill̄ acu
ſſimis dolorib⁹. Aq̄ igit̄ illa nec rōne ſui:
c rōne frigoris interficiet hoīem: imo cū
o frigore intenſiſſimo dānati ꝑpetuo vi
t. O frig⁹ horrendiſſimū. o aq̄ obſcuriſſi
a ꝛ fetidiſſima q̄t⁹ ſtridor dētiū erit ex te
dānatꝭ imo ī toto corpe horribiliſſim⁹ tre
or. vbi erūt ſtuphe alemanie. vbi camini
ācie. vbi caſtra palatia ꝛ loca amena hui⁹
ūdi iā nō erīt ī ꝑpetuū nec ab illo frigido
rcē nūq̄ vll⁹ exibit. Cōſidera chariſſime
tū dolorē ꝛ q̄tū frig⁹ ſufferres ſi ſine mor
ſtare poſſes in glacie hui⁹ mūdi p noctē
nā nudus. ꝛ ſi p ſeptimanā adhuc plus. ꝛ
p annū adhuc multo plus. Si igit̄ in ꝑpe
ū in frigore acutiſſimo inferni ſient dam
ati quāta erit h̄ pena cogitet q̄ pōt. O ſi pe
as iſtas attēderem⁹ nō eſt pena in h̄ mū
o quā nō libēti⁹ ſuſtinerem⁹ vt nō ad locū
illū infernalē nō deſcēderem⁹. Cōſiderem⁹
igit̄ has penas ſ vt poſſum⁹. qꝛ ſcptū ē. i. Reg.
ij. Dñs deducit ad inferos ꝛ reducit p ꝯſide
rationē illarū penaruꝫ ꝛ reducit ad gaudia
paradiſi. Cū enī peccādo vſq; ad portā in
ferni venit ꝯſideratiōe hmōi penarū q̄ cui
libet pctō mortali debētur licꝫ nō in equali
gradu penitēs redit ad ſtatū gr̄e ꝛ ſic redu
cit̄ ab iferno vñ Job. x. Dimitte me dñe vt
plāgā paululū do. m. anteq̄ va. ꝛ nō re. ad
t. t. et o. m. c. t. mi. et t. vbi. v. m. et. n. o. ſed. ſē.
hor. inhabitās. Vñ Job de plurib⁹ generib⁹
penarū q̄ ſunt in inferno facit mentionē in
hac autoritate de paucis. Cōſiderās igitur
hmōi penas ait. Dimitte dñe. i. locū pnīe ꝛ
tēp⁹ ꝯcede. Da mihi dñe tēp⁹ vt poſſim me
acq̄tare tecū p pnīe plāctum añq̄ ad iudi
ciū veniā: qñ nō erit tēp⁹ pnīe p quā poſſint
iſta tormēta euadi. Sed q̄ p̄cio q̄ ope acq̄
tat ſe hō cū deo. Certe nō ridēdo: nō corpori
cōplacēdo: ſ; plorādo Iſa. xxxviij. dicit Eze
chias. Recogitabo tibi. o. a. me. in ama. aīe
mee. Et h̄ eſt qō dicit Job. Vt plāgā pau.
d. meū. Et h̄ eſt qō dicit Ezechias: cui infir
māti dati ſunt. xv. anni ad vitā. Nō quero
ſpaciū vite ad ridēdū ad ſuauit̄ viuēdū ſic̄
multi cū infirmātur ſpaciū vite deſiderant
nō vt peniteāt: non vt fugiant penas hmōi
horrēdas: ſ; vt delicioſe adhuc viuāt ꝛ pctā
pctīs accumulēt: ꝛ ſic penas illas ī maiori
gradu poſt iudiciū poſſideāt. ꝛ vt in tpalib⁹
filijs ꝛ filiab⁹ ꝓuideāt ꝛ nō ſibi. Vñ tēp⁹ pe
tūt ad peccādū nō ad penitēduꝫ Job. xviij.
Dedit ei dñs tēp⁹ pnīe ꝛ ille abutit̄ eo ī ſu
pbiā. Abutit̄ ergo q̄ in alios vſus expēdit.
Sed poſſet quis dicere. Oportet me eſſe
multum in labore ꝛ dolore ad me acquitā
dum cum deo. Et dicit Job q̄ non. Unde
ſequitur. Vt plangam pau. quia quicquid
in hac vita ſuſtineres non ſolum parum: ſ;
etiam paululum eſt reſpectu eius quod mi
nimum eſt in inferno. Sequitur. Anteq̄
va. ꝛ non reuertar. Quaſi diceret. Si non
penituero oportet q̄ ad locum tormento
rum vadam ꝛ illam infernalem penam ſu
ſtineaꝫ ignis et frigoris Job. v. Qui timet
pruinam irruet ſuper eum nix. Pruina mo
dica eſt ꝛ cito tranſit: ꝛ de terra naſcitur: et
ſignificat penitentiā quā hō volūtarie ſuſti
net in hac vita. Nix aūt frigidior eſt ꝛ dura
bilior: ꝛ deſup deſcēdit: ꝛ ſigt penā frigoris
et̄nā q̄ maxīa ē ꝛ ꝑpetua ꝛ a deo iflicta. q̄ſi
dicēt, Qui pnīaꝫ tpalē deuitat et̄nā icurret.

Non enī diceret iudex iustus si latrones et
homicidas dimitteret impunitos. Qualit
ergo credis ꝙ iudex iustissimꝰ cuiusmodi ē
deus te nō puniat in futuro: ex quo te nō vis
punire in hoc mundo: nec de peccatis dolere
Job. xix. Fugite a facie. s. sententie future.
qm̄ iniquitatū vltor est gladius. Item Job
xx. Fugiet arma ferrea ⁊ irruet in arcū ene-
um. Arma ferrea vocat penā temporalē ſm
glo. quia citius in rubigine cōsumūtur. Ar-
cum eneū: quia durabilior est vocat eternuz
supplicium. quasi diceret. Qui penam fugit
tēporalē que breuis est: incurret eternam q̄
durabilior est. Ideo ꝯsequēter dicit: antequā
vadam. quasi diceret. Si nō plangaz: ibo.
Cognosce igitur te offendisse deū: si prece-
pta eius trāsgressus es: ⁊ age penitentiam
ne ad has grauissimas penas ignis ⁊ frigo
ris descēdas in corpore ⁊ anima: ex quibus
qui ad illas vltima sententia iudicabuntur
nunquā reuertētur. Ideo dicit Job. Non re-
uertar. O quot hoīes ibunt ad illas penas
a possessiōibꝰ ⁊ diuitijs terrenis: a luxurijs
⁊ alijs pctīs ⁊ vicijs. Uis exēplum audire.
Legit in miraculis sancti Bernardi de he-
remita q̄ fuerat decanꝰ eccl'ie lingoñ. ꝙ cuz
fuisset. xxv. annis in nemore ardanēsi: post
mortem suā apparuit cuidā epō lingoñ. in
maxima gloria: ⁊ dixit ei: ꝙ in hora mortis
eius. xxx. milia decesserunt e quibus ipse ⁊
beatus Bernardus statim ascēderūt in ce-
lum ⁊ tres iuerūt in purgatorium: ⁊ omnes
reliqui in infernū. Nec est obijciēdū de par-
uulis baptizatis si forte tunc aliqui obierūt.
quia nō sunt de numero adultoꝝ. Item post
hmōi recitationez recitat Albertus magnꝰ
in libro de sacramētis. Nuper inquit quidā
maximus clericꝰ ⁊ in sciētia famosissimus
in lecto mortis visitatus ab epō parisiensi
⁊ monitus vt in fine renūciaret pluribꝰ be-
neficijs: ⁊ vnā prebēdam retineret erubes-
cēs vel indignās facere ꝯtra opinionē quā
tenuerat. Tēptabo inquit si potest aliquis
saluari cū pluribus prebēdis. Post mortez
suā apparuit epō eodē mēse orāti hora ter-
tia in habitu q̊ solebat vti: ⁊ īterrogatꝰ quō
se hrēt. Ego sum ait in eternū dāpnatꝰ. Et
q̄ est inqt epus cā dānationis. Nimia inqt
elatio mea damnat me. Et quid dicis ait
eps de opinione pluriū ꝑbendarū. Nihil in
quit me adiuuerūt. Et addidit. Dic mihi si
est aliqs adhuc viuēs in seculo. ⁊ ait eps.
Quō tu tātꝰ clericꝰ ista q̄ris vt tā cito mū-

dū finitū eē credas: cū defūcti bona
naturalia nō amittāt. Certo ait exqu
tuus fui: tā infinita aīarū mltitudo c
in infernū ꝙ nō credebā tot esse viuē
totū mūduz. Unde si iesus xp̄s in tot
sua nil aliud p̄dicasset: nisi exēplū de
⁊ lazaro. Lu. xvi. Sufficere debuisset
uersionē oiuz pctōꝝ. Unde mirū est q
ita peruersi sūt. ꝙ si cetera ꝟba ⁊ fac
⁊ scōꝝ aut nō credūt aut negligūt. E
tem istud euāgeliū nō attendūt. Dec
tus. Cōsiderata igit pena aque tā fr
exclamemꝰ ad dn̄m cū ꝓposito nos e
di dicētes illud ps̄. Saluū fac me d
intrauerūt aq̄ vsq3 ad aīam meā. Qu
caremꝰ. Dn̄e cōsiderauimꝰ in aīa nr̄a
illiꝰ aque frigidissime quā p̄p. rasti
tis: nūc te fauēte te auxiliāte volumꝰ
cōuerti: vt saluos facias nos. Sciēti
rū tuarū volumꝰ: q2 credimꝰ ꝙ conue
in infernū oēs gētes, ⁊c. quia scriptū
vero nō cognouerunt vias meas qbꝰ
in ira mea si introibūt in requiē mea
hoc de secūda pena.

Tertia pena infe
declarāda. est magnꝰ clam
loris absq3 cessatiōe. Credi
enī ꝙ sicut in glia erit cantꝰ leticie si
satione: taz in angelis btīs q̄ꝫ in elect
Sic in inferno erit clamor tristicie t
demonibꝰ q̄ꝫ in reprobis hoibꝰ. De an
btīs dicit in ꝑfatiōe de trinitate. Qu
dant angeli atq3 archāgeli: qui nō ce
clamare quottidie vna voce dicentes.
laude ampliꝰ in tractatu de gaudijs
disi dicet dn̄o adiuuāte. De plāctu in
dicit Apoc. i. Plangēt se sup eū oēs t
terre. etiā amē. Et btūs Bern̄. In me
tionibꝰ inquit. In inferno nil aliud a
nisi fletus ⁊ plāctus ⁊ vlulatꝰ merores
stridores dētiū. O plāctus infinitꝰ q nu
habebis finē. Uidisti ne aliqn̄ ꝑsonā
latā ⁊ plāctū clamorosuz faciētē qui te
moueret ad ꝯpassionē ⁊ fletū. Credo q
sicut maxime faciūt hoīes ex amissione
roruz plāctū: ita ꝙ etiam multis diebꝰ
possūt cōsolari. Sicut plāctū maximū
dimus ꝟginē dei matrē fecisse de mort
lij sui bn̄dicti. sed iste habuit finē die te
qn̄ ipsuz resurrexisse cognouit. Sz in in
no erit clamor ploratꝰ ⁊ vlulatꝰ multus
oēs sūt tam demones q̄ꝫ dānati pro p

mortalib' cum vlulatu quasi canes cla
ũt ppetuo. maxime ppter glie siue dei
nis priuationē : ppter tpis pditionē:
r vehemētē penarũ passionem: ppter
desperationē. O quãtũ tormētum in
'dãnatoꝝ imo in toto corpe. Hoc erit
ilenis ꝛ vocib' cantãtium in choreis et
dissolutis: in quib' cōmittũt magna
lta pctã. Vlulabũt igit pmo demones
supbiã suã pdiderũt tãtã gloriã. Ubi
dũ bm Bonauē. li. ij. di. v. ij. cõclusiōe.
. ꝙ diabol' quodãmō appetit silitu-
n imitatiōis dei q̃dãmō equalitatis.
apparet si attendat appetibile ꝛ mo-
appetēdi. Diabol' enĩ appetit alijs p-
ia tñ auctoritate: Et appetijt pesse s
nitatiōis. ꝛ hoc aliqñ obtinuisset si ste
ꝙ autē ppria auctoritate. ita ꝙ sine
is ꝛ sine datore. ꝛ ita ꝙ nulli subesset
t soli' dei. ꝛ hoc est equiparantie. ꝛ ita
Gregor. ꝙ appetijt esse sui iuris. ita ꝙ
ubesset. Ber. dicit ꝙ appetijt equalita
otentie. Ansel. dicit ꝙ appetijt preesse
neritis. ꝛ oēs verũ dicũt ꝛ diuerse au-
ates circũloquũt. hoc esse qd est pesse
ia ppria auctoritate. Et sic appetijt di
qualitatē in aliquo. Isa. xiiij. Ascen-
celo ꝛ ero silis altissimo. Et pñter cõ-
e sequēti ait. Notãdũ ꝙ supbia demo
lioꝝ cõformis fuit capiti toti' mali-
cipi scz tenebrarũ. Ipse diabol' atten
oꝝ naturaliũ strēnuitatē. ꝛ excellen-
cellentiã voluit pesse et requiescere
ctoritate. hoc est siue meritis siue mi-
o. Demones ꝯo subiecti nō sunt ausi
ppetere: s ꝯsiderãtes naturaliũ strē-
ē voluerunt sub vmbra illi' quiescere
nō ministrarent. s q̃dãmō sub illa po
volũtaria libertate. quã videbant se
se habere sub dñio diuino. Cognoue-
angeli se esse factos ad pticipandũ
s btitudinē. ꝛ acq̃rēdũ p merita ꝛ mi
a. In hoc supbierũt ꝙ sine merit vo
eã. ꝛ sine ministerio quiescere: ꝛ sine
propriã volũtatē implere. ꝛ hoc totũ
bire. Et dicit pñter ꝙ tã ꝯuersionē
iz: ꝙ auersionē demonũ pctm lucife
sit. Nã ipse prim' supbiuit. ꝛ supbiã
'indicauit. ꝛ extũc quidã adheserũt
ij vero resisterunt ꝛ adheserunt deo.
is ergo sil fuerit angeloꝝ cõuersio et
nũ auersio. non tñ sil cũ pctō luciferi
di. vi. ꝯclusione pma. ait. Mira in s

dei iusticia ostēdit. q tãtũ seruat iusticiaz vt
ordinē institutũ nullo mō infringat: tantũ
odit pctm vt ppter pctm quos charissimos
reputauit abijciat. Uñ credo ꝙ rã spectãdũ
mōstrũ diuine seueritatis in angelo nobilissi
mo ꝛ pmo hoie. quoꝝ vtrũq ppijs mani-
b' plasmauit. ꝛ decorauit de' nobis infirmis
opposuit ꝛ ondit. vt addiscam' q̃tum odit
de' pctm ꝛ maxime supbiã. ꝙ p vno motu
cordis nobilissima oiuz creaturarũ etnalit
ꝛ sine spe ē dãnata. Et p esu pomi ipse adã
ꝛ tota posteritas vsq ad fine mũdi ē mor-
talitati ꝛ multiplici penalitati subiecta. Et
nisi domin' reliquisset nobis seme quasi so-
doma fuissem'. vt dicit Isa. x. Ex his effi-
cacissimũ relinq̃t argumētũ qd horrēduz ē
incidere in manu dei viuēt. vt habet. Heb.
x. Si enĩ de' non pepcit nobilissimo angelo
superbiēti. qd erit de vilissimo cinere ꝛ abie
ctissimo: in altũ se extollēti cũ iacere debeat
in cinere ꝛ cilicio. imo in ipo sterq̃linio. Hec
ille. ij. Pe. ij. Si enĩ de' angelis peccãtib' nō
pepercit s ruētib' inferni detractos. i tarta-
rũ tradidit in iudiciũ cruciãdos reseruari.
ꝛ originali mũdo nō pepcit. sed octauũ noe
iusticie preconē custodiuit diluuiũ mundo
impioꝝ inducēs. ꝛ ciuitates sodomoꝝ ꝛ go
morreorum in cinerē rediēs euersiōe dãna
uit exemplũ eoꝝ qui impie acturi sũt ponēs
Dicit ꝯsequēter Boñ. ꝙ de ordinib' ange-
loꝝ aliqui lapsi sũt. Locus tñ demonũ post
lapsuz vsq ad diē iudicij nō est loc' subter-
rane' quē vocam' infernũ. sed aer caligino-
sus in q generaliter demonũ mltitudo inha
bitat. Utrũ aũt aliq sint detrusi in infernum
nec inuenio a sctis determinatũ. hoc aũt bñ
credo ꝙ aliq descēdãt ad torquēdum aias
bm ꝙ habēt inter se deputata maledictiōis
officia. Rō aũt quare in hoc aere sunt. est p
pter humanũ exercitiũ. Sicut enĩ dicit Au-
gu. Nũq de' quos presciebat futuros ma-
los eos fecisset: nisi pariter nosset qb' bonoꝝ
vsib' accōmodasset. Uñ diua dispō hoc exi-
git vt de puaricatiōibus angelis obsequm
quodãmō electoruz trahat et eliciat. Scit
enĩ bñ vti maloꝝ prauis volũtatib'. et ideo
nō eos detrusit in infernũ. sz locũ dedit aptũ
ipis demonib'. tũ q̃tũ ad statũ pctĩ. tũ q̃tũ
ad statũ exercitij siue belli. Aer enĩ caligino
sus ppter caliginē ꝯuenit tenebrositati cul
pe. s ppter nobilitatē ꝛ subtilitatē cōuenit
velocitati angelice. Uñ sicut aliquib' viris
sctis ostensuz est frequēter circa nos vol-

tant sicut musce. et ita dñs nõ statim retribuit qđ meruerũt. sꝫ simul cuꝫ hoib⁹ eos expectat ꝑficere. et differt ꝓpter nr̃m exercitiũ. nec de⁹ ex hoc imisericorditer agit cũ hominib⁹: imo mĩa supexaltat iudiciuꝫ. qꝛ cõtra fomitẽ dat scintillã ꝯscie ꝯtra demoneꝫ dat bonũ angelũ. et sup hoc dat suã grãm. et spm̃ sctm̃ qui vincit omnẽ ptãteꝫ. Hec ille.

Dubiũ aũt est vtrũ nũc puniat pena ignis Un̄ dicit ibidẽ Boñ. ꝙ ꝑsitio aliquoꝝ ẽ ꝙ differt pena ignis vsqꝫ post iudiciũ. tum vt eoꝝ exercitiũ nõ obmittat. tũ etiaꝫ vt diuina mĩa ostẽdat que sustinent vasa ire apta in interitũ. in multa patientia vsqꝫ in diẽ quo retribuet oib⁹ ẜm fructũ adinuẽtionũ suarũ. Et cũ dꝛ in glo. Ja. iij. Sup illo ꝟbo inflãmata a gehẽna. Gehẽna est diabolus ꝓpter quẽ facta est. sicut enĩ gehẽna sp ardet sic diabol⁹ vbicũqꝫ sit: vel in aere vel in terra semp fert secũ tormẽta flãmaruꝫ. Rñdet Boñ. ꝙ nõ intelligit de flãma ignis materialis. sed de flãmis vitioꝝ scꝫ ire et inuidie qb⁹ etiã torquet. Pctm̃ igit diaboli initiatũ in ꝑsumptiõe. qꝛ statim vt vidit suã pulchritudinẽ ꝑsumpsit. cõsumatũ in ambitione. qꝛ ꝑsumẽs de se appetijt qđ oino sup se fuit cõfirmatũ inuidie. et odij auersiõe. quia exquo obtinere non potuit qđ appetijt inuidere cepit et affectu odij ꝯtraire. nã diabolus supbus nõ valẽs cõscẽdere. sꝫ cõpulsus descẽdere odit deũ iustuꝫ. et inidet excellẽtie eius. hec Boñ. Hoc inqꝫ peccatũ post diẽ iudicij puniet penis illis infernalib⁹. in quib⁹ magnis clamorib⁹. ipi demones clamabũt sciẽtes se in celũ creatos. et tã magna gaudia ꝑdidisse ex tãta sua superbia. Jsa. xv. Clamabit moab ad moab. Moab igit vlulabit. qꝛ demones maiores vlulabũt. et ceteri rñdebũt. et hec pena erit maxima in ipsis et in dãnatis hoib⁹. Sicut in celo dulce est audire cãtũ et laudẽ angeloꝝ. sic triste ẽ audire vlulatũ et clamorẽ demonũ. Quid clamabũt. Certe maledicẽt deo q̃ eos creauit maledicet lucifer primus ille mal⁹ angelus alijs inferiorib⁹ quib⁹ voluit ꝑsidere. maledicent inferiores lucifero. cui in tam graui culpa cõsenserũt. maledicẽt hoib⁹. cũ qb⁹ tã grauas penas patiet. Jllus pctã sua improperãdo dicẽtes. O miseri qui nr̃is suggestionib⁹ et tẽptatiõib⁹ cõsensistis: ecce pmiũ qđ inde acquisiuistis hic stabitis nobiscũ noliti velitis accipite qđ in eternũ meruistis. Clamabãt insup oẽs. pctõ mortali dãnati similiter deo maledicẽdo. et horã in qua nati sunt patrẽ et matrem qui eos genuerunt Et sicut triste est in p̄senti audire clamore hois tribulati. sic multo tristius erit audire clamorẽ tot dãnatoꝝ dicẽtiũ. ve: ve: ve. U ꝙ vnꝙ nati sum⁹: ve ꝙ ẜm carnẽ viximus ve ꝙ vnꝙ in pctis gauisi sum⁹. Et fili⁹ cõtra patrẽ. et pater ꝯtra filiũ vlulabit. et sic alijs cũ quib⁹ vel ꝓpter quos pecauerũt. multos alios terribiles clamores faciẽt cõtra se mutuo ad magnã penã suarũ auriũ

Secũdo clamabũt ꝓpter tpis ꝑditione Redditurí enĩ sum⁹ rõnẽ de tpe quo viximus in hoc mũdo. Un̄ oẽ temp⁹ nobis impẽsum exiget a nobis qualiter expẽsuꝫ fuerit. Un̄ quilibet redditur⁹ est rõnẽ de oib⁹ ãnis mensibus: septimanis: dieb⁹: horis et minutis quibus vixit. Si fortassis. xxx. ãnis vixistis: et nũꝙ deo p tres ãnos fideliter seruistis quid faciẽdũ sit. Rñdes ꝙ debeo de p̄terito tpe cõfiteri et dolere ꝙ temp⁹ tuũ sic male expendisti. Ber. Nil p̄ciosius tpe sed heu eo nihil hodie vilius inuenit. trãseũt dies salutis et nemo recogitat. Un̄ legit exẽplũ ꝙ q̃dã homo deuot⁹ q̃n audiuit horologiũ signare seu sonare semp cogitauit et dixit ad deũ. O deus me⁹ iam iterũ horã tpis mei ꝯsumpsi de qua reddituꝝ sum rõne. quomõ eã expẽdi. Un̄ dãnati in inferno de hoc signãter cõqrũtur ꝙ tẽpus gratie tã inutiliter expẽderũt. Un̄ quidã deuot⁹ existẽs in deuotiõib⁹ et orationibus suis audiuit quãdã vocẽ lugubreꝫ et quesiuit q̃d esset. et rñdit. Ego sum vna aĩa dãnata. Et ille cur tam amare fles: Rñdit illa. Ego et oẽs aĩe dãnate de nulla re intãtum dolem⁹ sicut de tẽpore grẽ qđ inutiliter expendim⁹ et peccando cõsumpsim⁹ vbi vna hora potuissem⁹ de pctis nr̃is penituisse et eternã penã quã nũc patim̃ euasisse. Tertio clamabũt sine cessatiõe ꝓpter maximũ dolorẽ penarũ quas patiet. Sicut aliq̃ vehementer infirmi aut dolorẽ vehemẽtẽ sustinẽtes nõ possũt cessare a gemitu et clamore. Considera si posset abstinere a gemitu et clamore habẽdo manũ vł pedẽ in igne hui⁹ mũdi que tñ pena quasi nihil esset in ꝯpatione ad illã inferni. Hec erit grauissima pena ꝓ pctis que nihil ꝓficiet. De qua dꝛ Sap. v. Dicẽt intra se penitẽtiam agẽtes et pangustia spũs gemẽtes. hi sũt quos aliq̃n habuimus in derisum et in similitudinẽ improperij. Nos insensati vitã illoꝝ estimabam⁹ insaniã. Hec dicẽt dãnati de his q̃ nũc mundus

reputat fatuos. Et sequitur. Errauimus a
via veritatis. interli. Euangelij diuine le-
gis ⁊ iusticie lumen non luxit in nobis. et
sol intelligentie nō est in nobis ortus. Sed
quid fecimus. lassati sumus in via iniqui-
tatis ⁊ perditionis. et ambulauimus vias
difficiles. viam aūt domini ignorauimus.
Quid nobis profuit superbia. aut diuitia-
rum iactantia quid contulit nobis. Tran-
sierunt omnia ista tanꝙ̄ vmbra ⁊ tanꝙ̄ nū-
cius precurrens: tāꝙ̄ nauis que pertransit
fluctuantem aquam cuius cum preterierit
non est vestigium inuenire: neqꝫ semitam
carine illius in fluctibus. aut auis que trā-
uolat in aere cuius nullū inuenit argumē-
tum itineris illius. sed tātū sonitus alarū
verberans breuem vētum. ⁊ scindēs ꝑ vim
itineris aerē cōmoḋ alis trāsuolauit. ⁊ post
hoc nullū inuenit signū itineris illiꝰ. aut tāꝙ̄
sagitta emissa in locū destinatū diuisus aer
continuo in se reclusus ē vt ignoret trāsitꝰ il-
lius. Sic etiā nos nati ꝯtinuo desinimꝰ eē. ⁊
virtutis q̇dē nullū signū valemꝰ ostēdere. ī ma-
lignitate aūt nr̄a ꝯsūpti sumꝰ. Talia dixe-
rūt ī inferno hi q̇ peccauerūt. Interli. Quī-
ꝫ similitudinibꝰ terrenarū rerū defectꝰ ostēdit
solo. Per vmbrā obliuionē mētis vl̄ mortē
animis q̇bꝰ hūana vita obnoxia ē accipimꝰ.
ꝑ nūciū ꝑcurrētē passiōes aīe vel corꝑis q̄
ꝓcedūt occasū vite corruptibilis. per auē
excellētiā. ꝑ nauē vō leuitatē hūane mētꝭ
ꝑ amaras scl̄i vndas demonū fluctibus
agitat. ꝑ sagittā dolos ⁊ insidias iniquorū.
Hec oīa eni in mūdo vō sant. sed tādē infru-
ctuosā pniam possessoribꝰ suis relinquunt.
Vn̄ gemētes nulla voce ꝯsolatiōis releua-
būt. Et seq̇t. c. vi. Audite ergo reges ⁊ intel-
ligite: discite iudices finiū terre: prebete au-
res vos q̇ ꝯtinetis mltitudines. ⁊ placetis
vob. ī turbis nationū qm̄ data ē a deo ꝑtās
vob ⁊ vtꝰ. iterli. Puniēdi ab altissimo q̇ in-
terrogabit opa vr̄a ⁊ cogitatōes scrutabit:
qm̄ cū essetꝭ ministri regni illiꝰ nō recte iudica-
stis. neqꝫ custodistis legē iusticie. neqꝫ ſm
volūtatē dei ambulastis. Horrēde ⁊ cito ap-
parebit vobis qm̄ iudiciū durissimū in his
qui p̄sunt fiet. Exiguo eni cōcedit mīa. Po-
tentes aūt potēter tormēta patiēt. Interli.
Qui. s. mādata dei cōtēnendo grauia pecca-
ta cōmiserūt nec penituerūt. Sic etiam po-
tentiores in impietate fortiora sustinebūt.
tormēta gehēne. Non eni subtrahet ꝑsonā

cuiusꝙ̄ dn̄s qui est dn̄ator oīm nec verebit
magnitudinē cuiusꝙ̄ qm̄ pusillū. ⁊ magnū
fecit ipse. ⁊ equaliter cura est illi de oībꝰ for-
tioribꝰ aut fortior instat cruciatio. Flebunt
⁊ vlulabunt. igit dānati ex maximo dolore
penarum quas patientur absqꝫ cessatione.
O quātus clamor quantꝰ dolor quis posset
hec cogitare. Credo ꝙ nullꝰ viuens. Facia-
mus igit pniam de pctīs nr̄is ꝙ̄diu sumus
in hoc mūdo. Quarto clamabūt horribili-
ter ꝓpter venie desperationē. Sciūt enim
dānati ꝙ ꝑpetuo in illis penis stabūt iuxta
sn̄iam sūmi iudicis dicētis: discedite a me
maledicti in ignē eternū. O ꝙ̄tū erit horrē-
dū ⁊ quāta materia clamoris plāctꝰ ⁊ deso-
latiōis ꝑpetuitas tormentorū. Quomō er-
go illā perpetuo sustinebūt qui hic modicā
pniam sustinere nō possūt. Sꝫ posset q̇s di-
cere. Quare nō habēt spem vt a carcere in-
ferni liberētur. ⁊ maxime cū pctm̄ eorū fue-
rit trāsitoriū ⁊ tam cito cōmissum. Hec per-
petuitas derogare misericordie diuine vi-
deretur. ⁊ ex hoc potius diceret crudelis iu-
dex ꝙ̄ iustus aut misericors. Rn̄det primo
per exemplū. Videmꝰ eni ꝙ emptio momē-
tanea dat ius perpetuū possidēdi rem em-
ptam. Item vulneratio momentanea mor-
tem inducit perpetuā. Itē casus in foueā
tēporalis ⁊ subitaneꝰ est detētio perpetua.
Item crimē lese maiestatis est tēporale. ꝭ
seruitus perpetua siue punitio. Sic dico ꝙ
pro momētanea delectatione peccati ⁊ vul-
nere spirituali. ⁊ sic de alijs incurritur dāna-
tio perpetua. ita ꝙ si vnam tātum guttam
tolleret quis de mari ī ānis mille. ⁊ aliā in
alijs mille annis. sic guttatim potius esset
mare exhaustū ꝙ̄ a penis dānati post diē
iudicij liberarētur. Et si post tātū spacium
sperarēt liberari hoc esset aliquale gaudiū
Sed quia in inferno nulla est redēptio om-
ni spe liberationis frustrabūtur. Rationes
etiam huius perpetue damnationis assi-
gnantur. Prima quia homo peccauit in
suo eterno. idest peccauit ꝙ̄diu vixit nec vo-
luntas eius peccandi finem habuit. ideo
iuste in eterno dei et eternaliter punitur.
Unde Grego. Ad districti iudicis iusticiā
pertinet vt nunꝙ̄ careant supplicio quorū
mens in hac vita nunꝙ̄ voluit carere pec-
cato: et nullus detur iniquo terminus vl-
tiōis. qui ꝙ̄diu valuit habere noluit termi-
nū criminis. Iterū ait. Iniq̇ nō cū fine pecca-

xerunt q̄ cū fine vixerūt. nā voluissent vtiqȝ si potuissent sine fine viuere vt possent sine fine peccare. Ostēdūt enī qꝛ in pctō viuere cupiūt semꝑ qui nunq̄ desinūt peccare dū viuūt. Iustū igitꝰ est vt nunq̄ careāt supplicio q̄ nūq̄ voluerūt carere pctō. Hec Greg. Vñ ꝛ Aug. Factꝰ est aūt hō malo dignus eterno q̄ hoc in se peremit bonū qō eē posset eternū. Et Bern. Iustꝰ pfecto si peccat patitur qō nolit qui nō peccat nisi velit. Secūda rō. qꝛ licȝ i inferno nō habeāt facultatē peccādi: habebunt tñ affectū. qꝛ adhuc peccare vellent si possent. Vellēt enī si possent in peccato ppetuo delectari ideo ppetuo debēt puniri. Tertia rō quā ponit sanctꝰ Tho. ij. li. ꝯ gentiles. c. xciij. est. qꝛ aīe post mortē reddūtur īmutabiles ꝭm volūtatē vt. s. vlteriꝰ volūtas mutari nō possit neqȝ de bono in malū: neqȝ de malo in bonū. Quādiu enī aīa ē in statu pugne pōt de bono in malū mutari. vel ecōtra. sed statim cū aīa a corpore separatur nō restat nisi receptio pmij vel pene. Quarta rō. qꝛ peccatū est cōtra illū qui est infinitus. vñ ꝛ pena dȝ esse infinita: nō quidem acerbitate sed duratione. Iudex ḡ iustus est qui punit ppetuo ppꝰ rationes datas. Sed est ne misericors in tali punitione Dico q̄ sic vt magister dicit in sentētijs. q̄a citra ꝯdignū ipos punit. Nūq̄ enī tātū aliquē punit quin plus demeruisset: ꝛ iō dicit Richardus ꝛ Bona. q̄ deus purū misericordē actū aut mere iustū nō posset facere: q̄a insepabiliter in deo sunt annexa iustitia ꝛ misericordia. Predicta igitꝰ quatuor erunt causa primi clamoris ipsoꝝ dānatorum ꝛ hoc: qꝛ clamorē tuū noluerūt audire q̄diu hic vixerūt o iuste iudex. Clamauit enī dñs iesus doctrinā suam: ꝛ viā salutis edocēdo Luc. vi. Ipse iter faciebat p ciuitates ꝛ castella pdicās ꝛ euāgelisans regnū dei. Sequitur. Et hec dicēs clamabat. Qui habet aures audiēdi audiat. Clamauit etiā p suos pdicatores quibus dixit. Eūtes docete oēs gētes baptisantes eos. In noīe patris ꝛc. docētes eos seruare omnia quecūqȝ mādaui vobis. Et Prouer. i. Sapiētia foris pdicat. in plateis dat vocem suam. in capite turbarū clamitat. in foribus portarū vrbis pfert vba suā dicēs. Vsqȝquo paruuli diligitis infantiam ꝛ stulti ea que sibi sunt noxia cupient. ꝛ imprudentes odibūt sciētiā. Conuertimini ad correctionem meam. En proferam vobis spiritum meum: ꝛ ostendā verba mea. Vocaui ꝛ renuistis. extēdi manum meā ꝛ non fuit qui aspiceret. Despexistis omne cōsilium meum: ꝛ increpationes meas neglexistis. Ego quoqȝ ī interitu vestro ridebo. ꝛ subsanabo cū vobis qō timebatis euenerit. cū irruerit repētina calamitas: ꝛ interitus q̄si tempestas ingruerit q̄n veniet sup vos tribulatio ꝛ angustia. Tūc inuocabūt me ꝛ ego nō exaudiā: eo q̄ exosam habuerint disciplinā: ꝛ timorē domini nō susceperint: nec acquieuerint ꝯsilio meo ꝛ detraxerint vniuerse correptioni mee. Comedēt igitur fructus vie sue: suisqȝ cōsilijs saturabuntur. Sic patet veritas thematis assumpti. Conuertantur in infernum omnes gentes ꝛc.

Quarta pena erit fumus absqȝ euacuatione. Non erūt enim in inferno fenestre aut fracture terre per quas iste fumus exire possit imo inibi concludetur ille fumus vndiqȝ: terra absqȝ quocūqȝ meatu. Considera charissime quāta pena esset hominē esse in fumo vnius camini igne magno succenso etiam si tm̄ ibi p horam staret: ꝛ maior pena si p diem. ꝛ adhuc maior si p septimanā O quāta pena erit esse in fumo carceris inferni ppetuo. Unde considero q̄ ex illo fumo erūt in dānatis pene quattuor videlicet

- Primo capitis perturbatio
- Sensuum occupatio
- Corporum denigratio
- Inferni obscuratio.

Erit igitur iste fumus capitis perturbatiuus Math. viij. Ibi erit fletus ꝛ stridor dentium Unde sanctus Tho. quarto li. contra gentiles. c. ix. In corporibus damnatorum post resurrectionem nihil prohibet corporaliter fletum ꝛ stridorem dentiū intelligi. ita tamen q̄ per fletum non intelligatur lachrymarum deductio. quia ab illis corporibus resolutio nulla fieri potest: sed solum dolor cordis: conturbatio oculorū ꝛ capitis: prout in fletibus esse solet. Hec ille. Multi enim flent qui non emittunt lachrymas: sed perturbantur ꝛ dolent communiter caput. In inferno igitꝰ ex tali fumo horribili erit maxima capitis perturbatio: ꝛ dolor vehementissimus. Secundo talis fumus non solum caput turbabit: ꝭ oēs sensus occupabit sicut vides ī hoīe existēte ī fumo: ꝛ in illꝰ q̄ cōburunt: q̄ fumꝰ itrat os: nares: oculos: ꝛ aures

Sic ibi fum⁹ ille intrabit os τ cesos meat⁹
ãmnatoꝝ hec erit pena grauissima ipsis
culis sicut experimur φ fumus multū no⸗
t oculis.iuxta illud a fumo stillãte domo
eq̄ muliere te remoue. Tria sunt q̄ possūt
alde nocere hec pena erit illis qui per ocu
s peccãdo viderūt τ cõcupierūt hui⁹mun
i delectabilia:aurū τ argentum.vestes:ca⸗
ra τ cetera mūdi cõcupiscibilia.mulieres
ō suas cū quib⁹actuʒ luxurie cõplere desi⸗
erarūt.etiã τ si nõ fecerint. qꝛ nõ solū act⁹
t pctm̄ tali punitiõe dignū: sed etiam vi⸗
o ad cõcupiscēdū. Sicut dicit xp̄s Math.
Qui viderit mulierē ad cõcupiscēdū. iaʒ
echat⁹est in corde suo. O φ plures peccãt
talib⁹ visionib⁹ qui nõ credūt se peccare
er oculos enĩ τ alios sensus intrat mors
tĩ ad aĩas nr̃as. Uñ Joh. de pechano li.
oculo morali ait. Ocul⁹corpis est ianitor
dis. Si q̃s pudic⁹ fuerit q̄cq̄d indecens
uerit eē excludit. Natura leonis hec esse
cit φ si quis iuxta leonē trãsit: τ leonem
n respicit illesus euadet.si autē leonē re⸗
cit ipsuʒ leo deuoratur⁹ inuadit. Sic in⸗
dū ex aspectu mulieris incautoꝛ:inuadit
ieʒ tēptatio carnalis quã si nõ aspexisset
ur⁹ euasisset. Jō Job. xxxi. dicit Pepi⸗
fedus cū oculis meis vt nõ cogitarē q̄dē
virgine. Sup quo v̄bo dicit Grego. Jl⸗
l nõ licʒ intueri qđ nõ licʒ concupisci. Et
aac in li. de synonimis. Tolle materiam
linquēdi.si vis esse a fornicatiõe tut⁹.esto
visione discret⁹. Null⁹sane mētis iret ad
ctandū basiliscuʒ cui⁹ aspect⁹ interficit:
o null⁹ debet ire ad spectacula mulierū
arū aspect⁹interdū inficit τ occidit. Qui⸗
n iuuenis heremita cum abbate suo iuit
ciuitatē vbi mulieres in corea respexit τ
usmodi essent ab abbate sollicite requisi
abbas eas anseres eē r̄ndit. Reuersus
er ad claustrū incõsolabiliter flere cepit
i abbas. Quid vis fili mi. At ille. Uolo
e anserib⁹ quas in ciuitate vidi des mi⸗
Tūc abbas fratrib⁹ cõuocatis. Cõside⸗
e inq̄t frēs mēte sollicita φ piculosa sint
lierū spectacula. Nã hic puer innocēs q̄
⁹ mulierē nõ vidit τ in heremo nutrit⁹ ē
o visu sic est igne cõcupiscētie carnalis
census. Jnsan⁹esset habēs vas plenum
samo si illud in media platea poneret τ
⁹ pplis exponeret vt vnusquisq; contra
s lapidē iactaret. Sic insan⁹ qui habʒ in
de balsamū gratie tãq; in vase debili p

pter vertibilitatē liberi arbitrij τ thesaurū
castitatis τ integritatis in corpe qđ ꝑpter
prauitatē ad malū est multū fragile qui ad
spectacula mulierum est ausus accedere et
vas suū ictib⁹lapidū exponere. Mulier enĩ
quē p̄mo respiat ad cordis sui vasculū spe
ciei sue similitudinē q̄si lapidē vnū mittit. se⸗
cūdo respiciēs secūduʒ lapidē mittit. τ q̄n⸗
q; ictu p̄mo vas frãgit. ita vt grã perdat.
Uñ Greg. in dialogo qui corp⁹suū ꝯtinētie
dedicãt habitare cū feminis nõ p̄sumant.
Nã species mulieris oculis opposita facit
plures cogitare nephãda. Jdeo dꝛ Eccl. ix.
Auerte faciē tuã a muliere cõpta τ ne respi
cias mulierē alienaʒ. ꝑpter spēm mulieris
multi perierūt. Sanct⁹ enĩ dauid q̄ oculos
iecit in mulierē τ fixit illicito appetitu deie⸗
ctus adulteriū τ homicidium cõmisit. Nisi
enĩ feminã incaute respexisset: in tantã car
nis tēptationē minime cecidisset. Si ergo
p incuriã oculoꝝ tant⁹vir cecidit nos q̄ lon
ge ab eius sanctitate distam⁹ tam mortale
p̄cipiciū sūmoope timere τ cauere debem⁹.
τ orare cū eodē dauid τ a dño petere. Auer
te oculos meos ne videãt vanitatē. Talis
visio est quasi fum⁹ ledēs oculos etiã inte⸗
riores. τ nõ tm̄ p fumū mulieris. i. pulchri⸗
tudinē que trãsit quasi fum⁹ hoĩes ledunt
oculis. sed etiã aurib⁹ per cantū τ v̄ba sua⸗
uia. Sicut enĩ syrene que sūt mõstra mari⸗
na virgineū vultū habētia nauigãtes can⸗
tu suo illiciūt. illectisq; soporē imittūt et so⸗
poratos interficiūt. Sic et mulier cãtu suo
hoiem attrahit et in pctō obdormire facit.
Et sic ipsuʒ spūaliter interficit. Jn quo fctō
vterq; culpabilis. mulier. qꝛ virum perimit
vir. qꝛ ad cant⁹ eius vt stult⁹accedit. ¶ Ter⸗
tio capit mulier hoĩeʒ p olfactū. Sicut enĩ
panthera. vt dicit phisiologus. Odoris sui
fragrãtia attrahit cetera aĩalia. que post φ
senserint suauitatis sue odoreʒ ipsaʒ comi⸗
tant etiã vsq; ad mortem. Sic τ plerūq; fa
tui quoꝝ coꝛ varijs odoribus delectat cur
rūt post odorē muliebriū vnguētoꝝ. Sed
audiãt mulieres talib⁹opam dãtes φ dñs
per Jsa. 3. c. cõminat. Pro eo φ eleuate sūt
filie syon. τ ambulauerūt extēto collo τ nu⸗
tibus oculoꝝ ibãt τ plaudebant τ ambula⸗
bãt τ pedib⁹suis cõposito gradu incedebãt
decaluabit dñs verticē filiarū syon et dñs
crinē earū nudabit. Jn die illa auferet dñs
ornamentū calciamentoꝝ et lunulas τ tor⸗
ques τ monilia τ armilas τ mitras τ discri⸗

minalia τ parichelidas τ murenulas τ olfa
ctoriola τ inaures τ anulos et gemmas in
fronte pendētes τ muratoria τ palliola τ lin
theamina τ acus et specula et syndones τ
vittas τ teristra τ erit p suaui odore fetor. τ
p zona funicul⁹. τ p crispāti crine caluiciū.
τ p fascia pectorali ciliciū. Iste est fumus
carnalis lasciuie. quo nūc hoīes capiunt et
deducūt ad fumū infernalem. Et ex tali fu
mo muliebri qñqꝫ capit homo etiā per ta-
ctum. etiā op⁹ nepharium ppetrādo: τ tūc in-
terficit hō miser: exēplo vnicornis. qui sicut
asserūt qui naturas scripserūt aīaliū hō mō
capit. Uirgo nāqꝫ puella decēter ornata in
silua ponit τ venienti synū aperit. ī q̊ ille oī fe
rocitate deposita caput ponit τ dormit quē
soporatū venatores capiūt τ occidūt. Sic
samson obdormiens in synu dalide oculos
pdidit ex q̊ tandē τ mortē incurrit. Judic.
xvi. Aspectus siquidem corporis aufert in-
terdū oculū rōnis. Noli igit attēdere falla-
cie mulieris. Prouerb. v. Et in oculis ei⁹ ca-
ptus nō eris. sicut ecōtra contigit holoferni
Judith. i. Cū eni intrasset añ faciem ei⁹ iu-
dith: captus est in eius oculis holofernes.
Basiliscus eni aues volātes interficit. Sic
τ mulieris aspect⁹: qñqꝫ viros celestes ad
yma voluptatis trahit. τ sic spūaliter inter-
ficit. Uidet quoqꝫ pbabile ꝙ cuz mulier vi-
rū libidinose respicit: tūc a corde mulieris
libidinosus fum⁹ egrediēs vsqꝫ ad oculos
veniens. de hinc radios visuales mulieris
inficit: qui sic infecti veniūt ad oculos viri.
τ sic infectio vsqꝫ ad cor viri trāsit: sicut a cor-
de mulieris pmo pcessit. Uñ sm pħm cuz
mulier mēstruata speculuz aspicit maculat
ipsuz. Sic mulier interdū ex libidine viruz
respiciēs inficit aīam. in qua tāꝙ in specu-
lo dei relucet imago. Caueam⁹ igit a tali fu
mo ne fumū inferni patiamur. qui sicut di-
ctum est: oēs sensus occupabit cū dolore et
afflictiōe inestimabili τ perpetuo. ¶ Tertio
ex tali fumo erit corporū denigratio. Cor-
pora eni dānatorū erūt nigerrima τ turpis-
sima. Jsa. xiij. Unusquisqꝫ ad proximū suū
stupebit. facies cōbuste vult⁹ eorum. Unde
sicut corpora electoꝝ erūt pulchra et clara.
Ita corpora dānatorū erūt turpia τ defor-
mia. Unde inquit Augu. in li. de natura bo
ni. Sicut ignis iste omnia lucida suo fumo
deturpat: sic ignis inferni corpa reproborū
denigrat et obscurat. Patet etiā exempluz
in igne qui cōiter dicit sancti Antonij qui

in p̄senti vita deturpat membra illius in
est. τ etiā in calore solis qui denigrat eth
pes. Sic fum⁹ inferni ex igne τ corporib⁹ d
natorū: tāꝙ ex cadauerib⁹ putridis ascē
dens denigrat oēs dānatos. Treñ. iiij. D
nigrata est sup carbones facies eoꝝ. Und
isti qui volunt repñtare demones faci
suas denigrāt. Tūc facies mulierū que d
nate erūt: quas ita mūdas tenuerūt: vt n
ī eis minima macula eēt: erūt turpissime τ
gerrime. Et sicut ī celo alia erit claritas ma
tyrū: alia ꝯfessorū: alia v̄ginū: alia eoꝝ q
matrimonio sancte vixerūt. Ita in infern
alia erit turpitudo damnatoꝝ scđm pctō
suorū maioritatē. Et ideo volūt aliq̄ doct
res dicere. ꝙ sicut in celo apparebunt al
signa meritorū: sic τ in inferno habebunt
corporib⁹ signa suorū demeritorū. Sicut
fure man⁹ ligant retro τ in homicida liga
ante ad designādū suū delictū. Qui ergo pl
ra pctā cōmiserūt plura signa: τ magis t
pia in corporib⁹ habebūt. Etiā illud mem
brū in quo homo plus peccauit maiorē p
nam habebit τ maiorē deformitatē. Si e
go etiā nil aliud esset in dānatis nisi tant
nigredo τ deformitas corporuz: ppter ho
abhorrere deberem⁹ pctā. ¶ Quarto ex ist
fumo erit inferni obscuratio. Sicut enim
demus ꝙ fum⁹ facit domū obscurā: ita il
maxim⁹ fum⁹ infernū faciet obscurū. Apo
xiiij. Fum⁹ tormentorū eorū in secula secu
lorū ascēdet. Quāta aūt pena sit esse in te
nebris ppetuis cū tanta afflictiōe sensuum
nullus posset exprimere. Quō ergo tātū f
mū sustinebūt qui modicā penitētiā sust
nere nō possūt. Job. xvi. Cū stillā sermoni
ei⁹ vix audiuim⁹ tonitruū magnitudīs ei
quis poterit sustinere. Stilla sermonis ei
est penitentiā agite: sed tonitruum erit. ite
maledicti. Ideo erubescāt pctōres τ dedu
cant in infernū per cōsideratiōnē penaru
muta fiant labia dolosa. i. ampli⁹ nō dicā
se nō posse facere penitētiā: sed eam virili
agant. vt penā eternā euadant. quia vt ai
Aug. Aut dñs punit aut homo. Math. iij.
Quis vos docuit fugere a ventura ira sci
licet fumi. de q̊ ps̄. xvij. Ascendit fum⁹ in
ira ei⁹. Et rñdet Jo. bap. Math. iij. Facite
dignos fruct⁹ pnīe. Alter. cōfūdant in infer-
nū oēs gētes q̄ obliuiscunt deuz.

Q q Uinta pena ē odor
fetidus τ multū horribilis. Ta

s odor erit ibi ex quattuor causis.
rimo ex cunctis mundi vilibus que ibi con gregabuntur.
Secundo ex sulphureis ignibus que itaque mi scebuntur.
ertio ex damnatis corporibus que ibidem torrebuntur.
uarto ex horridis demonibus qui perpe tuum damnabuntur.
¶ Primo igitur in inferno erit fetor horribi s ex cunctis mundi etc. Ubi notandum in li. de ritate theologie. quod ignis maximus precedet cie iudicis. iuxta illud ps. Ignis ante ipsum cedet. quia virtute divina non solum ignis qui in spera sua: sed etiam omnes ignes qui in ter et super terram sunt concurrent ad mundi flagrationem. Iste autem ignis habebit offi um quattuor ignium. s. ignis infernalis re obos puniendo. ignis purgatorii bonis a nialibus expurgando. ignis terrestris vege bilia et sensibilia consumendo et omnium hominum rpa incinerando. et ignis elementaris: ele enta subtiliando et ad innovationem dispo do. Per illum igitur ignem ita terre facies ex et quod figura huius mundi peribit. sicut et olim ctum fuit per diluvium. Et merito primum iudi um dei fuit per aquam contra ardorem luxurie que viguit. Ultimum vero iudicium erit per ignem tra tempore charitatis. que tunc quasi senescen mundo refrigescet. Istius ignis actio erit ccessiva. habebit enim inicium. medium. et finem rimo namque iudicis adventum preveniet. et quasi mul per illum ignem fiet purgatio iustorum et pu tio malorum. et incineratio corporum cum con mptione nascentium. quo facto statim erit re rrectio corporum cum adventu iudicis ad iu cium. et tunc inflammabitur totus mundus per circui m. Terminato vero iudicio tota caliditas us ignis exequetur sententiam iudicis. Involu t enim peccatores et trahet in infernum: et ita tet quod ignis ille adventum iudicis et precedet comitabitur et sequetur. Post predicta fiet undi innovatio: sed inter purgationem et innova nem multiplex est differentia. ¶ Primo quia rgatio erit penalium qualitatum detractio: innovatio erit pulchrioris forme inductio. Secundo quia purgatio est electorum ab impu tate quam habent ex commixtione ad puritatem utatio. sed innovatio est celorum a statu ve ri ad statum novum coniunctio. et hoc per cessa onem a motu. In celis enim propter impermixti nem nulla impuritas est: sed tamen imperfectio otus. Unde non erit purgatio per ignem: sed tamen cessatio a motu. Sic autem purgabuntur elemen ta quod prescindetur ab igne vis combustibilis ab aere obscuritas: ab aqua glacialis frigidi tas: a terra vero gravitas et opacitas. Hec ibi. Et. c. xv. dicitur. Terminato iudicio statim erit innovatio que non complebitur. quamdiu peccator est in mundo. i. quousque detrudatur in infernum Et in fine ca. ij. dicitur. In innovatione mundi quicquid est ignobile in mundo ad locum penarum confluet. et ibi horrorem carceris multipli cabit. Hec ibi. Considera si sint multa fetida et inhonesta in hoc mundo: ac ignobilia. et si posses sustinere fetorem unius canis putridi ad nares appositi per horam. Quomodo susti nere poterit damnatus fetores totius mundi in unum congregatos. Ratio huius potest esse. nam ad bonum statum cuiuslibet communitatis perti net habere locum ubi sordes proiciantur. Quo modo ergo esset bene ordinata civitas uni versi: nisi haberet huiusmodi locum in quo sor des eius proicerentur. Peccatores facti ut ster cus terre sunt huiusmodi sordes. ps. Ut lu tum platearum delebo eos. Et cum his etiam iu stum est alias sordes ad penam eorum proici que in hoc mundo aliquem fetorem pauperum infir morum eos propter deum visitando et confortando sustinere noluerunt. quibus dicitur a christo. ut habetur Math. xxv. Infirmus fui et non visita stis me: sed abusi sunt odoribus bonis multa peccata in eis committendo. ¶ Secundo oritur tantus fetor ex sulphureis ignibus etc. ps. Pluet super peccatores laqueos ignis sulphur. etc. In hoc quod dicit pluet abundantiam signat penarum. pluvia enim sine numero et mensura cadit. In hoc quod dicit laqueos signat quod de penis exire non poterunt. per ignem autem dominus acumen do loris innuit. Sed quia ignis ardentius fer net cum sulphure: ideo sulphur addit. Et quia sulphur sine igne non fetet: ideo sulphu ri ignem miscet. Quantus sit fetor sulphuris cum igne satis notum est his qui accendunt candelam cum stipulis sulphureis. Unde nec unius stipule fetorem valent sufferre. Quan tus igitur erit fetor sulphuris inferni: quando to tus ille ignis infernalis erit mixtus sulphure Cogitet qui poterit. De hoc sulphure dicitur Apoc. xix. Apprehensa est bestia et cum illa pseudo propheta qui fecit signa coram ipso quibus seduxit eos qui acceperunt characterem bestie et qui adorave runt imaginem eius vivi missi sunt hi duo in stagnum ignis ardentis sulphuris. et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum qui pro cedit de ore ipsius et omnes aves saturate sunt

carnib⁹ eorũ. Glo. Apphensa est bestia.i.an
tichrist⁹ crudelis ⁊ bestialiter viuẽs. Unde
ps̄. Posita est pugna antixp̄i et exercit⁹ ei⁹
cõtra xp̄m. ⁊ hic ꝯsequẽter ponit̃ eius puni
tio ⁊ eoꝝ qui sibi adherebãt. Ideo dicit̃ ꝙ
apprehẽsa est.i.apprehendet̃ p̄teritũ ꝑ fu-
turo. ⁊ cum illa pseudo ꝓpheta.i. p̄dicato-
res antixp̄i qui fecit signa. ⁊ ponit̃ singula-
re ꝑ plurali. Et dicunt̃ hi duo viui missi in
infernũ.i.maiores q̃ sciẽter operant̃ malũ.
⁊ isti magis torquebũt̃ quasi mortui descen
dũt nesciẽtes legẽ. Luc.xij. Seru⁹ sciens vo
lũtatẽ dñi ⁊ non faciens vapulabit plagis
multis. Et Ro.ij. Qui sine lege peccauerũt
sine lege peribunt. Ipsi ergo dicũt̃ poni in
stagnum ignis ardẽtis. non q2 alij debeant
excipi ab hmõi pena. ʒ quia nõ tm̃ puniãt̃.
Dicit̃ ergo ꝙ mittãt̃ in stagnũ ⁊c̃. Stagnũ
dicit̃ qd̀ continet aquas imobiles. ⁊ hoc re
spondet stabilitati ⁊ perseuerãtie in culpa.
Itẽ pena inferni dicit̃ stagnum: q2 mergit
eos qui voluptatẽ hui⁹ mundi quasi aquaꝫ
bibebãt. Idẽ stagno qd̀ est ꝓfundũ intelli-
gitur pena rñdens culpe superbie. In igne
pena rñdens auaricie. In sulphure pena re
spõdẽs luxurie. Et ceteri.i.sequẽtes ãtixp̄i
seducti ꝑ predicationẽ pseudo ꝓphetaruꝫ.
Occisi sunt in scꝫ gladio dĩne sententie xp̄i
qui sedet sup equũ.i. sup hũanã naturã a s-
sumptã. q2 in die iudicij dabit sñiam diffini
tiuã. Ioh.v. Pater oẽ iudicium dedit filio.
Et oẽs aues.i.oẽs sc̄ti qui eleuabãt̃ a terra
pẽnis ꝟtutũ. Phil.iij. Cõuersatio nostra in
celis est. Saturate sũt.i.delectati sunt car-
nib⁹ eorũ.i.videndo penas inflictas ꝑ ope
carnali. In sulphure igit̃ significat̃ fetor car
nis ⁊ vindicta illi⁹ pc̄ti. Gen.xix. Pluit dñs
ignẽ ⁊ sulphur super sodomã ⁊ gomorram.
Tertio erit odor fetid⁹ ex dãnatis corpo-
ribus ⁊c̃. Nam illa corpa erũt fetida ⁊ imũ-
da. ita ꝙ quilibet ab alio nauseã ⁊ passionẽ
maximã recipiet. Uñ sicut cara putrida sup
carbones posita magnũ exalat fetorem. sic
corpora ista putrida etiam ex se ⁊ ex calore
ignis maximũ fetorẽ emittẽt. Cadauer enĩ
hoĩs emittit fetorẽ. ita vt a viuẽte hoĩe nõ
possit sustineri. Pensa igit̃ quõ sustinere po
terũt dãnati fetorẽ. nõ tm̃ vni⁹ sed q̃si infi-
nitorũ corporũ dãnatorũ. Isa.xxxiiij. De ca
daueribus eoꝝ ascendet fetor. Legim⁹ enĩ.ij.
Mach.ix. Qr anthiocus reuertẽs de perside
elatus in ira ꝯtra iudeam a deo punit⁹ est.
ita vt de corpe impij vermes scaturirẽt. odo
re etiaꝫ illius et fetore exercit⁹ grauaret̃
cũ nec ipse iam fetorẽ suum ferre posset.
ait. Iustũ est subditũ esse deo ⁊ mortale
nõ paria deo sentire. Et Ioh.xi. dicit ma
tha xp̄o. Dñe iam fetet quatriduan⁹ enĩ
Hoc dicit martha ne dñs fetore corpis f
tris sui grauaret̃. nesciẽs adhuc a xp̄o re
scitanduꝫ. Si ergo tant⁹ sit fetor hoĩs in
mi aut mortui: quãt⁹ erit fetor oĩuꝫ corpo
damnatoꝝ. Quarto erit ibi fetor ex hor
dis demonib⁹ ⁊c̃. Exẽplũ legim⁹ in bt̄i m
tini vita. Quadã die diabol⁹ in forma re
purpura ⁊ diademate ac aureis caligis
natus ore sereno letaqꝫ facie sibi apparu
Cũqꝫ ambo diu tacuissent. Agnosce inq
diabol⁹ martine quẽ colis: ego sum christ
Tũc ille doct⁹ spũ sancto. ait. dñs iesus x
nõ se purpuratũ ⁊ diademate renitẽtẽ v
turũ esse p̄dixit. Ego xp̄m nisi in eo ⁊ hab
tu et forma qua passus est crucis stigma
p̄sentẽ venisse nõ credã. ad hanc voceꝫ i
disparuit ⁊ totã cellaꝫ fetore repleuit. E
dendũ est aũt in inferno demones feteb
etiã ⁊ maximo fetore. cuꝫ ibi erũt perpet
inclusi. O fetor intollerabilis. O fetor ho
bilis tot fetorib⁹ aggregat⁹ si de te cogit
remus nũq̃ pc̄tã ꝑ quib⁹ dãnatis hoĩb⁹ i
fligeris: cõmitterem⁹. Attendamus igit̃
hãc maximã penã. Quid faciẽt delicati h
mines q̃ nõ possũt sustinere fetoreꝫ luti a
cuiuslibet alt̃i⁹ rei ʒ apponũt suis narib⁹ r
sas ⁊ cet̃a odorifera. Quõ ñ timẽt tãtũ fe
rẽ nõ vni⁹ diei ʒ ꝑpetue durationis. Dimiss
igit̃ pc̄tis operemur bonũ. Nã cõuertent̃
infernũ oẽs gentes q̃ obliuiscũt̃ deum. ⁊

Sexta pena est visi
demonũ terribilis. Et nõ solu
hec pena ipsis dãnatis fiet a d
monib⁹. imo in quattuor eos affligẽt. Na
Primo pauorem grandem prestabunt,
Secundo peccata improperabũt.
Tertio super eos percutient iugiter.
Quarto in vnum cõprimẽt eos fortiter.
¶ Primo igit̃ pauorẽ ⁊c̃. Sũt enĩ visu ho
ribiles. Uñ etiã naturalit̃ timem⁹ vidẽ h
rẽda ⁊ pauem⁹. Exẽplũ de hmõi pauore ⁊
more ex visione demonis. Habem⁹ in lib
de dono timoris. vbi legit̃ ꝙ q̃dã religios
de nocte ĩ dormitorio iacẽs incepit clamar
horribilit̃ ⁊ cũ ꝯuẽt⁹ surgẽs ꝯuenisset videbã
eũ fixis ocul' imobilit̃ respicẽ ad parietẽ ne
ad aliud rñdẽtẽ ʒ mirabilit̃ horrore ꝯcuss

In mane aūt req̄situs a pōre q̄d habuisset. ñdit φ vidisset diabolū. Inq̄sit⁹ autē cur⁹ orme esset. rñdit nō posse facile describere. Sed hoc dico φ si esset furn⁹ ardēs ex vna arte ꝛ figura illa ex alia. magis eligerē in rare furnū φ̄ videre figurā illā. Ideo dicit uidā senex in vitas patrū. Credo φ si q̄s ideret demones in ea forma q̄ visuri sunt os dānati nō posset viuere. hec ibi. Quar us igit̄ erit pauor ip̄is dānatis: non ex so ı visione vni⁹ demonis: ſ͛ tot quot sunt in ıferno. Sꝫ q̄reret quis. Nōne ex lōga mo a adınuicēꝫ talis pauor poterit cessare. dr̄ nō. q: oēs ille pene erūt ꝑpetue: ꝛ nō erit ıi pauor tm̄ ex visione demonū; ſ͛ etiā ex vi one alioꝝ dānatoꝝ ꝑpt̄ turpitudinē suoꝝ orpoꝝ. imo etiā dānati cū magno pauore ıpsos aspiciēt. sicut expimur φ aliq̄s hor t ꝛ pauet q̄nq̄ꝫ videre plagā si quā habꝫ orribilē. Prouerb. x. Pauor hijs q̄ opant̄ alū. Et. xxi. Pauor opantib⁹ iniquitatem Secūdo pctā impropabūt: ex impropati ne dānati multū cōfundēt̄. Uidem⁹ φ ex npropatione pctōꝝ hoīes ↄfundūt̄ ꝛ eru escūt si sint verecūdi. Sic demones ipro rabūt dānatis sua vicia dicētes. Iste est uctus adinuentionū vestraꝝ. Ista sūt sti endia laboꝝ vr̄oꝝ. Ecce quid nobiscū me uistis: cū vos tēptādo nobis cōsensistis su erbiēdo: luxuriādo: rapiēdo: cogitādo: lo uendo: opando: detrahendo: ludēdo: ridē o ꝛc̄. Eccl̄i. xviij. Stult⁹ acrit̄ impropabit t. x. Exigua dabit ꝛ multa improperabit. ā exigua fuit delectatio peccati in quā de ones nos p̄cipitāt: ſ͛ multa erit impropa o q: in eternū ꝛ vltra. Grego. Quos habui us intētores: in culpis habebim⁹ deriso es in penis vel tormentis. Et hoc valde mēdū cordi nobili. Exēplū de Dauid qui no orauit dicens. Ne irrideāt me inimici ei. Et iterūꝫ. Neq̄n dicat inimic⁹ me⁹ p̄ alui aduersus eū. Considera q̄ta pena sit oī in dolore exn̄ti impropare sua pctā ꝑ er que patit̄ ꝛ q̄ leuiter potuisset euitasse voluisset: vel paruo tp̄e ꝑ eis penitere et iam ↄsequi. Expimur etiā φ multi infir u pre dolore infirmitatꝫ nō possūt audire erba q̄cūq̄ꝫ. Cogita igit̄ si potes: φ̄ grauis na erit dānatis q̄ tam infirmi erunt audi improperia pctōꝝ suoꝝ. ꝛ hec pena cor̄det etractoribus cōtumeliosis. Uñ contume a ꝓprie est in verbo. Uñ Alexañ. de halis ōtumelia est pctm̄ ex impropio s̄monis

manifeste tendens in nocumentū ꝓximi ꝛ extēso noīe dr̄ etiā ī sc̄is eē. Uñ sup illō. Ro. i. Cōtumeliosos. i. supbos. dicit glo. Contu meliosi sūt qui dictis vel factis ↄtumelias ꝛ turpia inferūt. Uñ contumeliosus dr̄ ve lox ꝛ tumens in verbis iniurie. Est aūt cō tumelia maior si q̄s alicui dicat ei⁹ defectū corā multis in detrimētū honoris. Uñ si in tentio loquentis ad hoc ferat̄ vt p̄ verba q̄ ꝓfert honoreꝫ alteri⁹ auferat. hoc est pctm̄ mortale ꝛ meret̄ penam inferni. Math. v. Qui dixerit fratri suo fatue reus erit gehē ne ignis. Sꝫ detractio ē aliene fame p̄ occul ta verba denigratio quo vicio plicitat̄ fere totū gen⁹ hūanū. In quit glo. sup illō. Eccl̄i xxiij. Cūꝫ detractorib⁹ nō cōmiscearis. Si vero dicat̄ ex leuitate nec sit volūtas nocē di: nec aggrauet̄ ex circūstātijs est veniale Et multa sunt alia vicia v erboꝝ vt sunt su surronū. derisorū ꝛ male dicentiū quib⁹ cor rñdet hec pena φ̄uis etiā alia pctā imprope rent̄ ꝛ maxime improperabunt xp̄ianis q̄ susceperūt baptismū: alia sa cramēta ꝛ qui bus ostēsa est via salutis ꝛ noluerūt p̄ illaꝫ ambulare. Tertio sup eos pcutiēt iugiter Prouerb. xix. P arata sunt derisorib⁹ iudi cia ꝛ mallei p̄cutientes stultorum corpora. Uñ ī libro de ↄtēptu mūdi dr̄. Sunt ibi tor tores serpentibus horridiores. deformes: ni gri: ſ͛ non ad vbera pigri. Nunq̄ꝫ lassantur ſ͛ semp̄ ad ħ renouāt̄ ad mala feruentes sūt ad penasq̄ꝫ recētes: sp̄ tristati sp̄ ferire pati semp̄ inardescunt: nec cessant: nec req̄escūt O q̄ta dānatoꝝ pena qui sine pace ꝛ req̄e talia patient̄. Sciūt em̄ pueri q̄tū patiun tur ex verberib⁹ virgarū: ſ͛ magis paterēt̄ si grossis baculis cū manu fortissima pcute rentur. O deus q̄ta pena cū dānati valde sensibiles percutiūtur manibus fortissimis demonū absq̄ꝫ cessatione. de quibus Eccl̄i xxxix. Sūt sp̄us qui ad vindictā creati sunt ꝛ in furore suo cōfirmauerūt tormenta sua. in tp̄e cōsūmationis effundent virtuteꝫ ꝛ furorē ei⁹ qui fecit illos. Nō em̄ sunt dei fla gella quibus nos ī presenti pcutit: nisi ros in comparatōne ad flagella sempiterna q̄ bus quasi iratus per manus demonū semp̄ verberabit dānatos. Qō considerans pro pheta orat dicens. Domīe ne in furore tuo arguas me neq̄ꝫ in ira tua corripias me.

Quarto cōprimēt eos in vnū fortiter. de qua pena ꝛ precedenti dicitur Ecclesiastici xl. Ad hec mors oppressiones. fames et

contritio ⁊ flagella sup iniquos creata sunt hec oīa. Et de dānato dr̄ Job. xx. Uadēt ⁊ veniēt sup eū horribiles. i. demones q̄ horribiles erunt vt dictū est prius. Et de hijs oībus dicit Math. xviij. Iratus dn̄s ei⁹ tradidit eū tortoribus. i. demonibus. qui dicuntur tortores dānatoꝝ. Dicit em̄ Richardus ꝙ corpora dānatoꝝ erūt mutuo valde compressa. sicut dicit Dauid de ipis. Sicut oues in inferno positi sunt. oues em̄ fortit se cōprimūt in ouili in hieme ꝑpter frigus ⁊ in estate in vmbra ad fugiendū estū. Sic igit corpora dānatoꝝ erūt multū cōpressa. ⁊ hec compressio per demones fiet tanꝙ p executores diuine iusticie. Cogita igitur si esses sub maximo lapide siue morte q̄ta tibi pena. Corpora autē dānatoꝝ erūt grauissime ponderosa: ⁊ vnū sup aliud. Sic vt quidam dicunt: nō poterunt se mouere. Et ita videt dicere xp̄s de nō habente vestē nuptialē. Nā inquit de illo. Amice quomodo huc intrasti non habēs vestē ⁊c̄. At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. ligatis pedibus eius ⁊ manibus mittite euꝫ ī tenebras exteriores. ibi erit fletus ⁊ stridor dentium Multi aūt vocati ⁊c̄. xxij. glo. Et si de vno dixi de multis est intelligendū. p hoc videtur innuere ꝙ ligabūt manib⁹ ⁊ pedibus ita vt non possint vti membris ad suā volūtatē sicut ligant frenetici ⁊ simul cōprimentur: sicut in torculari vue cōprimuntur. Et hec oīa euenient dānatis q̄ noluerīt obedire deo ⁊ eius mandata scire ⁊ custodire: nec per ꝯsequēs deū scire. Quia qui se dicit nosse deū ⁊ mandata ei⁹ nō custodit mendax est. vt dr̄. i. Joh. ij. Non igit sine causa dicit thema. Conuertant in infernū ⁊c̄.

S Eptima pena corporalis est fames crudeliter affligens. Et nō solū patientur imo nec de aliq̄ pane poterūt sibi ꝑuidē Pauperes erūt nec aliud poterūt habere. Recordabuntur preterite refectionis. Famē patientur perpetue afflictionis. Taliter igit punient dānati ꝙ de nulla re nec per se nec per aliū poterūt sibi ꝑuidere. Incarcerati qn̄dē in carcerib⁹ hui⁹ mūdi ⁊ si p seipos ꝑuidere sibi nō possunt. possūt tn̄ p amicos vt per vxorē filios cognatos aut alios amicos: aut etiā p hoīes mi̇̄ricordes qui elemosinas eis largiunt. ⁊ sic quādoq̄ bene reficiūt. ⁊ hoc est eis magna ꝯsolatio

Sed nō sic erit in inferno. quia nec deum nec aliquā creaturā ꝓpiciā habebunt: im nō erit creatura que non nitat creatoris i iuriā vindicare. Sapīe. v. Pugnabit ꝓ e orbis terraꝝ cōtra insensatos. Filios em̄ filias vxorē ⁊ cognatos quos tm̄ dilexerū sentient inimicos ꝓ pctīs q̄ ꝓ eis cōmis runt. Et filius litigabit ꝯtra patrē in infer no: qm̄ exēplo prīs vsurari⁹: vsurari⁹ fuit a tal aut talis vite vel ꝙ possedit hereditat male acquisitā ⁊ iō sit damnat⁹. Pat econ uerso maledicet filio dicens. Maledict hora in qua te genui. quia ꝓ te dānat⁹ su illicita acq̄rendo. Sic vxor maledicet vir ⁊ ecōtra: silr filia ad matrē ⁊ ecōtra. Mic vi. Filius cōtumeliā faciet patri ⁊ filia c surget aduersus matrē. ⁊ sic inimici homi domestici ei⁹: ⁊ sic de alijs qui subditos n correxerūt qui exēpla pcti dederūt vel qu cōsortes pctōꝝ fuerūt. Null⁹ igitur ibi er amicus s̄ oīs hō de⁹ ⁊ diabol⁹ inimic⁹. nu lus erit qui mīam habeat de ipis dānati imo letabit iustus cū viderit vindictā. m nus suas lauabit in sanguine pctōꝛis. vt d cit p̄s. Et sic igit nō erit spes alicui⁹ auxil nec a parte dei nec a parte proximi. Quā igitur fatuitas pro amore fatuo cuiuscūq alteri⁹ se velle damnare qui nō poterit sib succurrere: imo erit inimic⁹ si sit cū eo dan natus: vel gaudebit de sua dānatione si s saluatus. O q̄ta pena habere inimicos q prius tātū dilexit qui etiā si oīb⁹ bonis ab darent in nullo ei succurrere vellent. Tun erga tales cessabit oīs pietas ⁊ mīa. Ui dete ergo quomō debetis amare vxores f lios ⁊ filias aut alios quoscūq̄. Secund pauperes erūt ⁊c̄. imo nudi erunt sic ꝙ ne panniculis paruis cooperientur. Naum iij. Reuelabo pudenda tua in facie tua ⁊ o stendam gentibus nuditatem tuam. O d us quid facient tunc viri et mulieres qu modo timent turpia sua videri. q̄ta eēt v recundia vni honesto viro vel honeste mu lieri nudū vel nudā esse corā magna multi tudine populi. Certe maior verecundia e maior pena ⁊ confusio erit ipsis damnatis nudos esse ꝑpetuo corā tanta multitudine demonū ⁊ dānatis cū illis turpissimis cor poribus de quibus magis verecundabun q̄ si essent talia qualia sunt in hoc mundo. etiam cū oībus infirmitatibus presentis temporis. Ubi erūt camisie delicate capite gia ⁊ pepla mulierū ⁊ dn̄aꝝ. tunice dupli

eate τ foderate cū caudis amplis τ alia hu iusmodi vestimenta. Ubi lecti molles cum coopertorijs varijs. vbi puluinaria τ tapeta que pedibus sub sternūt τ parietib⁹ applicā tur. Tūc oīa talia per ignem conflagratōis qui precedet faciē iudicis vt dictū est pri⁹ erūt consumpta: imo etiam oīa castra pa lacia τ quecunq alia edificia. In hijs cogi tent qui istis tm̄ abutūtur vt ad infernū de scendant. vbi pecunie. vbi thesauri τ alia p̄ ciosa q̄ tātū dilexerūt vt pro eis acquiren dis sint damnati. O bone iesu vnde nobis tanta insania q tot expensis τ tanto labore mūdi gloriā querimus τ confusionē infer ni non curamus. Tertio recordabuntur p̄ terite refectionis τ maxime gulosi qui tan ta cura τ diligentia seruierūt corpori cū tā tis laboribus nocte τ die vacarūt comestio ni nō curātes de salute aīaꝝ suaꝝ. Hoc pec cato gule infiniti homines damnabunt. O q̄ta pena q̄ta cōfusio q p modica τ tam breui comestione sūt damnati. Sed vt ait Augu. in libro de cōflictu virtutū τ vicioꝝ ventus ingluuies dicit. Ad esum de⁹ oīa mundana cōdidit. qui saturari cibo respu it quid aliud q̄ q ꝯcesso muneri contradi cit. Parsimonia ciboꝝ respondet. vnū hoꝝ qd̄ dicis verū est. Ne em̄ hō fame moreret de⁹ oīa ad esum creauit: & ne mensuram comedendi excederet abstinētiā imposuit. nam inter cetera sua mala saturitate maxi me panis sodoma periit dn̄o attestante q̄ d hierl'm p ꝓphetam loquitur dicens Eze chielis xvi. Hec est iniq̄tas sororis tue so dome saturitas panis. Quaꝓpt̄ sicut egre litur ad medicinā sic ad sumendas dapes debet q̄s accedere. Neq̄q̄ valet in illis vo luptatē appetens sed necessitati succurrēs. Hinc incarnata ỽitas p euangeliū dic. Lu. xxi. Attēdite ne grauent corda vr̄a crapula Quo ɔtra de insatiabili iudeoꝝ voracitate dicit Apostol⁹ Thessa. iij. Multi ambulāt quos sepe dicebam vobis nunc aut vel flēs dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis interi tus quoꝝ deus venter est. Et rursum. Esca venter τ venter escis. de⁹ autē τ hūc τ hos destruet. Ille aūt plene hoc viciū supat qui in sumendis dapibus nō solū parsimoniā tenet vt scʒ refectionē semp esuriens tem peret verū acuratiores τ suauiores epulas excepta corpis infirmitate τ hospitū susce ptione contemnit. hec Aug. Talibus igitur c deditis gule dicet qd̄ dictū est illi diui ti qui epulabatur quotidie splendide τ se pultus est in inferno. Luce. xvi. Recordare fili. quia re. b. in. v. tua τ lazarus sil'r mala nunc aūt hic cōsolat̄ tu vero cruciaris. Sic igitur cruciabuntur gulosi damnati. quib⁹ dicetur. Recordare quomodo excess⁹ mul tos τ multa peccata cōmisisti in prandijs τ cenis ꝓpter que damnatus es. Tunc male dicent hore τ tempori quib⁹ talia cōmise runt. Nolite igitur charissimi sic viuere sed date elemosinam pauperi vt vobis xp̄s di cat in die iudicij illud Math. xxv. Esuriui τ dedistis mihi manducare. Uenite be nedicti patris mei possidete paratum vo bis regnum a constitutione mundi. Quar to famē patientur τc̄. de quib⁹ dicitur Ysa. lxiiij. Et vos qui dereliquistis dn̄m τc̄. p eo q vocaui τ non respondistis locut⁹ sum τ non audistis τ facietis malum in oculis meis τ que nolui elegistis. propter hoc di cit dn̄s deus. Ecce serui mei comedent et vos esurietis. ecce serui mei letabuntur et vos cōfundemini. ecce serui mei laudabūt pre exultatione cordis τ vos clamabitis p̄ dolore cordis τ pre contritione spirit⁹ vlu labitis. damnati igitur pre magnitudine famis clamabunt. q̄ta pena sit fames pn̄t aliqualiter scire qui illam passi sunt. Incar cerati nāq p̄ magnitudine famis solent co medere brachia sua τ partes corporis. eti am i obsidionib⁹ plurimis homies comede runt canes. Sed quid dico canes homo: eti am matres ꝓprios filios. Nec oporteret q̄ ad hoc historias antiquoꝝ reuoluere. nā τ hijs annis. lxxxvij. vel circa etiā matres come derunt propos natos. O q̄ta fames vt sic naturalis amor pereat. Sed reuera fames quorumcunq viuentium nihil est ad illā famē inferni que perpetua erit. Cogitet igi tur hanc penam qui poterit. quia sicut dici tur de paradisi gaudijs. i. Choꝝ. ij. q ocul⁹ non vidit nec auris audiuit nec in cor ho minis ascendit que p̄para. deus. di. se. Ita de penis inferni dicendum est. Quid faci ent contemptores ecclesie qui modo nolūt ieiunare qui ibi perpetuo velint nolint ie iunabunt cū tanta fame incogitabili. Me lius esset hic ieiunare vel minorem famem pati: q̄ incurrere illam tam grādem famē que nunq̄ deficiet. Aduertamus igitur ad ista vt effugiamus tantas penas τ viuam⁹ cum temperantia nobis a deo indicta. nam dicitur in themate. Conuertantur τc̄.

Octaua pena corporalis est sitis similiť ɔfigēs. vbi Notandū φ circa mēbrū oris ī quo viget spāliter sitis licet et iā totū corp⁹ ꝛ maxime interiora afficiat ꝛ his penam ꝛ dolorē īmittat. Erūt tñ q̄ttuor spāles pene

Nā ei aqua pñtabitur que sitim extinguere non valebit.

Semper sic cruciabitur cupido bibēdi minime cessabit.

Sapor erit amarissimus in ore veraciter. Dolor dentium pessimus torq̄bit crudeliť.

Primo igitur aqua pñtabitur ꝛc. Ubi sciendū φ tor⁹ ille carcer erit plenus aqua ꝛ igne nec aqua extinguet ignem: nec ignis cōsumet aquā sicut fit in hoc mūdo. Erunt igiť ibi ignis ꝛ aqua simul. Sed q2 ignis inter elemēta est magis actiuus ꝛ citius nocet corpori: iō ad terrorē illarū penaꝝ in scriptura sacra in pluribus locis fit mentio de igne φ̄ de aqua. ꝛ iō sicut ignis ille non destruet corpus: ita ꝛ aqua illa nō extinguet sitim. O q̄ta pena habere tātam aquā que non possit sedare sitim. Sicut em̄ dormiētes ꝛ somniātes se habere sitim. ꝛ somniantes se bibere cū ex tali fantastico potu non extinguatur sitis: q̄ztū patiūtur in tali somnio. Sed si quis summe sitiat ī vigilia ꝛ habeat aquā ꝛ nō possit bibere: summe patiť. ß nihil est ɔpatione ad dānatos qui ex aq̄ tāta pñti sitim extinguere nō possunt. Ibi erit balneū aquaꝝ multarū quo corpus nō mūdabitur. Hoc balneū debeť his q̄ se balneāt in aquis tepidis ꝛ multa pctā cōmittūt. vtpote cū balneāt se viri cū mulieribus nō suis. que pctā cōmitti tā in videndo φ̄ tāgendo ꝛ loquēdo ibidē possunt. deus nouit. de quibus post hec in confessione nō loquūtur: imo cū talibus peccatis descendūt ad balneū inferni. Talia balnea non extinguūt ardorē ɔcupiscentie carnalis: imo accendūt. Et de hac pena aque frigidissime p̄mo dictū est. Sed circa has penas quidā dicūt φ null⁹ reuertiť de inferno. Sap. i. Nō est agnitus q̄ reuersus sit ab īferis. Sz si rediret aliquis qui vidisset infernū crederent ei. Istis aūt pōt rñderi multipliciter. Primo p interemptionē prime q̄ falsa est. q2 lazar⁹ fuit reuersus. ꝛ sic dić Augu. cū discubuit postea cū dño ī domo Marthe multa narrauit in mēsa de loq̄ penalib⁹. Preťea circa passionē dñi multa corpa sctōꝝ surrexerūt ꝛ apparuerūt multis. Preť istos inueniunť alij multi inde redisse ex dispēsatiōe diuina. vt Traian⁹ ꝛ alij de q̄b⁹ inueniť ī gestis sctōꝝ. Secūdo rñdēdū ē p negatiōnē secūde. q̄a si etiā aliq̄s inde veniret non crederēt ei. imo dicerēt vť φ nō inde venisset: vel φ nō diceret vera. vel φ sic ille qui inde exiuit penas ad q̄s puenerat euasit: si ꝛ ipi post φ̄ talibus penis deputati essent eas bñ euaderēt. Nō attēdētes ad illud qd̄ scribiť in li. de ortu saluatoris. ve inq̄t q̄b⁹ dati est citi⁹ experiri φ̄ credere. Hoc p3 Lu. xv de diuite epulōe q̄ dixit abrahe. Rogo te p vt mittas lazaꝝ in domo pris mei. Habeo em̄ q̄nq3 frēs vt testeť illis ne ꝛ ipi veniā in locū hūc tormētoꝝ. Et ait illi abraham Hñt Moysen ꝛ pphas. At ille dixit. Non pr̄ abraham. ß si q̄s ex mortuis ierit ad eos pniam agēt. Ait aūt illi. Si Moysen ꝛ prophetas nō audiūt neq3 si q̄s ex mortuis resurrexerit credēt. Iste est text⁹ euāgelicus Quis em̄ posset resurgere maioris auctoritatis moyse ꝛ pphetis p quoꝝ ora sp̄ussctūs loq̄bať cui magis esset credēdū. Tertio dicendū ē istis φ hoc ipm̄ φ nō ita passim aliq̄ reuertūť ad nos de inferno ē vt. s. ppter hoc illuc magis timeam⁹ ire. Sicut dr̄ ī fabula de vulpe q̄ noluit ire ad curiā3 leonis qn̄ vidit φ aliorū aīaliū q̄ venerāt vestigia eoꝝ retrorsum nulla appebāt. Exēplū de q̄dā fratre p̄dicatore q̄ cū p̄dicasset de inferno ꝛ diceret ei q̄dā dure credulitatis. Male dict⁹ q̄ credet vob̄ q̄ non fuistis ibi. Dixit ei frať. Pessime hoīm si aliq̄s veniret ad te de inferno nūq̄ cessares malefacē diceres em̄ apud te φ si ires in infernum ppť pctā tua posses inde exire sicut ꝛ ille exiuisset. Item aduertēdū φ nō solū fideles ß etiā infideles habuerūt fidē de inferno. Uñ narratur in quadā tragedia Senece q̄ nō habuit fidē nr̄am φ visum est cuidā φ videret Nerone balneātē se apud inferos ꝛ ministros aurū feruēs infundētes. ꝛ cū videret chorū aduocatoꝝ ad se veniētiū huc inquit venale gen⁹ hoi3. O aduocati amici mei accedite vt in hoc vase mecū balneamini. Adhuc em̄ supest locus in eo quē reseruaui vobis. Similiter multi poete mentionem faciūt de inferno in multis scripturis. Sunt igitur infideliores infidelibus qui dubitāt de inferno. imo nec sunt fideles cum in tot locis sacre scripture fiat de eo mentio: sicut dictum est: et dicetur magis infra. Se-

¶ est sitis similiter consigens

...cando damnat⁹ ex siti cruciabit᷑ ꝛ bibendi cupido nūꝗ cessabit. Quis pōt facere maiorem fidem hui⁹ rei ꝗ̄ xp̄i euangeliū. Luce.xvi. vbi dr̄. Mortuus est aūt diues ꝛ sepultus est in inferno. eleuās aūt oculos suos cum esset in tormentis vidit abraham a longe ꝛ lazaꝝ in sinu eius. ꝛ ip̄e clamās dixit. Pater abrahaꝫ miserere mei ꝛ mitte lazarum vt intingat extremum digiti sui in aquā vt refrigeret linguā meā. q2 crucior in hac flāma. Aquā petijt ꝑpter ardorē sitis ꝛ nōdū aque guttā obtinuit nec vnꝗ obtinebit. Notanduꝫ inquit de lira ꝙ lingua et digitus methaphorice dr̄ in aīalibus sepat̄ quales erāt aīe lazari ꝛ diuitis: sicut i deo qui spūs est. manus dr̄ virtus eius operatiua. ꝛ simılit᷑ hic in lazaro. per digitū intelligitur virtus eius auxiliatiua. ꝛ per linguam diuitis virtus mentis cōceptus expſſiua. Hec pena maxīe debet᷑ hijs qui per linguam peccant in potu. Sapie.xi. Per que quis peccat per hec ꝛ torquetur. Sicut ergo ille diues semper sitit q2 peccauerat in bibēdo. Sic potatores ꝛ potatrices qui in hoc multū peccant in inferno sitient si in talib⁹ peccatis moriant᷑. O ꝗ̄ta pena semper sitire sicut possunt imaginari illi qui quādoꝗ magnā sitim passi sunt. pro oībus diuicijs quas habuerūt in hoc mundo. ꝓ copia frumentoꝝ ꝛ vinoꝝ q̄ habuerūt in cellarijs suis nō habebūt bucellā panis nec vas aque ad bibendū. Quid igit᷑ faciendū. Certe facere debem⁹ sicut peregrini q̄ exeūtes de p̄ria sua faciunt bursarios quib⁹ sua tradunt vt ibi necessaria ꝓuideāt. Sic nos tanꝗ peregrini q̄ nō habem⁹ hic ciuitatē manētē sed futurā inq̄rim⁹. Heb. vlti. Faciam⁹ bursarios: cōmittam⁹ paupib⁹ ꝓ quibus xp̄s dicet in die iudicij illud Mat.xxv. Sitiui ꝛ dedistis mihi bibere. ꝛ ille cui⁹ intuitu dedimus ꝓuidebit nobis i alio mūdo de necessarijs sic ꝙ nō indigebim⁹ nec patiemur famē aut sitim. Ponunt eñ in bursa ꝓ futuro tp̄e q̄ elemosynā dant. Eccl̄ia.xviij. Elemosyna viri q̄si saccul⁹ cū eo. Paupes eñ elemosynas sibi datas in celis portāt vt ibi thesauꝝ inueniāt q̄ dederūt. Vñ dixit btūs Laurēti⁹ tyrāno. Facultates eccl̄ie q̄s req̄ris in celestes thesauros man⁹ paupū depoſuerūt. Tertio dānat̄ sapor erit amarissimus ꝛc̄. Jere.ix. Cibabo eos felle ꝛ potabo eos absinthio amari⁹ ad potādū. Erit etiaꝫ amarissima mirra ꝛ aloes sicut sciūt q̄ gustarunt. Non ꝑ hoc intelligit᷑ ꝙ ibi sit fel: s ꝙ i ore erit amaritudo ac si comederēt fel ꝛ biberēt absinthiū. imo maior q2 nō possumus ꝑ aliquas ꝑnt̄ seculi penas exp̄mere illas inferni s ꝗ̄tum possumus exprimimus ꝑ nota semp min⁹ dicēdo ꝛ magis vl maius intelligēdo. Uide igit᷑ si sit pena ip̄i ori hr̄e tantā amaritudineꝫ. Et ad hoc pōt referri illud Deut.xxxij. Fel drachonū vinū eoꝝ ꝛ venenū aspidū insanabile. i. semꝑ cruciās. Hec pena erit ꝑ salsis ꝛ sp̄ebus ꝛ alijs delicabilib⁹ q̄ hic comedim⁹: ꝛ in q̄b⁹ ip̄i dānati pl̄a pctā cōmiserunt. ¶ Quarta pena respectu oris erit malū siue dolor dentiū. Cū talis dolor sit maxim⁹ etiā in p̄nti sicut sciunt q̄ expti sunt. ita vt pl̄es q̄si fatui reddant᷑. Credere debem⁹ illū dolorē non deesse in ip̄is dānat̄ ꝛ multo maiorē ꝗ̄ hic passi sumus. q2 scriptū est Deut.xxxij. Congregabo sup eos mala ꝛ sagittas meas cōplebo in eis. ꝑpt᷑ hoc dicit euāgeliū. q2 ibi erit stridor dētiū. Math. viij. ꝛ nō soluꝫ ex maximo frigore de quo dictū ē pri⁹: s ex dolore intensissimo ip̄oꝝ dentiū. O de⁹ q̄s poterit oēs hmōi penas portare q̄ iā recitate sunt. s. xxxij. corporales. Hec pena correspondet maxime deuorātib⁹ q̄ dētib⁹ suis multa deuorāt q̄ erāt multū nc̄cia christi pauperib⁹.

N ona pena corporalis erit verecūdia ꝛ ꝯfusio. Hec aūt ꝯfusio erit i quattuor penis.

Nam ip̄si dannati
Tractabuntur vilissime.
Locabuntur turpissime.
In seruitute impia
Cum iniquorum copia.

Primo tractabunt᷑ vilissime. Tractabunt᷑ q̄dē vili⁹ ꝗ̄ aliq̄ res vilissima hui⁹ mundi. Job.x. Hec cōsiderās dicebat. Dimitte me vt plā. pau. do. me. añꝗ va. ꝛ nō re. a. t. t. ꝛ op. ꝛc̄. t̄ra mis. ꝛ te. vbi vm. m. ꝛ nl̄. or. s sē. h. inhi. Ibi igr̄ null⁹ ē ordo. Nō eñ deferet᷑ honor regi plusꝙ garcioni. Nec pape plus ꝙ minimo clerico. Nec regie plusꝗ paupcule vetule q̄n ita vilit᷑ imo vili⁹ tractet᷑ ꝛ puniat᷑. Hoc ē ꝙ dr̄. i. Regū. ij. Qui contēnūt me erūt ignobiles. Tales eñ q̄ in hoc mūdo fuerūt in statu digniori magis debuerūt deo seruire ꝛ ip̄m honorare rōe stat⁹ ī quo de⁹ ip̄os posuerat. Qd̄ si nō fecerint de ip̄is fiet iudiciū durissimuꝫ. Sic dr̄ Sap. vi. vt pri⁹ dictū ē i tertio mēbro t̄tie pene. Nō erit

igitur ordo qui nunc est secundum quem subditi obediunt superiori. Ibi non obediet magis regi garcio quam rex garcioni nec reuerebitur. nec filius honorem faciet patri. nec filia matri. O reges et principes et alij qui in hoc mundo tantum dilexistis reuerentias et honores: et spreuistis pauperes cogitate quomodo tractabimini in inferno. Sed quod dicitur Sap. xi. Omnia fecit deus in numero pondere et mensura. ergo ibi erit ordo. Dico quod ibi erit ordo vno modo et alio modo non. Ordo erit ibi in comparatione pene ad culpam. ordinabitur enim pena secundum exigentiam culpe. Ysa. iij. Agnitio vultus eorum respondebit eis: et peccatum suum quasi sodoma predicauerunt nec absconderunt. Ve anime eorum quoniam reddita sunt eis mala. ve impio in malum retributio enim anime eius fiet ei. Respondebit igitur pena culpe multipliciter. primo in numero. Non enim est cogitatio dictum vel factum pro quo ibi pena non soluatur. Job. xx. Hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram quod laus impiorum breuis sit et gaudium ypocrite ad instar puncti. Et sequitur. Luet que fecit omnia. nec tamen consumetur iuxta multitudinem adinuentionum suarum sic et sustinebit. Et sequitur. Deuorabit eum ignis qui non succenditur. Hec est pars hominis impij a deo. Et Ro. i. Reuelabitur enim ira dei de celo super omnem impietatem et iniusticiam hominum. Notanter dicit super omnem impietatem vt numerum innuat flagellorum. Sicut enim nullum bonum irremuneratum: ita nullum malum impunitum. Eccle. xij. Cuncta que fiunt adducet deus in iudicium siue bonum sit siue malum. Item in modo. quia in illa parte corporis plus punietur in qua plus peccauit. Luc. xvi. Diues magis cruciabatur in lingua ideo magis remedium querebat de lingua. quia in illa plus peccauerat propter illicita verba et cibos. Item in qualitate. quia qui in luxuria peccauit vbi est ardor in corde et fetor in corpore plus ardenti pena et fetenti punietur. Ita qui plus peccauit in superbia et honore plus habebit de confusione. quia qui se exaltat humiliabitur. vt dicitur Luc. xviij. Item in quantitate. quia qui plus peccauit plus punietur. Sap. vi. Potentes potenter tormenta patientur. Et Apoc. xviij. Quantum glorificauit se et in delicijs fuit: tantum date illi tormentum et luctum. Sicut enim idem ignis non equaliter agit in lignum viride et siccum: sic ignis gehenne licet sit idem ignis vt dicitur in sententijs. non tamen omnes equaliter vret. sed secundum delicti exigentiam. Luc. vi. Eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur vobis. Sic ergo ordo est pene respectu culpe. In hoc autem non est sicut dictum est. vel non dicitur ibi ordo. quia elementa ibi ordinem naturalem non seruabunt. Ignis enim cuius ordo naturalis est ardere et illuminare ibi ardebit sed non illuminabit. In ps. Vox domini intercidentis flammam. Ubi exponens ciprianus dicit. Dominus flammam ignis intercidet quia ardorem in inferno et lumen in celo ponet. non tamen penitus ignis non lucebit. lucebit enim vt inde doleant non vt gaudeant. Item non erit ordo vt ignis separetur ab aqua: sed erunt simul mixta cum alijs multis vt fumo fetore etc. Ideo sequitur sed ibi sempiternus horror inhabitans. Unde Sap. iiij. vbi fit sermo de nuptijs dicitur. Erunt post hec decidentes sine honore et in contumelia inter mortuos in perpetuum. Tractabuntur igitur a demonibus eorum tortoribus vilissime. Nulli nec pape nec regi honorem dabunt: sed qui plus peccauerunt plus et confusibilius tractabuntur et punientur. Secundo locabuntur turpissime et ad idem facit auctoritas predicta quia infernus est terra tenebrosa terra miserie et locus in corde terre omnibus miserijs repletus vt dictum est prius. et in isto loco post iudicium generale locabuntur omnes demones et omnes damnati perpetuo absque exitu et spe cuiuscumque consolationis. Math. xxv. Ite maledicti in ignem eternum. Ubi erunt camere huius mundi ornate tapetis et picturis. domus cum tantis expensis edite. castra: palacia: et alia sumptuosa edificia. Certe hec omnia erunt destructa. Ubi sedebunt reges et principes. Ubi lecti molles et alia sumptuosa que tantum in hoc mundo diliguntur: vt pro acquisitione talium multa committant peccata talia emendo et vendendo cum mendacijs periurijs et alijs fraudibus infinitis que ducunt homines ad infernum. Quanta fatuitas pro re transitoria et quasi momentanea tot et tantas penas perpetuas sustinere velle. Tertio erunt in seruitute impia. Homo enim factus est vt sit dominus omnium mundanorum. In ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius oues et boues vniuersas. insuper et pecora campi. Volucres celi et pisces maris etc. Ita tamen vt obediat ei qui fecit eum. scilicet deo suo et creatori omnium. sed quia noluit deo obedire: iustum est vt creature propter ipsum facte sint sibi ad supplicium eternum. sicut satis dictum est prius. et velit nolit hec tormenta patietur et his subicietur. Etiam damnati patientur a demonibus sicut ab eorum tortoribus: sicut dictum est prius. O quam

grauis pena hijs qui in hoc mundo iubere
siue p̄cipere ꝯsueuerūt quoꝝ imperiū ⁊ dn̄a⸗
tio versa erit in seruitutē: ⁊ nō īmerito cum
in hoc mūdo noluerūt obedire suo creatori
suo redēptori in decē p̄ceptis. Uidemꝰ em̄
quō reges ⁊ principes ⁊ ceteri dn̄i imo pr̄⸗
familias ⁊ materfamilias s̄uos suos imo
etiā filios puniūt ⁊ subijciūt seruituti aliq̄n
mortē inferēdo s̄m diuersas trāgressiones
suoꝝ p̄ceptoꝝ vel alit̄ puniendo scȝ incarce
rando: v̄beribꝰ castigando ⁊c̄. Sed hec eo⸗
rū pena ⁊ s̄uitus tp̄alis est et trāsitoria: sed
vere seruitus inferni erit ꝑpetua. de qua dr̄
Jere. xvij. Seruire te faciā inimicis tuis ī
terra quā ignoras .i. in inferno qui est ī me
dio terre vt dictū est prius. Et rō huiꝰ serui
tutis reddit̄. ca. xvi. eiusdē ꝓphete. Qr dere
liquerūt me p̄res v̄ri: ait dn̄s ⁊c̄. ⁊ legē me
am non custodierūt sed ⁊ vos peius opati
estis q̄ p̄res v̄ri. Ecce em̄ ambulabat vnus
quisq; post prauitatē cordis sui mali vt me
nō audiat ⁊ eijciā scȝ ꝑ mortē de terra hac ī
terrā quā ignoratis scilȝ inferni ⁊ seruietis
ibi dijs alienis .i. demonibꝰ quibꝰ obediui
stis tanq̄ deo seruietis scilȝ die ac nocte .i.
semꝑ qui nō dabūt vobis requieȝ. Quarto
erunt damnati cū iniquoꝝ copia. Hec co⸗
pia ⁊ societas dānatis erit maxima pena.
Nō em̄ habet veritatē illud ꝓuerbiuȝ. So
lacium miseris est socios hr̄e in penis. imo
q̄to plures erūt dānati tanto ignis ille ma
gis ardebit. sicut videmꝰ q̄ q̄to sunt plura
ligna in igne tanto ardor ignis est maior.
o quot erūt dānati. Consideremus a princi
pio mūdi quot fuerunt hoīes. Quis posset
cogitare sufficienter. Credo q̄ solus deꝰ et
quibꝰ reuelatū est sciūt hoꝝ numerū. Erūt
ūt vt cōiter dr̄. ⁊ ita xp̄s videt̄ sentire di⸗
cendo Math. xx. Multi sunt vocati pauci
vero electi: plures dānati q̄ȝ saluati. Etiaȝ
etor erit maior ⁊ ita de multis penis. sicut
de clamore: pauore. de quibꝰ dictū est. Erit
etiā maxima pena videre tot demones a q̄⸗
bus nūq̄ȝ separabunt̄. Cogitet igit̄ qui po⸗
terit hanc penā. si pena est dānato ad mor
tē esse in carcere cum frigore fetore ⁊ alijs
miserijs que aliq̄n sunt in carceribꝰ vel cuȝ
corpibꝰ mortuis ⁊ fetidis que aliq̄n sūt cum
alijs viuis incarceratis. maior est pena dā⸗
natis esse cuȝ tam turpissima fetidissima ⁊
horrenda societate tot dānatoꝝ. hec medi⸗
tari diligenter facit bene pugnare ꝯtra dia
bolū ⁊ cauere pctā ne ad hanc societatē p⸗

ueniamus. Cum em̄ quis cōsideret q̄ si fue
rit victus a demone per peccatuȝ mortale
ad illa tormēta ducet̄: Certe dȝ virilius pu
gnare ne vincatur. Exemplum egisippus
de cladibus iudeorum narrat q̄ cuȝ quidā
de socijs alexandri qui preerat magno exer
citui videret cōtra se exercitū īnumerabilē
preparatū ⁊ sui sumerent cibum ad confor
tationem virium. ipse in quodaȝ solacio di
xit eis. Prandeamꝰ nunc. quia hodie cena⸗
turi sumꝰ apud inferos. Quo verbo ita ani
mati sunt ad fugiendum cenam illā q̄ nul
lus preter vnum fugit de prelio. ⁊ sic virili
ter pugnauerunt q̄ victoriam habuerunt.
Sic charissimi taliter resistamꝰ vicijs ⁊ pu
gnemus cū mundo carne ⁊ demone: vt vi⸗
ctores existamus ⁊ illā societatē horribileȝ
euitemus. Hec societas debetur illis qui ī
societatibꝰ huius mundi multa pctā cōmi⸗
serunt. sicut fit in tabernis ⁊ ludis ⁊ chore⸗
is ⁊ multis alijs copulis vel societatibꝰ fa
tuoꝝ que societates sunt vitande. Quia cū
dicit ps. cū peruerso ꝑuerteris. Un̄ ad hoc
est sanctus basilius quasi in fine sue regule
dicens. Euita viros quos erga mādata dei
videris negligentes qui mortui sunt virtu
tibus qui letant̄ in ꝓprijs voluntatibꝰ vt
gaudijs careāt diuinis. Cū hmōi viris nul
la sit tibi cōmixtio neq; velis cum eis s̄mo
cinari assidue nisi in quo eos possis ab erro
re reuocare. Ceterū si non vales deuita vt
publicū hostem. Sepe em̄ per vnā ouē mor
bidam polluitur totus grex ⁊ modica pars
fellis magnū dulcorē vertit in amaritudi⸗
nem. ⁊ fermētū modicū totam massam cor
rumpit. hec ille. Euita ergo societates pec
catoꝝ vt possis euitare societates damna⸗
torum. nam in talibus societatibꝰ iniquoꝝ
viroꝝ nō est memoria de deo. ⁊ si est: est in
malo: periurando: blasphemando: ⁊ inho⸗
neste loquendo vel de absentibus murmu
rando ⁊ illis detrahendo. de talibus dicit
propheta. Conuertant̄ ⁊c̄. qui obliuiscūtur
deum. quia scȝ non seruant mādata dei sui

Decima pena corpo⸗
ralis ipsoꝝ dānatoꝝ erit in tactu
maxia afflictio. ꝑ q̄ pena intelligenda. est
sciēdū q̄ corpa illa erūt valde passiua sȝ tn̄
īcorruptibilia. Et ꝑ h̄ mag̃ itelligēdo. Co⸗
gita aliquē valde infirmū ⁊ debilē ī suis mē
bris vel patiētē guttam vel talem infirmi⸗
tatem. Sūt enim alique infirmitates que

ita reddunt passibile corpus sicut τ ego expertus sum φ non sufferre possunt tactum alicuius ponderis. Talia igiẜ erūt illa corpora τ ita passibilia φ ī tactu patienẜ grauissimā penā. τ hoc ex quattuor.

Primo ex tactu suoꝝ membroꝝ valde ponderantium.

Secūdo ex tactu suoꝝ locoꝝ ipōs ꝯtinētiū

Tertio ex tactu corpoꝝ alioꝝ dānatoꝝ.

Quarto ex tactu demonūcū hijs ꝯdēnatoꝝ

Prima igiẜ pena erit ex tactu suoꝝ membroꝝ ꝛc̄. Nam copora dānatoꝝ erūt ponderosa multuꝫ: τ sic brachia sup corpus ipius dānati τ caput sup humeros, τ sic de alijs maximū dolorē faciēt. τ hoc possumꝰ imaginari ex eo φ aliqñ q̄s in parte aliq̄ corporis habet plagā aut malū aliqđ in q̄ si tāgatur statim clamore magno eiulat. di. O deꝰ vos leditis me: etiā seipꝫ illuc nō audet tāgere. Sic enim corpora dānatoꝝ erūt tam infirma vt in tactu suoꝝ mēbroꝝ sibi penam grauem infligant. Et talis pena erit illis qui suis mēbris tetigerūt turpissime τ in talibꝰ peccatis mortui sunt aut qui se parauerunt nimis sup̱flue sicut τ faciunt multi τ multe intentione alliciēdi ad pctm̄. Et iuxta hoc potest poni exēplū qđ recitaẜ in floribꝰ sctōrum: τ parisius cōtigisse legiẜ. Magister ei quidā dictus silo, quēdā suū scholarē egrotantē obnixe rogauit vt post mortē ad se rediret τ statū suū sibi denunciaret. Post igitur aliquot dies sibi apparuit cū cappa de pargameno tota descripta sophismatibꝰ et intꝰ tecta flāma ignis siue foderata: q̄ requisitus a magr̄o q̄snā esset, ait. Ego sum vtiqꝫ qui ad te redire p̄misi: qui de statu suo req̄situs ait. Hec cappa sup me plꝰ pōderat et plus me p̄mit q̄ꝫ si vnā turri sup me haberē τ hec est mihi data vt eā portē p̱ glia quā in sophismatibꝰ habui. Porro flāma ignis q̄ est coop̱ta pelles sūt delicate τ varie q̄s ferebā: q̄ flāma me cruciat τ exurit. Sꝫ cū magr̄ illā penā facilē iudicaret dixit ei defūctꝰ vt extēderet manū: τ sic facilitatē pene sue sentire posset. Cūqꝫ manū suā extendisset ille guttā vnā sui sudoris dimisit que p̄dicti mgr̄i manū sagitta citiꝰ p̱forauit: ita φ cruciatū mirabilē sentierit. τ ait. talis sū totꝰ. Ille igiẜ magr̄ ex ipiꝰ pene acerbitate seculū deliberauit deserere τ religionē intrare. Vn̄ mane scholaribꝰ ꝯgregatis hos vsꝰ cōposuit. v. Linquo coax ranis cras coruis vanaqꝫ vanis. Ad logicā pergo q̄ mortis non timet ḡ. Et sic seculū deserēs religionem intrauit. Istud exēplū valet ad ostendendū ex pōdere illius cappe quō post diē iudicij qn̄ corpa erūt vnita aīabus ex pōdere etiā taliū corporū dānatorū valde pōderātium ac suoꝝ membroꝝ erit maxima pena ī dānatis. sic φ brachiū damnati super corpꝰ suū valde passiuū multū affliget illud cum illo ardēti igne sulphureo τ hoc pro pctis commissis ex ornamētis pulchrarū vestiū τ pellium diuersaꝝ in quibus sup̱flue multa cōsumūtur vbi ex talibus magis deberet subueniri xp̄i pauperibꝰ. Vn̄ nō dubito φ si nobis accideret sicut illi magistro. videlꝫ φ vnā guttā siue paruā penā inferni sensissemus sperneremꝰ multa q̄ nūc sunt cā τ occasio nostre dānatiōis nisi pctā mortalia que in hijs fieri possunt fugiamus. Secūdo erit pena ex tactu suoꝝ locoꝝ ipōs dānatos cōtinētiū. Sicut em̄ videmꝰ φ infirmi si ponerētur sup lectū durū vel lapidē: paterentur. imo in lecto molli valde patiuntur nec quiescere possunt multi propter infirmitatem sui corpis. Sic corpa dānatorū maxie passiua τ sensibilia valde affligēẜ ex tactu locoꝝ. i. corpoꝝ q̄ cōtinebūt illa. τ hec pena spāliꝰ debeẜ illis q̄ in lectis mollibus τ ornatis multa pctā horrēda cōmiserunt. de q̄bus dr̄ Amos. vi. Ve qui dormitis in lectis eburneis τ lasciuitis in stratis vestris. Ve imp̄catio maledictōis eterne est siue damnatiōis his qui dormiūt in lectis ornatis τ ibidem lasciuiūt peccata luxurie τ alia mala committēdo. De peccato isto vide si vis Ezech. xxiij. Vel qui etiā vt pigri multum tpis p̱dūt quo possent orare vel aliquod bonum facere. de q̄bus dr̄ Prouer. xxvi. Sicut ostiuꝫ vertiẜ in cardine suo: ita piger in lecto suo. O q̄ꝫ grauis pena his q̄ assueti sunt dormire in albis lintheaminibꝰ τ culcitris delicata pluma. O q̄ꝫtū dolebūt eis latera imo totū corpꝰ ex tā duro lecto. Sed poterunt ne damnati se vertere. Quidā dicunt φ nō nisi q̄ꝫtum demones eos vertent sed quomodocūqꝫ sit pena coꝝ n̄ alleuiatur ex tali versione. de isto lecto dr̄ Ysa. xiiij. Detracta est ad inferos superbia tua concidet cadauer tuum: subter te sternetur tinea et opimētum tuuꝫ erūt vermes. Aliqui tamē dicūt φ in rei veritate ibi nō erūt: τ φ nullū animal erit in inferno nec viuet post diē iudicij: sed ibi tm̄ erunt diaboli τ homines in p̱petuo carcere cū igne τ ceteris de q̄bus

dictuʒ est. ꝫ scriptura loq̄t ꝑ nobis nota vt ꝑ illa intelligam⁹ ibidē peiora ita ꝙ ibidē erūt mala peiora ⁊ abominatiões maiores q̄ꝫ sit abominatio serpētū ⁊ ꝟmiū hui⁹ mūdi. Cōsidera igr̄ si deberes eē ī lecto etiā q̄ꝫtūcūq̄ꝫ molli cū. cc. serpētib⁹ ⁊ totidē buffonib⁹ q̄ ꝯtinue te morderēt ⁊ affligerēt crede ꝙ maiora patier[is] ī lectō īferni si ibidē vadis

Tertia pena ⁊ grauissima erit ex tactu ⁊ pōdere corporis alioꝝ dānatoꝝ. O de⁹ q̄ꝫta pena erit illis qui in infimo loco erunt. Cōsidera si super te esset maximus lapis sine morte quā penā sufferres. Sic vtiq̄ꝫ maxima pena erit ipis dānad ex pōdere aliorū corpoꝝ valde pōderātiū. In infimo aūt loco erūt falsi xp̄iani. Vn̄ legitur in vita Macharij ꝙ quadā die ip̄e sctūs caput defuncti reperit. ⁊ cū orasset īterrogauit illud cuius caput fuit. Et rn̄dit se fuisse paganum vel pagani. Et dixit ei Machari⁹. Vbi est aīa tua? Et rn̄dit. in inferno. Cūq̄ꝫ requireret si multū in ꝓfundo esset rn̄dit ꝙ tātuʒ erat in inferno q̄ꝫtū distaret t̄ra a celo. Cui Machari⁹. Sūt ne aliqui ꝓfundiores te? Rn̄dit. etiaʒ iudei. Et ille. Et vltra iudeos sunt aliq̄ ꝓfundiores. Cui ille. Profundiores oīb⁹ sunt falsi xp̄iani q̄ xp̄i sanguine sūt redēpti ⁊ tn̄ p̄ciū ꝑuipēderūt. Hec ibi. Ecce igit̄ quomō xp̄iani plus punient̄ q̄ꝫ iudei ⁊ alij pagani ⁊ nō īmerito q̄ pl'a a deo receperūt bn̄ficia vt baptismū ī quo se seruaturos legē suā ⁊ alia sacr̄a. Et q̄ magis īgrati iō plus punient̄. Et hec pena debet̄ illis q̄ in tactu circa alios peccauerūt osculādo: tāgēdo ꝑ īcitationē ad malū. De q̄b⁹ pctīs etiā pauci ꝯfitētur credētes nō esse pctm̄ ī talib⁹ impudicis tactib⁹ cū dn̄s dicat Mat. v. Qui viderit mulierē ad ꝯcupiscēdū eam iā mechat⁹ est in corde suo. Ita dicūt doctores. Qui tetigerit ⁊c̄. ꝑ ꝯsensum ad peccandū. O xp̄i fideles si velit̄ effugere tātū pōdus tot corpoꝝ dānatorū abstinete a tactibus malis ⁊ ꝯfitemini p̄teritoꝝ cū ꝓposito nō recidiuādi. Sʒ erūt ne aliq̄ vt illi q̄ erūt ꝑpiores q̄ careant hac pena. Credi pōt ꝙ dn̄s illū carcerē fecit a principio tāte magnitudinis vt capere posset oēs dānatos taʒ demones q̄ꝫ hoīes. q̄ ip̄e p̄sciuit q̄t essent dānādi. Et credi pōt ꝙ ille infern⁹ post diē iudicij erit plen⁹ dānatis. ita ꝙ oēs erūt ꝯstricti ⁊ ita patient̄ oīa corpa a se mutuo grauitatē. ꝫ magis in hac pena ⁊ alijs q̄ mag[is] peccauerūt affligent̄. Quarta pena ex tactu erit ꝑ demones: q̄ sine cessatiōe vt dictū est pri⁹ sup talia corpa ꝑcutiēt. Cōsidera igit̄ si infirm⁹ grauit̄ ꝑcuteret̄ in loco infirmitatis: si pateret̄. Cōsidera igit̄ si potes q̄ꝫtus dolor erit corpib⁹ illis tā passiuis q̄ tā grauit̄ ꝑcutiēt̄. Hec pena debet̄ eis spāliter q̄ in hoc mūdo alios ꝑcusserūt vel occiderūt vel aliā violētiā in corpib⁹ alioꝝ fecerūt. Habem⁹ em̄ exēplū in vita bt̄i anthonij quomō multitudo demonū eū adeo lacerauit ꝙ minister ei⁹ eū q̄si mortuū ꝓprijs humer[is] asꝑtauit. Cūq̄ꝫ oēs q̄ eū comitati fuerāt q̄si mortuū plorassent dormiētib⁹ cūctis subito Anthoni⁹ reuiuiscit ⁊ a ministro ad p̄dictū locū se iterū portari fecit. q̄ cū ibi ex dolore vulneꝝ ꝓstrat⁹ iaceret: ex ꝟtute animi demones ad ꝯflictū excitabat. Tūc illi ī formas varias feraꝝ apparuerūt vt iteruʒ eū dētib⁹ cornib⁹ ⁊ vnguib⁹ crudelissime lacerarēt. Hec in vita beati anthonij. Verberauerūt etiā beatū Frācīscū ⁊ m̄ltos alios deo permittēte. Ita cōiter dr̄ ꝙ in inferno verberabūt dānatos. in verberatiōe maximū dolorem faciēt ipis. Iste sunt igit̄ pene corpales damnatorū. xl. ⁊ forte plures alie erūt. q̄ null⁹ dicere posset penas illi⁹ loci vt dicūt scti. Si q̄s igit̄ attēte hec cogitet: peccata dimittet ⁊ cognoscet ac inq̄ret diligēter q̄ sit via salut̄. Eccli. ij. Qui timēt dn̄m inq̄rent q̄ bn̄placita sunt illi ⁊ q̄ diligūt eū replebūt̄ lege ip̄ius q̄ timēt dn̄m custodiēt mādata illi⁹ ⁊ patiam hēbūt ad īspectionē illi⁹ dicētes. Si pniam nō egerim⁹ incidemus in man⁹ dei ⁊ nō in man⁹ hoīm. Nā cōuertent̄ in infernū oēs gētes q̄. ⁊c̄. ⁊ tantū de penis inferni corpalibus.

Sequitur nūc tertio videre

de penis inferni quo ad animam que generaliter in damnatis possunt assignari. x. scʒ

Carentia glorie.
Vermis conscientie.
Rancor iracundie.
Tumor superbie.
Liuor inuidie.
Timor pene
Certitudo damnationis.
Defectus consolationis.
Mortisq̄ꝫ desiderium.
Verecundum stipendium

De sunt pene decē q̄ꝝ q̄libʒ ī q̄ttuor diuidet̄ vt pri⁹ dictū est de corpalib⁹. Et sic iteꝝ erūt. xl. O hō cogita ꝙ si corpus patiat̄ ꝙ

aīa pāpli⁹ puniet qm̄ ipa principali⁹ pecca uit τ deū offendit. Nā ipsa data ē corpi vt ipm regeret τ nō ecōtra. iō pl⁹ est puniēda Vn̄ mgr̄. c. i. di. xlix. iiii. ait. Post resurrectionē vo facto vniūso īpletoq̄ iudicio suos fines hēbūt ciuitates due vna xp̄i alia dyaboli. vna bonoꝝ alia maloꝝ. vtraq̄ tn̄ angeloꝝ τ hoīm. Hec ille. Et. c. i. di. xlv. dicit. Preterea sciēdū est vt ait Augu. ꝙ oēs aīe cū de seculo exierūt diuersas hn̄t receptiones. i. loca vbi boī hn̄t gaudiū mali tormēta ſ cū facta fuerit resurrectio τ gaudiū bonorū ampli⁹ erit τ malorū tormēta grauiora. qn̄ cū corpe torq̄bunt. Hec ille. Et rōem assignat Ric. di. xliiij. iiij. q. iij. secūdi pncipal. Pena inqt spūalis principali⁹ aīaȝ respicit τ pena ignis principali⁹ respicit corp⁹. pena tn̄ spūalis redūdabit in corpus τ pena corporis in aīaȝ. Hec ille. Sicut nūc expimur ꝙ dū patit corp⁹ cōpatit aīa τ ecōtra. dum patit aīa sil patit τ corp⁹. O q̄t⁹ dolor q̄ta pena q̄ta tristicia cū corp⁹ erit afflictuȝ pdicꝭ penis: τ aīa dicēdis pnter ēt affliget. q̄ vehemēs q̄ incogitabilis punitio nō solū ex penis ſm se in vtroq̄ ſ etiā ex redundātia penaꝝ corpis ad aīam τ aīe ad corp⁹ Cogita rogo q̄tuȝ affligeris τ q̄to dolore aīa afficiet cū etiā in puo mēbro tui corpis pateris ita vt nec possis dormire aut q̄lemcūq̄ recipe ꝯsolationē. Sciūt insup q̄ infirmati sunt in corpe quō sanitatē cōcupierūt τ magna opati sunt in medicinis τ alijs rebus vt sanitatē ipam recuparent: τ quō afflicti sunt. O ꝺ⁹iste infirmitates nihil sunt ad alias ppetuas īfernales. Cogita etiā ꝙ dū aīa est tristis quō corp⁹ tabescit τ defic̄ Prouer. xvij. Anim⁹ gaudēs etatē floridaȝ facit: spūs tristis exiccat ossa. Exēplū hui⁹ hēm⁹ in li. timoris vbi dr̄ ꝙ in vitas patrū narrat ꝙ duo frēs dimissa pnia regressi sūt ad mūdū. postea vero tacti pnia reuersi sūt τ recepti: τ vterq̄ iuclusus in cella sepata mīstratū ē eis idē gen⁹ refectōis ſm pniaȝ taxatā. In fine vero anni iussi sunt egredi τ ecce vn⁹ apparuit valde pinguis τ rubicūdus. Alter vero miro modo macilētus τ deformis. Et inuēto p inqsitionē ꝙ idē fuerat vtriq̄ ministratū τ nō aliud. mirati sūt frēs τ ipis dimissis q̄situ est a pingui qd cogitasset. τ dixit ꝙ de bonitate dei q̄ eū reduxerat sup hoc grās agēs cōtinue. Secundus requisitus de eodē dixit ꝙ de pctīs p pter que deū tā grauit offenderat τ penas eternas meruerat ex hoc dolēs assidue. Et iudicauerūt patres eos eiusdeȝ meriti. Ex hijs igit patet quomodo ex gaudio vel dolore aīe corpus disponit. Si igit sic corpus aīe cōgaudet vel compatit ex sola cogitatione: quid erit vbi ipa res cogitata presens aderit. Erit igitur maximus dolor in corpore ex penis aīe τ ecōtra. Et sic omēs pene corpis affligēt aīam p redūdātiā. τ ecōtra oēs pene aīe affliget corp⁹. Pensa igit hec oīa diligēter vt euadere possis tantā miseriā pniam agēdo de pctīs tuis τ dei mādatis obediendo. Uideamus igit penas spūales ipsius aīe ſm ꝙ possumus capere τ intelligere ex dictis sacre scripture τ sanctorum.

Prima igitur erit carētia gl'ie. De hac pena ait Criso. super Math. omel. xxiij. Due pene erūt in inferno scꝫ cōburi: τ a regno excidi. Hec pena difficilior. Multi gehēnā abhorrent: ſ occasum illius gl'ie amariorē gehenna penā esse aio. Pone mille gehēnas nihil tale quale a gloria excidere. a deo haberi odio audire nō noui vos τc̄. Sed quō est hoc verum qr τ pueri nō baptizati carebūt visione dei τ gloria ſ inde nō tristabūtur. quō ergo dr̄ carētia gl'ie tāta pena cum nō sit nisi pena dāni τ nō pena sensus. Rn̄detur ꝙ queri sciēt τ cognoscēt se priuari a gloria ꝑpter peccatū originale tn̄ qd̄ fuit actuale τ mortale in primis parētib⁹ τ non cōmissum p voluntates ipoꝝ pueroꝝ. τ iō nō tristabūtur de hmōi carētia gl'ie. Damnati vero alij cognoscēt se carere gl'a ex peccato mortali p eos cōmisso. τ iō summe tristabunt ex tali puatione. sicut si q̄s in hoc mūdo tristaret de priuatiōe hereditaꝭ τ patrimonij si hec priuatio esset ex culpa sua τ nō sic tristaretur si esset ex culpa patris sui. Ista pena erit ex quattuor.
Primo quia priuati sunt dei visione.
Secundo angelorum consolatione.
Tertio sanctorum congratulatione.
Quarto celi empirei mansione.
Hec q̄ttuor notat btūs Greg. i q̄dā omel. di. Quis intellect⁹ cape sufficit illa supne ciuitaꝭ q̄ta sint gaudia angeloꝝ choris interēe. ecce secūdū. cū beatissimis spirit. b⁹ gl'ie ꝯditoris assistere. ecce tertiū. pntem dei vultū cernere. ecce pmuȝ. incircūscriptū lumē videre. ecce quartū. Dolebūt igit dānati se fore priuatos dei visione. qua pena ſm Augu. nulla maior est in dānaꝭ. Hmōi aūt vi

ſio eſt illa beata refectio ex qua viuūt ſcti.
iuxta illud Ioh.xvij. Hec eſt vita eterna vt
cognoſcāt te ſolū verū deū ⁊ quē miſiſti ie
ſum xp̄m. Hac ergo viſione beata priuabū
tur damnati ꝓ quocūq; pctō mortali cōtra
legē diuinā cōmiſſo. Ratiōez hui⁹ priuatio
nis aſſignat ſctūs Tho.ī.iij.ꝯ genti.c.cxliij.
Quia in eo ꝙ peccat mortalit̄ ei⁹ auertit̄ in
tentio volūtaſ ab vltimo fine.igit̄ ei ꝙ pec
cat mortalit̄ hec pena debet̄ vt oīno excluda
tur a conſecutione finis. Hec ille Mat.vij
Diſcedite a me oēs qui opamini iniqtatez
Itē idē doctor ibidē ait. In hijs ꝙ ſunt or
dinata ad finē talis habitudo inuenit̄ ꝙ ſi
finis eſt vel erit neceſſe eſt ea ꝙ ſunt ordia
ta ad finē fore. ſi aūt ea ꝙ ſunt ad finē non
ſūt:nec finis erit. Si em̄ finis eſſe pōt etiā
nō exn̄tibus illis ꝙ ſunt ad finē fruſtra per
hmōi media querit̄ finis. Homo aūt ꝑ opa
virtutū ꝯſequit̄ finē vltimū ꝙ eſt felicitas.
Si ergo aliqs ꝯ virtutē agat ab intentiōe
vltimi finis auerſus cōueniēs eſt ꝙ vltimo
fine priuet̄. Hec ille. Sed qreret qs Que ē
hec via ꝑ quā venit̄ ad beatitudinē ⁊ qua
dimiſſa nō ꝑuenit̄. Certe illa eſt de qua ꝓ
pheta ait. Beati imaculati in via ꝙ am.in.l.
dn̄i. Ubi dicit Augu. ꝑmo ſmone ſuꝑ Bea
ti imaculati. Ab exordio ſuo magnus pſal
mus iſte chariſſimi exhortat̄ nos ad beati
tudinem quā nemo eſt ꝙ nō expectet. Quis
em̄ vnq̄ pōt vel potuit vel poterit inueni
ri ꝙ eſſe noluit beatus. Quid igit̄ exhortati
one opus eſt ad eā rē quā ſua ſponte appe
tit anim⁹. Nā ꝑfecto ꝙ exhortat̄ id agit vt
excitet̄ volūtas eius cū quo agit ad id ꝓpt̄
qō exhortatiōis adhibet eloquiū. Ut qd g̃
nobiſcū agit̄ vt velim⁹ qō nolle nō poſſum⁹
qr oēs quidē beatitudinez cōcupiſcūt. Rn̄
et Augu. Sz quō ad eā ꝑueniāt plurimi
neſciūt. Ideo hoc docet iſte ꝙ dicit Beati ī
maculati in via ꝙ am.in.l.dn̄i. Tanq̄ dice
ret. Scio qd velis:beatitudinez qris. Si g̃
eſſe vis beat⁹:eſto īmaculat⁹. Illud ei oēs
hoc aūt pauci volūt ſine quo nō ꝑuenitur
ad id qō oēs volūt. Sz vbi erit qſq; imma
culatus niſi in via in qua via niſi in lege do
mini. Ac ꝑ hoc beati imaculati i.v.ꝙ am.in
dn̄i. Et ſequit̄. Uos igit̄ errātes in falſam
beatitudinē vera miſeria requirētes reuo
cat ad viā ſi audiat̄ vox iſta diuina. Beati
i.in.vi.ꝙ amb.i.l.dn̄i. Tanq̄ dicēt. Quo
ſupple alia via incedēdo perit̄ inquit ⁊
neſcit̄. Non illac itur qua pergitis quo per
uire deſideratis nā vtiq; beati eſſe deſide

ratis:ſed miſera ſunt ⁊ ad maiorē miſeriaz
ducūt itinera iſta que curritis. Tam ma
gnū bonū qrere ꝑ mala nolite. Si ad illud
peruenire vultis huc venite hac agite vie ꝑ
uerſe relinquite malignitatē. Non aūt bea
ti inquinati in errore qui ambulant in per
uerſitate ſeculi. Sed beati imaculati in vi.
ꝙ am.i.l.dn̄i. Hec Augu. Uides ergo quō
pctm̄ mortale eſt occaſio ſiue cauſa priuati
onis viſionis diuine. Qui ergo ſic moriunt̄
iuſte priuātur gloria eterna.qr auerterunt
ſe a fine ⁊ viā ꝑueniēdi ad illā dimiſerunt
⁊ ceperūt viā perueniēdi ad infernuz. Non
ergo mirū ſi dānati priuāt̄ viſione dei. Et
qn̄ dicit Aug. ꝙ oēs nolūt beatitudinē cer
te verū eſt:ſz hoc intelligit̄ de volūtate na
turali ſiue inclinatione vel in generali,ſed
nō in particulari ſiue volunt voluntate re
miſſa ſed nō voluntate plena ſiue efficaci.
qr non faciunt illud propter quod poſſent
illam cōſequi. Sicut ſi quis vellet ire hie
ruſalem ⁊ tenderet verſus occidentem nō
acciperet viam per quam poſſet peruenire
hieruſalem. Sic in propoſito. Q̄tus igitur
dolor erit in damnatis perdidiſſe tantū bo
nū ex culpa ſua penſet qui poterit. Secū
da pena eſt quia priuabuntur angeloꝝ con
ſolatione. Beati em̄ nō tm̄ videbunt deum
in paradiſo:ſed etiam beatiſſimos angelos
qui in tanto numero illic ſunt qui tantum
nunc gaudent de noſtra ſalute. Sicut dici
tur Luce.xv. Gaudium eſt angelis dei ſuꝑ
vno peccatore penitentiam agente. Ideo
verſa vice gaudebunt homines beati vidē
do illos qui tantum dilexerunt eos duz eſ
ſent in hoc mundo. ſicut gaudet amicus de
viſione amici ſui. Ideo dicit Gregorius no
tanter in auctoritate prius poſita q̄ta ſint
gaudia angeloꝝ choris intereſſe. Triſtabū
tur aūt dānati de amiſſione huius gratiſſi
mi ꝯſorcij a quo propter ſuā culpā priuati
ſunt. Tertio triſtabūt̄ de ꝑuatōe ſocietatis
oīm ſctōꝝ hoīm: de qua priuatiōe ſiue ſeꝑa
tione dr̄ Mat.xiij. Exibūt angeli ⁊ ſepara
bunt malos de medio iuſtorum,⁊ mittent
eos in caminum ignis. Erit aūt ſeꝑatio ad
magnam penam. Unde glo.ſuꝑ Apoca.i.
dicit. Non tm̄ dolebunt mali de ſupplicio:
ſed quia ſeparabuntur a tali conſortio. O
deus q̄tus dolor in tali ſeparatione ⁊ q̄
tus clamor qr ſeꝑabūtur in aliquib⁹ pater
⁊ mater a filijs ⁊ filiabus quos genuerunt
⁊ ita care nutrierunt. ⁊ parentes ab ami
cis ⁊ cognatis cum quibus vixerunt. Sed

qui saluabunt non tristabūt de tali sepatione: q2 i eis nō poterit eē dolor aut tristicia. ꝟ dānati valde tristabunt. Et rō hui⁹ sepationis est vt sicut fuerūt i vita deformes ⁊ dissimiles q2 saluati bñ vixerūt: aut si peccauerūt pniaʒ egerūt. Dānati vero male vixerūt ⁊ i pc̄tis mortui sūt sic iustū ē vt etiaʒ sint dissimiles i pmio ⁊ ab inuicē sepati. Itē etiā q2 angelis noluerūt acq̄escere sine consentire. iō sepabunt ab eis ita ꝙ nūq̄ȝ post dānati videbūt bonos ⁊ sc̄tōs. puati hmōi sc̄tissimo ꝯsortio ꝓpt suū pc̄tm̄ i q̄ ꝯsortio ē maximū gaudiū lȝ accn̄tale sic no. Greg. in auc̄te pallegata cuȝ dr̄ q̄ȝta sint gaudia cū btissimis spiritibus glie ꝯditoris assistere.

¶ Quarta pena erit puari celi empirei mā sione. Ubi sciendȝ ꝙ sicut recitat Rich. de me. vil. li. ij. di. ij. q. i. tercij pncipalis vltra aq̄s q̄ sunt sup̄ firmamētū est vnū corꝑale celū qȝ vocat celū empireū qȝ nō ab ardore ꝟ a splēdore dictū est. qȝ ꝟm cōiorē opinionē intelligit p illud celum qȝ sacra scriptura dic̄ deū creasse cū terra q2 firmamētū secūda die factū ē ⁊ ipm celū empireuȝ est loc⁹ beatoꝝ. ⁊ ipȝ celū dn̄s noluit reuolui ad significādū pacē ⁊ q̄etē mēq̄ illoꝝ qui in illo celo resident ⁊ residebūt. ⁊ hoc celum dic̄ Strabo eē intellectuale. q2 illud celuȝ nō ꝑcipim⁹ sensu: ꝟ p fidē q̄ itellect⁹ noster assentit sacre scripture. Et. q. seq̄nti dic̄ ꝙ illud celū n̄ ē stellatū: ꝟ vniformit luminosū p totū. q̄uis sua luminositas lateat sensus nr̄os qȝ iō ē vel q2 ex iproporcionabil oculis nō glorificatq̄ sic lumen corꝑis glificati. vel q2 aque q̄ sunt sup firmamētuȝ nō sunt illi⁹ luminis traductiue. vel q2 ꝓpt ei⁹ a nobis longā distātiā multiplicatio sui lumīs nō ꝓtēdit vsq̄ȝ ad visum nr̄m nisi forte ita debilit vt a visu nr̄o non valeat apphēndi. Alijs vr̄ dicēdū ꝙ ꝓpt illi⁹ celi subtilitatē nō est ibi lux ita ꝯgregata vt visum nostrū in pn̄ti statu mouere possit sic ignis i spera sua q̄ est nobis valde ꝓpinqua respectu celi empirei. nō lucȝ ita vt possit mouere visum nr̄m eo ꝙ nō est ibi luc̄ cōgregatio ⁊ ꝓpter corꝑis ignis subtilitatē. Corꝑa aūt btōꝝ erūt illi celo ꝓ ornamēto maximo. ⁊ iō de⁹ illud celū stellatū essē noluit. Hec Richar. Hoc est igit tāq̄ȝ pallaciū pulcherrimū amplissimū ⁊ clarissimū in quo āgeli ⁊ sancti vidēt deū. ⁊ hoc pallacio carebūt dānati ⁊ ponent in vilissimo sterq̄linio inferni ꝓpt sua demerita. Et hec pena debet illis q̄ hic abusi sūt castris ⁊ palacijs multa pc̄tā mortalia in eis cōmittēdo. vl domib⁹ alijs de q̄bus ⁊ in q̄b⁹ cor suū nimis apposuerūt. deus nouit quō hoies hui⁹ mūdi curāt de edificijs tpalib⁹ ea ꝯstruēdo cū maximis pc̄tis ac si essent imortales nō cogitātes de palacio padisi. Hoc est palaciuȝ qȝ sc̄tūs Tho. aplus Gondoforo regi yndie voluit fabricare siue elemosynis acq̄rere. Cū eñi venisset in yndiā sic legit i vita sua designato ab aplo mirabili palacio ⁊ copioso thesauro accepto rex in aliā ꝓuinciā ꝓficiscit ⁊ apl's vniuersuȝ thesauꝝ pauꝑib⁹ elargit. Per totū aūt bieniū q̄ abfuit rex apl's pdicatorē istitit ⁊ inumerabilē pplm ad fidē ꝯuertit. Rediēs aūt rex ⁊ q̄ fecerat Thomas discēs ipm i ymo detrusit carceris donec euȝ igni daret. Interea Gad frat regis morit q̄ q̄rta die resurgēs dixit fratri suo. Hic hō quē excoriare ⁊ incendere disponebas amic⁹ dei est ⁊ oēs āgeli ei famulant q̄ me in padisū ducētes quoddā mi oñderūt palaciū ex auro ⁊ argēto ⁊ lapidib⁹ p̄ciosis mirabilit fabricatū: Et cū ei⁹ pulchritudinē admirarer dixerūt mi. Hoc ē palaciū qȝ fratri tuo thomas ꝯstruxerat. Cūq̄ȝ dicerē ꝙ ianitor ei⁹ essem dixerūt mi. Frat tu⁹ fecit se illo indignū si vis in illo manere rogabim⁹ deū vt te resuscitare dignet vt illud a fratre tuo posset emere reddēs ei pecuniā quā se estimat pdidisse. Et hec dicēs cucurrit ad carcerē apli fratri suo postulās idulgeri abiectisq̄ȝ vinculis rogare cepit vt vestē p̄ciosam acciperet. Cui apl's. Ignoras ꝙ nihil carnale nihil terrenū gestiūt q̄ cupiūt hr̄e in celestibus ptātē vt supple principalit glorient in illis. Egredienti aūt aplo de carcere rex occurrit aduolut⁹ pedib⁹ ei⁹ veniāq̄ȝ postulabat. Tūc apostolus ait. Multū vobis prestitit deus vt secreta sua vobis ostenderet. Credite in christum ⁊ baptizemini vt eterni regni participes sitis. Dixit ei frater regis. Uidi pallacium. qȝ fratri meo fecisti ⁊ illud comparare volui. Cui apostol⁹. Hoc in potestate fratris tui est. Cui rex. Illud erit meum: ⁊ apostolus fabricet tibi alterū quod si forte nequerit mihi ⁊ tibi hoc vnū commune erit. Respondens apostolus dixit. Innumerabilia sunt in celo palacia ab initio seculi preparata que fidei precio ⁊ elemosynis coparate. Diuitie aūt vr̄e ad illa vos antecedere possunt sequi vero oino non possunt. Hec ibi. Hec sunt palacia de

qbus in euangilio. Jn domo patris mei multe mãsiones sunt. Hic aũt accipit palaciũ siue dom⁹ pro p̄mio eterno. Sic igit̃ dãnati ca rebũt dei visione ꝛc. q2 obliti sunt deũ ꝛ cõuersi sunt ad hec inferiora. Ergo recte dr̃. Conuertantur.i.in.f.o.g.

Secunda pena spũalis ipsius aie erit vermis cõsciẽ de quo Ysa.vlt. Uermis eorũ nõ morietur. de quo verme Bonauẽ.in iiij. monet tres q̄stiones. Prima Utrũ dãnati habeãt vermẽ corpalẽ. Rñdet di. Q2 Aug. x.de ci.dei ponit circa hoc duas opiniões. Quidã eñ volũt intelligere vermẽ illũ eẽ materialẽ ꝓpter verba sacre scripture. Alij vero rõem seqntes volũt dicere ꝙ vermis ille sit spũalis. ꝛ hoꝝ opinionẽ dic̃ sibi magis placere. Et qõne seqnti q̄ q̃rit vtrũ vermis sit in dãnatis rñdẽdo dic̃ ꝙ ip̄a trãslatio vermis ad doloreꝫ spũalem manifestat in qb⁹ quõ sit v̄mis si attẽdat̃ rõ trãsferẽdi. Jn verme eĩ materiali ꝯsideratur origo ꝛ mordificatio. Uermis eñ oritur ex putrefactiõe ꝛ mordet illud in quo orit̃. Sic in spirituali dolore nõ q̄libꝫ dolor est vermis: sed q̄ nascitur ex putrefactiõe pctĩ. ꝛ tũc pctm̃ dicit̃ triduũ qñ aĩa ĩ eo requiescit rursus oꝫ ꝙ ĩ dolore sit morsio. hec aũt est ex ꝯcursu duo mouentiũ sibi inuicẽ obuiãtiũ ꝛ resistẽtium. ꝛ ista duo mouẽtia sunt ĩ hoĩe. volũtas naturalis ꝛ deliberatiua quaꝝ vtraqꝫ mouet. Jsta ꝯcurrũt ꝑ ꝯsciam dictãtẽ aliquod factũ esse indebitũ ꝛ tũc obuiãt qñ natura detestat̃ indebitũ ꝛ deliberatiue placet. Sed aũt resistũt qñ vtraqꝫ in suo actu viget ita ꝙ illa efficacit̃ detestat̃ ꝛ ista immutabiliter adheret. Scdm̃ hoc igit̃ pꝫ in q̄bus ẽ vermis ꝛ qñ. nã deficiẽte cõcursu qui est ꝑ ĩ ꝯsciam nõ est vermis: sicut in hereticis. ꝛ his qui credũt peccãdo bñ fecisse. Deficiẽte etiã obuiatiõe nõ ẽ v̄mis. vtpote ĩ his qui dolẽt de culpa ẜm volũtatẽ ꝛ nõ tm̃ naturalẽ: ẜ etiã delibatiuã. vt sunt penitẽtes. Deficiẽte etiã resistẽtia nõ ẽ v̄mis. vtputa qñ volũtas tãta delectatiõe fert̃ ĩ pctm̃ ꝙ absorbet motũ volũtatis naturalis vt nõ sentiat. Et pꝫ q̃re v̄mis deficiat: aut ꝓpt̃ defectuꝫ putrefactiõis ĩ iustis. aut ꝯcursus ĩ cecis. aut obuiatiõis. ĩ penitẽtib⁹ v̄o aut resistẽtie. vt his q̄ peccãt libidĩe. Et ex his pꝫ ꝙ ĩ dãnatis vigebit v̄mis q2 ibi erit pctĩ putrefactõ ꝙ pctm̃ finaľr remãsit in aĩa eoꝝ. Jbi erit ꝯcursus ꝓpt̃ pctõꝝ aptissimã visionẽ. Jbi erit obuiatio ꝓpt̃ volũtatis deliberatiue obstiationẽ ꝛ sinderesis remurmurationeꝫ. Jbi erit resistẽtia q2 delectatio pctĩ erit ablata ꝑ penaꝝ acerbitatẽ. ꝛ ex h̃ ip̄i⁹ sinderesis actio erit fortificata ꝛ ex h̃ v̄mis mirabilit̃ rodẽs ꝛ puniẽs. Jtẽ idẽ doc. di. xxxix. ij.q.iij. ĩ ꝑncipio ait. Queadmodũ ab ipsa creatiõe intellect⁹ hꝫ lumẽ qd̃ ẽ sibi naturale iudicatoriũ dirigẽs ip̄m intellectũ in cognoscẽdis. sic affect⁹ hꝫ naturale quoddam põd⁹ dirigẽs ip̄m ĩ appetẽdis. Appetẽda ãt sunt ĩ duplici gñe. q̄dã eñ sũt ĩ gñe honesti q̄dã ĩ gñe cõmodi: sic ꝛ cognoscibilia sunt ĩ duplici gñe. q̄dã ĩ gñe spectabiliũ. ꝛ q̄dã ex ꝑte moraliũ. Et queadmodũ ꝯscia ñ noĩat illud indicatoriũ nisi inq̄ꝫtũ dirigit ad opa moralia: sic sinderesis nõ noĩat illud põd⁹ volũtatis sic volũtatẽ cũ ip̄o põdẽ nisi inq̄ꝫtũ hꝫ illã inclinare ad bonũ honestũ. Et sic nomẽ ꝯscie põt accipi ꝑ potẽtia cũ tali hitu vel ꝑ hitu talis potẽtie sic ẽt sinderesis. visitato tñ mõ loq̄ndi sinderesis magis noiãt potẽtiã hitualẽ q̄ꝫ noiet hitũ. Et q2 ista potentia nũq̄ꝫ separat̃ ab illo hitu. Hinc ẽ ꝙ hit⁹ ꝛ potẽtia vno noĩe cõp̄hẽdũt ꝛ potẽtia illa vt sic hituata nom̃ sui hitus sortit̃. ꝛ ita dic̃ id qd̃ stimulat ad bonũ. ꝛ ita sinderesis noĩat potẽtiã affectiuã ẜm qd̃ mouet̃ naturaľr ꝛ recte. Hinc ẽ ꝙ dr̃ sup alias potẽtias volare ꝛ aliis errãtib⁹ nõ se imiscere: ẜ eas corrigẽ. Hui⁹ ãt sunt tres act⁹ vt dic̃ li.iiij. q. penl̃. Un⁹ q̄dẽ q̄ ẽ instigare ad bonũ. ꝛ iste q̄dẽ ablat⁹ est a dãnatis: q2 nõ ãpli⁹ ẽ loc⁹ bñ faciẽdi. Secũd⁹ est q̄ ẽ retrahẽ a malo faciẽdo. ꝛ iste extinct⁹ ẽ ĩ demõib⁹ vľ dãnatis ꝓpt̃ ip̄robã maliciã volũtatis eoꝝ. Terti⁹ q̄ est remurmuratio ꝯ malũ factũ. ꝛ iste manet in eis iusto dei iudicio tñ ẜm actũ istũ ĩ dãnatis nõ remurmurat malo culpe q2 ĩhonestũ ẜꝫ q2 ex h̃ puniat̃. vñ iste aliq̄ mõ ẽ extict⁹. Et q2 demones nõdũ sentiũt acerbitatẽ penarũ intẽse vt dãnati: iõ nõ hñt ita remorsũ. Sane põt dici ꝙ sinderesis remurmurat malo facto q2 indebitũ. Jp̄a eñ ꝯfert culpã ad penã ꝛ ꝓpt̃ea respicit honestũ ꝛ non cõmodũ. Et iteꝝ ip̄a volũtas delibatiua detestat̃ malũ culpe ꝓpt̃ penã. Nollet eñ ipi⁹ peccasse vel fecisse. Uñ hꝫ tot mala necesse pativľ saltẽ mallet nũq̄ꝫ hũisse electionẽ q̄ꝫ eẽ ĩ tãta miseria ꝛ dolore. Uñ ad istũ actuꝫ sinderesis ẽ dei instrm̃ ad flagellãdũ iniq̄s. Hec Bonauẽ. Erit igit̃ remurmuratio ĩ dã

natis ex quattuor.
Primo ex peccatis commissis.
Secundo ex bonis omissis.
Tertio ex bonoꝝ fortune vili exercitio.
Quarto ex bonoꝝ grẽ frustrato subsidio.
Primo igr̃ erit remorsus cõscie.i.q̃ orieť
ex oñsiõe ↄscie ex pctis ↄmissis.i.ꝓpť pctã
supbie.auaricie.luxurie ⁊c̃.q̃ ↄmiserũt cor⸗
de ore ac ope.O ꝙ ↄmiserũt pl'a pctã cogi
tãdo loq̃ndo ⁊ opando. Fiet aũt iusto dei
iudicio inq̃t Bonauẽ.q.vlť.ꝙ mali sil' oĩa
pctã mẽorenť vt de oib' ↄtinue torq̃anť. O
paup pctõr cogita si potes q̃nt' dolor iste e⸗
rit. Esset nãq; magn' dolor si ex putrefacti
one tue carnis v̾mes orirẽť ⁊ ↄtinue mor⸗
su crudelissimo te morderẽt. Certe maior
erit dolor ex pctis ↄmissis q̃ dãnat' ↄside⸗
rabit ppetuo ⁊ sine cessatõe. De q̃ dolore dr̃
Sap.v.vt pˀus dictũ ẽ Uidẽtes ⁊c̃. Interli.
de gl'ia ad penã se pductos turbabũť timo⸗
re horribili ⁊ mirabũť i subitatiõe inspate
salutꝭ gemẽtes p̃ angustia spũs dicẽtes ĩtra
se pniaꝫ agẽtes. Hi sũt q̃s aliq̃n hũim' i deri
sũ ⁊ i siľitudinẽ iproperij nos isensati vitã il
loꝝ estimabam' insaniã ⁊ finẽ illoꝝ sine ho
nore. quõ ḡ ↄputati sunt inť filios dei ⁊ inť
sctõs sors illoꝝ ẽ. Ergo errauim' a via v̾ita
tis ⁊ iusticie lumẽ nõ luxit nob̃ ⁊ sol ĩtelli⸗
gẽtie nõ ẽ ort' nob̃. Hec dicẽt dãnati ĩ die
iudicij penitẽtes de pctis ↄmissis ⁊ videntes
illos saluari q̃s hic ↄtẽpserũt. Sꝫ vere h̃ pnia
erit nimis tarda nec eis ꝓderit. q: erũt ex
statũ merẽdi. Hec pena debeť eis q̃ hic pctã
sua nõ doluerũt: nec de eis ↄtriti sũt nec cõ⸗
fessi. ⁊ ẽ siľe de hac pena v̾mis sic si q̃s exñs
ĩ carcẽ ↄsideraret mala q̃ fecit ⁊ dolet se fe
cisse ꝓpť penã carceris quã patiť. Sic dã⸗
nati ꝓpť penas horribiles q̃s patienť vehe
mẽtissime dolebũt ⁊ se peccasse tristabunť.
nec poterũt se auertere ab illa ↄsideratione.
Sꝫ q̃rit Bonauẽ.q.penľ.di.xlix. Utrũ erũt
ibi tenebre spũales? Et r̃ndẽdo dic̃ ꝙ sicẽ
triplex act' luc̃ corpaľ mãifestare: dirigẽ: ⁊
delectare. sic ĩ luce spũali si loq̃mur q̃ntũ ad
p̃mũ actũ. sic dico ꝙ ñ oĩno ex lucẽ erũt. q:
aliq̃ erũt ẽt manifesta s̃ illa solũ q̃ faciũt in
cumulũ pene. Et ↄñter ibidẽ dic̃ ꝙ recorda
tio aliq̃ꝝ ẽ ad mesticiã ⁊ dolorẽ ⁊ ↄfusionẽ.
aliq̃ꝝ ad rõnis directionẽ. aliq̃ꝝ ad ↄsola⸗
tionẽ. secũdã ⁊ t̃ciã nõ hñt dãnati nec respe
ctu alioꝝ: q: nõ eis ẽ mẽoria dei vľ vt ↄũtãť
sine recõuertãť ad ipꝫ. aut vt delectẽť ĩ ipo
vigebit tñ ĩ eis act' mẽorie q̃ntũ ad p̃mũ.s.
desolationẽ. q: sp hẽbũt memoriã pctõrum
quę commiserunt ⁊ dei quem offenderunt
vt pri' dixi. Si loq̃mur q̃ntũ ad secũdũ ac
tũ sic dico ꝙ oĩno erũt ex lucẽ q: nõ poterũt
dirigi. Erũt eñ ex oẽm viã ⁊ tps ⁊ locũ bñ
agẽdi. Si q̃ntũ ad tertiũ Sic dico ꝙ erũt
ex lucẽ oĩno q: nihil cognoscẽt actu ĩ q̃ dele
ctenť. Erũt eñ oĩno absorti a magnitudi[ne]
penaꝝ ita vt nõ liceat eis cogitare aliq̃ dele
ctabilia. Et ita q̃si dr̃ ꝙ sunt oĩno excecat[i]
⁊ ex deũ. h̃ intelligiť q̃ntũ ad directionẽ ⁊ de
lectationẽ. Nec hẽbũt amorẽ boni honest[i]
s̃ cõmodi. Sic nec cogitabũt de bono hon[e]
sto s̃ tñ cõmodo. vñ cognitio nulla exibi[tur]
ĩ eis ĩ actũ q̃ ad ipoꝝ nõ faciat cruciatũ ve[l]
p se vel p accñs. Sic igiť ex pctis ↄmissis
erit magn' dolor ↄtinue corrodẽs. Secũd[o]
erit v̾mis ⁊ dolor vehemẽs ex bonis omis
sis ⁊ maxie necessarijs ad salutẽ vt in xpi
nis negligẽtia ĩ noticia ⁊ obs̃uãtia mãdat[o]
rũ ⁊ ĩ alijs negligẽtia ĩ noticia ⁊ obs̃uãti[a]
ꝓmissoꝝ.s. votoꝝ ⁊ alioꝝ q̃ debuerũt fier[i].
O dãnati q̃nta bona facereꝗ si posseꝗ redir[e]
s̃ v̾e q̃diu fuistis ĩ hoc mũdo noluistis a
q̃escere v̾itati nec adherere bonitati: iõ n[on]
est mirũ si estis dãnati. Exẽplũ hui' legim[us].
Duo frẽs fuerũt q̃ꝝ vn' fatu' erat ⁊ alť sa
piẽs q̃ ibãt p viã. Cũ ãt venissent ad biui[um]
vbi erãt due vie vna delectabiľ ⁊ alia asp[era]
fatu' respiciẽs viã delectabilẽ dixit sapiẽt[i].
Eam' p istã viã. Sapiẽs dixit ei. Frať ⁊
ista via p quã vis ire sit delectabiľ tñ in fi
ne duc̃ ad malũ hospiciũ. vñ ↄsulo ꝙ eam[us]
p viã istã. q: lꝫ sit aspera: tñ ĩ fine ducet a[d]
meli' hospiciũ. R̃ndit fatu'. Uolo mag̃ cre
dere oculis meis q̃ tibi de hijs q̃ nõ vide[o].
Et posuit se ĩ illa via. qõ videns sapiẽs ⁊ no
lẽs eũ derelinq̃re secut' est eũ. Pergẽtes a[utem]
inciderũt ĩ latrones q̃ eos diuidẽtes posu[e]
rũt in diuersis carcerib'. Factũ ẽ aũt vt re[x]
fre illi' faceret oẽs ĩcarceratos educi co[ram]
se die q̃dã ad iudicãdũ eos. Ueniẽtes au[tem]
isti inť alios cũ se ibi viderẽt dixit sapien[s]
regi. Dñe ↄq̃ror de isto frẽ meo: cũ eñ ess[e]
m' ĩ via ⁊ ipe sit fatu' ⁊ ego reputat' sim [sa]
piẽs nolebat m̃ credẽ vt irem' p quãdã v[iam]
bonã quã eũ docebã s̃ fecit me ire p mal[am]
in quã incidim' in latrones vñ re' est m[or]
tis mee. Fatu' v̾o dixit regi. Dñe imo eg[o]
conqueror de eo: quia cum sit sapiẽs nõ [de]
buit me tã facile sequi per viã quã scieb[at]
esse malã quod si non fecisset ego redisse[m]
retro ⁊ secut' eũ fuisseꝫ ⁊ euasissem peri[cu]
lum: vnde reus est mortis mee. Hijs aud[i]
tis rex dedit sñiam dicens. Tu fatue no[...]

ti sapienti credere: τ tu sapiēs secutus es
ntuū ideo vtercꝫ suspēdemini. Sic erit in
ie iudicij vel in cōsummatiōe seculi cum
tibūt anime de inferno vel alijs locis ad
cipiendū corpora τ iudicādum corā deo.
uia em̄ corpus fatuū sequi noluit cōsiliū
iritus. τ spiritus sapiēs secutus est corp⁹
tuū vtrūcꝫ cōdemnabitur. propter hoc di
tur Apoca. i. Eius snīa gladius ex vtracꝫ
rte acutus: q: s. perdet corpus τ animā.
t quia hoc valde timēdū est dr̄ Math. x.
llū timete qui pōt corp⁹ τ aiam perdere i
hēnā ignis. Erit igit̄ in dānaꝗ dolor ma
nus: q: fuerūt remissi τ negligēies circa
era sue salutꝭ. Jobis: viij. Qui incredu-
s est verbo dei ira dei manet sup eū. Quā
sint soliciti hoīes de vita corporali satis
tet ꝙ negligētes de sua salute etiā patꝫ.
o dicūt ꝙ ea que predicamus nō sunt ve
Charissime nō credis tu deo qui nō po
t mētiri. Nōne credis euāgeliū esse ver-
dei in quo fit mētio in pluribus locis de
erno τ penis eius. Tu bn̄ credis de gau
s paradisi. Quare. Quia tu vis salutem
i. ꝟ remisse q: nō vis aliqualē penā τ di-
entiā facere vt acquiras illā. O ꝙt⁹ do-
erit in dānaꝗ cū sciēt tātas penas incur
e ex negligētia bn̄ agendi: τ hoc erit eis
xima pena cōtinue remordens. Ter-
pena siue remorsus cōsciētie erit ex bo-
z fortune vili exercitio siue abusu. O de⁹
omodo vtūtur imo abutūtur hoīes bo-
terrenis que data sunt ad salutem pcu
ā τ vt mediū τ occasio salutis quasi cū-
s est notū. alijs retinētibus multa super-
a nec pauperib⁹ tpe necessitaꝗ ministrā-
is. alijs i edificijs: vestib⁹: ludis: τ alijs
is exponētib⁹. O ꝙ grauiter dolebūt de
is his pctīs. Sed vere hoīes hui⁹ tem-
s adeo sunt insensati ꝙ solū de hijs re-
tpalib⁹ curant q̄si imortales essent. Et
dico tibi ꝙ tu morieris: expiētia te do-
Cur igr̄ n̄ cogitas ꝓꝑ q̄d tibi data sūt
terrena. Exēplū recitat beat⁹ Gregori⁹
uodā q̄ dedit calciamēta de q̄b⁹ opari so
t: de quo q̄dā p reuelatione vidit ꝙ ei
⁹ edificaret̄ in celo. ꝟ ei⁹ cōstructiones
die sabbati opari debāt̄. q̄ Greg. eius
iri vitā postmodū diligēter inq̄rēs iue
p ipē ex hijs q̄ singulis dieb⁹ laborabat
q̄d ex victu τ vestitu supesse potuisset
abbati ad ecclīam pgēs paupib⁹ ero-
t. O auaricia auaricia q̄t ho ies duces

ad infernū sol⁹ de⁹ nouit. Vn̄ diues ille Lu.
xvi. sepult⁹ est in inferno: cui dictū est cū pe
teret guttā aq̄. Recordare q: recepisti bōa
i vita tua: lazar⁹ vero silr̄ mala. nūc aūt hic
ꝯsolat̄ tu vero cruciaris. Hec pena debetur
his q̄ nolūt aduertere i vsu licito τ honesto
τ vtili bonoꝝ tpaliū a deo sibi cōcessoꝝ. O
de⁹ si possent diuites hui⁹ mūdi dū erūt i in
ferno post reuerti ad suas diuitias quomō
modicū cor vellēt illis apponere. iuxta illō
ps. Diuitie si affluāt. n. cor. ap. imo diligētis
sime distribuere. O diuites diuites pēsate
ꝟba iacobi. Ja. i. Agite inq̄t iacob⁹ diuites
plorate vlulātes i miserijs vr̄is q̄ aduenièt
vob̄. Diuitie vestre putrefacte sunt τ vesti
mēta vr̄a a tineis comesta sunt. auꝝ τ argē
tū vr̄m eruginauit: τ erugo eoꝝ in testimo
niū vob̄ erit. τ māducabit carnes vr̄as sic
ignis. Thesaurizaꝗ vobis irā. i. dānationē
Et māducabit nō solū carnes ꝟ etiā aiās. i.
nō ꝯdēnabimini solū i carne: ꝟ etiā i aīa p-
pter vr̄aꝫ auariciā. Et sequit̄. Ecce merces
opariōꝝ q̄ messuerūt regiōes vr̄as q̄ frau-
data est a vob̄ clamat τ clamor eoꝝ in au-
res dn̄i sabaoth introiuit. Epulati estis su
per terram τ in luxurijs enutriuistis corda
vestra. Quarta pena ꝟmis erit remorsus
siue dolor ex bonoꝝ grē substracto subsidio
Bona grē sūt duplicia. q: q̄dā grē graꝗ da-
te vt ē scia. bonū igeniū. sanitas. eloq̄ntia τ
mlta talia. Alia sunt bona grē gratū faciēꝗ
q̄ dāt̄ i sacris. Dolebūt igit̄ dānati q: n̄ vsi
sunt ad salutē his gratijs. Ro. vi. Grā dei vi
ta eterna. Et i ps. Grāꝫ τ glīam dabit dn̄s
Et maxie q̄ i sacro baptismi grām cū alijs
ꝟtutib⁹. τ maxie fide τ spe susceperūt. O ꝙtū
dolebūt q̄ adeo fuerūt dispositi ad salutē vt
si illā custodissent i celesti grā cū alijs btīs
positi fuissent τ ad celos ascēdissent. nam
grā fac̄ hoīem iustū. ad Tytū. iij. Justifica
ti grā ipi⁹ heredes sum⁹ et̄ne vite. s. ꝟm spēꝫ
Fac̄ fructificare i diu̾sis ꝟtutib⁹. Eccl̄. iiij.
Grā sic padisus i bn̄dictiōib⁹. Per tria pci
pue iuenit̄ h̄ grā. Primū ē hūilitas. Eccli.
iij. Hūilia te i oib⁹ τ corā deo iuenies grāꝫ.
Et Jac. iiij. De⁹ supbis re. hu. aūt dat grāꝫ
Secūdū ē māsuetudo. pu̾er. vi. Māsuetis
dabit grāꝫ. Vn̄ moysi q̄ erat mitissim⁹ hoīꝫ
dr̄ Ex. xxxiij. Inuēisti grāꝫ corā me τ teipꝫ
noui ex noīe Tertiū ē libēr referre dō grāꝝ
actōes p iā daꝗ. zach. xij. Exeq̄bit grāꝫ grē.
Jo. i. D plēitudie ei⁹ oēs accepi⁹ grāꝫ p grā
Sūt τ alia q̄ ad grām ipetrādā nō modicū

sūt vtilia quoꝝ vnū est vt hō sit pacificus. Vn̄ hec duo sepe cōbinarūt apl̄i gr̄a ꝛ pax Ro.v. pacē habem⁹ ad deū in ista gr̄a. Secundū est vt hō sit bon⁹. Prouerb.xij. Qui bon⁹ est hauriet gratiā a dn̄o. Bon⁹ autē est vt dicit Aristo. qui bene delectabilibus ꝛ tristicijs vtit̄ qui scʒ nō effundit se nimis ad delectabilia mūdi nec in tristib⁹ nimis aīo ruit. Eccl'i. Justus inueniet gr̄am corā oculis dn̄i. Tertiū est vt hō sit verax. Prouerb.iij. Ueritas te non deserat ꝛ inuenies gr̄am. Augmentat̄ aūt gr̄a dei in homie ꝑ multa ꝛ spālit̄ ꝑ prudentiā ꝛ discretionem Prouerbioꝝ.iiij. Posside sapiām: acquire prudentiam ꝛ exaltabit te. dabit capiti tuo augmēta gratie. Ecōtrario dicit̄ Prouer. xx. gratie fatuoꝝ effundētur. Et ibidē. Fatuo nō erit amic⁹ ꝛ nō erit gratia bonis illius. Ephe.i. Gratia supabūdauit in nobis in omn̄i sapientia ꝛ prudentia. secūdo augetur per obedientiā ꝛ obseruantiā mādatorū. Prouerb.iij. Custodi legē atqꝫ cōsilium meum ꝛ erit vita aīe tue ꝛ gr̄a faucib⁹ tuis glosa. Cum legē dei custodim⁹ faucib⁹ aīe gratia multiplicat̄. Perditur aūt gratia per quodlibet pctm̄ mortale qđ ē. ait Amb. diuine legis trāgressio ꝛ celestiū inobediētia mandatorum. ꝙ pauci vero de hac gr̄a habenda curent de⁹ nouit. Cū em̄ homies habeant intellectū ꝛ volūtatē ꝛ plura alia media per q̄ possent dei mīaʒ obtinere sup̄ hijs tamē aliquē laborē apponere nolūt. O de⁹ quot sunt hoīm subtilia ingenia in multis rebus mūdi. Aliqui em̄ sunt subtiles ī edificijs. Aliqui in picturis. Aliqui in pannoꝝ facturis: vt in tapetis. Aliq̄ i sculpturis. Aliqui in scripturis. Aliqui ī mercaturis. ꝛ breuiter nō est ita parua ars in hoc mundo in qua non sint plures subtilitates. nō est ita simplex vetula que nō habeat ꝛ sciat aliqua specialia ad vitā corporalē manu tenendaʒ Qꝛ autem sciant narrationes ꝛ friuolas et cōputatōnes notū est: etiā aliqn̄ multa maleficia ꝛ sortilegia. ꝛ breuit̄ in omn̄i arte siue bona siue mala hoīes mūdi sūt expti valde plures sicut videm⁹. etiam vn⁹ puer vel vna puella multas statim sciet cantilenas: choreare. ludere ꝛ alia multa facere q̄ plus sūt ad damnationē ꝙ ad salutēʒ. ſʒ paucissimi sciunt vitaʒ paradisi: aut quō gr̄am dei acquirēt. ꝛ sic dona nature ꝛ gr̄e in ipis nō hn̄t vsuʒ ꝑncipalē ad quē facta sunt ꝛ data Et vt dr̄.i. Joh.v. totus mūd⁹ in maligno

est posit⁹. i. maior pars in igne cōcupie ꝛ p[...] cati qđ intelligentes ꝛ recordātes dānat[...] corpore ꝛ aīa perpetuo dolebūt grauissim[...] Conuertantur in infernum. ꝛc̄.

Tertia pena erit r[...] cor iracundie. Scitis em̄ q̄[...] sit pena ira in homīe: ita vt[...] am in nullo qn̄qꝫ possit cōsolari: comede[...] aut bibere. aut etiā aliqd boni facere. [...] autē erit pena in damnatis dicēte ps. [...] cator videbit ꝛ irascetur dentibus suis [...] met ꝛ ta. ꝛc̄. Hec aūt pena ire erit ꝯ q̄tu[...] eis displicentia.

Primo irascent̄ ꝯ diuinā potentiā.
Secundo ꝯtra ꝓpriā miseriam.
Tertio cōtra diabolos inimicos.
Quarto ꝯtra hoīes quondā amicos.

Primo igit̄ dānati irascent̄ ꝯtra diu[...] potentiā. Credent em̄ deū esse iniustū: i[...] sericordē. ꝛ ido cōtra eū irascentur ꝛ fur[...] magno turbabūt̄. Ysa. viij. Cū esurierit [...] scetur ꝛ maledicet regi suo ꝛ deo suo. O [...] tus furor: q̄ta vesania: q̄tus rancor in [...] natis maledicere factori suo ꝛ cōtra iud[...] iustissimuʒ irasci. Hec pena erit in illis [...] nolunt irasci cōtra peccata sua ꝛ suas p[...] mas cōsuetudines q̄ si displicerent eis [...] dimitterent ꝛ nō sic cōtinue peccarēt. in[...] Jrascimini ꝛ nolite peccare. Unde du[...] nūc est ira scʒ per ʒelū ꝛ per vīdictā. Pri[...] est bona q: est cōtra pctm̄. secunda est [...] mala q: ꝓhibita m̄ vīdictā ꝛ ego retri[...] dicit dn̄s Deuterono. xxxij. Damnati v[...] ita erunt furore ꝛ ira pleni vt deū vellē[...] esse si possent hoc facere. ꝛ sic q̄to min⁹ [...] terūt irā suā exercere magis dolebūt. U[...] stis ne aliquādo aliquos iratos qui qu[...] iuxta irā suā non poterant agere quasi i[...] rorem versi dentibus suis lignū vel bac[...] mordebant. Sic erit in dānatis. Sed v[...] econtra de⁹ videbit̄ iratus ꝯtra eos qđ [...] valde penale eis. Apoc̄. vi. Reges terre [...] principes ꝛ tribuni ꝛ diuites ꝛ fortes ꝛ [...] seruus ꝛ liber absconderūt se in spelūci[...] petris montiū: ꝛ dicunt mōtibus ꝛ petr[...] Cadite sup̄ nos ꝛ abscōdite nos a facie [...] dentis super thronū ꝛ ab ira agni qm̄ ve[...] dies magn⁹ ire ipoꝝ. Et quis poterit st[...] Primo magnitudo hu⁹ ire ꝑpēdet̄ in [...] questratione ab ei⁹ presentia. Exemplū [...] absalone. ij. Reg. xiiij. Qui ppt̄ irā quā [...] buit pat̄ ei⁹ dauid ꝯtra eū multis ānis [...]

vidit faciē regis. sic ⁊ isti nunq̄ videbūt fa
ciē dei Math. xxv. Discedite a me maledi
cti in ignē eter. Secūdo ppēditur ī piecti
one eoꝝ in locū ire. Habet enī dn̄s sic prin
cipes magni carceres multos quoꝝ vnꝰ est
p illis qbus est summe iratꝰ ⁊ iste est infer
nus in quem pijcient post diē iudicij Apo.
xiiij. Misit angelus falcē suam in terrā ⁊
vindemiauit vineā terre ⁊ misit in lacū ire
dei magnū. Tertio ppendit in vehementia
penarū. Videt enī agere sic furiosus. Quis
enī nō reputaret patrē furiosum q̄ piceret
filios suos in ignē: sic tunc fiet apud dāna
tos. ps. In ignē picies eos. Quarto in nō
habēdo misericordiā sup eos. Si enī tur
batus ad horā vel ad annū desineret eos ī
ignē h̄ esset tollerabile. Sed sic erit iratꝰ ꝙ
non flectet misericordia vt aliq̄n extrahat
eos de igne ſ ppetuo ardebūt corā eo. Isa.
lxv. Cognoscet manꝰ dn̄i seruis suis ⁊ indi
gnabit inimicis suis. qꝛ ecce dn̄s ī igne ve
niet q̄si turbo quadrige eiꝰ reddere in indi
gnatione furorē suū ⁊ increpationē suā in
flāma ignis. Quinto ppendit in traditiōe
eoꝝ in manibꝰ peioꝝ inimicoꝝ quos habe
būt. s. demonū Math. xviij. Iratꝰ dn̄s eius
tra. eū tortoribꝰ. i. demonibꝰ q̄ dicūtur torto
res antonomatice. Sexto ppendit in gau
dio electorū qꝛ non solū sustinebunt eos sic
irq ri: ſ videbūtur ridere ⁊ inuidere. Pro
uer. i. Ego q̄ȝ in īteritu vr̄o ridebo ⁊ subsan
nabo cū vobis qd̄ timebatis euenerit. Se
ptimo ppendit in obduratiōe ad gemitꝰ et
clamores eoꝝ. Ipsi enim pre dolore cordis
clamabūt: ſ nō mouebit sicut quōdā motꝰ
fuit super filios israel in egypto clamātes
Exo. iij. Vidi afflictionē populi mei in egy
pto ⁊ clamorē eius audiui pp̄ter duriciam
eoꝝ qui presunt operibꝰ ⁊ sciens descēdi vt
liberarē eū de manibus egyptioꝝ. Octauo
ppendit in repulsione precū. Cum enī iratꝰ
dn̄s populo israel p vitulo conflatili vellet
eū delere tn̄ ad p̄ces moysi placatus est ab
ea Exo. xxxij. Placatusq; est dn̄s ad p̄ces
ꝫ moysi ne faceret malū qd̄ locutꝰ fuerat
aduersus populū suū. Sed p dānatis nul
los audiet p̄ces Prouer. vi. Zelus ⁊ furor
viri nō parcet in die vindicte: nec acq̄escet
cuiusq̄ pcibꝰ nec suscipiet p redēptiōe do
na plurima. Nono ppendit in resurrectiōe
⁊ vnione corpoꝝ ad aīaȝ ad maiorē penā vt
ius dictū est Iere. xvij. Induc sup eos diē
afflictiōis ⁊ duplici ꝯtritiōe ꝯtere eos. Ex
emplū in tyrannis q̄ ad maiorē penā puni
ri faciūt suos incarceratos in partibꝰ diuer
sis ⁊ mēbris. Decimo ppendit ira dei in nu
trimēto penarū. ipse enī sic faber flat ī ignē
ne deficiat: ita illas penas ppetuo ꝯseruabit
Isa. xxx. Flatꝰ dn̄i sic torres sulphuris suc
cēdens eā. s. fornacē inferni. Undecimo p
pendit in exaltatiōe turbe celestis in penis
eoꝝ. in ps. Ut faciāt in eis iudiciū ꝯscriptū
gl̄ia. h̄ est oi. s. eiꝰ. Quis enī dubitet ꝙ illi q̄
sūnt deo ꝯformes in oībꝰ volūtatibꝰ nunq̄
sic gauderēt nisi scirent ip̄m valde iratū ꝯ
dānatos. Bonoꝝ enī est gaudere de vindi
cta inimicoꝝ dn̄i sui. Iux illud p̄s. Letabit
iustꝰ cū vide. vin. ma. su. la. in sang. pctōris.
Duodecimo ppendit ira dei ꝯ dānatos in
clausura porte celestis an̄ eos: ⁊ in clausura
porte inferni ppetim sup eos Math. xxv.
Et clausa ē ianua: ſ porta inferni apta: ⁊ cō
sequēter clausa erit ne inde exeāt. Caueā
mus charissimi ab hac maxima ira ne in ī
ferno ꝯ deū irascamur. O deꝰ meꝰ q̄ sunt h̄ q̄
diximꝰ valde mirabilia nimis. Secūdo dā
nati irascētur ꝯ ppriā miseriā sic videmus
aliq̄s hoīes ꝯ se iratos q̄ sibiipsis dicūt. O
miser hō tu fecisti h̄ ve tibi. Et q̄nq̄ manꝰ
vltrices in seip̄os ponūt se ledēdo: verberan
do aut talia faciēdo. Sic eteni dānati ꝯ se
ipsos valde irascētur: qꝛ peccauerunt ⁊ sibi
maledicēt: ſ seipsos interficere nō possent
sicut multi desperati seip̄os interficiūt in h̄
mūdo: aut suspēdēdo: aut gladio occidēdo
qꝛ vt dictū est p̄us erūt ppetui in aīa ⁊ cor
pore. vn̄ ex ira sua ꝯ se mādacabūt linguas
suas Apo. xvi. Id est seip̄os in linguis suis
mordebūt pre furore ⁊ ira. Et huiꝰ ire cā est
pctōꝝ cōmissioꝝ bonoꝝ pditio. Cognoscēt
enī vt dictū est pctā quibꝰ tantā penā me
ruerūt ⁊ cognoscēt se p̄uatos fructu bonoꝝ
que fecerūt Eccl̄i. ix. Qui in vno peccauerit
multa bona pdet. Et ira sup seip̄os irascen
tur sic ꝙ cum dolore se videbūt ⁊ h̄ erit eis
maxīa pena. Sȝ nunq̄d iste pene q̄nq̄ erūt
mitiores sic ꝙ dānati aliq̄n minꝰ puniātur:
R̄ndet Bonau. di. xlvi. li. iiij. q. ij. dicens. Q
mitigatio pene dānatoꝝ dupliciter pōt itelli
gi aut quātū ad taxationē ⁊ inflictionē pe
ne ⁊ sic absq̄ dubio ē ibi mitigatio. qꝛ diui
na iusticia nō totū exigit p eo ꝙ eiꝰ pietā
te īteruenīēte aliquā ptē pene infligēde re
mittit. Alio mō pōt intelligi mitigatio post
pene taxationē ⁊ inflictionē ⁊ h̄ mō nulla
cadit mitigatio a diuina mīa, qꝛ ex tūc clau

dit eis viscera pietatis. Et si delectatio fue-
rit momētanea: q: tñ offendit ea bonū infi
nitū meref penā eternā. vñ ɔtingit cōpara-
re delectationē in pctō ad penā ƀm duplicē
cōparationē: aut ƀm intēsionē hui⁹ in gñe
pene ⁊ illi⁹ in gñe delectationis: ⁊ sic multo
maio: est pena q̄ delectatio: nec ē ibi ꝓpoꝛ-
tio: ſ excessus. Est iterū cōparare ƀ ad illud
ƀm rōnez meriti vel demeriti. Et sic dico ꝙ
meritū delectatiōis iordinate excedit penā.
q: dign⁹ eēt ampli⁹ puniri ſnīalif. ğ in pu-
nitiōe ꝓpoꝛtionalitas: q: magne culpe ma-
gna infligif pena: nō ꝓpoꝛtio. q: quātuꝫ ad
intētionē ⁊ durationē pena excedit culpaꝫ:
ſ q̄tū ad meritū culpa penā. ƀ ille. O q̄ruꝫ
dānat⁹ sibi irascef q̄ ex suo defectu quē po-
tuisset tollē si voluisset cū grā dei dānū tātū
icurrit vt sic ꝑuat⁹ glīa eterna: ⁊ tātā penā
vt sit adept⁹ doloꝛē eternū. Sed est ne aliq̄
mitigatio pene nūc in dānatꝗ ꝓpf suffragia
eccl'ie. Dicit Bona. ista q̄stiōe eiusdē distin.
ꝙ est opinio cōioꝛ ⁊ verioꝛ: ꝙ suffragia dā
natꝗ nō ꝓsunt: nec eccl'ia intēdit oꝛare ꝓ eis
Vñ Aug. de cura ꝓ moꝛtuis agēda dicit. Q:
eccl'ie suffragia ꝓ valde bonis sunt grāruꝫ
actiōes. ꝓ valde mal' sunt q̄lescūq̄ viuoꝛū
ɔsolationes. ğ nō ꝓsunt valde mal'. ſ valde
mali sūt q̄ sunt i inferno. Jtē auctoꝛitas di-
cit: Q: in inferno nulla ē redēptio. ⁊ ecclesia
illud cātat. Rōne etiā videf: q: dānati non
sunt ex charitate diligēdi: qđ ptꝫ. q: nō sunt
oꝛdinati ad vitā ğ cū charitas faciat suffra
giū acceptabile nullū suffragiū ꝓ eis factū
deo ē acceptuꝫ. ğ nec dꝫ ꝓ eis fieri. Jtē suf-
fragia facta ꝓ beatꝗ q: sunt in termino non
augēt gl'iaꝫ. ğ cū dānati simil' sint i termino
nō minuūt eis penā. Jtē non minuit de cul-
pa nec de pena. q: tāte culpe debef tāta pena.
ſ dānatoꝝ culpa non pōt minui. ğ ⁊c. Ma-
nebit igif dānat⁹ i suo furoꝛe siue ira ⁊ aliis
penis: sine diminutiōe. Tertio irascenf de-
monib⁹ q̄ eos tēptauerunt: ⁊ in mulꝗ pctīs
cadē fecerūt: ita ꝙ erit eis maxim⁹ doloꝛ il-
los videre sic multa pena ē irato vidē inimi
cū suū: ⁊ maxīe q̄ eū maxima bona ꝑdere ꝓ-
curasset. Sed ƀ multi q̄rūt an de⁹ debuerit
facē hoīem expugnabilē sic q̄rit Bonau. di.
xxiii. ⁊. ii. q. i. vbi dic: Q: ad excitādū deuotio
nē in mēte fideliū ⁊ cōpescēdaꝫ rabiē in oꝛe
blasphemātiū: ⁊ deū in suis opib⁹ iculpādū
q̄druplex pōt assigñri rō q̄re de⁹ talē fecit ho
minē vt possit ab adūsario expugñri. Pria ē
manifestatio diuine potētie. voluit enī de⁹

ondē hōi ꝙ sic sine eo fact⁹ ñ fuerat: ita
sine ipo ɔsistē nō poterat. Vt igif hō nos
ꝙ diuinū posse nō solūmō ē oīs potētie c
atiuū. ſ etiā oīs potētie ɔseruatiuū: ⁊ ꝙ
solū ē qđ nō pōt deficere: nec expugñri. iō
cuit sibi creaturā rōnalē facē ꝟtibilē ⁊ ex
gnabilē: nec ipaꝫ ɔfirmare q̄usq̄ expim
discēt ꝙ ipe sol⁹ ē in q̄ nō cadit nō posse.
cūda ē manifestatio diuine sapīe. Maio
enī sapīe ondiuū ē scire oꝛdinare bona c
mal': ⁊ elicē ex mal' bona q̄ oꝛdinare sol
bona cū bonis. ⁊ iō cū nō decēt deū mala
cē debuit talē facē creaturā q̄ posset i op
do deficē ⁊ malū cōmittē: vt de⁹ mala illa
dinādo suā sapīaꝫ manifestaret. Tertia
sumif ex manifestatiōe dīne mīe q̄ poti
me manifestata ē cū vnigenitū suū tradi
ad libationē serui. Quarta rō sumif ex
nifestatiōe dīne iusticie q̄ potissime ma
staf in ƀ ꝙ deus retribuit vnicuiq̄ ƀm o
sua ꝑcipue i eťna punitiōe maloꝝ. Hec a
retributio ⁊ punitio ⁊ etiā ꝑfata mīe lib
tio nō eēt nisi de⁹ creaturā rōnaleꝫ ⁊ ꝑcip
hoīeꝫ i statu ꝟtibilitatꝗ fecisset ⁊ ita pot
ipugñri ⁊ expugñri. Et cū dicit Diony. ꝙ o
mi ē optia adducē. Dicēdū ꝙ nō intelli
absolute: ſ i oꝛdine: ⁊ ex ƀ nō seqf ꝙ nō
buerit i optiō fieri simpl'r: ſ i statu in q̄ o
me seruaref vniūsitatꝗ oꝛdo ⁊ pulchritud
sic fact⁹ ē cū ꝑduct⁹ fuit i statu ꝟtibilitatꝗ
oꝛdinato ꝓcessu ꝑueīret a merito ad ꝑm
ab ipfecto ad ꝑfectū. ab iferioꝛi ad supn
ƀ ille. Et idē di. xxi. q. i. eiusdē: ij. inq̄t. dia
lus vidēs hoīeꝫ i statu in q̄ poterat cadē
diabolica ꝑtāte. ⁊ in q̄ poterat ascēdē ad
ꝑnā felicitatē ex q̄ ipse ceciderat ex sup
mot⁹ ē ⁊ ex iuidia ad ipm tēptādū. ex su
bia nāq̄ vt ipm sibi subijcēt. ex inuidia
vt ipm a supna felicitate ipediret. ⁊ sup
fuit sic mouēs ꝑmū. iuidia ꝟo sic mouēs
ximū. Esto enī ꝙ nō posset dñiuꝫ sup ho
acq̄rē adhuc studuisset ipm a paradisi g
dꝗs ipedire. Et iō scptura dicit: ꝙ ei⁹ exp
gnatoꝛ diabol⁹ ad tēptādū hoīeꝫ ex iuid
mot⁹ ē Sap. ij. Jnuidia diaboli moꝛs it
uit i oꝛbē terrarū. ƀ Bona. Et adhuc nūc
ꝑa iuidia nos tēptat tāq̄ adūsari⁹ via
luꝗ. iō nō mirū si dānati irascenf ɔ istū a
sariū ⁊ suos cōplices ⁊ socios. Hoc tñ vo
bulū tēptare hꝫ multas acceptiōes sic dic
illi q̄ significatiōes vocabuloꝝ studiose
mati sūt. Et tñ volum⁹ ei⁹ ꝑcipuā signē
cipere: tēptare ꝓbare ē. vñ tēptatio dici

quidā tact⁹ q̄ illud qd̄ tangit̄ ꝓbat̄: sic cec⁹ dicit̄ tēptare qn̄ suo tactu vult aliquā certitudinē hr̄e de aliq̄ re quā tāgit. ꝑ hunc modū in spūalib⁹ tēptatio dicit̄ quidā tactus ad ꝓbādū ordinat⁹. Hoc autē pōt eē q̄druplicit̄. Aut qꝛ ille q̄ pulsat intēdit ꝓbare et approbare siue ꝓbatū ōndē: ⁊ h̄ mō tēptat de⁹ ſm qd̄ dicit̄ Sap.iij. De⁹ tēptauit illos ⁊ inuenit illos dignos se. Aut ille q̄ pulsat intēdit ꝓbare ⁊ reprobare siue reprobatuꝫ facē ⁊ sic tēptat diabolus ſm qd̄ dicit̄ Act.v. Cur tēptauit sathanas cor tuū mētiri spiritui scō. Aut qꝛ ille q̄ pulsat intēdit solū ꝓbare ⁊ experimētū sumē de eo ꝙ est in hoīe ⁊ sic tēptat hō caut⁹: ⁊ de hac tēptatiōe dicitur Eccli.xxx. Ex multꝫ loquēs tēptabit te: subridēs interrogabit te de abscōditꝫ tuis. Aut qꝛ ⁊ si pulsans nihil intendat ad ei⁹ tn̄ pulsationē seq̄tur approbatio siue reprobatio hoīs ⁊ sic tēptat caro vel carnis ꝯcupiscētia de q̄ Jacobi.i. Unusq̄sq; tēptat̄ a ꝯcupiscētia sua abstract⁹ ⁊ illect⁹. A carne enī si ue a carnis ꝯcupiscētia hō pulsat̄ ⁊ q̄si tangit̄ cui tactui siue pulsationi si ꝯsentiat ꝓbat̄ ⁊ reprobat̄. si ṽo dissentiat ꝓbat̄ ⁊ approbat̄ ⁊ sic ēt ꝑpe carnis ipulsio. tēptatio dici pōt. dicit idē doctor. q.ij. di.xxi. Cū cuꝫ dicim⁹ tēptationē esse a carne vel ab hoste ꝯ duplicit̄ pōt intelligi. Aut sic sic a mouente p̄mo aut sic a mouente ꝓxīo ⁊ imediato. Si sic a mouēte p̄mo sic temptatio carnis nūq̄ pōt eē absq; tēptatione hostis. qꝛ oīs carnis tēptatio ē ex ei⁹ corruptione q̄ ortū habuit a p̄ma hostis tēptatione. Tēptatio ū hostis pōt eē absq; tēptatiōe carnis tūc potissime qn̄ is tēptat̄ in q̄ nō est corruptio sic fuit in adā ⁊ in christo. vel qn̄ ex illa tēptatiōe nulla incuruatio orit̄. Qn̄ ṽo temptatio hostis ad pctm̄ ptrahit cū nullū peccatū sit in nob̄ qd̄ nō habeat ortū ex ꝯcupiscētia aliq̄: sic tēptatio diaboli a tēptatione carnis non pōt separi. Un̄ glo. Jere. sup illud ps. Diuerte a malo ⁊c̄. Oīa mala ab instinctu diaboli pcedūt: sic bona ab instictu xi. dicit tn̄ ꝙ illud: oīa mala ⁊c̄. dꝫ intelligi sic a mouēte p̄mo. nō sic a mouēte ꝓxīo. nā absente diabolo pctm̄ pōt eē a libero arbitrio: vl̄ a volūtate ꝓpa: vel a trahēte carnis ꝯcupiscētiā: ⁊ ita nō ē pncipiū imediatū respectu cuiuslibet pctī. Et h̄ pulchre ōndit sanct⁹ Tho. i. pte. q. cxiiij. ar. iij. Sꝫ qꝛ an̄ pctm̄ ei⁹ non fuit aliud ⁊ ipm̄ fuit initiū illi⁹ pcti originał ex q̄ ē inclinatio ad oē malū dꝫ initiū oīs mali. dicit idē Bona. q. seq̄nti de difficultate tēptationū carnis ⁊ hostis ꝙ resistē tēptatiōi hostis vel carnis pōt dupl'r intelligi. aut respectu eiusdē pctī. aut respectu alteri⁹ ⁊ alteri⁹. Si respectu eiusdē pcti vtpote pctī carnał ad qd̄ istigat caro ⁊ istigat diabol⁹ tūc tēptatio carnis ē difficilior ꝑꝑ ꝯiūctionē carnis ad spm̄ ob quā mag̃ aīaꝫ icuruat. Si āt respectu diūsoꝝ pctōꝝ vtpote tēptatio carnis itelligat̄ respectu carnaliū. ⁊ tētatio demōis respectu pctōꝝ spūaliū sicse hn̄t vt excedētia ⁊ excessa. Quidā enī hoīes sūt q̄ mag̃ ꝓni sūt ad pctā carnalia: vt ad luxuriā q̄ ad supbiā qb⁹ difficili⁹ est resistē tēptatiōi carnis q̄ tēptatiōi hostis. Quidā sūt q̄ sūt ꝓniores ad pctā spūalia q̄ ad carnalia vtpote illi q̄ mag̃ desiderāt honores q̄ voluptates ⁊ hijs difficili⁹ est resistē tāptatiōi hostis q̄ tēptatiōi carnis. Si q̄s aūt sit indifferēs ad vtrūq; ⁊ eq̄lit̄ ꝓnus q̄tū ē de se ei q̄dāmō tēptatio carnis ē difficilior ꝑꝑ maiorē ⁊ mag̃ intrinsecā ⁊ ꝯtinuā adherētiā. difficilior ṽo ē tēptatio hostis ꝑꝑ boni ꝓmissi appetētiā. ⁊ ꝑꝑ latētiorē istigantꝫ fallaciā. Sic enī Greg̃. i moralib⁹ ōndit. hostis antiqu⁹ mlt̄a q̄ sūt vicia ſm ṽitatē palliat sub spē ṽtutū. Si aūt q̄rat̄ q̄ istarū mag̃ excedat alterā. Dicēdū ꝙ qꝛ oīs caro corrūpit viaꝫ suā ex maiori pte carnales sūt q̄ desideriū carnis isequūtur. iō difficili⁹ ē resistē tēptatiōi carnis q̄ hostis Et lꝫ fortior sit hostis ⁊ astutior ⁊ occultior nō tn̄ pmittit̄ tēptare ſm totā suā potētiā ⁊ astuciā: imo repmit̄ ptāte diua: lꝫ etiā caro sit i nr̄a ptāte ſm ordinē nature. tn̄ ꝑꝑ ꝓūsitatē ꝯcupiscētie i mulꝫ regnat ancilla ⁊ fuit dn̄a: ⁊ nimi⁹ amor carnis facit vētrē deū eē hoīs. Hec Bona. q̄ apposui ad noticiā tēptatōis ipsi⁹ aduśarij gn̄is humani cui qꝛ ꝯ dānati nō restiterūt ipm̄ cū ira grādi inspiciēt in inferno ꝑpetuo. Quarto irati erūt ꝯ eos q̄s nūc dicūt amicos q̄ erūt eis cā dānatiōis sic dictuꝫ est p̄us i penis corpalib⁹ vn̄ ipsi dānati ex talib⁹ patient̄ corpalit̄ et spūalit̄: ⁊ ita ex ipis affligent̄ i corpe ⁊ i aīa ⁊ plus i aīa q̄ in corpe. Sꝫ q̄rit̄ vtrū dānati irascent̄ ꝯ eos q̄s nunq̄ viderūt: aut qui nunq̄ fuerūt eis occasio peccādi. Dicēduꝫ ē ꝙ sic: qꝛ oēs dānati sibi inuicē nocebunt: et in ardore vt dictū est p̄us ⁊ in clamore: ⁊ i pōdere ⁊ i multis alijs: ⁊ iō sibi inuicē irascentur ⁊ maledicent. O q̄ iniq̄ societas ⁊ ꝑuersa. Et talis pena debet̄ eis q̄ nō irascunt̄

p debitā correctionē τ punitionē filioꝝ τ filiarū: seruoꝝ τ ancillarū aut alioꝝ sibi subditoꝝ qđ accidet sicut hely de q̄ dr .i. Reg. ij. Hely autē erat senex τ audiuit oīa q̄ faciebāt filij sui vniūso israeli: τ quō dormiebāt cū mulierib᷒: τ dixit eis. Quare facitis res huiuscemōdi q̄s ego audio res pessimas ab oī populo. Nolite filij mei. Nō enī est bona fama quā ego audio vt trāsgredi faciatis populū dn̄i. Et nō audierūt vocē p̄ris sui. Et seqtur. c. iij. vbi loqtur dn̄s samueli de ipso heli dicēs. Predixi ei q̄ iudicatur᷒ eēm domū ei᷒ in eternū ꝓpt iniqtatē eo q̄ nouerat indigne agē filios suos τ nō corripuit eos. Et seqtur. c. iiij. Cū cū cōmissum eēt bellum int populū dei: τ philisteos: ceciderūt de isrł xxx. milia peditū τ archa dei capta ē. duo q̄z filij hely mortui sunt ofni τ phinees. Cūq̄ nūciatū eēt hely τ nūci᷒ noiasset archā dei cecidit de sella retrorsum τ fractis ceruicibus mortu᷒ est. Hic patet quō de᷒ punit p̄res τ m̄res ꝓpt pctā filioꝝ ꝯ q̄s nolūt irasci ira bona ipos puniēdo: ſʒ dicūt ipsis. Quare fecisti h̄ fili mi. Et si ab alijs v̄bis moneātur eos in pctīs suis defendē nitūtur. Et qꝛ nolūt h̄ virtuose irasci: irascētur ꝯ eos τ filij ꝯ p̄res: τ subditi ꝯ dn̄os τ alios q̄ debuerunt eos docere corrigē τ punire. O q̄ grauis societas ad cogitādū: τ grauior ad vidēduꝫ: ſʒ grauissima ad experiēdū. Cogitet q̄ poterit q̄ta sit h̄ pena in tā rabido in ꝑpetuum ꝑmanere. Sic igit p̄cepit dn̄s hely vt irasceret ꝯ pctā filioꝝ ita vult q̄ vnusq̄sq̄ irascat p punitionē debitā ꝯ pctā τ sui τ ꝓximi qđ si nō fecerint ait ꝓpheta q̄ sequūtur denūciādo scʒ. Cōuertant in infer.

Quarta pena spūalis

est tumor supbie vbi sciēdū ſm Bonau. di. l. q. i. q̄ q̄rit: vtrū dānati velint se peccasse? Dicēdū inqt: qꝛ mala volūtas dr duplicit. s. actus τ habit᷒. Dico ḡ q̄ timor seruil dānatis nō aufert habitū male voluntatis: ſʒ aufert actū. Iste enī nō vult luxuriari. qꝛ timet puniri de ipsa volūtate tn̄ nō aufert habitū qđ pʒ. qꝛ si separaret ipunitas vellet vtiq̄ luxuriari. Sic itelligēdū in dānatis q̄ dolor penał aufert ab iposꝝ volūtate actū volēdi peccare. quia reuera dānati nō appetūt luxuriari nec dn̄ari ꝓpt penas q̄s ex ill' actib᷒ sētiūt se icurrisse hn̄t tn̄ habitū volūtatis male per quē appeterēt peccare si nō crederēt ex h̄ puniri. Si ḡ q̄ras vtrū dānati velint se peccasse: Dico q̄ nolūt: nō ꝓpt h̄ q̄ pctm̄ eis displiceat. qꝛ iniustū: ſʒ qꝛ eis displicet pena iusta: τ iō hn̄t malā volūtatē h̄ nolēdo: τ iō viuit adhuc i eis volūtas peccādi: licʒ dolore penarū ipediat ne exeat i actū suū. habebūt tn̄ aliquā inordinationē actualē volūtatis q̄ erit v̄sa in penā: sic beatis bona volūtas i gloriā. vn̄ sic isti nō merent ampli᷒ bona volūtate: nec illi demerent mala: τ h̄ dicit Aug. τ habet in lr̄a. s. mgr̄i sn̄iarū. h̄ Bona. dicit in li. de timore. Cū dānati inqetabunt a pessimis voluptatib᷒ i eis durātib᷒. Probabile ē enī q̄ remanebūt in eis odiū: iracūdia: supbia: τ alie male volūtates: licʒ forte q̄tū ad act᷒ extiores aliq̄s nos nō ꝓdeāt in effectū Eze. xxxij. Descēderūt ad infernū cū armis suis: τ posuerūt gladios suos sub capitib᷒ suis: τ fuerūt iniqtates eoꝝ i ossib᷒ eoꝝ Glo. Cū alijs deo τ eccł'ie rebellib᷒. Hec aūt sunt q̄ nō sinūt qescē. Exēplū de mari qđ a cā intrinseca sp est inqetū. Isa. lvij. Impij aūt q̄si mare ferues qđ qescē nō pōt. Supbia igit in dānatis maxie videbit in q̄tuor. Primo ipsis displicebit dn̄iuꝫ creatoris. Secūdo eis nō placebit iusticia redēptoris. Tertio sp desiderabūt adiplē volūtatē. Quarto etiā ipugnābūt virtutē τ bonitatē. Prio ipis displicebit dn̄iū creatoris. h̄ erit maxia supbia vt eis displiceat deū eē dn̄m vl'em oiuꝫ creaturarū: imo nollēt sibi subijci: τ tn̄ ab eo hn̄t esse τ viuē: ab eoq̄ recepe rūt valde multa bona qb᷒ abusi sunt. Quia igit vellēt abijcē hmōi dn̄iuꝫ qđ nunq̄ poterūt h̄ erit eis maxia pena. Videm᷒ enī q̄ dū aliq̄ sunt sub aliq̄ dn̄o vel plato τ maxime si eos molestet: puniat: τ corrigat ꝯ iporū volūtatē: multū eis displicet. Et h̄ pena debet ill' q̄ hic nunq̄ v̄e ꝑmāserūt sub eius dn̄io p̄ceptis ei᷒ obediēdo. ſʒ fuerūt sub dn̄io diaboli: τ iō cui᷒ fuerūt serui ab eo p̄miabūtur τ cū societate dn̄i sui ꝑpetuo manebūt. O charissimi quō pn̄t se dicē sub dn̄io dei q̄ ei᷒ repugnāt voluntati: nec curāt scire q̄d eis p̄cepit aut mādauit. Quō igit dicūt deū dn̄m suū cui nolūt obedire. de qb᷒ dicit ad Tytū. i. Inqnate sunt eoꝝ mens τ ꝯsciētia ꝯfitētur se nosse deū. factis aūt negāt cū sint abhominati τ incredibiles: τ ad oē op᷒ bonū reprobi. Tales sunt plures similes illi de quo Beda in gestis angloꝝ. Noui inqt cōuersum solo noīe: ſʒ morib᷒ ꝑuersuꝫ qui cuꝫ corriperet nō emendabat: ſʒ qꝛ seruus erat

optimꝰ ꝓpt̃ necessitatē officij tollerabat̃ i-
firmitatē tādē incurrēs vocatꝫ fr̄ibꝰ dixit ī-
fernū sibi eē aptū:⁊ nō lōge a iuda ⁊ pylato
⁊ caypha locū sibi paratū. Cū aūt fr̄es ꝓuo
carēt eū ad pniam dixit se nō posse penitere
ꝗ̄ ꝯ eū iā eēt datū iudiciuꝫ ⁊ sic miser moꝛ-
tuꝰ ē. Sic plures sunt christiani solo noīe:ſ
moꝛibꝰ ꝑ̄si dei negatoꝛes:piuri: mēdaces:
luxuriosi:gulosi:⁊ sic de alijs q̄ nunꝙ̄ emen
dant̃:ſ ꝑseuerāt vsqꝫ ad moꝛtē. Timeo ꝙ
talibꝰ sit locꝰ paratꝰ cū iuda ⁊ pylato in īfer
no. Et si aliq̄ videant̃ penitē nescio vtrū sit
sufficiēs pnīa ad salutē. qꝛ inq̄t Aug. ſmo-
ne de inocētibꝰ. hac aīaduūsione ꝑcutit̃ pctōꝛ
vt moꝛiēs obliuiscat̃ sui q̄ dū viuēt oblitꝰ ē
dei. Et vere magna ē dubitatio an tal' expe-
ctās vsqꝫ ad moꝛtē sit vere seruꝰ volūtariꝰ dei.
Circa hāc mām doctoꝛ subtil' di. xxiiij. q. q̄
rit vtrū pnīa in extremis valeat ad salutē
ponit duas ꝯclusiones. Prima ē. pnīa vera
siue iterioꝛ sola: siue exterioꝛ supple cū inte
rioꝛi susceptione sacr̄i pnīe : sufficit ad sa-
lutē pctī in extremis. Secūda est ista ꝙ scꝫ
pnīa q̄ videt̃ hr̄i ī extremis vix ē vera pnīa
sufficiēs ad salutē: qꝛ difficile ē tūc hr̄e ve-
ram pnīaꝫ. Prima ꝯclusio pꝫ ꝑ auctē Aug. ⁊
ponit̃ in lr̄a mgr̄i: qm̄ deꝰ sꝑ potēs ē ⁊ etiā ī
moꝛte pōt iuuare qbꝰ placet. Cū ḡ opus sit
nō hoīs:ſ dei vera pnīa īspirare eā pōt qn̄-
cūqꝫ vult sua mīa. Scd̄o ꝑ rōnē: qꝛ siue sola
pnīa iterioꝛ ꝑ modū meriti de ꝯgruo dispo-
nit ad iustificationē siue sacr̄m pnīe opere
opato ꝑ modū sacr̄i ad eādē si ab aliq̄ in extre
mis habeat̃ h̃ vel illa habet̃ eadē rō ꝑcepti
onis gr̄e q̄ ⁊ in alio penitēte: ⁊ ꝑ ꝯn̄s gr̄a ꝑ
cipiet̃ ⁊ sic saluus. Secūda ꝯclusio ꝓbat̃ pri-
mo: qꝛ tūc īpedit̃ vsus libere rōis ⁊ volūta-
tis ex doloꝛe vel timoꝛe īherētibꝰ. Maximꝰ
enī doloꝛ in ꝑte sensitiua vel maximus ti-
moꝛ ⁊ vtraqꝫ passio vehemēs nata ē impe
dire liberū vsuꝫ intellectꝰ ⁊ volūtatꝭ. qꝛ ſm
Aug. li. lxxxiij. q. xxxviij. Passiones causa-
te a tristibꝰ plus mouēt ꝙ̄ passiōes cāte a
delectabilibꝰ. Passio aūt delectatiōis vehe-
mēs qn̄qꝫ īpedit totalit̃ vel fere vsuꝫ rōnis
vt in li. de ci. dei dꝛ. Actꝰ aūt displicētie de pec
cato ad h̃ vt sit sufficiēs ad verā pnīaꝫ siue
īsecā solā siue ad dignā susceptōeꝫ sacr̄i
reqrit liberū vsū rōnis ⁊ volūtatꝭ. Si dicas
ꝙ doloꝛ ⁊ timoꝛ q̄ inest nō totalit̃ īpedit in-
tellectū ⁊ volūtatē ꝯcedo: ſ multū īpedit ⁊
ꝯn̄s ⁊ īꝑfectꝰ vsus ītellectꝰ ⁊ volūtatꝭ tūc
pōt hr̄i q̄ vix sufficit ad displicētiā sufficiē-

tē ⁊ reqsitā ad verā pnīaꝫ. Hāc rōnē tāgit
mgr̄. iiij. c. di. xx. Et ē ad hoc Hugo. li. ij. pre
xiiij. c. v. Lꝫ ḡ difficile sit vt tūc sit vera pnīa
qn̄ tā sera venit: qn̄ cruciatꝰ mēbra ligat: et
doloꝛ sensuū opp̄mit vt vix hō aliq̄d cogita
re valeat. melioꝛ ē tn̄ sera ꝙ̄ nulla. Pnīa. n.
si ī extremo vite hyatu aduenit sanat ⁊ libe
rat. Secūda rō doctoꝛis sbtil'. Ad h̃ vt disci
plina sit oꝛdinata oꝫ vt sit debite circūstātio
nata ⁊ maxīe circūstātia finis ⁊ p̄ncipij acti
ui vt. s. volūtaria ⁊ ꝓpt̃ deū: ſ difficile ē tūc
hr̄e actū sic circūstātionatū: tū qꝛ q̄ vsqꝫ tūc
fuit īpenitēs nō videt̃ tūc extoꝛq̄re a seipso
disciplinā nouaꝫ nisi timoꝛe pene īminentꝭ.
Presumit̃. n. ꝙ si remotꝰ eēt a pena sic p̄us
nō extoꝛq̄ret a seip̄o talē disciplinaꝫ sic nec
priꝰ. tū qꝛ saltē aliq̄d simpl'r iuolūtariū vi-
det̃ cā istiꝰ discipline. nā illa ꝓpinq̄ expecta
tio moꝛtꝭ videt̃ cā istiꝰ discipline. Illa aūt ē
iuolūtaria: ſ qd̄ nō fit nisi ex suppōne cuius
dā voliti nō est simpl'r volūtariū sic nō oīo
volūtarie ꝓijcit q̄s merces ī mare si nō ꝓij-
cit nisi ex p̄suppōne ꝑiclitatōis quā nollet.
Saltē qd̄ nō ē nisi sit volūtariuꝫ nō ē mltū
acceptū alij: nec multuꝫ videt̃ ꝓpt̃ eiꝰ amo-
rē fieri. Hāc rōnē tāgit Aug. ⁊ allegat mgr̄
in lr̄a di. Quē ḡ sero penitet oꝫ nō solū timē
iudicē:ſ diligē. qꝛ sine charitate nemo pōt
saluꝰ eē. Nō ḡ timeat tm̄ penā q̄ penitet sed
anxiet̃ ꝑ glr̄ia q̄ ꝯūsio si ꝯtigerit etiaꝫ ī fine
alicui desperādū nō ē de eiꝰ remissione. Ter-
tia rō doctoꝛis sbtil': habitꝰ malꝰ vsqꝫ tūc cō
tinuatꝰ mltū retr̄hit ab actu pnīe. Et hāc rō
nē tāgit Aug. ⁊ mgr̄ ī lr̄a di. predicte. Sꝫ
qm̄ vix aut raro ē tā iusta ꝯūsio timēduꝫ ē
de penitēte sero maxīe cū filij q̄s illicite dile
xit sint p̄ntes ⁊ vxoꝛ ⁊ mūdus ad se vocet.
Mltos solet pnīa serotina decip̄e: ſ qm̄ deꝰ
potēs ē sꝑ de sic penitēte sero nō ē desperādū
vn̄ sbdit Scotꝰ ibidē. Intellige inq̄t h̃ dele
ctabilia eē p̄ntia vel ī se vel ī fātasmatibꝰ ve
hemēt̃ imp̄ssis ⁊ siue sic siue sic ex vehemē
tia habitꝰ ꝯtinuati mltū inclinat̃ ad inoꝛdi
nate amata. ⁊ ꝑ ꝯn̄s magnā facit difficulta
tē ad hn̄dā magnā displicentiam de pctīs.
Quarta qn̄ aliq̄s ē minꝰ ꝯn̄s sui actꝰ tāto re
q̄rit̃ intēsioꝛ displicētia ad h̃ vt sit sufficiēs
dispositio ad deletionē culpe. Iste aūt ē mi-
nus ꝯn̄s: qꝛ nullo mō ꝯn̄s actꝰ extīoꝛis ad
peccādū ḡ ſm strictā iusticiā reqrit̃ itēsioꝛ
motꝰ displicentie ad iustificatōeꝫ istiꝰ ꝙ̄ ad
iustificationē sani cū vix possit hr̄e eq̄ intē-
sū. Et hāc rōnē tāgit Aug. ⁊ mgr̄ in lr̄a di.

Age pniam dū san⁹es si sic agis dico tibi ꝙ
secur⁹ es: qꝛ pniaȝ egisti eo tpe q̄ peccare po
tuisti. Si vis agē pniaȝ qn̄ iā peccare nō po
tes pctā te dimiserūt: nō tu illa. Et seqtur ī
doc. Admin⁹ nō tu illa ita libere dimitꝗ sic
ille san⁹: ⁊ iō ꝙtū deficit ī te de libtate tātuȝ
ꝫm rigorē reqreť a te mot⁹ ītēssoꝛ quē nō vľ
vix poteris hr̄e. Et iō dicit Augꝯ. ꝙ magnū
est cui de⁹ tū: ispirat si q̄s est: verā pniaȝ. qꝛ
vix ait doc. vel nō ē aliqs q̄ hēat dispōnē de
ꝯgruo vt sibi ispireť. Ex istis sequūtur duo
correlaria. Unū ꝙ sano ꝑsuadēdū ē vt san⁹
peniteat īcutiēdo sibi timorē ꝙ piculosū sit
expectare serotinā pniaȝ ꝑpť rōnes p̄dcās.
Aliud correlariū ꝙ infirmo iā ad articulū
istū deducto suadēdū ē vt ꝫm possibilitateȝ
suā laboret ad pniam ordinatā: vt. s. nō ob/
stāte dolore vel timore vtať rōne ꝙtū pōt
⁊ nitať hr̄e displicētiā ꝙtū poterit hr̄e licȝ
breuē. Et ne ī desperationē mittať extollēda
ē sibi dei mīa sibi ꝑponēdo exēplū de latrōe
illo cui⁹ fuit sera pnia: ꝫ nō sera idulgētia.
Dicit ꝯnter ad articulū tertiū ꝙ oȝ istū ali/
q̄ pena pūiri ꝑ pctō: ꝫ illa pena nō dȝ sibi ħ
iponi. qꝛ nō ħ illā explē pōt: nec dȝ sibi ipo/
ni ꝙ tāto tpe sit ī purgatorio. qꝛ iste sacdos
nō hȝ auctē ifligēdi illā penā: ꝫ ꝑponēda ē
sibi corrn̄dēs pctīs tali mō. Si san⁹ees taľ
pnia eēt tibi iponēda si cōualueris studeas
adiplē. ꝫ nunc es in manu dn̄i ꝯfide de mia
ei⁹. qꝛ si puniat misericordiť puniet: vel ī ca
su vbi nō pōt ꝓtrahi mult⁹ sermo nō oȝ ali/
quā penā sibi specificare: ꝫ tm̄ instruē eū de
iusticia dei misericōdis. ħ doc. subtiľ. Nō igr̄
displiceat ħ cuiq ꝙ agē pniaȝ ⁊ se suppōnē ꝑ
verā obediētiā diuine volūtati custodiēdo
ei⁹ mādata. qꝛ ħ sūt via ꝑueniēdi ad celuȝ
vt dictū est pluries. Hūiliamini igiť sb po/
tēti manu dei vt vos exaltet ī tpe visitatio/
nis oēm solicitudinē ꝓiciētes ī eū qm̄ ipsi
ē cura de vob. i. Peť. v. Nolite die hesternū
expectare ꝑpť periculū iā dictū. Et si supbe
vixeritꝭ deo vr̄o non obediēdo ⁊ sic mortui
fueritꝭ hūiliabit vos ī inferno ꝑpetuo cū de/
monib⁹: qꝛ q̄ se exaltat hūiliabiť. ⁊ ecōtra q̄
se hūiliat exaltabiť Luc. xiiij. ⁊ xviij. Et in
ps. de pctore dr̄. In laqo suo humiliabit eū
vn̄ nō poterit exire. Et tūc taľ hūiliatio erit
dānato maxīa pena. Quid erit de supbis h⁹
mūdi q̄ tātū gľiāť ī supbia sua. Certe mlti
taliū subijcienť deo velint nolint ī inferno ⁊
ħ erit eis maxīa pena ꝙ nō poterūt tale do
miniuȝ euadē sic mulꝭ subdiꝭ ē pena qn̄ nō
pn̄t euadē dn̄m sic sūt serui in mulꝭ terris
Secūda pena ex supbia dānatoꝝ erit qꝛ e
nō placebit iusticia redēptoris ⁊ ħ erit ma
xima supbia tāto iudici ⁊ tā veraci ⁊ iust
nō iudicio ꝯtētari. Sȝ qre eis displicebit
Certe qꝛ strictissime de oībus pctīs tā ma
gnis ꝙ paruis iudicabit. Frequēter ī can
sis corā iudice tpali trahiť hō ī cāȝ sup vn
vel duob⁹ vel paucꝭ articuľ. In iudicio de
nō sic: imo sup oīb⁹ pctīs ħ factꝭ: ⁊ de oīb⁹ n
gligētijs ⁊ bonis ⁊ maľ oportebit ī iudici
reddē rōnē Eccľs vlti. Cūcta q̄ fiūt addu
cet de⁹ ī iudiciuȝ ꝑ oī errato siue bonū siu
malū. Et inde ē ꝙ nō solū magna: ꝫ etiam
modica adduceť. Modicū ē ꝟbū ociosuȝ
de oī ꝟbo ocioso qđ locuti fuerīt hoīes sup
terrā reddēt rōnē in die iudicij Math. xij
Minima est cogitatio ⁊ ipas scrutabiť ad
reddēdū rōnē Isa. lxvi. Ego aūt opa eoꝝ
⁊ cogitatiōes eoꝝ venio vt ꝯgregē cū oīb⁹
gētib⁹. Glo. q. d. Iō venio ad iudiciū cū oī
bus gētib⁹ vt iudicē siľ oīa opa eoꝝ ⁊ cog
tatiōes: ⁊ reddā eis oīa q̄ mereneť. Et nō so
lū grādeua: ꝫ etiā puerilia. nā Prouer. v. dr̄
Respicit dn̄s oēs vias hoīs et oēs gressus
illi⁹ ꝯsiderat. Et iō dicebat Iob. xiij. Et cō
sumē me vis pctīs adolescētie mee. exēplū
hēm⁹ in q̄rto dialogoꝝ de puero q̄nqueni q̄
fuit dānat⁹. Et nō solū scrutabiť scienť cō
missa: ꝫ etiā ꝑ errorē. vn̄ ꝓpħa ait. Et igra
tias meas ne memineris. Itē nō solū mani
feste mala: ꝫ etiam q̄ videnť bona. Accidit
enī ꝫm Gregꝯ. ꝙ interdū sordet ī oculꝭ iudic
qđ fulget ī oculꝭ auditoris. qꝛ radix intētio
nis corrūpit qđ apparet bonū vt dare ele
mosynā ꝑpť vanā gľiaȝ: ⁊ tūc iudicabiť. de
hijs i. ps. Cū accepo tēp⁹ ego iusticias iudi
cabo. i. q̄ videbātur iusta. Exēplū due muli
eres litigabāt de q̄dā globo fili corā iudice
⁊ vtraqȝ asserebat eē suū. Iudex aūt inq̄si
uit ab vtraqȝ cū: q̄ incepisset globū suū. dicit
vna: cū carbone. Alia aūt dicit cū panno al
bo. Et iudex ait. Reuoluite globū ⁊ reddite
illi cui⁹ initiū inueieť ī eo. Ita ꝓculdubio iu
dicabūtur opa q̄liacūqȝ appeāt ptinere ad
deū vľ diabolū ꝫm ītētōis varietatē ab ini
tio: ⁊ iō timēdū ē ypocritꝭ Mat. vi. Attēdi
te ne iu. v. f. c. h. vt vi. ab eis. qꝛ tales tūc nō
hēbūt mercedē. Preterea nō solū de hijs q̄
fiūt. ꝫ etiā de hijs q̄ nō fiūt oȝ reddē rōneȝ.
vn̄ Mat. xxv. Tūc dicet rex hijs q̄ a sinistris
ei⁹ erūt. Discedite ⁊c. Esuriui enī ⁊ nō dedi
sti mā. sic pri⁹ dictū ē in p̄ma pena corpali.

Et h̄ fuit vna de causis q̄re diues epulo nō
īuenit guttā aq̄ refrigerandꝗ.qꝛ paup lazar⁹
de miꝗ mēse ei⁹ hr̄e nō potuit:ppt̄ h̄ etiā p̄
uētū est iudiciū sodome ad ꝯdēnationē.qꝛ
egeno ꝛ paupi nō poꝛrigebant manū. sic dꝛ
Eze.xvi.Ecce h̄ fuit iniq̄tas soꝛoꝛis tue so
dome supbia:saturitas panis ꝛ habūdātia
ꝛ ociū ipsi⁹ ꝛ filiarū eius: ꝛ manuꝫ egeno ꝛ
paupi nō poꝛrigebāt:ꝛ eleuate sūt ꝛ fecerūt
abhoīatiōes corā me:ꝛ abstuli eas sic vidi
sti.Est aūt credibile ꝙ sic q̄rit̄ rō de hijs bo
nis q̄ nō fecerūt:ita de alijs q̄ret̄ ꝛ maxīe ad
q̄ tenētur hoīes. Sūt enī multa ad q̄ magꝭ
obligant̄ ꝙ̄ ad dādū sua. Itē nō solū de bo
nis q̄ nō fiūt:imo de augmēto bonoꝝ si non
seq̄tur ex bonis habitꝗ.vn̄ Lu.xix.ī exēplū dꝛ
Quare nō dedisti pecuniā meā ad mēsam ꝛ
ego veniēs cū vsurꝭ exegissēꝫ illā. Glo. Qui
pecuniā ꝟbi emit a doctoꝛe credēdo:neces
se ē vt cū vsuris soluat opando:vel de acce
pto ꝟbi fenoꝛe vsuras soluit q̄ ex eo qd̄ au
dit etiā studet alia ītelligē. Iteꝫ nō solū de
augmēto: ꝫ de p̄ciositate augmēti si nō īue
niat̄.inde Mat.iij. Oīs arboꝛ q̄ nō facit fru
ctū bonū excidet̄:ꝛ ī ignē mittet̄. Nō ꝙ dic̄
bonū.p̄terea opoꝛtebit rōnem reddē de aīa.
Si enī rex cōmisisset filiam sibi simili̅mā ꝛ
spāliť dilectā quā ītēdēt facē reginā ī regi
mine alicui p̄posito suo:ꝛ ille male custodis
set eā q̄s dubitat q̄n rex exigēt de ei⁹ custo
dia rōnē ꝛ tāto grauioꝛē q̄ꝫto custodisset eaꝫ
negligētius. Quid ꝰ faciet rex celoꝝ de illo
cui filiā suā.s.aīam sibi si̅lmā ꝛ spālit̄ dile
ctā cōmisit quā intēdebat ad dignitatē re
giā ī celo sublimare: si male custodiret̄.iō dꝛ
Deut.iiij. Custodi sollicite aīaꝫ tuam. Felix
erit q̄ poterit dicē in hoꝛa moꝛtꝭ. Dn̄e de⁹ mō
reddo tibi creatoꝛi aīaꝫ meā. Itē de coꝛpe:
qm̄ q̄dē ē castrū traditū hoī a deo in custo
diā. Bern̄. Bonū castrū custodit q̄ coꝛp⁹ suū
custodit.ꝫ sūt p̄ditoꝛes aliq̄ q̄ inimiq̄ dn̄i ca
stri illud exponūt Eze.xvi. Exposuisti foꝛni
cationē tuā oī trāseūti.i.coꝛp⁹ qd̄ ꝫm aplm
foꝛnicatoī nō debet̄:ꝫ dn̄o. Exposisti foꝛnica
tionē.i. delectatiōes illicitas q̄ faciūt foꝛni
cari a dn̄o.oī trāseūti.i.cuilibet vicio qd̄ dꝛ
ē in trāsitu.qꝛ nō durat ei⁹ voluptas vl̄ de
oīb⁹ q̄ trāseūt p viā h⁹ mūdi īsidiātes trā
seūtib⁹. Quid faciet talib⁹ p̄ditoꝛib⁹:cōstat
ꝙ p̄dat illos exēplo illoꝝ agricolarū p̄dito
rū q̄ ꝫuos ꝛ filiū occidētes adiudicati sūt p
ditiōi.p̄terea nō solū de ipis:ꝫ etiā de p̄ximo:
qꝛ vnicuiq̄ mādauit de⁹ de p̄ximo:sic dꝛ Eccl'i

xvij. Exēplū de cayn cui dic̄ dn̄s Gen̄.iiij.
Ubi ē abel fr̄ tu⁹. Itē pr̄ de filio. exēpluꝫ ad
h̄.i.Reg.iiij. vbi legit̄:ꝙ hely pūit⁹ ē p filijs
suis. Itē dn̄s p subditꝭ. exēplū ad h̄ Nu.xxv.
Foꝛnicat⁹ ē inq̄t text⁹ popul⁹ cū filiab⁹ moab
ꝛ irat⁹ dn̄s ait ad moysen. Tolle cūctos p̄n
cipes populi ꝛ suspēde eos ꝯ soleꝫ ī patibul̄
vt aūtat̄ furoꝛ me⁹ ab isrl̄. Itē mgr̄ p disci
pulo ñ coꝛrecto:qꝛ ꝫm salomonē Prou.xxij
Virga disciplīe fugat stulticiā ī coꝛde pueri
colligatā. Itē p̄lat⁹ p subditꝭ Eze.xxxiiij. Ec
ce ego req̄rā gregē meū de manu eoꝝ ꝛ ces
sare eos faciā ꝛ vltra nō pascēt gregē. Et.c.
xxxiij. Et tu fili hoīs speculatoꝛē dedi te do
mui isrl̄. Audiēs ꝰ ex oꝛe meo ꝫmonē annū
ciab eis ex me. Si me dicēte ad ipꝫ. Impie
moꝛte moꝛieris nō fueris locut⁹ vt se custo
diat īpi⁹ a via sua.ipe ipi⁹ ī iniq̄tate sua mo
riet̄.sanguinē autē ei⁹ de manu tua req̄rā.si
aūt annūciāte te ad ipm̄ vt a vijs suis ꝯū
tat̄ nō fuerit ꝯūsus a via sua ipe ī iniq̄tate
sua moꝛiet̄.poꝛro tu aīaꝫ tuā liberasti. Exē
plū de iacob q̄ dicit Gen̄.xxxi. Quicq̄d furto
perierat a me exigebas. Et nō ꝙ oīs supio
ritas aut ē nālis:vt p̄ris ad filiū.aut accidē
tal̄:ꝛ h̄ vl̄ q̄ ad p̄tātē:vt p̄ncipis.vl̄ q̄ ad sci
ētiā vt mgr̄i.vl̄ q̄ ad ea q̄ sūt ad boītatē pti
nētia:vt p̄lati. Et sic pꝫ quō plene req̄ret̄ rō
de oīb⁹ p̄dictꝭ. p̄terea opoꝛtebit reddē rōnē
de bonis a deo receptꝭ.ipse enī dn̄s nihil dat
de q̄ nō velit hr̄e rōnem q̄d fecerit inde ille
cui cōmisit.vn̄ potꝰ dicit̄ accōmodare ꝙ̄ da
re. Req̄rit ꝰ rōnem de omni dato siue sit spi
rituale:vt sunt bona aīe acq̄sita ꝛ infusa. si
ue coꝛpale:vt sunt foꝛtitudo:agilitas. siue
t̄pale:vt sunt diuitie:delectabilia:honoꝛes.
Exēplū ad h̄ Math.xxv.de q̄nq̄ talētis.et
Lu.xix. de nobili q̄ tradidit.x.mnas seruis
suis de q̄bus opoꝛtuit reddē rōnē. Itē sicut
vnū mēbꝛū ꝛ vnus sensus seruit de officio si
bi dato:ita ꝛ oēs debent seruire de gr̄ijs sibi
datꝭ:seu bonis collatis alijs vidētib⁹.verbi
grā.potēs in defendēdo. diues in largiēdo.
iuriscōsult⁹ de ꝯsilio.medic⁹ de medicamini
b⁹. mgr̄ de sua sciā. p̄dicatoꝛ de ꝟbo dei:ꝛ sic
de alijs.i.Pe.iiij. Unusq̄sq̄ sic accepit grāꝫ
ī alterutrū illā admīstrātes sic boni dispēsa
toꝛes mltifoꝛmis grē dei. Quid aūt iudicā
dū ē de dispēdētib⁹ q̄ recepta ad dispēdē
dū sibi retinēt. Quō āt accidit īde q̄ recepta
ad dādū egēis retīebat sciꝫ.nā xp̄ꝫ vēdidit
ꝛ ī fine laqueo se suspēdit. O q̄ꝫ tremēda ꝛ
foꝛmidāda ē illa rō ꝛ cōput⁹ de tantꝭ bonis.

Pauci vt credo sūt q̄ sciāt hec oīa. ⁊ ideo in die iudicii mirabilis: erūt stupefacti de rōne reddēda. imo nec habebūt iudiciū dei super his ɔtractū. Rōnē hui⁹ ponit Jsa. v. ca. Ubi dic̄. Op⁹ dn̄i nō respiciūt nec opa manuū ei⁹ ɔsiderat. ꝓpterea captiu⁹ duct⁹ ē ppl's me⁹. q2 nō habuit sciaꝫ: ꝓpterea dilatauit īfern⁹ aīaꝫ suā ⁊ aperuit os suū absqꝫ vllo tmino. ⁊ descēdēt fortes ei⁹ ⁊ ppl's ei⁹ ⁊ sublimes glo͞ siqꝫ ei⁹ ad eū ⁊ incuruabit hō ⁊ hūiliabit ⁊ oculi sublimiū deꝓmēt ⁊ exaltabit dn̄s exercituū in iudicio ⁊ de⁹ scūs scīficabit in iusticia. Faciet ḡ iudiciū iustū. ꝭ videbit īiustū dānati admirātes quō reddituri sūt rōnē de tot. imo dicētes illud īiustū. q2 hic noluerūt hr̄e harū rerū noticiā. Quāta sit pena alicui puniri vbi credit sibi nō fuisse factū iudiciū iustū potestis imagīari. Jsta ē ḡ vna pena ī dānatis ex supbia ꝓcedēs sp in eis erit murmurātib⁹ de deo. imo ⁊ ipsū maledicētib⁹. vt dcm̄ ē p2⁹. Tertio vo sp desiderabūt facē ꝓpā volūtatē. vn̄ supbia siue supbire d2 q̄si sup aliū ire. Qn̄ igit q̄s facē suā vult volūtatē ⁊ nō vult subiici dīnis supb⁹ d2. q̄lis est oīs peccās mortalit. ⁊ talis erit in dānatis. ꝭ erit misa volūtas eoꝝ. q2 mlt̄a volūt q̄ non poterūt adīplere. ⁊ hͦ erit maria pena. sic̄ videm⁹ ꝙ pena ē ⁊ tristicia his q̄ aliq̄d valde desiderāt ⁊ nō pn̄t illō adīplere. O q̄tū vellēt liberari a penis illis. Talis ḡ eoꝝ volūtas ⁊ pena erit ī dānatis. q2 hic noluerūt dīnā volūtatē adīplere. Mat. v. Nō oīs qui dic̄ mihi dn̄e dn̄e ītrabit in regnū ce. ꝭ q. fa. vo. p. m. q. in celis ē. ipe intra. in reg. celoꝝ. Un̄ apl's ad Ro. xii. Probetis q̄ sit volūtas dei bona ⁊ bn̄placēs ⁊ pfecta. Exēpluꝫ hui⁹ legit in itinerario clemētis. ꝙ cuꝫ btō petro p̄dicāti q̄dā quasdā q̄ōnes nociuas ⁊ īutiles ꝓponēt dixit ei. Tēp⁹ breue ē ⁊ iudiciū dei in cā agēdoꝝ aget nō q̄ōnū. ⁊ ideo an̄ oīa q̄ramus q̄d vl' qualit nos agere oportet vt vitā eternā ɔseq̄ mereām. sicut fecit ille adolescēs ⁊ nobilis cui dic̄ dn̄s Mat. xix. Magr̄ q̄d faciēdo vitā etn̄ā hēbo. ⁊ iesus dixit ei. Si vis ad vitā ingredi ꝭua mādata. Jtē ber. cū semel interfuisset disputationi parisi⁹ in scholis logicalib⁹ ⁊ ipi disputassēt de mlt̄is curiose. ipe captata oportūitate fecit etiā argumētū ⁊ dixit eis. Rn̄i ecce proposuit nob̄ oīb⁹ de⁹ oli p̄cepta sua ⁊ assumit mō trāsgressionē. q2 q̄s ē qui ea nō trāsgrediat. Et sine dubio ex hͦ ɔcludet ī fine mortē eternā. Ezech. ii. Scripte erāt in eo. i. in libro lamētatiōes ⁊ carmē ⁊ ve. lamētationes. i. p̄cepta ad vitā q̄ sūt nobis lamentu͞ q2 difficulter volum⁹ adīplere: ⁊ carmē qu͞ ad trāsgressiōes que mō hn̄t gaudiū. ⁊ ve ad etn̄ā dānationē. Sic igit p adīpletōem ꝓprie carnalis voluptatis incurrit dānatōem etn̄ā. ideo ait btūs Ber. Tolle ꝓpriā volūtatē ⁊ infern⁹ nō erit. Deseram⁹ igit ꝓpriā volūtatē vt seq̄mur volūtatē dei. hoc est enim qd̄ petim⁹ in orōne dn̄ica dicēdo. Fiat volūtas tua sicut in celo ⁊ in terra. Un̄ Ricar. de media vil. li. iiii. di. xv. q. lxxxiii. Pricipalit exponēs orōnē dn̄icā dicit ꝙ petitionuꝫ respiciētiū ea q̄ sūt ad fineꝫ. q̄dā sūt respectu boni. q̄dā respectu mali. Respectu boni due sꝫ. ī p̄ma petit meritū q̄ btitudinē mereām qd̄ ɔsistit in obediēdo dīnis mādatis. Unde Aug. ii. li. de sermōe dn̄i in mōte. Cū dicit fiat volūtas tua: recte intelligit obediat p̄ceptis tuis. sicut ī celo ⁊ ī tra. i. sicut ab angelis: ita ab hoīb⁹. Et in epl'a ad ꝓbā. Cuꝫ dicim⁹ fiat volūtas tua ⁊c̄. Nobis ab illo p̄camur illā obediētiā. vt sic a nob̄ fiat volūtas ei⁹ queadmoduꝫ fit ī celestib⁹ ab āgelis hec Ricar. Quia igit dānati nō dei volūtatē fecerūt sꝫ suā. iō adhuc in inferno illā superbiā hēbūt vt vellēt facē ꝭm ꝓpriā volūtatē ⁊ q2 nō poterūt grauit patiet. Quarta pena ex supbia erit. q2 ipugnabūt vtutē ⁊ bonitatē. Erūt enī adeo obstinati et ī malicia obdurati ꝙ oīa bona ⁊ oēs vtutes spernēt Et eis q̄si ifirmis q̄ scti viri diligūt displicebūt. Et his erit mag̃ pena recordatio ⁊ memoria vtutū. Et hec pena debet eis q̄ hic vixerūt indurati in pctīs. et q̄ spreuerūt bene agē. ꝭ pctm̄ pctō addiderūt. Scis q̄tuꝫ displicet diuitib⁹ pauptas. ⁊ gulosis abstinentia ⁊ ieiuniū. ⁊ luxuriosis castitas. ⁊ supbis hūilitas. Jta displicebit dānatis oīs vtus ⁊ bonitas. sicut ⁊ hic displicuit. O q̄ magn⁹ est nūer⁹ in hͦ mundo q̄b⁹ vtutes displicent: Et p hoc argumētū ē ꝙ magn⁹ erit nūerus dānatoꝝ q̄b⁹ vtutes erūt in nauseā. sicut videm⁹ ꝙ mlt̄is infirmis carnes aut vinuꝫ sūt in abhoīationē. De talib⁹ igit vtutes cōtēnētib⁹ recte d2. Couertāt in infernū. ⁊c̄.

Quinta pena spūalis ē liuor īuidie q̄ ē in ipis dānatis. Jnuidia ꝭm Aug. ē odiū felicitatis aliene. vl' ꝭm Jo. damas. ē tristicia de alienis bonis. Dicit enī īuidia a nō vidēdo q2 nō pōt vidē bona alioꝝ. vn̄ īuid⁹ cōpat

febricitāti cui etiā boni cibi sᷠ 𝔷rij. vn̄ sic bo
nis mala coopāť ī bonū: ita īuidis bona co
opāť in malū. Sciē kmi q̄ta pena ē īuidis
hui⁹ mūdi vidē bona alioꝝ. h̄ erit maxīa pe
na ipis dānaē qui inuidebūt.

Primo diuine bonitati.
Secundo angelorum puritati.
Tertio sanctorum societati.
Quarto paruulorum pene lenitati.

¶ Primo īuidebūt dīne bonitati vn̄ īuidia
ꝛ ira differūt in h̄. q: in pctō ire amor alie
ni mali ortū videť hr̄e a malo alťi⁹. Jlle.n.
q̄ irascíť alicui. iō vult ei maluz. q: malū ab
eo recipit: ita eni ē appetit⁹ vīdicte. Jn pctō
aūt īuidie amor alieni mali ortū hz a ꝑpria
malicia. Jnuid⁹ eni iō vult malū alťi⁹ ne il
le sibi ꝑficiať. Vn̄ pctm̄ inuidie in materia
cōicat cū pctō ire. s̄ finē recipit a pctō sup
bie. Hec in summa de vitijs in pncipio de sup
bia. Jsta ḡ duo erūt in dānaē. s. ira vt dcm̄
est pri⁹. q: appetēt de deo vīdictā si possēt il
lā obtinere. Etiā īuidebūt q: nollēt deū sibi
ꝑfici i supiorē si posset p eoꝝ velle fieri. Vn̄
Boñ. di. v. iiij. q. iij. ait. Dicēdū q ꝛ si ī dāna
tis aliq̄ mō remittāť affectōes libidinose ꝑ
pter penarū magnitudinē ī quā affectiōes
q̄ hn̄t ānexā delectatōez. ille tn̄ affectōes in
q̄b⁹ ē penalitas vigorať. vn̄ ꝛ si cesset actua
liť affect⁹ luxuriādi ꝛ dn̄andi. tn̄ ītēdiť affe
ctus siue furor ipatientie ꝛ liuor iuidie. Vn̄
tūc dētib⁹ fremēt ꝛ tabescēt. Et qm̄ vigebit
in eis odiū ꝛ īuidia vehemēť tristabūť ꝛ ta
bescent in gl'ia electoꝝ dei. h̄ ille. Et de h̄ in
secūda pena magis. maxīe igiť dolebūt dāna
ti. q: de⁹ eis supior dn̄s ꝛ iudex taz acriť pu
niēs ꝑficieť: ꝛ ita quē noluerūt hic hr̄e dn̄z
ita illic nollēt hr̄e iudicē. O q̄ta pena eē ꝑ
petuo in īuidia ꝛ dolore de tā bono iudice. h̄
pena debeť illis q̄ sine dilectiōe et charitate
mortui sūt. Charitas ē ꝟt⁹ qua vnaq̄q̄ res
tāti habeť q̄ti habēda est. Cōsiderem⁹ igiť
q̄te bonitatis ē de⁹ q̄te excellētie ē sup oēm
creaturā. Et sic ei⁹ bōitatē eē supexcedētē
bōitatē oīs creature cognoscim⁹: ita ꝛ amem⁹
Jn h̄ erit charitas dei. videm⁹ eni q dū co
gnoscim⁹ aliquā rē excedē ī bōitate excedē
tē ꝛ magis valētē. ꝑamam⁹ etiā posito q taľ
bōitas nō videať facē ad vtilitatē nr̄am sic
qn̄ cognoscim⁹ duos hoies. ꝛ vnum illoꝝ alio
ꝟtuosiorē illuz pl⁹ amam⁹. O kmi q̄s dubi
tet deū eē meliorē oī creatura. Certe null⁹ sa
ne mēē. Quare magis ḡ nō diligiť oīs crea
tura. ꝛ maxīe q: ad h̄ incitat natura. ꝑcipit
scriptura. excitat cultura. Jncitat ḡ natura
Si naturaliť amat fili⁹ prēz a q̄ hz ꝑtē cor
poris sui: q̄to magis dz hō amare deū q̄ corp⁹
ei⁹ ꝛ aiam ex nihilo fecit. Aug. Amād⁹ est ge
nerator: s̄ ꝑponēdus ē creator. Eccľ. vij. Jn
tota aīa tua dilige eū q̄ te fecit. ꝛ Ber. ī ser
mōib⁹. Parū ne tibi inq̄t videť h̄. cogita q̄
lē te fecit. Nēpe s̄m corp⁹ egregiā creaturā.
s̄m aīaz magis imagine creatoris insignem.
rōnē ꝑticipē. btītudis etne capacē. Porro
ābo coherē sibi fecit artificio icōphēsibili. sa
piētia īuestigabili. nec an̄ ꝑmeruit q̄ an̄ nō
fuit nec spes retributōis qm̄ bonoꝝ nr̄oruz
nō eget. Si q̄s diligēter attēdat q̄tū bn̄fi
ciū fuerit q corp⁹ ei dedit. Quot eni sūt mē
bra in corpe tot bn̄ficia magna īueniet pro
q̄ꝝ mīmo mēbro pl⁹ deberet hō deuz amare
q̄ mľti amāt eū ꝑ cūctis bn̄ficijs q̄ ab eo re
ceperūt. Si q̄s amisisset oculū q̄tū amaret
eū q̄ illū sibi restitueret. Nec min⁹ amād⁹ ē
q̄ eū ab initio dedit ꝛ q̄ datū ꝯuauit. cū mľ
totiēs vtēdo eo ꝯ deū eū amittē meruit. Nō
min⁹ amād⁹ est q̄ dat cappā q̄ q̄ īueteratā
ꝑditā restituit. Et sicut de oculo: ita de alijs
mēbris. Si ꝟo tātū amād⁹ ē q̄ dedit corp⁹
q̄tū amād⁹ ē q̄ dedit aīaz q̄ in infinitū me
lior est corpe. Si amisisses vsuz rōnis q̄tū
amares eū q̄ tibi restitueret. Quātū ḡ amā
dus ē q̄ tibi rōnē ab initio dedit. Jtē si me
ruisses mortē siue sepatiōez aie a corpore
q̄tū amares eū q̄ tibi remitteret. Quātū ḡ
amād⁹ ē ille q̄ mirabiliť corp⁹ ꝛ aīam cōiun
xit. ꝛ hāc ꝯiūctionē tibi ꝯuauit cū peccando
meruisses mľ totiēs mortem. imo infernum
Bern̄. Valde mihi oīno amād⁹ ē ꝑ quez sū.
viuo. sapio. Dign⁹ plane ē morte q̄ tibi dn̄e
iesu recusat viuere. Ad h̄ facit q hoīez fecit
ad imaginē ꝛ siľitudinē suā. Figura etiam
quā hz corp⁹ hūanū incitat ad amādū deū
Aug. in li. de disciplina xp̄iana. Beluas de⁹
ꝓstratas in faciē dedit pastū q̄rēres de tra.
te in duos pedes erexit tuā faciē sursū attē
dere voluit nō discordet cor tuū a facie tua
nō hēas faciē sursū ꝛ cor deorsuz ne mētia
ris ī domo discipline. Quid ē sursū hr̄e cor
nisi diligē dn̄z deū tuū. dom⁹ discipline ē ec
clesia xp̄i. vt dic̄ Aug. in eodē li. Gra etiā re
dēptiōis incitat siue mouet ad dei dilectio
nē. de q̄. ij. Corinē. viij. Sciē grāz dn̄i nr̄i ie
su xp̄i qm̄ ꝓpť vos egen⁹ fact⁹ ē cū eēt diues
vt illi⁹ īopia vos diuites essetis. Licz multuz
possit hoīez īcitare ad amādū deū q ipē eū
fecit. mľto tn̄ āpli⁹ dz eū incitare q ipē eū

refecit. vñ Ber. in li. de diligẽdo deũ. Si totũ me debeo ꝓ me fctō q̄d addã ꝓ me refacto ⁊ refecto hoc mō. Nec enĩ toꝫ facile refect⁹ q̄ꝫ fact⁹. Sic q̄dẽ nō solũ de me: ꝫ de oĩ q̄cũq; qd̄ factũ est scriptũ ẽ in ps̄. dixit ⁊ facta sũt. At v̄bo q̄ me tm̄ etiã semel dicendo fecit in reficiẽdo ꝑfecto ⁊ dixit multa ⁊ gessit mira. ⁊ ꝑtulit dura: nec tm̄ dura ꝫ et indigna. Quid ḡ retribuã dño ꝓ oib⁹ q̄ retribuit m̄. Idẽ super cantica. Sup oia reddit te amabilẽ m̄ dñe iesu calix quẽ bibisti op⁹ redẽptiōis nostre. Hoc oĩno amorẽ nr̄m facile vẽdicat totũ sibi hoc inq̄ꝫ est qd̄ nr̄am deuotõeꝫ ⁊ blãdius allicit. ⁊ iusti⁹ exigit ⁊ arti⁹ stringit et afficit vehemẽti⁹. Multũ quippe laborauit saluator: nec in oĩ mũdi fabrica tãtũ fatigationis actor assũpsit. in dictis suis sustinuit ꝯtradictiões. in factꝫ obs̄uatores. in tormẽtis illusores: ⁊ in morte exprobratores. Idẽ loquẽs de ope redẽptõis. Quid adhuc inq̄t dormitat tua affectio. imo nō dormitat sed mortua ẽ. si huic nō rñdet bñficio. Et idem in s̄mõib⁹. O duri ⁊ indurati ⁊ obdurati filij adã q̄s nō emollit tãta benignitas: tãta flãma: tã ingẽs ardor amoris: tã vehemẽs amator q̄ ꝓ vilib⁹ sarcinulis tã p̄ciosas merces expẽdit. O dãnati q̄re nō ꝯsideratꝫ hec oĩa vt deũ diligeretꝫ ⁊ tãtas penas euaderetis. O viuẽtes apponite cor vestrũ ad h̄ intelligẽda: vt deũ sup oĩa diligatꝫ ne vos descẽdere cũ demõib⁹ ad infernũ ꝯtingat. hoc est etiã p̄ceptũ sacre scripture. ⁊ ad h̄ tẽdũt oẽs p̄dicatiões nr̄e vt apponatꝫ cor in dilelectiõe dei. Et hui⁹ amoris sũt. x. signa. Primũ ẽ cũ aliq̄s libẽt̄ cogitat de deo. Ubi. n. ẽ amor ibi ocul⁹. vñ sup illō. Jo. xx. Dñe si tu sustulisti eũ dicito m̄ vbi posuisti eũ. dic̄ glo. Nō dicit quẽ. q: h̄ in aĩo agẽ solet vis amoris. vt quẽ sp̄ cogitat nullũ aliuꝫ ignorare credit. Sap̄. vi. Cogitare de illa sens⁹ ẽ ꝯsũmatus. ⁊ loq̄t̄ de sapia increata. Secũdũ signũ est cũ aliq̄s ẽ libẽter in domo dei. Luc̄. ij. De anna d̄r q̄ nō discedebat de tẽplo q̄ meruit interesse p̄sentatiõi dñi in tẽplo. Et xp̄s cũ eẽt ãnoꝝ. xij. inuẽt⁹ est in tẽplo. Lu. ij. Qui m̄ri suer iosepħ ait. Nesciebatꝫ. q: i his que p̄ris mei sũt oportꝫ me eẽ. Et sup illō. Mat. xxi. Intrauit iesus in tẽplũ. dic̄ glo. Ingressus vrbẽ p̄mo tẽplũ adijt dãs formã religionis vt q̄cũq; un⁹ p̄mũ domũ orõnis si ibi est adeam⁹. Chryso. ꝓpriũ erat boni filij vt veniẽs p̄mo ad domũ curreret p̄ris. tu aũt imitator xp̄i fact⁹ cũ ĩ aliquã ingressus fueris ciuitatẽ p̄mo añ oẽꝫ actũ ad ecc̄liaꝫ curras. Tertiũ signũ ẽ cũ q̄s de deo vl̄ cũ deo loquit̄. Hoc exẽplũ in magdalena q̄ xp̄m dilexit mł̄tũ: cui⁹ v̄ba q̄ habẽt̄ in euãgelio vt̄ de deo vl̄ cũ deo fuerũt. Un̄ hẽs Jo. xi. Dñe si fuisses hic frat̄ me⁹ nō fuissꝫ mortu⁹. Aliatria hẽs Jo. penł̄ti. Tulerũt inq̄t dñm meũ ⁊ nescio. v. p. eũ. Et paulo post. Dñe si tu sustulisti eũ ⁊c̄. Et iterũ venit maria magdalena ãnũciãs discipulis. q: vidi dñm. i. Pe. iiij. Si q̄s loq̄t̄ q̄si s̄mões dei. Et sup illud. Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate xp̄i dic̄ Chryso. Hic amãtiũ mos ẽ vt amorẽ suum silẽtio tegẽ nequeant: ꝫ amicis ⁊ caris suis efferũt ⁊ ꝓdũt. ⁊ flãmas infra pect⁹ suũ cohibere nō p̄nt enarrãt frequẽti⁹ vt ipsa assiduitate narrãdi solatiuꝫ amoris sui capiãt ⁊ refrigeria imẽsi ardoris assumant. Quartũ cũ q̄s libẽter deũ audit ⁊ audita ab eo retinet mẽoriter. Lu. ij. Maria ꝯseruabat oĩa v̄ba h̄ ꝯferẽs in corde suo. Eiusdem. x. Sedẽs sec⁹ pedes dñi au. v̄. illi⁹. Jo. xiiij. Qui hꝫ mã. mea. ⁊ ser. ea ille est q̄ dili. me. Quintũ est cũ q̄s dat libẽter ꝓ deo. Cañ. vlꝫ. Si dederit hō oẽꝫ substãtiã ꝓ dilectione q̄si nihil despiciet eã. ⁊ Lu. vij. dic̄ dñs de magdalena post bñficia ei⁹ enũerata dimittunt̄ ei pctã mł̄ta q̄m dilexit mł̄tũ. i. Jo. iij. Qui habuerit substãtiã mũdi hui⁹. ⁊ viderit fratrẽ suũ necessitatem hr̄e ⁊ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet ĩ eo. Sextũ ẽ cũ q̄s libẽter ꝓ deo patit̄. Eccl̄. ij. In igne ꝓbat̄ aurũ ⁊ argẽtũ. hoĩes aũt receptibiles ĩ camino hũiliatiõis. Jo. xviij. Calicẽ quẽ dedit m̄ p̄r nō vis vt bibã illũ. Greg. in prima p̄te moral̄. Pena q̄ppe interrogat si q̄et⁹ q̄s veraciter amat. Septimũ ẽ cuꝫ mandatis dei alq̄s obedit. i. Jo. v. Hec ẽ caritas dei vt mãdata ei⁹ custodiam⁹. Itẽ. ij. Jo. i. Hec ẽ charitas dei vt ambulem⁹ s̄m mãdata eius. Jo. xiiij. Si q̄s diligit me ser. m. s̄. Spãlit̄ dicit suũ. Jo. xviij. Hoc ẽ p̄ceptũ meũ vt diligatis īuicẽ. Et maxĩe amor pauperũ signũ est diui amoris. Illi enĩ nō amãt̄ ꝓpter se ꝫ ꝓpt̄ deũ. Prou. xix. A paupe aũt ⁊ hij q̄s habuit sepãt̄. In eodẽ. Frẽs hoĩs pauperis oderũt eum ⁊ amici ꝓcul recesserũt ab eo.

Octauũ signũ ẽ cũ q̄s amat q̄ deo placẽt, ⁊ odit q̄ deo displicẽt. Ad p̄mũ mouem̄ exemplo xp̄i. Math. xij. Quicũq; fecerit volũtatẽ p̄ris mei q̄ in celis est ille me⁹ frat̄ ⁊ soror ⁊ m̄r ẽ. Ad secũdũ exẽplo dauid. Iniquos odio habui. Itẽ q̄ oderũt te dñe oderam et

sup iimicos tuos tabescebā. Ambro. in ex-
amerō. Quid nos dignū nr̄o referim⁹ crea-
tori cui⁹ cibo vescimī et dissimulam⁹ iniurias.
Nonū ē cū q̄s frigescit a sollicitudie et amo
re mūdi. Greg. Tāto frigescit q̄s a curis se-
culi q̄to surgit ardēti⁹ in amore dei. Idem
Jacob q̄ angelū tenuit vno mox pede clau-
dicauit. q: q̄ vbo amore sublimia respicit. iā
in hūc mūdū duplicib⁹ desiderijs incedē ne-
scit. Decimū signū ē cū aliq̄s magnū hono
rē exhibet ministris dei. Nā sicut q̄ eos spernit
xp̄m spernit. Mat. x. Sic q̄ eos honorat deū
honorat. Eccl. vij. In oī vtute tua dilige
deū q̄ te fecit ⁊ ministros ei⁹ ne derelinq̄s. ho-
nora deū ex tota aīa tua ⁊ honorifica sacer-
dotes. Per ista igit. x. signa cōiecturari pos-
sum⁹ aliquē dilige deū: qđ pcipit scriptura
Mat. xxij. Diliges dn̄m deū tuū ex toto cor-
de tuo ⁊c. Excitat etiā cultura. i. visio clara
⁊ fruitio in p̄ria q̄ nobis pmittit ex tali di-
lectiōe. i. Corinth. ij. Ocul⁹ non vidit nec au.
au. nec in cor hoīs ascē. q̄ p̄pa. de⁹ his q̄ dili
gūt eū. Isa. vo. lxiiij. dr̄. A sc̄lo nō audierūt
neq̄ aurib⁹ pceperūt ocul⁹ nō vidit de⁹ absq̄
q̄ pparasti expectātib⁹ te. Jac. i. Btūs vir q̄
suffert tēptatōes q̄m cū pbat⁹ fuerit accipiet
coronā vite quā reddet de⁹ diligētib⁹ se. Mi
rū ē quō amor nr̄ a deo euadē pōt. q: si vena
lis ē null⁹ deo cari⁹ emet. Dabit enī p illo re-
gnū celor. si ē ad dādū null⁹ dignior ē eo q̄
de⁹ cū ipe sit sūme bon⁹. Vn̄ nulli potius de-
buit dari q̄ ei. Si vo violētiā reqrit null⁹
maiorē violētiā p eo q̄ ipe. Petit enī cum
gladio euagiato. Aut. n. eū amab aut eṫna
morte inficieris In ps. Nisi ɔūsi fuerit ab
amore. s. mūdi ad amorē dei. gladiū suū vi-
brauit. Quot ligua bn̄ficior suor appsuit.
de⁹ ad hūc ignē amoris accēdēdū ī nob q̄s pos
set narrare. Ex defectu igit hui⁹ amoris erūt
hoīes dānati iuidētes ⁊ dolētes de tāta dei
bonitate. cui⁹ recordatio erit eis maxia pe-
na. Secūdo iuidebūt puritati āgelor. co-
gita q̄ si iuideāt deo q̄ iuidebūt toti ei⁹ cu-
rie. sicut q̄n q̄s inuidet ⁊ dolet de psperitate
alteri⁹ etiā iuidet ⁊ dolet de psperitate sue
dom⁹ ⁊ familie. ⁊ ē sibi magna pena videre
ei⁹ pulchrā ⁊ morigeratā vxorem honestos
filios ⁊ filias ⁊ cetera q̄ ad ipsū ptinēt. Sic
erit in dānat respcū familie dei ⁊ suor de q̄
sūt btissimi āgeli. Et certe h̄ erit mag ma-
licia ⁊ indurata iniq̄tas inuidere illis q̄ tot
bn̄ficia ipsis dānatis cōtulerūt. Et hoc illis
erit in penā qui hic ipsis btissimis angelis

nullā reuerētiā fecerūt. s̄ corā eis iuerecun-
de peccauerūt nullā deuotionē ad eos ha-
buerūt eis regratiādo de bn̄ficijs ɔcessis. O
hoīe ɔsidera dignitatē tuā. de qua Hierony.
Magna ē dignitas aīarū vt vnaq̄q̄ hēat
ab ortu natiuitatis in custodiā sui angelū
delegatum. ⁊ in ps. Angelis su. mā. d. te vt
cu. te in o. v. tuis. vn̄ Ber. loquēs de h̄ vbo
Quātā inq̄t dā tibi hoc vbū inferre reuerē-
tiā afferre deuotionē cōferre fiduciā. Reue
uerentiā pter p̄ntiā: deuotionē pter be-
niuolētiā: fiduciā pter custodiā. Itē idē
Ber. loquēs de illo vbo Isa. lxij. Sup mu-
ros tuos hierl'm ɔstitui custodes. Benign⁹
es inq̄t q̄m nō es cōtētus nr̄or fragilitate
muror. s: ipsis hoīū custodib⁹ angelicam
custodiā superponis. Ad idem ptinet illud
Mat. xviij. Videte ne cōtēpnatis vnū ex
his pusillis. Angeli enī eor ī celis s vidēt
fa. p̄ris. m. q̄ in ce. est. Itē ad Heb. i. Nōne
oēs sūt admīstratoī spūs in misteriū missi
pter eos q̄ hereditatē capiūt salutis. ⁊ Lu.
xvi. Factū ē vt moreret̄ medic⁹ ⁊ por. ab an
gelis in sinū abrahe. ⁊ multa bn̄ficia alia
nobis angelis ɔferunt̄ pter q̄ debem⁹ eos
reuereri amare. ⁊ in deuotione habere ⁊ spe
cialiter āgelū custodē nr̄m ne ingrati apud
deū ⁊ ipos angelos sim⁹: pter hmōi petm̄
⁊ alia mortalia multi dānabunt̄. ⁊ tn̄ tales
dānati ipsis angelis ⁊ eor glie. ⁊ talis inui
dia erit pena sicut ē pena iuido videre bonū
illi⁹ cui iuidet. Tertio iuidebit scōr socie-
tati. vn̄ q̄rit Bon. di. v. iiij. q. iij. Utrū dāna-
ti mallēt oēs dānatos eē: q̄ quosdā dāna-
tos. quosdā btōs dicit. q̄ ideo ad saciādā
suā impijssimā emulationē ⁊ odiū vellent
nullos esse beatos. imo miseros. Et q: nec
ipsi ad btitudinē possūt ptingere: nec alios
possunt a statu btitudinis āmouere. Ideo
in semetipsis vehemēter tabescūt ⁊ cōfun-
dūtur. Concedēdum ergo est q̄ generali-
ter loquendo mallent oēs esse miseros q̄
ipsis existentib⁹ miseris aliquos esse btōs
Et si obijcitur de illo diuite qui nolebat fra
tres damnari. dicendū q̄ q̄uis damnati
in generali nollēt videre beatos aliquos. s̄
oēs miseros. tn̄ q: spālius habēt aliquorū
amorē naturalē ⁊ priuatū nollēt illos dā-
nari alijs existētib⁹ ī statu glie. q: si illi dā-
narent̄. adhuc tn̄ maneret emulatio ⁊ occa
sio tabescēdi si nō sic esset de oib⁹. Attamen
nullos ita diligunt naturaliter. q̄n vellent
eos eē dānatos. h̄ pacto q̄ nulli eēnt beati

vn̄ q᷑ vidēt ipsos eleuatos ex q̊rū cōparati
one ꝯfundūtur: ⁊ isti sunt bti: ⁊ q᷑ h̊ obtinē
nō pn̄t: iō nō ꝯsequūtur inde solatiū: ſ; hn̄t
inde magnū suppliciū. h̄ ille. Nec tn̄ habe-
rēt minorē miseriā si dānarent̄. Et ponit ex
emplū idē doctor. Sicut inq̄t hō sanꝰ in q̊ est
nā bn̄ disposita appetit cibaria sibi ꝯuenien
tia. hō ṽo ifirmꝰ appetit ea q̄ nocēt q᷑ esti-
mat ꝓdesse. sic bti tanꝙ mēte sani appetūt
alioꝝ gl'ificationē q̄ ṽe eēt eis ꝓficua sup-
ple si placēt deo. Dānati ṽo btoꝝ dānatio-
nē quā estimāt sibi vtilē ⁊ delectabilē: sic ī-
uidꝰ alteriꝰ subū sionē: attn̄ si eueniret nō ꝓ-
pter h̊ miseria eoꝝ decrescēt: imo succresce-
ret. Multa enī volūt ipi ⁊ pctōres q̄ si obti
nerēt eēnt miseriores. Ad h̊ ꝯfirmādū mul
tū valet auctoritas Aug. i. ij. c. vbi dicit: Or
ira: odiū: ⁊ cecitas ī dānat̄ excrescēt. h̄ ille.
O miseri dānati: o pena crudel' inuidie in
deū: angelos: ⁊ sanctos. Vidistine aliq̄s in-
uidos ⁊ dolētes de bono alteriꝰ q̄ inde mur
murāt detrahūt ⁊ tabescūt siue deficiūt pre
tristicia. Sic erūt dānati tristes de bonis ꝑ
dictoꝝ. O canes rabidi ꝙtuȝ patiemini ex
hac iuidia. Cogitet hāc penā q̄ pōt. Ista pe
na q̄ppe debet̄ inuidis huiꝰ mūdi q̊rū maxi
mus ē numerꝰ q̄ hic ꝓximos nō dilexerunt.
Ubi notādū ꝙ licȝ debeamꝰ diligē deū vt di
ctū est ⁊ nos ⁊ ꝓximū tn̄ non habemꝰ spāle
ꝑceptuȝ de amore nr̄i eo ꝙ amare deum sit
amare seipm. Un̄ Aug. Ille solus nouit se
diligere q̄ deū diligit. Siq̄dē ille se sat dili
git q̄ sedule agit vt summo ⁊ vero fruat̄ bo
no. Idē cū illa dilectiōe quā deꝰ impat de-
beat hō diligere deū: seipm: ⁊ ꝓximuȝ: non
tn̄ ex h̊ tria ꝑcepta data sunt vt intelligat̄
nullā eē dilectionē q̄ q̄sq; diligit seipm nisi
quā diligit deū. Ad amorem ꝓximi incitat
nos amor queȝ videmꝰ int̄ aīalia irrōnabi-
lia eiusdē spēi Eccl'i. xiij. Oē aīal diligit sibi
sil'e. Et post oīs caro ad sil'em sui ꝯiūgetur.
Si lupꝰ ⁊ leo ⁊ serpēs nō exercēt illā feroci
tatē in aīalia q̄ sunt sue spēi quā exercēt in
alia. quid dicēdū est de hoīe q̄ deseuit ī aliuȝ
hoīem nisi ꝙ ferocior ⁊ crudelior est lupo le
one ⁊ serpēte. Etiā ipsa aq̄ que nāliť hȝ pu
gnā cū igne: pacē hȝ cū alia aq̄. Secūdo in-
citat frat̄nitas nālis q̄ est int̄ hoīes. Aug.
in li. de doctrina christiana. Si putamꝰ non
eē ꝓxios nisi q̄ eisdē nascunt̄ parētibꝰ adaȝ
⁊ euā intēdamꝰ ⁊ oēs fr̄es sumꝰ. Uoluit deꝰ
vnicū hoīem p̄mo formare ex q̊ oēs ꝓcede-
rēt vt tanꝙ fr̄es oēs hoīes se amarēt. Nō
sic legimꝰ factū in angel' vel in aīalibꝰ alijs
dilectio est debitū nāle q̄ vnꝰ hō est obliga-
tus alteri a q̊ debito nullus absoluit̄ ꝙtū-
cūq; ab eo soluat̄. Un̄ sup illud Ro. xiij. Ne
mini q̄cꝙ debeat̄ nisi vt īuiceȝ diligat̄ dicit
glo. Aug. Sola charitas est q̄ etiā reddita
sp̄ detinet debitorē. Ius cōe generis huma-
ni videt̄ ꝯtineri in ill' duobꝰ mādat̄. qd̄ ab
alio oderis tibi fieri: vide tu ne aliqñ alteri
facias Thob. iiij. Et Math. vij. Quecunq;
vult̄ vt faciāt vobis hoīes ⁊ vos eadē faci-
te ill'. Tertio fraternitas spūalis de q̄ Aug.
in li. de disciplina christiana. Oēs q̄dē fr̄es
ſm ꝙ hoīes sumꝰ ꝙto mag̃ ſm ꝙ christia
ni sumꝰ. Ad id ꝙ hō es vnꝰ pat̄ fuit adam
vna mat̄ fuit eua. ad id ꝙ christianꝰ: vnus
pr̄ est deꝰ. vna mat̄ eccl'ia. Hec fr̄nitas tāto
est melior fraternitate nāli ꝙ meliorem hȝ
pr̄em deū Math. xxiij. Pr̄em nolite vocare
vobis sup terrā. vnꝰ ē enī pat̄ vr̄ q̄ in cel' est
Quarto exēplo xpi q̄ tātū hoīem dilexit vt
ꝓ eius redēptione mori voluit. Hoc exem-
plo angeli: q̄ adeo amāt hoīem vt custodiāt
eū in oībꝰ vijs suis. Amādꝰ est aūt christia
nus sic christꝰ amauit nos. s. amore gratui-
to: amore recto: amore discreto: amore vehe
menti: amore fructuoso: amore ꝑseueranti.
Oīs igit̄ amor tal' deerit a dānat̄ ⁊ erūt in
īuidia ꝑpetua ⁊ dolore ⁊ tristicia de oīuȝ sā-
ctoꝝ saluatiōe. O ꝙ grauis pena vbi mr̄ in
uidebit filio ⁊ dolebit de eiꝰ salute: ⁊ filiꝰ de
pr̄e ⁊ mr̄e sic ꝙ vellet ipsos secū dānari vt
dictū est. Quarto dānati inuidebūt paruu-
loꝝ pene leuitati. Isti erūt valde multi qui
in vteris matrū mortui sunt: aut añ baptis
mū: aut tp̄e circūcisionis añ circūcisionē et
breuit̄ quotq̊t moriuntur in solo pctō origi-
nali dānabūtur sic ꝙ nunꝙ videbūt deum
glorifice nō tn̄ patiētur penā sensitiuā. Un̄
Aug. in li. de fide ad Petrū ait. Firmissime
tene ⁊ nullatenꝰ dubites: nō solū hoīes iaȝ
rōne vtētes. verūetiā paruulos q̄ siue ī vte-
ris mr̄m viuē incipiūt ⁊ ibi moriuntur siue
de mr̄ibꝰ iā nati sūt sine sacr̄o scti baptisma
tis qd̄ dat̄ In noīe pa. ⁊ fi. ⁊ spi. san. de h̊ se
culo trāseūt ignis et̄ni sempit̄no supplicio
puniēdos. q᷑ ⁊ si pctm̄ ꝓpe actōis nullū ha
buerūt: original' tn̄ pctī dānationē carnali
ꝯceptiōe ⁊ natiuitate traxerūt. h̄ Aug. Que
auctas q̄lit̄ sit ītelligēda vide in. q. de malo
scti Tho. xliiij. ar. ij. ad p̄mmuȝ. ibi enī cū se-
quēti ar. iij. pulchra habēt̄. Alexāder aūt de
hal' in. ij. dicit. ꝙ lȝ ī igne sint et̄no ab illo tn̄
nō patiunt̄ sic ⁊ dānati ꝓpo pctō vn̄ aliť ē ī
igne ferrū: aliť manꝰ hoīs. q᷑ ferꝝ n̄ patit̄: ſ;

nanus patif. Sic erat de puulis vt de ferro Exēplū huius habem⁹ Daniel. iij. In trib⁹ pueris q̄ ambulabant in medio flāme laudātes deum τ bn̄dicentes dn̄o. τ nō tetigit eos oīno ignis: neq̄ cōtristauit: nec quicq̄ molestie intulit. Sic est snīa doctoꝝ φ paruli in originali nūq̄ patief. Sup istis inuidebūt damnati patientes penas horribiles: imo credi pōt φ etiā inter se inuidebūt. ipsis demonib⁹ desiderātes ipsis maiores penas. Et qz desideriū sue inuidie nulluz sortif effectū valde dolebūt. Et hec pena maxime debef his pr̄ib⁹ et matrib⁹ q̄ suo malo regimīe interficiūt puulos in vteris matrū uī etiā occidūt an̄ baptismū: aut flumine necant vel aliter. Et vere crudelissima maf t que ppriū filiū iugulat q̄litercūq̄ ipsuz cepit. hoc nūq̄ bestia faceret. quomō ergo ir hoc pōt facere: Nōne dz magis timere ū quē offendit interficiēdo natū suum: q̄ nacūq̄ mūdanam verecūdiam. Uere sic. mi diligam⁹ deū. τ sic nos ipsos diligem⁹ primū siue angelos in eoꝝ p̄ntia a pctis stinēdo siue hoīes possibiles ad salutē. ec est cognitio qua debem⁹ cognoscē deū primū. s. amore recto τ honesto. Ideo de c nō obsuātib⁹ dr. Cōuertaf in infernū. τc.

Sexta pena spūalis in dānatis erit timor pene. Un̄ Grego. Hic flāma que succēdit umiat illic ignis cruciās obscurat. hic me s amittif cū tollerari incipit qd̄ timebaf ic dolor dilaniat τ pauor angustat. Hordo igif mō: tūc erit reprobis dolor cū for dine. Un̄ iste timor erit quadruplex. qz imo timebūt iudicē supernum.

ecūdo cuneū fraternum.

ertio demones horribiles.

uarto penas terribiles.

Primo igif timebūt iudicē supnū. Cogi si potes quanta pena τ quāto dolore toref puer in schola sentiēs se deliquisse et dēs magistrū iratū cuz virgis delicatis cindētib⁹ volentē ipsum vberare. Plus huc latro timet adiudicat⁹ suspendio vis patibulū: ita vt etiā aliqn̄ quasi exanis deficere videaf. Uere talis timor quasi il est ad illū timorē quez dānati patief: lētes iudicē iratuz. De forma iudicis haf in magro. di. xlviij. iiij. Ubi dicif sic. In ma vtiq̄ hui iudicabit vt videant mali uē pupugert. xxxvij. τ xij. τ Apoc. i. Diuinitatē vo illius mali nō videbūt. Un̄ Isa. xxvi. Tollaf impi⁹ ne videat gl'iam dei. humanitatē videbunt vt timeāt. diuinitatē vo nō: ne gaudeant. diuinitas enī sine gaudio videri nō pōt. Hec ille. Et in fine ca. ij. Apparebit terribilis impijs et mitis iustis. Erit enī timor mal': τ lumē iustis. apparebit terribilis. i. frōtē eis icuciet: bonif delectationē sicut idē sol sanis ocul' delectabilis ē: egris vo odiosus. Et ca. v. Uirtutes quoq̄ celorū τ angeli dicūf moueri nō motu dānationis vl' aliqua pturbatiōe pauoris. s̄ quadā admiratiōe eoꝝ q̄ viderint. Un̄ Job. xxvi. Colūne celi pauēt aduētuz ei⁹. Ideo dr dies illa dies ire ca. τ mis. di. ma. τ a. valde. Sopho. i. Iuxta ē dies dn̄i magn⁹ dies ire. di. Illa dies tribu. τ angustie. dies cala. τ miser. dies tenebrarū τ caliginis. dies nebule τ turbinis. O q̄ tremēda est dies talis. Ideo tremēs tota eccl'ia cātat frequēter. Libera me do. de mor. eter. in die illa tremenda. Et felix ē qui illū diē pcauet. iuxta ꝯsiliū sapiētis. Eccl'. vij. Diē malā pcaue. Iste timor debef illis q̄ hic timere deū noluerūt. Sūt aūt sex differētie timorum. s. timor mūdanus hūan⁹. suilis. natural. inicialis. filialis. siue reuerētialis. Sz timor filialis ē ille quo timef de⁹ nō pter cōmodū: vl' icōmodū vel alias ꝯditiōes timētis. s̄ pter ꝯditiones ei⁹ qui timef: vt cū qs timet deū offendē ppter amorē quē hz ad eū ex bonis ꝯditiōibus ei⁹. Un̄ pcedit tal' timor ex amore. τ iō dicif filialis. τ iste ē timor q̄ viros solet mltū scōs cruciare de pctis pteritis. Sūt. n. certi ml'ti q̄ peccauerūt τ nesciūt sibi pctā remissa qz nescit hō vtrū odio vl' amore dignus sit. Eccl'. ix. Exēplū de absalō. ij. Reg. xviij. Qui erat in magna angustia ex h̄ φ nō erat certus de remissiōe pene offense. Et ad h̄ inuitat scriptura. dicit Eccl'. v. De ppiciatu peccatoꝝ noli eē sine metu neq̄ adijcias pctm̄ sup pctm̄. τ ne dicas miseratio dei magna ml'titudīs pctōꝝ meoꝝ miserebif. Mia enī τ ira ab illo cito pximāt τ in pctōres respicit ira illi⁹. Non tardes ꝯuerti ad dn̄m τ ne differas de die in diē. subito enī veniet ira illi⁹ τ in tpe vindicte disperdet te. Itē iste timor mltū cruciat bonos etiā de pteritis operib⁹. qz nesciūt vtrū placuerūt deo. Eccl'. ix. Sūt iusti atq̄ sapiētes τ opa eoꝝ in manu dei. Et tn̄ nescit hō vtrū τc. s̄ oīa in futuruz suanf incerta. Exēplū in vitis patrū de quodā scō pre qui cū videref timere de morte que-

fierunt ab eo frēs an timeret. Et ipse rñdit in hūc modū. Seruaui mādata dei iuxͣ posse meū. ſ3 hō sum ⁊ nescio vtrū opa mea placuerūt deo an nō: et ideo nō sum secur⁹ donec veniā añ eū. Itē iste timor ē q̄ mltū bonos cruciat de pñti. Timēt eni ꝯtinue ne in aliq̄ ope forte oculos sue maiestatis offendāt: sicut famul⁹ disciplinat⁹ assistēs coraȝ regia maiestate ē in timore ꝯtinue. Exēplū de Iob.ix. Verebar oīa opa mea sciēs ꝙ nō parceres delinquēti. Ad hūc timorē videt̄ inuitare.ps.di. Seruite dño in timore. Innuēs p hec vba ꝙ in ipo ope seruitij semp timere debem⁹. Itē iste est q̄ etiā eos multū cruciat de futuro. q2 nō sūt certi. q̄n forte finaliter cadāt ī aliquā eius offensaȝ. q2 nescit hō finē suuȝ. Eccl.ix. Exēplū de sene qui audiēs casum alteri⁹ sancti viri timēs illud de se dixit cōdolēdo illi et timēdo sibi. Ille heri ego hodie. Iste est q̄ eosdē multū cruciat de occultis. Sciūt enim ſm aplm.i. Corinth.iiij. ꝙ q̄uis nō sint sibi in aliq̄ ꝯscij de pctō. tñ nō ideo iustificati. ⁊ iō timent ne aliqd̄ occultum habeant qd̄ deo displiceat. Exēplū de dauid q̄ sic timēs exclamauit dicens. Delicta q̄s intelligit ab occultis meis mūda me dñe. Itē iste est q̄ facit eos assidue sollicite se mūdare de maculis venialibus exēplo spōse q̄ sollicite purgat se ab oībus īmūdicijs: etiā q̄ credit spōso displicere. Et hoc est qd̄ dicit aplus.ij. Corinth.vij. Perficiētes scīficatiōnē in timore dei. hec est enī pfecta scīficatio cū nō solū a maioribus. ſ3 etiā a minorib⁹ aīa scīficat̄. Itē iste est qui frequēter facit timere offensam. vbi nō est. Grego. Bonarū mētiū est ibi culpaȝ agnoscere .i. timere vbi culpa nō est. Exemplū in historia triptita.li.vij. Ubi dr̄ ꝙ cum iulian⁹ apostata impator fecisset in quodaȝ magno festo añ seipsuȝ poni vasa vt more īperiali ad honorē suū thus imponeret̄ fecit ad hoc vocari quosdā xpianos ydolis iuxta occultatis q̄ cū simplici aīo ad honorē imperatoris thus piecissent: nihil de illis ydolis sciētes iproparūt eis ydolatre ꝙ thus ydolis sacrificassent: qd̄ illi aduertentes exclamauerūt petentes sibi dextras āputari: licȝ nihil fecissent in reuerētiā ydoloꝝ. Iste est timor qui oē malū excludēs ꝓpter eū nō dimittit q̄n dei faciat voluntatē. Eccl.xxxiiij. Qui timet deū nihil trepidabit ⁊ nō pauebit. Timētis dñm btā est aīa ei⁹. Et sequit̄. Oculi dñi sup timētes eū. Et.i.ca. Timor dñi glīa ⁊ glīatio ⁊ leticia ⁊ corona exultatiōis. Timor dñi delectabit cor. Timēti deū bñ erit ī extremis. ⁊ in die defūctiōis sue bñdicet̄. Timor dñi expellit pctm̄. nā q̄ sine timore ē nō pōt iustificari. Et.ij.c. Qui timēt dñm inq̄rēt q̄ bñplacita sūt illi ⁊ q̄ diligunt eū replebūt̄ lege ipsi⁹. Qui timent dñm custodiūt mādata illi⁹ ⁊ patiētiaȝ hēbūt vsq̄ ad inspectionē illi⁹ dicētes. Si penitētiā nō egerim⁹ incidem⁹ in manus dei ⁊ nō ī manus hoīuȝ. Et ps. Btūs vir q̄ timet dñȝ ī mā.e.c. nimis.i. valde. Iste igit̄ timor ē filialis quo nihil derelinquit̄ eoꝝ q̄ ptinēt ad salutē. Exēplo Thob.i.ca. qui nec ꝓpter timorē mortis nec rerū dimittebat mortuos sepelire. Dānati vo h° timore caruerunt. ⁊ iō timore ſuili ppetuo timebūt. Credēdūq3 est ꝙ ad maiorē cumulū sue dānatiōis timor ⁊ terrorem tāt⁹ quo pauebūt in ꝯspectu iudicis sp manebit ī eis. Cogita q̄to timore terret̄ latro vidēs iudicē volēte eū ad mortē cōdēnare. ſ3 vere maiori timore sine cōparōe timebūt dānati vidētes iudicē.s. xpm eos ꝯdēnātē ad ppetuā inferni penam. ⁊ dicētem illud. Math.xxv. Discedite a me maledicti ī ignē eternū q̄ pa. est diabolo ⁊ āgelis eius. Timebūt secūdo dānati cuneū fratnū.i. societatē tot dānatoꝝ hoīuȝ. q2 vt dictū est plures multū affligēt̄ ex tāta societate. sicut timēt incarcerati cū mltis alijs ex q̄b⁹ sciunt penū carceris augmētari. Nā si poneret̄ plures infirmi fetidissimi et calidissimi in vno carcere: tūc q̄to plures essent tāto pl⁹ timerēt hi qui illic essent ponēdi: sic erit de carcere infernali. imo etiā hoīes dānati tā erunt horribiles ad vidēdū ꝙ vnusq̄sq3 pauebit aliū videre. Vñ sicut hō defigurat⁹ vel mortuus q̄ttuor vł q̄nq3 dieb⁹ infert timorē magnū: ita vt etiā aliq̄ quasi pdāt sensuȝ ⁊ maxime inopinata visiōe alicui⁹ t̄ribilis. sic dānati ex visiōe mutua maxime timebunt ad augmētū sue dānatōis. Isa.xiij. Vnusq̄sq3 ad ꝓximū suū stupebit facies cōbuste vultus eoꝝ. et Eccl.xxi. Pauor opātib⁹ iniq̄tatē. De isto pauore etiā dcm̄ ē in sexta pena corporali. videt̄ tñ magis timor ptinere ad penā spūalē q̄ corpalē: q̄uis etiā pauore siue timore rei vise corpalit̄ sens⁹ īmutet̄ patiēdo. ſ3 illi timor spūalis poterit magis cāri ex visiōe aīe turpissime ex deformitate pcti. Legim⁹ eni ī vitis patrū ꝙ cū q̄dā senex ābularet p heremū adiūxit se ei āgel⁹ in spē hūana. Cū aūt venissent ad quoddaȝ cadauer

ſene obturāte nares ſuas ꝓpt fetorē angel⁹
nō obturauit. Eūtib⁹ illis vltra obuiauerūt
cuidā iuueni. angelo aūt obturāte nares ſe
nex nō obturauit. q̄ dixit angelo. In pn̄tia
cadaueris nares nō obturaſti ⁊ in pn̄tia iu
uenis obturas. Un̄ hoc. dixit ei angel⁹. Iſti
fetores corꝑales nō ledūt nos: ſ; pctā hoīm
illa fetent nobis. Un̄ tollerabili⁹ fetet canis
putrid⁹ hoib⁹ q̄ aīa peccatrix angelis. In i-
ferno igiꝭ vbi aīe ſe mutuo videbūt ſiue in-
telligēt nō obſtāte corꝑe vna infert alteri ⁊
fetorē ⁊ timorē. Et iſta pena timoris debeꝭ
illis q̄ hic ꝓpter hoīuȝ timorē ⁊ verecūdiaȝ
ꝯmittūt bn̄ agere ⁊ ſaluti ſue ꝓuidere. Et
iſte dici pōt timor hūan⁹ q̄ ducti hoīes ma
gis eligūt malū aīe q̄ȝ corꝑis. ſil'es illi de q̄
dr̄ q̄ eūdo ad forū portabat ſotulares ī col-
lo magis eligēs ledere pedes q̄ ſotulares.
magis enī aliq̄ timēt ꝑdere bona rerū mūda
narū q̄ corꝑis imo q̄ aīe. Quot cōmittunt
pctā etiā ꝓ vno denario iurādo ⁊ ꝑiurando
de⁹ nouit. Cōtra hūc timorē dic̄ xp̄s. Mat. x.
Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹. aīaȝ aūt
nō poſſūt occidere. Sȝ poti⁹ eū timete q̄ pōt
aīam ⁊ corp⁹ ꝑdere in gehēnā. Iſte igiꝭ eſt
mal⁹ timor. ⁊ iō ducit ad aliū maiorē timo-
rē. Tu eni ſcis q̄ta pena ſit eē in timore ali-
cui⁹ hoīs. Credo enī q̄ oēs aliq̄n aliqueȝ ti-
muerūt ⁊ ex inſperato territi ſūt: ⁊ ſi ille ter
ror ſiue timor duraret: nū q̄ in h̄ mūdo gau
derēt. Cogita igiꝭ q̄ta pena ſit dānatis eē
in ꝑpetuo pauore ⁊ timore alioꝝ dānatoꝝ.
Tertia pena timoris erit ex viſiōe demonū
Et licȝ etiā ſit dictū de viſiōe demonū in ſe-
cūda pena corꝑali: verūtn̄ etiā videbūꝭ ſpūa
liꝭ. Un̄ ſic̄ aīe btōꝝ videbunt deū clare: ⁊ eo
fruēꝭ ⁊ gaudebūt: ita aīe dānatoꝝ videbūt
demones ꝑ intellectuȝ. ⁊ iſta viſio ſpūal' eis
inferet magnū timorē. Expimur eni q̄ no-
minatio ei⁹ infert timorē: q̄to magis ei⁹ vi-
ſio ſpūalis. Et iſta pena erit his q̄ nolūt eū
hic timere ſ; acq̄euerūt ſuis tēptatiōib⁹ ⁊ cō
ſilijs ſuoꝝ ſequēdo malas ſocietates: ita q̄
nec habuerūt timorē ſuilē: q̄ eſt cū quis nō
timore iuſticie: ſ; timore gehēne vl' alteri⁹ pe
ne abſtinet a malo vl' facit aliq̄d bonū. Ta-
lis fuit pharao q̄ cū flagellabaꝭ dimittebat
ppl'm: ſ; q̄n tollerabaꝭ nec dn̄m cognſcebat
nec ppl'm dimittebat. ſic̄ pȝ Exo. ca. multi.
Talis fuit anthioc⁹ q̄ infirmitate flagellat⁹
orabat dn̄ȝ. ij. Macħ. ix. Ubi dr̄. Supbe lo-
cut⁹ ē vēturū ſe hieroſolymā ⁊ ꝯgeriē ſepul
chri iudeoꝝ eū facturū: ſ; q̄ vniuerſa cōſpi-
cit dn̄s de⁹ iſrael ꝑcuſſit eū inſanabili ⁊ in-
uiſibili plaga: ita vt corꝑe impij vermes ſca
turirēt odore etiā illi⁹ ⁊ fetore exercit⁹ gra-
uareꝭ. ⁊ cū nec ipſe iā fetorē ſuū ferre poſſet
ita ait. Iuſtū eſt ſubditū eē deo ⁊ mortaleȝ
nō paria deo ſentire. Orabat autē hic ſcele-
ſtus dn̄m a quo nō eſſet miaȝ cōſecutur⁹. ⁊
ciuitatē ad quā feſtinās veniebat vt eā ad
ſolū deduceret: nō optat liberā reddere. Et
ibi multa ꝓmiſſa ⁊ vota ponūꝭ. Et ſeq̄ꝭ in
fine capl'i. Igiꝭ homicida ⁊ blaſphem⁹ peſſi
me ꝑcuſſus. ⁊ vt ipſe alios tractauerat pe-
gre in mōtib⁹ miſabili obitu vita fūctus eſt
Et h̄ q2 ſolo timore pene mouebaꝭ. Tales
erūt iudei plures q̄ timore pene legem ſua
bāt. q̄b⁹ xp̄iani multū videnꝭ peiores q̄ nec
timore nec amore ſeruāt legē quam amore
ſeruare deberēt. Sed alij timore ſeruili ſūt
ſicut pirate qui vidētes tēpeſtatē faciūt vo
ta cōfitenꝭ ⁊ ꝓmittūt mirabilia. ſed ſtatim
ceſſante tēpeſtate redeunt ad ludos et blaſ-
phemias ⁊ alia mala ꝯſueta. Tales ſūt ite-
rū ſil'es porcis ⁊ canib⁹ q̄ ꝑcuſſi fugiūt de do
mo ad horā: ſ; ſtatiȝ reuertūꝭ ⁊ faciūt tedia
ꝯſueta. Itē ſunt ſil'es cuidam ruſtico trufa
tori. de quo dr̄. q̄ cū duceret vaccā ⁊ vitulū
ad montē ſācti michaelis inter fines brita-
nie ⁊ normanie et videret venire flux⁹ ma-
ris exclamauit dicēs. O beate michael libe
ra me ⁊ dabo tibi vitulū. Liberatus autem
dicit ſic. Beat⁹ michael bene erat fatu⁹ ſi cre
debat q̄ darē ei vitulū meū. Et ecce iteruȝ
fluxus quaſi inuoluēs eū et exclamauit di-
cens. O beate michael libera me ⁊ promit-
to tibi vaccam ⁊ vitulū. Liberat⁹ aūt dixit
O michael michael nec vitulū nec vaccam
habebis. Cuȝ aūt ſic quaſi ſecur⁹ incederet:
ecce iterum fluxus inuoluens et ſuffocans
eum ⁊ vaccā ⁊ vitulū. Sic multi in neceſſi-
tatibus aut infirmitatib⁹ multa ꝓmittunt
q̄ ſcȝ bene viuent reſtituent ſi hn̄t de alie-
no. vota faciunt: ſed ſani vel poſt periculuȝ
nihil faciunt. ⁊ ideo quādo credūt ſecure vi
uere ſuꝑuenit mors ⁊ inuoluūꝭ cū ſuis pec
catis in infernū. q2 nec ſe emēdauerūt nec
reſtitutionē fecerūt: aut vota ſoluerūt. iuxta
illud. i. Theſſa. v. Cū enim dixerunt pax et
ſecuritas: tūc repentin⁹ eis ſuperueniet in-
teritus ſicut dolor in vtero habētis ⁊ nō effu
gient. Et ibi loq̄ꝭ apl's de die iudicij dicēs.
Dies dn̄i ſic̄ fur: ⁊ ita ī nocte veniet. Et pōt
ēt itelligi de die morꝭ. Notādū āt q̄ iſte ti
mor ſuil' h̄ȝ ſe n̄ ē pctm̄ ſic̄ mūdan⁹ ⁊ hūan⁹

nō 6

nō 7

Non enī est malū in se cauere a pctō ꝑpter
timorē pene. ſ; tm̄ semꝑ est cū pctō. Un̄ Au-
gu. super illo ꝟbo. Cōfige timore. t. c. me. di
cit de tali. Uiuit in hoīe peccādi volūtas. et
sequeref opus si sperareſ impunitas. Con-
stat aūt ꝙ peccādi volūtas pctm̄ est ꝑpter
hoc dicif. i. Job. iiij. Timor nō est in chari
tate. q₂ charitas excludit pctm̄. Et iō caue
re a malo timore pene tm̄ attribuif malis.
cauere aūt a pctīs amore iusticie attribuif
bonis iuxta illos ꝟsus oratij. Oderūt pec-
care mali formidine pene. Oderūt peccare
boni ꝟtutis amore. talis timor nō facit eua
dere penas quas timet. Exēplū de duob⁹ so
cijs clericis de quib⁹ dicif ꝙ se multū diligē
tes dixerunt adinuicē ꝙ qui pmo moreref
rediret ad alterū si posset. Factū est autē vt
alter moreref facta ꝯfessione ꝛ recepto via-
tico cū fletu. Post aliquot ꝟo tēp⁹ apparuit
socio. ꝛ quesiuit socius quō ei esset. Et rn̄-
dit ꝙ male. q₂ dānat⁹ erat. Et soci⁹. Nūqd
ꝓfuit tibi ꝯfessio viaticū ꝛ lachrymе quas
effudisti in extremis. Et ille. Non q₂ oīa fe
ci ex solo mortis timore. Jō dr̄ Prouerb. xi.
Justicia liberabit a morte. ipsa ē enī sola q̄
facit euadere visionē demonū hmōi timor
nō facit timere filiū dei. ꝛ ꝑ ꝯsequēs here-
dez regni. Nō ḡ timeam⁹ deū solo tali timo
re. ſ; magis filiali. de quo pri⁹ dictum est vt
euadere valeam⁹ timorē illū penalē quo de-
mones videbūf. Quarta timoris erit ī dā
natis ꝑpter penas vehemētes quas patiēf
Quātū timeres si videres ignē in quo opor
teret te tenere digitū ꝑ horā ꝛ magis si per
diē. ꝛ adhuc magis si totuz corp⁹ ꝑ annū et
corp⁹ tuū deficere nō haberet. Cogita autē
si potes quāto timore dānati timēt q̄ perpe
tuo ꝛ sine fine tātū: ꝛ talē ignez patienf. de
quo igne dictuz est in pma pena corꝑali. Et
nō solū ignē ſ; ꝛ frigus intēsissimū et alias
penas de quib⁹ dictū ē. Quātūcꝫ enī stent
in inferno dānati ille pene nō mitigabunf
q₂ in inferno nulla ē redēptio. nulla penaꝝ
alleuiatio. ꝛ ideo cū quāto timore positi sūt
in inferno tāto timore sꝑ timebūt. O deus
quāta pena est ista. Sciūt enī paupes xpi
ꝙ timēt pdones ꝛ raptores. Uideam⁹ igif
kmi quomō istū timorē poterim⁹ euadere.
Certe euadem⁹ si de timore seruili transea
mus ad inicialē ꝛ filialē. qō sic fit. Cū pctōr
audit pdicari penā eternā ꝛ territ⁹ abstinet
a malis solū vt vitet penaz timet seruili ti-
more. ꝛ nō est adhuc iust⁹ ꝙuis abstineat a

pctō. q₂ si nō esset pena quaz formidat: n
abstineret a pctō. ꝛ ideo in eo est amor p
radicaliter. Jste dū abstinet a malis ass
scit se bonis: ac per hoc incipit amare bo
ꝛ delectari in illo: qō cū cepit amare exp
letur amor pctī. q₂ nō patiūf sese amor iu
cie ꝛ amor pcti. simul etiam expelleſ tim
seruil' q̄ solā penā timuit. ꝛ iā cuz charit
incipit esse timor inicialis qui adhuc vn
oculū habet ad penā: ſ; alteruz habet ad
fensaz ne cōmittat. Jnterim bn̄ agēdo c
scit charitas. ꝛ simul cū hoc crescit timor
fense ꝛ diminuif timor pene: donec tot⁹
tuitus animi sit ad offensaz nō ad pena
tūc est ꝑfecta charitas: ꝛ tūc expellif tim
inicialis ꝛ succedit filialis cui⁹ vsus in p
ti est reuereri et timere ne offensa fiat.
ergo incurram⁹ timorē tātarū penarū sa
habeam⁹ timorē inicialē ad quē incutiē
dicit Jo. bap. Math. iij. Uidēs mltos p
riseorū ꝛ saduceoꝝ venientes ad baptis
suū dixit eis. Progenies viperarū quis
mōstrauit vobis fugere a vētura ira. Fa
te ergo fructū dignuz pnie. iam enī secu
ad radicem arboris posita est. Oīs ergo
bor que nō facit fructuz bonū exciděf e
ignē mittef. Qui post me vētur⁹ est fort
me est cui⁹ vētilabrū in manu sua ꝛ ꝑmu
dabit areā suā ꝛ cōgregabit triticū suuz
horreū. paleas aūt cōburet igni inexting
bili. Jste habet duas alas que date sūt
lieri ad volādū in desertuz pnīe. Apoc.
Duo pdicti timores. s. penarū offense m
tas aīas fecerūt volare ad pnīam. Exēp
de thayde meretrice de qua dr̄ ꝙ tāte p
chritudinis extitit ꝙ mlti ꝑpter eā ven
substātijs suis ad vltimā pauꝑtatē deue
rēt. ſ; ꝛ amatores sui p zelo illi⁹ litib⁹ in
se cōsertis frequēter thaydis limīa sang
ne replebāt: qō cū audisset abbas pānu
sūpto habitu seculari ꝛ vno solido ꝓfect
est ad eā in quādā egypti ciuitatē dedi
solidū quasi ꝓ mercede peccādi. Jlla ac
pto pcio ait illi. Jngrediamur fil' in cam
ram. Cūqꝫ ingressus eēt ꝛ lectū pciosis
stibus stratū ascēdere minareſ dixit ad
Si est interi⁹ cubiculū in ipsum eam⁹. J
aūt dixit. Est quoddā cubiculū vbi null⁹
gredif. Si ꝟo deū times nō ē loc⁹ q̄ deit
ei⁹ abscondaf. Qꝫ cū senex audisset dixit
Et scis eē deū. Que rn̄dit. Scio eē deū ꝛ
gnū futuri sclī necnō ꝛ tormēta pctōꝝ. di
ꝗ ei. Si ḡ nosti cur tātas aīas perdidi

...t nō solū ꝓ tua:ſ ꝓ illoꝝ reddítura rōne ...amnaberis. Illa vero audiens ꝓuoluta ...d pedes eius cū lachꝛymis oꝛabat dicens ...scio esse pniam pat̄ ꝛ cōfido remissionez ...oꝛante soꝛtiri.tm̄ pero tribus hoꝛis indu...as.ꝛ post hec quo iusseris ibo:q̄cunq̧ pꝛe...peris faciā. Cunq̧ locū illi abbas cōſtitu...set vbi venire deberet illa collectis oībus ...ecunq̧ ex pctō lucrata fuisset perlatisq̧ ... medio ciuitatis ppl'o spectāte igne com...ssit clamans. venite omēs qui peccastis ...ecū ꝛ videte quō oīa q̄ ꝯtulistis in exurā ...rat aūt preciū auri libꝛaꝝ quadringētaꝝ ...ue cū oīa incendisset ad locū quē abbas ...stituerat perexit quā ille receptā virginū ...onasterio in cellulā paruā recludēs osti...m celle plūbo signauit ꝛ paruā reliquit fe...estram p quaz ei victus inferret. Iussitq̧ ... oīb⁹ dieb⁹ parū panis ꝛ paululū aq̄ mini...rari. Cū aūt senex descenderet ait ad euz ...uo iubes pr̄ vt ex naturali meatu aquaz ...eam fundā. ait ille. In cella sicut digna ...s. Cūq̧ iteꝝ quō deberet adoꝛare inquire...t. ait. Non es digna noīare deū neq̧ ī la...is tuis nomē trinitatꝭ adducere ſ nec ad ...luz man⁹ extēdere. qm̄ labia tua iniq̄tate ...lena sūt ꝛ man⁹ tue soꝛdib⁹ inq̄nate:ſ tm̄...odo incūbēs ꝯ oꝛiētē respice hūc ſmonez ...eq̄nter iterās. Qui plasmasti me miserere ...ei. Cū ergo trib⁹ ānis fuisset inclusa con...oluit abbas pānuci⁹ ꝛ ꝓfect⁹ ad anthoni...m vt req̄reret si de⁹ remisisset illi pctā. et ...arrata causa Anthoni⁹ cōuocatꝭ discipl'is ...is p̄cepit eis vt illa nocte vigilantes ī oꝛa...one ꝑsisterent singuli ... ꝗcun⁹ alicui ex hiis ...eclararet de⁹ cām ꝓ q̄ pānuci⁹ abbas vene...at. Cū ergo incessant oꝛassent abbas pau... ...s maioꝛ discipul⁹ anthonij vidit subito le...tū ī celo p̄ciosis vestib⁹ oꝛdinatū quē tres ...irgies clara facie custodiebāt. Cūq̧ pau...s illis diceret gloꝛiā illā tm̄ eē anthonij. ...ox aūt diuina r̄ndit. Nō est pr̄is tui āthō...ij:ſ thaydis meretricꝭ. Qō cū mane pau...s pānucio dixisset cuz gaudio discessit et ...ox ꝓfect⁹ ad monasteriū ostiū celle ape...uit. Illa ṽo rogabat vt adhuc maneret ī...lusa. dixit aūt ei. Egredere qm̄ dimisit ti...i de⁹ pctā tua. Et illa r̄ndit. Testoꝛ deum ...ꝛ ex quo huc ingressa sū ex oīb⁹ pctīs meis ...eci velut sarcinā ꝛ statui ante ocl'os meos ... sicut nō decessit anhelit⁹ de maxillis meis ...ic nō discesserūt pctā mea ab oculis. ſ fle...am sp̄ illa ꝯsiderās. Cui abbas dixit. Nō ꝓpt̄ penitentiā tuā remisit tibi de⁹ pctā tua ſ q2 hūc timoꝛē sp̄ habuisti in aīo. Et cū in de illā adduxisset. xv. dies supuixit ꝛ pau...sauit in dn̄o. O de⁹ me⁹ q̄d nos faciem⁹ de tot pctīs nr̄is sup̄ quib⁹ nihil timem⁹. dixi...sti enī dn̄e sicut dr̄ Math. xxi. Amen amē dico vobis q2 publicani ꝛ meretrices p̄ce...dent vos in regnū dei. Hoc videm⁹ verum in scrā thayde ꝛ seq̄mur si timoꝛē habuerī...mus. Iste dr̄ initialis. q2 est initium sapīe Eccl'i. i. Et in p̄s. Qui timet deuz faciet bo...na Eccl'i. xv. Sapīa vero est nō ī cognitiōe boni ꝛ mali:sed etiam in repꝛobatōne ma...li ꝛ electione boni. Itē dr̄ initialis q2 est in incipientib⁹ bene agere vt cōiter. Hoc ti...moꝛe igit̄ penas inferni euadem⁹ ꝛ reuerē...tialē obtinebimus in pr̄ia. de quo dr̄ in p̄s Timoꝛ dn̄i sctūs pmanet in seculuz seculi. de nō hn̄tib⁹ hic timoꝛē hmōi in charitate ꝛ non cognoscentib⁹ deū ei sup̄ oīa obediē...do dr̄ in themate. Conuertāt̄. i. in. f. o. g. ꝛc̄.

S Eptima pena spūa-lis in dānatis erit certitudo sue dānationis.

O q̄ꝫ pena terribilis scire ꝙ nūq̧ cessabūt a tāta tribulatōne ꝙ nūq̧ meli⁹ habebunt. Scis enī q̄ꝫtū sūt tri...stes q̄ sunt certi ꝙ adiudicati sūt moꝛti. Et dānati certi erūt ꝙ sunt adiudicati eterne moꝛti ꝑpetuo tā grauissime punitiōi. O de⁹ me⁹ q̄ꝫta fatuitas ꝓ momētanea delectatōe velle incurrere ꝑpetuā dānationē. Hec con...ditio igitur ꝑpetuitatꝭ multū aggrauabit. Erūt igit̄ certi de quattuoꝛ.

Pr̄io ꝙ iudex nō reuocabit sn̄iam suā.

Secūdo ꝙ bene agendi nūq̧ obtinebunt q̄ꝫq̧ potentiam.

Tertio certi erūt societatꝭ maledicte et̄nalit̄

Quarto loci infernalis puniētꝭ hoꝛribilit̄.

Primo igit̄ erūt certi ꝙ iudex ꝛc̄. Vn̄ hoc Certe ex sn̄ia ꝓlata q2 iudex dicet sn̄iam ꝓ...ferendo vt dr̄ Math. xxv. Discedite a me ma. in ig. et̄. q̄ pa. ē diabolo ꝛ angelis eius. Et seq̄t̄ in fine capituli. ꝛ ibūt hij. s. q̄ a sini...stris ei⁹ erūt ī suppliciū et̄nū. Iusti aūt ī vi...tā et̄nā. glo. Frustra ḡ oꝛigenes spōdet li...beratiōez p⁹ mltos ānos mal' hoīb⁹ ꝛ ipis demonib⁹. Vides ḡ quō iudex sn̄iaz dat vt et̄nalit̄ puniāt̄. Et ibi ponit̄ et̄nū. s. a pte p⁹ ꝓ ꝑpetuo. Cōsidera igr̄ ꝙ iudex nūq̧ reuo...cabit sn̄iaz suā ꝛ de h̄ erūt certi dānati. Nūc ṽo sum⁹ icerti de sn̄ia illa an feret̄ ꝯ nos vel nō:ſ sn̄ia ꝓ regno. ido inq̄t bea. Pe. ij. pe. c. i

Quap̄ropt frēs magis satagite vt p bōa opa
certā vrāȝ vocationē ⁊ electōeȝ faciatis. Hec
eī faciētes ñ peccabitis aliqñ. Sic eī habūdā
ter miñstrab. t vob introit⁹ ī regnū celoꝝ dñi
nr̄i saluatoris iesu xp̄i. Sūt em̄ aliq̄ fatui q̄
dicūt ꝙ de⁹ nō erit adeo dur⁹ vt ī et̄nū pu-
niat. Cōtra q̄s ait idē apl's. c.ij. eiusdē ep̄le
Fuerūt ṽo ⁊ pseudo p̄phe ī pp̄lo sicut ⁊ ī
vob erūt magr̄i mēdaces q̄ introducēt se-
ctas pditōis. Et seq̄t. Si eī angelis peccāti
bus ñ pepcit ſ ruētib⁹ inferni detractos in
tartarū tradidit ī iudiciū cruciādos reṽua
ri ⁊c̄. Et seq̄t. c.i. Hāc ecce vob k̄mi scd̄am
scribo ep̄laȝ ī qb⁹ vrāȝ excito ī cōmonitōe
sincerā mētē vt memores sitis eoꝝ q̄ p̄dixi
ṽboꝝ a sctīs p̄phetis ⁊ apl'oꝝ sctōꝝ p̄cepto-
rū dñi ⁊ saluatoris. Hoc p̄mū sciētes ꝙ ve-
nient ī nouissimis dieb⁹ ī deceptōe illusores
iux̄ p̄pas ɔcupiscētias ābulātes dicētes vbi
ē p̄missio aut aduēt⁹ ei⁹. Ex q̄ eī p̄res dormi
erunt oīa sic pseuerāt ab initio creature. Et
seq̄t. Nō tardat dñs p̄missionē suā ſ patiē
ter agit p̄pt vos nolēs aliq̄s perire: ſ oēs
ad pñiaȝ reūti. adueniet āt dies dñi vt fur
p̄pt qd̄ k̄mi satagite īmaculati ⁊ īuiolati ei
īueniri ī pace ⁊ lōganimitatē dñi nr̄i salutē
arbitrami. Nolite igr̄ dubitare q̄r ṽe ita erit
sicut scriptura loq̄t nā nō volūtate hūana al-
lata ē aliqñ p̄phetia ſ spū sctō inspirati lo-
cuti sūt sci dei hoīes. Ut igr̄ istā sniam ipis
dānatis certā scȝ ꝙ nūq̄ȝ reuocabit possum⁹
euadere laborem⁹ ad bñ agēdū. q̄r credunt
mlti saluari q̄ dānabūt. Un̄ legim⁹ ī vitis pa
trū ꝙ abbas siluan⁹ cū fact⁹ fuisset ī excessu
mētis corā frīb⁹ ⁊ redisset ad se flebat valde
Et int̄rogauerūt eū frēs qd̄ hr̄et. Abbas āt
ille tacebat ⁊ flebat. Cū āt instarēt vt dice
ret qd̄ hr̄et dixit. Ego ad iudiciū dei rapt⁹
fui ⁊ vidi q̄sdā de habitu nr̄o exeūtes ad tor
mēta q̄sdā ṽo de hītu seculari eūtes ad re
gnū. Et idē ē qd̄ dr̄ Math. vij. Mlti dicēt
mihi ī illa die. dñe dñe nōne in noīe tuo p̄
phetauim⁹ ⁊ ī noīe tuo demonia eiecim⁹: et
in noīe tuo ṽtutes mltas fecim⁹. Et tūc cō
fitebor illis. q̄r nunq̄ȝ noui vos discedite a
me oēs q̄ opami īniq̄tatē. Si āt p̄phe ⁊ fu
gātes demones ⁊ miracla faciētes tunc re
pellent q̄s pōt eē q̄ de se nō dubitet. Incer
tus ē igr̄ q̄sq̄ȝ de lege cōi d̄ illa snīa de q̄ cer-
ti erūt dānati etiā ꝙ executio illi⁹ erit perpe
tua. Est eī magna ɔsolatiō cū hr̄ spes de mīa
iudicis ⁊ de reuocatōe sue snīe: ſ h̄ nō erit tūc
q̄r mō ē tp̄s mīe tūc erit tp̄s ṽitatis ⁊ iusticie
Leo papa ī ṽitate iudicabit te q̄ ī ṽitate te

redemit. Hec pena debet illis q̄ nolunt cr
dere sacre scripture ⁊ deo. ſ dicunt nos is
adīuenisse ī timoreȝ pctōꝝ. Tales sūt pe
mi ⁊ falsi xp̄iani q̄ ɔ̄dicūt euāgelio ⁊ p ɔ
deo ⁊ eccl'ie ⁊ articl'o fidei orthodoxe. ī q̄
Inde. s. de celo vētur⁹ iudi. vi. ⁊ mor. Tal
bñ vellēt ppetuo saluari ſ sine labore ⁊ c
tamine cū tñ dicat apl's. Nō coronabit n
q̄ legitime certauerit. Cū g̃ dicāt vitā btā
eē et̄nā. q̄re etiā ñ credūt penā ⁊ mortē e
nā. Et q̄uis sint mlte rōes ⁊ auctes p̄i⁹ c
ca hoc allegate: nūc tñ aliq̄ addūt. Per
notū ē inq̄t ɔpilator libri d̄ ṽtutib⁹ ꝙ q̄ a
dit sup pctm̄ suū ɔtumaciā seu īpenitētiā
get pctm̄ suū ⁊ penā ⁊ q̄ȝtū durat ī iniur
dȝ durare ⁊ pena. Qr g̃ exn̄s ī īferno add
sup pctm̄ suū ɔtumaciā vl' īpenitētiā. null
eī vera pñia vl' emēdatio ē apd̄ inferos.
dicēdū ē magis ī pena seq̄nti ⁊ tādiu dur
iniuria q̄ȝdiu eī nō emēda: merito sp dur
bit ipi⁹ pena. Et hāc mouet q̄stionē petru
discipul⁹ gregorij ipi gregorio ī. iiij. dya. d
Scire veli quō iustū iustū sit vt culpa q̄ c
fine ppetrata ē sine fine puniat. Greg. H
recte dicet si district⁹ iudex nō corda ho
ſ facta pēsaret. Iniq̄ em̄ nō cū fine dereli
rūt q̄ cū fine vixerūt. nā voluissēt vtiq̄ȝ si p
tuissent sine fine viuere sine fine peccare: s
satis dictū fuit pri⁹ ī pena corpali. Ad hoc p
positū vide pulcherrimā resolutionē in sc
tho. i. ij. q. lxxxvij. ar. iij. ⁊ infra. Et. iiij. sen
di. xliij. ar. iij. quo q̄rit. vtrū ex dīna iustici
inferat pctōrib⁹ pena et̄na. Et sic pȝ ꝙ sni
iudicis erit irreuocabilis de q̄ certissimi er
ipi damnati q̄ certitudo erit sup̄ma pena
Secūda erit pena certitudīs ī h̄ ꝙ bñ ag
di ⁊c̄. O q̄ȝta pena erit se scire certitudina
lit̄ p̄uatos esse illa ptāte q̄ potuissent lucr
ri regnū celoꝝ si voluissent. Tūc aūt pote
ꝙ potuissent hic facilit̄ ⁊ de hoc erūt certi
Et h̄ pena dabit illis q̄ hoc nō fecerīt qñ p
tuissent. Tales sūt q̄ nō hn̄t fidē certā. au
si hn̄t fidē illa ē mortua. Ubi notādū sic d
in sūma de ṽtutib⁹ ca. de fide ꝙ tria exigū
ad bñ opandū: scire: posse. ⁊ velle. Et q̄r ī i
tentōe opatōis p̄or ē finis hijs q̄ sūt ad fi
nē ⁊ ſm naturā finis sumūt ea q̄ sūt ad fin
idō ī opando ea q̄ sūt ad deū ⁊ salutē nrāȝ n
cesse habem⁹ finis bonitatē cognoscere ⁊ d
siderare ⁊ aliquā fiduciā obtinēdi hr̄e vt.
cognoscam⁹ q̄ debem⁹ tēdere ⁊ velim⁹ ve
nire ⁊ sperem⁹ posse puenire. Nō eī tēptāda
sūt q̄ oīno effici nō possūt. vt ait sapiens. F
de bonitatē finis agnoscim⁹: charitate de

derām⁹:ſpē fiduciā obtinēdi habem⁹. Et q:
cire eſt diminutū in vi rōali ⁊ pꝯſſe ī iraſci
bili ⁊ velle inordinatum in concupiſcibili:
ꝯo fides ē ſupplemētū cognitionis ī rōali
ſpes ſupplemētū fortitudinis in iraſcibili ⁊
charitas ē ordiatiua volūtatꝫ ī cōcupiſcibili
Fide agnoſcim⁹ ſupnū bonū ſiue ſūmū bo
nū eē bonū ſe cōicans ex q̄ cognitōe due af
fectiōes oriūť ſcꝫ ſpes ex eo ꝙ cognoſciť li
beraliſſim⁹ bona ſua cōicādo:⁊ deſideriū
ex eo ꝙ cognoſciť eē bonū q̄ nihil meli⁹ pōt
deſiderari. Bonū enī eſt qꝺ deſiderať ab oī
bus vt ait btūs Dyoniſi⁹. ⁊ ſm ariſto. Dīa
bonū exoptāt. Uita hois abſq̄ lumie fidei
vaga ē neſciēs q̄ tēdat Jo.xij. Qui ābulat
i tenebris neſcit q̊ vadat. Hō abſq̄ fide ad
molā iſtoꝝ tpaliū circuit ad modū ſāſonis
excoulati. Judic.xvi. etn̄a nec cognoſcens
nec cupiēs.p̄s. Jn circuitu ipij ābulāt. Et ī
i.dicte ſalutꝫ dr̄. Ad hoc ꝙ fides ſit cōmē
dabilis dꝫ hr̄e tria.ſ.veridicā ꝯfeſſionē:ma
gnificā deuotionē:⁊ catholicā ꝓfeſſionem
Primo igiť fides dꝫ hr̄e veridicā ꝯfeſſionē
vt verū dicat:ne aliud credat:aliť viuat vt
ſꝫ fides ſit viua nō mortua:vera nō ficta.
Res enī mortua nō ē res ſꝫ eq̄uoce:ſicut hō
mortu⁹ nō ē hō. Res eī ficta ꝓpe nō ē dicen
da res:ſic leo pict⁹ nō ē leo.denari⁹ de auri
calco nō ē ver⁹ denari⁹ q̄ dꝫ eē de auro. Ta
les ſūt falſi ⁊ ficti xp̄iani.de q̄ dic apl̄s. Ti
tū.i. Cōfiteť ſe noſſe deū:factꝫ āt negāt. Ta
les ſūt ſic chimera q̄ ē res ficta ⁊ tn̄ nihil ē
in rerū natura. Fides veridica ē ſic viuēdo
ſic credit. Secūdo dꝫ hr̄e magnificā deuoti
onē ī trib⁹. Primo vt ī ſolo deo cōfidat etiā ſi
natura vl̄ rō ꝯdicat. Talē fidē habuit abra
ham q̄ vetul⁹ de vetula ⁊ ſterili ꝯ oēꝫ rōem
credidit deo ꝓmittēti ꝙ hr̄et ſemē in q̄ bn̄
dicerenť oēs gētes. Un̄ dr̄ Gen̄.xv. Credi
dit abrahā deo ⁊ reputatū eſt ei ꝓ iuſticia.
Secūdo fides ē magna ſi ī aduerſitate nō
deficiat ſꝫ pl⁹ īualeſcat:de q̄ dicit ſaluator
Mat.xvij. Si habueritꝫ fidē ſic granū ſyna
pis ⁊c̄. Granū ſynapis q̄to pl⁹ teriť forti⁹
viget. Talis fuit fides martirꝝ.q̄ vt dr̄ heb.
xi.ꝑ fidē vicerūt regna ludibria ⁊ verbera
inſuꝑ ⁊ vīcula ⁊ carceres: de hac fide dr̄.i.
Joh.v. Hec ē victoria q̄ vicit mūdū fides
nr̄a. Talē nō habuit petr⁹ q̄ vidēs vētū va
lidū timuit ⁊ ſtatī merſ⁹ fuit:cui ⁊ ſaluator
dic Math.xiiij. Modice fidei q̄re dubita
ſti: Sic mlťi vidētes vētū validū tribulati
ōis ſtatī ſuccubāt ⁊ mergūť in mari deſpatōnis
qꝺ ē mortuū ī q̄ nil pōt viuere. Tertio ē fi
des magna ſi ꝓpť dilationē hō petere non
deſiſtat qꝺ ſibi ꝓmiſſū ē.ſ.regnū ⁊ bn̄ opan
do ⁊ orando. Talē fidē habuit mulier cana
nea:q̄ q̄tūcūq̄ fuiſſet a xp̄o repulſa nunq̄
ceſſauit a pce q̄uſq̄ fuit exaudita. Un̄ dr̄ ma
thei.xv. O mulier magna ē fides tua:fiat ti
bi ſic petiſti.q: vulgo dr̄. Qꝺ differť nō of
fertur. Jtē fides dꝫ hr̄e ꝓfeſſionē catholicā
Un̄ catholica ꝓfeſſio xp̄iana ꝯtinet.xij.arti
culos q̄ ī ſymbolo apl̄ico ꝯtineť. Eſt tn̄ ali
ud credere deo:aliud credere deū.aliꝺ cre
dere ī deū. Credere deo ē credere verū qꝺ
dic:credere deū ē credere ipm eē:credere ī
deū vt dic Aug.eſt credēdo amare creden
do in eū ꝑ amorē ire ⁊ ei⁹ mēbris īcorpari ⁊
tales ſť q̄ ei⁹ p̄cepta cuſtodiūt. Talis fides
eſt q̄ poſſum⁹ mereri vitā etn̄ā ⁊ q̄ dānati
potuiſſent ſi voluiſſent:tūc aūt nō poterūt.
q: erūt ex̄ ſtatū merēdi. Cōſidera q̄ta pena
eſt alicui ⁊ triſticia q̄ ꝓpť ſuū defectū ꝑdi
dit ſuā hereditatē ⁊ eēt maior triſticia ſi ꝑ
deret vnū regnū. Sic maxima erit triſticia
ipis dānatꝫ q̄ ꝓpť ſuā malā volūtatē: ⁊ q̄a
nō fuerūt veri fideles ⁊ boni xp̄iani ꝑdide
runt gl̄iaꝫ ⁊ patieť tā grauiſſimas penas ⁊
certi erūt ꝙ nūq̄ ālpi⁹ habebūt tale poſſe q̄
le habuerūt. Tertia pena erit q: erūt certi
ſocietatꝫ maledicte ⁊c̄. Q̄tū ſit graue hoī eē
in ſocietate q̄ diſplicet notū ē ⁊ pl⁹ ē mole
ſtū ſi talis ſocietas inferat penā. Et ſi q̄s ē
cert⁹ ꝙ in tali ſocietate ſꝑ deberet manere
multū eēt triſtis:ſic q̄dā dānati certi erunt
ꝺ illa ſocietate videlꝫ ꝙ cū demōib⁹ ⁊ alijs
dānatꝫ ꝑpetuo manebūt ī q̄ ⁊ ex q̄ ſocietate
mlťū affligēť vt dictū ē pri⁹ ī mlťꝭ penis cor
poralib⁹ ⁊ ſpūalib⁹. O de⁹ q̄ta tribulatio q̄
ta triſticia ⁊ pena ſtare ꝑpetuo ī tali ſocieta
te tā fetida tā ignita ⁊c̄. Ubi erūt ſocietates
hui⁹ mūdi.vbi prādia ⁊ ꝯuiuia ī q̄b⁹ fiūt tot
exceſſ⁹ ⁊ ī ꝯbis ⁊ ī cibis vbi choree ī q̄b⁹ tot
mala ꝯmittūť.vbi ſocietates ludētiū ⁊ bi
bētiū ī tabnis. Certe ex talib⁹ mūdanis ſo
cietatib⁹ ꝓpť pctā ibidē cōmiſſa mortalia
ibūt hoies ſi ſic moriūť ī ill̄ pctīs ad illā ſo
cietatē ifernalē. Fugite igr̄ kr̄mi tales mūdi
ſocietates vt vitetꝫ ſocietatē dānatoꝝ:ſocie
tatē plimū nō oꝫ ſeq̄. Un̄ ꝓoiť ad h̄ exēplū
ī legēda ſcoꝝ.cū q̄dā rex cū dēret baptiſari
⁊ iā vnū pedē hr̄et ī lauacro.alterū retrahēſſi
interogauit vbi nā pl̄es maioꝝ ſuoꝝ eēnt ī īfer
no vl̄ padiſo ⁊ audiēs pl̄es eē ī īferno intīc
tū pedē retrahēs ſacti⁹ ē īq̄t pl̄es ꝙ paucis
ores ſeq̄:⁊ ita ludificat⁹ ē a demone ꝓmittē
te ſibi ꝙ tertia die incomparabilia bona

daret. ſ ipē q̄rto die ſubita ⁊ eťna morte pe‑
riit. Sic mľti malūt ſeq̄ ſocietates fatuorū
q̄ȝ bonoꝝ ⁊ volunt magis ire cū illis q̄ va‑
dūt ad infernū q̄ȝ cū illis q̄ vadūt ad ꝑadi‑
ſuȝ. Sȝ ꝟe ſocietas q̄ hic eis fuit grata ī i‑
ferno erit triſtis ⁊ ingrata. Quarta pena erit
certitudo loci infernalis. Scitis eī q̄ȝta pe‑
na ē eſſe ī loco fetido vel inhoneſto. ⁊ hāc
penā alleuiat ſpes exeūdi a tali loco: ſ qn̄ n̄
eſt ſpes de exitu talis loci tūc ē grauiſſima.
Cogita q̄ȝt⁹ eēt dolor ſi adiudicat⁹ eſſes ꝑ‑
petuo ſtare ī latrinis q̄ȝtū eſſes triſtis: igiť
pēſa. Et vere loc⁹ inferni vt iā dictū ē erit
inhoneſtior: fetidior: horribilior ⁊ grauiorē
penā inferēs oīb⁹ locis mūdi. vt ſciēt ꝑ expi‑
entiā dānati a q̄ ſciēt etiā ſe nūq̄ȝ exituros.
O de⁹ q̄ȝtū timere debēt hoīes hui⁹ mūdi q̄
ꝓpť loca cito trāſitoria. ſ. ꝓpť domos edi‑
ficandas ⁊ acq̄rēdas caſtra ⁊ maneria: ter‑
ras ⁊ alia loca multa pctā ꝯmittunt. Nam
alij rapiūt caſtra ⁊ dn̄ia alteri⁹ ꝑ violētiā.
vt pȝ ī guerriſ. Alij ſubtrahūt ꝑ fraudes he‑
reditates alioꝝ. ſ. diuites a pauperib⁹. Alij
ampliāt ťras ⁊ prata ſecreta ſignoꝝ diuiſi‑
onis inť ꝓxios admonētes q̄ oīa dānabi‑
lia ſūt dicēte ꝓpheta Yſa. v. Ue q̄ cōiūgitis
domū ad domū ⁊ agrū agro copulatꝭ vſq̄ȝ
ad terminū loci. nūq̄d habitabitis vos ſo‑
li ī medio terre. certe cito moriemī: nec vl‑
teri⁹ ī hijs locꝭ morabimini. Ubi ḡ. in infer‑
no ſi in pctō mortali moriamini. ꝓpť q̄ꝝ lo‑
coꝝ acq̄ſitionē nō tm̄ ipi dānanť ſ etiā ſuc‑
ceſſores. Exēplū. q̄dam miles defūct⁹ ī dex‑
trario nigerrimo apparuit: de cui⁹ naribus
fum⁹ ⁊ flāma ꝓcedebāt. apparuit inquā te‑
ct⁹ pellib⁹ ouinis ⁊ mollē ťre geſtās in hu‑
meris. Cui ciuis cui appuit ait. Eſtis vos
dn̄s frideric⁹. r̄ndēte illo ego ſū adiūxit. vn̄
venitis ⁊ q̄d ſignificāt iſta q̄ video: Ego i‑
quit in maximis penis ſū: pelles iſtas a ta‑
li vidua abſtraxi q̄s mō ardētes ſentio. Si‑
miliť ptē cuiuſdā talis agri m̄ vēdicaui iiu‑
ſte cui⁹ nūc pōdere ꝑmor: ſ ſi filij mei iſta re‑
ſtituerēt: penā meā mľtū alleuiarent. ſicq̄ȝ
euanuit. Audiētes aūt filij ꝟba pr̄is ab illo
maluerūt eū ī pena remanere q̄ ꝑdicta re‑
ſtituere: imo etiā illa iiuſte detinere. ⁊ ſic cō‑
ſeq̄nter dānari. O q̄t ſūt tales filij q̄ malūt
pr̄es ī penis ⁊ in illo loco etiā ꝑpetuo dāna‑
ri q̄ȝ reſtituere: etiā ſi ꝓ tali reſtitutione ſci‑
rent illos ſaluandos imo malūt dānari ipi‑
met q̄ȝ reſtituere vel loca iſta vľ alias res.
Exēpluȝ ī li. de dono timoris. Sacerdos q̄‑
dā vſurariuȝ monebat de ſalute aīe ſue q̄a
grauiť infirmabať. dicebatq̄ȝ ſibi tria fo[...]
neccia ſcȝ dolere de p̄teritꝭ. ⁊ plene ꝯfiteri d[...]
pctīs. ⁊ reſtituere ꝓ poſſe. Et ille. duo pri[...]
libenť faciā. ſ tertiū quō facerē nihil m̄ n[...]
q̄ȝ filijs meis remaneret. Et ſacerdos. ſin[...]
hoc nō potes ſaluari. Et ille. dicūt ita ſap[...]
tes ⁊ ſcripture. Ita vere dicit ſacerdos. Et [...]
le. Et ego volo ꝓbare vtrū dicāt verū. q̄r n[...]
reſtituā. Et ſic mortu⁹ eſt magis timēs pa[...]
ꝑtatē p̄ntē q̄ȝ futurā penā ī loco illo viliſſ[...]
mo. O inſania ceteris reb⁹ admiranda q̄ v[...]
det ſe ī exitu hui⁹ mūdi ⁊ nō curat ſibi ꝓu[...]
dere de loco futuro ꝑpetuo: ꝓ certo talis [...]
hȝ fidē q̄ ſit infern⁹ quē fideľ ꝟe credit e[...]
iōo dř de tali ⁊ ſibi ſiľib⁹. Cōuertāť pec. ⁊[...]

Octaua pena spūalis

O erit defect⁹ ꝯſolatōis. ⁊ lȝ alibi [...]
dictū de hmōi defectu: tm̄ ali⁹ e[...]
defect⁹ ꝯſolatōis corꝑalis: ali⁹ defect⁹ ꝯ[...]
lationis ipi⁹ aīe. Nā vt videm⁹ aliq̄ cōſol[...]
tur corꝑaliť q̄ nō ſpūaliť ⁊ ecōuerſo. q̄ȝu[...]
deſolatio aīe redūdet ī corp⁹ ⁊ eꝯ vt dictu[...]
ē in ꝑncipio penaꝝ ſpūaliuȝ. q̄ȝta igiť pen[...]
dānatꝭ erit q̄ ꝯſiderabūt a nullo. ſ. nec a d[...]
nec ab aliq̄ creatura ꝯſolari aut ꝯfortari [...]
tā maxīs penis: ſ erūt ī inferno poſiti q̄ſi [...]
pli⁹ nulla ſit deo cura de eis. O de⁹ me⁹ q̄ȝ[...]
curā ꝓ hoīe ſaluādo habuiſtis: q̄ hō fuiſti[...]
paſſibilis abiect⁹ ⁊ deſpect⁹ ⁊ mortē tā vil[...]
ſimā paſſ⁹ eſtis. Nūq̄d obliuiſcemī miſe[...]
vtiq̄ȝ vt dictū ē. q̄r nūc ē tps mīe: tūc aūt i[...]
ſticie. Erit igiť damnatꝭ pena ⁊ triſticia m[...]
gna. Quia

Erūt priuati om̄i diuina cōſolatione.
Angelica viſione
Omnium ſanctorum compaſſione.
Damnatorum confederatione. Primo ḡ [...]
uabunť oī dīna ꝯſolatiōe. q̄r de⁹ ipe iuſt⁹ n[...]
hil eis dabit in q̄ ꝯplaceāt imo de q̄cūq̄ȝ r[...]
cordabūť ſiue de deo ſiue de q̄cūq̄ȝ alia re [...]
tū erit eis ī deſolationē ſiue ꝑ ſe ſiue ꝑ acc[...]
dēs. Hic aūt non ſic punit de⁹ q̄r q̄ȝtūcūq̄[...]
q̄s patiať aliquā ꝯſolatōeȝ pōt hr̄e. Un̄ ip[...]
iob lȝ ſit hic ḡuiſſime afflict⁹ tm̄ patienť ſu[...]
ſtinuit di. Job. ij. Si bōa ſuſcepim⁹ de ma[...]
nu dn̄i mala āt q̄re nō ſuſtineam⁹. Scribi[...]
āt p⁹ eodē ca. Egreſſ⁹ ſathan a facie dn̄i p[...]
cuſſit iob vlcere peſſīo a plāta pedis vſq̄ȝ a[...]
ꝟticē capitꝭ ei⁹ q̄ teſta ſaniē radebat ī ſter[...]
linio. dixit āt illi vxor ſua. Adhuc ꝑmanes [...]
ſimplicitate tua. Bn̄dic deo ⁊ morere. Qu[...]
ait ad illā. Quaſi vna de ſtultꝭ mulierib⁹ lo‑
cuta es. Si bona ⁊c̄. Et ſic pȝ q̄ patiētiā h[...]

uit quā nō hēbūt dānati.imo deo maledi-
cent:sicut ꝯsulebat mulier. Job eidē dicēs.
Bñdic deo ꝛc.i.maledic. Tātū eni abhorret
diuinā maledictionē sacra scriptura vt loco
maledic posuerit bñdic. vt qdā dicūt. Sed
eqꝛ. In oib⁹.s.afflictiōib⁹ nō peccauit Job
labijs suis. Glo. Duob⁹ modis labijs pecca-
m⁹cū iiusta dicim⁹vl iusta tacem⁹:ꝭ iob ne
g ꝯ feriētē supba dic. Nec ꝯ suadērē recta
tacuit patiētiā hūit deo grās agēs.sapiā ꝯiu
gē arguēdo docēs. Patiētia āt ꝛ sapia mag
sūt dei dona. Sic pꝫ ꝙ ꝙtūcꝫ qs affligat ī
hoc mūdo in aliq̄ pōt ꝯsolari p patiētiā sal
tē. Etiā qꝛ hic pena tpalis ꝛ p patiētiā pōt
ē meritoria vite etne ꝛ purgatiua penarū
p pctis soluēdarū. ꝭ nihil tale accidet dā-
natis. Scitote ꝙ hꝭ pena debeꝛ illis q̄ hꝭ hñt
ēm mūdanā ꝯsolatōeꝫ in iocis in trupħis
cōmestiōib⁹ ꝛ potatiōib⁹ ꝛ luxurijs ꝛ alijs
pctis mltis p qb⁹ nec volūt dolere pfecte
nec satisfacē. Penitētia eni ē pterita mala
plāgere ꝛ plāgendo nō iterare. Credūt eni
plures tales decipe deū.qꝛ dicūt ore se dole
re de pctis ꝛ ppone abstinere. ꝭ in rei ꝟita-
te aliud hñt in corde qđ pꝫ patēter.qꝛ facta
ꝯfessiōe oris corā sacerdote tali q̄li statī re
leūt ad modū viuēdi pore. Sic p⁹ iuraue-
rūt statī ꝯñter iurabūt p sāguinē dei p mor
tē dei.ꝛ sic de alijs pctis. Et dicūt ꝙ nō pos-
sent aliꝛ viuere. Et iō qꝛ hic noluerūt absti
nere a pctis nec obedire deo. Jō in futuro ī
nullo ꝯsolabili de⁹acq̄escet illis. O ꝙta pe-
na si hic tātū punieris ꝙ in nulla re posses
ꝯsolari. Cogitet igiꝛ penā hāc ī dānatꝭ q̄ po
terit. Secūda pena erit:qꝛ puabūꝛ angeli-
ca visiōe.vñ p⁹diē iudicij null⁹bon⁹angel⁹
ad dānatos descēdet.mōꝺo ad purgatoriū
qđ ē qdā ps inferni āgeli boni qñcꝫ descen
dūt ad purgādosꝯsolādū. Vñ ī libro de do
no timoris dꝛ:ꝙ qdā pctōꝛ corept⁹ gūissi-
ma ifirmitate rogabat dñꝫvt eū tolleret de
mūdo isto:qđ cū frequenter petisset astitit
corā eo āgel⁹dei dicēs. Miss⁹ sū ad petitōeꝫ
tuā expediēdā. Elige qđ vis aut duob⁹die-
b⁹stare ī purgatorio aut duob⁹ānis sustinē
ifirmitatē istā. At ille gaudēs elegit pmuꝫ
ꝛ mortu⁹ē. Post horā āt modicā appuit ei
existēti ī purgatorio iterū āgel⁹quē vidēs
dixit. Quis es tu. Et ille. Ego suꝫ āgel⁹dñi
q̄ apparui tibi in sclo adhuc viuēti. Et ille
absit. Tu nō es āgel⁹:qꝛ āgeli nō mētiūꝛ:tu
āt m mētit⁹es dicēs.ꝙ solū duob⁹dieb⁹sta
rem ī purgatorio. hic aūt steti iā tot ānis.

Angel⁹āt ait. Scias qđ nōdū hic stetisti p
horā ītegrā. Tūc ille. Rogo igiꝛ vt reducas
me ad sclꝫ:qꝛ pat⁹suꝫ sustinere ꝙtā ifirmi-
tatē deo placuerit dūmō huc nō reūtar. Qđ
ꝛ factū ē ex dispēsatiōe dina. Et regressus
huc sustinuit patiēꝛ ifirmitatē p duos an-
nos p⁹q̄s mortu⁹ē. Pie igiꝛ crediꝛ ꝙ āgeli
boni visitāt ꝯciues suos in purgatorio exi-
stētes ꝛ frequēter ꝯsolāꝛ ꝛ vt patiēter suf-
ferāt exhortāꝛ. vt dꝛ in legēda aurea in cō-
mēoratiōe defūctoꝝ. Et forte spālī⁹eos visi
tāt āgeli q̄ fuerūt custodes eoꝝ. Dānati āt
nūq̄ꝫ sic ꝯsolabūꝛ p ipsos bonos āgelos.ꝛ
hꝭ iuste:qꝛ hic nūq̄ voluerūt acq̄escē eis vl
si qñcꝫ acq̄euerūt nō tñ pseuerauerūt: sꝫ in
pctis mortui sūt. De effectib⁹ āgelice custo-
die loqꝛ mltū euidēter Boñ. di.xi. iiij.q̄ sꝛ
xij. Quinimo occasio erit maxie desolatiōis
ipsis dānatꝭ dū recordabūꝛ ꝙ de⁹tm̄ eos di
lexerit ꝙ eis sic dicit Jero.ab ortu natiuita
tis dederit āgelū custodeꝫ.s.qñ aīa infūdiꝛ
corpi. Quadruplex tñ pncipalꝛ effect⁹ ꝯsue-
uit custodie assigñri circa aīas. Vn⁹ ē vt pfi-
ciat aīa in bonū gr̄e. ali⁹vt nō cadat in ma-
lū culpe. Terti⁹ē si cadat ꝙ postmodū resur
gat. Quart⁹ē ne totiēs vel intātū malū ca-
dat q̄tiēs vl ad ꝙtū adūsari⁹incitat. O ꝙta
tristicia dānatꝭ nō acq̄euisse monitiōib⁹ sui
boni custodis ꝛ cū eo n̄ iuisse ad glīā celestē
ꝭ magꝭ acq̄euisse illi dānato āgelo dato in
exercitiū. Vñ mgr̄.di. xi.ij.c.i.ait. Greg.qꝫ
dicit ꝙ q̄scꝫ vnū bonū āgelū sibi ad custo-
diā deputatū ꝛ vnū malū ad exercitiū hēat
Cū eni oēs āgeli boni nr̄m bonū velint cōt
tercꝫ saluti hoīm studeāt.ille tñ q̄ deputat⁹ē
alicui ad custodiā spāliꝛ eū hortaꝛ ad bonū
sic legiꝛ de āgelo thobie. ꝛ de āgelo petri in
actib⁹aploꝝ vt pulchre oñdit scūs Tho.x.
pte.q.cxiij.p totū. Silr ꝛ mali āgeli cū desi
derēt malū hoīuꝫ.magꝭ tñ hoīeꝫ ad maluꝫ
incitat ꝛ ad nocēdū forti⁹instat ille q̄ ad ex
ercitiū ei⁹ deputat⁹ē. hꝭ ille. Cōsidera igiꝛ ꝙ
si dareꝛ tibi duo viri q̄ꝝ vn⁹induceret ad bo
nū ꝛminū ꝛ ali⁹ instigaret ad malū ꝛminuꝫ
si crederes malo īducēti te ad locū talē q̄lis
ē inferu⁹ ꝙtuꝫ dolere ꝛ tristari deberes:qꝛ
malo acq̄euisti ꝛ bono credē noluisti. Pēse
m⁹igiꝛ nūc nō ꝯsentire pctis vt talē ꝛ tātaꝫ
tristiciā ppetuā vitare possim⁹. Tertia pe-
na erit puari oīm scōꝝ cōpassiōe.qꝛ scriptū
ē in ps. Letabiꝛ iust⁹cū viderit vīdictā ma
nus suas lauabit ī sāguie pctōꝝ. Et sic q̄si
balneābūt se cū videbūt tantā iusticiā fieri

de dānatꝭ. Et sic pr̄ i celo nō tristabit̄ de dānatione filij in inferno: nec fili⁹ de dānatōe p̄ris: nec filia de dānatiōe m̄ris. O q̄ꝫta tristicia ī dānatꝭ cū scient filios ⁊ filias q̄s ita care nutrierūt gaudere de dānatōe sua. Un̄ ⁊ mgr̄ sen. di. l. iiij. q̄rit de ista ꝯpassiōe dic̄. Sꝫ cū sci malos ī tormētꝭ videāt: nōne aliq̄ ꝯpassiōe erga eos mouebunt̄. Nōne eos de tormētꝭ liberari cupiūt. Et r̄ndet ī fi. ca. dic̄. Iustoꝝ aīe ⁊ si nature sue bonitate m̄iam h̄nt: iā tūc auctoris sui iustie ꝯiūcte tāta rectitudine ꝯstrīgēt̄ vt nulla ad reprobos cōpassiōe moueāt̄ hec ille. Scot⁹ ꝓo ī. iiij. eadē di. dic̄. Nō credo ꝙ bt̄i ꝯsolent̄ absolute de penis eoꝝ: n̄ ḡ gaudēt ꝺ eis nisi ꝓpt̄ iusticiā iudicꝭ ⁊ q̄ꝛ vidēt deū h̄ velle volūt ⁊ ipi hoc t̄m si placeret deo absolute nollēt nec ꝓpter h̄ ē ī eis tristicia, q̄ꝛ eoꝝ voluntas nō ē tristicie capax ꝓpt̄ delectatōeꝫ ꝑfectā q̄ ipedit oēꝫ tristiciā oppositā ꝫ quācūq̄ꝫ ꝯtīgētē nec etiā ē ista volicio nisi ꝯditōnalis: h̄ ille īmo etiā gaudebūt. Sciēdū t̄m inq̄t idē doctor ꝙ alit̄ dꝫ gaudere iudex de pena iuste inflicta q̄ꝫ ali⁹cui nō interest. Un̄ de⁹ acceptat penā dānatoꝝ q̄ꝛ iusta ē ⁊ fit ī vīdicta offense iudicꝭ: ⁊ iō ei⁹ int̄est h̄re maiorē cōplacētiā in inflīgēdo iuste penā quā debeant bt̄i: eo ꝙ eos nō ꝑtineāt vindicta hec ille. Et hec pena erit ī dānatꝭ. q̄ꝛ noluerūt reuereri scōs nec deū eoꝝ festa colēdo: alia bona ꝑando ī q̄b⁹ hoīes cōit̄ plā mala agūt q̄ꝫ ī alijs dieb⁹. Alij sūt ociosi cogitātes pessima de q̄b⁹ nūq̄ꝫ ꝯfitent̄ nec credūt cogitatiōes malas eē pctā. Debet̄ etiā hijs q̄ non h̄nt ꝯpassionē de mi̇ꝫia ꝓximi. ⁊ iō nec de⁹ nec sci ꝯpatiēt̄ talib⁹ dānatꝭ. Quarta pena erit q̄ꝛ ꝑuati erūt mutua ꝯfederatiōe, q̄ꝛ nō solū sibi iuicē īuidebūt vt p̄ri⁹ dictū ē: imo impossibile erit vt sibi ī aliq̄ amore ꝯiūgāt̄. hic aūt lꝫ q̄nq̄ꝫ aliq̄ hoīes odio se h̄eant t̄m q̄nq̄ꝫ pacificāt̄ ⁊ fiūt p⁹ aliq̄n bōi amici: ꝫ nihil tale int̄ dānatos poterit fieri ita ꝙ de se mutuo gaudere n̄ poterit. Sꝫ nūq̄d poterit gaudere de dilectōe sui: sic videm⁹ pctōres gaudere: lꝫ se amēt inordiate. R̄ndet do. subtil. vbi p̄ri⁹ ꝙ si q̄libꝫ dānat⁹ ⁊ ꝑcipue demōes possēt stare ī cognitōe sua ⁊ dilectōe ꝑpetua ⁊ nō det̄miarent̄ ab alio reputarēt se btōs btitudie naturali ⁊ iō ī cognitōe sua maxie q̄escerēt. ⁊ credo ꝙ q̄ꝛ ab h̄ ipediūt̄ ꝙ ē eis maxia pena. ꝫ null⁹ dānatoꝝ absolute pōt stare ī cognitōe ⁊ dilectōe sua. ꝫ t̄m vt ē t̄minꝰ cuiusdā alteri⁹. sic infirm⁹ ꝯsiderat se nō t̄n delectat̄ q̄ꝛ nō ꝯsiderat se nisi vt ē t̄minꝰ ꝯcupite sanitatꝭ q̄ caret ⁊ quā obtīere n̄ pō[t] ⁊ iō ampli⁹ tristat ⁊ punit̄: ⁊ sic diligēs se a[d] h̄ndū aliq̄d q̄d nō pōt h̄re ex illa dilectōn[e] patit̄ maiorē penā ⁊ tristiciā. dānati igit̄ s[e] amātes ⁊ ꝯsiderātes finē ꝓpt̄ quē facti fu[e]rūt ⁊ quē potuissēt cū diuino auxilio ī h̄ mu[n]do acq̄sisse maxie cruciabūt̄ ⁊ ꝯfusionē su[]per se h̄ebūt q̄ꝛ noluerūt facere bonū ⁊ fug[e]re malū. Nō sit igr̄ carissie tibi ḡue dimitt[ere] pctā nec ꝯfūdaris ī bn̄ agēdo diligēt̄ inq̄r[ere] q̄ sūt ad salutē nccīa: q̄ꝛ xp̄s dic̄. Primū q[ueri]te regnū dei ⁊ h̄ oīa adiciet̄ vob̄ Math. vi q̄ꝛ de nō q̄rētib⁹ regnū dei dr̄. Couertat̄ ⁊ c[etera].

Una pena dānatoru[m]

[U]n[a] erit mortꝭ desideriū. ⁊ de hac pena d[i]ctū ē p̄ri⁹ aliq̄lit̄ ⁊ allegat⁹ text⁹ Apoc. ix. ī [quo] dr̄. desiderabūt mori ⁊ mors fugiet ab eis. Mouet̄ āt q̄stio a doctorib⁹. l. di. iiij. Utru[m] dānati appetāt nō eē ꝓpt̄ fugiēdā miseriā ⁊ argumētꝭ positꝭ ad ꝑtes ꝯrias ꝑ scotū ī p̄ri[ncipio] ꝯclusiōe eiusdē di. ⁊ solutōe posita dic̄ ī p̄ncipio solutōis secūde. Lꝫ dānati debeāt magis velle n̄ eē q̄ꝫ ī pctō ꝑmanere. Credo t̄[n] ꝙ appetūt nō eē: nō ꝓpt̄ culpā fugiēdā q̄ꝛ s[unt] obstinati: ꝫ ꝑꝑ penā quā sustinēt. Bon. eti[ā] dic̄. ij. q. eiusdē di. r̄ndet̄ ad h̄. Dicūt ali[j] q[ꝙ] dānati mallēt nō eē q̄ꝫ sic eē: ꝫ appetit⁹ eoꝝ ē inordinat⁹ ⁊ indiscret⁹ ⁊ fātastic⁹. q̄ꝛ sibi nociuū appetit. sic ē appetit⁹ infirmi q̄ nō venit ex natura: ꝫ ex fātastica imagiatiōe. q̄a existimat sibi ꝓdesse q̄d nocet. Sic dānati q̄ꝛ existimāt se h̄re q̄etē si oīno n̄ eēnt appetūt mag⁹ nō eē q̄ꝫ eē ī penis. Et h̄ movēt dicere Aug. in li. de mi̇ꝫia hui⁹ mūdi loq̄ns de dānatꝭ. O mors q̄ꝫ dulcis esses q̄b⁹ amara fuisti te solū desiderāt q̄ te vehemēt̄ oderāt. Un̄ ꝯnt̄ dic̄ Credo ꝙ magis appetēdū eē[t] si poneret̄ ī optione oīno nō eē q̄ꝫ eē ⁊ et̄naliter torq̄ri. Et loquor de appetitu q̄ refugit ī[n]cōmodū. h̄ ei iudicat mēs mea magis appetibile sic ꝺ collatōeꝫ q̄ꝫ diuturnā ignis adustionē. verūt̄n ꝫm appetitū honesti q̄ꝛ cruciat⁹ tal̄ ē ad gl̄iaꝫ dei vtiq̄ꝫ mag⁹ vellēt ignib⁹ subiacere ad ꝯtinuā dī laudē q̄ꝫ ꝑ oīmodā corruptionē manū dī effugē. h̄ ille. Sic igr̄ appetitu refugiēte penā tā ḡuē desiderabūt mori. Un̄ mors h̄ dupl̄r accipit̄. s. ꝑ nō eē simpl̄r nec ꝫm corp⁹ nec ꝫm aīam: aut ꝑ separatōe aīe a corpe sic cōit̄ dī hō mori q̄n aīa recedit a corpe ⁊ vtrāq̄ꝫ mortē affectōe cōmodi putatiui dānati desiderabunt.

Primo vellēt se nō fuisse creatos.

Secundo vellent se esse annihilatos.

Tertio vellent se nō fuisse redemptos.
Quarto vellent se nō fore suscitatos.
O q̄t velle ad īpossibile ɓm dīnā ordina-
one ert i dānad i qb⁹ guissie cruciabūt. Et
2io vellēt se n̄ fuisse creatos accipiēdo cre
tionē cōit p factōe: qm̄ si nō fuissēt facti n̄
misissēt pctā ppt q̄ dānati st. iō maledicēt
ceptōi sue ꝛ natitati. Job. iij. Pereat dies
q̄ nat⁹ sū ꝛ nox i q̄ dictū ē ɔcept⁹ ē hō. Eo
ita tristiciā hois cadēt i foueā pfūdā ꝛ di
cet. O maledicte ve tibi q: p talē viā venisti
nō venisses n̄ cecidisses. Ita dānati dicēt
nō fuisses gn̄at⁹ nō fuisses dānat⁹. Talis
tristicia accidet hijs q̄ nolūt ɔsiderare q̄re
facti sūt. de qb⁹ dr̄ i ps. Hō cū i honore eēt
n̄ i. ɔpa. e. iu. insi. ꝛ silis fact⁹ ē ill'. Quis ho
nor hois maior q̄ fieri ad imaginē dei. ꝛ tā
ē hr̄e gl'iaz illā etnā i reg̃ celoꝝ. Sz volēti
ad aliquē locū distātē pueire oz pri⁹ ptrāsi
p viā mediā q̄ ad tminū vie pueire. ita
oz pri⁹ viā padisi aggredi ꝛ p illā ire: q̄
posse padisū obtiere. quā si nol' igredi oz
ire p viā iferni. q: i h̄ mūdo nō st nisi due
vie. q̄ꝝ vna ē arta: ꝛ alia ē lata. vt dic̄ xp̄us
Mat. vij. nec potes hic sp viuē: ꝭ te oz mori
statutū ē hoib⁹ semel mori. Heb. ix. ꝛ ne-
scis qn̄ nec vbi nec i q̄ societate nec i q̄ statu
Preuideas igr̄ tibi de futuro exēplo illi⁹ q̄
sibi puidit dū regnaret. Narrat̄ ei q̄ fuit cō
suetudo i reg̃ q̄dā q̄ null⁹ regnaret ibi nisi
anū. finito ɓo āno rex spoliat⁹ oib⁹ cū vitu
perio mittebat̄ ad q̄ndā īsulā i ppetuū exiliū
alius ingrediebat̄. Mlt̄ɓo fatuis regib⁹
sic exulatꝫ ꝛ i īsula illa fame ꝛ miƀia piclitā
tib⁹ successit q̄dā sapiēs q̄ dū durauit posse
suū misit i īsulā mlt̄a nc̄cia. d̄ qb⁹ fuit ei bn̄
cū illuc fuit expuls⁹. Et h̄ est q̄ dn̄s nob dic̄
Lu. xvi. exēplo villici iiq̄tatꝫ vt faciam⁹ nob
amicos. s. paupes ꝛ viros bonos ꝛ scōs d̄ mā
mona iiq̄tatꝫ: vt cū defecerim⁹ recipiāt nos i
etna tabnacula. Eccl'. xiiij. Añ obitū opare
iustiam qm̄ nō ē apd̄ iferos. i. i alio sc̄lo iue
nire cibū. sic dictū ē pri⁹. Frustra g̃ dānati
vellēt se nō fuisse natos. q: etiā hoc solo pri
uat̄ de⁹ igeita facere q̄ geita fuerūt. vt dicit
Agathon. vt ait aristo. vi. ethi. Scd̄o dānati
vellēt ānichilari q: ꝛ si nō pōt eē q̄n fuerit.
possz tn̄ fieri q̄ nihil eēnt. O dn̄e iesu cur fe
cisti q̄s sciuisti ppetuo dānādos. Cur nō suf
ficit tibi vt tāto tpe pctōres puniāt̄ q̄to pec
cauerūt. Cur eos nō ānichilas si nō vis eos
saluare aut aliq̄d aliud de ipis facere. vbi ē
mīa tua: Quō veꝝ ē qd̄ dic̄ p pphaz. Mias

dn̄i i etnū cātabo. Hec sūt cogitatu mirabi
lia ꝛ tribilia ad audiēdū ꝭ tribiliora ad vi-
dēdū. tribilissīa ad sētiēdū. Hec dubia sol-
uūt p doctores. di. xlvi. iiij. Et lz de hijs sit
dictū p⁹ placz tn̄ h̄ idē repetē. Ad pmā ɔclu
sionē possum⁹ dicē cū apl'o. Ro. xi O altitudo
diciaꝝ sapie ꝛ scie dei q̄ icōphēsibilia st iu
dicia ei⁹ ꝛ iuestigabl'es vie ei⁹. Quis ei cog
uit sensū dn̄i aut q̄s ei⁹ ɔsiliari⁹ fuit. vel pōt
dici sic dic̄ Ansel. pslogion. c. ij. ad deū lo-
q̄ns vt inq̄t Richar. i. q. l. di. Id solū iustū
ē qd̄ vis ꝛ nō ē iustū qd̄ nō vis. Et ita cū dī
volūtas sit pria regl'a oīm volēdoꝝ: nō ē q̄
rēdū cur de⁹ vult h̄ vl' illd̄. Alij distiguūt q̄
volūtas dei dr̄ a n̄cedēs ꝛ ɔn̄s. vt scūs tho.
i. pte. q. xix. ar. vi. ad pmā. volūtate inq̄t añ-
cedēti vult oēs hoies saluos fieri. vt oēs si
vellēt saluarēt q: hn̄t naturalia legez sacra
ꝛ ceta ad salutē nc̄cia. Volūtate āt ɔn̄ti nō
vult oēs hoies saluos fieri: ꝭ ɓm eoꝝ meri
ta aliq̄s saluabit ꝛ alios dānabit. Aliq̄ tn̄
dicūt vt recitat Bona. i. q. di. xliiij. infernū
nō eē p eo q̄ dicūt nullū cruciatū eē p⁹ hāc
vitā. Et istuz errorē ɔuīcit rō recta q̄ ita di
ctat q̄ malū nō dz remanere īpunitū. Si g̃
mlt̄i peccāt ꝛ i hac vita nō cruciāt̄ imo gau
dēt ꝛ letāt̄ necesse ē eos p⁹ hāc vitā cruciari
aut destruē ordinē vniūsi aut dīnā iustīaz ne
gligētē ꝛ remissā eē circa punitionez pctī.
Alij ɓo negauērt ifernū eē p eo q̄ negaue
rūt ipios etnalit̄ cruciari. vt origenes ꝛ se-
q̄ces ei⁹ q̄uis scd̄m eos post hāc vitā aliq̄s
maneat cruciat⁹. dixerūt ei q̄ h̄ nō pōt dīna
mia sustinere q̄ creatura sua quā nō odit ꝭ
diligit etnalit̄ sit i penis cū ipē nō delectet̄
i punitōe nr̄a nec satiet̄ cruciatib⁹ nostris
nec obstat q̄n nō possit eos q̄ puniūt̄ sine a-
liq̄ piudicio libare a penis. Et si aliq̄n scri-
ptura ɔmiat̄ pctōrib⁹ penā etnā. h̄ dicūt n̄
eē dictū ɓm ɓitatē pmissiōis ꝭ ɓm trorē cō
minatōis q̄ intēdit de⁹ malos libare a pctīs
Iste āt error origeis fuit ꝛ suoꝝ seq̄ciū q̄ tā
to ē imanior q̄to videt̄ eē mitior ꝛ miƀicor
dior p eo q̄ dīnā iustīaz blasphemat dū eā
diminuit dū tm̄ dat mīe q̄ n̄ reliq̄t locū iu
sticie. Scd̄o ɓo q: spez nr̄az euacuat. Si ei
scripta suppliciū pctōrib⁹ ɔmiat̄ n̄ ɓm ɓita
tē: ꝭ vt deterreat q̄d cause eēt cur etiā non
intelligam⁹ pmia pmittere nō ɓm verita-
tem ꝭ vt ad opus iusticie alliciat ac per h̄
scriptura tota ꝛ fides nostra vana ꝛ friuo-
la potit iudicari. Et iō ē tertia positio rōal'
ꝛ fidel' q̄ sit ponere cruciatū etnū ꝛ h̄ mani

feste dic̄ scriptura dīna ꝯfirmat fides ꝛ cō-
cordat rō recta. Scriptura Mat. xxv. Ite
maledicti ī ignē ꝛc̄. Vñ ēt Gre. moꝝ. xxxiiij
Sūt nōnulli q̄ pct̄is suis idcirco finē ponere
negligūt qñ hr̄e qñꝫ sup̱ se finē futura iu-
dicia suspicāt. Quibꝰ breuit̄ rñdemꝰ. Si qñ
ꝫ finiēda sunt supplicia reproboꝝ qñꝫ ḡ
finiēda sūt gaudia btōꝝ. Per seipām nāꝫ
v̄itas dic̄. Ibūt hi ī suppliciū: iusti āt ī vitā
et̃nā. Itē rōe vr̄ q̃ si ꝺ duobꝰ ꝯrijs ē repire
alteꝝ extremoꝝ ꝛ mediū nccē ē ponē alteꝝ
extremū. Hec ē radix stabiliādi ꝯria apud
ph̄os. ſ ē ponere ꝑfectā btītudinē ī pr̄ia ꝛ
mediū statū ī via int̄ ꝑfectā btītudinē ꝛ ꝑ
fectā miseriā. ḡ ē ponere ꝑfectā miseriā pꝰ
hāc vitā. Hoc āt dicimꝰ infernū. Itē sic̄ ꝺꝰ
ē sūme mīīcors ita ē sūme iustꝰ. sic̄ ḡ sūme
mīīcordis ē sūme mīīeri: ꝛ miaꝫ suā sūme
manifestare: sic ꝛ sūme iusti ē sūme punire
ꝛ suā iustiam manifestare ꝑ effectū. Si ḡ ī
finita iustīa ñ p̄t manifestari nisi ꝑ effectū
infinitū: vr̄ ꝙ aliq̄bꝰ pctōribꝰ reddi debeat
cruciatꝰ infinitꝰ. ſ ñ pōt eē cruciatꝰ infinitꝰ
nisi eternꝰ. ḡ nccē ē eē cruciatū et̃nū. hūc āt
dicimꝰ infernū. Cruciatū ēt ponere et̃nū fa
cit ad ꝯplemētū vniūsi ꝛ iustū iudiciū dei.
Cōgruū em̄ ē vt pulchritudo vniūsi ꝺcoret̄
q̄busdā antitetīs. i. ꝯrijs. vt sic̄ bonis reddūt̄
bona et̃na: ita ꝛ mal̄ et̃na supplicia. Neces
sariū ēt ē ad ꝯſuādū ordineꝫ iustīe vt vni-
cuiꝫ reddat̄ ſm opa sua cū vētū fuerit ad
iudiciū. Peccator āt cū peccat: peccat ꝯ bo-
nū et̃nū ꝛ infinitū. ꝛ ex h̄ dignꝰ ē cruciatu
et̃no. Peccat ēt ī suo et̃no vt dū ꝺcesserit ñ
ē āpliꝰ locꝰ meriti ac ꝑ h̄ nec remissiōis pec
cati. ꝛ iō sp̱ ē culpa. Et q̃ culpa ordiat̄ ī pe
na dꝫ sp̱ eē ī pena. Et ista ē vna rō ꝯpleta q̄
colligr̄ ex Greg. ꝛ Aug. Greg. āt dic̄ ī li. dia.
ꝙ iō pctōr et̃nalit̄ cruciādꝰ ē q̃ peccat ī suo
et̃no. Aug. v̄o dic̄ ꝙ iō et̃nalit̄ punit̄ q̃ pec
cauit ꝯ bonū et̃nū. Et ꝙ illud iudiciū iustū
sit oñdit ꝑ exēplū ī hūanis iudicijs ꝛ lega-
libꝰ vbi dic̄ ꝙ peccās ꝯ rēpublicā aliq̄ grā-
di crimīe morte morit̄. nō q̃ ī mora q̄ occi-
dit̄ eiꝰ suppliciū leges eē existimēt cū sit ho
ra ꝑbreuis ſ q̃ eū ī sempit̃nū aufert a socie
tate viuētiū. hec Bona. Et pꝫ magꝭ ī exilio
ꝑpetuo si ꝑpetuo viuēt exulatꝰ. Ad aliud ꝺ
mīa dic̄ idē doc. ī fi. hꝰ. q. ꝙ sic̄ ꝺꝰ est sūme
mīīcors ita ēt decꝫ vt sit sūme iustꝰ. ꝛ ideo
effectꝰ sūme mīe nō excludit effectū iustīe
ꝛ ꝓpt̄ h̄ ꝺꝰ distinxit sibi duo tp̱a. Vnū in q̄
oñderet mīe sue infinitatē tradēdo vnigēi
tū filiū suū ꝓ oibꝰ inimicꝭ suis ꝛ ꝑcēdo oibꝰ

ad se redire volētibꝰ. Aliud ī q̄ oñderet iu
sticie sue imēsitatē ꝛ id ē tp̄s qd̄ ꝺputatuꝫ
ē et̃nis cruciatibꝰ. Dic̄ etiā mgr̄ ī lr̄a ad au
ctoritatē Ia. ij. Iudiciuꝫ sine mīa fiet illi q̄
nō fec̄ miaꝫ ita inq̄t intelligi pōt ꝙ iudiciū
dānatōis fiet illi q̄ nō fec̄ miaꝫ ꝓ eo ꝙ fui
sine mīa. vl̄ fiet illi iudiciū sine mīa liberā
teꝛ saluāte q̄ tñ ī aliq̄ pene alleuiatōe mia
ꝺi senciet. q̃ nō tātū puniet̄ q̄tū meruit.
hic nō sine cā dr̄ mia ꝛ iudiciū ī futuro. q̃
hic mulꝭ mōis miseret̄ ꝺꝰ q̄bꝰ nō miserebi
tūc. Vocat em̄ nūc pctōres ꝛ iustificat: qd̄
tūc nō faciet. ſ tūc reddet singl̄is ſm meri
ta. Manifeste iudicabit q̄ nūc occulte iudi
cat. Sꝫ q̄rit̄ vtrū dānati puniēt̄ sine int̄mi
siōe? Rñsio. inq̄t Bonauē. dicēdo ꝙ punitio
gehēnal̄ erit sine oī int̄missiōe. Et h̄ pꝫ ꝑ il
lud ꝙ dr̄ Apo. xiiij. Ascēdet fumꝰ tormētoꝝ
in secl̄a scl̄oꝝ ꝛ nō hēbūt reqē die ac nocte
q̃ cū nō sit int̄polatio ī culpa nō dꝫ eē ī pe
Et si dicat̄ iux̄ illō Iob. xxiiij. ꝙ trāsibūt ab
aq̄s niuiuꝫ ad calorē nimiū. ꝛ sic dr̄ ꝙ ī isto
trāsitu sit int̄missio. Rñdeo ꝙ duplicit̄ pōt
intelligi vl̄ sic̄ ē trāsitꝰ subi ab vno ꝯrioꝝ ī
mediatoꝝ ī aliud. ita tñ ꝙ sp̱ ē sub altero ꝯ
rioꝝ. sic ītelligat̄ ī ꝓposito. vl̄ ita vt nō ītelli
gat̄ successio ſ nec trāsitꝰ cū successiōe ſ va
rietas cū successiōe. hec Bona. Et ita forta
se dici posset de penis spūalibꝰ q̃ mirabil
nimiuꝫ vr̄ intelligē tot ꝛ tāta ꝛ velle sil̄ to
īpossibilia. Erit igr̄ dānatꝭ maxima pena q
vellēt an nihilari ꝛ nō poter̄t ꝺo volēte eo
sp̱ stare ī īferno cū tā ḡuissimis penis. Ter
tia pena erit q̃ vellēt se nō fuisse redēpto
O q̄ta pena dānatꝭ cū ꝯsiderabūt tātum re
mediū ꝯ pctā sua spreuisse. Cogita si esse
adiudicatꝰ morti vl̄ ꝑpetuo carceri ꝛ aliq̄
vellet te līare ꝛ hāc līationē ꝯtēneres
post cū velles līari ñ posses q̄ta mesticia
afficereris. Erit ḡ dānatꝭ maxīa pena cogi
tare ꝺ illa līatiōe quā ꝯtēpserūt imo vel
lēt ꝙ ꝺꝰ nō fuisset īcarnatꝰ q̃ magꝭ puniēt
ex eo ꝙ nō curarūt tātū bonū ꝛ maxie xp̄i-
ani sic̄ dictū fuit priꝰ. Hec pena maxīe debe
tur his q̄ tāto bñficio ingr̄ti sunt. O miserri
mi dānati q̄ tāto bñficio tāto amore nō po
tuerūt q̃ noluerūt trahi ad amorē dei. Vñ
xp̄s oñdit nobis dilectionē valde grādem
cū totū corpꝰ suū ꝛ oīa mēbra sua morti expo
suit. De q̄ dilectiōe ait Bern̄. Si dñs nr̄ ie
sus xp̄s hūisset tot mēbra ī suo corꝑe q̄t sūt
stelle ī firmamēto ꝛ vnūquodꝫ mēbrū sin
gularē vitā hūisset oīa sigillatim morti ex-
posuisset añꝫ vnā aīam in faucibꝰ dyaboli

dimisisset. Hec ille. Fuit ꝗ xp̄i passio suffi
ciēs ꝓ redēptiōe toti⁹ hūani gn̄is. ꝫ male
dicti dānati nō h' curātes magꝫ eū occiderēt
pctis suis ꝙ̄tū in eis fuit. Heb. vi. Rursus
crucifigētes sibimetipis filiū dei. Et ita tri
stabunt valde q2 fuerūt a morte pctī libati
voluissent fructū passiōis suscipe. Quar
ta pena erit q2 nollent se fuisse suscitatos:
imo libent aīe dānatoꝝ illa tormēta vilissi
ma dimitterent. O ꝙ̄t⁹ dolor ꝙ̄ta tristicia
erit aīab⁹ dānatoꝝ i sumptiōe siue reunio
ne corpoꝝ. q2 oēs pene corpales q dicte sūt
pri⁹ i aiam redūdabūt sic glia corpis i celo
i aīam. ꝛ iō aīe beate cū gaudio sua corpa
resumēt. ꝛ aīe dānatoꝝ cū tristicia. Cogita
corp⁹ putridū ꝛ plenū ꝟmib⁹ ꝛ ꝙ̄tū defor
me poteris pēsare. Dico tibi ꝙ aīe dānato
rū tale corp⁹ pl⁹ vellēt hr̄e ꝙ̄ illud dānatū
in penis illis cruciātib⁹. O igr̄ aīa cur tātū
places huic corpi. Cur illud nutris in luxu
ria: i gula: i ocio: ꝛ alijs delectatiōib⁹. Cur
nō cogꝫ illud tibi huire ꝛ nō tu illi. Tu desi
derasti vt illud a te nō separet dū eras i h'
mūdo ꝛ nō potuisti obtinere qn ꝑ mortē se
pararet. tūc optab vt sepet ꝛ nō poteris obti
nere: q2 mors fugiet a te. Talis pena meri
to erit illis q nimis carnalit vixerūt. ita ꝙ
istoꝝ corp⁹ erit aīab⁹ carcer ꝑpetu⁹. Si infir
mant voluptuosi aut qcꝗ̄ mali i aliq mem
bro patiunt statī apponūt remediū vadūt
ad medicū adhibēt vnguēta. imo qcqd sua
erit medic⁹ obhuādū ꝑ sanitate corpis di
ligent obhuāt. ꝫ si infirmant i aīa nō curāt
nec qrūt medicū: imo fugiūt. nolūt credere
eo ipos dirigēti ad salutē ꝑ p̄dicatores ꝛ
confessores. ꝛ iō nō mirꝫ si dānant. sic nō eēt
mirꝫ si qs infirmus nolēs credere medico
moreret. iō notant dr̄ i themate pri⁹ assum
pto. Conuertantur in infernum ꝛc.

D

Ecima ꝛ vltima quo
ad p̄ntē tractatū pena spūalis est
verecūdū stipēdiū. q2 dānati n̄ so
lū verecūdia corpali ɔfundēt: sic ɔfundunt
hoīes nudi: ꝫ ēt ꝟecūdabūt ꝛ ɔfundent ex
denudatiōe ꝛ visiōe seu cognitiōe suoꝝ pctō
rū qd mō nō fit. q2 pctā hoīꝫ nūc a solo deo
vident. ꝛ adhuc ex tali visiōe nō curāt Hec
aūt cōfusio spiritualis erit quadruplex.
Primo em̄ cōfundent ex dei cognitiōe.
Secundo ex sctōꝝ visione.
Tertio ex aspectu damnatorum.
Quarto ex inspectu peccatorum.
Prīa igr̄ pena ɔfusiōis dānatoꝝ erit ex
dei cognitiōe. Pēsare em̄ potestis ꝙ̄ta esset
ɔfusio latroni si iudex videret ipꝫ furē i fur
to suo ꝛ h' bn̄ sciret. ꝫ maior puelle ꝟecūde
si a pr̄e suo inhoneste cū viro videret. Vere
maior ɔfusio erit dānatꝭ ex visiōe pr̄is cele
stis. Hec ē illa ɔfusio de q Jer. xvij. dr̄. Dn̄e
oēs q te dereliqrūt ɔfundent recedētes a te
i terra scribent qm̄ dereliqrūt venā aqꝫ vi
uētiū dn̄m. Sꝫ qre nō sic ɔfundūt pctores
cū sciāt ꝙ oīa apta sunt ꝛ nuda oculis dei.
Certe qa vl' nō credūt vere vl' si indubitāt
credūt. q2 nūc videt dissimulare pctā qa n̄
punit iō n̄ curāt. Si ꝗ ex aliq inhonesto fa
cto vl' ꝟbo hoīes verecūdi ɔfundunt: ꝙ̄to
magꝫ ex pctō mortali qd sūme deo displicet
dānati ɔfūdent. Et hec pena erit illis q mō
noluerūt ɔfūdi siue erubescē i pctis ꝑpter
deū q tn̄ nō facerēt corā hoīb⁹. Exēplū hui⁹
Quidā bon⁹ vir cuidā fatue mulieri inseqn
ti eū vt cum ea peccaret dixit. Veni ꝛ seqre
me. Et cū eā duxisset ad foꝝ dixit. Modo
para te. Que dixit. Nō hic vbi hoīes vidēt
ꝫ i domo. At ille. Si tu nō vis h' op⁹ hic ex
ercere ꝑpt hoīes q viderēt: nec ego i domo
ꝑpt deū q videret. Et h' ē qd dr̄ his ꝟsib⁹.
Cum qd turpe facis q me spectāte rubeses
Cur spectāte deo non magis ipe rubes. Et
Boec. in fi. v. de ɔsol. Magna ē nob indita
bn̄faciēdi necās cū cūcta agam⁹ an̄ oculos
iudiciꝭ cūcta cernēꝭ. Quot mala fiūt i occul
to de⁹ nouit. Si tn̄ feceris pctm̄ corā deo ē
remediū vt nō ɔfūdaris inetnū vt. s. ɔfūda
ris ɔfitēdo. De q ɔfusiōe dr̄ Eccli. iiij. Pro
aīa tua nō ɔfūdaris dicē veꝝ. Est em̄ ɔfu
sio adducēs glām ꝛ grāꝫ. Quasi diceret ꝙ
duplex ē ɔfusio. qdā ē aliqꝝ q tm̄ verecūdā
tur ꝛ ɔfūdūt reuelare i ɔfessiōe pctā sua ꝙ
ea tacēt. ꝛ hec ē mala. Alia ē ɔfusio q ɔfun
dunt ꝛ verecūdāt in cōfessiōe: nō tn̄ sic qn
dicāt pctā sua cōmissa. ꝛ hec ē bona ɔfusio
ducēs ad grām ꝛ glām ex q ɔfūdit dyabo
l⁹ ꝛ ꝑ quā euadit ɔfusio etn̄a. q tāta ē vt eā
cogitare n̄ possum⁹. Secūda pena ɔfusiōis
erit ex sctōꝝ visiōe. Nō em̄ sol⁹ de⁹ videbit
pctā dānatoꝝ: ꝫ etiā tota curia celestis. Vn̄
Ber. Ignis vbiqꝫ ferox rupꝭ pugnabit ha
benis. Cūctaqꝫ cūctoꝝ cūctꝭ archana pate
būt. Sꝫ quō poterūt sctī angeli ꝛ alij bti vi
dere pctā dānatoꝝ cū nūꝗ̄ ad infernū de
scēdāt: ꝛ tāta sit distātia padisi ad infernū
Ad hoc dic Bonauē. in. iiij. di. l. q. iij. ꝙ sctī
vidēt i speculo etno penā reproboꝝ vt faci
at ad eoꝝ gl'iam cumulādā. Sꝫ qd hec co
gnitio faciet ad dānatoꝝ ɔfusionē: Dico ꝙ

faciet. Sic magis cōfundit latro dū ei⁹ fur tū cognoscit a tota curia alicu⁹ dn̄i q̄ȝ si a solo dn̄o: ita magis cōfundent ad min⁹ ex tēsiue ex cognitiōe curie celestis q̄ȝ si a solo deo cognosceret eoꝝ pctm̄. Scient eīn quō pctā eoꝝ fuerūt visa in iudicio a cūctꝫ ⁊ ad eoꝝ cōfusiōis cumulū recordabūt illi⁹ visio nis ꝯfundēd sicut si q̄s recordaret φ pctm̄ suū viris honestis fuit ⁊ ē notū ꝯfunderet ⁊ verecūdaret. Et vtiq3 hec erit magna cō fusio dū dānati sciēt pctā sua nota fuisse ⁊ eē virgini glose āgelis ⁊ sctis dei q̄ tot erūt i illa supna hierl̄m ciuitate. Et hec pena de betur illis q̄ sctōꝝ vitā deriserūt nec imitati sunt. Sūt eīn multi miseri q̄ deridēt ⁊ oblo quunt nō solū ꝯ sctōꝝ vitā: ſȝ etiā ꝯ xp̄m cō temnētes sua p̄cepta ⁊ cōsimilia. Exēplū i vitas pr̄m ⁊c̄. Illā g̃ ꝯfusionē dānati non hituri essent si voluissent sctōꝝ seq̄ vestigia vel dei p̄cepta ꝯspexisse ⁊ fecisse q2 scriptuȝ est in ps. Tūc nō cōfundar cū ꝑspexero i oī bus mādatꝫ tuis. Tertia pena ꝯfusiōis erit ex aspectu dānatorū. nā sic ex aspectu vicini tui ꝯfusionē pateri ex multꝫ pctīs tuis. imo mulier cōfundet i aspectu viri ex multꝫ suis miserijs. ita dānati vidētes mutuo sua pctā q̄ fuerūt eis pri⁹ occulta ꝯfundent. sic nunc multi ꝯfunderent si viderēt eoꝝ mala etiā ab h̄is q̄ sunt similes ⁊ talib⁹ pctīs macu lati. O de⁹ me⁹ quot cōfusionib⁹ cōfundent dānati q̄ tot erūt in illo carcere ꝑpetuo. naȝ a q̄libȝ demone ⁊ alio dānato cū eis ꝯfūdēt ꝟecūdabunt ⁊ exprobrabunt. ⁊ maxime hi q̄ maiorē oportunitatē salutꝫ hūerūt. Et p̄n cipalit verecūdabunt xp̄iani in q̄b⁹ appa rebit caracter baptismatꝫ. ⁊ pāpliusviri re ligiosi q̄ maiorē salutꝫ occasionē hūerunt. ⁊ ſm̄ φ maiora ⁊ pl̄a pctā habebūt. Confun dent q3 illi supbi demones q̄ de celo empi reo ceciderēt ⁊ maxime ille lucifer apostata cui dicet illō Ysa. xiiij. Quō cecidisti lucifer q̄ mane oriebaris? Corruisti in terrā q̄ vul nerabas gentes. q̄ di. in cor. t. in ce. ascē. su. ast. c. exal. so. m. sedebo in mōte testamenti in la. aqui. ascēdā sup altitudinē nubiū e ro silis altissimo. Uerūtamē ad infernū det ra heris in ꝓfundū laci. Hec cōfusio debet su perbis q̄ siles effecti demonib⁹ deū ꝯtēpse rūt volūtatē suā volūtati diuine p̄ferētes. Hec etiā pena debet illis q̄ nō verecūdant publice ⁊ palā peccare ⁊ suis malis exem plis alios corrūpe. De q̄b⁹ dr̄ Math. xviij. Qui aūt scādalizauerit vnū de pu. istis qui in me cre. expe. ei vt su. mo. asin. in co. eius ⁊ demer. in ꝓfun. maris. Quid aūt sit scāda lū dic̄ Nycol̄. de lyra. φ scandalū actiue est dictū vl̄ factū min⁹ rectū p̄bēs occasionem alteri ruine. Scādalizare igr̄ aliquē ē face re eū ruere in pctm̄ mortale ex dicto vel fa cto suo malo. ⁊ hoc ē ꝓprie nocumētū ex p te aīe qd̄ ē recte ꝯ caritatē. ⁊ iō faciēs aliuȝ sic ruere si faciat hoc ex intētiōe seu ex ad uertētia sp̄ peccat mortalit. etiā si factū vel dictū ex q̄ ali⁹ ruit nō esset de gn̄e pcti mor talis. sic dicēs mēdaciū iocosuȝ mulieri in tentiōe ptrahēdi eā ad adulteriū est pctm̄ mortale ex intētione finis. Qui g̃ scādaliza uerit vnū de pusillis. Dic̄ aūt pusillis. q2 nul lus scādalizat passiue nisi inq̄ȝtū pusill⁹. i. pue ꝟtutꝫ. q2 hō pfecte ꝟtutꝫ ex dicto vl̄ fa cto malo alteri⁹ non ruit in pctm̄. Expedit igr̄ ei. i. scādalizati actiue modo dicto vt su spēdat mola ⁊c̄. Loq̄t euāgelista ad modū terre palestinoꝝ i q̄ ꝯdēnati ad mortē liga to saxo ad collū p̄cipitabant i mare. Expe dit g̃. sensus est. i. meli⁹ esset hoī mori cor palit q̄ȝ ex malo suo exēplo facere aliū rue re in pctm̄ mortale. q2 ex hoc meret mortē etnā q̄ g̃uior ē morte tpali. Et iōo seq̄t. Ue mūdo ab scādalis. i. mūdanis hoib⁹. q2 nō curāt scādalizare pximos. Necesse ē eīn vt ve niāt scādala. Ibi nō est necessitas absoluta ſȝ tm̄ ex suppositōe. Si eīn hoies velint viue re mūdane ⁊ i oīb⁹ volūtatē suā adimplere ncc̄io seq̄t ad hoc scādalū alioꝝ. q2 nō for midāt pximos scādalizare. Uerūtm̄ ve hoi. i. cōmiatio pene etne si bi affligēde p quē scā dalum venit actiue. s. pximū scādalizādo. Hec ille. Tales igr̄ q̄ hic nō verecūdantur alios scādalizasse: in inferno verecūdabūt hoc fecisse. Quarta pena ⁊ vl̄tia ē cōfusio ex inspectu pctōꝝ. i. ex aspectu iteriori siue sue aīe quā q̄sq3 dānat⁹ videbit maculatā ⁊ tur pem ex pctō suo. Et ex hoc multū ꝯfundet Eze. xliij. Cōfundāt ab iniq̄tatib⁹ suis. Si cut hn̄s pulcrā vestē ꝯfundit etiā p se si ce ciderit i luto. O de⁹ me⁹ q̄ȝta ꝯfusio dānatꝫ q̄ tā pulcrā aīam a deo susceperūt. q2 ad ymagi nē suā. ⁊ eā ita sordide ꝯfuderūt. He ꝯfusio nes ⁊ alie pene pri⁹ dicte ⁊ ēt nō dicte ipis dānatꝫ i loco illo infernali erūt ꝑpetuo sine cessatōe. Eccl̄. xx. Cōfusio illoꝝ cū ipis sine intmissiōe. Sic g̃ de ifinitꝫ inferni dolorib⁹ pauca scripsi. Nō ei credo cor sufficē ad co gitādū nec os ad loq̄ndū q̄t ⁊ q̄ȝte miserie sunt i inferno. Qui g̃ vult fugē a vētura ira faciat dignos fruct⁹ pn̄ie. Qd̄ nob̄ ꝯcedat ih̄s redēptor nr̄. Cui sit laus honor ⁊ glia.

Expedita materia de loco infernali ⁊
enarum ibidē a dānādis tollerādarum q̄s idcir
o nob' de' voluit reuelare vt illas effugere
udeam' iux illō ps. Dedisti metuētib' te
gnificationē vt fugiāt a facie arcus.s.eťne
ānatiōis vt liberent̄ di lecti tui. Cōseqn̄t
idēdū ē de loco padisi eiusq̄ delicijs corpa
b'.s. ⁊ spūalib' qb' attracti ⁊ illecti q̄libꝫ
ꝫ dicere possit cū ps. Inclinaui cor meū
d faciēdas iustificatiōes tuas ꝓpter retri
tionē.supple in gl'a celesti bonis ⁊ iustis
summo bonorū oīum largitore tribuēda.
d quam modo nobis possibili cognoscē-
m tale thema proponemus.

Venite benedicti patris mei possidete para tū vobis regnū a cōstituti one mūdi. Math.xxv. De regno dicturi adiuuāte ie- su xp̄i gr̄a in q̄ pax summa
t ⁊ req̄es pfecta ⁊ q̄ est stat' oīm bonorū
gregatiōe pfect' vt ait Boeť.tria p̄ncipa
pūcta deducemus.
rimo vbi ponat̄ regni celorum habitatio.
ecūdo q̄ ⁊ qualis sit in aiab' gloriatio.
ertio q̄ ⁊ qualis sit in corpibus p̄miatio.
Et de hijs trib' dice' bm q̄ ex scripturis
ris ⁊ dict̄ doctorum intelligē valem'. Naꝫ
ait Aug.li.de triplici hitacl'o. Bōa regni
estis dicere vl' cogitare vl' intelligere vt
t null' pōt carne vestit'. Multo em̄ ma
a ⁊ meliora sunt q̄ cogitet̄ ⁊ intelligāt̄.
ī scriptū ē.i.Corum.ij. Ocul' n̄ vidit nec au
audiuit nec ī cor hoīs ascēdit q̄ ppauit
diligētib' se. Regnū nāq̄ dei oī fama ma
s.⁊ oī laude meli'. oī scia inūerabili'.oī
a q̄ putat̄ excellēti'. Regnū itaq̄ dei ple
ē luc̄ ⁊ pac̄ sapie ⁊ glie honestat̄ ⁊ dul-
dis.melodie ⁊ leticie ⁊ btitudis p̄enis ⁊
boni qō nec dici nec cogitari pōt. At lo
s īferni plen' ē tenebrarū discordie.odij
lticie.mibie turpitudis.amaritudis. of
siōis.doloris.adustiōis.famis.sit̄.ignis
tinguibil'.tristicie. vindicte p̄enis.⁊ oīs
li qō nec dici nec cogitari pōt. Ciues ce
ūt iusti hoīes ⁊ āgeli q̄rum rex ē de' omps.
ꝯ ciues īferni sūt ipij hoīes ⁊ demōes q̄
p̄nceps ē diabol'. Saciat iustos visio scō
hoim ⁊ āgelorum:⁊ sup oīa ipi' dei. cruciat
os ⁊ pctōres visio dānatorū hoim ⁊ de-
onū:⁊ sup oīa ipi' diaboli. Nihil ī regno
i desiderat̄ qō nō iuenit̄.s̄ i inferno nihil
iuenit̄ qō desideret.nihil sentit̄ neq̄ vr̄. In
regno dei nihil īuenit̄ nisi qō placꝫ faciat ⁊
delectat. At ꝯ.ī lacu mibie p̄enis nihil vr̄ ni
hilq̄ sētit̄ nisi qō displicꝫ cruciat ⁊ offēdit
Oē bonū i regno dei abūdat ⁊ nullū malū
oē malū hūdat ī carcē diaboli ⁊ nl'lū bonū
Null' īdign' ī regno dei suscipit̄. null' di-
gn' null' iust' ad īfernū trahit̄.s̄ Aug. Gau
dium aūt celestis patrie expedit cōsiderare
bm q̄ possumus intelligere triplici ratōne
Primo q̄a facit libēti' ⁊ feruēti' laborare.
Scdo q̄ dolorē laborāt̄ solꝫ valde mitigat̄
Tertio ꝯsolat̄ ne laborās valeat desperare
Prio fac̄ libēti' ⁊c̄. Laborās ei cito lassat̄
q̄n nescit p̄miū laboris sui.sed q̄n scit p̄mij
sui magnitudinē tūc laborē sustiet libet̄.sic
q̄ gaudia attēdit libet̄ bōa operat̄. Estote igr̄
fortes ī bello ⁊ pugn̄te cū āntiq̄ spēte ⁊ acci-
pie regnū eťnū. Video em̄ q̄ piscator vel
ali' laborator tota die ⁊ ēt q̄nq̄ nocte labo
rat vt lucret̄.xij. denarios vl' pauciores forte
q̄ntomagis si crederet mille marchas auri q̄
lis eēt āgustia quā n̄ sustīeret. Sed videm'
ad oculm q̄t ⁊ q̄ntos labores hoīes mūdi ꝓ
reb' trāsitorijs sustinēt tā ī terra q̄ ī mari.
Sic q̄ gaudia vite eťne pēsaret labores ꝓ il
la gl'a imarcessibili libet̄ assumeret. Eulgi
late igr̄ pigri ⁊ cogitate lucrari illō regnū
qō sp manet. Sꝫ q̄d ē qō te opteat facē ꝓ
eťno regno acq̄rēdo. Rn̄det xp̄s Mat.xix.
Si vis ad vitā ingredi sua mā data. Secū
da rō q̄ dolorē ⁊c̄.⁊ pl' dico q̄ q̄ gaudia il
la bn̄ attēderet penas ⁊ tormēta n̄ sentiret.
sic̄ de mult̄ martirib' legr̄. Modicū absintij
positū ī dolio mellis amaritudinē suā amit
tit. Sic si modicas tribulatōes nr̄as q̄s pa
timur ī illā maximā dulcedinē mergerem'
pfecto vel parum vel nihil sentirem'. Tertia
rō q̄ ꝯsolat̄ ⁊c̄. Cōsiderās em̄ q̄ p multas
tribulatōes oꝫ nos veīre ī regnū dei gaudet
ī tribulatōib' sperās illas eē viaꝫ pueniēdi
ad regnū. Optuit em̄ pati xp̄ꝫ ⁊ ita intrare
in gl'am suā. Qō igr̄ nos cū illud regnū du
dū p pctm̄ pdidim'. Nō igr̄ desperēt hoīes
ī tribulatōib' p̄ntis seculi s̄ patiēt̄ se hēant ⁊
gaudeāt q̄ tl'es pene si velim' sunt merito
rie vite eterne ⁊ regni padisi ad qō vocabi
mur p xp̄m si iusti fuerim' dū dicet his q̄ a
dextris ei' erūt thema ppositū Venite b.⁊c̄.
O q̄le gaudiū q̄nta exultatio q̄ntū tripudiū
q̄ntū festū scīs dei āgelis ⁊ hoīb' ⁊ toti cu
rie celesti in hac vocatione ⁊ inuitatiōe ad
regales nuptias ad visionē ⁊ dilectionē cū

ppetua tēsione illi⁹ deitatꝭ btissime. Si gau deat paup intromissus aulā regiā cui cibo rū ꝛ necessarioꝝ p victu ꝛ vnica refectione fiat sufficiēs admīstratio. quō nō magis si ne cōpatione gaudebūt iusti q̄ hic fuerunt paupes ꝛ mlta passi in introitu illi⁹ celestꝭ aule vbi ppetuo q̄cūqꝫ desiderabilia abundantissime ministrabuntur.

Videamus igit̄ prio de loco vbi erit tāta glia. Erit ne in padiso terrestri q̄ est loc⁹ delitiarū. de q̄ mgr̄ sen. di. xvij. ij. sic ait. Fateor tertiā opinionē m̄ placere. s. vt hō in padiso corpali sit posit⁹ q̄ in illo pncipio plātat⁹ accipi pōt: q̄ trā oēꝫ remotꝭ aquis herbas ꝛ ligna pducere iussit: q̄ ꝛ si pñtꝭ ecclie vl̄ future typū tenet ad litterā: tn̄ intelligēduꝫ ē eē locū amenissimū fructuosis arborib⁹ magnū ꝛ magno fōte fecūdū. Qd̄ dicim⁹ a pncipio. antiq̄ translatio dicit ad orientē. Vn̄ volūt in oriētali pte eē padisū lōgo interiacēte spacio vel maris vel terre a regionibus q̄s incolūt hoies secretū ꝛ ī alto loco situꝫ vsqꝫ lunarē circulū ptingētē. Vn̄ nec aque diluuij illuc puenerūt. hec ille. Nōne talis locus sufficere pōt hoi p loco sue glie. Rn̄det Bona. ī dubijs circa litterā eiusdē di. dicēs Qz duplex ē padis⁹ sm duplicē statū hoīs. scꝫ impfectū ꝛ pfectū. Scd̄m statū ipfectū padis⁹ ē loc⁹ amen⁹ ī ptib⁹ oriētis. de q̄ dic Damas. Paradis⁹ ei ē di manib⁹ ī edem plātat⁹ gaudij ꝛ exultatōis vniuerse proptuariū. In hoc aūt loco decuit hoīeꝫ poni vt eēt ei facilitas pueniēdi ad patriam ꝛ vt de⁹ hoi oñderet beniuolētiā cui locū amenissimuꝫ ad hitādū ppauerat: ꝛ sic amenitas exterioris hitacli correnderet delitijs interiorib⁹ q̄les hꝫ aīa q̄ ē tēplū di ꝛ hēbat aīa pmi hoīs. Extra aūt hūc locū debuit hō pduci vt melius cognosceret dei bn̄ficiū dū se videret q̄si aliūde adductū: ꝛ etiā vt oñderet p hoc q̄ hō nō erat fact⁹ ad ibi etnalit̄ hitādū: s̄ tēporalit̄ pegrinādū. Et qꝛ de⁹ pſciebat hoīeꝫ casurū siue hoīs casū ī padiso voluit eū collocare: vt p ei⁹ eiectionē de loco voluptatꝭ cognosceret sensibilit̄ q̄ta bona spūalia amisisset p culpā. cognosceret etiā nihilomin⁹ q̄ta eēt dr̄a int̄ eū q̄ dn̄o obedit hūilit̄ ꝛ eū q̄ ipꝫ ptēnit. Et sic dicūt doctores. paradisi corpalꝭ sit⁹ ē valde eminēs ꝛ alt⁹ ꝛ iux̄ eqnoctialē ī oriēte q̄dāmō vgēs ad meridiē. Est aūt tāte altitudīs vt illuc nō ascēdāt vapores ī aere eleuati. s̄ fuit ibi aer mūd⁹ ꝛ pur⁹ ydone⁹ statui ppetuitatis ꝛ ppt̄ puritate aeris ibi eē ptēpantiā caloris. Qz aūt dr̄ q̄ ad lunarē circulū ptigere h̄ nō ē dictu sm situ: s̄ sm q̄ndā pprietatē siue qꝛ pfort ī raritate ꝛ lumiositate trāq̄litate siue qꝛ vapores q̄b⁹ dn̄at lūa illuc nō ptigūt. ꝛ ī h̄ pa diso erāt ligna diūsi gn̄is. Varietas vo gnoꝝ sub trib⁹ drn̄cijs pphendit̄ sm q̄ triplicē vtilitatē hoīs potat ordinari aut e pte corpis aut ex pte aīe aut ex pte piūcti Si ex pte corpis sic erāt ligna fructifera pbebāt ei alimēta ad corpis sustētationē. ex pte aīe sic fuit lignū scie boni ꝛ mali q ordiabat̄ ad obediētie hoīs pbationē. S ex pte cōiūcti sic erat lignū vite qd̄ facieba ad hūane vite ppetuitatē. De hijs āt ligni duo tm̄ noīata sūt ppt̄ spāles effect⁹ ppt̄ q̄ de⁹ illa duo ligna collocauit ī medio padi ꝛ vnū posuit iux̄ alteꝝ vt ex vno pciperet hō fectū amoris. ꝛ ex alio affectū timoris: ꝛ q̄ opposita iux̄ se posita elucescerēt. ꝛ faciēd abstinentiā ob vno mereret̄ hr̄e sufficiēte refectionē ab altero. Et h̄ ē qd̄ dic Aug. i ci. di loq̄ns de pmis pentib⁹. Stat⁹ imorta tatꝭ eis de ligno vite qd̄ ī medio padisi cu arbore vetita sil̄ erat mirabilit̄ dei gr̄a mo strabat̄ tn̄ ꝛ alios sumebāt cibos ppt̄ vna arborē q̄ fuerat int̄dicta. de⁹ āt hoi lignū lud phibuit ppt̄ obediētie meritū acqre dū ex pte hoīs ꝛ ppt̄ oñdēdū sue iurisdici onis dn̄iuꝫ qd̄ hēbat ī hoīe vt p h̄ discere q̄ deo deberet eē subiect⁹ ꝛ q̄tū etiā differ int̄ eū q̄ obedit ꝛ eū q̄ ptēnit ei⁹ ipiū. Null igr̄ fiebat ex h̄ hoi iiuria: ī mo fiebat vtilit dū pcipiebat̄ ad ei⁹ eruditōnē ꝛ meriti āp ficationē. qd̄ si prīū euenit hoc fuit ex culp sua ex q̄ pūtit sibi bonū ī malū sic impijs pctōrib⁹ bōa puertūt̄ ī malū: ppt̄ isti⁹ tn̄ eu t⁹ puisionē nō debuit de⁹ dimittere dare m datū. qꝛ ordo ꝛ decor q̄ attēdit̄ ī operib⁹ de sm regulā dīne sapīe nō dꝫ itmitti ppt̄ i cōmodū alicui⁹ spālis creature. preterea e illo malo ꝛ exīde seq̄nti potat de⁹ ꝛ sciebat mlto magis bonū elicere. Et vt dic mgr̄ d xx. ij. cōpleto nūero electoꝝ omēs simul a meliora trāsferēt̄ vt eēnt sic angeli dei ī ce dicit tn̄ magr̄. Incertū nob relinq̄t̄ vtrū mul transferentur an p successiones. hec i le. Ecce igit̄ paradisū terrestrē descriptum quo ad aliqua. ꝛ patet q̄ ille post resurre ctionē nō erit locus in quo erit beatitudo perpetua. Est igitur alius locus multo n bilior illo qui sm statū perfectuꝫ hominis ipsi congruit. scilicꝫ celū empireuꝫ. de qu

celo dicit magister.ij.di.ij.q dicit empire
m.i.igneū a splēdore nō a calore quod sta
m factū angelis repletū est. Et Bonauē.
.ij. super snias. Notādū inqt q quattuor
erūt primo data.s.celū empireū. angeli
natura.materia. et tpus. Ratio vna qa i
incipio debuerūt pma i omni genere da
.s.i rebus et mēsuris et i reb' corpalibus et
ualibus.et i corpalibus actiuis et passiuis
m igit pma inter subas spūales est ange
s. pma inter subas corpales actiuas est
lū empireū.et pma inter passiuas est ma
ria elemētoꝝ.et prima inter mēsuras est
us.q nō tm dicit mēsurā duratiōis: sed
ā egressionis.iō hec quattuor dicūtur p
creata. Hec ille. Ecce igr charissime vbi
it tua ppetua māsio q i celo ēpireo. Bo
uē di.ij.inquit. Quis sctī parū loquātur
hoc celo quia latet nros sensus.et pbi.ad
inus tn ponere est celū empireū sicut dic
ra scriptura Geñ.j. In principio creauit
s celū et terrā et c. Strab' exponit de celo
pireo et hoc pbat per lrām sequētē.quia
mamētū et celū aqueū facta sunt secūdo
e. Et Damascen' hoc exponit. In princi
o creauit de' celū.i. sine stellis sperice for
e. Ponēdum est etiā illud celū.q persua
t rō finis triplex.vna ē pfectio vniuersi.
ia est ppt motū firmamēti.et tertia prin
alis ppt hitationē hoīs beati. Et qm fi
s iponit necessitatē hiis q sunt ad finē p
er pfectionē vniuersi necesse ē ipm esse
iforme.q cū celū sit luminosū difforme
nō eēt vniforme nō eēt vniuersum ple
ppt motū firmamēti ponēdū ē ipm esse
obile vt mot' mobilis fiat circa imobile
cētrū et intra ptinēs imobile. Tertio ppt
tationē hoīs beati ponēdū ē celū ēpireū
ositatē pfecte vt hitatio pgruat suo hita
i. Ex hijs g colligit qre sit factū cui' sit
positiōis int alios celos.q vniforme im
bile et luiositatē pfecte. Hec Bonauē. Ad
ositū huius dr i passionali sctōꝝ et festo
ēsiōis. In hoc igr celo empireo xps resi
t et ē spālis et ppria ei' māsio et angeloꝝ
lioꝝ sctōꝝ. Et pgruit hec hitatio hitāti
Illud em celū ceteros celos excellit di
itate.tpe.situ.et ābitu.et iō ē pueniēs hi
io xpi. q oēs celos rōnales et itellectua
trāscēdit dignitate.etnitate.situ imuta
itatē.et ābitu prāq. Est etiā pgrua hitatio
ōꝝ angelorū et hoīm q fuerūt vniformes
patiōe.imobiles i dilectiōe. et luiosi i fi

de siue i cognitiōe. Hec ibi. Rich. de me.vt.
ij.di.ij.ait. Hoc celū sctīs angelis ē repletū
nō repletiōe occupationis: s q oēs angeli
ibi creati fuert. Sic ciuitas dr repleta hoī
b' qn hitatores ei' in sufficiēti et apto nūe
ro sunt. Hec ille. Hec hitatio sctōꝝ angelo
rū et beatoꝝ dr vt iā dictū ē celū empireū
padisus domus dei regnū.terra viuētiū.et
multis alijs noib' noiat. de qb' post dicet
sad. De hoc celo dr Baruch.iij. O isrl q ma
gna ē dom' dñi et ingēs loc' possessiōis ei'
magn' et nō hz finē excelsus et immēsus. O
kmi qs poterit ad hūc locū puenire. Quātū
gaudebit qtū exultabit et letabit sol' deus
nouit. O de' me' qtū nos diligis q nob car
nalib' et miseris pctōrib' tantū et tale pala
ciū ppasti. Scūs tho.iiij.li.9 gētiles. capi.
lxxxvij.ait. Q loc' dz pporcionari locato cō
sequēs ē q cū corpa resurgētiū ppetatem
corpoꝝ celestiū psequent etiā in celis locū
habeāt vel magis sup oēs celos vt sit cum
xpo sint.cui' virtute ad hāc gliam pducet
De q dic apo.ad Ephe.iiij. Qui ascēdit su
per oēs celos vt adimpleret oia. Friuolū
aūt videt 9 hāc diuinā pmissionē ex natu
rali elemētoꝝ inclinatione argumētari qsi
ipossibile sit corp' hoīs cū sit terrenū et bm
suā naturā infimū locū hñs sup elemēta le
uia eleuari. Manifestū em est q ex virtu
te aīe est q corp' ab ipa perfectū inclinatio
nes elemētorū nō sequat. Ipsa em aīa sua
virtute etiā nūc ptinet corp' qdiu viuim'
ne ex 9rietate elemētoꝝ dissoluat et virtute
etiā aīe motiue corp' in altū eleuat et tanto
āpli' qto virt' motiua fortior fuerit. Ma
nifestū est aūt q tūc aīa pfecte virtutē erit
qn deo puisionē piūget. Nō igr dz graue vi
deri si tūc vtutē aīe corp' ab oī corruptiōe
seruet imune. et supra qcūqz corpa eleuet.
Nec etiā huic pmissioni diuine ipossibilita
tē affert q corpa celestia frāgi nō possunt
vt sup ea corpa gliosa subleuent. q a vtute
diuina hoc fiet vt corpa gliosa sit. cū alijs
corpib' esse possint cui' rei iudiciū in corpe
xpi pcessit dū ad discipulos ianuis clausis
intrauit. Hec.s.Tho. De hoc g regno nobis
pmisso dr. Venite bñdicti patris mei et c.

Ed q gloria corpis
erit ex redūdantia glie ipi' aīe
spāliter: iō pnter dicēdum ē de
gloria ipsius anime que erit in decem.
Primo erit dei nostri clara cognitio.

Secundum eiusdemq; tota dilectio.
Tertium perpetua ac firma tentio.
Quartum verum gaudium τ leticia.
Quintum omnium rerum abundantia.
Sextum honor magnus insuperabilis.
Septimum animarum decor mirabilis
Octauum completa pax interminabilis.
Nonum satietas desiderabilis.
Decimum felicitas inuariabilis.

Sed quid dixi.x.cū dicat̄ i fine libri de cō pendio veritatꝭ theologice ꝙ tot ibi τ tāta sint gaudia ꝙ omnes arismetrici hui⁹ mū di non possent ea enumerare. omnes geo metrici non possent ea mensurare. omnes grāmatici dyaletici τ rethorici non possent ea sermonib⁹ explicare. q2 ocul⁹ ñ vidit nec auris audiuit τc. Dixi ḡ decē ad aliquā cō solationē nr̄am exhortationē τ desideriū in flammādu3 vt sic virtuose hic viuamus vt ibi ꝑuenire valeam⁹. Ut aūt ōndit doctor sctūs i.iij.ꝯ gētiles.c.xiiij. finis cuiuslib3 rei est in qȯ terminat̄ appetit⁹ ei⁹. Appetitus aūt cuiuslib3 rei terminat̄ ad bonū. Sic ei phī diffiniūt bonū. Qȯ oīa appetūt. Finis igit̄ oīm est bonū. Dic etiā.c.xxiij. ꝙ cogni tio diuina finis vltim⁹ hoīs est τ cuiuslib3 intellectualis sube. Joh.xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū veꝝ deū τ que3 misisti iesum xp̄um. Finis igr̄ intellect⁹ τ bonū est veꝝ τ ꝑ ꝯn̄s vltim⁹ finis p̄miū ve rū. Est ḡ vltim⁹ finis hoīs cognoscere deū. Hec ille. Petr⁹ de acq̄la i.iiij. ait. Finis cu iuslib3 rei hn̄d eē ab alio ē duplex.s. finis cu ius τ finis q̊. Finis cui⁹ τ exterior ē deside rabile ꝑfectū. ꝟ finis interior siue q̊ est oꝑa tio mediāte q̄ ꝯiūgit̄ res ipi p̄ncipio. Et q2 beatitudo ꝟm oēs ē finis rōnalis creature idō ꝯformit̄ distinguit̄ duplex beatitudo.s. vna interior formalis τ cāta.s. vltima oꝑa tio ꝑfecta ad quā pōt beatificabilis natura attingere. Alia ē beatitudo exterior obiecti ua τ increata.s. vn⁹ de⁹ τ trin⁹. τ ista vocat̄ beatitudo obiectiua. q2 ex ista in tali beato btītudo causat̄. Scdm ꝙ dic̄.b. Augu.i. de doctrina xp̄iana. Res q̄ nos beatos faciūt sunt pater τ filius τ spūssanctus beatitu do aūt formalis ꝯsistit in ꝯiunctione cum obiecto nobilissimo. Hec ille. O q̄ꝫtū gau dium videre clare tam perfectissimū obie ctum. Cogita q̄ꝫtū gaudet homo videre rē pulcherrimā quā multū desiderabat vidē. ꝟ vere nihil est vel quasi nihil de visiōe cu iuscūq3 rei create q̄ꝫtūcunq3 pulchre τ gau

dio⁹ eius in comparatione ad illā visione3 ue intellectionē beatā. Hec autem visio c ra erit de quattuor. Nam
Primo videbunt deū in quē pri⁹ credide
Secūdo videbūt sctōs q̄ tāta bōa merue
Tertio videbūt pctā q̄ antea cōmiserun
Quarto videbūt ifernū ꝙ prudēt̄ euaseri

Primo igit̄ videbūt deum τc. De qua sione ait beatus Aug. in lib. de triplici hab taclo. Sicut em̄ per speculū vitreū trina n bis visio ministrat̄: quia nosipsos τ spec τ quicquid est prius videmus. Sic spec diuine claritatꝭ τ ip̄m deū videbimus q̄ꝫ possibile est creature: τ nosmetip̄os τ cet ros vera τ certa scīa cognoscem⁹. Tūc iu stis manifestū erit ꝙ vnus ex vno nat⁹ alter ex duobus ꝓcessit. τ quō pr̄ nō p̄ce sit filium tp̄e τ origine. nec spm̄.s. τ quom do mūdus erat in deo anteq̄3 in memetip̄ esset mūdus. Tūc videbūt suas aīas τ v tutes intimas τ spūs angelicos. Hec Aug Albertus magn⁹ in sacramētali. Tanta quit erit scīa ꝙ preteritoꝝ p̄ntium τ futu rorum nihil latebit τ plus sciet vetula qu lib3 in illa glīa q̄ꝫ oēs clerici τ phī scire p tuerunt in hac vita. i. Coꝝ.xiij. Uidem⁹ nū ꝑ speculum in enigmate: tūc aūt facie ad ciē3. Nūc cognosco ex parte: tūc aūt cogn scam sic̄ τ cognitus sum. Glo. Nūc em̄ ym gines veritatꝭ per fidē vident̄. tūc res ip vel speculū est aīa in cui⁹ aliquo modo de cognoscimus: ꝟ in enigmate. i. obscure. tū aūt videbimus facie ad faciē. i. manifes a simili vultu se intuētium. Est em̄ qued visio huius tp̄is. Erit altera futuri. Ista fidē: illa erit ꝑ spem. Et nūc nō alij solū se etia3 ego cognosco ex ꝑte. i. obscure impf cte. Tūc aūt cognoscā sicut τ cognit⁹ su3. videbo ꝓmissa sic̄ videor a ꝓmittēte. i. co gnoscā deū sic̄ τ ip̄e me cognouit. O q̄ ioc dū erit habere clarā noticiā tam ꝑfectis me nature. Nos em̄ experimur hic ꝙ dū v demus aliquē bonū clericū τ sapiēte3 m tum vellemus hr̄e sciam illius: τ dicimu Utinā talis posset mihi dare sciam suā d morietur τ ego superuiuam. Sciētia aūt deo clare nota maior erit om̄i scīa hoīs hu mūdi. Uñ beatus Aug.xxij. de ci. Deus it nobis erit cōspicuus vt videat̄ spū a sing lis nobis in singulis nobis videat̄ ab alte ro in altero videat̄. a semetip̄o in semetip videat̄ in nouo celo τ noua terra. atq3 i c que tunc fuerit creatura videat̄. Hec ill

et breuiter sicut intelligo vbicꝫ ꝛ in quocū videb. deus. sicut ꝛ nūc angeli vbicūꝫ sit siue in celo siue in terra vident deum. ꝛ boni latronis aīa in inferno vidit deum are ꝛ fuit beata. ꝫ hec visio dr̄ padisus di nte xp̄o eidē. Luc. xxiij. Hodie mecū eris padiso. Jn cōpendio veritatꝫ theologice pma dos aie est cognitio qua diuina es ntia videbit ab oib⁹ tota ꝫ nō totalit. i. n̄ est infinita. Uidebit tn̄ diuina essentia pidius ab vno ꝙ ab alio. sicut idez sol uersimode a diuersis aspicit. vl eadē lr̄a diuersis legit diuersimode ꝫm ꝙ oculus gis vel minus est dispositus. Nā inꝙtū potētia magis erit pfecta in lumīe glē alta tāto pfecti⁹ opabit circa vnū ꝛ idē iectū. Uidebim⁹ ergo deū in se ꝛ deū ī no . ꝛ nos in deo: ꝛ deū in creaturis. ꝛ creaas in deo. Hec ibi. Notādū tn̄ ꝙ essenti vt infinitā ondit beatis vt in qua pmo ncipalit ꝯsistit beatitudo creatura aūt in ipa nō nisi ex ꝯnti ꝛ comitāt. Unde g. in. v. ꝯfessionū. Qui videt te ꝛ nō illa s est. qui videt alia ꝛ nō te nō ꝑpt hoc tus. qui videt te ꝛ illa nō propt hoc bea ꝫ propt te solū beatus. Et videt aliꝗ ꝙ intellect⁹ creat⁹ possit ꝑficere in co torū multitudine circa creaturas visas ssentia diuina absꝫ pfectu ei⁹ in cogni nē essentie diuine. qꝛ p cognitionē illarū iuina essentia nō augmētat essentialis titudo nec p illoꝝ subtractionē diminua . tn̄ aliqs mod⁹ beatitudīs ꝯsistit ī creris. Un̄ Aug. Nō cognitꝫ ydeis nemo sa s pōt esse. Nota etiā ꝙ de⁹ illabit ipis ꝫm familiarissimā intimitatē. Jllaps⁹ ei duplex ē. vnus essentie dei ī essentia ꝛ hoc illapsu cōseruat eā in esse: ꝛ sic il oī creature intimādo se essentie illius tū de⁹ intimior est cuilibet creature ꝙ sibi. Sic aūt nō beatificat: qꝛ sic ois cre ra eēt beata. Ali⁹ illapsus dei est vt ob i in bn̄ esse aīam pficiēꝫ. ꝛ ex ista intimi nihil apparet nisi ꝗsi de⁹. Sicut ferrū ens in igne lucet ꝛ ardet vt ignis: sic ꝙ apparet aliud esse ꝙ ignis ꝛ hoc est ex etratione ignis in ferrum. Jllabitur deus in potentiam intellectiuam ꝛ m purgando amplius illuminat vt vi t clarius. Et hec sit mira ꝛ itellectu dif ia p statu isto. Hec aūt visio beata suc it fidei p quā mereamur ad hanc claraz onez puenire. Jn libro de virtutib⁹. Ex

fide cū fidei rectitudine ꝗsi ex pfecta argu mentatiōe vita eterna infert. Ex fide cum vite prauitate mors eterna cōcluditur. Et Bern̄. in sermone de vigilia dn̄i. Jllumine mus nobis lumē scie priusꝙ de huius mū di tenebris trāseam⁹ ne de tenebris trāsea mus ad tenebras sempiternas. Que est aūt ista scia. Profecto scire. qꝛ veniet dn̄s. ꝛ sic qn̄ veniet scire nō possumus at si quis ista scia est oīum. Quis em̄ nesciat vel noieten⁹ fidelis quia venturus est iudicare viuos ꝛ mortuos ꝛ reddere vnicuiꝙ iuxta opa sua Sed vere nō oīm ista est ꝫ nec multorum Paucoꝝ est. qꝛ reuera pauci sunt ꝗ saluantur. Putas qꝛ cū illi qui male fecerint exul tant ꝛ letant in rebus pessimis vt sciāt vel recogitent qꝛ veniet dn̄s. Si dixerint ipsi tu noli credere qꝛ qui dicit se nosse deuz ꝛ mādata eius nō custodit mendax est. Non em̄ ita se oī impuritate pollueret si dn̄m vē turū fore scirent ꝫ formidarēt ꝛ vigilarent vtiꝙ nec sinerēt tā grauit perfodi domum seu ꝯscias suas. Scia aūt illa in pmo gdu opat penitudinē ꝛ dolorē. ꝛ risum in luctū cantū in planctū ꝛ gaudiū in merorē ꝯuer tit vt incipiant tibi displicere que vehemē ter ante placuerant. ꝛ illa specialit horreas que specialiter appetebas. Jn secūdo vero gradu opatur correctionē vt iam nō exhibeas mēbra tua arma iniquitatꝫ pctō. ꝫ coherceas gulā. iugules luxuriā. superbiā deprimas. ꝛ facias seruire sctītati corpus qd ante seruierat iniquitati. Penitudo em̄ sine correctiōe nō prodest. Qui em̄ baptizat a mortuo ꝛ iteꝝ tāgit eū nihil proficit laua tio eius. ꝫ hec diutius hr̄i n̄ possunt nisi circa se multa circunspectiōe mēs nr̄a indefessa vigilet ꝛ attendat. Jn tertio gradu operatur sollicitudinem vt iam incipiat sol licitus ambulare cum deo suo ꝛ ex oī parte scrutetur ne vel in leuissima re tremende il lius maiestatis offendat aspectus. Jn peni tudine attenditur in correctione ardet. in sollicitudine lucet ꝛ interius ꝛ exterius renouatur. Hic iam respirare incipit a tribulatione malorū ꝛ dolore ꝛ timoris magni tudinem spirituali leticia temperare ne suorum enormitate scelerum habundantiori tristitia absorbeatur. Hinc ꝛ si timet iudicem sperat in saluatore cum iam in animo timor ꝛ leticia obsequitentur ꝛ obuient sibi. Plerumꝗꝫ timor leticiam superet. Leticia sepe timorem excludat. Et infra sui

gaudij archanū felix ꝯſcia ī luctamīe hmōi
indeſinēter ꝯficit̄ donec qđ mortale eſt ab
ſorbeatur a vita donec euacuetur timor qui
eſt ex parte ⁊ ſuccedat leticia quod perfe-
ctum eſt. quia nō timor ſempiternus ſed le
ticia ſempiterna erit. Hec ille. Hec eſt igit̄
fides cui ſuccedit viſio clara. De hac eſt ar
ticulus dicens. Credo vitā eternā. Ideo q̄
habet fidē de vita eterna ſollicitus debꝫ eē
quō illi prouideat. Si cū tanta ſolicitudīe
prouidet̄ huic miſere vite de qua nemo cer-
tus eſt per diez. q̄tā ſollicitudo debet eſſe
prouidendi illi vite de qua cert⁹ eſt ꝙ erit
eterna. Et ſi dicat̄ ꝙ vn⁹ eſt interit⁹ hoīs
⁊ iumētoꝝ. Eccl'ia. iij. Dicēdū eſt ſicut Gre
gorius. ꝙ Salomō in illo libro diuerſas ꝑ
ſonas in ſe ſuſcepit. ⁊ qñ dicit ꝙ mens im-
perita ſentit: vt in verbo propoſito. qñqꝫ ve
ro ꝙ rō bene diſpoſita decernit vt eiuſdē. ſ.
Quid habet amplius ſtulto ſapiens niſi vt
ꝑgat illuc vbi eſt vita. Et eiuſdē. q. Corda
filioꝝ hoīm implent̄ malicia ⁊ cōtemptu i
vita. ſ. ⁊ poſt hec ad inferos deducent̄. Et ſi
dicatur iteꝝ illud apl'i. i. ad Thy. vi. vbi di
citur de deo qui ſolus habet immortalitatē
Rn̄deo ꝙ ibi immortalitas ꝓ immutabili
tate accipitur quā nō habet creatura ꝑ na-
turā ⁊c̄. Primū igitur premiuꝫ beatoꝝ erit
diuine eſſentie clara viſio. que viſio clara
viſione obſcura acquiritur. qꝛ ſcriptū eſt in
ps̄. In lumine tuo videbimus lumen. Se-
cunda viſio ſiue cognitio erit illius ſacratiſ
ſime virginis matris dei marie: tot miliuꝫ
angeloꝝ ſctōꝝ ⁊ ſcrāꝝ. O quis poſſet penſa
re illius ſocietatis pulchritudinē decorē ⁊
ornatū. Sta ⁊ demorare in hac cogitatione
Nec hic loquor de viſione corꝑali ſed intel
lectuali que nobilior erit multo viſione illa
corporali de qua dicet̄ infra. Si pulchrū eſt
videre regē aut reginā in decore ſuo: q̄ pul
chrius erit videre illā reginā celi in glīa ce
li. de qua ꝓpheta ait xp̄o. Aſtitit regina a
dextris tuis in veſtitu deaurato circūdata
varietate. i. charitate illa qua diligit̄ a deo
⁊ deum diligit ⁊ alijs virtutibus videbit̄ ꝙ
ip̄a ſit mat̄ dei ⁊ quō filiū dei cōcipere meru
it. peperit manens virgo. lactauit. nutriuit
⁊ portauit: ac in paſſione aſſociauit. quō per
eā mundus redēptus eſt; ⁊ angelica ruina
reparata. q̄tus honor illi a deo ab oīb⁹ an
gelis ⁊ ſanctis exhibet̄ cogitet qui pōt. Ui
debitur quō ſit exaltata ſuper oīs choros
angeloꝝ: ⁊ breuiter tot ⁊ tāta mirabilia de

ea cognoſcent̄: ꝙ mortalis pēſare nō poſſe
imo etiā oēs ordines angeloꝝ cū admira
one ip̄am cognoſcent ⁊ videbunt. Uideb
etiā quilibꝫ beatus nouē ordines angelo
de quibus dr̄ Dan̄. vij. Milia milium mi
ſtrabant ei: ⁊ decies centena milia aſſiſte
bant ei. Ubi ait Ni. de lyra. Notāduꝫ ꝙ h
ponit̄ numerus determinatus pro indete
minato. quia angeli ſunt ī maximo nume
ro nobis indeterminato. Quantū igit̄ m
rabile videre tot āgelos. Sic regina ſabb
vt dr̄. iij. Reg. x. videns ſapīam ſalomoni
⁊ ordinē miniſtrantiū veſteſqꝫ eoꝝ ⁊c̄. no
habebat vltra ſpiritū vt diceret ad regē ve
eſt ſermo quē audiui in terra mea ſuꝑ ſe
monibus tuis ⁊ ſapīa tua ⁊ non credeba
narrantib⁹ mihi donec ip̄a vidi oculis me
q̄tomagis debemus credere eſſe mirabil
videre illius regis regū ordinē ſibi aſſiſte
tium angelorū. Quanta eſt comparatio ſ
lomonis ⁊ ſue domus ad domū regis ete
ni. Certe quaſi nulla: imo nec proprie poſ
mus capere donec videamus illius dom
eterne pulchritudinē. quid dicā de viſio
tot ſanctoꝝ ⁊ ſanctaꝝ de quibus Apoc̄. v
Audiui numeꝝ ſignatoꝝ centū quadrag
ta quattuor milia ex omni tribu filioꝝ iſ
Ex tribu iuda ⁊c̄. Et ſequit̄. Poſt hec vi
turbā magnā quā dinumerare nemo po
rat ex omnibus gentibus ⁊ tribubus ⁊ p
pulis ⁊ linguis ſtantes ante thronū in c
ſpectu agni amicti ſtolis albis ⁊ palme
manibus eoꝝ. Unde hic ponit numeꝝ e
ctorum de iudeis: ⁊ poſtea de gentilib⁹. ib
Poſt hec vidi. Et quia pauciores fueru
electi de iudeis: ideo ponit̄ certus nume
⁊ finitus. ſ. cxliiij. de gentilib⁹ vero pon̄t
numerus infinitus. tn̄ per hunc numeru
ſm̄ vnaꝫ gloſam intelligit̄ numerus oīu
electoꝝ quia eſt certus ⁊ finitus deo. Po
ea ponitur incertus numerus eorū dē qu
nobis eſt incertus. Itē abbas Ioachim
cit. c. propter promiſſam beatitudinem. I
eo enī trāſitur a leua ad dexteraꝫ. xl. ꝓpt
decalogi impletionē ⁊ euangelici ſacram
ti ſignificationē. iiij. ꝓpt̄ virtutū exercita
onem. millenarius propt̄ omnimodā ꝑf
ctionē. Un̄ mille eſt nomen vltimuꝫ in n
meris nec eſt vltra propriū nomē niſi ſu
ptum ex prioribus numeris. Uidere erg
tot ſanctos valde glorioſum eſt. Fugian
malas ſocietates ne tam grata ſocietate ꝑ
uemur. trāſeamus cū regina ſabba ab hi

errenis ad cōtemplandam illam celestem
herusalem dicēte Aug.in enchyridion.Si
ōsiderem⁹ fratres charissimi que ꝛ quāta
int q̄ nobis ꝓmittunt̄ in celis vilesceret
o omnia q̄ habentur in terris. Et seqtur.
ue autē lingua vel quis intellect⁹ capere
fficit illa supne ciuitatis quāta sint gau
a angelorum choris interesse cū beatissi
s spiritib⁹ glorie cōditoris assistere pre
tē dei vultū cernere incircūscriptū vide
nullo mortis metu affici incorruptionis
nere letari. Hec ille. Cōsideret igitur q̄s
te societatis iocūditatem leticiā ꝛ gau
i. Si pulchra societas hui⁹ mūdi bonorū
orū gaudētiū ꝛ letantiū letificat aliquē
illud ap̄li. Gaudere cū gaudētib⁹. Ro.
q̄to mag̃ visio tante societatis.s.tot an
oꝝ sanctoꝝ ꝛ sanctarū erit glo͡sa. Solus
s ꝛ hij q̄ hac leticia pfruuntur tm̄ noue
t gaudiū. De hac autē visione beatifica
tur beatus Aug. in li. de triplici habita
o dicēs. Jn hac visiōe trina sciētia pasci
homo. Sicut enī p̄ speculum vitreū tri
obis visio ministratur. quia nosipsos
eculū ꝛ quicq̄d presens est videm⁹. Sic
speculū diem claritatis ꝛ ip̄m deum vi
im⁹ q̄ntum possibile est creature ꝛ nos
s ꝛ ceteros vera ꝛ certa sciētia cogno
mus. Tūc abdita creaturarum ꝛ inferni
do deū videbim⁹: tūc iustis manifestuȝ
quomodo deus est inuisibilis nisi p̄ gra
upple icōparabilis ꝛ sine fine ante oīa
q̄d interest inter nasci qd̄ ad filiū perti
pcedere qd̄ ad sp̄m sanctum: excepto
nus ex alio natus sit. alter a duobus p
ꝛ quomodo pater nō precessit filium
ore: sed origine: nec sp̄m sanctum. Hec
. Sed dixi tertio q̄ beati videbūt pec
q̄ ante cōmiserūt. Sed dicēt quis. quō
rit verū cum peccata eorū sint per con
onem ꝛ cōfessionē deleta ipso deo specia
indulgente ꝛ illa remittente: sicut ora
opheta dicēs. Et s̄m multitudinem mi
tu. del. ini. meā. Si sint ergo deleta quō
būtur: ꝛ a quo videbunt̄. hoc est qd̄ ait
lm⁹ li. de silitudinib⁹ di. Quid est h̄ pec
q̄ feci scient oēs. Ad hoc ea ꝯfessus suȝ
erent̄ vt nulli ampli⁹ panderent̄. Et
det sub hijs v̄bis. Cum tu in illa glo
o omni criminum sorde purgatus vul
i presens astiteris. ingrat⁹ ne ei pote
se pro tanta misericordia quā tibi fe
missis illis delictis. Non inquies. Et

vnde grās ages si nihil eoꝝ vnde iure grās
illas debeas in tua memoria habes. vt igit̄
in illis laudib⁹ eternalit̄ iocunderis semper
de quāta miseria sis erut⁹ vt puto coronaȝ
i. gaudiū habebis. Cū ergo singuloꝝ cōsciē
tie singulis pateāt cōfiteri audeo: ea q̄ȝ pec
cata cūctis alteroꝝ patere p quoꝝ curatio
ne tu deo gratiosus existes assidue. non ad
tuā cōfusionē: sed ad magnā dei misericor
diā: eiusq̄ȝ glorificationē: tuāq̄ȝ cōgratula
tionē. Nō enī p peccat̄ maior cordis angu
stia premet scelerū tuoruȝ magis pudebit
q̄ aliquē magis olim vulnerib⁹ sauciū: iāq̄ȝ
ab oī parte sanatū aboliti languoris mole
stia p̄mit. Cū integra sanitas: pfecta mun
dicia: plena remissio: secura oīuȝ offensionū
impunitas: tibi certo artu serit cognitio vel
recordatio peccatoꝝ tuoꝝ: in nullo tibi ma
gis horrori vel confusioni valebit q̄ est mō
beato Petro ap̄loꝝ p̄ncipi abiuratio sua q̄
christū negauit. btē marie magdalene pctā
sua: ꝛ multis alijs quib⁹ multa sunt donata
crimina. vn̄ sup h̄ agnit̄ delictis velut enor
mi ac feda infirmitate pietas virtus sapiē
tia medici qui te sanauit sublimi⁹ a cūctis
admirabit̄ laudabitur ꝛ magnificabitur.
Laus aūt ꝛ magnificētia glorie dei si bn̄ ad
uert̄ tua glīa est. Hec Anselm⁹. Hoc quippe
ē qd̄ ait ap̄ls Ro. vi. Scim⁹ q̄m diligētib⁹
deū oīa coop̄. in bonū hijs q̄ s̄m ꝓpositū vo
cati sūt sc̄ti. s̄m ꝓpositū. i. s̄m dei p̄destinati
onē vocati sūt sancti. vn̄ glo. iterli. Scim⁹ h̄
q̄m di. deum. i. mandata dei seruātib⁹ oīa ꝓ
spera siue aduersa siue etiā preterita pecca
ta ꝯuertūtur in bonū. i. in eternā beatitudi
nem vt per excellētiam dictū sit quasi bonū
bonoꝝ. Et si de peccat̄ remissis a deo sit glo
ria ꝛ iocūditas q̄d erit de meritis: vtiq̄ȝ bea
tus gaudebit se v̄tuose vixisse: ꝛ carnis mū
di ꝛ demonis tēptationes supasse et forte
maius erit gaudiuȝ se bona fecisse q̄ mala
euasisse: ꝛ ro esse pōt. q̄ ex bonis merit̄ acq̄
ris gloriā illā sempiternā: sic ex pctō morta
li acq̄ris dānationē eternā. ꝛ q̄to plura me
rita feceris tāto ampli⁹ p̄miaberis dicente
christo Joh. xiiij. Jn domo pr̄is mei mansi
ones multe sunt. Domus pr̄is ait Nycola⁹
de lyra h̄ vocat̄ gloria celestis in q̄ sunt mul
ti gr̄dus ꝛ distictiones. q̄ꝛ q̄uis sit idē obie
ctū btītudinis nullā diūsitatē habens: tn̄ ex
parte btōꝝ est diuersitas in pcipiēdo illud
obiectū s̄m varietatē meritoꝝ. q̄ꝛ aliqui vi
dēt clari⁹ ꝛ fruuntur s̄m maioritatē habit⁹

charitatis qui facit animam capacem bea-
titudinis. Hec ille. Et reuera si hui⁹ glorie
magnū haberem⁹ desideriū conaremur ad
opera virtutis ꝛ meritoria. sicut sancti q̄ tā
tis desiderijs conati sunt hāc gloriā acqre-
re ieiunijs: vigilijs: orōnibus: ꝛ alijs ope-
ribus charitatis. Et vere multū diligenter
ꝓ hac gloria habēda laborare nos oꝫ atten
ta solutione christi Luc. xiij. fctā cuidā ab
eodē christo querēti. Dñe si pauci sunt qui
saluantur. Jesus aūt dixit. Cōtendite itra-
re ꝑ angustā portā. qꝛ multi dico vobis q̄-
runt intrare ꝛ nō poterūt. Vñ Nico. de lyra
sup hunc textū dicit: ꝙ in penitētib⁹ est tri-
plex difficultas ad opa virtutuꝫ. Vna ē ex
corruptione nature ꝑ peccatū p̄moꝝ paren
tū ex qua tāta ē in humana natura ꝓnitas
ad malū: ꝛ difficultas ad bonū ꝑm qd̄ dici-
tur Gene. viij. Sensus ꝛ cogitatio humani
cordis ꝓna sunt ad malum ab adolescētia
sua. Secunda difficultas ē in plurib⁹. quia
ex pctīs p̄teritis causat⁹ est in ipsis peccā-
tib⁹ quidā habit⁹: vel saltem dispositio incli-
nans ad peccata similia. Tertia ex difficul-
tate operis virtuosi: qꝛ virtus ē circa bonuꝫ
ꝛ difficile: ꝛ ideo modus penitēdi ad h̄ ꝙ
sit efficax debet cū magno conatu fieri. Hec
ille. Et hoc est qd̄ dicit̄ a christo. Cōtendi-
te intrare ꝑ angustā portam. Et ꝑ hoc etiā
soluitur questio ꝓposita de paucitate saluā-
doꝝ. nā pauci respectiue inueniūtur ita fer
uide penitētes ꝙ non impediant̄ ꝓpter di-
ctas difficultates. iō subditur. Multi que-
runt intrare ꝛ nō poterunt ꝛ isti sunt tepidi
predictis difficilib⁹ impediti. Quapropter
ait Petr⁹. ij. ca. c. ij. Fratres magis satagi-
te per bona opera certā vr̄am vocationeꝫ et
electionē faciatis. Nā q̄nto plura bona fece
ritis maius gaudiū recipietis. Ex cogita-
tione igit̄ ꝛ recordatione pctōꝝ per dei mi-
sericordiā indultoꝝ ꝛ operū bonorū sancti
dei gaudebūt: ꝛ h̄ erit tertiū. Quarto beati
videbūt īfernū ꝛ penas dānatoꝝ quas pru
denter euaserunt. Vñ Richar. in q̄rto di. l.
iij. q. tertij p̄ncipal' dic. Sācti mlt̄o pfecti⁹
vidēt penaꝫ dānatoꝝ q̄ dānati cognoscāt
gloriā eoꝝ. qꝛ beati penā dānatoꝝ vident ī
verbo ꝛ clare in genere ꝓprie eo ꝙ talis vi
sio est ad aliquā gloriā accidētalē eoꝝ. qꝛ ī
vidēdo dei iusticiā delectant̄. iuxta illud ꝓ
phete. Letabit̄ iustus cū viderit vin. ma. s.
laua. in san. pec. Et illoꝝ penā in cōparatio
ne ad suā gl'iaꝫ ꝯsiderātes deo grās vberi-

ores agēt: nec eis cōpatiūtur: nec cōpassio
q̄ est passio: qꝛ tal' nō est sine aliq̄ pena: n
cōpassiōe q̄ est mot⁹ electiu⁹ q̊ q̄s vult ali
a miseria liberari. qꝛ beati nihil volūt ꝯ
huic ꝙ vidēt deū absolute velle. vidēt au
velle simplicit̄ dānatos in sua pena ꝑpetu
remanē. Hec ille. Et h̄ est qd̄ dicit mgr̄ e
dē di. Sicut inq̄t sancti tradūt ꝛ boni m
los ꝛ mali bonos vidēt vsq ad iudiciū. po
iudiciuꝫ ꝟo boni videbūt malos: s̄ nō ma
bonos. Vñ Greg. Infideles in ymo pos
ante diē iudicij fideles sup se in reqe atte
dūt quoꝝ gaudia post ꝯteplari nō p̄nt. h
ille. De hac aūt visione btōꝝ respectu dān
toꝝ loq̄tur mgr̄. c. vlti. di. l. Postremo in
querit̄: an visa pena reproboꝝ decoloret g
riā btōꝝ an btītudinē eoꝝ pficiat. De h̄ i
ait Greg. Apud animū iustoꝝ nō fuscat b
tudinē aspecta pena reproboꝝ: qꝛ ibi iā c
passio miserie nō erit btōꝝ minuere letici
nō valebit. Et licꝫ iustis sua gaudia suff
ant ad maiorē gloriā videbūt penas ma
rū q̄s ꝑ grām euaserūt: qꝛ q̄ dei claritatē
dēt nihil in creatura agit̄ qd̄ videre nō p
sint. Nō est aūt mirādū si sancti iā immo
tales reprobos videāt mentis intelligēt
cū ꝓphete adhuc mortales videre h̄ oīa t
ruerūt. Egredient̄ enī electi nō loco: s̄ int
ligentia vel visione manifesta ad vidēdu
impioꝝ cruciat⁹ q̄s vidētes dolore nō af
cient̄: s̄ leticia satiabūt̄ agētes grās de s
liberatione visa īpioꝝ ineffabili calamit
te. vñ Isa. īpioꝝ tormēta describēs: ꝛ ex
rū visione leticiā bonoꝝ exp̄mēs ait. Eg
dient̄ electi ꝛ videbūt cadauera viuoꝝ q
ꝑuaricati sunt ī me ꝛ erūt vsq ad satieta
visionis omni carni. i. electi. Hec mgr̄. Q
le aūt ꝛ q̄ntū erit istud gaudiū in cogitat
ne tot ꝛ tātarū penarū: licꝫ tñ sit gaudiū
cidētale cogitet qui potest.

Secunda gloria a

s erit dei tota. i. pfecta dilecti
Tūc enī illud pceptū. Dilig
do. de. t. ex. t. c. t. ꝛ ex to. a. t.
to. vi. t. īplebit̄ qd̄ ponit̄ Mat. xxij. ꝛ Ma
xij. dicit̄ ex. t. c. t. ꝛ ex. t. a. t. ꝛ ex to. m. t. ꝛ
to. vi. t. Et Deute. vi. dicit̄. Diliges do. d
ex. t. c. t. ꝛ ex. t. a. t. ꝛ ex. to. for. t. Et Lu. x. i
habet̄ sub alijs ꝟbis cū dr̄. Diliges do. d
ex to. c. t. ꝛ ex. t. a. t. ꝛ ex. o. vi. t. ꝛ ex. o. m. t.
mēs ibi fert̄ in deū totalit̄ ꝛ pfecte q̄ntū e
sibi possibile ꝛ sine aliq̄ interruptōe ꝛ h̄ i

ntelligẽdo h̄ p̄ceptū dicit Aug.ꝙ mādatū
charitaꝫ solū implebit in pria vbi erit cha-
ritas pfecta Mgr di.xxvij. tertij ait. Dile-
ctionis aūt modus insinuat cū dicit ex.t.c.
.idest ex toto intellectu. ex.t.a.id est ex to-
a voluntate.τ ex.t.m.id est ex memoria vt
oēs cogitationes τ oēm vitā τ oēm intelle
ctū in illū cōferas a q̄ habes ea q̄ fers.illud
aūt p̄ceptū non implet ab hoīe in hac vita
mortali.Sꝫ cur p̄cipit hoī ista pfectio cū
in hac vita nemo eā habeat.Rn̄dit Aug.q̄
nō recte currit si quo currēdū ē nesciat.de
lyra dicit sup Math. ꝙ q̄ttuor sūt de rōne
hui⁹ p̄cepti.s.diligere deū ex toto corde τ ex
to.mē.τ ex.t.a.τ ex to.for.Cui⁹ rō est:q̄ di
ligere ē act⁹ volūtaꝫ.Duplex aūt est actus
volūtatis.Un⁹ est elicit⁹:τ alt impat⁹.Act⁹
autem elicitus est qui imediate egreditur
ab ipsa volūtate.τ iste tangit cū dicit.Dili
ges τc.ex.t.c.t.id est ex tota volūtate.q̄ sic
ex corde orit mot⁹ ad alias partes corpis
ita volūtas mouet potētias aīe.Actus autē
impat⁹ volūtaꝫ est act⁹alteri⁹ potētie mote
ad suū actū p ipam volūtatē.vnde seqtur.
Ex.t.mēte.Mēs enī accipit ibi p ipso in-
tellectu q̄ semp deū clare videbit.Per vo-
luntatē etiā mouet appetit⁹ sensitiu⁹ vt cō
formet supiori τ iste act⁹ noīat cū dicit:et
ex.t.a. Per aīam intelligitur ps sensitiua
bm qd dicit Gen.i. Fact⁹ est homo in aiaꝫ
viuētē.i.vitā aīalē τ sensibilē.Itē p volun-
tatē mouent potētie executiue ad opandū
ex dilectione τ h̄ notat cū subdit.ex.t.for.t.
vl ex.o.vi.t.qd idē est.Hec ille.Hec oīa cō
plebuntur in beaꝫ τ in illa felicitate eterna
vbi videbim⁹ deū sine fine amabim⁹ sine in-
terruptione.laudabim⁹ sine cessatiōe.Tūc
enī amor dei possidebit totū cor:τ bm ꝙ cō
muniter dicit a multis in clara visione τ perfe-
cta dilectione siue fruitione consistit btitu-
do.Sed de btitudine cōiter fit talis distin
ctio.q̄ vno mō dicit felicitas siue btitudo
vt illud quo formaliter intrinsece qs dicit
beat⁹.Alio modo put est illud quo tanq̄ a
causa intrinseca imediate causat iā dicta
beatitudo formalis τ itrinsece pficiēs ipm
beatū.Primo mō appellat beatitudo for-
malis eo ꝙ sit aliq̄ pfectio inherens ipsi be
ato.Secūdo modo appellat beatitutido fi-
nalis eo ꝙ sit vltim⁹ finis oīum.s.ipse de⁹
Prima istarū btitudinū dr btitudo creata
Secūda dicit increata: q̄ ipsa est creatrix
essentia, Utraq̄ istarū beatitudinū replet
τ quietat ipi⁹ beati omne desideriū: alit tn̄
τ aliter.q̄ p̄ma replet formaliter:τ iō q̄nq̄
appellatur finis intrinsec⁹ qui dicit finis q̄
Secūda replet τ quietat finalit τ effectiue
τ iō dicit finis extrinsec⁹ seu finis in q̄.quē
alloquēs Aug.in li.ɔfessionū ait.Quia fe-
cisti nos ad te inq̄etū est cor meū donec re-
quiescat in te.Hec aūt beatitudo creata vt
dicūt quidā principali⁹ est in actu volūtaꝫ
q̄ intellect⁹. τ rō est q̄ sicut int habit⁹ vie
charitas est donuꝫ p̄ncipali⁹ bm Aug.xv.
de ciuitate.Et bm apfm.i.Cor.xiij. ita int
habit⁹ prie charitas prie est donū p̄ncipa-
li⁹.sed in pria nobilior habit⁹ siue nobilior
virt⁹ hꝫ nobiliorē actū.ḡ pfecte deū diligere
q̄ est act⁹charitaꝫ patrie est nobilissim⁹act⁹
aīe.Cū ḡ in nobilissimo actu p̄ncipali⁹ cōsi
stat btitudo: τ diligere sit act⁹ volūtaꝫ p̄n-
cipali⁹ɔsistit ī actu volūtaꝫ q̄ intellect⁹.Et
q̄uis volūtas nō possit exire ī aliquē actū
sine actu intellectus. nō tn̄ sequitur ꝓpter
hoc ꝙ intellect⁹ sit nobilior: q̄ licꝫ act⁹ vo-
lūtaꝫ indigeat actu intellect⁹ q̄tum ad sui
initiū.indiget tn̄ intellect⁹ actu voluntatis
q̄tū ad sui cōplementū. In dilectione aūt
patrie q̄ttuor erunt gradus.

Nā p̄mo de⁹ vere diliget tā q̄ sūma bōitas.
Secūdo ī se q̄sq̄ reflectet ex amore ꝓpo.
Tertio ꝓximū ꝓsequet feliciū charitas.
Quarto corpus suum cōplectetur spiritus
absq̄ vicio.

Primo ergo deus vere diliget τc.Un̄ in
p̄ma regnabit ordo charitaꝫ qui est in via
p cōparationem hoīs ad deū.Unde sic de⁹
nunc est sup oīa diligēdus τ illud bonum
qd est deus maiori affectu ex charitate hō
debet velle ipsi deo q̄ sibi:ita etiam erit in
patria.Et ratio est.quia quātum res habet
de bonitate tantū habet de diligibilitate. ſ
bonitas dei transcendit bonitatē creature ī
infinitū.ḡ ē plus q̄ tota creatura diligēd⁹
nec ē aliq̄ bonitas maior ea ad quā sua bo
nitas possit referri.ḡ ē ꝓpt se diligēd⁹.Tal
ḡ amor btōꝝ erit ī pria:ɔtinu⁹τ ꝑpetu⁹.vn̄
h̄ amore mag viuet btūs cū deo q̄ sibiipsi.
Remanebit etiā ordo charitaꝫ ad se τ ad p
ximū:τ corp⁹ ꝓpriū bm aliq̄d qd est in via
sicut declarabit infra. Ista dilectio erit pfe
cta τ sine timore seruili: de quo amore ait
Gregorius.ix.moralium.ca.xxiiij.Tunc so-
lum deo obsequia reddimus cum eum pro-
pter amoris fiduciam non timemus cum
nos ad bona opera affectus non metus

dirigit. naz qui a pueritia opere ex timore restringit: peruersa libēter ageret si liceret. Nequaꝙ ergo veracit tractus qui adhuc a prauitate desiderio liber nō est ꝗ vera obse- quia deo nō reddimꝰ si ex timore mādatē il- liꝰ ꝛ nō potiꝰ ex amore seruimꝰ: ꝭ cum men ti nr̄e eiꝰ dulcedinis amor accēdit: oē deside riū pn̄tis vite leuigat.i. trāsit ꝛ a nob elon- gat: imo in tediū delectatio .s. pn̄s ꝯtitur atqꝫ hāc cū merore mēs tollerat cui victa prius reprobo amore suiebat. vn̄ btūs Job hoc diuino amore accēsꝰ dicebat. Tedet aīaz meā vite mee. hoc amore diuino accensus paulꝰ dicebat. Quis nos sepabit a charita- te christi Ro.viij. Apl's enī in h̄ ondit quō boni fideles etiā in pn̄ti vita debēt firmit christo adherere p dilectionē ꝛ amorez. ni- hil enī pōt hoīem a deo separare nisi pctm̄ Isa.lix. Peccata vr̄a diuiserūt int vos ꝛ de um vestrū. Dicit ꝯ apl's. Quis sepabit nos ꝛc. tribulatꝰo.i. afflictio corporis: aut angu- stia mētis. aut psecutio.i. fugatio de loco ad locū. aut fames.i. penuria cibi. an nuditas i. penuria vestimēti. an periculū.i. apparatꝰ subditꝰ mortē. an gladiꝰ.i. ipsa mors siue di- uisio aīe a corpore. Certe nihil hoꝝ dz nos separare a charitate christi. nā charitas oīa suffert: oīa sustinet.i.Coꝝ.xiij. Et bn̄ dicit ꝙ nihil sepabit nos a charitate christi qm̄ sicut eiusdē.c.viij. dicit Nō sunt cōdigne.i. eq̄les passiones huiꝰ tpis licꝫ multiplices. qꝛ tēporales ꝛ momētanee ad futurā glori am ꝯmerēdā. Vn̄ Aug. Tribulatio namqꝫ est cū fine. merces sine fine. Et mlto maior erit ibi gloria ꝛ dilectio dei maior ꝗ reuela- bitur in nobis. Reuelabit inꝙ hic deū amā tibꝰ ꝛ in charitate decedētibꝰ. hec enī chari tas qua diligimꝰ hic deū sup oīa ꝛ plusqꝫ oīa est: de qua dicit apl's.i.Coꝝ.xiij. Chari- tas nunꝙ excidit.s.ī futuro ꝭ potiꝰ augmē- tabit. O quāta erit gloria hr̄e deū pn̄tem et videre deū facie ad faciez ꝛ toto amore siue pfecto diligere eum. hoc enī erit finis om- niū desideriorꝝ nostroꝝ. In hoc terminabit appetitus noster ita ꝙ nihil vltra valebimꝰ desiderare. Et ad hoc meliꝰ intelligēdū at- tende aliquē multū cupientē aliquaz rem. sicut auarꝰ multū cupit aurū vel argentum Si talis posset habere oē aurū qō posset de- siderare ꝙtū gauderet. Certe vltimū desi- derabilium est beatitudo siue deum videre in se ꝛ ipso frui siue ipsuz diligere: ꝛ ibi qui- es summa dicēte ꝓpheta. Satiabor cū ap-

paruerit gloria tua. Sed dubitaret qs vt omniū beatorum sit equalis visio ꝛ equ dilectio. R̄ndeo. in beatitudine est ꝯsider re obiectum.s. deum qui videbit siue bon increatū ꝛ h̄ erit vnū ꝛ idē oīuz beatoꝝ. etiā cōsiderare ipam dispositionē siue me ta p que meruerūt videre deū clare: ꝛ pfec diligere ꝛ ex parte huiꝰ dispositionis vnu erit alio beatior ꝛ ita videbit deū clariꝰ al ꝛ diliget pfectiꝰ. Et h̄ est quod dicit apl's i.Coꝝ.xv. Stella differt a stella in clari te. sic erit ꝛ resurrectio mortuoꝝ. capacita tn̄ cuiuslibet beati impleta erit p copara onē ad suā dispositionē: nec vltra desider bit intelligens se nō vltra meruisse: ꝭ etiā intelliget se vltra meritū accepisse. Ex dic patet quō sit deus diligendus in via. ꝛ qu diliget in pr̄ia ꝛ iste erit pmus gradus d lectiōis. Secūdus gdus erit respectu s ipsiꝰ. nā beatus diliget seipm maiori dil ctione ꝛ pfectiori ꝙ viator diligat se in vi Diliget inꝙ vt sibi velit ipam felicitaten eternaliter pmāsuram. Nam sicut beatu Aug. ꝛ recitat magister di.xxviij. tertij dic quatuor esse diligēda ex charitate. Vnū q supra nos est.s. deꝰ. Alterum qō nos sumu Tertiū quod iuxta nos est.s. pximꝰ. Quar tū qō infra nos est.s. corpꝰ. Et hoc est quod ait salomon Can.ij. Ordinauit in me char tatē. Post deū igitur debemꝰ nos diligere in pr̄ia diligemꝰ maiori affectu ꝙ pximū Qō declarās Richardus de me. vil. in. iij. ai Natura integra dictabit hominē plus se d bere diligere ꝙ aliū. Gloria etiā ꝓpria in timiꝰ ꝛ pfectius respicit illum in quo est ꝙ aliū. diuina etiam iusticia hoc exigit vt ho mo plus gaudeat de ꝓprijs meritis ꝙ ali enis. Cum ergo diligere se sit velle sibi bo num possumꝰ loqui de ordine diligendi per comparationem ad bonū volituz ꝛ dilectū vel ad intentionē actus volēdi. Primo mo do quia nullus erit possibilis ad maiꝰ bo num ꝙ tunc habeat: ideo tunc volet melio ri maius bonum: ꝛ sic sancti volent primo christo vt homini maius bonū glorie ꝙ si bi ꝛ virgini gloriose: ꝛ sic de alijs qui plus meruerunt. In statu autē vie non est sic. et ratio est. quia in via minus bonus ē possibi lis ad maius bonum ꝙ illud bonum quod hz melior eo: excepto forte christo cui non est datus spiritus ad mensuram Joh.iij. Jō ex charitate pōt sibi optare tantū bonū quantuz optat melior se. Loquendo ꝯo se-

ndo modo.s.quo ad intentionez amoris
aiori affectu volet sibi bonū q̄ cuicūq̧ p
mo siue meliori se siue min⁹ bono. Exem
ū familiare est ad hoc. nam minus diues
lt maiori affectu min⁹ bonū qd̄ habet q̄
ligat ditiori se maius bonū qd̄ habet: τ h̄
larat magis. Nam p gloriam non tollit
l pficitur natura: sed in statu nature inte
e hō nunq̄ tātū dilexisset alium quātuz
p̄m. natura aūt in gloria erit oīno restau
a τ reparata: ex hoc patet q̄ maiori affe
one quisq̧ factus ex charitate seip̄m dili
q̄ p̄ximum. O quāta erit gloria beatis
se intelligent beatos τ in illa gloria con
natos. Quātū nāq̧ gauderet quis aua
si omne aurū qd̄ posset possideri cogno
et vere se habere τ in tali possessiōe sci
se nō posse impediri. Ibi ille fatu⁹ amor
ē habem⁹ ad nos cessabit: quo amore ini
diligim⁹ mūdi diuitias. corporis deli
s: honores τ reuerētias. quo etiam amo
p̄ponim⁹ corp⁹ anime τ tēporalia spiri
lib⁹. nā nā nr̄a v̄sa est in c̄triū sue incli
ionis vt videt. nā c̄tēptis virtutib⁹ di
t vicia q̄ sibi sunt noxia ad modū febri
ntis τ hoīs stulti. Juxta dictū sapiētis
ouer. i. Usq̧quo paruuli diligitis infan
n: τ stulti ea que sibi sunt noxia cupiēt.
dilectio praua τ puersa rumpit legem
ure: legē scripture: τ legē gr̄e. hec triplex
ūpit ex amore diuitiarū tp̄aliū. Eccl's
luar⁹ nō replebit pecunia: τ q̄ amat di
as fructuz non capiet ex eis. τ Eccli. x.
il iniqui⁹ q̄ amare pecuniā. Hic enī ani
suā venalē hz qm̄ in vita sua p̄iecit in
a sua. Alij amant delitias carnales de
bus dicit Prouer. xxiij. Qui diligit epu
replebit egestate. Exēplū de diuite epu
e Lu. xvi. Alij honores seculares Mat.
j. Amāt p̄mos accubit⁹ ī cenis. de hijs di
or Eccli. iij. Qui amat periculū peribit ī
Hij sunt q̄ odiūt aīas suas de qb⁹ pphe
it. Qui diligit iniqtatē odit aīam suam
āt enī cōiter hoīes piuria: mēdacia: fur
vindictā p̄ximi: τ cetera pctā q̄ ducunt
norte gehēne. Sz hijs videt aduersari
ū christi Joh. xij. Qui odit aīam suam
h̄ mūdo: in vitā eternā custodit eā. Sz
et glo. di. Jlle nō amat: s̄ odit aīam suā
mundo q̄ diligēdo deū poti⁹ q̄ in eū pec
eligit occidi. Hec glo. Et ita odire h̄ ac
it p velle viuē in h̄ mundo in pctō. Et
dicit eodē. c. Qui amat aīam suā volen

do viuere in pctō pdet eam. Et h̄ est veri⁹
odire q̄ amare. Sed redeam⁹ ad id a q̄ dis
gressi sum⁹. s. ad amorē illū quē quisq̧ bea
tus habebit in se τ de se. Habebit enī ad se
amorē: q: videbit se vestitū illa veste nupti
ali de qua Math. xxij. Amice quō huc itra
sti nō habēs vestē nuptialem. Ubi ait Ni.
de lyra. Intrat rex. i. christ⁹ vt videat discū
bētes. i. exn̄tes in h̄ mundo volētes trāsire
ad gloriā celestē. Intrat inq̄ dupliciter. s.
spāliter in morte cuiuslibet hoīs qui deside
rat puenire ad regnū: τ gnāliter intrabit in
futuro gnāli iudicio. Et ait amice. Uocatur
aūt pctōr amic⁹ pp̄ter naturā q̄ ad imagi
nē dei facta est: sicut τ dixit iude. Amice ad
quid venisti. dicit g̃. Quō huc intrasti. i. in
trare voluisti nō habens vestē nuptialez. i.
charitatē. quam si haberes dign⁹ esses itra
re ad nuptias. Hec ē enī vt dicit Aug. que
diuidit int filios regni τ pditionis. Sācti
igit in gloria hac veste induti tanq̄ precio
so vestimēto se diligēt: quia hanc vestē ser
uauerūt in hoc mundo τ cum ea ad regnuz
transierunt sicut rex vel regina vel quecūq̧
alia persona videns se ornatum vel ornatā
precioso vestimēto: in tali vestimēto glori
atur quodāmodo τ ideo p̄ciosa vestimēta
homines diligenter custodiunt vt in eis lo
co τ tempore honestiores appareant. Hoc
erit ornamentum cōmune: quia nullus erit
in illa gloria qui nō sit hac veste charitatis
indutus. Sed nunquid christiani habebūt
aliquem ornatum in se quez non habebunt
sancti veteris testamenti. Certe dicendum
q̄ sic: quia habebunt signum illud quod su
sceperunt in sacramēto baptismi. s. caracte
rem baptismalem qui est quidam ornatus
τ decor anime. Habebunt qui sunt cōfirma
ti alium decorem τ ornatum scilicz. caracte
rem confirmationis. Habebūt qui sunt or
dinati τ sacros ordines susceperūt alios ca
racteres. i. alia signa spiritualia que omnia
in se cognoscent τ diligent se: quia talia su
sceperunt. Gaudebūt de proprijs meritis q̄
bus virtutes acquisierunt que vt cōmuni
ter dicitur remanebunt in patria: vt de iu
sticia quam acquisierunt. iusta opera in p
ximum faciendo vt opera misericordie ad
implendo tam spiritualia q̄ corporalia. de
prudentia quam acquisierunt prudent ope
ra virtuosa dictando τ regulando. de forti
tudine quam acquisierunt opera fortia per
agendo. de tempērātia quam acquisierunt

tēpate viuēdo ⁊ sic de alijs q̄ plus vel min⁹
meruerūt ⁊ q̄bus meritis augmentū chari-
tatis habuerūt. Nā ⁊ licz oēs habeant cha
ritatē: habebūt tñ quidā pfectiorē charita-
tem alijs ſm quam magis se diligēt: ⁊ ita
de alijs virtutib⁹. Sicut enim videmus q̄
vestimentum scarleti vel purpure est alio
preciosius ⁊ melius: ita in beatis virtutes
erūt in quibusdam pfectiores ⁊ maiores si-
cut in christo ⁊ virgine gloriosa erūt virtu-
tes eminētiores nobili⁹ siue pfectius q̄ in
angelis. vñ de qualibet psona beata poterit
dici illud. ps. xliij. Astitit regina. i. assistet re-
gina q̄ regnabit in illa gloria ppetuo a de
xtris tuis in vesti. deau. cir. va. scz virtutuz.
Nam oīs gloria ei⁹ scz filie regis. abintus
scz in anima. O q̄ntum gloriabūtur ⁊ se dili
gēt q̄ talia hic meruerūt. fidē christi ⁊ bona
opa cōseruando ⁊ faciēdo. Quō igit̄ debe-
mus attēdere diligenti⁹ vt hanc gloriā ac-
quiram⁹ ita vt vnusq̄sq̄ nr̄m in ea vocatio
ne qua vocat⁹ est pmaneat operādo virtutū
opera. Nā ad hanc gloriā inuitamur ⁊ vo-
camur p thema nr̄m cū dicit̄. Uenite bñdi-
cti ⁊c. Terti⁹ gradus dilectionis erit ad
proximū quez quisq̄ beat⁹ habebit volendo
illud bonuz eternum cuilibet alteri sancto:
cuilibet angelo: ⁊ etiā cuicūq̄ in illa gloria
existēti vñ istud erit ad pmiū licz accidēta
le a visione de q̄ dictum est in precedentib⁹
q̄ sicut alius est act⁹ intelligere: ⁊ ali⁹ dili-
gere sicut experiētia docet. q̄ multa intelli-
gim⁹ que nō diligim⁹: ita alia erit gloria: et
aliud premiuz visio: ⁊ aliud dilectio vñ ibi
adimplebit̄ illud qd̄ seqtur. di. dñm. d. t. ⁊c
ẜ ⁊ proximū. t. sicut teipm. i. ad eandē beati-
tudinē ad quā diligis te. Notādū tñ q̄ tri-
plex est amor scz. amor nālis. amor carnal.
⁊ amor spūalis. Et de istis aliq̄liter est di-
cendū vt videat̄ quis amor maneat in pa-
tria ad proximū. Prim⁹ igit̄ est naturalis q̄
pater diligit filiū. Et licz amor iste sit lici-
tus: tñ de se non ē meritorius in via: potest
tamē fieri meritori⁹ si pater diligit filium.
quia bonus est vel vt bonus sit tunc enī di-
ligit filiū non vt filium: sed deū diligit in fi-
lio: ⁊ tunc reducit̄ ad illud preceptum. Dili-
ges proximum. t. sicut teipsum. Alia est dile-
ctio carnalis q̄ est inter virum ⁊ vxorem: et
ista licz sit licita tamē de se nō est meritoria
potest tamen fieri meritoria qñ scz vir dili-
git vxorem: vel quia bona est vel vt sit bo-
na. quia tūc nō diligit vxorez vt vxorem: ẜ

deum in vxorem. ⁊ tunc reducitur ad pre
ptum scz. Diliges pxi. tu. sicut teipsum
ad gratiam in pñti: ⁊ gloriam in futuro.
qua dilectione dicitur Ephe. v. Uiri dil
vxo. ve. sicut ⁊ christus dilexit ecclesiam
tradidit semetipm p ea. Tertia potest di
dilectio socialis siue cōsuetudinis q̄ cōtr
hitur ex cōsuetudine cohabitandi colloq
di ⁊ conuersandi q̄ etiā licz sit licita tamē n
est meritoria. quia etiā inter animalia qu
dāmodo reperitur: pōt tamen fieri merit
ria qñ scz quis diligit: quia bon⁹ est vel v
bonus fiat Eccl'i. vi. Amic⁹ fidelis medic
mentum vite: ⁊ tunc reducatur ad illud p
ceptum. Dili. pxi. tu. si. teip. Quarta di
ctio est rōnalis ⁊ spūalis qua q̄s diligit a
um vt bonus sit. vel q̄ bon⁹ est: ⁊ ista p p
ceptum dictuz intelligit̄. Alij sunt amore
plures illiciti vt est amicicia mūdi: de qu
Jac. iiij. Amicicia hui⁹ mundi inimica e
deo. ⁊ Jo. in pma cano. in pmo. c. ait. Nol
te diligere mūduz: neq̄ ea q̄ in mūdo sun
Si quis diligit mundum nō est c . p̄ris i
eo. Et accipit̄ hic mūdus p hominib⁹ del
ctabilia hui⁹ mundi inordinate querētib
de quib⁹ dicit̄ Job. i. Et mūdus eū non co
gnouit. q̄ occupatio circa delectabilia mu
di impedit cognitionē dei. Alia ē amicici
carnal' ⁊ mala de qua dicit̄ ad Ro. xiij. Ca
nis curam ne feceris in desiderijs scz super
fluis ⁊ inhonestis. Hij omnes amores ill
citi in illo regno pacis esse non poterunt:
solum liciti ⁊ honesti. vñ super hoc dicūt q
dam vt recitat Alexāder de halis in. ij. J
patria nō erūt nisi duo amores scz natura
⁊ spūalis: ẜ adhuc trāsibit nālis ad spūal
vnde homo diliget deū maxime in pria: e
angelus similiter. Si g̃ homo mag̃ habea
deū q̄ angelus. i. maiori beatitudine sit be
atus ⁊ gloriosus plus diliget hō hominen
proximum q̄ angelū etiaz proximum. Si de
angelus plus habeat deum hō plus dilige
angelum: ⁊ ita nō erit ibi ordo dilectiōis re
spectu proximi q̄ nunc est in via. ⁊ idem fort
dici posset de dilectione sui respectu alteriu
melioris scz q̄ magis diliget meliorem q̄
seipsum vt sit cōformitas maior diuine vo
luntati ⁊ ipsoꝝ beatorum. Unde Anselm⁹
psologyon. c. penulti. ait. Interroga itima
tua si capere possunt gaudium suū de tanta
beatitudine sua: ẜ certe si quis ali⁹ eēt quē
omnino sicut teipsum diligeres qui eandē
beatitudinē haberet duplicaretur gaudiū

nū:q? non minus gauderes pro eo q̄ ꝓ te
pso. Si vo duo vel tres idipsuʒ haberent
antūdem ꝓ singulis quantum pro teipso
auderes si singulos sicut teipsum amares
igit̄ in illa pfecta charitate inumerabiliuʒ
eatorū angelorum τ hominum vbi nullus
iliget aliū minus q̄ seipsum: nō alit̄ gau
ebit quisq̄ pro singulis alijs q̄ ꝓ seipso
Si ergo cor hominis de tanto bono suo vix
piet gaudiū suū quō capax erit tot τ tā
oꝝ gaudioꝝ. Considera si potes. Attende
cor humanū: cor indigens: cor erūnis ple
um. Attēde diligēter o christiane si cētum
lios haberes quos multū diligeres τ vi
eres quēlibet ipsorum regem: quātū gau
eres gaudio mundano τ trāsitorio. Quā
m igitur gaudebis dū videbis deum quē
us diliges q̄ teipsum: quādo videbis il
m reginam celoruʒ super omnes choros
ngeloruʒ exaltatā. quādo videbis tot mi
a angeloꝝ: tot milia hominū in diuersis
radibus btitudinis quos diliges super te
sum. O gaudium inestimabile indicibile
uid loquor de te qđ non noui: nō tēptaui:
on probaui. O vtinā possim? hāc dilectio
ē τ amorem possidere in illa gloria sempi
rna. Tunc enī in talibus beatis erit om
s inuidia annullata τ ab ipsa patria alie
a que tamen in presenti via multū regnat
multos impedire pōt ne ꝑueniant ad il
d regnū celeste. Hec enī cōtrariatur spe
aliter charitati sine qua nullus videbit de
m. Inuidus enī tristiciam habet in ꝓspe
s ꝓximi: τ exultationeʒ in aduersis. tales
es sūt prī suo diabolo q̄ de bono dolet: et
malo gaudet. vñ Sap. i. Inuidia diabo
mors intrauit in orbem terrarū. Imitan
r aūt illū qui sunt ex parte illi?. Notādū
q̄ dolor de bono alieno est quadruplex
uia vel est p̄mo p̄mus mot? ex natura ve
ens sicut quidā naturaliter sunt inuidi τ
oc nullū peccatum est cū nullo modo sit ī
otestate nr̄a. vel est secūdo p̄mus motus
uādo scʒ appetitus sine cōpleta deliberati
ne tali passione afficitur τ sic est veniale
eccatū: vel est actus voluntarius delibera
ue τ sic est peccatum mortale: vel trahitur
r intentionē extra suaʒ rōnē: vt qñ dolor
alieno bono surgit ex causa bona sic do
t aliquis de bono temporali alterius. quia
idet redundare in detrimētum anime sue
el in detrimentū cōmunitatis τ talis do
r bonus est. Sed hec omnia in illa celesti
gloria cessabūt quādo diligemus ꝓximos
nostros. i. omnes sanctos τ sanctas sicut nos
ipsos. Tunc illa ꝓphete verba verificabū
tur quibus dicitur. Ecce q̄ bo. τ q̄ ioc. ha.
fra. in vnū. Ad hoc igitur bonū dilectionis
vocamur ꝑ verba thematis. Venite bene
dicti τc̄. Quarto corpus suum amplectetur
τc̄. Nam sicut dicuʒ est corpus nostrum est
vnum de quattuor que sunt ex charitate di
ligenda. Unde dicit sanctus Tho. in. iiij.
Q̄ dilectio charitatis habet pro fundamē
to cōicationem beate vite p̄ncipalit̄ τ gra
tie fm q̄ ordinat ad ipsam. Hec autē vita
tripliciter habet relationē ad habentē cha
ritatem. est enim vno modo in aliquo sicut
in principio diffundente vitā istaʒ in alijs
τ sic est in deo. Est aūt in patria post resur
rectionem in anima sicut in participāte p̄n
cipaliter. Est tertio in corpore ꝑ quandam
redundantiam: τ de hac redundantia dice
tur cuʒ de gloria corporis dicemus. Et hoc
de secundo principali.

Tertia gloria anime erit perpetua τ firma tentio. Hec enī gloria non erit transitoria sicut gloria mūdi: sed erit ꝑmanens τ nunq̄ habebit finem τ hec est vna cōditio ꝓpter quam est appetibilior τ magis optanda q̄ si esset transitoria. Et h̄ firma tentio erit propter quattuor.
Primo propter dei promissionem.
Secundo ꝓpter status imutationem.
Tertio ꝓpter mentis quietationem.
Quarto ꝓpter cōpletam reditionem.
Dico p̄mo q̄ h̄ glīa erit ꝑmanēs ꝓpt̄ dei
ꝓmissionē. De? enī nō pōt fallē nec falli. nā
si fallēt nō eēt verax qđ ei repugnat cū ipe
sit p̄ma vitas τ h̄ cogscent btī. s. q̄ nō pōt
fallē. Cūq̄ igit̄ ꝓmiserit eis hāc felicitatē
eē ꝑpetuā certificabunt̄ q̄ sp̄ sic erūt ī tali
glīa. O quāta iocunditas. o quāta leticia
hr̄e certitudineʒ de tali glōsa τ felici vita.
Quot sūt ī mūdo q̄ valde gauderēt si eēnt
certi de gloria hui? mundi cū. s. habēt abun
dantiā rerū mundi. s. auri τ argenti τ oīuʒ
alioꝝ q̄ in hoc mūdo sunt sicut sunt hono
res: delicie: τ diuitie. Certe multi sunt qui
bus sufficeret hec gloria non intelligentes
magnitudinem huius celestis glorie: nec
differentiam huius glorie mundi τ illius.
Prīa enī drīa glīe mūdi ad glīaʒ padisi ē:
q? glīa mūdi ē extrī?. glīa vo prīe celestis p̄n

cipaliter interius in aīa. Unde in h̄ mundo
abūdantes qn̄qꝫ patiūtur plures tristicias
nec eas possūt repellere nec se vindicare de
iniuriātibꝰ: ꝓut plures appetūt. In ista vero
glīa celesti nulla erit tristicia nec aliqs iniu
riaȝ patieť: sȝ oīa erūt sūme leticie. Secūda
differētia est: qꝛ gloria mūdi est incōpleta:
qꝛ quātūcūqꝫ qs plura habeat: adhuc mlťa
eidem deficiūt sicut videmꝰ ad experientiā
In ista aūt glīa nihil deerit: qꝛ est statꝰ om-
niū bonoꝝ aggregatiōe ꝑfectꝰ. vt ait Boe-
tius. li. iij. de ꝯsola. ꝓsa. ij. Tertia differētia
est. qꝛ glīa mūdi est trāsitoria sicut videmꝰ
Ubi est nūc glīa sapiētis salomonis quā re
gina saba voluit videre. Sic dꝛ. iij. Reg. x.
Regina saba audita fama salomonis venit
tēptare eū ī enigmatibꝰ ⁊ ingressa: cū comi-
tatu multo ⁊ equis hierlm ⁊ diuicijs: came
lis portātibꝰ aromata ⁊ aurū infinitum ni-
mis ⁊ gēmas p̄ciosas venit ad regem salo
monē. Uidēs aūt regina saba oēm sapiām
salomonis ⁊ domos quas edificauerat ⁊ ci
bos mēse eiꝰ ⁊ habitacula seruoꝝ ⁊ ordines
ministrātiū vestesqꝫ eorū ⁊ pincernas ⁊ ho-
locausta que offerebat in domo dn̄i non ha
bebat spm̄. dixitqꝫ ad regem. Uerus est ser
mo quē audiui ī ťra mea suꝑ h̄moībꝰ t. ⁊ su
per sa. t. ⁊ nō credebā narrātibꝰ mihi: donec
ipsa veni ⁊ vidi oculis meis ⁊ ꝓbaui ꝙ me
dia pars mihi nūciata nō fuerat. beati viri
⁊ beati h̄ui. t. hij qui stāt corā te sꝑ ⁊ audiūt
sapientiā tuā. Et sequiť ca. ij. Magnificatꝰ
est ergo salomon suꝑ oēs reges terre diui-
tijs ⁊ sapiā ⁊ vniuersa terra desiderabat vi-
dere vultū salomonis vt audiret sapientiā
eiꝰ. Que oīa fuerūt figura illiꝰ glorie celestis
quātū ťrena possūt nos ī cognitionē eterna
rū manuducere. Sȝ attēde. glīe huiꝰ trāsitū
Nam sequiť ca. ij. Rex aūt salomon adama
uit mulieres alienigenas multas filiaȝ q̊qꝫ
pharaōis ⁊ moabitidas ⁊ amonitidas ydu
meas ⁊ sydonias ⁊ etheas. de gentibꝰ super
quibꝰ dicit dn̄s filijs israel. Nō ingrediemi
ni ad eas. his itaqꝫ copulatꝰ est rex salomō
ardētissimo amore fuerūtqꝫ ei vxores qua-
si regine septīgēte ⁊ ꝯcubine trecēte ⁊ auer
terūt mulieres cor eiꝰ. Cūqꝫ iam esset senex
deprauatū est cor eiꝰ vt sequereť deos alie-
nos ⁊ colebat salomon astaron deam sydo-
niorū ⁊ moloth ydolum amonitarū et tha-
mos deū moabitarum. Tūc edificauit salo
mon fauum thamos ydolo moab in mon-
te qui est cōtra hierusalē ⁊ moloth ydolo fi

liorum amon: atqꝫ in hunc modū vniuersi[s]
vxoribus suis alienigenis. Dixitqꝫ dn̄s sa
lomoni. Quia habuisti hoc apud te et no[n]
custodisti pactū meū ⁊ p̄cepta mea que m[an]
daui tibi dirūpens scindā regnū tuū ⁊ dab[o]
illud h̄uo. t. Ecce qualis fuit ⁊ quō infirm[a]
gloria salomonis. Et in fine ca. diciť. Die[s]
aūt quos regnauit salomon in hierlm su[per]
oēm israel. iiij. anni sūt dormiuitqꝫ salom[on]
cū patribꝰ suis sepultusqꝫ est in ciuitate da
uid patris sui. Sed vbi nūc gloria alexan
dri. Ubi gloria karoli magni ⁊ ceteroruȝ [qui]
potenter regnauerūt. Certe verū est qꝺ [dr̄]
Sap. v. scȝ Transierūt oīa illa tā ꝙ vmbr[a]
⁊c̄. Nō sic de gloria illa superna q̄ perpetu[o]
durabit. Nā super hoc est articulꝰ fidei cu[m]
dicimꝰ. Credo carnis resurrectionē ⁊ vitam
eternā. hāc ꝓmisit cū ait. Penitentiā agit[e]
appropinquabit enī regnū celoꝝ. Mat. iij
Et Mat. v. Beati pauꝑes spū. q. ip. ē. re ce
Et ca. vij. Qui facit voluntatē prīs. m. q̄. in
ce. ē. i. int. in reg. ce. Et Mat. xxv. dꝛ. Ibun[t]
hij scȝ pctōres in suppliciū eternū. iusti aūt
in vitā eternā. Ad hanc igiť vocamur. cum
diciť. Uenite bn̄dicti ⁊c̄. Secundo dixi ꝙ h̄
glīa erit ꝑmanēs ꝓpter statꝰ ⁊c̄. Scdm̄ do
cto. subti. di. iij. ꝑmi dꝛ ꝙ statꝰ nō videť eē
nisi stabilis ꝑmanētia firma legibꝰ sapien-
tie. Sapiētia vero diuina sic statuit voluit
⁊ ordinauit ꝙ post hanc vitaȝ creatura rō-
nalis cessaret in merēdo vel demerēdo: sed
ꝙdiu sumꝰ in hoc mundo possumꝰ bene age
re ⁊ male. post mortē vero ab his cessamus
⁊ ratione huiꝰ p̄sens vita vocatur via. vita
vero qua post mortē corporalē viuemꝰ vo-
catur terminꝰ ad quem. Iuxta illud qꝺ ait
aplūs. Heb. xiij. Non habemꝰ hic ma. ci. sȝ
fu. inq̄rimꝰ. Cū igiť peruenerimꝰ ad ciuita
tem illam celestē ⁊ obtinuerimꝰ qꝺ inq̄rimꝰ
cessabit motꝰ noster. ⁊ sic erimꝰ de mansione
illa perpetua securi quasi de habitatiōe xp̄i
meritis ⁊ nostris si ad etatē merendi ꝑue
nerimus acquisita. Ibi erit status meriti et
charitatis. ⁊ in isto statu hoīes btī assumēť
ad ordines angelorū: ita ꝙ aliqui erūt eis
equales in gloria vel etiaȝ maiores. Cū enī
beatitudo siue gloria prīe dicat habitū siue
actum nobilissimū creature rationalis ꝑ-
fectissimū est ipsius creature cōsummatiuū
Sciendū tamē ꝙ in creatura multe sunt di
spositiōes ad hanc gloriam. quedā sunt di-
spositiōes recte cuiusmodi sūt habilitates
naturales indite ipsi nature rōnali ꝑ quas

habet aptitudinē ad beatitudinē seu glīaʒ sicut est ratio imaginis. quedaʒ sunt medie ꝛ iste sunt gratie gratis date que de ꝓximo disponūt ad gratiā gratū facientē vt scien tia bona volūtas ꝛc. Quedā aūt sunt ꝓpin que ꝛ īmediate sicut gratia gratuʒ faciens seu charitas que sūt dispositiōes necessita tis ex pacto diuino qñ insūt finaliter. Licʒ igit̄ naturales habilitates maiores ꝛ expe ditiores sint quantū est de se in angelis ꝙ in hoībus: tamē alie dispositiōes sicut grē gratis date ꝛ gratum faciētes possunt esse equales vel maiores in multis hoīb⁹: ꝙ in multis angelis. Nō est enim incōueniēs ꝙ de⁹ multas grās gratis datas dederit mul tis hoīb⁹ quas non dedit multis angelis q̄ mouēt ꝛ adiuuāt naturales habilitates ad bonū gratie ꝛ glorie. ꝛ per talē excitationeʒ ꝛ adiutoriū potest homo ad equalē cuʒ an gelis gratiā gratū facientē ascendere. Iteʒ cū gratiā gratū faciētē ꝛ bñ vtēs ipsa pōt sibi mereri per ipsā iā habitā augmētū gra tie: ꝛ ita de gratia minori in maiorē pōt ꝓ ficere. Quoniā igit̄ diuturni⁹ temp⁹ datum est homini ad merēdū ꝙ angelis fuerit da tum: quia angeli nō habuerūt nisi modicuʒ tp⁹: licʒ per grām qua bñ vsi sunt magnaʒ gloriā meruerūt. Hinc est ꝙ per multiplicē actū gratie homo pōt se disponere ad tātā vel maiorē gratiā quam habuerint angeli. Scdm igit̄ dispositionem gratie introduci tur forma vltima. sicut patet de btā virgine que qꝛ grām oībus angelis excellentiorem habuit. ideo exaltata ē sup oēs choros an gelorū ꝛ dignitate pmij ꝛ loci. Alij aūt san cti ſm ꝓportionē ꝛ equalitatē grē assumūt̄ ad diuersos ordines: qꝛ quidā assumūt̄ ad ordinē seraphin. quidā ad cherubin. et sic de alijs. ꝛ forte multi sup oēs ordines: qui fue rūt in gratia ꝛ meritis gratie priuilegiati. Postremo certū est ꝙ oīa merita nostra ef ficaciam ꝛ ꝟtutē habent a merito xp̄i: ꝛ ita cooperat̄ meritū xp̄i oībus meritis nostris aliter enī nō sufficerent merita nostra. Nō aūt angelis. qm̄ vt dicit̄ Heb. ij. Nusq̄ angelos apprehendit ſꝫ semen abrahe. Qm̄ igit̄ meritū xp̄i ꝓcedit a gratia pma quasi infinita. ideo ꝟtute meriti christi cooperā tis meritis sanctoꝝ hominū qui nō ī vacuū gratiaʒ christi receperūt: ſꝫ ſm illam profe cerūt ſm posse suum pōt fieri ꝙ meritū ho minis sancti maiorē hʒ efficaciā respectu p̄ mij ꝙ habuerit meritū angeli. Quia igitur

status btitudinis erit in celo empyreo vt di ctū est pri⁹ in quo celo est īmutabilitas ꝛ ꝑ fecta stabilitas btī certi erūt ꝙ etiaʒ in sua btitudine ꝑpetuo manebūt. ꝛ in illis ordini bus angeloꝝ in quib⁹ assumpti erunt. Iste igit̄ est stat⁹ ad quē vocamur per nr̄m the ma. Ueite benedicti ꝛc. Tertio dixi ꝙ hec gloria erit ꝑpetua ꝓpter mētis quietatio nē. Ubi sciēduʒ ꝙ creatura rōnalis ideo ꝙ talis est: facta est ad imaginē dei in poten tia cognoscendi ꝛ diligēdi. Sicut dic̄ Aug. Nā hoc ipso ꝙ est expssa imago dei habet necessariā ordinationē ꝛ relationē ad ipsaʒ nec cōseruat̄ nisi in ipso. ꝛ ideo ipse de⁹ est īmediate finis creature rōnālis ꝛ vltimus ꝛ ideo sūme nata est delectari in ipso. Hoc ipso autē ꝙ sūme nata est delectari in ipso ꝛ perfici nata est ipsuʒ sūme diligere: quia sūma delectatio nō pōt esse sine sūma dile lectione. ꝛ ideo naturalē hʒ potētiā ad ipsū sūme diligēdū sibi inditā ꝛ impssam ſm ꝙ vult Aug. li. de tri. Et etiaʒ dicit Boeti⁹. iij. de ꝯsolatiōe ꝓsa. ij. ꝙ mētib⁹ hoīuʒ inserta est sūmi boni cupiditas. Quia tñ ista potē tia est respectu supioris se. ideo licʒ sit natu ralis tñ est ex se insufficiēs ꝛ incompleta. ꝛ ideo nō pōt exire ad actū nisi ꝑ educēs ali qd̄ superi⁹ qd̄ sit ꝓportionabile tā potētie ꝙ actui ꝙ etiā obiecto. Hoc est charitas si ue grā. ideo sine ipsa nō pōt naturalis potē tia amatiua dei indita creature rationali in actū exire. hoc est in actuʒ diligēdi sūme si ue ad diligendū deū sup se ꝛ super oīa sine charitate. Tenēda est igit̄ ista sententia: qꝛ min⁹ vident̄ extēdere posse nature ꝛ dimi nuere puilegiū charitatis et grē. Sicut er go videm⁹ ꝙ materia hʒ potētiā naturaleʒ ad oēs formas: ꝛ tñ ad illas nō attingit si ne educēte. Sic etiā videm⁹ ꝙ creatura ra tionalis. naturalē hʒ potentiā ad gratiā et btitudinē: que tñ ex se nō pōt exire in actuʒ ꝑfectū sine educēte siue adiutorio determi nato ꝛ ordinato a datore illi⁹ potētie. Exem plū habem⁹ de oculo cui lʒ data sit potentia vidēdi colores: nō tñ pōt eos videre sine ad iutorio lucis exterioris. Exēplū silr̄ de aue cui desūt pēne: q̄ tñ naturalē hʒ potētiam ꝛ aptitudinē ad volādū ꝛ appetit h̄ ꝛ inten dit ad hoc ꝛ mouet se: ſꝫ tñ nō exit in actum ꝑfectū volādi: donec dest̄ sibi pēne. Et h̄ est ꝙ dicit Aug. in li. de fide ad petrū in h̄ ver ba. Spūs et nos h̄ ē īmortales creauit de⁹ ꝛ ei⁹ facultatē atq; ītelligētiā: cogitāde: co

gnoſcēde: diligēdeq̧ diuinitati inſeruit: q̄s tamē creauit vt etiā ꝑ ſeipſis euꝫ diligeret. Aptitudo enī in predicta auctoritate a btō Aug. appellat̄ facultas diligēdi. Aduenien te igit̄ grā prīe ipſi volūtati facit ipſaꝫ exi re in actū ſūme dilectiōis: ac ꝑ hoc facit ex periri ꝛ guſtare q̄m dulcis eſt dn̄s: ꝛ ꝑ hoc mouet̄ ad ipſuꝫ deū ſūme diligēdū: ꝛ in eo quietat̄. ꝛ ſup hoc ꝑ cognitionē hui⁹ quieta tionis certificat̄ ꝙ in hac glīa ꝑpetuo ma nebit. vn̄ Ber. ca. xij. de diligēdo deo dic̄. Cū introduct⁹ fuerit ſeru⁹ bon⁹ ꝛ fidelis in gau diū dn̄i ſui. et inebriat⁹ ab vbertate domus dei. tunc eniꝫ ebrius miro quodāmō oblit⁹ ſui ꝛ a ſe velut deficiēs penit⁹ totus perget in deū. ꝛ deinceps adherens vn⁹ cū eo ſp̄s erit: arbitror ꝓphetā hoc ſenſiſſe cū diceret Introibo in potētiā dn̄i: dn̄e mēorabor iu ſticie tue ſol⁹. Itē in eodē li. dicit ꝙ ibidē quart⁹ amoris gradus perpetuo poſſidebit̄ cū ſūme ꝛ ſol⁹ diliget̄ deus: q2 nec nosipſos niſi ꝓpter ipſuꝫ iam diligem⁹. O btm̄ gau dium. O amor ſcūs ꝛ caſt⁹: O dulcis ꝛ ſua uis affect⁹. O pura ꝛ defecata intētio volū tatis. Sic affici deificari eſt. Quō enī ſtilla aque modica multo infuſa vino deficere a ſe tota videt̄: vnde ꝛ ſaporeꝫ vini induit et colorē. Et quō ferrū ignitū ꝛ candens igni ſiƚimū fit ꝑſtina ꝓpriaq̧ exutuꝫ forma: ita inebriata illo amore ſuauiſſimo tota deifi cata erit ꝛ in deum trāſformata: ꝛ tota a ſe ipſa deficiēs. Et q2 nil aliud appetere vale bit: oīs ſui deſiderij compos quiſq̧ btūs in hanc pacē ꝛ quietē ꝑmanebit. Ad hāc aūt quietē ꝑ thema nr̄m aduocamur. ſcꝫ Veni te bn̄dicti ꝛc̄. Dixi quarto ꝙ h̄ erit firma tentio ꝓpter cōpletā reditioneꝫ. Videmus enī ꝙ dū circuitu⁹ faciēdo circulū redit ad pūctū a quo incepit: tūc quieſcit ꝛ amplius circulariter nō mouet̄: ſic creatura rōnalis cū imediate a deo ſit creata cū ad ipſū redit per grām ꝛ glīam tūc quieſcit: ꝛ hoc eſt qd̄ ipſe deus dixit Apoc. i. Ego ſum alpha ꝛ o. ꝑncipiū ꝛ finis. Et puerb. xvi. ſcribit̄. Uni uerſa ꝓpter ſemetipſuꝫ operat⁹ eſt de⁹. hic eſt finis noſter quē quottidie petim⁹: quem quottidie deſiderare videmur dū oram⁹ di centes. Adueniat regnū t. Hoc regnū peti mus aduenire a xp̄o nob̄ ꝓmiſſuꝫ xp̄i paſ ſione ꝛ ſanguie q̄ſitū vt q̄ xp̄o in ſcl'o ān ſer uiuim⁹ poſtmodū cū ipſo regnāte regnem⁹ Nō aūt regnū celeſte petim⁹: q2 ē ꝛ terre ſtre regnū cui ſi renūciauerim⁹ regno eťno regnabim⁹. Sꝫ orātes nō infructuoſis nec nudis ꝑ.ib⁹ ad deū veniam⁹: q2 ſcriptuꝫ eſt Math. vij. Nō oīs q̄ dicit mi dn̄e dn̄e: intra bit in regnū celoꝝ. Mlti enī ſicut dic̄ apl's ad Titū. i. Cōfitēt̄ ſe noſſe deum factis aūt negant. Recordemū illi⁹ petitiōis matris fi lioꝝ zebedei. Mat. ij. vbi dr̄. Tūc acceſſit ad xp̄m mater filioꝝ zebedei cū filijs ſuis ado rans ꝛ petēs alqd ab eo. Qui dicit ei. Quid vis. Ait illi. Dic vt ſedeant hij duo filij mei vn⁹ ad dexterā tuā ꝛ ali⁹ ad ſiniſtrā in regno tuo. Rn̄dēs aūt ieſus dixit. Neſcitis q̄d pe tatis. vbi ait Chry. Res enī ꝑcioſa vili pre cio nō cōpat̄. Magnū laborē neceſſe ē nob̄ īpēdere ſi volum⁹ ad celeſtia regna ꝑuenire Regnū enī dei ē primuꝫ in intētiōe: ſꝫ vlti mū in executiōe. vn̄ Chryſo. ſuper illo ṽbo Mat. vij. Querite ꝑmū regnū dei ꝛ iuſticiā ei⁹. ait. Regnū dei ē retributio bonoꝝ operū iuſticia aūt eſt via pietaq̧ ꝑ quā itur ad re gnū. Si ergo die ꝛ nocte cogiteſ qualis erit glīa ſcōꝝ vel qualis erit interit⁹ impioꝝ, neceſſe eſt vt aut ꝓpter timorē pene territ⁹ recedas a malo: aut ꝓpter deſiderium glīe excitat⁹ feſtines ad bonū. Et ſi q̄tidie cogi taueriſ q̄ ſit iuſticia dei ꝛ qd̄ odit ꝛ qd̄ amat ipſa iuſticia oñdet tibi vias ſuas: nam iuſti cia ſicut odiētes ſe fugit: ſic amātes ſe ſeq̄t̄ hec Chry. Uide ergo ſi vis redire ad princi piū tuū ad deū tuū vt ſeq̄ris iuſticiā: q̄m h̄ eſt via q̄ te ducet ad regnū eternū ad qd̄ cū redieris ſecur⁹ es ꝙ nūq̄ exibis xp̄o dicēte Ioh̄. vi. Eum qui venit ad me nō eijciam foras. Ad hanc igit̄ ſecuritatē ꝛ regnū per petuuꝫ inuitamur per verba aſſumpti the matis. Uenite bn̄dicti ꝛc̄.

Quarta gloria aīe in

q regno celeſti erit verū gaudiū et leticia. De hac āt leticia ſiue gau dio q̄rūt docto. ꝛ ſpāl'r Ricar. de me. vii. di. xliij. iij. Utrū in volūtate btā ſit idē realit̄ fruitio ꝛ gaudiū. Et rn̄dēdo ait. Q2 fruitio ꝛ gaudiū btōꝝ nō ſūt realit̄. idē. Illa enī frui tio ē ſūmo bono clare viſo ꝑfecto amore in herere ꝓpt̄ ſeipſū. Amor aūt gaudiuꝫ nō ē Cauſat̄ enī gaudiū ex amati boni p̄ntia vn̄ btōꝝ gaudiū ē aliq̄ ſp̄ūalis paſſio ī volūta te cāta ex ꝑfecto amore ſūmi boni ꝑ claraꝫ viſionē ꝛ ꝑfectā dilectōeꝫ vniti aie ſeu ſibi p̄ntis. h̄ Ricar. Vn̄ videm⁹ q̄nq̧ ꝙ mr̄ tener rime diligēs filiū: nō gaudet etiā ſi ipſū vi deat ꝛ h̄eat p̄ntē ꝛ ferat̄ actualit̄ in amorē

alias ĩpedita ab hmõi gaudio ꝓpt aliquã
infirmitatẽ. Hoc exẽplũ clare manifestat di
lectionẽ ⁊ gaudiũ nõ eſſe idẽ. In illa tamẽ
magnifica glia nihil poterit impedire quin
ex dilectiõe pfecta ſeqt maximũ gaudium.
Uñ idem doctoꝛ qõne ſequẽti recitat duas
opiniones. Unaꝫ q̃ dicit ꝙ q̃uis gaudium
btõꝝ ſit btĩtudinis quoddã accidẽtale com
plementũ ab ipſa btitudine inſepabile per
quãcũq; ꝟtutẽ creatã: tñ nõ eſt de eſſentia
btitudinis. eſſentia enĩ btĩtudinis conſiſtit
in pfecta cõiũctione creature rõnalis cum
deo. gaudiũ aũt btõꝛũ nõ eſt de rõne huius
cõiũctiõis cũ nõ ſit viſio nec fruitio. Nec eſt
ſũma ſecuritas. de qua dictũ ẽ. ſ; ẽ aliqd cã
ũ ex iſtis. Uñ eſt p ſe effectꝰ btĩtudinis de
neceſſitate ꝯſequẽs ad ipſaꝫ. hec ille. Exẽ
plũ videmꝰ de igne de cuiꝰ eſſentia nõ ẽ ca
loꝛ: ſ; tñ ſequit de neceſſitate nature ad ipꝫ
Aliã aũt opinionẽ recitat di. ꝙ alijs videt
ꝙ gaudiũ ſit de eſſentia btĩtudinis: qꝛ ẽ de
rõne pfecte vnionis volũtatis cũ ſũmo bo
no. Uolũtas enĩ vnit ſũmo bono nõ tantuꝫ
mouẽdo ſe ĩmediate in ipſuꝫ ꝓpter ſe qui
motꝰ eſt amoꝛ fruẽs: ſ; etiã ĩmediate patiẽ
do ab eo q̃ paſſio eſt gaudiũ. Que iſtarum
opinionũ ſit verioꝛ ꝓ nũc nõ diffinit: ſ; hoc
certũ ſit ꝙ in illa cõiũctiõe ⁊ vnione aĩe no
ſtre ad deũ erit ſũma delectatio. Frãciſcus
de marchia in fine. iiij. ſup ſniãs dicit cum
cõma opĩone ꝙ btĩtudo nõ conſiſtit in dile
ctione. qꝛ ipſa eſt paſſio ꝯſequẽs actum di
lectionis. Hec ille. Hoc vtiq; gaudiũ erit.
Euacuãs gaudium mundanum.
Inebebꝛians ſubiectũ humanũ.
Non generãs vllum faſtidium.
Sed ſatians hominis ſtudium.

Primo dixi ꝙ hoc gaudium euacuabit
gaudiũ mũdanũ: imo q̃ gaudẽt hic illic gau
dere nõ poterũt. hij ſũt de q̃bus dꝛ. Sap. ij.
Uenite fruamur bonis q̃ ſũt ⁊ vtamur crea
tura tãq̃ in iuuẽtute celeriter vino pcioſo
et vnguẽtis nos impleamus ⁊ nõ ptereat
nos flos tpis. Coꝛonemus nos roſis añq̃
marceſcãt. Tales ſũt mũdani q̃ eſtimãt ho
mines ſolũ ad hoc factos vt hic accipiãt cõ
ſolatiões ſuas. De q̃bꝰ eodẽ li. Sap. xv. dꝛ.
Eſtimauerũt luſuꝫ eẽ vitã nr̃am ⁊ ꝯuerſa
tionẽ vite cõpoſitã ad lucrũ ⁊ opoꝛtere vnũ
quẽq; etiã ex malo acq̃rere. O gaudiũ mũ
di quot homĩes de illo ineſtimabili gaudio
nõ curãtes decipis: quot ad inferna deducis
nouit deꝰ; imo ſũt adeo fatui ꝙ duꝫ nil ad
uerſi nil mali tpal' eis euenit. dicũt ſe a deo
diligi nõ ꝯſiderãtes illõ. Act. xiiij. Per mlꝉ
tas tribulatiões opoꝛtꝫ nos intrare ĩ regnũ
dei. Et. i. Pe. iiij. Si iuſtꝰ quidã vix ſaluabi
tur impiꝰ ⁊ pctõꝛ vbi parebũt. Et vere illud
exẽplũ in vita btĩ ambroſij ſcriptũ ẽ bñ me
moꝛie cõmedãdũ. Nã ibi legimꝰ ꝙ cuꝫ ipẽ
ambroſiꝰ romã pgeret. ⁊ in quadã villa tu
ſcie apud quẽdã hoĩeꝫ nimiũ locupletẽ ho
ſpitatꝰ fuiſſet illũ hoĩeꝫ ſup ſtatu ſuo ſollici
te inq̃ſiuit. Cui ille rñdit. Statꝰ meus dñe
bñ felix extitit ⁊ glĩoſus: ecce enim diuitijs
habũdo infinitis ſeruos ⁊ ãcillas q̃plures
habeo. copioſaꝫ filioꝝ ⁊ nepotũ turbã poſſi
deo ⁊ oĩa ſp ad votũ habui: nec vnq̃ mihi
aliq̃d aduerſũ accidit vel qõ ꝯtriſtaret eue
nit. Qõ audiẽs ambroſiꝰ vehemẽter obſtu
puit. ⁊ his q̃ ſecum in comitatu erãt dixit.
Surgite ⁊ hinc q̃ciꝰ fugiamꝰ: qꝛ dñs non
eſt in loco iſto: feſtinate nec in fugiẽdo mo
raꝫ facite ne hic dĩna vltio nos cõphendat
⁊ in iſto pițer nos inuoluat. Cuꝫ ergo fuge
rẽt ⁊ aliquãtulũ pceſſiſſent ſubito ſe terra
aperuit ⁊ hoĩeꝫ illũ cũ vniuerſis q̃ ad illum
ptinebãt; ita abſoꝛbuit vt nullũ inde veſti
gium remaneret. Qõ cernẽs ambroſiꝰ dixit
Ecce frẽs q̃ miſicoꝛditer deꝰ parcit cũ ad
uerſa tribuit ⁊ ſeuere iraſcit cũ ſemp pſpera
elargit. In eodẽ aũt loco fouea q̃dã pfun
diſſima remãſiſſe dꝛ. q̃ vſq; hodie in huiꝰ te
ſtimoniũ pſeuerat. O q̃tuꝫ igit piculũ oĩa
huiꝰ mundi pſpera: oĩa gaudia ⁊ vana hre
ad nutũ. Queramꝰ igit gaudere in futuro. ⁊
ſi gaudere hic velimꝰ gaudeamꝰ oẽs in dño
iuſte viuẽdo. deo nr̃o obediendo: qꝛ ex hoc
gaudio im pfecto ad illud gaudiũ pfectum
trãſibimꝰ. Uñ apls Phil. iiij. Hoc duplex
gaudiũ inſinuãs ait. Gaudete in dño ſemp
ſcꝫ hic bona vſq; in finẽ ꝯtinuãdo: iterũ di
co gaudete. Quaſi diceret ex hoc gaudio q̃
bona agitis in gaudiũ perfectũ tranſibitis
Et xp̃s dicit diſci. ſuis. Jo. xvi. Amẽ amẽ
dico vobis. quia ploꝛa. ⁊ flebi. vos. mũdus
autem gaudebit. vos autẽ cõtriſtabimini.
ſed triſticia veſtra vertet in gaudium. Hoc
eſt gaudium plenũ atq; perfectuꝫ quo om
ne gaudium euacuabit fatuum et munda
num. Tales beati ſemper gaudebũt in do
mino. Ad hoc igit gaudiũ vocamur. cũ dici
tur in themate. Uenite bñ. ⁊c. Secũdo dixi
ꝙ hoc gaudiũ adimplebit ſubiectũ huma
num dicente ꝓpheta de ſanctis et electis
exiſtentibꝰ in gloꝛia. Inebꝛiabũt ab vber

tate domus tue ꝛ tor. volup.t.potabis eos.
Qđ exponēs Ni. de lyra ait. Inebriabuntur
i. saturabūtur ab vbertate do.t.id est dom⁹
celestis gl'ie ꝛ tor. volup.t.po.eos. Hoc in⸗
quit additur ad oñdendū pfectionem refe
ctiōis glorie. q2 apud nos refectio pficiṫ ex
cibo ꝛ potu. Hec ille. Et bñ inebriari dicū⸗
tur: qm̄ beatitudo cōsistit in pfectione com⸗
pletissima. Ibi enī hō erit cōpletissimus in
moribus: in scientijs: ꝛ in delicijs. Quelibet
enī potētia habet ibi suū perfectissimū com
plemētum. nā intellect⁹ est pfect⁹ in scien⸗
tijs. volūtas in delicijs. irascibilis in eminē
tijs. Est enī rōnalis q̄ tendit ad veruʒ ꝛ iō
pficiṫ in veritate sciētiarū. ꝯcupiscibilis q̄
tendit in bonū: ꝛ ideo ē ibi bonitas omniū
deliciarū. irascibilis q̄ tendit ad arduum: ꝛ
ideo ē ibi arduitas omniū dignitatū: hono
rum: ꝛ eminētiarū: ꝛ ita gaudio ꝛ leticia cō
plebiṫ creatura rōnalis: hoc est ꝙ summe
desideram⁹. s. delicias ꝛ gaudenṫ viuere. Si
enī spes futuroꝝ bonoꝝ est hōi maxima de⸗
lectatio: quid erit ꝛ quāta ipsa delectatiōis
possessio. Uere mirabilis inestimabilis erit
illa delectatio. Sic igiṫ viuam⁹ vt hanc dele
ctationē hoc pfectissimū gaudiū habeam⁹.
Nūc igitur nō delectemur in maƚ delectatio
nib⁹ quib⁹ diuersimode hoīes a diabolo ca
piūtur. Dicitur enī Gen. iij. Uidit mulier ꝙ
bonū eēt lignū ad vescēdū: ꝛ pulchruʒ ocuƚ
aspectuqꝫ delectabile: tulit de fructu illi⁹ et
comedit: deditqꝫ viro suo. Hoc fuit lignū de
quo phibitū fuerat ade ne comederet. ꝯtra
qđ faciētes p̄mi parentes: q2 delectati sunt
paradisum pdiderunt. O de⁹ quot hōibus
delectationes carnis: delectationes mundi:
vestiū ornatus in viris ꝛ mulierib⁹ erūt cā
dānationis. Ideo diciṫ Luc. vi. Ue vobis
diuitib⁹ qui hic habetis cōsolationē vestrā
ve vobis q̄ saturati estis: q2 esuri. ꝛc̄. ve vo
bis q̄ ridetis nūc: q2 lugebitꝭ ꝛ flebitis. Deli⸗
cie enī mundi licʒ in pncipio sunt dulces: ī
fine ꝯo sunt amare nimis. Ideo dicit Iob.
apoca. c. xviij. Quātū glorificauit se ꝛ in de⸗
licijs fuit tātū date illi tormētū. Delicie enī
sunt laquei diaboli quib⁹ quasi tot⁹ mūd⁹
capiṫ sic ad oculū videm⁹: vñ similes sum⁹
allecib⁹ qui vbicūqꝫ lumē viderint ibidem
taliṫ delectātur ꝙ illuc ꝯcurrūt ꝛ capiūtur
Fugiam⁹ igiṫ has delectationes ꝛ inq̄ram⁹
illā supnā delectationē q̄ nō habebit fineʒ.
Illa enī est pfecta delectatio q̄ acq̄riṫ vias
vite insequendo. vñ ppha. Notas m̄ fe. vi.

vite adī. me. le. cū. vul. t. d. ī. d. t. v. in finem.
Ad hanc igiṫ delectationē inuitamur cū di
ciṫ nob. Uenite bñdicti ꝛc̄. Tertio dixi ꝙ
h̊ gaudiū siue delectatio nō generat vllum
fastidiū. Hec enī est vna differētia inṫ gau
dia ꝛ delectationes mūdi ꝛ paradisi: q2 hec
gaudia mundi tandē fastidiunt: ꝛ displicē
tiam generāt. Uidem⁹ enī ꝙ si q̄s gaudeat
in delicijs carnis vtpote in bibēdo ꝛ come⸗
dēdo q̄ʒtūqꝫ cibi sint boni vel vina optīa
finaliṫ vertunṫ in nauseā: imo possunt no⸗
cere ad mortē. Cōsidera oīa alia in quibus
hoīes solēt gaudere ꝛ letari siue sint hono
res: siue dignitates: cant⁹: coree: ꝛ cetera hu
iusmodi oīa habēt finē tristē. Prouer. xiiij.
Risus dolore misceбiṫ: ꝛ extrema gaudij lu
ctus occupat. Gaudiū aūt ꝛ delectatio gl'ie
celestis nunq̄ displicebit: ſʒ semp placebit.
imo visio dei ꝛ delectatio erūt tāte cōplacē⸗
tie ꝛ delectatōīs ꝙ vt dicit pe. c. i. p̄ma cano:
Ipse deus est in quem desiderant angeli p⸗
spicere. Sʒ q̄rit glo. Cur cernere desiderāt
cui⁹ facieʒ cernere nunq̄ cessant. Et soluit
ipsa glo. q2 ꝯtēplatio diuine pñtie ita an⸗
gelos btīficat vt ei⁹ visa gl'ia satienṫ ꝛ ei⁹
semp dulcedineʒ quasi nouā insatiabiliter
siue ifatigabiliter esuriant. Et Greg. Cele
stes delicie habite appetitū excitāt. terrene
aūt fastidiū generāt. Eccƚi. xxiiij. Qui edūt
me adhuc esuriēt. ppter h̊ dicit sponsa. c. v.
ꝙ sponsus ei⁹ est totus desiderabilis. ꝛ He
ster vlti. Ualde admirabilis es dñe ꝛ faci⸗
es tua plena est grãrū. Hoc etiam ꝯueniet
ipsis hoīb⁹ beatis qñ erunt in illa gloria sic
angeli dei. Et h̊ est multum difficile nobis
ad intelligendū. s. esse in tāta delectatiōe ꝛ
nunq̄ fastidiri: ſʒ semp iocūdissime illā pos
sidere: ſʒ ita est certitudinaliṫ. q2 aliter non
esset summa felicitas si aliq̄d triste posset
illic accidere. Hoc gaudiū ꝛ hanc delectati⸗
onē spiritu diuino faciente intelligēs regi⁹
ppheta ait. Gustate ꝛ videte. q. sua. est. do.
Ubi ait Ni. de lyra. quasi diceret per experi
mentū potestis pbare qm̄ suauis est domi
nus. Et loq̄tur ad modū hominū dulcedinē
vini pbantiū. q2 p̄mo modicū degustant et
ex hoc cognita ei⁹ dulcedine alliciūtur ad
ampli⁹ gustandū. Sic homines deuoti pci
piētes aliq̄d de dulcedīe dei alliciunṫ ad am
pli⁹ gustādū. Aduertēdū tñ ꝙ pbātes dulce
dinē vini illđ modicū qđ pgustāt sup līguā
diu retinēt. Sic sētiētes diuā dulcedine de
bēt eā q̄ʒdiu pñt retinere: q2 h̊ est quoddā

eludiū beatitudinis future: ꝓpter qđ se-
uiť Btūs vir qui sperat in eo. Talis enim
gustatio dñe dulcedinis auget spem fu-
re btītudinis. Et licꝫ apud hoīes nimia
miliaritas aliqñ pariat cōtēptū. talis tñ
miliaritas dei ad hoīem qua ei cōicat in
enti vita suā dulcedinē magis auget re-
rentiā filialē hoīs ad deū. ideo subditur.
imete dñm. o. s. e. q. n. est in o. t. e. Ex hoc
im ꝙ sentiūt in se diuinā p̄sentiā. modo
edicto sufficit eis ꝓ omni bono, imo alia
na eis desipiūt: nisi quātū necessitas exi-
. hec de lira. Si igiť deꝰ tātū sapit in via
id faciet in pr̄ia cuꝫ videbiť facie ad fa-
m. Hec igitur sūma delectatio nūꝙ̄ fasti
ens: nūꝙ̄ displicēs. sed semꝑ quasi noua
iciens huiꝰ nō erit finis. O deus meꝰ qđ
bis saperēt oīa hec mūdi gaudia: he de-
tatiōes quibꝰ tātū adheremꝰ. Certe hec
reputaremꝰ velut amara. et diceremꝰ cū
lo. Phil. iij. Que fuerūt m̄i lucra hec arbi
tꝰ suꝫ ꝑpť xp̄m detrimēta. Et vere si hāc
ximā delectationē bñ attendamꝰ ea que
tamꝰ lucra vt abūdare diuitijs honoribꝰ
elitijs mūdi reputabimꝰ detrimēta ꝛ in-
a. ideo seqť. Oīa inqt paulꝰ estimo detri
tū esse ꝑpť eminētē scientiā iesu christi
i mei: ꝑpter quē oīa detrimētū feci ꝛ ar-
ror vt stercora vt xp̄m lucrifaciaꝫ. Quia
scꝫ in christi visione erit summū gaudiuꝫ
qđ vocamur ꝑ thema ꝓpositū. Uenite
dicti ꝛc. Quarto dictuꝫ est. ꝙ ibi desicit
s studiū. Studiū est vehemēs animi ap
catio ad aliqđ pagēdū. Cōiter enī hoīs
diū ꝛ applicatio tam ꝑ intellectū ꝙ̄ per
ūtatē est ad hoc qđ p̄ceteris desideramꝰ
desideriuꝫ si compleať delectat animaꝫ.
ouer. xiij. Oēs aūt hoīes. vt diciť primo
ethaphisice naturaliť scire desiderāt. et
impfecta naturaliter desiderāt perfici ꝛ
xime creatura rōnalis desiderat pueni-
d gaudiū eternū dicēte ꝓpheta. Quem
nodū desiderat ceruꝰ ad fontes aquarū
de. a. m. ad. t. deus. Si. a. m. ad. d. fon. vi.
eo oēs debemꝰ studere ꝛ oēm diligētiaꝫ
onere vt ad id qđ desideramꝰ attingamꝰ
d quomō verū est ꝙ sup omnia deū vi-
e in gloria desideremus ꝛ cū eo gaudere
paucos ad hoc se disponere per vitam
eamꝰ. Ad hoc ait Richar. de media vil.
xlix. iiij. i. q. ij. p̄ncipalis. Qr beatitudo
liciter pōt cōsiderari in generali inꝙ̄tū
onū quoddā sufficiētissimū: vel in spe-

ciali scꝫ inꝙ̄tū cōsistit in clara dei visione ꝛ
impfecta eius dilectiōe ꝛ gaudio qđ habet
de dei bonitate p̄senti per clarā eiꝰ visionē
ꝛ impfectā dilectionē. Primo mō btītudo
est oībꝰ hoībꝰ nota. Quilibꝫ enī scit qđ ē bo-
nū ꝛ quid est sufficientissimū. Secūdo mō
nō est oībꝰ nota. vnde nō oēs eā appetūt. sꝫ
p̄mo mō oēs eam appetūt: qꝛ appetitꝰ eius
naturalis ē. Uñ Aug. xiij. de tri. ca. viij. Dicit
ꝙ ad appetēdū btītudinē natura compellit
cū summe bonꝰ et īmutabilis ei beatꝰ crea-
tor hoc indidit. Dicit etiā glo. sup illud ps̄.
Beata gens ꝙ animꝰ est naturaliter capax
btītudinis. nulla aūt creatura capax natu-
raliter alicuiꝰ boni derelicta oī naturali in-
clinatione. Boñ. in. iiij. di. xlix. q. ij. Ad hoc
idem inqt. Duo sūt que faciūt appetitū scꝫ
cōueniētia ꝛ indigētia. Qm̄ igiť aīa rōna-
lis creata est ad dei imaginē ꝛ silr̄itudinē fa
cta est capax boni sufficiētissimi. ꝛ ipsa sibi
nō sufficit cū sit vana ꝛ deficiens. ideo dico
ꝙ verā beatitudineꝫ appetit naturaliť. Et
seqť. Oēs ergo hñt appetitū. btītudinis ve
re in generali ꝛ habēt cognitionē in genera
li. Oēs enī credūt ꝙ btītudo sit bonū quod
sufficit. ꝛ oēs illō appetūt ī spāli ꝙ̄ qñ assu
miť h̄ sufficere. s. honorē vel potētiā errat
cognitio ꝛ declinat affectio. Est silr̄ de eo q̄
vult emere aurū ꝛ frustū auri credit eē au-
ricalcū. Si queras ab eo qđ velit emere. re-
spōdebit. aurū. Si q̄ras qđ frustū: Rñde-
bit ꝙ hoc: demōstrato auricalco. Siliter si
ab auaro q̄ras vtrū appetat btītudinē verā
ꝛ velit habere: Rñdebit ꝙ sic. Si q̄ras qđ
velit vtrū paradisum vľ denariū: Rñdebit
denariū. Et huiꝰ ratio est. qꝛ hic credit suf-
fitientiā ꝛ ibi nō est. Si queras quō cogno
scit in generali. dico ꝙ innata est illa cogni
tio. Si q̄ras per qđ. Dico ꝙ sufficientiā no
scit ꝑ indigentiaꝫ. Si opponas ꝙ seruatio
nō est via cognoscēdi habitū. dicēdū ꝙ est
quedā indigētia oīno priuās quedā dispo-
nēs ꝛ inclinās. ꝛ hec ē ratio cognoscēdi. vñ
si materia haberet potētiaꝫ cognoscēdi: co-
gnosceret vtiqꝫ formam ad quā inclinať ꝛ
dispōnē. Hec Boñ. Sed vere ꝑ fidē aliam
habemꝰ cognitionē de vita eterna. Scimus
enī ꝙ resurgemꝰ ꝛ in corpe ꝛ in aīa simul in
illa celesti gl'ia ꝑpetuo manebimꝰ. Sicut
plus diceť cuꝫ de vnione corpis ad animaꝫ
tractabimꝰ quare studium nr̄m ꝛ vehemēs
applicatio debet esse in nobis: circa ea que
ducūt ad hoc gaudiuꝫ: qꝛ finis imponit ne-

cessitatē his que sunt ad finē. Hoc est dictu
ꝙ si finez nr̄m que est glīa eterna velimus
assequi oportz nos sollicite prudēter τ attē
te scire oīa ex ea que sūt gaudij huiꝰ media
acquirēdi. Sicut enī videmꝰ ꝙ ignis quia
appetit sursuz esse. ideo semꝑ ascēdit τ ten-
dit sursum. ita τ nos si desideramꝰ vere τ nō
ficte gaudia paradisi. debemꝰ semꝑ faciem
cordis nr̄i habere sursuz. q2 illa gaudia sūt
desiderabilia suꝑ aurū τ lapidez preciosum
multū τ dulciora super mel τ fauum. vt dicī
ps. Ceruus enī calefactꝰ in venatiōe nō cō-
sueuit sistere in riuulo sciēs ꝙ ibi ad plenuz
nō posset recreari. ꝫ currit vsqꝫ ad fontē si-
ue ad lacum aqua abūdantē: vbi ꝑfecte re-
creat̄ τ refrigerat̄. Sic vere desideriuz nr̄m
nō debet esse ad riuulū bonorū mūdi: q2 ibi
nulla est facietas. ꝫ celeriter debemꝰ curre-
re τ a iuuētute incipere hmōi cursum: quia
nescimꝰ qn̄ moriemur. debemꝰ inqꝫ currere
ad fontē paradisi vbi ꝑfecte poterimꝰ recre
ari vt possimꝰ dicere cū ꝓpheta. Perfecit pe
des meos tanꝙ ceruorū τ super excelsa sta
tuens me. In hoc sil̄es esse debemꝰ onagro
qui est asinꝰ siluestris qui ꝙꝙ multū sitiat
nūꝙ tn̄ vult bibere aquā turbidā: imo expe
ctat clarā iux̄ illō. ps. Expectabūt onagri ī
siti. In q̄ pculdubio instruim̄ ꝙ sitꝫ τ ardor
desiderij nr̄i nūꝙ dz bibere aquas turbidas
voluptatis carnis τ mūdi: q2 nō satiant: sz
aquas claras τ mundanas grār̄ū τ glorie.
qd̄ est cōtra pctōres īmūdos qui magis de
siderāt aquam turbidā huius mūdi. de q̄-
bus Ro. i. Tradidit eos deꝰ in desideria cor
dis eorum. τc̄. Abstinete ergo vos a carna-
libus desiderijs que militāt aduersus ani-
mam. i. Pe. ij. Et studete ꝑuenire per bona
opera ad illud regnū vbi huiusmōi deside-
riū saturabit̄ τ cōplebit̄. Nā ad h̄ excitam̄ ꝑ
thema nr̄m cuz dicit̄. Uenite benedicti. τc̄.

Quinta gloria aīe in
celesti pr̄ia erit oīuz rerū abūdā
tia. O auari qui tātū desideratis
abundātiaz auri τ argenti. O superbi q̄ de-
sideratis sublimitatē honorū τ dignitatuz.
O voluptuosi gulosi τ carnales q̄ desideratꝫ
saturari bonis vinis. τ p̄ciosis cibis dimitti
te hec fatua que vere nō satiāt: ꝫ cito finez
habēt. sicut dictū est priꝰ. Attēdite ergo ad
hanc gloriam: q2 ibi abūdabitꝫ oībus bonis
p̄ciosissimis. de hac abūdantia ait ꝓpheta
in ps. Ego dixi ī abūdātia mea non moue-

bor in eternū. Sz notādū est ꝙ sicut abun
dantia florū in arbore est cā abūdātie fru
ctuum: ita abūdantia ꝟtutū τ grār̄ū est c
abūdantie gaudiorū. Ideo ait xp̄s. Ma
v. Nisi abūdauerit iusticia vr̄a plusꝙ scri
barū τ phariseoꝝ nō intrabitis in regnū c
lorū. Ita ecōtra erit abūdantia penaruz c
sicut hic abūdauerūt in culpa: ita ī infern
abūdabūt in pena. ps. Retribuet abunda
ter scz deꝰ facientibꝰ superbiaz. In celo ig
erit abundātia omniū bonorum.

Ex obiecto omnia cōtinente.
Ex subiecto omnia possidente.
Ex proximorū sociatione.
Ex optimorum cōparatione.

Primo igit̄ erit abūdantia omniū bon
rū ex obiecto. i. ex deo qui oīa cōtinet bon
Un̄ apl's ad Ephe. ij. ait. Deꝰ aūt qui diue
est in mīa ꝓpter nimiā charitatē suaz qu
dilexit nos cū essemus mortui in pctīs nr̄i
qui viuificauit christo cuiꝰ grā sumꝰ salua
τ cōresuscitauit τ ꝯsedere fecit in celestib
in christo iesu vt ostenderet in sc̄lis supue
niētibꝰ abūdātes diuicias gratie sue. Diue
ergo deꝰ in se: diues. i. copiosus fuit in mi
q2 ꝓpriū est eiꝰ misereri τ ꝑcere ꝓpt̄ nimi
charitatē suā. τ nō ꝓpt̄ merita nr̄a cū esse
mus mortui pctīs τ filij ire. i. nati in peccat
origīali cōuiuificauit nos xp̄o: nos sibi ꝑ
dez formatā incorꝑando: cuiꝰ grā sumꝰ sa
uati in spe. s. τ cōresuscitauit sil̄iter in spe.
cōsedere etiā fecit in spe. vt ostēderet po
hoc seculū diuicias gr̄e sue. i. oīa bona ce
stis gl̄ie cuius ipse est premiū. Un̄ alphor
bius li. de causis ꝓpositiōe. xx. ait. Prim
est diues per seipsum τ est diues maiꝰ. E
rōnē reddit cōmentū eiusdē ꝓpōnis dicē
Illa res diues magis que influit τ non f
influxio suꝑ eam ꝑ aliquez modorum rel
que aūt que sūt intelligibiles aut corpore
sunt nō diuites ꝑ seipsas: imo indigēt vn
de influente suꝑ eas bonitates τ oēs grā
hec ibi. Has diuitias dīne maiestatis me
lius videbimꝰ cū ipsas possidebimꝰ cuz de
habebimꝰ qm̄ nūc hec a nobis sūt abscōdi
ta. sed per fidē τ spem certā: si bn̄ egerimu
quasi iā possidemꝰ. Sicut mercator cū ian
emit τ soluit aliquā rem p̄ciosam: lz nōdu
p̄ncipaliter habeat: reputat se illaz rem ha
bere et maxime si sit certus ꝙ ab aliquo n
possit impediri eiꝰ p̄ncipalis possessio. U
re deus adeo est diues τ oībus bonis abū
dans vt si mille mūdos cogitaremꝰ τ illo

beremꝰ in dñio. talis possessio nihil esset
paratiue ad diuicias diue bonitatis: qm̄
iti ad infinitū nulla est ꝓportio. Non igit̃
ponamꝰ cor nr̃m ad diuicias huiꝰ mundi
e impediūt ab eternis diuicijs: qm̄ scri-
ū est Math.xix. Faciliꝰ est camelū p fora
n acus trāsire q̄ diuitē intrare regnū ce
uꝫ. Sed hoc mirabiliter videt̃ cū plures
ites sint saluati ſm fidē nostrā. ⁊ in ve-
i testamēto ⁊ in nouo. Nōne legimꝰ plu-
reges scōs esse vt Henricū impatorē ⁊
douicū regē frācie. ⁊ alios ml'tos. Quid
hoc igit̃ q a xp̄o dicit̃ facilius est ca. ⁊c.
n̄ primū est impossibile. s. camelū trāsire
foramē acus. ergo ⁊ secūdū Chryso. sup
ath. dicit Appositio diuiciarū maiorem
onit flammā ⁊ vehementior fit cupido.
qr cupiditas est venenū charitatis. ideo
essio diuiciarū reddit hoīem difficilez
pfectionē acquirēdā. Unde ille iuuenis
dicit xp̄s. Si vis pfectus esse. i. ascēdere
statū salutis necessariū. vade cōtēnēdo
tēporalia. ⁊ vēde que habes ⁊ da paupe
is ꝓpter deuꝫ. qr abijcere tp̄alia ꝓpter
entationē nō est meritoriū. sicut aliq̄ phi-
ophi fecerūt ⁊ habebis thesaurū in celo ⁊
i ⁊ sequere me. In sequela enī xp̄i p ope
haritatis cōsistit pfectio p̄ncipaliter. A
ptate aūt volūtaria incheatiue per mo-
remouētis ꝓhibens: qr per hoc aufert̃
a tp̄aliū que impedit animuꝫ a dilectiōe
. ⁊ disponit animꝰ ad libere deo vacādū.
aūt audisset ꝟba christi adolescēs abijt
tis: qr nimis amabat possessiōes terre-
s vel plusq̄ talē pfectionē. ⁊ ideo nō po-
at ad perfectionez volūtarie pauptatis
ēdere. Et ideo dicit christus. Amē dico
bis: qr difficile diues intrabit in regnum
or. Math.xix. Nō dicit q sit impossibile
ifficile est diuicias possidere ⁊ nō tene-
imis amore earuꝫ. qr ſm q dicit Augu.
n ep'la ad paulinum. Bona terrena dili-
ur artius adepta q̄ cōcupita. Aliud est
velle incorpare que desunt. aliud iaꝫ in-
pata diuellere. Illa eniꝫ velut extranea
udiant̃. ista velut mēbra p̄scindūt̃. Red
t ergo hoīem difficilē ad pfectionē acq-
dā: nō tn̄ faciūt impossibilē: qr abrahaꝫ
t perfectus vt habet̃ Gen. xvij. Ideo dr̄
cl'. xiij. Btūs diues q̄ inuētꝰ est sine ma-
a ⁊ q̄ post aurū abijt nec sperauit in pecu
thesauris. Quis est hic ⁊ laudabimꝰ eū
uasi diceret. Uix ⁊ cū difficultate inuenit̃

Et quo patꝫ q nō loq̄t̃ de quocūq̄ diuite:
ſ; de diuite cōstituēte finē in diuicijs ꝓpter
qd̄ apl's Colloceñ. iij. Uocat talez diuitem
auarū ⁊ auariciā dicit esse seruiturē idoloꝝ
idest sil'is ē ydolatre ꝓ quāto auarus colit
pecuniā suaꝫ studiose. Talis fuit ille diues
de quo dicit̃ Lu. xvi. Mortuꝰ est diues ⁊ se-
pultus est in inferno. ⁊ factū est vt moreret̃
mēdicus ⁊ portaret̃ ab angelis in sinū abra
he: qui nūc est in celis possidēs deū ditissi-
mū vt dicet̃ statim. Ex deo igit̃ omnia bona
eminēter cōtinēte ⁊ in bonitate sine cōpa-
tione quecūq̄ creata excedēte beati erūt di
uites: ⁊ in oībꝰ diuitijs abūdabūt. Uenite
igit̃ benedicti. ⁊c. Secūdo dixi q in gl'ia
paradisi erit oīuꝫ rerum abūdātia ex subie
cto possidēte. Posset enī qs dicere. Et licꝫ
deus sit diues: dubitat̃ tn̄ an ille diuitie qbꝰ
est diues sint in ptāte cuiuslibet bti. Dico ti
bi q sic. Possidebis enim deū ad volūtatē
tuā: qr ipse erit premiū ⁊ salariū laboris no
stri. Sicut enī qd̄ labore iuste acquirit̃ dici
tur esse acquirētis: sic deꝰ erit noster. Si enī
dicamꝰ nunc q deꝰ sit noster q̄tomagis di-
cemꝰ tūc. Dicimꝰ enī nūc illud ps. Dñe dñs
noster q̄ admirabile ⁊c. Et forte posset dici
q nūc noster est deꝰ p creationē. p guberna
tionē: ⁊ redēptionē. Dico tn̄ q tūc erit nr̄ p
possessionē: qr nūq̄ a nob potit tolli qn illū
videamꝰ illū diligamꝰ i illo delectem̄. Istud
p̄miū ⁊ ista possessio vocat̃. Lu. xiiij. Cena
magna. vñ ibidē dr̄. Homo quidaꝫ fecit ce-
nam magnā ⁊ vocauit multos. Sꝫ hec po-
terunt melius applicari ad ea que dicentur
de gloria corporis. Sed quare hoīes p̄sen-
tis tēporis ad hanc possessionē siue ad hāc
abundantiā nō attendūt. Certe hoc cōtin-
git ex tribus. primū igitur ē ignorātia eter-
ne retributionis. secūdū est nō amor ꝟtuo-
se operatiōis. tertiū est defectus diuine di-
lectōis. Ex illis orit̃ indeuotio: ī pseuerātia
tarditas: ociositas: dilatio circa bonū opus
faciēdū: remissio circa inceptū. Ad quā pos
sessionem vocamur. dicēte aplo Thessa. ij.
Testificati sumus vobis vt ambulet̃ digne
deo q̄ vocauit vos ī suū regnū ⁊ gl'iā. Ideo de
nolētibus attēdere ad hanc vocationē cōq̄-
rit dñs ipse Prouer. i. dicēs. Uocaui ⁊ re-
nuistis: extēdi manū meā ⁊ nō fuit q̄ aspice
ret. despexistis oē ꝯsiliū meū ⁊ icrepatoēs meas
neglexistis. Multi sūt qs deꝰ vocat dicēs. Uenite
⁊ manꝰ adiutrices extendit dādo eis ꝯsiliū
quō a pctīs resurgēt quō vitā etnā merebūt̃

τ vlam eis edoctā nolūt aspicere: q2 noluerūt accipere disciplinā3 indurauerūt facies suas supra petra3 et noluerūt reuerti. Jere. v. Figurati sunt tales per reginā vasti. de q̄ dicit' Hester. ij. Qr rex assuer⁹ vocauit reginā vasti p nūcios. ſ3 ad regis imperiū venire contēpsit ꝑpter qđ irreuocabili sn̄ia priuata est regno. Rex assuer⁹ interp̄tat' beatitudo τ significat deum qui est btitudo nr̄a. Regina vasti que debebat esse regi subiecta τ obediēs significat quēlibet nr̄m q̄ dȝ esse subiect⁹ deo ei⁹ obseruādo mādata. ſ3 q2 noluit obedire priuata est regno: ita qui noluerint obedire deo ꝑuabunt' illo celesti regno in quo est oīu3 rerū abūdātia. Attēdamus igit' vt possim⁹ obtinere illā supremā3 abūdantiā. de qua dr̄ in themate. Uenite. τc. Dixi tertio ꝙ in glīa erit oīu3 rerū abūdantia ex ꝓximoꝝ associatiōe. Ibi enī q̄libet ꝓximus oīa sua cōicabit alteri suo ꝓximo. Tūc enī verificabit' illud Act. ij. Quod dictū est de aplīs. habebūt oīa cōia. Si ergo faciēte charitate aplī habuerūt oīa cōia quare nō magis credēdū est de btīs q̄ charitate perfecti erunt inter se veri amici ꝙ oīa habebūt cōia. Hoc etiā fuit in statu innocētie ꝙ oīa erāt cōia. vn̄ Jsi. dicit. Scđm legem nature: q̄s est oīu3 possessio τ omniu3 vna libertas. Jta inq̄t Alexāder de halis ꝙ vnusq̄sq3 vsus fuisset illis ſm bn̄placitū volūtatis ordinate. Sic absq3 dubio credēdū est ꝙ in illa btītudine erit tanta dilectio et tāta charitas. vt oēs cōicent alijs sua bona Un̄ erit ibi inquit Anselm⁹ li. de silitudinibus amicicia q̄ in inimiciciā cōuerti nō pōt. Null⁹ tn̄ hic habet amicicia3 q̄ cōuerti non possit in inimiciciā. ideo hic nullus amiciciā seruat: ſ3 ibi quātū seipsu3 quisq3 tātū et tādiu diliget τ alterū. Sȝ nec video quin aliter esse possit p̄sertim cū oēs vnū corp⁹ xp̄i sint. τ xp̄s qui est ipsa pax est caput omniū neq3 minori se affectu cōplectāt' ꝙ̄ mēbra vni⁹ corpis sibiīnicem copulāt'. Abūdans ergo erit in dilectiōe quādo hec fuerint tibi in possessiōe. Ex hac maxima amicicia erit omniū bonoꝝ cōicatio. Et sequit' in eode3 li. Societas illa iustoru3 nil poterit velle diuersum. ſ3 eandē volūtate3 semꝑ habebunt Corp⁹ vnū erim⁹: ecclesia vna erim⁹. Spōsa christi erim⁹ quicūq3 ibi erimus. Jpa dei volūtas nō erit in tua diuersa. ſ3 sicut tu vis qđ ille: ita in cūctis ille: qđ tu. Sed forsitā diceres, Eya si deus τ oēs illi beatoru3 cet⁹

nollēt qđ ego: tūc τ augmētū mei boni n[...]
lent mecū qđ ego: ibi non velle non poter[...]
ero itaq3 ꝓ velle meo de maioribus in ce[...]
hinc tue imbecillitati rn̄deo. q2 si etia3 b[...]
petro par in glīa esse volueris eris. Jn gl[...]
ria dico. q2 vt petr⁹ si in persona velle nō [...]
teris. nam si hoc velles teipsu3 eē nihil v[...]
les qđ velle nequibis. Sed neq3 illi in gl[...]
equari si meritis ei⁹ impar fueris velle p[...]
teris. q2 pulcherrimā illi⁹ corpis cōpositi[...]
nē quā in hoc cōspiceres violari plus oī [...]
modo amabis. Neq3 eni3 in humano corp[...]
vel pes loco aut officio man⁹ fūgi expet[...]
aut os siue nasus vbi oculi sūt: aut oculi v[...]
os vel nasus relictis sedib⁹ suis cupiūt tr[...]
ferri. Eodē modo in illa admirabili τ glo[...]
ficata dispositiōe τ eque disposita glorific[...]
tiue btē ciuitatis dei. ita q̄sq3 qđ adeptu[...]
fuerit amabit vt statum suū potiori grad[...]
mutari non velit. Quare? Quia cuiq3 sati[...]
erit sua felicitas. τ btitudo sibi pro meriti[...]
suis misericorditer imptita. Ampli⁹ si hi q[...]
iam tūc in ip̄i⁹ corpis vnitati locati fueri[...]
maiora ꝙ̄ sint adepti desiderēt eoipso mi[...]
ri essent. q2 nōdū haberēt qđ vellēt. Ader[...]
itaq3 oībus oīs sufficiētia quā ꝓficiet in si[...]
gulis vnanimis τ plena cōcordia. Mali v[...]
in discordia tāta ꝑsistent vt eorū corpus e[...]
aīa semper dissideāt. na3 τ corp⁹ aīam odi[...]
habebit τ qđ male vnꝙ̄ cogitauerit et aī[...]
corpus ꝙ male cogitata ope cōpleuerit, [...]
quib⁹ oībus torquebit' in penis. hec ille. E[...]
quecūq3 noluerit de⁹ quilibet etiā nolet be[...]
tus. τ gaudebit de quibuscūq3 gaudebit de[...]
lic3 nō ita intēsiue. Et ita de q̄buscūq3 gau[...]
debit vn⁹ beatus gaude[b]it τ alius. τ ita eri[...]
gaudiu3 indicibile gau[d]ium inestimabil[...]
cuiuslibet btī τ abūdantia maxima bonoꝝ[...]
spūaliū τ incōꝑabiliter maioru3 ꝙ̄ sint oī[...]
bona corpalia que fuerūt sunt τ erunt. im[...]
ꝙ̄ omniū que possent imaginari. Si enim[...]
nūc gaudem⁹ cum gaudētibus ſm dictum[...]
apostoli. Ro. xij. Quātomagis ibi gaudēdū[...]
erit cū gaudētibus. Quale gaudiū qualis τ[...]
quāta erit ibi abūdantia leticie τ exultatio[...]
nis cogitet qui pōt. Ad hāc supabūdante3
leticiā vocamur cōtinue ꝑ internā inspiratiōnē τ eternā p̄dicatione τ alia multa. Uenite benedicti. τc. Dixi quarto ꝙ in gloria erit omniū rerū abūdantia ex optimorū cōparatione. diuites enim hui⁹ mundi. et lic3 possideāt plura. nō tamē sit' oīa possessa intelligūt: nec per cōsequens simul actu dili[...]

t:sed successiue ⁊ sic eoꝝ delectatio nūc
⁊ isto:nunc de illo scʒ de vxore: nūc de pu
:nūc de argento ⁊ auro:nūc de tali pos
one vl tali. Nō sic erit in beatis imo si
oīa.s.deum ⁊ creaturas intelligēt ⁊ di
nt ⁊ de oibus gaudebūt. Intelligēt enī
l summū bonuʒ ab eis possessum virgi
gloriosam dei matrē angelos ⁊ omnes
l beatos ⁊ de omnibus istis tantā abū
tiā gaudij habebūt ꝙ nullus mortalis
imere possit ⁊ erit simile sicut nunc ē de
is angelis q̄ nos custodientes nrōqȝ p
ii intēdentes nō minꝰ semꝑ contēpla
diuinā maiestateʒ dicēte christo Math.
.Angeli eoꝝ semꝑ vident faciē patris
q̄ in celis est. vbi Ni. de lyra. Quia quā
qȝ mittātur ad rerū tēporaliū admini
ionē tn̄ semꝑ deo inherent ꝑ apertam
nē. Et Math. xxij. dicit ꝙ i resurrecti
homines sunt sicē angeli dei viuētes. ait
doctor Ni. de lyra visione ⁊ fruitiōe dei
modus habēdi tot ⁊ tanta bona cū de
tione simultanea erit alius ab omnibꝰ
is habēdi in hoc tpe. Cr enī anima nō
t simul esse intenta diuersis operatio
s diuersarū potentiaruʒ intēse:hoc est
imbecillitatē virtū suarū. Unde simul
ōt intenta esse multū circa regimē cor
⁊ circa operationes spūales. Sʒ tunc
ia beata ꝑ habitū glorie vigorosa pote
mul intēta esse ⁊ circa corpꝰ sicut neces
t ⁊ circa dei cōtemplationē: vnde non
dituretur ab vno per aliud. Et exemplū
imus de anima christi que simul habuit
nse ⁊ actus ptinētes ad statū viatoris
statuʒ cōprehensoris. ⁊ hoc fuit ꝓpter
tionem eiꝰ in natura sua: ⁊ in actibꝰ po
iarū. Habuit enī ꝑfectā valitudinem ⁊
tē potentiarū. ⁊ similit̄ dicimꝰ de aīa be
Sic igit̄ beatꝰ poterit multa valde q̄ sa
ad beatitudinē eēntialem ⁊ accidenta
telligere simul. Hec igit̄ abundantia re
tantarū nos dʒ allicere ad bene agen
in hac vita vt mereamur habere quod
im est ⁊ facian. dicit̄ ergo in themate.
ite benedicti.

Exta gloria anime

erit honor magnꝰ ⁊ insupabil̄.
Nā sancti erūt bti ꝑ deuotionē.
undo filij per adoptionem.
tio reges ꝑ exaltationem.
rto dij ꝑ participationem.

Sed forte alicui videt̄ sacꝫ incōueniens
tot ⁊ tāta de glia celesti ꝑdicare cū genera
re tediū possint hoibꝰ. Rn̄deo ꝙ verū est ꝙ
in deuotis ⁊ querētibꝰ leticiā ⁊ dilectioneʒ
pn̄tis seculi hec oīa tediū afferēt: sed certe
deuotis ⁊ ad hanc gloriā tēdētibꝰ minime
h̄ erūt onerosa. In deuotis igit̄ pn̄t esse te
diosa. q: nō intelligūt: imo nec intelligē vo
lūt q̄d i ipsa vita beata sint habituri. Quid
igit̄ inq̄t Anselmꝰ in li. de silitudinibꝰ agen
dū est vt hec illis aliq̄tenꝰ sapiāt ⁊ aliq̄liter
sapiētibꝰ magꝭ sapiāt: ⁊ sic ad opa bona eui
gilent. Pueroꝝ more cibādos estimo q̄ si
aliq̄n aliquod grossum pomū edēdū pcipi
unt illud ob dētiū teneritudineʒ: ⁊ oris an
gustiā assumē nequeūt si ꝑ illoꝝ capacita
te pus nō fuerit particulatī diuisuʒ. Ita di
uidamꝰ in ptes illa magna gaudia illa ma
xima bona q̄ beati sunt possessuri. Et vt me
liꝰ eluceāt ⁊ ampliꝰ desiderent̄ ꝯsideremꝰ q̄
in hac vita mens bn̄ regulata auidiꝰ appe
tit ⁊ ex hijs ꝯiectemꝰ illa beatos habituros
in eterna vita. h̄ ille. Nōne quattuor ꝑmissa
a bonis hoibꝰ appetunt̄ in hac vita. s. vt sint
sancti. vt sint filij dei. vt bn̄ regāt seipos: vt
deꝰ eos inhabitet ꝑ grām ⁊ sic dij sint ꝑ par
ticipationeʒ. Utiqȝ viri boni ⁊ deuoti h̄ oīa
appetūt q̄ excellētiꝰ in illa vita gl'osa eis cō
cedent̄ ⁊ dabunt̄. Erūt nēpe scti ꝑ deuotio
nē: vbi sciēdū ꝙ deuotio vt ait Pe. de betho
no est illa virtꝰ q̄ q̄s se totuʒ deo deuouet et
dedicat: q̄ etiā totꝰ vacat virtutibꝰ ⁊ vicia a
se euellit ⁊ eradicat q̄ insuꝑ totꝰ fert̄ in cele
stibꝰ ⁊ terrena vilipēdit. videt̄ ḡ ꝙ vir de
uotꝰ est idē ꝙ vir ꝑfectꝰ virtutibꝰ ⁊ gratijs
totꝰ plenꝰ. Et Hugo dicit ꝙ feruor bone vo
lūtaꝫ quē mens cohibē nō valēs cerꝫ iudi
cijs manifestat. Certe in illa vita beata erit
maxime feruor beate volūtaꝫ q̄n non pote
rit deū nō diligere: imo ꝯfirmata erit in dei
amore: sic ꝙ semꝑ diliget ipm̄: ⁊ oīa ꝓpter
ipm̄. Deuotio naqȝ ē q̄ dator munerū seipʒ
largit̄ qua factor siderū hac vita sentitur q̄
quicquid est asperū dulciter lenit̄. In deuo
tione siquidē seipm̄ deꝰ largitur. Cor enim
humanū nunq̄ꝫ ꝑ deuotionē madefieret ni
si ros diuine grē desuꝑ descēderet. Deꝰ enim
est sicut vinea balsami q̄ preciosissimā de
uotionis guttā in fialis diuersoꝝ cordium
diuersimode se fundit. O ꝙ ample: o ꝙ ab
unde se fundet illud balsamū ꝑciosissimum
in aīabꝰ sanctoꝝ. Cogitare nullus mortaliū
pōt. Secūdo deuotio est illa virtus qua deꝰ

in suo fonte solet sentiri ꝛ qua in terris pōt
percipi. Nulla enī alia virtus ita gustat deū
sicut deuotio qua deuotione mens fertur in
deum: sed hic impfecte. in pria ꝟo perfecte.
Tertio deuotio est illa virtus qua omne ad
uersum ꝛ asperū dulciter lenif. nā cōstat ꝙ
deuotio oēm tristiciam fugat: ꝛ quicquid ē
in rebus onerosum ꝛ asperū dulce facit. Sꝫ
in illa requie talis erit deuotio ad deū ꝙ ni-
hil triste nihil molestū ibi poterit esse. Erūt
igitur sancti sine terra sine affectione mala
per deuotionem. vnde sanctitas adeo ē vni
uersalis bonitas ꝙ ea habita necesse ē ho-
minem in cūctis particularibus virtutibus
esse ornatū. Si enī vna virtus deficeret: san
ctus nō eēt. Et hoc erit in illis beatis: ideo
merito dicētur sancti vt possint tunc dicere
illud Eccli. xxiiij. In ciuitate sanctificata
similif requieui. Ad hanc igitur sanctitatem
īuitamur dū dicitur in themate. Uenite be
nedicti ꝛc. Secūdo dixi ꝙ beati erūt filij p
adoptionē. filiꝰ naturalis ꝛ legittimꝰ succe
dit hereditati paterne. Sic filiꝰ dei succedet
hereditate patris sui. s. christi Gala. iiij. Si
filius ꝛ heres p deum ipm adoptantē. Filio
enim adoptiuo debetur aliqua pars heredi
tatis ſm leges ait Ni. de lyra. Ipse enī dñs
deus tenet naturā vituli marini qui natat ī
mari ꝛ graditur in terra filiosqꝫ suos in ter
ra generat atqꝫ parit: sed ipsos finaliter ad
mare reducit. Sic deꝰ per grām in hoc mun
do fideles suos generat ꝛ pducit: ſ; tandeꝫ
post hunc mundū ipsos ad mare. i. ad abun
dantiaꝫ paradisi ducit ꝛ regni celestis suc-
cessores tanꝗ legitimos filios eos facit
Joh. viij. Qui facit pctm̄ seruus est peccati
seruus aūt nō manet in domo ineternum.
filius autem manet in domo ineternum.
Hec enim filiatio hic incipitur. Si pri nr̄o
deo obediuerimꝰ tunc quidē filij erimus ſ;
ꝛ ineternū. Si enī gloriosum est hoī esse fi-
lium regis ꝗto magis gloriosum erit nos
esse filios dei regis regū ꝛ cuꝫ ipso manere
in illa aula summe glorie in delicijs paradi
si. vn̄ pater noster celestis cuilibet beato di
cet illud Luc. xv. Fili tu semp mecum es ꝛ
omnia mea tua sunt. Attendamꝰ igitur ad
hāc filiationē. Sicut dicif. i. Jo. iij. Uidete
q̄lem charitatem dedit nobis deꝰ paf vt filij
dei nominemur ꝛ simꝰ. Uidete ğ. i. diligent
attēdite q̄lem charitatē ondit nobis deꝰ vt
vocaret nos filios. ideo dicit vt filij dei no-
minemur ꝛ simꝰ. Et notanf dicit simꝰ. Mul
ti enī nominanf filij dei quorum aliqui nō

sunt filij: ſ; putantur. Sed vere si noian
filij dei etiā possumus esse si in nobis nō
terit Job. i. Dedit eis ptātem filios dei
ri. Et seqtur eodē. c. Charissimi nūc sun
filij dei supple si volumꝰ ꝛ nōdum appa
quid erimꝰ. Scimꝰ qm̄ cum apparueri
miles ei erimus qm̄ videbimꝰ euꝫ sicut
ꝛ oīs qui habet hanc spem in eo sanctif
se: sicut ꝛ ille sanctus est. i. imitaf sancti
put possibile est. hunc in queꝫ est spes
quotitidie vocamꝰ patreꝫ cum dicimꝰ.
ter noster qui es in celis. Hic pater dici
omniū generalif rōne creationis. addi
ait Ni. de lyra noster. qꝛ est pater specia
stoꝝ per gratiam adoptionis. Dicif insu
qui es in celis. quia licꝫ sit in oībꝰ per es
tiam: pn̄tiam: ꝛ potentiaꝫ. est tn̄ speciali
do in iustis per grāꝫ. specialissime ꝟo e
lentia eius relucet in sctīs per gloriam.
xander de halis dicit: qꝛ paf in illa orat
accipif eēntialiter. ꝛ dicif: paf noster p
optioneꝫ que grā adoptionis ꝛ si nō c
munis oībus actu: est tamē cōis omnib
tentia. Qui enī dat talenta sua vnicuiqꝫ
ppriam virtutē paratꝰ est dare grām a
ptionis vnicuiqꝫ faciēti qd̄ in se est. vnd
cut speciei ꝯuenit rō vlitatis vnico exi
te indiuiduo nō vniuersalitate que est a
sed que est potētia: ita grā adoptiōis d
coīs oībus nō cōitate que est actu: sed
est potētia. Nō tamē peccat ille qui est ī
cato mortali dicēdo orōnem dominic
duabus de causis. Prima est qꝛ hec ora
cōis est ꝛ dicenda est in psona ecclesie
se multos filios adoptionis habet. Sec
da est qꝛ sicut petitiones septē sequente
precatiue vel optatiue orōnes sunt ꝛ nō
dicatiue. Sic captatio beniuolentie ma
intelligif optatiue ꝗꝫ indicatiue ab illo
est in peccato mortali. Ille ğ qui est in p
mortali nō pōt dici paf indicatiue. i. ind
do se esse filiū actualif: potest tamen dic
pōt optatiue. Hec Alexāder. In glīa ꝟo
libet dicere poterit pater indicatiue. qꝛ
re erit filiꝰ p gratiam ꝛ gloriam ineternū
ad hāc filiationē inuitamur specialif cū
cif in themate. Uenite bn̄dicti ꝛc. Ter
dixi ꝙ beati erūt reges p exaltationē. in
lo enī regno celoꝝ quilibet erit rex. Rex
cif a regēdo vt inquit Origenes. Si ğ a
mus ī te regat: ꝛ corpꝰ obtēperat: si vicia
no sobrietaq̄ pmas merito rex vocaris.
rex diceris in hijs inferioribꝰ: ſ; ibi alif
dicif: qꝛ nō a regendo cū ibi nihil indig

regi:q2 ille stat⁹ erit talis ꝙ nō poterit defi
cere vel obliq̄ri. Dicet̄ ḡ rex a regnando:q̄a
quilibet ibi existēs ita erit potens vt faciat
quicquid voluerit ita erit diues vt habeat
quicquid petierit. ita erit sapiēs vt sapiat q̄c
quid cupierit. ita erit fortis vt nullus eū vin
cere possit. O q̄ȝ gloriosum regnū in q̄ san
cti ppetuo regnabūt: q2 ineternum ⁊ vltra.
Hoc regnū petim⁹ cū dicim⁹. Adueniat re
gnū tuum Math. vi. Unde dicit Alexāder
de halis: hac petitione pōt peti vt veniat re
gnum militantis ecclesie ad regnū triūphā
tis vt fiat triūphās. vel adueniat. i. manife
stetur. s. regnū dei hoībus quib⁹ vt lux cecis
nō videt̄ ꝙ nullus ignorare poterit cū fili⁹
iudicare venerit in quo regnabūt ⁊ sancti.
sicut dicit̄ Math. xxv. Percipite regnū
quod vobis paratuȝ est ab origine mundi.
Hec ille. O q̄ta bonitas: q̄ta clementia:
q̄ta misericordia: q̄ta benignitas nob̄ di
sposuisse ⁊ pparasse tātū regnū. Si enī nob̄
disponeret q̄s dare regnū francie vel aliud
magnificū regnuȝ tēporale: ⁊ maxime in q̄
esset summa pax: oīs gloria: oīs ptās: ⁊ il
lud eēt ppetuuȝ q̄tū desiderem⁹ tale regnū.
Sed ꝟe illud nihil eēt si tale posset esse ad
comparationeȝ regni celestis. Primū igitur
carissimi querite regnū dei. q2 nullū tale i
uenitur in hijs terrenis rebus. q2 regnum
mundanū est transitoriū Danie. ij. De⁹ mu
tat tēpora ⁊ etates trāsfert regna atq̄ꝫ ꝯsti
tuit. Et inde est ꝙ istud est vitupabile ꝓ
pter suā mobilitatē Eccli. xx. Regnuȝ a gē
te in gentē transfert̄ ꝑpter iniusticias ⁊ in
iurias ⁊ ꝯtumelias ac diuersos dolos pro
pter suam diuersitatem: vnde in regnis hu
ius mundi non est pax. In p̄s. Cōturbate
sunt gentes ⁊ inclinata sunt regna. Et Lu.
xxi. Surget gens in gēte: ⁊ regnū adūsus
regnum. Regnū ꝟo celeste hȝ opposita hijs
vt q̄ ppheta ait. Regnū tuum regnum oīuȝ
seculoꝝ. q2 habet interminabilem eternita
tem Da. vij. Potestas ei⁹ ptās eterna que
nō auferetur: ⁊ regnū eius qd̄ nō corrumpe
tur. Inestimabilē amenitatē etiā hȝ Sap.
Accipient regnū decoris ⁊ dyama spēi de
manu dn̄i. Habet tertio inde flectibilē fer
uitatē Luc. vi. Beati qui nūc esuritis quia
saturabimini ⁊c̄. Et. xiiij. dicit̄. Btūs qui māduca
bit panem in regno dei. Hoc est igit̄ regnuȝ
ad qd̄ vocam̄ p n̄rm thema cum d2. Uenite
benedicti ⁊c̄. Dixi q̄rto ꝙ erim⁹ dij p partici
pationē. p̄s. lxxxi. Ego dixi dij estis. In il

lo enī regno tanta erit amicicia. tanta vni
tas ⁊ ꝯiūctio beatoꝝ ad ip̄m deū ꝙ nō solū
filij dei amici dei: ſ etiā ꝑpter participatio
nē ⁊ infinitatē dei ad ipsos beatos vocabun
tur dij. Uidemus enī ꝙ dum aliq̄s ab alio
multū intēse amat̄ dicit̄ ille q̄ amat. q2 di
lectio trāsformat amantē ī amatū. Ibi aūt
deus sanctos suos amabit intēse: sic q̄dē vt
seip̄m det in p̄miū cuicūq̄ꝫ beato: iō nō im
merito vocabūtur dij p participationē. vn̄
petr⁹ de bethono ait. ꝙ p deos ītelligunt̄ vi
ri iusti q̄ a cōib⁹ ꝯditioib⁹ sūt sepati ob hu
manis vicijs alieni ⁊ maxime dicūtur dij q̄
sunt in celis celestia ꝯtēplādo q̄ sunt imor
tales sp̄ in statu gr̄e pseuerādo. sunt inuisi
biles a visib⁹ humanis se occultādo. sūt oī
sciētes diuinā sapiētiā amplexādo. sunt oī
potētes mirabilia opa faciendo: vn̄ de hijs
pōt exponi illud. i. Reg. xxviij. Deos vidi a
scendētes de terra. q2 ꝑpter vitā iustā ⁊ san
ctā quā tenuerūt ī terra; dij erūt ī celis par
ticipādo ꝑpetates q̄sdā quodāmō ipi⁹ dei
tatis. O q̄tū debem⁹ optare ad hāc dignitatē
ꝑuenire vt dij p pticipationē sim⁹. Ad hāc
igit̄ pticipationē vocam̄ cū d2. Ueni. bn̄di.

Septima gloria anime

[S]erit aīarū decor mirabilis. Si enī
deceat reginā esse ornatā multipli
citer dū ꝯiūgit̄ regi q̄to magis decet quā
libet creaturā btām ⁊ ꝯiūctam pfecta ꝯiun
ctione sponso suo deo eē multiplicit̄ ornatā
sicut al's fuit tactū aliqualiter. Talis autē
ornat⁹ ⁊ decor aīarū sanctarū erit in q̄tuor.
Primo in lumine gl'ie intellectū eleuāte.
Secūdo in munere gr̄e affectū pficiēte.
Tertio ī virtutū decore diuinit⁹ collatarū.
Quarto ī ipsarū tenore p act⁹ acq̄sitarū.

Dixi primo ꝙ ornatus ⁊ decor anima
rum erit in lumine glorie ⁊c̄. ⁊ hoc est quod
dicit ꝑpha Dauid. p̄s. xxxv. In lumine tuo
videbim⁹ lumen. i. inq̄t de lyra. In lumine
creato gl'ie videbim⁹ lumē tue eēntie. q2 vi
deri non pot̄ st ab intellectu creato nisi ad
hoc eleuetur per lumen glorie fortificās lu
mē naturale intellectus creati: sicut nec ocu
lus noctue posset videre lumen solis nisi
aliquo sibi addito fortificaretur propter qd̄
dicitur. ij. metaphisice: ꝙ sicut se habet ocu
lus noctue ad lumen solis ita intellectus
n̄r ad ea q̄ sunt manifestissima ſm ꝟtutē ī
tellect⁹ n̄ri excedētia. Sic lux solis ē maxīe
visibil's; tn̄ īproportionata noctue ocul'. ḃ ille

Ad qd ppositū plura dicit ppulchra sctūs Tho.x.parte.q.xij.articu.iiij.t.v.Cōsidera igit q̄ si esses in aliquo loco obscuro t multū optares videre aliqd ibidē existēs q̄tū gauderes si tibi ministraret lumē magnū t grāde pter qd videre posses apte t manifeste visibile desideratū videri. Utiq̄ multū gauderes. Sic certe inter oīa que sūme desiderare debem⁹ ad videndū est de⁹ noster qz in tali visiōe est felicitas eterna. Jo.xvij Dicēte christo. Hec est aūt vita eterna vt cognoscāt te solū deū verū t quē misisti iesuz christū. vt igit deus in se videat requirit lumen adiuuās intellectū ad vidēdū: sicut lumē a sole emissuz adiuuat oculū ad vidēdū nō tñ solem ad mouēdū. Sicut ergo nō videtur sol materialis ab oculo corporali sine emissiōe luminis vel radij in oculuz. sic nec ab oculo spirituali sol iusticie sine lumīe ab ipso intellectu emisso. Hoc aūt lumē exigit intellect⁹ debilitas: qz nō pōt lumē illud increatū videre in sua claritate nisi assimilet ei pfecta assimilatiōe. Omne autē simile simillime est sile bm Augu. libro. lxxxiij.q. xiij. Ocul⁹ aūt spūalis cuz sit in pria increato lumini silis nō est silis p essentiaz. s per pticipationē: ergo oportet q̄ habeat aliqd lumē sibi inherēs t increato lumini assimilans. Sicut enī qd est sile summe bonitati per pticipationē habet bonitatē sibi inherētem t sūme bonitati assimilātē. Sic in proposito in ei⁹ visione oportet ponere aliqd lumen creatū in oculo spūali inherēs ei t assimilans illi lumini. Et huic videt cōcordare. Augu.ad italicū di. Jnrātū videbim⁹ inq̄tū sil̄es ei erim⁹. Dico ḡ sine pūdicio q̄ lumen increatū videbit in sua claritate. in patria per lumē creatū medium assimilans ei formaliter spūalē oculū. Dicere etiā oppositū est error dānat⁹ in clementinis. extra de here. Ad nrm. Ubi dr qnto q̄ qlibet intellectualis natura seipsa naturaliter est beata qūq̄ aīa nō indiget lumīe glorie ipsaz eleuāte ad deū videndū et eodem beate fruēdum. Et sequit in fine capi. Nos sacro concilio approbāte sectā cū pmissis erroribus dānam⁹ t reprobam⁹ tc. Hoc igit lumie creato eleuabit t decorabit aīa nostra in celesti gloria. Unde sicut lumie solis dies pulchra dicit. sic aīa nra tali luīe ornabit t pulchrificabit. Ad hmōi ergo ornatū vocamur. dñ dr p thema nrm. Uenite bñ. tc. Dixi secūdo q̄ aīarū nrarum decor erit in mūere gre.

tc. Naz in glia erit grā cōsūmata et pfect[...] pter qd apl's.i.Corinḡ.xiij. Prefert char[...] tatē siue gloriaz alijs virtutib⁹ di. Charita[...] nūq̄ excidit. Qd declarans Ni. de lira. ai[...] Apl's ostendit hic excellentiā charitatis re[...] spectu aliorū donoz q̄tū ad pmanentiam qz sicut est in via: sic pmanebit in patria c[...] augmēto. Uñ ait ibidē apl's. Siue pphet[...] euacuabūt. pphetia enī est respectu futur[...] Status aūt patrie futurū nō expectabit: [...] ibi erit finale cōplemētū oīuz. Jtē pphet[...] est cognitio enigmatica q̄ cessat in patria vbi ē clara cognitio. Siue lingue cessabū[...] qd nō est intelligēdū de corpalib⁹ linguis qz sancti resurgent in integritate corporis Siliter hec cessatio nō est intelligēda q̄t[...] ad vsum linguarū: qz ibi erit laus vocalis bm q̄ dicit glo. sup ps. Exultatiōes dei i[...] gutture eoz: s intelligendū est de dono lin[...] guarū quo aliq in primitiua ecclia lingui[...] varijs loquebat. Act.ij. Propter illos q n[...] intelligebāt linguā natiuā aploz. que tun[...] cessabit. qz qlibet q̄tūcūq̄ linguam intell[...] get pter qd nō erit necessariū loqui varij[...] linguis. Jn pmo enī statu generis human[...] erat vn⁹ pplus t vnū labiū oīuz. Geñ.xi.e[...] multomagis videt sic fore in vltimo stat[...] cōsūmationis oīuz. sequit. Sciētia destrue[...] scz sciētia hic acquisita: nō tñ quo ad spē[...] intelligibiles: s quo ad habitū modernū [...] est per cōuersionē ad fantasmata. Tali d[...] cōuersione nō indiget aīa btā. Sequit. E[...] pte enī cogscim⁹ tc. Ubi apl's facit talē ra[...] tionē. Adueniēte pfectiōe tollit impfecti[...] ei opposita. status aūt glorie pfectissim⁹ es[...] ergo ipso aduenīete tollunt dona habenti[...] impfectionē vel simpliciter: vł quātū ad i[...] q̄ est impfectiōis. oīa sunt huiusmōi pte[...] charitatē que est idē cū gratia gratū facien[...] te: vel habet eā insepabiliter annexaz: erg[...] in gloria tollunt omnia alia simpliciter ve[...] bm quid. Jdeo ait aplus. Ex parte enī co[...] gnoscim⁹.i. imperfecta est sciētia nostra [...] habet in via. et maxime illa que est de deo ad quē se habet intellect⁹ noster sicut ocul[...] noctue ad lucē solis.ij. Metha. Et ex parte pphetam⁹.i. impfecta est cognitio pphetica eo q̄ est enigmatica t per ista duo dona intelligit alia imperfecta excludēda. Cum autē venerit quod perfectū est. idest status glorie qui est perfectissim⁹ euacuabit quod est ex parte. idest imperfectū. qd declarat p[...] simile de statu puerili impfecto qui cessat

ueniente statu virili pfecto di. Cū essem ruulus loquebar vt paruulus.s.balbuciē τ imperfecte sapiebam vt paruulus ap obando aliq̄ que magis erant reprobanτ similit reprobando q̄ magis erant ap bāda. Cogitabam vt paruulus.s. vana utilia. Cū aūt fact⁹ sum vir euacuaui q̄ nt paruuli.s.predicta τ ɔsimilia pfectio irili nō ɔuenientia. Et sequitur. Uides nūc per speculum. hic ostendit φ alia a a charitate sunt impfecta. q: nūc vi⁹ p speculum τ in enigmate. q: hec sili creaturarūz ad domini obscura τ valnpfecta.tūc autē.i.in patria.facie ad fa.i.clare. Nunc cognosco deū ex parte.i. ure τ impfecte.tūc aūt cognoscaz sicut gnitus sum a deo. Sicut enī cognoscit ntiam nr̄am ita tūc cognoscem⁹ suam. d tamē sicut nō importat equalitatem itionis sed similitudinē tm̄ lōginquā. aūt arguatur ex dict φ charitas euacu ur. q: nūc est impfecta. Dicēdum φ nō t q: qn̄ impfectio ɔueīt alicui p se euaur adueniente pfectione.si aūt insit per lens manet sicut impfectio est de rōne itie.nō aūt est impfectio de rōne huma τ iō aduenīete statu virili cessat pue nō aūt humanitas cui per accidēs cō impfectio inq̄tuz est in puero. Imper o vo p se respicit sciam nostrā τ pphe t dictū est ppter quod euacuant. Cha i vo cōpetit impfectio per accidēs p r impfectionē.s. cognitionis adiūcte. ritati enī per se cōpetit in deū tendere. p nūc impfecte tendit est p accidēs.s. r cognitionis impfectionem ppter qō et adueniēte cognitione pfecta: iō con it apl's di. Nūc aūt.i.tēpore vie manēt s: spes: charitas: tria hec: τ p ista duo fi τ spem intelligūtur alia dona de qui hic non facit expresse mentionem que euacuāda in pr̄ia. Maior aūt horū est itas. Fides enī τ spes sunt excellentio teris donis euacuādis. q: sunt virtu heologice q̄ dantur nobis ad ɔiūgēdū deo.alia vo dona sunt q̄daz dispositio nob date vt reddam̄ bn̄ mobiles a spi ctō τ sic ordinātur ad vtutes theolo s vt ad fines. Et q: charitas ē maior fi spe seq̄tur φ etiā sit maior ceteris do de lyra. Ista ē vestis nuptialis sine q̄ us recipiet ad vitā eternā: τ quicunq̄ abuerit i fine saluabit de q̄ dicit Mat.

xxij. Amice quō huc itrasti nō hn̄s ve.nup. vbi ait de lyra. Uocat aūt amic⁹ pctōr ppt naturā que ad imaginē dei facta est τ ppt fidē informē que dei donum est licz nō sufficiat ad salutē. Hec ille. Ista est igit vestis aurata de qua omnes vestiūtur in gl'ia paradisi.vn̄ christ⁹ vidēs oēs saluādos indutos hoc vestimēto dicet illis. Uenite bn̄dicti τc. Dixi tertio φ ornat⁹ beatoꝝ erit in virtutū decore diuinit⁹ collatarum. Posset enī quis querere an sola charitas que ē virtus infusa erit ornamentū sanctarū animarū. Rn̄det φ nō illa sola: sed etiā multe alie erūt ornamētum. Si enī in baptismo multe alie virtutes a charitate infundūtur ad decorē ipsius anime: nō est dubitādum q̄n etiam in pr̄ia anime beate ornent τ vestiātur multis specieb⁹ virtutū: vn̄ anime beate poterūt dicere illud Isa.lxi. Gaudēs gaudebo in dn̄o τ exultauit aīa mea i deo meo. quia induit me vestimēto salut: τ indumēto iusticie circūdedit me quasi sponsum decoratū corona: τ quasi spōsam ornataz monilib⁹ suis. Cū dicit ppheta. Induit me vestimēto salutis.intelligit charitas: q: illa ē que diuidit inter filios regni τ pditionis. sicut dicit Aug.τ indumēto iusticie per qō intelligūtur anime virtutes infuse. Remanebūt etiā acq̄site sicut q̄rto dicit nō solum vt ornamētū s τ b̄m actus suos p̄ncipales nō secūdarios. Prudentie enim actus vel vsus p̄ncipalis nullū deo p̄ponere. secūdarius est insidias p̄cauere q̄ insidie in patria nō erūt: τ ideo ibi prudētia non erit quo ad hoc: sed quo ad p̄mū actuz tm̄ qui dict⁹ est. Temperātie insup vsus principalis est nullo motu noxio delectari τ h̄ erit in pr̄ia. Secūdus act⁹ est cogitationes prauas cohibere τ hoc nō erit ī patria vbi nihil noxiū erit Itē fortitudinis act⁹ secūdari⁹ ē pferre molestias τ hoc nō erit i patria. p̄ncipalis vo est deo firmit adherere τ hic act⁹ erit in patria: q: sancti deo adherebūt τ sine sepatione ppetuo ɔiūgent. Item iusticie act⁹ secūdari⁹ est subuenire miserijs τ hic nō est in pr̄ia: vbi nullus erit miser. p̄ncipal' vo est deo regēti s̄bditū eē τ ex h̄ reddit ei qō suū est τ iste act⁹ erit in pr̄ia vbi oēs deo erūt s̄bditi sine ɔdictiōe τ rebellione. igit virtutes acq̄site remanebūt in sanct i gl'ia q̄ ad act⁹ p̄ncipales vt dictū est. Tal' g̃ ornat⁹ sctōꝝ potest deduci τ argui ex rebus visibilibus. Deus enim celum ornauit stellis: aerē aui

bus: aquam piscibus: terrā ab extra herbis ꝛ florib⁹. ab intra ꝟo auro ꝛ argēto ꝛ alijs metallis ꝛ etiam lapidibus preciosis vt patet ad sensum. Uidemus etiam ꝙ homines honoris se diebus festiuis cultioribus vestimentis adornāt per quod designatur ornamentum interius. si ḡ sic est in istis corporibus: quid erit in gloria. Certe incorporabiliter anime ille beate ornabūtur excellētius Uñ dicit̃ Job. xxvi. Spūs dñi ornauit celos. i. btōs. Si ḡ hoīes cupiunt ornari bn̄s rebus trāsitorijs q̄to magis debent optare illis ornari spūalibus ornament̄. Sic igit̃ patet de ornatu spirituali in celesti gloria ad quē vocamur ī themathe. Uenite bn̄di. ꝛc.

Octaua gloria anime

erit cōpleta pax interminabilis Isa. xxxij. Erit op⁹ iusticie pax. Et sequtur. Sedebit populus me⁹ in pulchritudine pacis: ꝛ in tabernaculis fiducie: ꝛ ī requie opulēta. Et hoc erit in quattuor.

Primo erit pax cū deo p oīmodā ꝯformitatē.
Secundo erit pax cum angelis per amicabilem charitatem.
Tertio erit pax cū hoīb⁹ p aīoꝝ trāq̄llitatē.
Quarto erit pax cum hominibus per cordialem serenitatem.

Primo erit pax cū deo. Nūc ꝟo vix possum⁹ hr̄e pacē cū deo subijciēdo ei ad nutū ꝛ cū oī ꝯformitate volūtatē nr̄aꝫ ꝛ h̄ ppt corruptionē nature nr̄e q̄ īclinata ē ad malū Geñ. vi. Sēsus enī ꝛ cogitatio humani cordis ad malū pna sūt ab adolescētia sua. Et h̄ q: diabol⁹ ī via adūsari⁹ ē ꝛ sp hoīs inimic⁹ qui laqueos tēdit: lapsus parat: foueas fodit: aptat ruinas: stimulat corp⁹: pungit aīas: cogitatiōes suggerit: dat virtutes odio. vicia addit amori. errores serit. discordiam nutrit. pacē turbat. affectus dissipat. ꝛ breuiter est tanq̄ leo rugiens q̄ circuit querens quē deuoret. i. Pe. v. Iste turbauit pacē inter deū ꝛ p̄mos parentes Geñ. iij. Iste est cui⁹ inuidia mors intrauit in orbem terrarū Sap. ij. Sed eo piecto cum suis in pfundo inferni ppetuo Apoc. xx. vbi dicitur. Infern⁹ ꝛ mors misse sunt in stagnū ignis. Et p mortē ait Ni. de lyra hic intelligit̃ diabolus cui⁹ inuidia mors intrauit ī orbē terrarū sic p̄dictū est: scti ꝛ beati viri q̄ hic legitime certauerūt pacē ꝛ quietem habebūt cū deo ꝛ in deo. Ista ē pax de q̄ aplus Phil. iiij. ait. Pax dei q̄ exuperat oēm sensum: custodiat corda vr̄a ꝛ intelligētias vr̄as. Hec

pax est tā preciosa tā digna ꝙ exuperat o
nē sensuꝫ oēm estimationē. Si pax hec ter
poralis tātuꝫ diligitur q̄tū dꝫ ꝯcupisci pa
eterna. de pace terrena ait Aug. Tale est b
nuꝫ pacis vt in rebus creatis nihil grossiu
soleat audiri: nihil delectabili⁹ concupisci:
nihil vtili⁹ possideri. Quid igit̃ dicemus d
pace ppetua. Ideo Berñ. hanc pacē deside
rans dicebat sup Cātica. Mecū bn̄ agit̃
pacē habuero. Et hinc ē ꝙ in spe dicebat
pheta in p̄s. In pace in idip̄m dormiam
requiescā. Hec ē optima pax qñ creatoris a
creaturā erit amoris indissolubile vincul
ꝛ ꝯformitas volūtatū: ita ꝙ oē qđ de⁹ volu
erit ipsa beata sanctoꝝ volūtas velit: ꝛ o
ne qđ volūtas beata voluerit ipse de⁹ vel
Sap. iij. Fideles in dilectiōe acquiescēt il
qm̄ donuꝫ ꝛ pax est elect̄ dei. Ut igit̃ sanc
illā possideant in die iudicij dicet̃ eis. U
nite bn̄dicti ꝛc. Secūdo erit pax cū ang
lis ꝛc. In gloria eterna habitāt ciues ang
lici sub triplici ierarchia ad quoꝝ ordine
iusti de ecclesia militāte assumūtur. Uñ be
tus Aug. in. i. li. de ciui. dei. duas enumer
ciuitates. Unā dei. Alterā diaboli. Ciuita
dei est ciuitas sanctoꝝ angeloꝝ ꝛ beato
de qua admirādo ait ppheta in p̄s. Glori
sa dicta sunt de te ciuitas dei. Ciuitas ꝟo
aboli semp inuidet ꝛ ꝯdicit dicēte ppheta
p̄s. Uidi iniq̄tatē ꝛ ꝯdictionē in ciuitate.
diaboli. Et h̄ ꝯdictio expssi⁹ ponit̃ Apoc. x
vbi dicitur. Factū est preliū magnū in ce
michael ꝛ angeli ei⁹ preliabātur cū drac
ne ꝛ draco pugnabat ꝛ angeli ei⁹ ꝛ nō val
erūt: necꝫ inuētus ē loc⁹ eorum ampli⁹ in
lo. Demones igit̃ hui⁹ ciuitat̄ dei ꝛ beato
impugnatores q̄tū pñt nitunt̃ nos inim
cos facere p pctm̄ dei ꝛ angeloꝝ. Sꝫ ecōt
ipsi sancti angeli nos cupiūt ptegere ꝛ de
dere. Uñ Jero. ait. Inq̄t mgr̄ sen. di. ij. sc
c. i. Magna est dignitas aīarū vt vnaq̄
habeat ab ortu natiuitat̄ ī custodiā sui a
gelū delegatū. Greg. q̄ꝫ dicit ꝙ quisqꝫ vn
bonū angelū sibi ad custodiam deputatū.
vnū malū ad exercitiū hꝫ. Cū enī oēs ang
li boni bonū nr̄m velint cōiter oī saluti s
deāt. Ille tñ q̄ deputat⁹ est ad custodiā al
eū spālit̃ hortat̃ ad bonū. Silit̃ ꝛ mali a
geli cū desiderēt malū hominū mag̃ tñ a
malū incitat: ꝛ ad nocendū forti⁹ instat il
qui ad exercitiū eius deputatus est. Hec m
gister. Et rōne huius custodie assignās
roni. in omelia festiuitatis angelorum ai
Nec enim tuta posset esse humana infirm

as inter tot et tantas hostis illius insidias
nisi sanctorum angelorum muniretur auxilio.
Dij igitur cives celi quorum in ipsis est nos
promouent ad pacē sempiternā. vñ quidam
sunt act⁹ angelici respectu hominū in quibus
proprie ꝯsistit angelicū ministeriū sicut est ex-
citare ad bñ agendū siue pmouere: adiuua
re: dirigere: et similiter custodire: defendere: si
e tueri ꝯ hostes et ꝯ malū. similiter a malo re
uocare ad bonū. et istud ministeriū respicit
hoīem ꝑm statū vie et meriti. Alij sunt act⁹
angelici in quib⁹ large et impropie dicim⁹
assistere ministeriū angelicum sicut est assistere
aiab⁹ sanctorum. gratulari de bonis ipsarum sicut ē de
gloria associare ipsas et quasi ad modū dedu-
cendi se hre ad ipsas cū ascēdunt ad celum
empireū et isti sunt actus ostēsiui charitatis
et dilectionis quā hñt angeli sancti ad ani-
mas. Et rō quare istos vltimos act⁹ habēt re-
spectu taliū aiarū est multiplex. Prima est
propter ꝯsumationē meriti angelorum. Cū enī
ipsi angeli quotidie mereant ex hoc quod mini-
strāt aiabus propter adeptionē salutis. in hoc
ꝯsummatur et terminatur meritū eorum. Quādiu
enī anime sunt citra terminū tādiu sunt an
geli in merēdo rōne ipsarum et iō gratulantur
animab⁹ in adeptiōe plena illi⁹ glorie. Se-
cūda rō est propter reuerētiā ipsarū aiarum
dignū enī est et iustū quod qui hic in ecclīa mu-
litāte humiliantur et ꝯculcantur propter amorem
christi in ascēsu ad ecclesiā triūphātem ho-
norentur a ciuib⁹ ecclesie triūphātis. Tertia
rō est propter ostēsionem ydoneitatis aiarū ad
ꝑm suū premiū: et ad premij locū. vñ quia an
geli ministrauerūt aiabus sanctis īmerito:
et ideo nouerūt merita ipsarū: ipsi sunt qui
sciūt et pñt portare testimoniū de idoneita-
te ipsarū ad pmiū et ad gradum premij. pro-
pter istas igitur rōnes dicun⁹ quod angeli assi-
stunt in ascensu ad celū nō propter indigen-
tiam ipsarū: sed propter reuerētiam et rōnes di
ctas. In illa igitur gloria erit amicabilis dul
cis et vera pax inter angelos et sanctos cū il-
la ciuitas suis ciuib⁹ replebitur et angelica ru
ina ex hoibus reparabitur. de qua loquitur An
selmus li. de similitudinib⁹ di. Oipotens de⁹
ciuitatē quādā magnā et ad modū spacio-
sam ad suā gloriā edificauit: quā copiosa ci
uiū multitudine repleuit quorū nōnulli cū
propriam volūtatē poti⁹ elegerēt facere quam sub
voluntate et ordine dei remanere miserabi-
liter corruerūt et dom⁹ et edificia magna et spa
ciosa vacua remanserūt. vt igitur aliquis qui vr

bē magnā fieri ordinasset quod multa in ea pa
lacia ꝯstruxisset: multasque mansiōes ad vr-
bis edificationem fecisset: sed habitatores nō
haberet et oēs quoscūque potuisset ad se in-
uitaret. Sic facit de⁹. Dēs enī vt ad se ve-
niāt vt et ad sue ciuitatis edificationē subue-
niāt precatur: admonet: inuitat bonas leges
prebēs pacē et securitatem pmittēs. Dec il-
le. Angeli igitur iam cives illi⁹ ciuitatis nos
aduocant vt ad ipam puenire valeam⁹. quia
ibi summā pacem cum ipsis habebimus. O
quātū talē societatē talēque amiciciā opta-
re debem⁹. Si enī vnusquisque in hac via in
ciuitate pacifica manere desiderat quanto ma
gis debem⁹ tendere ad illā eternā mansionē
in qua sancti recipiēdi sunt cum dicetur eis. Ve-
nite benedicti etc. Tertio ibi pax erit cum
hoibus etc. In hoc enī mundo raro inter ho-
mines reperitur pax et trāsquillitas propter mū
danorum ꝯcupiscētiā. vñ Jac. iiij. dicitur. Un-
de bella et lites i vobis. Nōne ex cōcupiscē
tijs vrīs que militant in mēbris vrīs. Concu
piscitis et nō habetis occiditis et nō zelatis et
nō potestis adipisci litigatis et belligeratis
et nō habetis. Diuitie ergo et ꝯcupiscētia earum
sunt cā litiū et guerrarū sicut videm⁹ ad ex-
periētiā. Vñ enī est guerra quasi immortalis
inter reges et regna nisi quia ꝯcupiscūt castra:
possessiōes: et cetera tēporalia. Quia quod vn⁹
possidet desiderat alter habere. et ex hoc sequū
tur mala quasi infinita vñ inter hoīes querele:
placitationes: rācores: odia: et alia mala ni
si ex ꝯcupiscētia terrenorum. Ideo notanter di
cit Jac. Unde bella et lites in vobis. Nōne
ex ꝯcupiscētijs vrīs. q. d. Sic. s. vos habetis
talia ex mala concupiscentia. Sed hec con-
cupiscentia cessabit in illa celesti gloria cū
nullus concupiscet bonum alterius sed erit
de suo bono contentus et de bono alteri⁹ gau
debit sicut de suo ppio. Ibi erit pax et tran
quillitas inter ciues illius ciuitatis. quia
ait propheta. Justicia et pax osculate sunt.
Quia ergo ibi inter sanctos erit iusticia. ideo
erit pax inter illos. Ad hanc pacem voca-
bimur cum nobis dicetur. Venite benedi-
cti etc. Quarto erit pax in hominibus etc.
Nunc enim inter animam et corpus non est
pax: sed dissensio et guerra de qua dicit apo
stolus Galat. v. Caro concupiscit aduer-
sus spiritum et spiritus aduersus carnem.
Caro dicitur a carendo: quia caret omni
bono. Semper enim nititur spiritum refre-
nare et a delectationes infestare per varias

cogitationes molestare per mundi tribulationes.ij.Chorint.vij.Nullā requiē habuit caro nostra. Qualis aūt cōtrouersia sit īter carnem τ spiritū ostendit apl's.Gal.v.Ubi enumerat.xvij.opa carnis.q̄ sūt sicut.xvij. sagitte siue machine cū quibus preliat adversus spiritū.Dicit ergo manifesta sūt opera que sūt fornicatio:īmundicia:impudicitia:luxuria:idolo℞ seruit⁹:veneficia:inimicicie:cōtentiones:emulatiōes:ire:rixe:dissensiōes:secte:inuidia:homicidia:ebrietas cōmessationes. Sed in gloria erit summa cōcordantia inter aīam τ corp⁹:du₃ ipsum corpus ad nutu₃: in oībus obediet spiritui sic mag̃ dū dicet̃ de gl'ia corpis dicem⁹.vñ tūc corp⁹ nō impediet aīa₃ cōtēplatiōe dei. Uñ btūs Augu.xiij.de ciui.dei dicit ꝙ corpus sūma et mirabili obtēperādi facultate subdet̃ spiritui oī corruptibilitate τ tarditate detracta: imo resumptio corpis iuuabit τ quodāmō perficiet btītudine₃ aīe: q₂ appetit⁹ naturalis qui est ipsi⁹ aīe ad corp⁹ cessabit et resūptio corpis ꝑmouebit ipsa₃ in deū. Sic igit̃ erit pax τ cōcordia ac magnus amor inter aīam τ corp⁹ in illa regione btō℞.Uñ btūs Ber.in quodā ſmone de oīb⁹ sanctis qui incipit. Auertistis nisi fallor. τc. dicit sic. Acceperūt scō℞ anime ia₃ singulas stolas.ſ; nō vestiūt̃ duplicib⁹ donec vestiamur τ nos. S₃ vnde hoc o misera caro:o feda: o fetida. vnde tibi hoc.Aīe sancte quas deus ipsa insignauit imagine: quas ꝓprio redemit sanguine te expectant τ ipsarum sine te cōpleri leticia. perfici gloria cōsūmari btītudo nō pōt.Adeo siquidē viget in eis hoc desideriu₃ naturale:vt nec dum tota eorū affectio pergat in deū:ſ; cōtrahat̃ quodāmō τ ruga₃ faciat dū inclinātur desiderio tui. hec ille. Erit igit̃ pax anime cōpleta dū corpus suū habebit τ corp⁹ ipsu₃ a sua gloria perficiet̃.Si igit̃ du₃ corpus est infirmū optam⁹ eius sanitatē.ꝙto plus debem⁹ desiderare eiusdē impassibilitatē de qua post dicet̃. Dū igit̃ in hoc corpore mortali pegrinamur a dño sic viuamus vt illā pacē obtinere valeam⁹ que pax nobis cōcedetur dum in die iudicij nobis dicetur.Uenite benedicti.τc.

Nona gloria anime

Nona gloria anime erit facietas desiderabilis. sicut enim ait magister snīarū di.i. ij. ca.iij.Dei tāta est bonitas vt btītudinis sue qua eternaliter beat⁹est:alios velit esse participes quā vidit τ cōicari posse τ minui nō posse.Et sequit̃ ca.vi.Si querit̃ ad q̄d creata sit rōnalis creatura.Rñdet̃.Ad laudādū deum:ad seruiēdū ei:τ ad fruendū eo:in quibus ꝓficit ipsa nō deus.Q₂ ergo rationalis creatura est facta a deo.τ referēdum est ad creatoris bonitatē: τ ad creature vtilitatē. Et sicut fact⁹est homo ꝓpter deū.i.vt ei seruiret:ita mūd⁹fact⁹est ꝓpter hoīe₃ sc₃ vt ei seruiret. Hec magister. Uñ hō naturaliter habet vultū ad celestia ereptū τ staturā corporis sursum eleuatā ad celū.Uñ ſm Isid. Abusine hō dict⁹est ab humo cū ex societate:nō tm̄ corpis ſ; anime sit cōcret⁹. τ ideo grece antropos.i.sursu₃ erect⁹compellat̃ eo ꝙ ab humo ad cōtemplationē sui artificis spūs regine subleuat̃. Uñ Ouidi⁹ in lib.de trāsformatis. Pronaq₃ cōspectāt animalia cetera terrā. Os hoī sublime dedit celūq₃ videre. Jussit et erectos ad sydera tollere vult⁹. Que oia denotāt hoīem ad illā celestem gloriā a natura sua tēdere τ hr̄e appetitū τ inclinationē. Ibi igit̃ erit facietas et quies sui desiderij ſm quattuor.

Primo finem suum attingendo.
Secundo a labore quiescendo.
Tertio virtuose cōuiuendo.
Quarto loco celi cōsistendo.

¶ In gl'ia igit̃ erit facietas hoīs fine₃ suū attingendo. finis enī est illud ꝓpter qō aliquid fit ſm phos.Alio mō finis est vltimū rei siue ad qō aliq̄d ordinat̃.i.Thi.i.Finis pcepti est charitas.S₃ simpliciter vltimus finis ille.de quo btūs petr⁹.i.Pe.i.Credentes aūt exultabitis gl'ificata leticia inenarrabili τ glorificata reportātes finem fidei vestre salutē aīarū vestrarū.De quo Augu. li.xxij.de ciui.dei dicit. Ipse erit finis desideriū nostro℞ q̄ sine fine videbit̃ sine fastidio amabit̃: sine fatigatiōe laudabit̃. Iste est finis nr̄ sic ipe dicit Apoc.i.Ego su₃ alpha τ o principiū τ finis.de hoc fine acquirēdo debet esse pncipalis et singularis cura τ diligētia.libēti⁹enī facit homo qō pcipitur qñ magnū est pmiū qō ꝓmittit̃. Cū igit̃ vita eterna sit sūmū premiū τ imensu₃ qō deo obediētib⁹ τ mādata ei⁹custodientibus est ꝓmissu₃:ꝙta vigilātia debem⁹eius voluntatē facere τ custodire. Jō dr̄ Mat. xix. Si vis ad vitam ingredi ſua mādata. Ecce p q̄d ille finis attingit̃ possibiliter.et habet̃ Prouer.vij.Serua mādata τ viues

legē meā quasi pupillā oculi tui:liga eam digitis tuis scribe illā in tabulis cordis ui. Hec est igit̄ via pueniēdi ad finē nr̄m lis igit̄ saciari:vis oī bono ditari:vis pfi oi gaudio ꝛ cōsolatiōe. Fac bn̄ viuēdo ꝙ d hūc finē attingas q̄ dabit̄ his q̄b⁹ dicet̄ lenite bn̄dicti. ꝛc. Secūdo dr̄ ꝙ in gloria rit sacietas a labore quiescēdo. Uidemus ꝙ is qui labore vexat̄ expectat quietē ꝛ ū illā cōsequit̄ multū delectat̄. Quot labo bus quot turbatiōib⁹ vexat̄ hō in hoc mū o. Notū est. Et Job ait. xiiij. Hō natus de u. bre. v. tpe. re. m. miserijs sc₃ calore fri e fame siti infirmitatib⁹ et hmōi ppter tm̄ primi parētis. S₃ in vita btā nō erūt les miserie: q₃ ibi erit oīs ꝛ pfecta requies ic dr̄ Apoc. xiiij. Ubi btūs iohes ait. Au ui vo. de ce. di. mihi. Scribe bti mor. q̄ in o moriūt̄. Amomodo iā dicit spūs vt re. la. suis. Dictū est igit̄ iohāni scribe. s. in li o vt ad ꝯsolationē electorū diuti⁹ ꝯseruet̄ ati sc₃ erūt mortui q̄ in dn̄o. i. in gratia ꝛ aritate dei moriūt̄. Nā q̄ manet ī charita ī deo manet ꝛ de⁹ ī eo. vt dr̄. i. Jo. iiij. Di enī spūs scūs. i. pmittit iam. vt requiescāt omō. i. post mortem a laborib⁹ suis. i. ab rib⁹ laboriosis quib⁹ vitā eternā merue . S₃ sūme ꝯsiderādū est dictum pphete o dicit̄. Ipsi vero non cog. vi. m. q̄b⁹ iu. ira mea si intro. in re. meā. Qd̄ exponens co. de lyra ait. Ipsi nō cogno. v. me. i. pre ta mea de q̄b⁹ debebāt ambulare quib⁹ aui. i. irreuocabiliter diffiniui si intro. i. intrabūt in requiē meā. i. in terrā pmis is que fuit figura quietis btōꝝ ꝛ patiē ; q₃ oīa in figura cōtingebant eis. i. Co . x. De hac requie loquit̄ apl's Heb. iiij. meam⁹ ergo ne forte relicta pollicitatiōe rocūdi in requiē ei⁹ estimet̄ aliq̄s ex no deesse. Et ca. ij. dicit. ppterea abūdātī⁹ ortet obsuare nos ea q̄ audiuim⁹ sc₃ a fi dicta in euāgelio. ꝛ p aplos p̄dicata. ꝛ abūdātī⁹ ꝙ ɥba pphetarū vl' angeloꝝ uata fuerint a iudeis. Mat. v. Nisi abū erit iusticia vestra plusꝙ scribarum ꝛc. ortet hoc inquā ne forte pefluamus. i. naliter puniamur. fluim⁹ q̄dē ɓm glo. culpā originalē effluim⁹ per actualē ve ē ꝛ mortalē: ₃ pefluim⁹ p etnā dānati . Et no. hic Nico. de li. forte arbitrij liber ē nō dubitatōe₃. Hec Pe. de tharētasia seq̄t̄ ca. iiij. Festinem⁹ ḡ ingredi ī illā uiē vt ne in idipsū q̄s incidat credulita

tis exemplū. Festinem⁹ inq̄t pe. oēs sil' nos q̄libet p se. Un⁹ enī d₃ aliū trahere ꝛ sollici tare: ꝛ ita vnanimiter festinari ingredi per fidē ꝛ bona opa in illā nō figuratiuā vt est requies sabbati ꝛ terre pmissiōis: sed in re quiē verā ꝛ eternā. de qua Jsa. xxxij. Sede bit ppl's me⁹ in pulchritudine pacis in ta bernaculo fiducie in requie opulēta. Festi nem⁹ inq̄ in b' ne q̄s. i. aliq̄s nr̄m incidat in idipsū incredulitatis exēplū. i. in eādē cul pam incredulitatis in quā inciderūt antiq̄ patres: que culpa d₃ nobis esse in exemplū vt caueam⁹. vel sic. Ne aliq̄s nr̄m incidat ī ipsū. i. eādē penā icredulitat̄ iquā īciderūt pr̄es q̄ pena d₃ nobis esse in exemplū vt ti meam⁹. Hec petr⁹ de tharētasia. Hodie er go ait apl's. Heb. iiij. si vocē ei⁹. i. xp̄i audie ritis. Et Ni. de lira. Hodie. i. in tpe gr̄e in q̄ veritas est reuelata. tēp⁹ enī legis fuit qua si tēp⁹ noctis ɓm ꝙ dicit apl's. Ro. xiij. Nox p̄cessit dies aūt appropinquit. Si vocē. Et ponit̄ hic si p q₃. vox ipsi⁹ xp̄i loquētis audi ta est in euāgelio. in natura hūana assūpta Jn veteri aūt testamēto audita est vox p phetarū ei⁹ ɓm ꝙ dicit Augu. in li. de ɓmōe dn̄i in mōte exponēs illud. Mat. v. ꝛ apiēs os suū ꝛc. Luc. n. ille apuit os suū q̄ ī vete ri lege apiebat ora pphetarū. Nolite obdu rare corda vestra p inobedientia. hō enī in obediēs deo ab eo se auertit. ꝛ p ꝯsequens de⁹ iuste grām suā illi subtrahit. Et q₃ grā dei cor mollificat et p ꝯn̄s in subtractione gratie sequit̄ ipsius hoīs obduratio. Talis āt obduratio ē ab hoīe inchoatiue ꝛ demeri torie: inq̄tū p liberū arbitriū adheret pctō ꝛ p ꝯsequēs auertit̄ ab eo inq̄tū ī se ē. ꝛ sic demeret̄ ꝙ de⁹ ei subtrahat grām suā. ꝛ sic est a deo inq̄tū est pena iusti inflicta. No lite ergo obdurare corda vestra. i. volunta tes vestras p inobediētiā. ₃ solliciti simus per obediētiā de ingressu ad illā requiē. de qua ait btūs Augu. li. ꝯfessionū. Jnquietū est dn̄e cor meū: donec requiescat in te. Ad quā inuitabimur ꝛ ad quā vocabimur du₃ nobis dicet̄. Uenite bn̄dicti ꝛc. Tertio di ctum est ꝙ ibi erit quies desiderij ɥtuose cē uiuēdo: inclinamur enī a natura ad ipas ɥtutes tāꝙ ad pfectionē itrinsecā. nā virt⁹ est mētis dispositio qua mens rōni ꝯsentit ꝛ obedit. Un̄ Augu. li. de spū. ꝛ aīa inq̄t vir tus est habit⁹ mētis bn̄ instituite. Et ide₃ li. de libero arbitrio virt⁹ ē bona q̄litas mētis q̄ recte viuit̄: qua nemo male vtitur ꝙ de⁹

in nobis sine nobis operat. Que diffinitio de virtutib⁹ infusis maxime intelligit q̄ oīa in illa celesti patria pcipue complebūt. Vn̄ Propheta ait ꝙ sancti ibūt de v̄tute in virtutem videbit de⁹ deorū in syon. Mediante oi v̄tute cor ad supna erigit. et a terrenis segregat. Sicut eni sunt v̄tutes aeri quo si doliū plenū fuerit nūꝙ in pfundū aque descedit. Siliter testa oui plena rore tacta radijs solis per estū cui innitit ascēdit. Sic mēs repleta v̄tutib⁹ inferiora cōtēpnēs ad sublimiora se transuehit per scā desideria et affectiōes sinceras. vn̄ Macrobius ait. ꝙ sole v̄tutes btm̄ faciūt. ideo viri pfecti non de corruptibilib⁹ scȝ auro et argēto thesaura faciūt: s̄ de v̄tutib⁹. Per has ergo vincimus hostes nr̄os et peruenim⁹ ad celū. Uirtuosus quidē p sufficientiā vincit diuicias per abstinētiā vincit delicias. per sapientiā vincit blādicias. per patientiā vincit tristicias. Vn̄ quidā phs capta ciuitate spoliat⁹ vna cū ceteris oib⁹ tēporalib⁹ solus nullū dolorē deducebat. imo ceteris lamētantib⁹ gaudium ostendebat. Interrogat⁹ igit cur non tristaretur. R̄ndit. Fortuna sua recepit mea aūt nō portauit: s̄ dimisit scȝ virtutes In illa igit vita btā omnes erūt ditissimi: quia virtutib⁹ repleti. et talis erit vita iocūda. Sicut eni terreni et aīales hoīes gaudēt in diuicijs mūdi in thesauris istis qui cito perdunt: ita incōpabiliter plus gaudebunt et saciabūt in diuicijs illis spūalib⁹. Sācti viri in gloria paradisi cōuinētes. Vn̄ virt⁹ dr̄ q̄si virēs stat⁹ cuiusmōi erit stat⁹ glie ad quem ibim⁹ et ascēdem⁹ medio v̄tutis dū dicet Uenite ꝛc. Quarto saciabimur loco celi ꝯsistēdo. loc⁹ eni btōꝝ erit celū empyreū vt dictū est in pncipio. Vn̄ bm veritatē fidei catholice aīe decedētes a corporib⁹ sine vllo purgabili: vel iam pfecte purgate statim euolat ad celū empyreū qd̄ est loc⁹ sue glorie. Et ratio hui⁹ est. qr stat⁹ btitudinis est altissim⁹ vniformis stabilis et imutabilis. vt dicet ampli⁹ ꝯsequēter. ideo cōgruit ꝙ locus sit ei deputatus habens conditiones consimiles et conformes tali statui. Celū aūt empyreū est altissimū nobilissimū in quo est vniformitas inuarietas et imutabilitas. Declarat etiam. quia cū xp̄s sit caput omniū beatorū: vbi est caput ibi debēt esse et membra et cum sit caput hoīuȝ nō solum p illo statu quo sūt aīe in corpib⁹: sed etiam aliarū p omni statu scitatis in quo sūt tenendū est et credēdū ꝙ oēs aīe que sunt di[gne] suo cōsortio et nihil purgabile habēt ad celū empyreū in quo est xp̄s sublimēt. Ite[m] hugo de sancto victore. ij. li. de sacramētis xvi. pte. ca. iiij. Loquēs de loco inferni sub[...] dit. In hoc inferno dicūt esse ignē inextin[...] guibilē ad hūc infernū aīe sceleratorū a co[r]porib⁹ egresse statim retrudi estimant. et qu[e] ab hac vita purgabili exeūt sine mora ad c[e]lū vbi bm hūanitatē suā xp̄s iesus in dexte[ra] dei patris sedet in gloriā cōtinuo deduc[i] credūt. sicut scriptū est Math. xxiiij. Ubi[cun]cūꝗ fuerit corpus ibi cōgregabūt et aquil[e]. Dicit eni Richar. dis. xlv. ꝙ celū empyreum q̄uis in nullo augeat aīarū btārū delecta[...] tionem essentialem. in aliquo tn̄ auget ei[s] delectationē accidentalē inq̄tuȝ ille aīe l[o]cum illū plusꝙ alia loca diligūt. Presenti[a] aūt rei dilecte aliquā causat delectatione[m]. Ratio aūt quare illū locū pl⁹ ceteris diligū[t] triplex est. Una qr locū illū sciūt sibi esse de[...] putatū a deo quē sūme diligūt. Secūda ra[...] tio est. qr in illo pp̄ter excelluȝ nobilitatē su[e] nature sup alia corpa expssius q̄ in alijs l[o]cis refulgere tāꝙ in effectu diuinā bonit[a]tē cōspiciūt. Tertia rō est. qr illi⁹ loci sub[...] limitas: lumiositas: imobilitas: suā spūal[em] sublimitatē expssius et lumiositatē et quie[tem] ppetuitatē q̄ qualitates alioꝝ locoꝝ repr[e]sentāt. Unusq̄sq̄ aūt plus ceteris paribu[s] diligit locū q̄ magis est repn̄sentatiu⁹ sue n[o]bilitatis quā diligit. Hec ille. In hoc igi[tur] cōplet et quodāmō pficit btitudo sctōrū q[ui] sūt in celo empyreo ad quē locū ascēsuri su[…] mus nō solū bm aīam: s̄ etiā bm corp⁹ et an[i]mā cū audituri sum⁹ v̄bū p themate sum[…] ptum scȝ Uenite bn̄dicti. ꝛc.

Decima gloria ani[…]

Decima gloria anime erit felicitas inuariabilis. e[t] hoc maxime verū erit post gen[e]ralē resurrectionē sicut post declarabit. Lū enim erit perfecta felicitas.

- Absq̄ tristicie admixtione.
- Absq̄ aliqua fatigatione.
- Absq̄ aliqua cessatione.
- Absq̄ aliqua alteratione.

¶ Primo igit erit pfecta felicitas absq̄ tristicie admixtiōe. Felicitas eni mūdana nō est sic pfecta qn aliq̄ possit accidere tristicia Imo q̄tūcūq̄ aliqs sit in h̄ mūdo pfect⁹ dicē[re] pōt cū pphā. Heu mi qr incolat⁹ me⁹ p. est[…] Ubi glo. Heu mi qr incolat⁹ me⁹. i. pegrina[…]

io hui⁹ sc'li plogata e quatuz si breue sit tep⁹
n desiderio nimio logu videt. Ite vt ibidez
r ascedere cupies ad etna hierl'm multos
uenit obsistetes. io a linguis eorum cupit libe
ari dices. Dne libera aiaz mea a la iu. r. a
n. dolosa. na cu cogitat ho ascedere siue p
cere cotepto sc'lo soli deo adheredo incipit
ati linguas aduersantiu. i. detrahetiu. r qd
raui⁹ est q̄si psuledo a salute aduertentiu.
as aut q no patit nonduz pficere conat.
scesurus ergo pmo cotra eos precat. q. d.
Quia me in gradu pstituisti. ia ergo. O dne
bera aiaz mea a labijs iniqs. i. que iniqua
sadet r a ligua dolosa que sub spe psuledi
lus nocet. Talia eni labia pmo hoi occur
erut. vn perijt. labia eni iniqua fuerut qb⁹
xpssum est comede: lingua dolosa q palia
o fine psilij dictu est. eritis sicut dij. Pere
grin⁹ qde ho trasies per villas sp hz canes
nfestos. vn Sene. Natura canu e imbecil
iu quatomin⁹ vires habuerint pl⁹ latrare. h
n glo. Et hec qde r alia plura pnt esse cau
a tristicie. iuxta illud q p eude pphaz dr.
efectio tenuit me p pec. dere. le. tuaz. Glo.
In me psolat⁹ suz: s defectio vl tediu tenuit
ne p pctorib⁹ rc. Tedet eni eu: qr cu his co
uersat: donec area vetilet: vl tediu r defect⁹
st ei p excessib⁹ peccantiu: qr plus grauat
ctm viru q sua pena quorum dolore deficit
tata est virt⁹ pietat. hec glo. In illa aut feli
ci vita no erit lingua dolosa: no erut labia
detrahetia: nec erit aliq qd possit ee ca dolo
ris. Vn nos h audietes r ad celeste hierl'm
suspirates dicere possum⁹ cu ps. Letat⁹ suz
in his que dicta sut mihi in do. do. ibimus.
Amor naq qualiscuq sit vacare no potest
na si terren⁹ est: aiam ad pcupisceda terre
na inclinat. Si vero celestis est ad celestia
sublenat r ad eterna inflamat vbi sunt con
ciues nri angeli. hec glo. Si ergo amor diui
nus sit in nobis in domu dni ibim⁹ vbi per
fecte gaudebim⁹ du nobis dicet. Venite be
nedicti rc. Secudo illa felicitas erit absq
fatigatione. Hoc eniz mirabile q sancti in
illa coteplatione r visioe bta no fatigabut
nunc vo cu deum coteplamur aut aliqd bo
ni facim⁹ intantu sum⁹ fragiles q patimur
fatiga r non possum⁹ semp orare: aut bene
agere. et hoc videt pcedere a parte corpis
de quo dr Sap. ix. Corp⁹ qd corrumpit ag
grauat aiam et deprimit terrena inhabita
tio sensuz multa cogitate. vn Nico. de lyra
ait. Corp⁹ corruptibile ipedit intellectuz in
suo ope. Ideo dic corp⁹ qd corrupit aggra
uat aiam. q̄si diceret. Hoc no facit corp⁹ in
quatu corp⁹: qr no impediebat in statu ino
centie: s inquatu corruptibile q̄le factu e per
pctm ade r terrena inhabitatio depmit sen
sum. i. intellectu multa cogitate. naz pter
hac ihabitatione hz cogitare de necessarijs
m'tis ex pte corpis. hec ille. In illa vo glo
ria celesti corp⁹ nullo mo impediet aiam a
coteplatione diuina vt post dicet: nec p co
seques erit aliqua fatigatio aut labor i illa
felicitate: s semp plena r pfecta delectatio
r infatigabilis. Hoc tn pmiu infatigabilit
quo ad habitu r desideriu aie debem⁹ appete
re. Vbi sciendu sicut ait Nico. de lyra super
ij. Corinth. v. Q appetitus est inclinatio se
ques formam. Est aut in nobis duplex for
ma scz nalis r gra habitualis. Appetit⁹ aut
nature inclinauit ad pseruadu vnionez aie
cu corpe. r ideo dissolutionez refugit et ab
horret. Appetit⁹ aut gre iclinat ad psecutio
ne glie que psistit in clara dei visioe et frui
tione. Igit si aia posset co sequi gliaz absq
dissolutoe corpis hui⁹ mortalis appetit⁹ gre
tenderet in cosecutionez glorie celestis sine
retardatioe p appetitu nale. Sz qr hoc no
pot fieri. io appetit⁹ nalis eo q refugit nali
ter dissolutoez hac qdamo repugnat appeti
tui gre. ideo ait apl's ibide. In hoc ingemi
scim⁹ habitudine nram. i. desideram⁹ cu te
dio dilatatiois glie cosecutionez q de celo
est: qr dat a deo. r no e ex pncipijs itrinsecis
nature: pter qd idumetu dr. Io. dic apl's
Supindui cupietes appetitu. s. gre. si tn ve
stiti no nudi iueniamur. i. si absq dissolutio
ne corpis corruptibilis q induit aia vt ve
stimeto posset supindui glia: tuc absq aliq
retardate appetitus gre in hoc ferret: s qr
hoc est impossibile. ideo retardat p nalem
appetitu dissolutione aie r corpis abhorre
tem: pter qd subdit. Na r qui sum⁹ in hoc
tabernaculo. i. in hoc corpore mortali inge
miscim⁹ grauati de dissolutioe corpis r aie
eo q noluim⁹ expoliari corpe p morte: s sup
uestiri. s. glie vestimeto. Appetit⁹ tn gre in
oib⁹ sanctis vincit appetitu nature. ideo ait
apl's. Audem⁹ aut scz sine trepidatioe r bo
na volutate hem⁹. i. delectatoez i metemagis
pegrinari a corpe. i. dissolutoez hui⁹ corpis
per morte subire et pntes ee ad deu. i. vt p
h heam⁹ clara dei visione r pfecta fruitioez
h Ni. de lira. ppt qd apl's ait. i. ca. ad Phil.
Coartor hic e duob⁹. i. moueor ad appetedu

duo que nō possunt simul haberi desideriū
habēs dissolui ꝑ mortē corporalē ⁊ esse cū
christo.s.in gl'ia. Multo meli⁹ est.i.videt̄ ꝓ
me.ꝑmanere aūt in carne.i. diuti⁹ viuē ma
gis necessariū est ꝓpter nos.i.ad nr̄am cō
firmationē in fide ⁊ morib⁹ ꝑ doctrinā me
am. Hec de lyra. Gr̄a igit̄ in paulo supuin
cens appetitum nature eum inclinabat in
fatigabilit̄ ad gl'iā. ⁊ h̄ erit rō quare ī illa
gloria nulla erit fatigatio:q₂ illa gloria erit
cū gratia ꝯsumata in corpore gl'ioso sic̄ post
dicet̄. Et iō illā beatā vitā optātes nō fati
gemini aīs vr̄is deficiētes Heb.xij. Ad hāc
igit̄ vitam felicē vocabimur dū christ⁹ pro
ferret. Uenite bn̄dicti pr̄is mei possidete ⁊c̄

Tertio illa felicitas erit absq₃ cessatione
nūc quidē qn̄q₃ oportet cessare ab ope vtu
tis vel q̊cūq₃ alio ope:nā post vigiliā opor
tet dormire: oportet etiā nūc bibere nūc co
medere. Et sic nō valem⁹ eandē opationē
absq₃ cessatione facere.in illa gloria non sic
nūq̄ enī ibi dormiemus. nūq̄ ab eadē ope
ratione cessabim⁹:s₃ dei visio ⁊ fruitio ⁊ bre
uiter omnes operationes ibidē aīe ⁊ corpo
ri ꝯuenietes erūt ꝑpetue ⁊ sine cessatione.
Nec in inferno cessabūt tormēta:s₃ erunt ꝑ
petua ⁊ absq₃ fine. ꝓpter qō Salomon mo
net nos absq₃ cessatione audire doctrinā q̄
possit nos ꝑducere ad gloriā dicens ꝓuer.
xix. Nō cesses fili audire doctrinā nec igno
res sermones sciētie. Nā sic̄ illa gl'ia est in
ꝯtinua visione ⁊ fruitione dei. sic dispositio
ad illā est in ꝯtinua acquisitiōe sciētie ⁊ vir
tutū q̄tū possibile est:vn̄ Criso. sup Mat.
De⁹ ita nos disposuit eē vt nec studētes nec
laborātes circa scripturas acq̄ram⁹ salutē
sciētie sine gr̄a dei:vt ne nobis imputemus
qō scim⁹ nec tn̄ gr̄am acq̄rem⁹ nisi studue
rim⁹ ⁊ laborauerim⁹ circa scripturas ne do
nū dei negligētib⁹ detur. Gratia dei adiuto
riū est infirmitatꝫ humane.adiutoriū autē
nō dormiētib⁹ datur:s₃ festinātib⁹ ⁊ ꝑualē
tibus. Sicut in bello nō oīs q̄ pugnat vin
cit. Nemo tn̄ vincere pōt nisi pugnauerit.
sic nō oēs qui studēt ⁊ legūt acq̄runt scien
tiā spūalē. Nemo tn̄ acq̄rere pōt nisi q̄ aut
studiosus fuerit ad legēdum:aut assidu⁹ ad
audiēdum. Hec ille. Et Eccl'i.vi. Cogitatū
habe in p̄ceptis dei:⁊ in mandatꝫ illi⁹ maxīe
assidu⁹ esto. Nā vt eodē.li.dicit̄.c.ij. Qui ti
mēt dn̄m inq̄rēt q̄ bn̄placita sunt illi ⁊ qui
diligūt eū replebūtur lege ipsi⁹. Et rō ē q₂
sicut lux ē necessaria gradiētib⁹ vt recte am

bulēt. Sic noticia legis ad deū tendētibus
Ideo dicit̄ ꝓuer.vi. Cōserua fili p̄cepta p
tris tui. Et seq̄tur. Cū ambulaueris gradi
tur:cū dormieris custodiēt te. Et euigilā
loq̄re cum eis.q₂ mādatum lucerna ē:⁊ le
lux. Sed hodie viā hāc lucis ⁊ iusticie iu
gilant oībus malis:nec cessant a pctīs. N
sic in illa vita beata erit in q̄ s̄m Bern̄.nr̄m
rōnale de⁹ implebit luce sapiētie ita vt pen
tus nulla sciētia desit. Implebit ꝯcupiscib
le nr̄m fonte iusticie vt oīno desiderem⁹ e
⁊ ea penit⁹ repleamur. Nostrū irascibile re
plebit sūma iocūditate atq₃ leticia. Hec ill
Nō cessem⁹ igit̄ bn̄facere charissimi q₂ qu
ꝑseuerauerit vsq₃ ī finē hic saluus erit Ma
x.quia nec cessabim⁹ illā diuinā eēntiā co
tēplari ad quā vocabimur dū nob̄ dicetu
Uenite bn̄dicti ⁊c̄. Quarto dictū est q̄ ill
felicitas erit sine alteratiōe. In hoc enī ī m
do sunt valde multe alterationes tā in aī
q̄ in corꝑe sicut notū est sunt multa impe
dimēta vt nō valeam⁹ a illud regnū ꝑue
nire nisi cū magna difficultate. Sed ī cele
sti gloria nulla erit alteratio:nec in aīa:ne
ī corꝑe:imo oīa erūt sic stabilia sic placētia
vt q̄libet beat⁹ possit dicē illō Iob.xix. Gl'i
mea semꝑ innouabit̄. Nā res meli⁹ placent
⁊ magꝫ sunt gloriose. Ideo ad denotādum
sūmā delectationē illi⁹ glorie dicit̄ q̄ sꝑ in
nouabit̄.quia tale ac tātū erit gaudiū post
milia miliū ānoꝝ:imo ⁊ in ꝑpetuū q̄tū erit
in p̄mo aggressu ad illā. De signis aūt que
ostēdūt hoīem eē de numero electoꝝ ad il
lā gl'iā ait Bern̄. Quis poterit dicē ego de
electꝫ sum.ego de p̄destinatis ad vitā . ego
de numero filioꝝ reclamāte nimirū scrip
tura Eccl'i.ix. Nescit hō vtrū dign⁹ sit amo
re vel odio. Certitudinē vtiq₃ nō habem⁹:
sed spei fiducia cōsolat̄ nos ne dubitatōis
huius anxietate penit⁹ cruciemur. Propt̄ h̄
data sunt quedam signa ⁊ indicia manife
sta salutis vt indubitabile sit eū esse de nu
mero electorum:in quo ea signa permanse
rint. Nam quos prescivit ⁊ p̄destinauit de⁹
conformes fieri imaginis filij sui vt quib⁹
certitudinem negat causa solicitudinis fi
duciam prestet gratia consolationis. itaq₃
qui stat videat ne cadat. ⁊ in ea forma que
salutis indicium est ⁊ argumentum prede
stinationis perseueret atq₃ proficiat. Por
ro inter ea que fiduciam prestant ⁊ ma
teriam spei illud vnum maximum est ver
bum domini Iohannis . viij . Qui est ex

...rba dei audit. Nonnullos enī sic interdū ...enies audiētes: ac si nihil ptineant ad ... que dicūt nō intrare cor suuz nō discu... mores suos nō cogitare:ne forte quod ...iūt dictū sit pter eos. Si forte sermo ...manifeste aduersus vicia illa pcessit q... se illi sentiunt obligatos dissimulāt et ...rtūt oculos ...dis. aut qualibz adinuē... e palliāt vicia z seducūt miseri semet...s. In his ergo salutis signa non video ...is aūt vereor.ne forte pterea non au...t verbuz dei:qz sunt ipsi ex deo. Est et ...d testimoniū qd in terra daf ad discer...los celi ciues a ciuib⁹ babylonis. Non ...ne testimonio electos suos deserit de⁹ ...erte que naz eis poterat esse cōsolatio ... spem z metuz sollicitudīne anxia flu...rib⁹.si nullū electionis sue habere testi...iū merenf. Proinde fidelis smo z om...ceptione dign⁹ quo salutis testimonia ...endanf. Tres sūt inqt qui testimoniuz ....Spūs aqua z sanguis. In pmo hoīe ...peccauim⁹:in ipso etiam cecidim⁹ vni... .Cecidim⁹sane in carcerē luto z lapidi...plenū:exinde iacebim⁹captiui inquina...quassati donec venit desiderat⁹ gētib⁹ ...os redimeret ablueret adiuuaret Hic ...ū qui sanguinē propriū dedit in redē...nē:aquaz simul pduxit de latere suo. in ...tionē. Emisit deinde de excelso spiritū ...ui adiuuaret infirmitatē nr̄am. Quis ...atē qui testimoniū habet effusi sangui... ...hristi nisi q cōtinet a pctīs. Seru⁹ enī ...ti est q facit pctm̄ qui si deīceps cōti...poterit z iugū abijcere misere seruitu... ...rtissimū habet testimoniuz redēptio...quā operaf sine dubio sanguis christi. ...ū nō sufficit peccatori si nō assit etiam ...ētia. Habet ergo ab aqua testimoniuz ...aborat in gemitu suo lauās p singulas ...s lectū suum. Sane nouū supuenisse ...tū:certissime noua conuersatio testaf ... vt breuiter repetā a sanguine z aqua ...ritu habere testimoniuz eit si contines ...is:si dignos agis penitētie fruct⁹ si fa...bera vite. hec Bernar. Ex his igitur si... ...potest esse spes z cōiectura eterne pre...nationis ad illā gloriaz de qua pauca ...i sumus in qua sunt aliqua multo plu...e loqui nō videmus.quia vt dicitur.i. ...nt.ij.ocul⁹ nō vidit nec auris audiuit ...n cor hois ascendit que preparauit de⁹ ...entib⁹ie; quibus dicturus est vt osten... dat magnitudinē glorie sue. Uenite bn̄.zc. Et sic dictuz ē de his q ptinēt ad aīam.zc.

Consequēter vi dendū est de beatudine corpis:vn̄ nō solū beata erit aīa:sed z ipsuz corp⁹ suo modo beatificabitur Circa quod tria sunt de... claranda.

c

Primū erit de generali resurrectione.
Secūdū erit de finali dijudicatione.
Tertiū erit de corporum glorificatiōe.

Circa primū ait apostolus.i.Corinth.xv. Oēs quidē resurgem⁹ scz tam boni q̄p mali sed nō omnes imutabimur. scz de statu ani malitatis ad statū spūalitatis. Iste enī est articulus fidei q̄p scz credim⁹ carnis resur... rectionē qui q̄uis nō possit pbari necessa... ria rōne. pōt tn̄ pbari auctoritate z rethori ca persuasiue sic. Iustū remūeratorē decet vt illa cōiungat in consolatione pmij q̄ sua vtute cōiūxerat in labore meriti. sed de⁹ est iustus remunerator z sua potētia siue vir... tute aīam cōiunxit corpori in labore vite p̄sentis:ergo aīam cōiunget in cōsolatiōe p... mij vite future. Hoc aūt fieri nō pōt nisi illi qui decesserūt resurgāt a mortuis.ergo. zc. Preterea pmiū correspōdere debet meri... to z pena demerito. sed anime saluandorū merenf in suis corporib⁹:ergo z aīe saluan... dorū tandē debēt pmiari in suis corpib⁹: z ita aīe dānatorꝝ debēt cruciari in suis corpo rib⁹. Item cū aīa nata sit esse corpis forma z forma naturalē hēat iclinatiōnē ad mate riā. aīa hz nālē inclinatōēz ad pficiēdū hu manū corp⁹ z regendū:sz nulla naturalis in clinatio est frustra. qz vt dicif pmo de celo z mūdo. natura nō facit aliqd factū vanū. z si hoc est verū de natura naturata:multo fortius hoc est verum de natura naturan... te. Hoc est de institutore create nature. quī tn̄ ipsaz nō naturalif nec de necessitate sz li... bera volūtate instituit. Frustra aūt z vane esset in aīa sepata pdicta inclinatio si nun... q̄p eēt hūano corpori iterū vniēda. Quāuis enī nālis appetit⁹ btitudinis in dānatis re... māsur⁹ sit ppetuo incōpler⁹: nō tn̄ ē frustra qz est ad maioris iniquitatis in qua obsti... nati sunt punitionē:z per hoc ad diuine iu... sticie manifestationē: non sic tn̄ posset dici de inclinatione animarū:si nūq̄p essent ite... rū corporib⁹ vniēde. Non enī pōt dici q̄p p...

ꝑpetua priuatio cōplementi illiꝰ inclinatiōis
esset ꝓpter animarū obstinationē in pecca⸗
to.qꝛ hec causa extendi non posset ad aīas
beatas.hanc rationem ponit Richar.Item
anima rōnalis naturaliter appetit vniri suo
corpori.ergo īpfecta btītudine. ipa aīa ē
suo corpi vnita:añcedens pꝫ p btm̄ Augu.
super Ge.ad litteraꝫ vbi ait. ꝙ anima btā
retardat ne tota intētione ferat in illud sū⸗
mū celū scꝫ diuinā essentiā ꝓpter appetitū
seu desideriuꝫ qd̄ habet ad viuificādū corpꝰ
suum.minor etiā patꝫ. qꝛ impfecta btītudi
ne oē desideriū anime implet. Et richardꝰ
inquit hoc requirit vniuersi pfectio. De p⸗
fectione omni eiꝰ est triplex substantia scꝫ
pure corporalis ⁊ pure spūalis: ⁊ ex corpo⸗
rali ⁊ spūali cōposita. Unde hac pte sue per
fectōis careret vniuersū ꝑpetuo si aīe a cor
poribꝰ sepate nūꝙ̄ corpibꝰ vnirent.S ille Un
magister dis.xliij.iiij.ca.i.ait.Resurrecturā
carnē omniū quicūqꝫ nati sūt atqꝫ nascent
⁊ mortui sunt atqꝫ morient nullatenꝰ ambi
gere debet xpianꝰ. Ait enim Isa.xxvi.Sm
trāslationē.lxx.interptū. Resurgēt mortui
⁊ resurgēt qui erāt in sepulchris.Et aplus
ij.Thessa.iiij.Nolumꝰ vos ignorare de dor⸗
miētibus ⁊c̄.Recta ergo fides ait Bonauē.
dicit resurrectionē corporū nostroꝝ esse fu⸗
turā.⁊ ad hoc credendū adiuuat per fidem
resurrectiōis christi iam facte. Si eniꝫ xp̄s
est caput ⁊ mēbra dn̄t ꝯformari capiti.Cū
xp̄s resurrexit cōstās est vt ⁊ nos resurga⸗
mus.Et Richar.Anime vniēt eisdē corpo⸗
ribꝰ nūero a quibꝰ sepate fuerunt.Aīe enim
sepate inclināt naturaliter et determinate
ad illa corpa que aīauerūt. Quāuis eniꝫ a
pncipio creationis anima que est huiꝰ cor⸗
poris forma potuisset fuisse ꝯueniens alte⸗
rius corpis silis.tamē ex sui vnione ad cor
pus ad ipm̄ determinate cōtrahit natura⸗
lem amiciciā.Exēplū huiꝰ ponit tale.Sup⸗
ponit .due puelle in oibꝰ siles hoc excepto
ꝙ numero differūt . Quāuis a pncipio in⸗
differens esset alicui viro ducere quālibet
istarū.tn̄ vna ducta iā nō est indifferēs ad
vtrāqꝫ.⁊ si ambe resurgerēt in statu corru⸗
ptibili iterū nupture magis inclinaret ad
illam:cuꝫ qua familiaritatē cōtraxit prius
Preterea rectitudo iusticie hoc exigit vt di
ctū est.vt qui pticipes sunt in merito vl de⸗
merito pticipes sint in pena vl premio.Et
hoc est ꝙ dic̄ Iob.xix.In nouissimo die de
terra surrecturꝰ suꝫ ⁊ rur.circū.pe. m.⁊ in.c.

m.v.d.sal.meum. Erit igit idē hō numer
qui priꝰ fuit:qd̄ determinat Richar.di.Di
na ꝓuidētia oēs hoīes determinat in su
finē electos ordinat in vltimū finē rōne s
finalis bonitatis eis debitū. Illā bonita
⁊ illum finē eis cōferendo.Reprobos ord
nat in vltimū finē eis debituꝫ rōne finali
malicie:nō illā maliciaꝫ eis cōferēdo: qu
malicia nō est a deo: s iuste pmittēdo eo
decedere in malicia ⁊ illū finē eis iuste inf
gendo. Ille aūt finis est vltima pena. Ho
mines vō nō cōsequūt finē suū in hac mo
tali vita: qꝛ nec assequunt adeptionē sum
boni nec pfecte eiꝰ adeptione priuāt. Erg
cōsequunt suū vltimū finē post mortē: se
nō ꝙ̄diu nō sunt. Hoīes aūt qui mortui s
nūꝙ̄ erūt hoīes nisi resurgāt:ergo de nec
sitate sequit ꝙ illi ideꝫ hoīes q̄ mortui sun
resurgēt.aliter nūꝙ̄ cōsequerēt fineꝫ suu
vltimū.Et ita ne aliqua opa dei remane
impfecta:⁊ ne naturalis appetitꝰ quē aīab
indidit ad sua corpa.sit frustra.aīe tamē
proboꝝ reunient non ꝓpter eoꝝ cōsolati
nē:sed ad sue dānatiōis cumulū. Predict
tamē resurrectio erit īmediate p diuinā
tentiaꝫ fiet insup in iussu xp̄i sicut dicit a
Thessa.iiij. Ipse dn̄s in iussu ⁊ in voce a
chāgeli.⁊ in tuba dei descēdit de celo ⁊ m
tui qui in xp̄o sunt resurgent pmi. deind
nos qui viuimꝰ qui relinqmur semel rapi
mur cuꝫ illis in nubibꝰ obuiā christo in aer
⁊ sic semp cuꝫ dn̄o erimꝰ. Textꝰ sic exponi
a Nico.de lyra. Ipse dn̄s in iussu dicend
surgite mortui ad iudiciū.⁊ ī voce archāg
li scilicꝫ michalis qui est pnceps ecclie su
quo intelligunt angeli alij qui ministerium
adhibebūt in resurrectiōe colligēdo pulue
res qui magnū sonuꝫ faciēt quasi iudicij p
cones. Pōt etiā aliter exponi.vt illud dict
Surgite mortui ad iudicium sit archāge
michaelis executiue ⁊ christi impatiue:cu
virtute infinita fiet resurrectio. Et sic cū
in iussu refert ad xp̄m.⁊ qd̄ subditur. Et i
voce archāgeli ad michaelē archangelum
Et ī tuba dei. Ista tuba nō est aliud ꝙ̄ vo
pdicta que dicit tuba ꝓpter silitudinē tu
be materialis veteris testamēti qua fieba
conuocatio ad consiliū ⁊ preparatio ad be
lum ⁊ inuitatio ad festum.quia tūc omnes
congregabunt in iudicio ⁊ armabitur crea
tura ad vltionē inimicoruꝫ ⁊ inuitabuntu
iusti ad festuꝫ angelorum.Descenderqꝫ chri
stus de celo,nam iudicabit in forma huma

pparens. ſm ꝙ dicit Act.i. Hic ieſus
ſſumpt⁹ eſt a vobis ſcʒ in forma hūa-
is ſic veniet.ſcʒ ad iudiciuʒ.Et mortui
n chriſto ſunt reſurgēt primi. Iſta pō-
ꝛ poſteritas nō pōt intelligi ad actuʒ
gēdi:qꝛ omnes reſurgent in eodem in
i ſm qd̄ dicitur pme Corinth.xv.Oēs
ē reſurgem⁹. Et ſubdit in momēto in
culi:propter qd̄ ſalua meliori iudicio
t mihi ꝙ iſta prioritas ꝛ poſteritas ſit
enda ad quietē in chriſto in eius fide
ēdo. Deinde nos ſimul rapiemur cum
iam reſuſcitati cū ipſis obuiaʒ chriſto
enti ad iudiciū in aera vbi ꝓfert ſentē-
iudicij ſuper vallē ioſaphat. vt dictuʒ
Iohel.iij. Et ſic ſemꝑ cū dn̄o erimus:
electi a chriſto nō ſeparabūt amplius
emꝑ erūt ſibi cōiuncti: nō ſoluʒ in ani-
ed etiaʒ in corpore. Hec Nico. de lira.
auen.ṽo di.xliij.iiij. ꝙ in chriſto ē aſſi
e noſtre reſurrectiōis duplicem cauſaʒ
auſam efficientem ꝛ finalē. Efficienteʒ
upliciter aſſignare aut ſicut pmū pn-
ū aut ſicut inſtrumētū efficiens. Sicut
ū principiū eſt xp̄s ſm deitatem ꝛ to-
initas efficiēs:ſicut inſtrumētū eſt vox
ſti ad cui⁹ ꝓlationē ꝛ vocationē mortui
rgent. Sīlr̄ cauſa exēplaris duplex
na in qua res cognoſcitur ꝛ diſponit.ꝛ
ſt dei filius ſm naturā diuinam ꝛ tota
tas. alio mō in quo inchoatur ꝛ exem-
icat.ꝛ ſic eſt reſurrectio xp̄i. Quia vt di
Augu.de tri. Talia erūt corpora quale
s in ſua reſurrectiōe mōſtrauit. Vn̄ fuit
ddā exēplū in quo fuit nr̄a reſurrectio
oata tāꝗ membrū in capite.ſicut dicit
e.ij. De⁹ cōuiuificauit nos chriſto nos
per fidē formatā incorporādo cui⁹ grā
us ſaluati. ſcʒ in ſpe ꝛ cōreſuſcitauit ſi-
ter in ſpe. Dicit idem doc. ꝙ pri⁹ natu-
eſurgēt ꝙ audiāt. Unde in auditu ſunt
ſcilicet receptio ſpeciei in organo et iu-
um de re recepta. Quātū ad receptionē
edet excitationē: ſed qꝫtū ad iudicium
iet.ꝛ ita ad vocem chriſti fiet reſuſcita-
d honorē ipſi⁹ humanitatis in qua fuit
tu⁹. Unde vox iſta erit ṽtuoſa. Et ideo
t iuſſus quaſi pceptū. Dicet enim ꝛ fiet
t angelica.ideo dicit vox archangeli.id
rincipit. Erit nihilomin⁹ ſerena.ꝛ ideo
tube dicit.ꝛ idē multiplici vocabolo ex
nit ad inſinuandū illi⁹ vocis ꝓprietatē
ltiplicem ꝛ dignitatē. Io.v. Nolite mi-
rari hoc.quia venit hora in qua omnes qui
in monumētis ſūt audiēt vocē filij dei.

Declarat idem doctor ꝙ in reſurrectio-
ne tria erunt.

Primū erit corpis ex pulierib⁹ reformatio
Secundū ipſi corpori reformato aīe vnio.
Tertio vnitoꝝ inſepabilis colligatio.

Primū erit contra naturā.i.contra ſoli-
tum curſuʒ nature que pōt perfecta deſtrue
re.nō tamē pōt deſtructa repare. Secūdū
erit ſm naturā:quia aīa corpori optime or-
ganizato cui deſiderabat vniri vniet. Ter-
tium erit ſupra naturam ſcʒ ex corruptibili
fiat incorruptibile. Quia ergo primū et vlti
mū nō eſt a natura.ideo nō eſt dicendū re-
ſurrectionē eē nālē.primū.ſ.recollectio pul
uerū videt debere fieri ꝑ āgelos.iuxta illō
Mat.xxiiij. Mittet angelos ſuos cū tuba ꝛ
voce magna ꝛ ꝯgregabit electos ei⁹ a quat
tuor ventis celi:a ſūmis celoruʒ vſqꝫ ad ter
minos eorū. De lyra. Mittet angelos ſuos
quia miniſterio angeloꝝ colligent cineres
mortuoꝝ. Cū tuba:ſicut enim in datione le
gis auditus eſt ſon⁹ terribilis. vt habetur
Exo.xx. Ita audiet tunc ſonit⁹ cōſilis vir-
tute angeloꝝ factus. ꝛ voce magna. Iſta
vox erit vox xp̄i vocātis mortuos ad iudi-
cium. Et cōgregabūt electos ei⁹. Licet eni
omnes adducant. ad iudiciū:tamen electi
ſpāliter adducēt miniſterio angeloꝝ:quia
erūt conciues eorū. A quattuor ventis celi
ideſt a quattuor ptib⁹ mūdi vnde oriuntur
pncipales vēti.ꝛ ꝑ h̄ ītelligūt.alie ptes or-
bis min⁹ pncipales. A ſūmis celoꝝ ꝛc. Iſte
mod⁹ loquēdi eſt ſm apparentiā:qꝛ ſūmuʒ
celi videt eſſe ſup cenith capitis nr̄i.ſmin⁹
aūt celi videt vbi terminat aſpectus. quia
ibi videtur celū cōiungi terre.licʒ ſm veri-
tatem equaliter diſtet a terra vndiqꝫ. Eſt
ergo ſenſus a ſummis celorū.ideſt ab om-
ni loco qui ſub celo eſt adducētur electi ad
locum iudicij. Hec Nico.de lyra. Scd̄m h̄
dicitur ꝙ corporalis recollectio pulueruꝫ
non fit in inſtanti: quia nulla virtus crea-
ta poteſt aliquod corpus de loco ad locum
transferre in inſtanti:ſed virtus angelorū
quorum miniſterio talis puluis materia-
lis recolligetur.de quo formanda ſunt cor
pora reſurgentiū eſt finita:erit tū tēp⁹ bre-
ue ꝛ īꝑceptibile humano ſenſu: qꝛ quāuis
hmōi actio angelorū mēſuret tpe ſiue euo:
mēſura tn̄ talis eſt adeo velox ꝙ excedit
oēm tꝑalē velocitatē ab hoīe excogitabilē.

Ideo apl's dicit: qđ fiet in momento. Formatio tamē corporis ⁊ animatio fiet in instanti: q2 sola virt⁹ diuina de predicto puluere potest humanū corpus formare: ⁊ formatum animare: que quidā virtus ē simpliciter infinita. Et si v̄ba apl'i referātur ad hāc corporis formationē: ⁊ animarū infusionē tunc pōt concedi ꝙ per ictum oculi ⁊ ꝑ momentū intelligit instantaneam mensuram: non tamē hoc faciet deus in instanti ꝓpter necessitatem: sed magis ꝓpter congruitatem: vt ex hoc. s. magis elucescat diuine virtutis ꝑfectio omnem virtutē creatam excedens: ⁊ hoc dico probabiliter. Et hoc sufficit in ista materia supernaturali ad quam intellectus humanus nō potest sufficienter attingere ꝓ statu miserie. Circa hanc materiam querit Richar. vtrum ex materia cuiuslibet membri reintegretur idem mēbrū in numero? Et soluēdo dicit ꝙ in materia membri est cōsiderare illud qđ est de necessitate ad debitam membri cōsistentiam: et illud quod ibi ē de superfluitate. nam cōtingit quandoq; membrū aliquod plus habere de materia q̄3 cōueniens sit forme eius. Primū ergo redibit ad idem membrum in numero: q2 reformatio debet respōdere formationi. Si tamen aliter fieret nihilomin⁹ videretur quibusdam ꝙ posset idem corp⁹ in numero resurgere ex quo rediret totius eadem materia in numero: ⁊ eadem in numero forma: que sunt eēntiales partes cōpositi: quod sentire videtur Aug. xxii. de ci. vbi ponit exemplum de vase facto in limo ⁊ postea in eundē limū redacto: ⁊ de eodem limo iterum reparato. Et ibidē dicit ꝙ ad hoc ꝙ redeat idem numero non oportet ꝙ illa pars materie que prius erat in fundo iterum ponatur in fundo: sed sufficit ꝙ totum reparetur de toto. Et simile dicit in libro Enchyri. c. xci. Si statua inquit cuiuslibet metalli solubilis aut igne liquescēt aut cōtereret in puluerē: aut funderet in massā ⁊ eā vellet artifex rursus ex illius materie quātitate reparare: nihil interesset si ad ei⁹ integritatē reꝑate que particula materie cui mēbro redderetur dum tamē totum ex quo constituta fuerat restituta resumeret. ita deus mirabiliter atq; ineffabiliter artifex de quo caro nostra constiterat eam mirabili ⁊ ieffabili celeritate restituet: nec aliquid attinebit ad eius reintegritatē vtrū capilli ad capillos redeāt; ⁊ vngues ad vn-

gues: an quicquid eorum perierat muter…
in carnem: ⁊ in partes alias corporis re…
cetur curante artificis prouidētia ne qu…
indecens fiat. Hec Aug. Dicit insuper i…
doctor. c. precedenti. Non aūt perit deo t…
rena materies de qua mortalium creaf…
ro: sed in quemlibet puluerem cinerem…
soluatur in quolibet alitus auras q; dif…
giat in quamcūq; aliorū corporū substan…
vel in ipa elemēta vertatur in q̊rūcūq; a…
lium etiā hominū cibū cedat: carneq; m…
tetur alimonie humane pūcto temporis…
dit q̄ illā ꝑmitus vt homo fieret cresce…
viueret animauit. Hec ille. Sed de etate…
quantitate resurgētium iam dicamus: a…
stolus nāq; ait Ephe. iiij. ꝙ officia de qui…
ibidē loq̄tur exercebūtur in ecclesia mili…
te donec occurram⁹ oēs in vnitatē fidei…
ait Ni. de lyra q̄ sumus vniti in fide ⁊ cog…
tione christi in virū ꝑfectū. i. occurram⁹ c…
sto venienti ad iudiciū qui est vir omnino…
fectus: in mensurā etatis plenitudinis c…
sti. omnes enim resurgēt in etate. xxxiij. …
norum que est etas plene perfecta ⁊ in q…
christus passus fuit. Hec Ni. de lyra. Qu…
deducens Richar. di. xliiij. q̄ri ait. Omn…
resurgent in statu corporis ⁊ naturalis v…
tutis quā habituri erant si tātū vixisse…
vel quā habuerunt qui tātū vixerūt qui …
in tempore ad quod terminatur motus ꝑ…
ciendi qui circiter de lege cōmuni est ill…
tempus quo christus mortu⁹ est. vn̄ Aug…
xxij. de ci. ait. Qđ cōmemorauit apl's de m…
sura etatis plenitudinis christi sic accipi…
mus dictum vt nec vltra nec infra iuueni…
formam resurgant corpora mortuorū: sed i…
ea etate ⁊ robore vsq; ad quam hic christu…
peruenisse cognouimus. ꝓpter enim perfe…
ctionem nature decet vt resurgant in opt…
mo statu corporis quē habuerūt: vel si tā…
vixissent erant naturaliter habituri. Il…
autē status est in termino motus ꝓficiē…
vt dictum est: ⁊ ita non omnes resurgent i…
equali virtute naturali vel supernaturali…
ꝫ omnes resurgent in naturali virtute qu…
quilibet habiturus erat vel habuit in term…
no sui profectus: ⁊ illud tempus fere iden…
est quātum ad omnes. ideo omnes dicun…
resurrecturi in eadem nocte. Et dixi fere q…
tempus mēsurans motū profectus in om…
nibus hominibus non est punctualiter eq…
le. Hec Richar. Magister etiā. i. c. di. xliiij…
dicit, Omnes enim in eadem etate resur…

e in qua christus mortuus est et resurre-
uiuscūq; etatis mortui fuerint: sed non
nes eandem staturam corporis obtine-
t. Un̄ apl's non ait In mensuram corpo
e stature: sed etatis. Sed vt ait Richar
: quilibet resurget in illa qualitate et sta-
que vnicuiq; debebat in termino mot⁹
iendi s̄m naturalem virtutē caloris ex
lētis humidū et humidi suscipiētis extrē
ē. natura non errante: vel per aliqd̄ acci
innaturale nō impedita. quia per resur
onē non reducetur tātūmodo idem in
ie: s̄ etiam in numero. et ideo rationale
t non tm̄ resurgat in statura que debet
ei: sed etiam in illa que debetur indiui-
. Si autem per errorem nature vel ni-
n superabundantiam materie esset in-
tus quātitatis excessus vel diminutio
efectus diuina potētia supplebit vel re-
it. Hec ille. Itē idem dicit. Uiri resur
n sexu virili et femine in femineo: quia
rigit natura īdiuiduū et ꝯgruit perfecti
eciei et erit occasio laudādi sapiētiam
Unde ꝙuis mulier generet preter intē-
e particularis nature: est tm̄ de intentio
ture vniuersalis q̄ vtrūq; sexum req̄-
d ꝑfectionem humane speciei. Nec erit
esurrectionē in isto sexu confusio: quia
dicit Aug. non erit ibi libido que ē cō
nis causa. nam priusq̄ peccassent vir et
a nudi erant et non confundebantur.
e nec post resurrectionē opus erit ve-
s pro tegumento: sed tm̄ amicti erunt
e sicut vestimēto. Hec ille. Resurgent
er corpora electoꝝ sine deformitate. vn
ut accipi potest ex sententia Aug. xxij.
i. omnis deformitas reducitur vel ad
que est ex parte coloris: vel ad illā q̄
parte figure: vel ad illā que est ex par
minutionis partium: vel ad illam que
parte supabundātie. Dico ait Richar
ꝙ quocūq; predictoꝝ modorum de-
tate accepta corpora electoꝝ sine om-
ormitate resurgent. quia omnis defor-
s ad aliquod vicium nature pertinet.
Aug. in Enchyridion: et recitat magi
littera di. xliiij. circa finē. c. ij. Resur-
sanctorum corpora sine vllo vicio: sine
eformitate: sicut sine vlla corruptione:
: difficultate: sicut plus dicetur infra.
Bonauē. tractans huiusmodi resur-
nē et si humores resurgent et similiter
intestina: capilli: vngues: et talia. di-

cit ꝙ de veritate nature humane aliqd̄ dici
tur tripliciter scʒ aut ꝙtum ad esse necessa-
rium sicut sunt ꝑncipalia membra. aut ꝙtū
ad esse completum: vt sunt illa que faciunt
ad corporis ꝑfectionem. aut ꝙtum ad esse
decorum. ꝑma necessariū est resurgere s̄m
totalitatem: sed alia cōgruum est resurgere
s̄m ꝙ faciunt ad cōplementū: et decorem.
Et quia humores faciūt ad plenitudinem
et integritatē: resurgēt in tanta quantita-
te quāta cōpetit corpori. Unde nō oportet ꝙ
totus sanguis quē quis amisit ꝑ minutio-
nes resurgat s̄ quantū congruit. Similiter
de carne que fluit et refluit iudicandum est.
Similiter resurgent intestina que erūt ple-
na nobilib⁹ humoribus que reddēt totum
corp⁹ agilius. Capilli ꝯo et vngues sunt ad
ornatū: ideo resurgent ad ornatū et pulchri
tudinem corpoꝝ electorum Luc. xxi. Capil-
lus de capite vestro non nō peribit. Hoc ait
Ni. de lyra inquit christ⁹ ad declarandū ve-
ritatē future resurrectionis per quā resur-
gent in electis nō solū illa que sunt de neces
sitate nature humane: sed etiam ea que fa-
ciunt ad decorē cuiusmodi sunt capilli. Hec
ille etc̄. Queritur hic quare resurrectio cor-
porū differtur vsq; ad generalem omnium
resurrectionē: R̄ndeo ꝙ corpora hn̄t quan-
dam ꝯtinuationē et ꝯuenientiam: quia s̄m
illa de⁹ ex vno hoīe fecit genus humanū sic
dicit Act. xvij. dicente paulo. Fecit deus ex
vno humanū genus omne vnde oēs homi-
nes simul fuerunt in vno hoīe mālīter siue
originaliter s̄m corpora et etiā oīa simul fu-
erunt in materia et in originali ꝑncipio et sic
deus fecit quodāmodo simul oīa corpora ho
minū: s̄ nō sic est de aīabus imo fecit eas si-
gillatim nec ꝯdite sunt ī aliquo vno simul.
s̄ quotidie a deo creant̄ de nihilo: et ideo cū
sit ꝯuenientia int̄ originē siue ꝓductionem
et ꝯsummationem que est ꝑ glorificationē
ꝯgruit ꝙ corpora glorificētur simul et simul
intrent celum empireū ꝓpter cōnexionem
quā habent. Anime autē et sigillatim et suc-
cessiue. Aliqui tamen ex singulari premio
etiā s̄m corpus sunt in celo empireo: sicut
corpus christi et beate virginis et aliorum q̄
surrexerūt cum christo vt essent veri testes
resurrectionis s̄m quorundam opinionem:
de qua vide in tertia parte sancti Thome
q. liij. arti. iij. ad. ij. Sciendum quippe est
post hec ꝙ resurrectio siue resumptio corpo
ris gloriosi necessaria est anime iam beate

ad conſummationem ⁊ ſubſtantialem ꝑfe-
ctionem ſue beatitudinis: ita ꝙ ante nõ ha
bet ſuam totalem ſubſtãtialez beatitudinẽ
imo ſemꝑ expectat cõſummationẽ ſuam in
illa vſqꝫ ad corporis reſumptionẽ. ſed tunc
implebitur ⁊ cõſummabitur ita ꝙ plus nõ
expectabit. Anima ĝ poſt corporis reſumpti
onem erit beatior ꝙ ante. Et hoc dupliciť
ſ. extenſiue ⁊ intenſiue. Extẽſiue quia in plu
ribus. quia tunc erit beata in ſe: hoc eſt ĩ bo
nis ꝓprijs ⁊ in bonis corporis: tunc enĩ erit
premiata ſicut meruit. ſ. ĩ corpore. Et ꝙ ani
ma beatificeť in corpore hoc exigit natura
anime que eſt forma corporis: hoc etiã exi-
git ratio meriti ꝙ neceſſario eſt aĩe in cor-
pore. Secũdo beatitudo anime erit maior
intenſiue. quia anima ꝑfectior eſt in ſuo eẽ
naturali: ⁊ ĩ ſuo poſſe: quãdo eſt corpori glo-
rioſo ꝯiuncta ꝙꝫ quãdo eſt ſeꝑata: ⁊ ideo ꝑ-
fectius operať. Quãdiu enim caret corpore
glorioſo fertur appetitꝰ eius ad aliud extra
⁊ extra deũ. ⁊ ideo neceſſario appetitꝰ anime
⁊ intentio diſpergitur ⁊ diuidiť: ⁊ ideo non
ita intenſe ⁊ ꝑfecte per cogitationez ⁊ amo
rem fertur in deum. cum aũt ꝯiungitur cor-
pori glorioſo intẽtio aĩe non diſpergitur ad
aliq̃d extra deum ⁊ extra ſe ad aliquid non
habitum ⁊ ſic tollitur naturalis imꝑfectio
anime que retardabat ⁊ impediebat ne poſ
ſet in ꝑfectiorẽ actum. Tollitur etiam inq̃-
etudo appetitus ⁊ intẽtiõis anime. quia to
tum iã habet quod appetebat ⁊ deſiderabat
⁊ ſic tolliť omne quod erat impeditiuũ con-
ſummationis beatitudinis ⁊ ſic patet quo-
modo reſumptio corporis glĩoſi facit ad be
atitudinez anime intenſiue ⁊ extenſiue. Et
hoc eſt qđ ait btũs Anſelmus li. de ſimilitu-
dinibus. Conſtat animas ſanctorũ qui iaz
celeſtia tenent. necduz plena felicitate frui
donec incorrupte corporꝫ ſuorꝫ potiant. Et
ſic patet de reſurrectione generali.

SEcundo dicẽdũ eſt
de finali diiudicatione de qua
tractat magiſter di. xliiij. quarti
vbi dicit ꝙ domino aduenĩete ad iudiciuz
ꝓcedet euz ignis quo cõburetur facies mũ-
di huius: ⁊ peribit celũ ⁊ terra dicente bea-
to Petro in ſecũda canonica .c. vlti. Adue-
niet aũt dies domini ſicť fur in qua celi ma-
gno impetu tranſient. elementa vero calore
ſoluẽtur ⁊ terra ⁊ ea que in ipſa ſunt omnia
opera exurẽtur. Qđ exponens Ni. de lyra ait

Adueniet aũt dies domini. i. dies iudicij
dicitur dies domini. quia tunc in omnibu
fiet voluntas eius in punitione malorum
premiatione bonoruz. Et ſubditur modu
veniendi cũ dicitur: vt fur. i. repente ⁊ ex i
prouiſo ſicut dicitur Mat. xxiiij. De die a
illa ⁊ hora nemo ſcit. In quo celi. i. ſuperi
pars aeris ⁊ inferior magno impetu tran
ent a ſtatu in quo nũc ſunt ꝑ impetũ ign
conflagrationis. Elementa vero calore ſol
tur. q. d. Non ſolum aer ſed etiaz cetera e
menta igne purgabuntur. Terra ⁊ ea ⁊c.
non ſolũ terra: ſed oĩa que in ipſa ſunt fac
⁊ de ipſa ꝓducta exurentur. Hec ille. U
notãdum eſt ꝙ duo erunt iudicia. Unũ p
aquã ⁊ aliud per ignẽ. Primũ factũ eſt p
aquã. Secundũ fiet per ignẽ. In primo e
ſtatu viguit luxuria ĩ qua ſunt duo. ſ. ard
⁊ feditas ꝓpter qđ fiebat purgatio ꝑ aq
que eſt refrigerans ⁊ mundificans. In vl
mo ſtatu vigebit auaritia vnde erũt hom
nes ĩfrigidati frigiditate auaricie ⁊ defec
charitatis Mat. xxiiij. Qm̃ abundabit in
tas refri. charitas multorꝫ ꝓpť qđ erit pu
gatio per ignem q̃ habet ꝯtrariam qualit
tem. De iſto igne dicit Richar. ꝙ erit ſup
turalis. Ait enĩ di. xlvij. Videť mihi dicẽ
ꝙ illiꝰ ignis ꝓductio ſuꝑnaturalis erit: ⁊
hoc erit aliqua naturalis aptitudo ad ill
operationem ad quã applicabitur a diui
virtute ꝑncipaliter mouẽte. quia ignis i
erit virtute illiꝰ inſtrumẽtũ. erit tñ ille ig
eiuſdem ſpeciei cũ igne elemẽtari Bona
dicit ꝙ eſt loqui de ignis ꝯflagratiõe ꝙꝫ
ad inchoationẽ ⁊ ꝓgreſſum ⁊ conſumm
tionẽ. Quãtũ ad inchoationẽ dicendum e
ꝙ a virtute ſupra naturaz eſt. Qz enĩ ign
ſic agat nouo ⁊ inſolito modo cõſumen
⁊ ſic multiplicãdo hoc nõ eẽt niſi aliqua v
tus noua aſſiſteret. Que aũt ſit illa ipſe d
nouit. Quãtũ aũt ad ꝓgreſſum q̃ eſt pur
re: vrere: ſubtiliare: dicendũ eſt ꝙ hoc eſ
virtute nãli. Sed ꝙtũ ad cõſummation
vt ſcz purgata ſint incorruptibilia ⁊ ipſo
qualitates mutate h' eſt ſuꝑ naturã. Ign
igiť iſte aſcẽdet tantũ quantũ durant co
pora cõſumptibilia. ⁊ quantũ durat ſpac
ꝯtinẽs elemẽta: aſcẽdet flamma ⁊ vlteriu
nõ ꝓcedet. Uñ illiꝰ ignis duplex erit pu
gatio. Una eſt a vetuſtate corruptionis ⁊
eſt in oĩbꝰ elemẽtis q̃ erunt incorruptibil
poſt reſurrectionẽ: ⁊ ꝙtũ ad hanc aſcend
vſqꝫ ad vltimũ ſpere ignis. Alia eſt purg

a feditate pctī q̄ se extēdit p aerē caligi
sum nō ꝙ in ipso aere fit pctm̄: sed q̄daʒ
itas ꝯtrahit in loco ex pctō: ꝛ ita ex fumo
rificioꝝ exhibitoꝝ idolis quodāmodo ē
infect⁹: ꝛ ꝙtum ad istā purgationē tan
scēdet ꝙtum aque diluuij ascēderūt. h̄
Et Richar. querēs de hoc igne an p̄cce
iudiciū dicit. ꝙ ignis ille ꝙtū ad sui in
ū p̄cedet iudiciū. iuxta illud ps. Ignis
e ipm p̄cedet ꝙtū ad ꝓgressum ꝯcomi
r iudiciū. Seqtur̄ do ꝙtū ad sue opera
is cōplemētū. vt enī aliq dicūt illo igne
piēte mūdū purgare in supiori parte q̄
gāda ē xp̄s icipiet venire ad locū iudicij
ati ad ei⁹ p̄ceptū mot⁹ celi cessabūt ꝛ re
ēt q̄ tūc iuenient mortui ꝛ illi tūc iueniū
q̄ viuētes valde cito morient ꝓpt cessa
ē mot⁹ celi. ꝛ etiā vt volūt q̄dā ꝓpt distē
nriā caloris q̄ ex tunc erit in loco habi
onis hominū ꝙuis adhuc vsq̄ illuc sub
tia ignis p̄dicti nō puenerit: ꝛ q̄si stati
p̄dictus ignis descēdet ꝛ icinerabit cor
eorum ꝛ purgabit illud quod inueniet
gādum in electis. Quo facto statim re
gēt ꝛ tunc illi ꝛ alij electi q̄ paruʒ surgēt
eos rapiētur simul obuiā christo in ae
Et h̄ omnia fient anteq̄ christus perue
ad locum iudicij. ꝛ sic patet ꝙ christus
iet ad locū iudicij successiue sic succes
in celū ascendit. de quo dicit̄ Act. i. Sic
iet queadmodū vi. e. eū. in celum. Hui⁹
gationis p ignē cām ꝛ rōnem idē doct.
gnat di. Phs dicit. ij. phisicoꝝ ꝙ nos su
quodāmodo finis omniū. s. rerū corpo
: ꝛ ideo ꝯueniēs est ꝙ cū hō per resur
ionē gloriosam innouabit̄: mūdus etiā
ouabit̄ innouatione ꝯuemēte ꝓ illo sta
Vn̄ Apoc. xxi. dicit̄. Ecce noua facio om
Et q: predictam hoīs innouationē p̄
t purgatio duplex. s. ab impuritate cor
ibilitatis ꝛ culpabilitatis sic ꝯueniēs est
dictā mūdi innouationē purgādo ab i
itate duplici corrumpēte duabus hoīs
urib⁹ predictis. Vna est impuritas ele
oꝝ que per mutuā actionē ꝛ passionem
alterant in ꝯfinijs suis sm̄ phm̄ in pri
metheoroꝝ sic ꝙ nullū elemētoꝝ est in
tate sue nature ꝛ hec impuritas corre
det corruptibilitati corporis humani.
lis elementoꝝ ꝯfusio est ꝓ corruptibi
a ꝯueniens. Est quedā impuritas alia
espondens culpabilitati hoīs: ꝛ illa est
dā indignitas ad susceptionē innouati
onis p̄dicte. ꝓpter peccata in hac parte mū
di cōmissa longo tēpore tā ab hoībus ꝙ ab
angelis quoruʒ modo cōis est habitatio in
illo aere caliginoso. Purgatio aūt mundi
a p̄ma impuritate erit p separationem cu
iuscūq̄ nature extranee ꝛ dispositionis cor
ruptibil̄ a quolibet elemēto. Purgatio aūt
a secūda impuritate erit quedā mundi re
cōciliatio ad silitudinē illi⁹ qua recōcilian
tur ecclesie ꝓphanate. Et q: ignis natura ē
eiusdē nature cōgregare partes ꝛ disposi
tiones extraneas segregare vt docet expe
riētia in purgatione auri ꝛ argenti. Et ideo
talis purgatio ꝯuenieter fiet p igneʒ. Etiā
ad purgādū mūdū ab alia impuritate ma
gis ꝯgru⁹ est ignis ꝙ aliud elementum. q:
pctā cōmittunt̄ ex inordinato amore q̄ est
ignis spūalis immūdus. Et iō ad recōciliā
dū mūdū ꝯ illā indignitatem ꝯueniēs erit
ignis sic instrumentū. q: ignis int̄ alia ele
menta magis repsentat q̄litates corporuʒ
gloriosoꝝ ꝓpter ei⁹ luminositatem: subtili
tatē: ꝛ actualitatē ꝛc. Hic ignis purgare in
cipiet a parte superiori q̄ purgāda est vt di
ctū est vt veniet descēdendo successiue infe
rius. Et rō est. q: ī medio interstitio aeris
est cōis habitatio demonū vsq̄ ad iudiciuʒ
ꝛ p̄us peccauit malus angel⁹ ꝙ homo. Alia
rō est ad significandū ꝙ ille ignis nō aget
tm̄ in virtute naturali s̄ vt instrumētū diui
ne virtutis. Ignis enim per naturam tēdit
sursum: nō deorsum. Ille tn̄ ignis nulli⁹ ele
menti destruet essentiam sic nullam rarefa
ctionem faciet in aere nisi illā que cōpetit
nature ignis ī sua puritate ꝛ ille reducet p
tes terre ad terram. ꝛ partes aque ad aquā
ꝛ ꝯdēsabitur aqua sm̄ ꝙ cōpetit nature aq̄
in sua puritate. Cā aūt q̄re post iudiciū ele
mēta manebūt in eēntijs suis ꝛ q̄litatibus
actiuis ꝛ passiuis in esse cōpletissimo: et tn̄
nō se alterabunt: est. q: de⁹ supnāliter a mā
elementoꝝ remouebit p̄uationē q̄ necessa
ria est ad trāsmutationē nālem. sicut dicit̄
p̄mo phisicoꝝ. Preterea influentia gnālis
p̄me cause sine q̄ nulla creatura pōt in suaʒ
actionē nō aderit elemētis ad h̄ vt agāt et
patiant̄ adinuicē: ꝛ hec cā sufficeret si nulla
alia poneret̄. Quō aūt morient̄ q̄ parū an iu
diciū viuēt declarat Richar. ponēdo opinio
nē satis ꝓbabilē. Dicit eni ꝙ aliq̄ dicūt ꝙ
anteꝙ cesset mot⁹ celi oēs hoīes erūt mor
tui. quia ante cessationem motus eius erit
quedaʒ distemperantia in aere per caloris

excessum per quem oēs hoīes qui tūc inue-
nient viui moriēt. ꝛ ſm hoc ꝓ tanto dicit
ꝙ aliqui inueniēt viui in aduentu iudicis:
qꝛ aliqui erūt adhuc viuētes valde parum
añ iudicis aduētū. ꝛ etiā añ ignē cōflagra-
tionis. qui tñ moriēt parū añꝙ christ⁹ ve-
niat ad iudiciū et anteꝙ̄ veniat ignis p̄di-
ctus. Corpa tñ illoꝝ qui viui inueniēt pa-
rū ante aduentū iudicis per illū igneȝ inci-
nerabūt. vt more alioꝝ a cinerib⁹ fit resurre
ctio eoꝝ. ꝛ sic erit actio ignis p̄dicti añ iu-
diciū. ꝛ opinio videt satis ꝓbabilis. Pur-
gato vero mundo per ignē ait magister. et
ꝛ ad iudiciū veniente dño emittet vox illa
magna qua resurgēt oēs mortui: ꝛ tūc mini
sterio angeloꝝ ventilabit area. qꝛ boni con
gregabūt ei de quatuor partib⁹ orbis ange-
lico ministerio: quo ꝛ rapiant obuiā xp̄o in
aera: reprobis in terra quā dilexerūt rema
nentib⁹. hec magister. Dicit etiā Richar. ꝙ
ignis ille de quo diximus reprobos cruciabit
etiā añ iudiciuȝ. qꝛ statim cruciabit eos cū
resurrexerint: sedente etiaȝ iudice igne illo
cruciabūt ꝛ nō igne infernali vt videt: qꝛ il
le ignis nō exibit de inferno: ſ; tūc ignis cō-
flagrationis vicem eius suplebit: cruciabit
etiā eos post iudiciū: qꝛ oēs reprobos cum
oīb⁹ mundi sordib⁹ inuoluet ꝛ p̄cipitabit in
infernū. qꝛ qd̄ in illo igne erit impurū ꝟtu-
te diuina segregabit a puro et descēdet in
infernū ad augendū impꝑpetuū reproboruȝ
cruciatū. Nec ē incōueniēs ꝙ duplici igne
crucient: imo rōnale est vt post iudiciū eoꝝ
cruciat⁹ augeant. Ille aūt ignis q̄ de parte
materie cuiuslibet elemētorū supnaturalit
ꝓducet ſm suā puritatem nō descendet in
infernū sed pacto cōplete purgationis offi-
cio in preiacentē materiā resoluet ꝛ trans-
mutabit. pars in terrā purā ꝛ pars in aquā
purā ꝛc̄. ꝛ fiet ista resolutio ꝛ trāsmutatio
supnaturali ꝟtute sicut p eaȝ ille ignis de
p̄dicta materia ꝓducet. hec Richard⁹. Qd
aūt dicit btūs Pe. ꝙ celi ardētes soluētur
nō est inq̄t Boñ. intelligēduȝ de illis celis q̄
sūt incorruptibiles: ſ; de celo aereo ꝛ igneo
ꝛ hoc vocat scriprura celos. ſm illud Mat.
xiij. Volucres celi comederūt illud. Si etiā
inueniat ꝙ stelle cadēt de celo intelligitur
de celo aereo ꝛ stelle vocant assub: quia ha
bēt silitudinē stellarū. Et ſm vulgarē opi-
nioneȝ dicūt stelle cadere qñ assub descen-
dit ꝛ scriptura cōformat se mō cōi loquēdi
Tunc autē maxime fiet talis impſſio: quia

ignea quātitas abūdabit. ꝛ hoc faciet dñ
ad terrorē pctōꝝ. hec Bonauē. Ideo dꝛ
ante supnaturalē ꝓductionē ignis confl
grationis ait Richar. generalit ad action
corporū celestiū tā vehemens caliditas
siccitas que erūt cōgrua dispositio ad ign
p̄dicti ꝓductionē ꝙ desinēt generari arcu
nubiū qui generāt ex nubis raratiōe ꝛ al
impſſiones humide ꝛ generaliter assub d
scendens in tāta multitudine ꝙ appareb
aspicientib⁹ ꝙ sint stelle de celo cadente
hec ille. Tūc enī verificabit illud Luc.xx
Erūt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis et in te
ris pressura gentiū pre cōfusione sonit⁹ m
ris ꝛ fluctuū arescentib⁹ hoīb⁹ pre timore
expectatiōe que supuenient vniuerso or
Nā ꝟtutes celoꝝ mouebūt: et tūc videbi
filiū hoīs ꝛc̄. Ut enī ad hunc aduentū iud
cis nos p̄parem⁹ diuina ꝓuidentia ea q
precedere debēt iudicium nobis denūci
Joel.ij. Sol conuertet in tenebras et lun
in sanguinē anteꝙ̄ veniat dies dñi mag
ꝛ horribilis. Sed querit quare de⁹ ista
mittere disposuit. Respondet ꝙ xp̄us h
disposuit ad prenūciādū futura mala dic
te Grego. Ultima tribulatio multis tribu
tionib⁹ p̄uenit ꝛ per cremēta maloruȝ q
preueniēt iudicant mala ꝑpetua que su
subsequūt. Secūdo ad puniendū premis
facta. vnde Grego. Et quia in cunctis del
quimus in cūctis ferimur. omnia enim q
ad vsum vite accepim⁹ cōuertim⁹ ad vsu
culpe. ꝛ ideo sequit ꝙ que ad vsum prau
tatis inflexinus ad vsum nobis cōuertū
vltionis. Tertio ad cōcutiēdū hominū co
da. vnde Beda. Appropinquāte suo term
no elemēta q̄si pauida nutāt ꝛ tremūt: ꝙ̄t
ergo erit timendū homini. Quarto ad os
dendū diuinū zelum vt ostendāt se creat
re parate ad vlciscendū creatorē de hostib
suis: sicut fit in p̄lijs: quia amici ostendun
se cum armis paratos ad pugnā contra in
micos. Sic tunc creatura deseruiens su
factori exardescit in tormētis aduersus in
iustos. Sap̄. vi. Quia accipiet armaturam
zel⁹ illi⁹ ꝛ armabit creaturā ad vltionē iim
corum. Sap̄. v. Hoc ad amouenduȝ nostrū
affectum a mundo. Grego. Deus ac redem
ptor nr̄ paratos nos inuenire desiderās q̄ ma
la sequūt senescentē mūdū denūciat vt nos
ab eius amore compescat. Erūt ergo signa
de quibus Math. xxiiij. Sol obscurabitur
ꝛ luna nō dabit lumen suum ꝛ stelle cadent

elo. Obscuratio solis erit tūc ex ꝓprij lu
nis substractione. qꝛ ꝫm glo. sol ⁊ luna ⁊
le ad tempus ꝓprio lumine priuabūtur
quidē naturalitꝰ sicut mō fit quādo ꝯtin
eclipsis: sed sicut in morte christi sol qui
ori suo cōpatiens totꝰ supnaturalitꝰ fuit
curatꝰ: sic in mundi termino hoī ꝓ quo
factꝰ fuit q̄ multiplicibꝰ malis grauaba
obscurabitꝰ generalitꝰ in vniuerso mūdo.
qꝛ luna ⁊ stelle a sole lumē recipiūt sole
enrato ⁊ ipse obscurabuntur. Sicut enī
e bn̄ instituto ī statu innocētie sol ei am
lucebat: ⁊ hoīe stante sol in suo pleno lu
e stetit. sic postea hoīe cadēte a sue lucis
nitudine cecidit: sic ⁊ hoīe turbatiōī ma
e appropinquāte: luce sua ad tempꝰ vt
ū sibi futurū denūciet ꝓuabitꝰ vt vnicuꝫ
aduentū denūciet ne ex inspato veniat
icare. Et stelle cadent de celo ad sensum
expositū. Erūt ergo signa in sole ⁊ luna
icut in tēpore iosue quo fuit solis statio.
a tunc lucebat. nec vt tēpore ezechie quo
etrocessit. x. lineis. qꝛ etiā tunc lucebat:
ut in morte christi. Posuit ergo terrorē
oꝝ precedētium in luminariū mutatio
sequēter ponit merorē hominū hoc vi
tiū ex perturbatione. Erit enī multiplex
ulatio in hoībus etiā ꝑfectis Job. xvi.
mundo pressuram habebitis. Precessit
n triplex tribulatio ⁊ seq̄tur quarta om
crudelior. Prima fuit tirannoꝝ contra
tyres. Secūda hereticoꝝ cōtra confes
s. Tertia ypocritarū contra simplices.
arta erit antichristi contra fideles. Hec
quatuor venti ⁊ quatuor bestie q̄ pu
bāt in mari. ⁊ quarta erat seuissima Da
is. xij. quia tūc erit tēpꝰ quale ante non
etiā vt si fieri potest in errorē mittātur
ti. Dicit tn̄ Ni. de lyra super Mat. xxiiij.
ost tribulationeꝫ antichristi anteq̄ ap
eant manifesta signa iudicij erit tempꝰ
e in quo poterunt illi q̄ decepti fuerint
ntichristū penitere. ⁊ istud tempꝰ vt dicit
dā nō durabit nisi p. xl. dies vel circiter
eo dicitꝰ Mat. xxiiij. Statim post tribu
onē illoꝝ dierū. i. tempore paruo elapso
tribulationē antichristi apparebunt si
manifesta ꝓpinq̄ iudicij. Et ideo sub
ur. sol obscurabitꝰ ⁊c̄. sicut priꝰ dictuꝫ est
tutes celoꝝ mouebūtꝰ qꝛ angeli frequē
solito mouebūtur ex diuina voluntate
faciendū miraculosas trāsmutationes ī
nentis ad incutiendū hoibus timorem

iudicis venietis. Hec Ni. de lyra. Et q̄uis
christus in morte cuiuslibet singulare iudi
cium ꝫm merita ⁊ demerita iuste exerceat:
tamē quia tale iudiciū est nobis occultuꝫ ⁊
quo ad penam: ⁊ quo ad gloriam imꝑfectū
⁊ etiam solum respectu hominū: ⁊ nō demo
nū. ideo necesse est vniuersale iudiciuꝫ om
niū simul viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ in fine mundi
esse venturū. qd̄ erit manifestū. quia oībus
omnia erūt nota: erit ꝑfectū. quia tam boni
q̄ mali in corpore ⁊ aīa premiabūtur. ⁊ ge
nerale qꝛ demones ⁊ angeli ꝫm merita per
fectam mercedem recipient. In hoc autem
iudicio fient illa quatuor q̄ in mundano iu
dicio fieri consueuerunt. Videmꝰ enī mūda
no iudicio in quo publicꝰ latro captus est
cōdemnādus ad mortē cōcurrere quatuor
Primū est tuba reum precedēs omnes cō
uocans ad sentētiam audiēdaꝫ Amos. xij.
Morietur moab. i. reꝰ in clamore tube. Se
cundum est scriptura confessionis ꝓprie co
ram populo lecta ī proprie dānationis argu
mentuꝫ Hester. xij. Duos seruos confessos
q̄ vellēt manū mittere in regem: iussit rex
duci ad mortem. Tertium est sententia ab
ore iudicis in reum prolata ad mortis sup
plicium sustinēdum Exo. xxij. Nō patieris
maleficos viuere sup terram. Quartum est
obediētia ministrorum trahētium reum ad
puniendū. ij. Macha. vi. Hijs dictis trahe
bant eū ad iudicium. Ista enī quatuor erūt
in extremo iudicio viuorum ⁊ mortuoꝝ. vn̄
nouitates p̄cedentes erūt tanq̄ tube formi
dabiles. quia erunt signa in sole ⁊ luna ⁊c̄.
sicut dictum est prius. vnde hec nouitates
erunt circa corpora celestia. Circa elemēta.
Et circa hominū vitam. Circa corpora cele
stia. quia per aliquot dies ante iudicium lu
men retrahēt a nobis vt minime videātur
Johe. iij. Stelle retraxerūt lumē suum. Se
cūdo circa elemēta. nam tūc erunt terremo
tus magni per loca: ⁊ sonitꝰ maris: ⁊ turba
tio fluctuum qualis nunq̄ fuit. Nā ꝫm Je
ronymū: eleuabitꝰ mare cubitis. xl. sup om
nes montes. postea tam ꝓfunde descendet
q̄ vix videri poterit. postea belue marine
dabūt mugitus terribiles. postea videbitur
totum ardere ⁊ ex hijs in gentibus timor ⁊
pauor cum pressura in hominibus genera
bitur Ideo dicitur Mat. xxiiij. Erit in ter
ris pressura gentium. Tertio erit nouitas
circa corporalem hominū vitam. nam ex ti
more bellorum ⁊ aduersorum: ⁊ ex pauore

fluctuū maris ⁊ vndarum: et ex clamore et
mugitu pisciū desiccabunt hoīes ⁊ macri et
pallidi fient. Ideo dicit Mat. eodē. c. Are-
scētibꝰ hoībus pre timore sonitꝰ maris ⁊ flu
ctuū: ⁊ expectatione malorū q̄ superueniēt
vniuerso orbi. Nā sm Hiero. post cōfusionē
maris ⁊ fluctuū videbūt homines herbas
⁊ arbores sanguinē pluere. omnia edificia
ruere. petras adinuicē collidere ⁊ generalē
terre motum ⁊ maximū fieri: ex quo timore
arescent hoīes ⁊ de abditis exeūtes ibūt q̄si
amētes ex dictis ⁊ ex formidine malorū q̄
de ꝓximo expectabūt. Nam ꝟtutes celorū
mouebūtur. i. angeli in celo habitantes tre-
ment a facie iudicis non timore amissionis
glorie. sed timore reuerētie ⁊ timore cōpas-
sionis dānatorū Job. xxvi. Colūne celi pa-
uebunt ⁊ ꝯtremiscent ad vultū iudicis. Et
Isa. xxxiij. Angeli pacis amare flebūt. Se-
quitur. Tunc videbūt filium hoīs ⁊c. Con-
gregata multitudine gentiū cōprimentiū
seinuicē ex timore sentētie apparebit chri-
stus cū signis plagarū in manibus ⁊ pedi-
bus ⁊ latere ⁊ cū instrumētis sue passionis
scz lancea: corona: cruce: clauis: ⁊ malleis de
ferētibus angelis ex quibꝰ peccatores de in-
gratitudine tanti bnficij acrit redarguet di
cēs sm Aug. Ego in mūdū ꝓpt vos descē-
di de celo carnē vestram assumpsi vobiscū
annis. xxx. ꝯuersatus fui ⁊ improperia tol-
leraui captꝰ ⁊ flagellatus fui: ⁊ duram pas-
sionem: ⁊ crudelē mortē ꝓpter vos sustinui
⁊ hec omnia cognoscē noluistis. ⁊ si cogno-
uistis ꝯtempsistis: ⁊ toto posse offendistis.
Et tūc sm Mat. xxiiij. Plāgent omnes tri
bus terre. Ubi dicit Crisos. Uere plangent
oēs peccatores. nā plāgent iudei q̄ christū
crucifixerūt: plāgēt gētiles qui ydola ado-
rauerūt: plangent greci qui in fide errauē-
rūt: plāgent falsi christiani qui carnē ⁊ mū
dū plusq̄ deū amauerūt. Plangent oēs tri-
bus terre. q2 nulla erit ꝟtus ad resistēdum
nulla facultas ad fugiēdū. nullus locus ad
penitēdum. nullū tēpus ad satisfaciendū. ⁊
nulla misericordia iudicis ad subueniendū
quid igit faciēt peccatores cū christꝰ appa-
rebit sicut leo. Circa hoc querit quare ma-
gis dr christꝰ iudicare q̄ alia ꝑsona Joh.
v. Pater non iudicat quēq̄ sed omne iudi
ciū dedit filio? Rn̄deo inq̄t Richar. di. xlviij.
Christus nō tm̄ iudicabit in natura diuina
sm quam est creator. s etiā in humana sm
quā est redēptor. q2 ad hoc iudicabit vt ele-

cti admittantur ad regnū ad qd nō suff
rēt dona creationis sine bn̄ficio redēptio
s non eodē modo iudicabit sm vtrāq̄ n
quia sm differētiā iudicabit ꝑncipali a
ctoritate siue ptāte ordinaria: sm huma
ꝟo ideo iudicabit ptāte delegata. iudica
aūt ꝑncipali auctoritate ē cōe tribꝰ: ⁊ eq̄
eis cōuenit. q2 in eis est vna ⁊ eadē num
ro iudicādi ptās: non est tn̄ incōueniēs
idem sub diuersa rōne pluribus approp
tur ꝑsonis. vnde sapiētia sub rōne qua i
portat cognitionē appropriat filio ⁊ sub
ne qua est donū appropriat spiritui sanc
Dico g q̄ rōne ptātis q̄ reqritur ad iudi
dū iudicare pōt appropriari cui appropr
tur snīa. sed rōne discretionis q̄ requirit
in iudicio pōt appropriari filio cui appro
atur sapientia. rōne autē rectitudinis q
reqritur in volūtate iudicātis pōt appro
ari spiritui sancto cui appropriat bonita
Hec ille. Secūdo querit idē doctor vtr
in iudicio christus videbit ab omnibꝰ g
riosus? Rn̄deo q̄ sicut dicit Aug. ꝑmo li
tri. c. penulti. Boni ⁊ mali visuri sunt iud
in claritate in qua iudicabit: nō in humi
tate in qua iudicatꝰ est. Un̄ sicut in prim
aduentu qn̄ venit vt pro nobis iudicaret
apparuit in natura humana mortali. ita
secūdo aduentu qn̄ veniet vt iuste iudic
apparebit oībus in natura humana glo
sa: nō tn̄ videbunt mali gloriā aīe eius n
oculo corporali nec intellectuali nisi in q
busdā effectibꝰ suis de quibus dolebūt. s
boni gloriā eius videbūt ⁊ q̄tū ad glo
corporis oculo corꝑali: ⁊ videbūt gloriā a
eius oculo mētali. vn̄ virtute diuina fiet s
pernalit vt mali videāt gloriā corꝑis ad
rum ꝯfusionē. q2 q̄libet hō malus tristat
ꝯfundit in vidēdo gloriā illiꝰ quē vehem
ter odit. dānati ꝟo odiūt deū vehement
sꝫ rōne q̄ sume bonꝰ est: q2 sic odiri nō pōt
sub rōne q̄ punit eos. vn̄ q̄uis videre cor
glosū christi sit ꝑ se delectabile. tn̄ ꝑ acci
erit reprobis tristabile. q2 erūt eiꝰ inimici
inuidebūt ei. vn̄ ad hō dicit Luc. xxi. Uid
būt filiū hoīs in nube veniētē cū ptāte m
gna ⁊ maiestate. Querit tertio vtrū chri
iudicabit in valle iosaphat? Rn̄det Richa
di. Q2 christꝰ nō descēdet in vallē iosapha
s residebit in aere in alto loco vt ab oībꝰ p
sit videri sup mōtē oliueti de q̄ in celū asc
dit: sic dicit mgr penulti. c. di. xlviij. quarti
forte parū citra illū locū in q̄ apli desierun

...rum corpo' ...ere ... iosaphat
...vol... b' ...
...ui pmunet ... meti: τ hic in illo val
...e poterāt capi fo... ibi. alij circa vallem
...uidā ppinquius: quidā remoti'. electis tñ
...xistētib' ad dexteram iudicis nō in terra:
...ed in aere sicut dictū est. Et h̄ dicit apl's. i.
Thessa. iiij. Rapiemur cū illis in nubib' ob
...iā3 christo in aera. de hoc loco iudicij dici
...ur Johe. iij. Cōgregabūtur oēs gētes τ de
...ducā eas in valle iosaphat τ disceptabo cū
...is ibi. Et hui' loci assignat triplex rō. Pri
...na q2 locus iudicij debet esse cōis cuiusmo
...i est vallis iosaphat cū sit locus medi' ter
...e habitabilis. Secūda quia d3 esse publi
...us: s3 locus pdictus est famosissim' propt
...pera nostre redemptionis q̄ ibi τ circa ge
...ta sunt. Tertia quia competit ille locus rō
...e negocij. quia tractādum est ibi op' mi
...ericordie τ iusticie. Mons aūt oliueti qui
...st apud vallē istam designat misericordiā.
...osaphat aūt qō interpretatur iudicium de
...gnat iusticiā. Querit idē doct. vtrū in iu
...icio erit vocal' disceptatio? Et dicit q ma
...is videtur ɔcordare cū textu sacre scriptu
...e bm aliqs q ibi erit disceptatio τ menta
...s τ vocalis. q2 christ' q̄ iudicabit deus est
... homo: τ ideo iudicabit mō diuino τ hu
...mano. nā ex hoc erit maius gaudiū sensibi
... bonoꝝ τ maior dolor sensibilis reprobo
...ū. Sicut enī erit mētalis τ vocalis citatio
... mētaliter ad iudiciū vocabūtur τ per mi
...isteriū angeloꝝ vocaliter sicut dictū ē. ita
...rit reprobo ꝝ mētalis τ vocalis accusatio.
...ccusabūt enī eos ɔsciētie eoꝝ bm apl'm
...o. ij. τ eoꝝ iniqtas omnib' manifesta. ita
...ristus vocaliter accusabit eos Mat. xxv.
...surui τ nō dedistis mihi manducare. Ac
...usabūt eos etiam angeli qui fuerūt custo
...es eoꝝ. Homines etiā electi voceten' cō
...ra eos testificabūtur. Sētentia etiā diffi
...itiua nō tm̄ mētaliter: sed etiā vocaliter p
...eref vt videf sonare sacra scriptura Mat.
...xv. Hec ille. Per quot aūt dies durabit iu
...iciū incertū est vt ait Aug. xx. de ci. pbabi
... tamē est q nō tendef p horā multū pli
...am qō videf sentire Aug. xx. de ciui. dicēs
... iudex ɔuincet ɔsciētias reprobo ꝝ sine vl
... sermonis plixitate: vñ illa vocal' disce
...tatio nō erit cū quolibet in singulari noia
...im: nec de q̄libet opere singulari: s3 sic salua
...or narrat in euāgelio fore sic credendum
...st. Hec Richar. Querit idem doctor vtrū

...ur... ...abuntur? Et dicit respondēdo
... iudicio erit de meritis τ de demeri
... disceptatio. erit etiā p meritis: vel deme
ritis retributio. Quātum ad retributione3
omnes iudicabūtur. q2 augebit supplicium
maloꝝ tā hominū q̄3 angeloꝝ. Augebit etiā
gaudiū bonoꝝ tam hominū q̄ angeloꝝ3.
Boni enī angeli q̄uis iam habeant suam
retributionem essentialem: tñ p ministerio
qō nobis exhibent recipiēt aliqō accidēta
le gaudiū. Et mali angeli p malis que nob
pcurant graue recipiēt suppliciū post resū
ptionem etiam corpoꝝ reproboꝝ hominu3
etiā augebitur suppliciū. τ electoꝝ augebit
premiū vt dictum est. Quantum aūt ad di
stributionem nō omnes iudicabūtur. quia
bm Greg. xxvi. moraliū. Alij iudicātur τ pe
reūt. Alij iudicātur τ regnāt. Alij nō iudi
cātur τ regnāt. Judicātur τ pereūt quibus
dñica inclamatiōe dicif. Esuriui τ nō dedi
stis mihi māducare. sitiui τc. Alij in extre
mo iudicio nō iudicātur τ pereūt: de qb' p
pheta ait. Nō resurgūt impij in iudicio. Et
de q̄bus dñs dicit Joh. iij. Qui aūt non cre
dit iā iudicat' est. Et de quibus Paulus ait
Ro. ij. Qui sine lege peccauerūt sine lege pe
ribūt. Professionē xp̄o fidei retinētes: sed p
fessionis opera non habentes redarguunt
vt pereant. q̄ xp̄o nec sacramēta fidei tenue
runt increpatione3 iudicis in extrema exa
minatione nō audiūt. q2 piudicati infideli
tatis sue tenebris: ei' quē despexerant inue
ctione redargui nō merētur. Ex electorum
xp̄o parte alij iudicātur τ regnāt qui vite la
chrymis maculas tergūt: q̄ mala pcedentia
factis sequētib' redimētes quicq̄d illicitu3
aliqn̄ fecerūt: ab oculis iudiq elemosynarū
supductione cooperiūt qb' iudex veniēs in
dextera ɔsistentib' dicit. Esuriui enī τ dedi
stis mi māducare. sitiui τc. Alij aūt nō iudi
canf τ regnāt qui etiā pcepta leg pfectiōe
virtutum trascēdunt q̄ nequaq̄3 hoc solum
qō cūctis diuina lex precipit iplere cōtenti
sunt: sed prestantiori desiderio plus exhibe
re appetunt q̄ preceptis generalibus au
dire potuerunt quibus dominica voce di
citur Math. xix. Uos qui reliquistis om
nia τ secuti estis me cum sederit filius ho
minis in sede maiestatis sue sedebitis et
vos iudicantes super duodecim tribus τc.
Hec omnia Gregorius. Horu3 quatuor dif
ferentias ponit etiam Jsido. li. pmo de sum
mo bono cap. xxvij. Querit idem doctor

vtrū disceptatio erit ... clam... et die. Rñdet di. ꝙ vt pri⁹dictū ... macri et cio erit disceptatio mētalis ⁊ vocalis. pīma erit de oīb⁹ opꝫib⁹ nō tm̄ in generali ſ; etiaꝫ in singulari. qꝛ sicut dicit Augu. xx. de ci. virtute diuina fiet vt q̄cūq; opa bona vel mala cūcta ī mēoꝛiā reuocent̄ ⁊ mētis intuitu mira celeritate cernant̄ vt accuset vl̄ excususet suā cōsciētiā: atq; ita sil̄ oēs ⁊ singuli iudicent̄. Utrū aūt de aliis opib⁹ q̄ꝫ de operibus mīe vocalis aliq̄ disceptatio sit futura certū nō est nobis: ſ; tm̄ certū satis ē ꝙ aut fiet de solis opib⁹ mīe aut p̄cipue de illis q̄ vt appareat oīb⁹ manifeste ꝙ qui pctā per mīīcoꝛdie opa nō redemerūt indigni sūt mīa. iuxta illud ps̄. Dispereat de terra mēoꝛia eoꝝ ꝓ eo ꝙ nō est recoꝛdat⁹ facere mīaꝫ Et Ja. ij. Judiciuꝫ sine mīa scꝫ saluāte fiet illi qui non fecerit mīam. hec Richar. Et qꝛ dicit̄ Math. xxv. Media nocte clamoꝛ factuꝫ est ec. spo. ve. exi. ob. ei. Querit idē doc. vtrū resurrectio erit de nocte. Ad qđ ait. Respōdeo ꝙ mot⁹ celi cessabūt circa solis oꝛtū luna existēte in occidēte. qꝛ in tali dispōne sol ⁊ luna credūt̄ creati fuisse. Et qꝛ in illo instāti in quo cessabūt motus celi: erit cōis resurrectio moꝛtuoꝝ exceptis paucis qui in aduētu iudicis inuenient̄ viui. ideo cōcedendū est ꝙ cōis resurrectio moꝛtuoꝝ nō erit de nocte: qꝛ existētib⁹ in oꝛiēte citi⁹ est dies q̄ꝫ existentib⁹ in occidēte. quidaꝫ tm̄ resurgēt de nocte ꝑ cōparationē ad locū in quo resurgēt. per cōpationē tm̄ ad locū vbi tenebitur iudiciū erit sol in oꝛtu añq̄ꝫ aliqs resurgat. Et ħ pꝫ: qꝛ xpī resurrectio fuit exemplar nr̄e resurrectiōis: ſ; xp̄s resurrexit nō de nocte ſ; in p̄ncipio diei: ergo resurrectio moꝛtuoꝝ nō erit de nocte: ⁊ ita resurrectio erit in vltimo instāti tpis ꝓpꝛ dicti vt status coꝛruptibilitatꝫ vel mot⁹ celi sil̄ esse desināt ⁊ stat⁹ incoꝛruptibilitatis ⁊ q̄es celi sil̄ incipiant. Et si dicat̄ ꝙ iudex adueniet media nocte ⁊ q̄si fur. hoc dr̄ ſm glo. qꝛ nullo sciēte vl̄ sꝑāte veniet. ħ ille. Hui⁹ manifesti ⁊ terribilis iudicij figurā expꝛssam hēm⁹ Daniel. vij. Aspiciebā inquit daniel: donec throni positi sunt ⁊ antiqs dierū sedit vestimentū ei⁹ quasi nix cādidū ⁊ capilli capitis ei⁹ quasi lana mūda thron⁹ ei⁹ flāme ignis ecce rote ei⁹ ignis accēsus: fluui⁹ igneus rapidusq; egrediebat̄ a facie eius milia milium ministrabāt ei ⁊ decies millies centena milia assistebāt ei iudicium sedit ⁊ libri

cti admittantur ad ... creationis si... ... ad ... modo iudi... comitū assotiātic... di... ētie ꝑatio...

Cōditio iudicis talis est ꝙ ipe christ⁹ ... sus est dn̄s toti⁹ hūani generis cū ipsū cr... uerit ⁊ suo precioso sanguine emerit. Et ... uis in natura hūana sit iuuenis: qꝛ anno... xxx. tm̄ antiqu⁹ dierū appellat̄ quo ad na... rā diuinā. in qua añ mūdi creationē gen... est a patre. Sed xp̄s veniens vt iudex e... indut⁹ quo ad naturā hūanā veste alba... nix. Hec vestis sig̃t gloꝛiā coꝛpis: qꝛ in ... ma coꝛpis gloꝛiosa oīb⁹ apparebit. vt d... est pri⁹. Et capilli ei⁹ ad lrām erunt qu... lana mūda: vl̄ ꝑ capillos possūt ītelligi p... ge passionis que erūt in coꝛpe ei⁹ lucent... vt stelle mūde. Thron⁹ aūt ei⁹ siue cathed... erit magna eius dignitas et ptās cont... suos inimicos accēsa furoꝛe ira ⁊ indign... tione. Uel pōt intelligi ille ignis qui tūc ... buret ⁊ cruciabit pctoꝛes imꝑpetuuꝫ. id... dicit̄ rota que apta est ad reuolutionē p... petuā. Secūdo describit̄ q̄tū ad associat... nē: qꝛ sicut tota hoīuꝫ generatio ibi cong... gabit̄: ita tota angeloꝝ natura. ibi assist... ad iudicē reuerendū ad toti humano ge... ri ministrādū: qꝛ isti electos ad gloꝛiā ass... ciabūt ⁊ repꝛobos habētes coꝛpa ponder... sa ad iudiciū trāspoꝛtabūt. Et tūc libri eri... aperti. Per libꝛos intelligit̄ cōscientia si... guloꝝ. In iudicio eni ait Richar. Quilibe... per diuinā ꝟtutē poterit legere in cuiusli... ꝯscientia oīa bona ⁊ mala que vnq̄ꝫ fecer... vt oēs videant ꝙ in cuiuslibet dānatiōe ... saluatione de⁹ iuste pōderabit bona eorū ... mala que nūq̄ꝫ fecerūt. O q̄ta cōfusio eri... dānatis ⁊ maxime xp̄ianis q̄ ſi voluissen... potuissent saluari. Ibi aperiūt duo libꝛi s... moꝛtis ⁊ vite. In libꝛo moꝛtis erūt scripta ... mala omniū repꝛoboꝛum ⁊ a parte sinistr... existentiū que publice coꝛā oībus legentu... de quo Ezech. ij. dicit̄. Uidi angelū habētē ... libꝛū scriptū intus ⁊ foꝛis. ⁊ expādit illū i... quo erant scripte lamētatiōes carmē ⁊ ve. ... dicit̄ scriptus int⁹ ⁊ foꝛis ꝓpter pctā priu... ta ⁊ publica: que tūc manifestabūt̄ coꝛā to... to mundo ⁊ ad magnā cōfusionem ⁊ detri... mentū damnatoꝛū. quia in eo erūt lamentationes ploꝛat⁹ ⁊ timoꝛis carmen doloꝛis ⁊ afflictiōis ⁊ ve infernalis supplicij ⁊ eterne dānatiōis. Secūd⁹ liber appellat̄ liber vite; quia in eo scripta erunt merita eterne

et

 6.

...etit: τ q̄o ppl...
...ute. de quo ... xij. Saluabit
lus tu⁹ omnis qui inuētus fuerit script⁹
bro. Cōseq̄nter his pact̄ iudex ī oēs dif
itiuā proferet sententiā. de qua sententia
it. Fluui⁹ igneus rapidusq̄ egrediebat
ore iudicis in throno sedentis. Fluuius
est magna sentētia τ inuestigabilis in-
igentia que ex ore iudicis pcedet p quā
t sententiā iustissimā τ irreuocabilē in
os τ malos: que sententia erit ignea et
ida: ſ ignea. i. amore τ charitate plena
ad bonos. τ rapida. i. horrenda τ furo-
lena quo ad malos. cum dicit eis illud
atth. xxv. Ite maledicti in ignē eternū q̄
at⁹ est diabolo et angelis ei⁹. Hic ondit
ētia iusta: q2 sunt maledicti pter cul-
editatē. τ acerba pter ignis acerbita-
cū dicit. Ite in ignē. eternū pter pene
etuitatē. q2 dr. Ite maledicti in ig. eter.
horrēda pter demonū societatez. q2
dit qui paratus est supple vobis cum
olo τ angelis ei⁹. Ecce dies ergo illa q̄
dies ire ca. τ mi. di. ma. τ a. valde. Sz
ad illos qui erūt in dextera parte sen-
a erit ignea. i. amore τ charitate plena
o dicit eis thema in pncipio assumptū
ite benedicti patris mei. po. pa. vo. reg.
ti. mūdi. Euangeliū aūt pponit disce-
onē. i. sentētiā diffinitiuā p elect̄ sen-
e diffinitiue p reprobis. Sed hic attē-
us fratres de numero electorū τ repro
quid possum⁹ cōiecturare cum christ⁹
. Matth. xxij. Multi sunt vocati: pau-
o electi. Et origenes super hoc dicat
erribile verbū. Timendū est inq̄t ne
iani in illo numero introeāt in regnū
: quo numero introierunt filij israel in
pmissionis. s. duo. Quid enī terribi-
obis potest dici: q̄ q̄ multi sūt vocati
vero electi. Fratres cuz dns dixisset
ulis suis vnus vestrū me tradet: om-
ixerunt. Nunquid ego sum dne? Ita
vnus ex toto humano genere peritu
rederet. τ tm̄ vnus: quis nō vehemen
paueſceret. Multo magis cum is qui
a nouit. dixerit: multi sunt vocati pau-
o electi tremere debent τ timere vni-
Unde Chryso. Qui de gloria cogitat
magis timet de casu: ille nec infirmi-
sue carnis cognoscit; nec versucias

...intelligit qd ait apo-
...vi. Nō ē nobis colluctatio cū
carne τ sanguine supple tm̄: sed aduersus
principat⁹ et potestates aduersus rectores
tenebrarū harū. In hoc ergo certamine spi
rituali viuētes nō debem⁹ cogitare qualez
gloriā cōsequamur. scz primo. ſ quō ruinaz
peccati euadam⁹. hec ille. Si eni inquit idē
doctor certamen bn̄ pcesserit postea potest
iudex ſm meritū certaminis premiū mēsu
rare τ estimare. ſ ille. Hec dixi vt pmo co-
gitemus hic bn̄ viuere. si post mortez veli-
mus gloriose viuere. his ergo q̄ bn̄ vixerint
τ in grā mortui fuerint dicet iudex. Uenite
benedicti τc. O quis poterit cogitare qua-
le τ quātū gaudiū erit electoꝝ tali sentētia
audita. Uere erit sentētia omni gaudio ple
na pter operū sanctitatē q2 bndicti. pro-
pter eternorū felicitatē quia possidete re-
gnū. τ pter angelorū societatē: q2 cū btis
ab origine mūdi. Terminata igit sententia
iudicis nil aliud restat nisi executio sētētie
vt recipiat vnusq̄sq̄ penā vel premiuz pro
suorū qualitate factorū. Immediate ergo
absq̄ quacūq̄ dilatiōe iudex bonos cuz iu-
bilo ducet ad celū empyreū: τ reprobos cuz
demonib⁹ oīb⁹ pcipitabit in gehēnā. Unde
cōcludit. Matth. xxv. Et ibunt hi scz dāna-
ti in suppliciū eternū. Iusti aūt in vitā eter
nam his terminatis erit innouatio mundi
Sicut eniz ille maxim⁹ ignis elemēta pur-
gabit cū habeat vim expulsiuam forme ex-
trinsece: sic mundum innouabit dispositiue
subtiliando ipa elemēta. Unde Richar. ait
q̄ per purgationē mūdi remouebit ab ele-
mentis aliqua res positiua derogās sue pu
ritati: sic q̄ per purgationē sepabunt a quo
libet elemēto partes aliorum τ dispositio-
nes ad alia elementa que causant per mu-
tuam actionē τ passionem in confinijs suis
Habebūt etiā lucem quā modo nō habent
Primo enim lux in corporib⁹ celestibus au
gebitur Isa. xxx. Erit lux lune sicut lux so-
lis. τ lux solis erit septēpliciter sicut lux se-
ptem dierū. τ ex cōsequenti elementa abū-
dantius illuminabunt q̄ modo. quia reci-
pient a corporibus celestib⁹ ampliorem lu-
minis influentiam. Utrū autem post illam
claritatem quā a corporib⁹ celestibus reci-
pient lux eis imprimat alia incertuz est: tm̄
nullum est inconueniens si concedat q̄ sic:
τ tunc sicut anime electorū per lumen glo-
rie aliquo modo cōformant manente dis-

ferentia ꝛ ꝓprietatibꝰ naturalibꝰ: sic corpora inferiora ꝑ suã illustrationez aliqualiter corꝑibꝰ celestibꝰ cõformabũt salua differẽtia in essentia ꝛ ꝓprietatibꝰ naturalibꝰ. terra tñ non illuminabit nisi in sui superficie. Si enĩ in ꝓfundo illumĩaret impij lumẽ illud viderẽt qua visione sũt indigni. hec ille. Boñ. vo sic dicit. Erit hº ad gloriã electorũ Sicut enĩ glĩa est regi habere plures cameras in palatio ꝛ pulchrã coquinaz q̃uis nõ ingrediat: sic electis erit glĩa ꝛ honor ꝙ nõ solũ aula paradisi ꝛ celũ empyreum sit pulchrũ: ſ etiã ꝙ celũ syderũ ꝛ antiquũ habitaculũ. hec ille. Aĩalia vo bruta ꝛ etiã plante nõ manebunt. Vñ Boñ. dicit ꝙ aĩalia et plante nõ sũt ad ornatuz terre: nec ad hois obsequiũ: nec ad dei laudẽ nec ad vniũsi ꝑfectionẽ: nisi ſm eũ statũ qui est corruptibilis ꝛ variabilis. ꝛ ideo illa nõ oportz ĩnouari. Vñ terra habebit aliũ ornatũ. Et Rich. ait. Quãuis bruta aĩalia et plante seruiant hoĩ sicut elemẽta: nõ tñ tantã habẽt aptitudinem ad statum incorruptibilitatis sicut elementa: quia sunt incorruptibilia ſcd̃m se tota.

Tertio et vltimo vidẽdũ ẽ de glĩa corꝑis. Ubi sciẽdũ ſm Richar. dis. xlix. ꝙ in btis est premiũ essentiale: qd̃ est aĩe btitudo consistẽs in clara dei visione ꝛ ꝑfecta fruitiõe: ac ꝑfecta securitate de p̃dicte visiõis ꝛ fruitionis ꝑpetuatiõe ꝛ gaudio. p̃miũ vo accidentale dicit qd̃ habet bonũ creatũ ꝓ obiecto: qd̃ accidẽtale dicit nõ q: sit accidẽs: q: tũc beatitudo aĩe etiã diceret p̃miuz accidẽtale: ſ q: tale p̃miũ nõ est de rõne btĩtudinis ipsiꝰ anime: eo ꝙ ipsa sine illo vere eẽt btã dicẽte Augu. li. v. ꝯfes. ꝛ loquẽte ad deuz de bonis creatis. Btũs est q̃ te scit: etiaz si illa nesciat. qui vero te ꝛ illa nouit: nõ ꝓpter illa beatior: ſ ꝓpter te solũ btũs est. Duplex vo est beatitudo scʒ aĩe ꝛ corporis. Dicitur autẽ de essentia btĩtudinis aĩe omne id sine quo nõ esset vere btã. Et q: sine corꝑe vere btã ẽ: btitudo corporis ꝑtinet ad p̃miũ aĩe accidẽtale. Sed id sine quo corpꝰ nõ posset esse beatũ: videt essentialis eiꝰ btĩtudo: vel ad ipsaz ꝑtinere: ꝛ ita põt dici ꝙ beatitudo corꝑis aliquo mõ est essentialis: q: ẽ essentialis corꝑi inq̃ztũ sine illa corpꝰ non posset esse beatũ: tñ nõ est essentialis p̃ncipaliter

[illegible] quoddã [illegible]
aurea: quoddã qd̃ dicit aureola: quod
qd̃ nec est aurea nec aureola. Aurea e
miũ substãtiale btõꝝ qd̃ ꝑ silĩtudinẽ a
dicit tũ q: dat victoribꝰ ꝛ victori debe
rona: tũ q: per ipsuz creatura rõnalis ẽ
ꝑfecte subiecta: cui eẽ subiectũ regnar
tum q: ad silĩtudinẽ corone que cõtin
nea circulari: ita perfecta est vt ei nõ
fieri additio nisi accidẽtalis. ita illud p
est. ita ꝑfectũ ꝙ quicq̃d suꝑaddit acci
tale est. tuz q: sicut corona q̃ circularis
eũdẽ pũctũ quo incipit terminat. ita ꝑ
premiũ essentiale creatura rationalis.
p̃ncipio cõiũgit a quo in esse ꝑ creatio
exiuit. Aureola vo est gaudiũ de oꝑib
factis rõnẽ habẽtibꝰ victorie excellẽti
qd̃ apparebit exteriꝰ in corꝑe quidã
qui p̃dictũ interiꝰ gaudiũ exteriꝰ declar
Ergo aureola est gaudiuz de bonis cre
nõ q̃buscũq ſ p̃uilegiatis p̃uilegio vic
excellẽtis. ꝛ sic aureola est p̃miũ accid
ꝛ d̃r respectu auree vocabulo significã
minutionẽ ad significãdũ ꝙ est minus
miũ q̃ꝫ aurea. de quo in figura d̃r. Exo
de tabula que ponebat suꝑ arcã. Facie
labiũ aureũ ꝑ circuitũ. ꝛ illi labio coro
ꝛc̃. ꝛ super illã alterã coronã aureolaz.
tñ omne p̃miũ accidẽtale aureola est:
non omnia bona opera que fecerunt b
ꝛ de quibꝰ gaudẽt habent rationẽ vict
excellentis: ꝛ tñ gaudiũ de illis cũ sit d
no creato est p̃miũ accidẽtale. hec ille.
aũt p̃miũ debet v̾ginibꝰ rõne excellẽtis
ctorie quã habuerũt ꝯtra carnez. docto
rõne excellẽtis victorie quã habuerũt c
carnẽ diabolũ. martyribꝰ etiã debet ra
excellẽtis victorie quã habuerũt cõtra
dum. Nũc autem cõsequenter videnduz
de gloria corporis. Unde. x. reperio que
quũtur corpus gloriosum siue que hab
in patria.

Primũ erit euidentissima claritas.
Secũdũ erit constans impassibilitas.
Tertium erit vigorosa subtilitas.
Quartum erit velocior agilitas.
Quintũ erit celestis habitatio.
Sextũ erit vocalis collaudatio.
Septimũ erit delectabilis visio.
Octauum grata nimis auditio.

Nonū erit redolens odoratio.
Decimum erit suauis degustatio.

Prima igitur gloria

erit τ ē in corpib⁹ iā gloriosis vt est corp⁹ xp̄i et v̄ginis gl'iose et
orte plurimū alioꝝ euidētissima claritas
Mat.xiij. Iusti fulgebūt sicut sol in regno
ris eoꝝ. Et Sap.iij. Fulgebūt iusti τ tāq̄
intille in arūdineto discurrēt. De hac cla-
tate ait Alex.in.iij. q̄ nō ē generatiua ca-
ris ſ3 est cōfortās τ delectās visuꝫ. τ ꝑpter
oc cōparat̄ claritati lapidis iaspidis qui
sfortat aspectū: τ talis fuit claritas quam
abuit xp̄s in trāsfiguratiōe. hec ille. Hec
utem claritas erit.
rimo glorie anime proportionata.
Secūdo partibus corporis comparata.
ertio differens in multis corporibus.
uarto correspondens bonis operibus.
Primo igitur claritas illa erit gloria τc.
nde ait Richar. di.xlix.iiij. Claritas cor-
rū erit differēs ſm differētiā gl'ie aīaruꝫ
oc ē rōnabile: q2 ex claritate btītudinis
ime claritas redūdat in corp⁹. Vn̄ ſm ꝓ-
rtioneꝫ qua btītudo aīe xp̄i excedit bea-
udinē cuiuslibet alteri⁹ aīe: sic lux sui cor
ris excedit lucē futuraꝫ in quocūq3 corpe
io glorificato. Qn̄ v̄o dicit̄ q̄ fulgebunt
sti sicut sol. sciēdū est q̄ lux elementaris
lux corporis glorificati eiusdeꝫ speciei nō
nt: ſ3 lux elemētaris est quasi quedā imi-
tio illi⁹ sicut lux naturalis spūalis aīe non
eiusdē speciei: cū spirituali luce glorie: ſ3
quedā imitatio illi⁹: lux tn̄ corporis erit
isdem speciei cum luce que post resurre-
ionem erit in alijs corporib⁹ glorificatis
xta illud ad Ephe. iij. Saluatorem ex-
ctamus dominū iesum christū qui refor-
abit corpus humilitatis nostre configu-
tum corpori claritatis sue. Ubi ait Nico.
lyra q̄ nūc dicit̄ corpus humilitatis. nā
do est nobis occasio humilitatis: eo q̄
corruptibile τ putrefactibile et corrode-
a vermib⁹ τ in cineres resoluet̄. O q̄tū
nc debemus humiliari sub manu poten-
dei qui nobis resurgentibus dabit ta-
n ac tantam claritatem atq3 lucem. Si
vt ait sapiēs. Eccl.ij. Dulce lumen τ de-
tabile est oculis videre solem quāto ma
s delectabile erit videre illa in luceꝫ glo
saꝫ. Hec claritas in transfiguratiōe fuit
tam delectabilis petro. vt diceret. Domine
bonū est nos hic esse. Super q̄ ait. Remi-
gius q̄ petrus visa maiestate domini adeo
delectatus est vt cuncta temporalia obli-
uioni traderet et imperpetuuꝫ manere vel-
let. Quid igitur erit de illa luce perpetua.
Secūdo dixi q̄ hec claritas erit partibus
corporis comparata. nō enim omnes par-
tes corporis equaliter lucebunt. Unde Ri-
chardus vbi prius dicit q̄ plenitudo hu-
mani corporis requirit vt quedaꝫ eius par-
tes sint clariores q̄ alie. Ideo non erunt
oēs partes corporis equaliter clare. Erūt
tamen clare ſm illam proportionem quaꝫ
magis requiret corporis pulchritudo. hec
ille. Sicut enī in corpore non glorioso ocu-
li sunt pulchriores et clariores alijs parti-
bus corporis: ita erit ibi. Ita etiam in cor-
pore mystico aliqui sunt clariores τ sapien
tiores alijs vt sunt illi quibus dictum est.
Math.v. Uos estis lux mundi. Unde Au-
gustin⁹ super Geñ. ad litteram. dicit q̄ lux
est substantia corporea summe simplex in
genere corporum: summe multiplex in effi
cacia. Unde Luce in corporibus nichil est
vtilius: nichil pulchrius: nichil cōmunius:
nichil velocius: nichil impassibilius: nichil
virtuosi⁹ inuenitur: imo lux est facies om-
niuꝫ rerū que oīa omnib⁹ bonis prelatis τ
doctoribus conueniunt. ideo nō immerito
dicitur eis. Uos estis lux mundi. quia sa-
pientiam docent τ iusticiam τ prudentiā
atq3 virtutem quibus nichil vtilius in vi-
ta est hominib⁹. Unde doctor debet verbis
sanctis τ monitionibus aliorum corda illu
minare et tenebras mentis auferre vt di-
cere valeat his quos docet cum apostolo.
Ephe. v. Eratis enim aliquando tenebre
nunc autem lux in domino. vnde de prela-
tis qui sunt lux mundi dicit Isydorus li.
iij. De summo bono. ca.pi.cxlvi. Sacerdo
tes debent exquirere peccata populorū. et
sagaci sollicitudine vnumquēq3 probaret
Iuxta restimonium domini ad Iere. di.
Probatorē dedi te in populo meo et scies.
τ probabis vias eoruꝫ. Et sequitur eodem
caplo. Sacerdotes studio corrigendi fa-
cta perscrutari debent subiectoruꝫ vt emē-
datos lucrifacere possint. Et sequitur. Bo
norum studia sacerdotum multa diligēda
etiam parua plebium facta ꝑquirūt: vt dū
in minimis subditorū pctīs se acerrimos ꝓ-

stant in maioribus malis cautos atq3 solicitos faciant. Hec ille. Utriq3 sic erũt lux mũdi vt sic ex tali luce doctrine ad luce3 glorie pueniant Iuxta illud Danie. xij. Qui docti fuerint fulgebũt q̃si splẽdor firmamẽti: ⁊ q̃ ad iusticiam erudiũt multos quasi stelle in ppetuas eternitates. Sicut igitur in corpore mistico quedam partes plus lucent scil3 prelati ⁊ doctores plusq̃ simplices: sic ĩ corpore glorioso quedã partes plus alijs lucebunt. Tertio dixi q̄ pdicta claritas erit differens in multis corporibus. de qua differẽtia ait aplus. i. Cor. xv. Alia claritas solis alia claritas lune. ⁊ alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate sic ⁊ resurrectio mortuor. Super quo textu ait Ni. de lyra. Per hoc q̄ dicit alia cla. sol intelligitur claritas christi. Alia cla. lune intelligitur claritas virginis marie. Alia stellaru3. i. alior sanctor. Et subditur. Stella enĩ a stella differt in claritate: sic ⁊ resurrectio mortuorum. Hec ille. Erit ğ alia ⁊ alia claritas in corporibus gloriosis id est maior ⁊ minor. quia claritas corporis christi erit maior ⁊ intẽsior omnibus alijs. ⁊ cõsequenter claritas v̄ginis post claritatẽ christi oẽs alias claritates excedet. Ita etiã int sctõs erit dr̃ia claritatũ sic est dr̃ia claritatũ int stellam ⁊ stellam. Et Richar. dicit q̄ quodlibet corpus glorificatum forti⁹ lucebit ⁊ itensius q̄ lucet sol. O q̄ pulchrum ⁊ iocundum erit videre tot lumina: tot claritates delectabiles visui. Null⁹ viuẽs narrare posset. Erũtq3 in corporib⁹ martyrũ cicatrices sicut dicit beat⁹ Aug. xxij. de ciui. Dicit enim q̄ cicatrix illa nõ erit in eis deformitas: sed dignitas sicut recitat Richar. Sicut enim christus in sua resurrectiõe retinuit plagas passionis quas oẽs videbũt in die iudicij vt dictum est prius. ita credẽdũ est q̄ martyres ad decorẽ habebũt signa in corpore sui martyrij. Sic credẽdum est [illegible] beat⁹ Francisc⁹ habebit plagas sibi in[illegible]sas a christo sicut legim⁹ de ipso: ⁊ post mortem vise sunt ab omnibus q̃ presentes fuerũt dum corp⁹ eius traderetur sepulture: ⁊ videre voluerunt. Et credẽdum est etiam q̄ tales partes mag lucebũt. Quot cicatrices aũt remanebũt in corporibus martyrũ deus nouit. sic igitur patet quõ in corporib⁹ erit alia ⁊ alia claritas. Quarto dixi q̄ h claritas erit correspondẽs bonis operibus. Querit tamẽ Richar. vtrũ beati habebũt aliquod accidẽta

le premiũ p bonis operibus q̃ fecerũt
cato mortali. Et rñdẽdo dicit q̄ sicut p
duplex est. quedam sc3 inflicta a iudice
dam acta ab ipso peccãte. q2 hõ peccand
bimet infert penã. ita dico q̄ duplex ẽ g
dium accidẽtale in beatis. Quodda3 re
ptum specialiter a deo misericorditer re
buente. Quoddam actum ab ipso beato
cogitando bona opera sua ⁊ sibi cõplacẽ
in eis. Primũ gaudium mag proprie h
tionem premij q̄ secũdum: q̄uis secũd
aliquo mõ habeat: eo q̄ oia que habẽt b
ti pncipaliter a deo sunt. Cũ ergo beat p
ceat se fecisse opa bona q̃ in peccato mo
li fecerũt maxime inq̄tum videbũt q̄
opera eos ad penitẽtiam disposuerũt seu
clinauerũt p illis habẽt aliqd accidẽt
premiũ extẽdendo nomẽ premij ad gau
quodlibet beatorum: nõ tamẽ sic gaudẽ
illis bonis operib⁹ sicut de illis que fece
in charitate de quibus gaudẽt rõne op
operati ⁊ radicis ⁊ forme. ⁊ de alijs gau
rõne operis operati tm̃. Hec ille. Ex quo
tet q̄ quãtumcũq3 quis sit in pctõ morte
non tñ desistere a bonis operib⁹ debet vt
orõne: a ieiunio: ab elemosina: ⁊ ceteris b
nis: q2 si saluetur p illis etiam gaudebit
cialiter: tñ d3 conari ⁊ se exercere in bon
operibus dũ est in charitate sm piectura
quãdam. vnde homines antiquitus temp
quadragesime: ⁊ tẽpore paschali solebãt
exercere in bonis operibus. sed v̄e nũc p
ci curãt de bonis operib⁹ fiendis tali vl t
tẽpe. ⁊ per cõsequens pauci curãt de salu
sua qd ẽ multũ dolẽdũ. vñ q̃si oĩ tẽpe ho
sunt pigri ad bonũ: ⁊ sũt solliciti ad lasciu
as: ad choreas: ad ludos: ⁊ ad cetera mal
vñ de hoĩb⁹ hui⁹ tpis v̄ificat illõ Sap. x
Estimauerũt lusũ eẽ vitã nr̃a3: ⁊ pũsatio
vite eẽ cõpositã ad lucru3: ⁊ oportẽ vñ cũ
etiã ex malo acqrere. Aduertam⁹ diligẽt
rogo v̄ba sapiẽtie Prouer. i. dicẽtis. Sa
entia foris pdicat: in plateis dat vocẽ su
di. Usq3quo paruuli diligit infãtiã ⁊ stul
ea q̃ sũt noxia cupiẽt: ⁊ iprudẽtes odibu
sciã3. Cõuertimini ad correctionẽ meã. E
seqtur. Uocaui ⁊ rẽnuistis: extẽdi manu
meam ⁊ non fuit qui aspiceret. despexisti
omne consilium meum ⁊ increpationes m
as neglexistis. ego quoq3 in interitu vest
ridebo ⁊ subsãnabo cũ vob qd timebat a
uenerit: qñ venerit sup vos tribulatio ⁊ a
gustia tũc inuocabũt me ⁊ nõ exaudiã ma

surgent ꝛ nō inuenient me: eo ꝙ exosam habuerint disciplinā: ꝛ timorē dn̄i nō susce perint nec acquieuerint cōsilio meo: ꝛ detra xerint vniuerse correctioni mee. Comedent fruct⁹ vie sue suisq̧ cōsilijs saturabūt. hec ille. Quid igit expectam⁹ bn̄ agere si vitam eternā gloriosam ꝛ claritatē illā tam mirabilē tam delectabilē desideram⁹ habere. Scōm ꝙ plura bona meritaret in charitate fecerim⁹. ſm hoc maiorē claritatem in patria habebim⁹. Hec est lux. de qua ait Job. xvij post tenebras spero lucē. Ad quā lucē veniamur in die iudicij dum nobis dicetur. Venite benedicti ꝛc.

Secunda gloria corporis erit cōstās impassibilitas vn̄ apl's. i. Corinth. xv. dicit de corpore. Seminat in corruptiōe surget ī incorruptiōe. seminat in ignobilitate surget ī gloria seminat in infirmitate surget in ṽtute seminat corp⁹ aīale surget corp⁹ spūale. vbi glo. de lyra. Hic ostēdit apl's differentiam corporis resurgētis ꝛ mortui q̄tum ad quattuor dotes corpis gloriosi. Seminat in corruptiōe. i. sepelit in terra corp⁹ corruptibile: vel seminat. i. per naturā generat surget in incorruptione. i. corp⁹ surgēs habebit incorruptionē p dotem impassibilitatis. Seminat in ignobilitate. i. corp⁹ obscurū ꝛ vile surget in nobilitate corpus habens dotē claritatis. Et hoc dicit ad duo alia. Et sequit ibidē. Oportet enī corruptibile hoc induere incorruptionē ꝛ mortale hoc induere imortalitatē. Hec aūt impassibilitas vt volūt q̄dā p̄ncipaliter causatura dicitur volūtate inquātū tollit ordinē subiectionis corporū ipsorū btōrū respectu quorūcūq̧ agentiū actiōe corruptiua seu afflictiua: tn̄ īmediate hmōi impassibilitas aliquo modo causat ab ipā aīa btā que huius modi corp⁹ informat cui de⁹ dedit talē virtutē ꝙ corp⁹ per ipsam viuificatū pōt p̄seruari ab oī actione lesiua. Et illud videt innuere btūs Augu. in li. ad dioscorū vbi ait tam potētis nature fecit deus aīam vt ex felicitate redūdet in corp⁹ sanitas perpetua vigor incorruptibilitatis. Richar. vero in di. xlix. iiij. ꝙ ī passibilitate est cōsiderare illud qd̄ ponit ꝛ illud quod excludit. Quis enī significet negatiuo mō tn̄ res aliquam significata: nō est p̄uatio ſ habit⁹. Animi q̄litas in corpe ex redūdātia btītudinis aīe causata corp⁹ p̄hibens ab omni passione sue p̄fectioni cōtraria. hec ille. Unde hec impassibilitas.

Primo in oib⁹ corpib⁹ equalis in p̄uatiōe.
Secūdo erit inequalis positione.
Tertio erit equalis in eodem corpore.
Quarto in substracto equalis opere.

¶ Primo igit hec impassibilitas erit equalis in priuatiōe. Un̄ Richar. ait ꝙ q̄tuȝ ad exclusionē passibilitatis impassibilitas erit equalis in oīb⁹ copib⁹ btōꝝ. ħ ille. Et ratio est. qꝛ a nullo intrinseco vel extrinseco posset corpori gl'ioso inferri lesio. qd̄ declarās Bon. in. iiij. dicit. Qꝛ licet elemēta maneant in corpe gl'ioso ſm substantiā ꝛ qualitates ꝛ opatōes: attendēdū tn̄ est ꝙ quadruplex est opatio. Una q̄tū ad cōstitutiōeȝ. ꝛ hec est mixtiōis. alia q̄tuȝ ad cōseruatiōeȝ. ꝛ ħ est ministerialis caloris vitalis per corpus Tertia est pugne ordinās ad dissolutionē. Quarta ē exterioris impssiōis p quam alicuius elemēti opatio intēdit ꝛ pugna orit. Prime due opatiōes manebūt vt patebit magis in quarto mēbro. due secūde nō manebūt: qꝛ ordināt ad dissolutioneȝ. hec ille. Et ita in oīb⁹ corpib⁹ erit equalis priuatio infirmitatis aut cuiuscūq̧ lesiōis. Corpus etiā gl'iosuȝ pati non poterit ab extrinseco. Un̄ ait idē doc. ꝙ corp⁹ gl'iosū n̄ pōt pati p violētiā corpis obuiātis: qꝛ oē corp⁹ ē puiū ei. Un̄ sicut si aliqs haberet cultellū cristallinū nō diuideret radiū p ei⁹ ictum: imo radius penetraret talē cultellū ꝛ nō pateret ab ipso. sic in p̄posito ad intelligēdū est corpus gl'iose penetrare cultellū. O q̄ pulchra sunt hec ꝛ intellectui iocūda. Sȝ certe magis erūt iocūda et delectabilia dū experimento hec cognoscem⁹. Sic igit pateȝ quō impassibilitas erit equalis in p̄uatiōe lesionis vel passiōis in oīb⁹. Secūdo impassilitas erit inequalis positiōe. dicit enī Richar. ꝙ q̄tū ad id qd̄ ponit nō erit equalis in corporib⁹ omniū btōrū: ſ differens ſm differentiaȝ meritorum et ſm differentiā beatitudinis aīarū. hec ille. Un̄ hic doc. videt sentire ꝙ sicut dos claritatis nō erit equalis in corporib⁹ omniū btōꝝ. sicut dictū est pri⁹. ita nec dos impassibilitatis. Talis igitur qualitas erit differēs in christo. et alijs sicut proprie dictū est de claritate. Et videbit rationabile vt scilicet corp⁹ gloriosum qd̄ prius fuit mortale ꝛ passibile. et cui illate sunt multe passiones frigoris ꝛ caliditatis ꝛ famis et

stris et multarū aliarū tribulationū pmie-
tur a deo aliqua qualitate que sit phibens
ab omni passione sue pfectioni 3ria ppter
hāc aūt gloriā corpis obtinendā multū de-
bem⁹ patiētes esse: qm̄ oportet nos p mul-
tas tribulatiōes intrare in regnū dei. Act.
xiiij. Nos enī estimam⁹ posse illā gl'iā habe
re ⁊ nihil pati. ſ vtiq₃ nos scire debem⁹ re-
gnū celorū esse rem litigiosam. ⁊ nō nisi liti
gio vel certamine obtineri posse dicēte apo-
stolo. ij. ad Thi. ij. Nō coronabit nisi q̄ legi-
time certauerit. Quidā enī pacē habēt cū
diabolo in oīb⁹ ei obedientes: pctā pseque-
tes. pctā de die in diē multiplicātes. mūdo
⁊ carni sue seruiētes talib⁹ nō est regnū ce-
lorū pmissū: ſ his qui in dei seruitio fide-
liter laborāt. quib⁹ dicet in die iudicij illud
Math. xi. Venite ad me oēs qui laboratis
⁊ onerati estis. ⁊ ego reficiam vos. Multi
enim sunt fatui qui male agunt siue viuūt
⁊ expectāt gloriā: nā qui plātant spinas ⁊
tribulos fatui sūt si expectāt ex eis ficus et
racemos. De quib⁹ dr̄ Jsa. lix. Expectauim⁹
iudiciū ⁊ nō ē supple p nobis: ſ cōtra nos.
salutē ⁊ elōgata est a nobis. Et subdit cau-
sam. Multiplicate sunt enī iniq̄tates nr̄e
corā te ⁊ pctā nostra rn̄derūt nobis. Sed ta-
les dicūt. Misericordia dn̄i magna est. quo-
tiens enī dolebo de pctis miserebit mei. ⁊
sic saluabor iuxta illud Ezech. xviij. Cum
auerterit se impi⁹ ab impietate sua quā ope
rat⁹ est ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā ipse aīam
suā viuificabit. Tales nō attēdūt ad illud
q̄ dr̄ Eccl. v. Non adijcias pctm̄ sup pctm̄
⁊ ne dicas miseratio dn̄i magna est multi-
tudinis pctō₄ meo₄ miserebit. misericordia
enī ⁊ ira cito ab illo approximāt et in pctō-
res respicit ira illi⁹. Non tardes cōuerti ad
dn̄m ⁊ ne differas de die ī diē: subito enī ve
niet ira illi⁹. ⁊ in tp̄e vindicte disperdet te.
Dicit tn̄ Richardus di. x. iiij. q̄ homo etiā
in articulo mortis q̄diu vsū retinet liberi
arbitrij pōt penitere digne. Tūc enī est pe-
nitētia digna cum penitēs efficaciter dolet
de pteritis. ⁊ pponit cauere a mortalib⁹ fu-
turis ⁊ 9fiteri vere ⁊ satisfacere pposse ⁊ si
ad hec oīa principaliter moueat ex amore
bonitatis diuine. Nos autē oēs mot⁹ mētis
pōt habere ille q̄ in hora mortis incipit pe-
nitere q̄uis sit difficile. ⁊ qn̄ hoc accidit est
speciale beneficiū diuine misericordie. hec ille.
De hac penitētia tarda loquit magister di.
xx. iiij. ca. i. satis ample ostēdēs picula. vbi

dicit q̄ multos solet serotina penitētia
cipere: quia q̄ per penitētiā vsq₃ in finē
ptrahūt: tūc nō ex dei amore vident p
tere: ſ timore mortis q̄si ex necessitate.
ille. Et alia plura dicit de q̄b⁹ pertrāseo.
les sūt nimis passibiles qui nihil volūt
re p salute animarū suarum dum sani
Oportet enī nos pnīam agere de pecca
si dotē impassibilitatis volum⁹ acq̄rere
cente xp̄o. Math. iiij. Penitētiā agite
propinquabit enī regnū celo₄. Et hec. d
Tertio vo dictū ē q̄ ipassilitas erit eq
lis in eodē corpore. Dicente Richardo. x
di. Jmpassibilitas erit equalis in oīb⁹
tibus eiusdem corpis. q₂ si esset inequa
in partib⁹ eiusdē corpis ex hoc nō redde
tur pfectior ſ impfectior impassibilitas
tius. hec ille. Et rō hui⁹ pōt esse: q₂ om
eiusdē corporis equaliter sūt susceptibi
talis qualitat. Et lic₃ corp⁹ gloriosū sit
gibile: non tn̄ erit corruptibile aut passib
Et cū inq̄t Greg. in omel. q̄ corrūpi ne
se est qd̄ palpat. intelligēdū est ait Rich
de eo q̄ palpat relicto naturalib⁹ suis ⁊
palpabilitate q̄ est ſm pmas q̄litates a
uas ⁊ passiuas: aut p q̄litates causatas
eis. hec ille. Tūc enī ignis ⁊ aqua si mu
se cōtingerent nullū istorū ageret in alte
nec ab altero pateret: q₂ vtute diuina ta
actio ab elemētis: ⁊ elemētat̄ tolleret oī
Jtē forte diceret q̄ cū nihil tollat de ho
qd̄ ptinet ad ei⁹ quidditatē. ⁊ mortale in
li q̄dditate ponat dicēte porphirio q̄ hō
aīal rōnale mortale. Videt q̄ hō semper
mortalis sicut sp est rōnalis. Rn̄det Ric
di. q̄ mortale nō signat aliq̄d ptinens
hoīs quidditatē nec debet poni nisi ſm o
nionē porphyrij q̄ estimauit angelos e
aīalia p naturā imortalia ⁊ mortalitatē p
nere ad hoīs naturā. ita vt non posset fie
imortalis remanēs hō. Jn q̄b⁹ porphiriu
errauit. hec ille. Et l₃ silr̄ sint dānati in
mortales. i. idissolubiles: nō tn̄ erūt imor
les ⁊ ipassibiles. sicut dictū ē pri⁹ in tracta
de penis īferni. Corp⁹ igit gl'iosū: tale er
vt i nulla sui pte possit ledi etiā si gladio
cuteret. imo si in igne inferni poneret nih
pateret. O q̄₃ res desiderabilis ⁊ iocūda. S
enī hō in hac vita tale corp⁹ haberet ⁊ q̄ n
posset separi ab aīa nec pati ab aliquo e
trinseco q̄tū gauderet de⁹ nouit. Sufficere
ret enī ml'tis illud p oī pmio merito₄ suo
rū. ⁊ tn̄ i illo regno gl'ioso h̄ nō erit mai⁹

eatitudo aie multo erit melior oi corporis
situdine. Erūt igit omnes ptes eiusdem
rpis equaliter impassibiles p dotē impas
sibilitatis. Et hec de tertio. Quarto dictum
ē q impassibilitas i substracto eq̄lis erit
vere ad cui⁹ declarationē ait Boñ.in.iiij.
due secūde opatiōes de q̄b⁹ dictū est in
imo mēbro nō manebūt.q inter elemēta
ita i corpe nō erit pugna. τ ratio hui⁹ tri
ex est sm eūdē doctorē. Prima est tēpa
mixtio cōfringēs ꝯtrarietatē. secūda est
ementariū appetituū quietatio. tertia est
e influētis cōseruatio. τ rōne pmi nō pu
āt. rōne secūdi nō possunt pugnare rōne
rij hñt quiescere. hec ille. Corp⁹ igit qd
t substractū illi⁹ qualitatis gl'iose duas ope
tiōes pmas habebit: q tūc elemēta erūt
cōpata: vt vitalis calor assimiletur vere
ture celesti: et ita nichil cōsumet in cor
re. τ per ꝯsequēs nec indigebit pabulo.
tali ergo erit magna cōtēpantia: et ita
lla poterit esse dissolutio. τ ex hoc erit lō
uitas vite: quā tm̄ in hoc mūdo desidera
us. quā nō tñ possum⁹ ꝯsequi i p̄senti mū
. q statutū est ait apl's. Heb. ix. hoīb⁹ se
el mori. Si velim⁹ igit semp bt̄e et gl'iose
uere post hāc vitā debem⁹ nos disponere
bene mori. Vñ Ber. in quodā sermone
apl'is. Studeam⁹ inq̄t frēs viuere vita
torū si morte eorū mori desideram⁹. Vñ
it Grego. Regio nr̄a paradisus ē ad quā
u cognito redire per viā qua venim⁹ pro
bemur. A regione eni nostra supbiēdo et
obediēdo visibilia sequēdo in adam di
ssim⁹: s ad eam necesse est vt humiliādo
ediēdo τ visibilia cōtēpnēdo redeamus
ic igit si mandata dei custodierim⁹. sicut
apl's. i. Corinth. xv. Oportet corruptibile
duere incorruptionē mortale hoc indue
imortalitatē. Ubi sm expositionē Ni. de
ra ostendit resurrectionis necessitas que
cipit ex tribus. pmo ex pfectione nature
ane que nō ē pfecta nisi aia sit corpi cō
cta ppter qd separi est aie accidēs τ con
a ei⁹ naturalē inclinationē. vt pri⁹ dictum
. Nullū aūt tale pōt esse ppetuū. secundo
impletione diuine iusticie sc3 vt corpus
mul cū aia pmiet vel puniat cū anima pec
uit in corpe vel meruit. tertio ex cōformi
te mēbrorū ad caput nr̄m x̄pm ad electos
ui surrexit p iteratā vnionē ad corp⁹. hec
e. Ad hāc imortalitatē pueniem⁹ dū ad
egnum celorum vocabimur per christū di
ntem, Uenite benedicti τc.

Tertia gloria corpo-
ris erit vigorosa subtilitas. Vñ
Richar. ait q subtile dr a v̄tute
penetrādi. Res aūt triplici de causa est pe
netratiua. s. aut ppter puitatē quantitatis
maxime scdm latum τ pfūdū vt est acus q̄
q̄uis lōga sit tñ penetratiua est. aut ppter
raritatē sue materie. τ sic aer ē penetratiu⁹
aut tertio ppter actiue v̄tutis magnitudi
nē. τ sic vinū penetratiuū ē multomagis q̄
simplex aq̄ q̄cūq3. Quapropt aq̄ cū modico
vino bibita magis refrigerat sanū hoiem q̄ si
p se bibat: q vinū fac eā ab loca corpis pene
trare ad q̄ p se penetrare nō poss3. Scdm p
mā cāz penetrādi n̄ attēdit sbtilitas corpor
btōr: q i debita q̄titate resurgēt: nec ēt sm
secūdā cāz: q tota matia q̄ necessaria ē ad
essentiā eor resurget in eis. s sm tciā cau
sam in eis attēdit subtilitas eor: q p vir
tutem btitudinis aie: erit in btīs corpibus
tāta magnitudo v̄tutis actiue q p eā mlto
efficaci⁹ poterit penetrare q̄ ignis vl aer. h il.
In corpore igit glorioso erit subtilitas qua
poterit cum corpore non glorioso existere.
Secūdo poterit corpi iā nō gl'ioso resistē.
Tertio h subtilitas eq̄lis erit i eodē corpe.
Quarto corp⁹ tale pmanēs in eodē robore.

Per subtilitatis igit v̄tutē. pmo corp⁹ glo
riosū cū corpe nō gl'ioso poterit existere. et
exēplū hui⁹ ponūt q̄dā quō etiā duo corpa
nō gl'iosa st sil. Hoc p3 iq̄t Tho. āglic⁹ i q̄r
to suo: q ferrū τ ignis st duo corpa etiā spē
dr̄ia. Et tñ pn̄t esse sil. h p3 q opatio facit
scire formā τ nāz rei: vt p3. vij. metha. s cui
lib3 pti ferri igniti ꝯuēit v̄a opatio ignis.
nā si adiūgat stupe. tūc icēdit eā τ generat
verū ignē. τ sic q̄lib3 ps hmōi ferri hz secū
verū ignē. Et si h videt posse fieri p nāz: a
fortiori v̄tute dīna vt corp⁹ gl'iosū sil sit cū
corpe n̄ gl'ioso. hāc dotē subtilitatis xp̄s ostē
dit i sua natiuitate qn̄ de v̄gīe nat⁹ fuit absq3
lesiōe: qn̄ ad suos discipl'os itrauit ianuis
clausis: qn̄ oēs celos trāsiuit absq3 celor di
laceratōe. Hec st mirabilia nob τ q̄si icōphē
sibilia eo q videm⁹ q duo corpa vt cōius n̄
pn̄t eē sil s vno aduenięte reliquū expellit
ab eodē loco sz nāz. dicit idē tho. q de poten
tia dei absoluta si deo placet vnū corp⁹ gl'io
sū poss3 sil eē i eodē loco cū alio corpe gl'io
so. Et si ꝯriū iueniat dcm̄ ab aliq̄ scōr. tūc
dz intelligi de potētia dei ordinata q̄ de⁹ dr
illa solum posse que ab eterno fieri pdesti
nauit de quor nūero non credit esse illud

scilicet ꝙ vnum corpus gloriosum simul sit
in eodem loco cū corpore non glorioso. Hec
ille. O quanta virtus quanta potestas cor-
poris gloriosi vt penetret q̄cūq; dura absq;
talium diuisione. Hoc est enim qḋ dicit apo
stolus.i.Cor.xv.Seminatur corp⁹ anima-
le:surget corpus spirituale. Ubi ait Nic.de
lyra.Seminatur corpus animale.i. grossum
impotens esse cum alio corpore non glorio-
so.surget corpus spirituale.i. potens esse cū
alio corpore non glorioso sicut suo mō spiri-
tus simul est cum corpore. Nunc ꝟo ꝛ si nō
corpore simus in celis: si mūdū penetraui-
mus celos corpore penetrem⁹ ꝛ ascendam⁹
spiritu cōsiderantes tantam nobis ꝓmissam
gloriam vt dicamus cum apostolo illud ad
Phi.iij.Nostra cōuersatio in celis est.Glo.
Nostra conuersatio ꝛ si adhuc simus in ter
ra est in celis vbi est spes nostra. Conuer-
satio quidem nostra debet esse virtuosa
fructuosa gratiosa.Uirtuosum enī ꝛ sanctū
est ꝙ homo possideat bonam ꝯuersatiōē
grauem.quia ꝯuersatio signum est sanctita
tis interioris vt de tali dicatur illud Thobie
iiij. In bona vita sancta ꝯuersatio perman
sit.Item debet esse intuentibus fructuosa.i.
Pe.ij. Conuersationē vestram inter gentes
hn̄tes bonā.Apud deum gratiosa Deuter.i.
Date nobis viros sapientes ꝛ gnaros:ꝛ q̄-
rum ꝯuersatio sit ꝓbata.i.approbata apud
deum.Talis enim conuersatio talis vita fa
ciet vos penetrare celos ꝛ habere dotē sub-
tilitatis. Sic igitur patet quomodo corpus
gloriosum poterit cum nō glorioso existere.
Secūdo poterit etiam corpori non glorioso
resistere.non enim poterit corpus nō glorio
sum penetrare corpus gloriosum sicut ecō-
tra vt patuit.Un̄ Bonauē.ait in quarto. Li
cet nihil possit corpori glorioso resistere ipm̄
tn̄ potest alijs sicut patet:q2 cōstat ꝙ potest
sustinere lapidem in manu. Corpus ḡ glo-
riosum potest se tangibile prebere ꝛ potest
nō prebere siue latere ꝛ hoc habet ſm̄ diuer
sas cōditiones.nam tangi potest: quia po-
test impellēti resistere cum sit corpus verū
non vanum vel fantasticū.latere ꝟo potest
quia potest penetrare organū tactus.ꝑmū
habet per veritatem nature.Secundum ſm̄
effectum spiritualis potentie. Hec ille. Et
huic ꝓprietati resistendi est in via similis fi
des nostra.i.Joh.i. Hec ē victoria que vin-
cit mundū fides nostra. Pugil enim vidēs
cōfusionem victi ꝛ honorem victoris nitit̄

ad victoriam .sic nos per fidem intelli
tes ꝯfusionē peccatoꝝ ꝛ demonū ꝑ eter
dānationem.Intelligētes etiā ꝑ fiden
norem ꝛ gloriam bonorum debemus
conamine resistē demoni ꝛ pctō: ideo f
comparatur scuto Ephe.v. In omnibu
mentes scutum fidei.ꝛ.i.Pe.v. Cui re
bolo resistite fortes in fide.Utiq; fides
uat hoīem que operibus adimpletur.v
fides dicitur eo ꝙ faciat sicut promitti
Unde Greg. Quid ꝓdest ꝙ redēptori
per fidem adiūgimur:si ab eo morib⁹ di
gamur.Tunc veraciter fideles sumus s
verbis ꝓmittim⁹:operib⁹ implem⁹. Fid
seruus nō timet perdere equū vt iuuet
minū.christus non timuit vitam perdere
poralem vt iuuaret hominem.certe nec
debemus timere si opus fuerit perdere v
corporalem vt seruemus fidem Apocal
Esto fidelis vsq; ad mortem ꝛ dabo tib
ronam vite.i.Macha.ij.Abraham in tē
tione nōne inuētus est fidelis.Joseph i
pore angustie sue custodiuit mandatum.
sequitur ibidem Ananias: azarias: mi
credētes liberati sunt de flamma. Et p
Uos ergo filij cōfortamini ꝛ viriliter ag
in lege.quia in ipsa gloriosi eritis.Sed
multi sunt fideles ꝟbo sed pauci opere
quib⁹ apostolus ait ad Titū.i. Confiten
se nosse deū:factis aūt negant cū sint ab
minati ꝛ incredibiles: ꝛ ad omne opus
num reprobi.de q̄bus pōt dici illud ps. C
autem eoꝝ non erat rectū cum eo: nec fi
les habiti sunt in testamento eius.Si e
fideliter viuimus ꝛ peccatis resistamus
terim⁹ in corpore glorioso resistere corp
nō glorioso. sed nō corpori glorioso ait
naue.Et hoc de secundo. Tertio hec subt
tas equalis erit in eodem corpore dicer
Richar. Hec subtilitas erit equalis in o
nibus partibus eiusdem corporis. Eque e
pfecte ꝛ facilius poterit vna pars corpo
glorificati simul esse cum corpore nō glo
cato sicut alia.Subtilitas tn̄ secūdo mod
dicta nō erit equalis in omnibus partib
corporis.quia debita corporis armonia re
rit vt vna pars corporis sit rarior q̄ alia.
alia densior alijs. Erit tamē in partib⁹ co
poris densitas ꝛ raritas ſm̄ illam ꝓporti
nem quam requirit ꝑfecta humani corpor
armonia. Hec ille.Et huic proprietati co
uenienti eq̄liter oib⁹ partib⁹ corporis assim
lat charitas q̄ quisq; tenet̄ diligere ꝓxim

seipsum Mat.xxij. Diliges proximũ tu-
sicut teipsum.i.ad eandem beatitudinẽ
uam diligis te. Ait Ni.de lyra. Uñ ꝫm
j. dilectio dei ꝛ proximi est ꝓpria virtus
cialis pioꝝ atq; pfectoꝝ:cũ cetere vir-
bonis ꝛ malis possint esse cõmunes
ista gemina virtute qui caret alas ad
ndum in regnum celorum non habet.
ota ꝙ quãdo dicitur:diliges proximum
sicut teipsum tradiť ꝛ diligendi rõ:ꝛ
ionis modus. Ratio quidem diligẽdi
tur siue tangitur ex eo ꝙ proximus no-
tur. ꝓpter hoc enĩ debem⁹ eos ex cha-
diligere.quia sunt primi nobis:ꝛ ꝫm
aginẽ: ꝛ ꝫm glorie capacitatem. Nec
vtrum dicatur proximus vel frater vt
ar.i. Job.iiij. vel amic⁹ vt habeť Le-
rix. quia per omnia hec affinitas desi-
r. Modus aũt dilectionis tangiť cũ
r:sicut teipsum.quod nõ est intelligẽ-
ãtum ad hoc ꝙ aliquis equaliter pri
ibi diligat: sed aliqualiter sibi ꝛ hoc
ter. Primo quidem ex parte finis vt
s diligat proximum ꝓpter deum sicut
n.ꝓpter deum debet diligere vt sic sit
ecũdo ex parte regule dilectionis vt
uis non cõdescendat proximo in aliq
sed solum in bonis vt sic sit dilectio
bona ꝛ iusta. Tertio ex parte ratio-
ectionis vt scʒ non diligat aliquis p-
ꝓpter ꝓpriam vtilitatem vel dele-
em. sed ea rõne ꝙ velit proximo bo-
ut vult bonum sibiipsi vt sic sit dile-
imi vera. Sed heu aplus enim dicit
.scribẽs in.ij.epl'a.iij.c. Hoc autem
in nouissimis diebus instabũt tem-
riculosa ꝛ erũt homines seipõs amã
idi:elati:superbi:plasphemi: paren-
õ obedientes:ingrati:scelesti:sine af
: sine pace: criminatores incontinẽ-
nites:sine benignitate:pditores:p
ci:voluptatum amatores magis ꝙ̃
entes quidem speciem pietatis:vir-
utem eius abnegantes: ꝛ hos deui-
ibi. Hic ostẽdit maliciam hominuʒ
in vltimo ꝛ iam suo tempore ince-
de exponens hunc textum Ni.de ly
n nouissimis diebus.hoc enim erit
e ante tẽpora antichristi instabunt
periculosa ꝓpter multiplicitatem
. Petrus vo de tharentia latinus
ait. In nouissimis diebus scʒ cir-
ũdi.i. Thimo.iiij. Nouissimis die-

bus discedent quidã a fide instabunt sanct
scʒ tẽpora periculosa.i.periculis plena. Erũt
enim psecutiones grauissime cõflate ex ti-
rãnis:hereticis:ꝛ ypocritis. Hij sũt tres or-
dines dentiũ Dani.vij. Et hec erit causa pe-
riculi:qꝛ erũt hoĩes seipõs amãtes nõ deuʒ
vel proximum Philip.ij. Oẽs querunt q̃ sua
sunt. Ex ꝓprio aũt amore tanq̃ radice oĩa
mala oriuntur.quia vt dicit Aug.li.de ciui.
dei. Ciuitateʒ babylonie facit amor sui vsq;
ad ꝯtẽptũ dei. Cupidi. hic ponit tres effect⁹
amoris priuati. Et primo in generali. Pri-
mus est ꝑpetratio omnis mali. Secundus
contemptus sũmi boni.ibi voluptatũ. Ter
tius est simulatio catholice fidei. ibi haben-
tes speciẽ. Ponit primo quatuor mala q̃ cõ
mitti magis videntur in deũ. Secundo.x.q̃
magis in proximũ.ibi parẽtibus nõ obedien
do. Tria q̃ magis vidẽtur in seipm̃. ibi p-
terui. Dicit ꝫ cupidi.q.d.erunt homines ita
seipsos amantes ꝙ erũt cupidi ad lucrum
pecuniarũ: diligẽtes scʒ plus mundũ q̃ de-
um.elati ad odium Prouer.vi. Sex sunt q̃
odit domin⁹. oculos sublimes ꝛc̃. Superbi
ad honorem sibi impẽsum Jac.iiij. De⁹ su-
perbis resistit. Blasphemi ad dei vituperiuʒ
qđ est grauissimum pctm̃.qꝛ spũs blasphe-
mie nõ remitteť in hoc seculo:nec ĩ futuro.
Parẽtibus.hic tangit.x. mala que vidẽtur
magis cõmitti in proximũ. Primo tria que
cõmittũtur in proximum supiorem. Secũdo
quatuor que in proximum equalẽ scʒ sine affe
ctione. Tertio tria q̃ cõmittũtur in proximuʒ
inferiorẽ.ibi imites. Dicit ergo. Erũt etiam
pa.non obe.siue carnalib⁹ siue spũalibus et
q̃tum ad pcepta.ꝯtra illud Ephe.vi. Filij
obedite pẽtib⁹ vr̃is ꝑ oĩa. Ingrati q̃tũ ad
bñficia a parẽtib⁹ impensa Sapiẽ.xvi. In-
grati enĩ spes tãq̃ hybernalis glacies tabe
scet: ꝛ disperiet tãq̃ aqua superuacua. Sce
lesti ad grauiora etiã maleficia in personas
parẽtuʒ impetrãda Isa.i. Cõteret scelestos
ꝛ pctõres simul. Sine affectione alioꝝ.s.mi
serie nõ cõpatiẽdo Ro.i. Sine affectõe sine
federe sine pace alioꝝ quieteʒ pturbando.
Criminatores.i.crimina alijs ĩponẽtes. In
cõtinẽtes.i.pctĩs carnalib⁹ deseruiẽtes:gu-
le ꝛ luxurie vacando. Immites.i.crudeles
erga eos q̃s pñt oppmere. Sine benignita
te.i. sine mĩa ꝛ largitate erga eos qb⁹ debẽt
subseruire. Proditores.i.secretoꝝ reuelato
res erga eos qb⁹ hñt ꝯsulere. Proterui.hic
tãgit pctã q̃ videnť cõmitti in seipm̃; Dicit

ergo proterui .i. inuerecunde se habentes q̄ ad actus cōcupiscibilis q̄ maxime sunt erubescibiles Jere.iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere. Timidi.i. inflati aīo q̄ ad act⁹ rōnalis Sapiē.ij. Excecauit enī illos malicia eoꝝ ⁊ nescierūt sacramēta dei:nec sperauerunt mercedē iusticie. Erunt etiā voluptatū amatores magis q̄ dei. Ipsi enī sunt de quib⁹ dicit apl'us Philip.iij. Quoꝝ de⁹ vēter est. Et erūt habētes quidā speciē pietat̄.i. christiane religionis in exteriori sillatione.quia sacra christiane religionis participabunt cū bonis:iō periculosiores Mat.vij. Attēdite a falsis prophetis. Uirtutē autē.i.rem pietatis ipsi⁹.i. dilectionē dei ⁊ proximi abnegātes.⁊ hos deuita.s.homines ita puersos. Et.ij.canonica Job.i. Neqꝫ aue ei dixeritis. Hec Petrus. Nō sic charissimi viuam⁹ si gloriā celestem desideram⁹ in q̄ virt⁹ subtilitat̄ erit eq̄lis in partib⁹ eiusdē corporis:ſꝫ magis proximū sicut nos diligam⁹.q: qui proximū diligit legē implet ex qua sequitur salus. Et hoc de tertio.

¶ Quarto dictū est q̄ h̄ subtilitas pmanēs erit in eodē robore. Nā gloria tā aīe q̄ corporis est ppetua ⁊ sine mutabilitate sicut dictū fuit prius.cui corrn̄det pseuerantia bone vite.quia qui pseuerauerit vsqꝫ in finem hic saluus erit Mat.x. Ad hāc aūt subtilitatē pueniem⁹ si nob̄ dicat̄. Uenite bn̄dicti ⁊c̄.

Quarta gloria corporis

Quarta gloria corporis erit velocior agilitas de q̄ dicit apl's.i.Coꝛ.xv. Seminat̄ in infirmitate:surget in virtute. Ubi ait Ni. de lyra. Seminat̄ in infirmitate.scꝫ corp⁹ ab aīa de difficili mobile.q: vt dicit̄ Sapi.ix. Corpus qd̄ corrūpit̄ aggrauat aīam. consurget in virtute.i.mobile ſm voluntatē anime p dotem agilitat̄. Hec ille. Hec autē agilitas erit in quatuor.

Primo mouēdo corp⁹ absqꝫ resistentia.
Secūdo mouēdo corpus q̄ volet potētia.
Tertio mouēdo corp⁹ nō rei carentia.
Quarto mouēdo corp⁹ in dei presentia.

¶ Agilitas igit̄ h̄ erit ī mouēdo corp⁹ absqꝫ resistētia:iō dr̄ Sap̄.iij. Fulgebūt iusti per dotē claritat̄ vt dictuꝫ ē:⁊ tanq̄ scintille in arūdineto discurrēt p dotē agilitat̄ q̄ corp⁹ obediet aīe ad nutū q̄tū ad motū localem vt declarat Ni. de lyra. Et Jsa.xl.dr̄. Qui aūt sperāt ī dn̄o mutabūt fortitudinē: assumēt pēnas vt aq̄le:currēt ⁊ nō laborabūt.ambu

l... nō deficiēt. Discursus aūt sci... agi... etiā volat⁹ aq̄larū.labo... ppt̄ resistētiā medij:⁊ etiā q: h̄nt co... tigabilia.ista aūt nō erūt in motu bt... poꝝ. Un̄ Richar.ait. Ad agilitatē m... ꝯcurrūt.s.fortitudo v̄tut̄ motiue.ha... mobil' ad motū: ⁊ istoꝝ duoꝝ pfect... ctio q̄ req̄rit̄ int̄ mobile ⁊ motorē. P... erit in btis p gl'iaꝫ aīe. Secūdū erit... p quādā q̄litatem q̄ erit habile mou... volūtatē:in nullo penit⁹ resistēs q̄ q̄l... dos agilitat̄. Tertiū erit p ista duo s... illa enī duo erit pfecta ꝯiūctio int̄ c... aīam q̄ req̄rit̄ int̄ mobile ⁊ motorē s... passibilitatē pfecte vniet̄ aīe vt form... ti cōplementū p̄mi esse: ⁊ iō aīa ita... poterit corp⁹ suū mouere sic pōt seipā... corpe. Hec ille. Et Tho. anglic⁹ ait. F... nem⁹ imediate pacto iudicio q̄ corp... rū eq̄li velocitate sic angeli dei ascēd... christo iudice. Hec ille. Ibi nulla e... stētia. Un̄ idē Tho. ait. Ad h̄ q̄ corp⁹... btā resūptū nō sit ipsi aīe onerosuꝫ s... sueuit ī hac vita mortali q̄tuor req̄ru... ex parte sensus.⁊ duo ex parte mot⁹... parte sensus p̄mo req̄rit̄ vt corp⁹ aīe... nobiliū passionū.s.sensibiliuꝫ spērū d... receptiuū. Secūdo vt sit ignobiliuꝫ... nū.s.corruptiuarū ⁊ lesiuarū actionū... siuū. Rōne p̄mi ꝯuenit tali corpi dos... tat̄. Rōne v̄o secūdi dos impassibilit... sil'it̄ ex parte mot⁹ duo req̄runt̄ in hm... pore. Primo enī ꝯgruū est vt hmōi co... lit̄ disponat̄ q̄ motor su⁹ ip̄m mouēd... lassetur. Secūdo ne ī suo motu ppt̄ r... tiā medij nō retardet̄. Quo ad p̄mū ... nit̄ hmōi corp⁹ dote agilitat̄. Sꝫ q̄ ad... dū dote subtilitat̄. dato tn̄ q̄ ī tali mo... sit resistētia ex pte medij nō seq̄tur q̄... instāti. Si tn̄ sesus vidēt trāsitū corp... riosi iudicaret hmōi trāsit⁹ duratiōe... indiuisibilē sic aeris illuminationē q̄... h̄ sensus deciperet̄.q: ⁊ si sensus nō de... circa ppriū obiectū:decipi tn̄ pōt circa... ctū cōe. h̄ ille. O q̄ iocūdū erit aīe hr̄e... suū ita agile:ita velocit̄ mobile. Desid... enī q̄dā corp⁹ hr̄e agile sic hꝫ yrūdo.ſꝫ... lis agilitas nihil ē cōparatiue ad agilita... poris gl'osi qd̄ mouebit̄ ita subito q̄ ... ret̄ moueri ab oculo vidēte in instāti e... si moueret̄ ab oriente in occidētē. Quā... siderio debem⁹ mēte ⁊ volūtate hmōi g... velocitatē optare ⁊ mēte humili deo se...

hāc possim⁹ obtinere. Cōsideratio tanti
emij nos excitare dʒ ad festinānter opan-
ī ea p q̄ possum⁹ ad illō puenire. Eccl'i.ij
ı oib⁹ opib⁹ tuis esto velox ⁊ oīs infirmi-
s non occurret tibi. Jn oib⁹ operibus bo-
s esto strēnuus nō procrastinans: ⁊ sic in
mitas peccati nō occurret tibi. Et vere
igentia est multum necessaria in ꝑfectu
iali. Ideo dicit apl'us.i. Corinꝗ.ix. Sic
rite vt cōp̄hendatis. Sʒ vere multi sunt
iles tigridi qui qñ venatorē ꝓsequit̄ vt
um suū quē importat recupet duʒ currit
t ipsū inuenit specula q̄ in via sua posuit
imisit in qb⁹ speculis dū tygris vmbram
uā videt credit eā eē catulū suū. ⁊ ideo
ēdo speculū suū sistit ⁊ a cursu suo impe
: ⁊ ita venator importat catulū quē am-
is nō recupat. Reuera huic aīali homo
s est. catul⁹ enī noster ē grā quā nūꝙ ac
im⁹. ⁊ bona opa digna de congruo ⁊ q̄si
ōdigno vita eterna. Sepe aūt accidit
āc grām perdim⁹ et deus ipsaʒ a nobis
rahit ꝓpter pctm̄: ⁊ dū volum⁹ ipsuʒ re
are ab ipso deo. specula in hac via posita
t mūdana ꝓsperitas delectatio carnis ⁊
ores nos detinēt et retardant a fetu re-
erando; et superuenit mors: ⁊ sic dam-
nur. Nō diligam⁹ igit̄ vmbre vanitateʒ
ı veritatē: nō negligētie tarditatē ꝭ bo
i operū velocitatē. de diligētia pōt dici
l Lu. xiij. Oportʒ me hodie ⁊ cras et se-
ti ambulare. i. cōtinuet diligēter. Tali-
igit̄ dabit̄ agilitas gl'iosa. ⁊ hoc de pri
Secūdo dixi ꝙ agilitas p̄dicta erit in
ēdo corp⁹ quo volet potētia. i. voluntas
nte btō Augu. xxij. de ci. Ubi volet sp̄us
rit ꝓtinus corp⁹. Un̄ corp⁹ nō inclina-
magis ad sursum q̄ʒ ad deorsum: nec
is ad deorsuʒ q̄ ad sursum. Qō decla-
Bon. ait. Corp⁹ gloriosuʒ rōnē sue mo-
atis ⁊ stabilitatis trahit ab aīa. ideo in
tio ei⁹ est ad aīam non ad aliqd extra.
m̄ agilitas sequit̄ inclinationem ⁊ aīa
noueri in oēs differētiā positiōis. ideo
'ē habile ad oēm sitū. vnde agilitas nō
nat ad aliquē locum determinatū: ꝭ est
titudo vt corp⁹ moueat̄ in oēm locum
uē vult moueri aīa: nā appetit⁹ elemē-
totalit̄ qetat̄ in illo corpe: ita ꝙ nullū
ētū in eo appetit suā sperā. ⁊ ideo abla
st terre appetit⁹ ad deorsum et graui-
ꝭ ille. Nūc aūt corp⁹ nr̄m tēdit deorsuʒ
r grauitatē suā: ꝭ tūc nō sic, vt dictum
est. Hic ergo mūd⁹ ꝑ nūc est loc⁹ corpoꝝ no
stroꝝ: ꝭ nimis art⁹ in cōpatione ad celū sy-
derū. Sil'es tm̄ plures mūdani sūt auibus
cōclusis in gabia in qua si ponant̄ a iuuētu
te: ita bn̄ cātāt dulciter: sicut extra. Sic pec-
catores in pctīs nutriti ⁊ assueti in hoc mū
do letant̄: ac si essent in paradiso: vl' quasi
nō attēdētes pericula ⁊ laqueos hui⁹ mūdi
p quos plures capiūt̄ ⁊ deducūt̄ ad locum
inferni. est tm̄ in volūtate nr̄a grā dei assistē
te vt ad locū supmū ascēdam⁹ ⁊ p̄dictā agi
litatē ꝯseq̄mur. Et hoc de secūdo. Tertio di
xi ꝙ agilitas p̄fata erit in mouēdo corpus
nō rei carētia. i. ꝓpter aliquē defectū. vnde
Richar. dicit ꝙ corpa gl'iosa non acquirent
aliquā pfectionē p suū motū localē. moue-
būt̄ tm̄ vt id qd habēt in ꝟtute actu exercē
tes diuinā sapientiā in omnib⁹ cōmēdabilē
ostēdāt ⁊ vt reficiāt̄ visus eoꝝ pulchritudi
ne diuersarū creaturarū. in qb⁹ dei potētia
⁊ sciētia ⁊ bōitas eminēter relucebūt. ꝭ ille.
Mot⁹ aūt hic vt cōiter est ꝓpter aliquā in-
digentiaʒ et est entis impfecti pficiēdi per
terminū q̄ acquirit̄ p motū. Motus tm̄ ad
vbi pōt esse entis pfecti. sicut patet de celo
⁊ de substātijs sepatis que mouēt̄ motu lo
cali: q̄uis sint entia perfecta ex suo motu
nullā perfectionē intrinsecā acquirētia. Sʒ
de loco huius mūdi moueri mr̄ū affectare
debem⁹: quoniā hic multis bonis caremus
nam caro nr̄a dicit̄ a carēdo eo ꝙ caret om
ni bono. Caro enī cūctis ꝟtutib⁹ est denu-
data prauis affectibus inflammata duris
tumultib⁹ excitata. ideo est p abstinētiā et
penitētiā castigāda ⁊ reprimēda: q² qñ ca-
ro nr̄a nimis per delicias impinguat̄ cōtra
sp̄m recalcitrare molit̄ ad modū equi pin-
guis. Caro enī humana si fuerit bn̄ pasta ⁊
nutrita nunꝙ̄ cessat ludere et inhoneste se
portare. Un̄ apl's loquēs de seipso an̄ con-
uersionē. dicit ad Ephe.ij. Aliqn̄ cōuersati
sum⁹ in desiderijs carnis nr̄e faciētes volun
tatē carnis. Est in carne maloꝝ affect⁹: q²
semp p mala desideria ardet semp nititur
sp̄m inuenerare per delectationē: aut ipsuʒ
infestare p varias cogitatiōes: aut ipsū cō
turbare p terrores et opiniōes. Ad Gal'.v.
Caro ꝯcupiscit aduersus sp̄m. vt prius di-
ctū est. Et ita est duris tumultib⁹ excitata.
Ecc̄.xvij. Quid neq̄⁹ q̄ qd excogitauit caro
⁊ sanguis. Ex ħ argueret̄. Jō ait apl's Ro.
xiij. carnis curā ne feceritꝭ in desiderijs. Ex
carētia igit̄ boni in carnē optare debem⁹ vt

ipsa corpora nostra mutentur in melius qđ fiet dum mouebimur absq3 carētia alicui⁹ boni. Et hoc de tertio. Quarto dictū est ꝙ agilitas pri⁹dicta erit in mouēdo corp⁹. vñ dicit Rich. ꝙ p illū motū nō minuet in aliquo eoꝝ cōtēplatio: q2 quocūq3 vadāt deū semper presentē habebūt. hec ille. Item inquit virtute supnaturali humanitatē christi oculis corpalib⁹ videbūt in quocūq3 loco celi empyrei fuerint. hec ille. Nūc autem ꝙuis de⁹ ait Act. xvij. Nō longe sit ab vno quoq3. in ipso enī viuim⁹ mouemur ⁊ sum⁹ tamē ipsū nō videm⁹ sicut in patria videbim⁹. Ubi ait Nico. de lyra. In ipso ⁊c. sicut in causa efficiēte: nā causat in nobis viuere mouere ⁊ eē sic est intimior nobis ꝙ nos ipsi: q2 cōiungit pncipia intrinseca. hec ille Iste sunt quattuor dotes corpis de quib⁹ iam dixim⁹. s. claritas: impassibilitas: subtilitas: ⁊ agilitas. Unde ait Bonauen. ꝙ dotes dicūtur quasi diuitie date desponsate. Et Richar. dos antiquitus solet assignari quādo sponsa traducit in domū sponsi que dos ꝙuis assignet sponso a patre: spōse tñ proprietas remanet penes sponsam: ꝙuis vsus debeatur sponso. Unde soluto carnali matrimonio dos remanet spōse. Sic ⁊ dotes beatoꝝ sunt ad sponsi gloriā ⁊ propriā perfectionē beatoꝝ. Itē dicit ꝙ dotes sūt qualitates. Unde dos visionis est quidam habit⁹ luminosus in intellectu quo eleuat ad clare deum videndū. Dos fruitionis est perfect⁹ charitatis habit⁹ quo anima fruit deo. Unde pprie loquēdo in dotib⁹ anime non cōsistit beatitudinis essentia. s3 in actibus earū ad quos ordinant sicut habitus ad actum. Et harum duarū dotum visio et fruitio sunt actus pprie loquēdo. Dos aūt tertia a duabus alijs distincta est habitus pfectus: quo volūtas est perfecte secura de perpetuatiōe tentionis pdicte. Sine enim pdicta assecuratiōe nō potest intelligi anima deo perfecte vnita. prius ergo est dos visionis. secūdo dos fruitionis. tertio dos perfecte securitatis. Unde dos in proposito sicut describit. Dos est perpetuus ornat⁹ anime ⁊ corporis vite sufficiens in eterna beatitudine iugiter perseuerās. Dotes corpis sunt que dicte sunt. Notandū insuper ꝙ de dotibus contingit loqui dupliciter ait Richar. aut ꝟm id qđ sunt: aut sub ratiōe qua dotes sunt. Primo modo in omnib⁹ beatis sunt iste tres dotes scilic3 clara visio: perfe-

cta fruitio et ppetuitatis vtriusq3 secu
tis perfectio. hec ille. Quod est intellige
ad sensum expressatū. Item ait idem.
tes autē corpis q̄ sūt agilitas īpassibil
subtilitas ⁊ claritas erūt in omnib⁹ be
ꝟm corpus post resurrectionē. Sed loq
do de dotibus sub ratione qua dotes
sic maxime proprie sunt in animab⁹ be
aliquo etiam modo ꝙuis nō ita pprie
in christo ⁊ in angelis sanctis. Cuius r
est. quia inter sponsum ⁊ spōsam propr
quendo requirit pformitas in natura ⁊
stinctio in persona ⁊ ꝙ sponsa facta sit
sa de nō sponsa. Et quia inter christū e
clesiam hominū beatorū est cōformita
natura ⁊ distinctio in personis ⁊ de nō
sa facta est sponsa. ideo in matrimonio
rituali maxime habet rationē sponse d
te apostolo. Ephe. v. Christus dilexit e
siam et semetipsum tradidit pro ea: v
lam sanctificaret mundans lauacro a
in verbo vite: vt exhiberet ipse sibi glo
sam ecclesiam nō habentē maculā aut
gam aut aliqd eiusmodi: sed vt sit sanc
imaculata. Cum ergo dos assignet rat
matrimonij visio fruitio: securitas perfe
in animab⁹ beatis habet potius rationē
tis ꝙ in angelis sanctis: q2 in angelis s
ctis nō est nature cōformitas ad christu
ita ecclesia ipsarū nō ita proprie habet
tionē sponse sicut ecclesia hominū. huma
etiam natura christi nō est cōformis d
ne nature neq3 districta ab ea in perso
quia in christo nō est persona nisi perso
vbi: ⁊ preterea nūꝙ fuit nō sponsa: et id
minime pprie ea que dotes dicunt. in c
sto habent rationē dotis ꝙuis illa que
cūtur dotes excellentissime sint in ipso ꝟ
id qđ sunt. Sicut ergo dispositiōes anim
beate per quas deo perfecte cōiungitur d
tes dicūtur sic dispositiōes corporū beato
per quas perfectius suis animab⁹ coniūgi
⁊ eis perfecte obediunt dotes dicūtur. h
omnia Richar. Bonauē. vero harum dot
assignat numerū ⁊ sufficiētiā ꝟm quattu
genera causarū s3 ad presens recitabo ꝟ
duas causas illarū sufficientiā. ait enī. Se
cūdo accipit numerus ꝟm causam efficie
tem: dotes enim vt in huiusmodi corpor
sunt consumatū ⁊ perfectum esse habet a
influentia anime in corpus. Anima aute
in corp⁹ dupliciter influit. scilic3 vt pfecti
⁊ vt motor. Ut perfectio anima gloriosa in

uit viuificādo vitā mortali. Ut motor in-
uit mouēdo motu infatigabili alioqn nō
set gloriosa nisi excluderet mortē ꝛ penā.
uia ꝗ viuificat vita necesse ē in corpore eē
spōnē ad vitā: ꝛ h̄ est lucis abundātia et
ritas. qꝛ v̄o vita imortali necesse ē corpꝰ
e dispōnē ad imortalitatē ꝛ ista ē impas-
ilitas. Quia v̄o motu infatigabili mouet
eo oportet etiā ꝙ nihil resistat: ꝛ iō subti-
as ē in corpore: oportet etiā ꝙ nihil retar-
t: ꝛ sic est agilitas. Quarto mō accipitur
cām materialē. sic corpꝰ nr̄m est compo-
ī ex quatuor elemētis. ꝛ qꝛ ab elementis
quadruplicē defectibilitatē. ab aqua que
elemētū humidū ꝛ passibile hꝫ passibili-
ē ꝛ corruptionē vnde humidū aque cor-
s corrūpit. A terra v̄o habet obscuritatē
lemētuꝫ opacū. Ab igne aīalitatē. quia
or ꝯsumit ꝯtinue. qꝛ ꝯtinua indiget ali-
nia ciboꝝ. Ab aere v̄o hꝫ infirmitatem.
r enī facillime imutat ꝛ cedit cuilibet im
ēti. qm̄ igit quatuor isti defectus debent
ona opposita remoueri ad h̄ ꝙ corpꝰ sit
letū cōplexione cōpleta. iō quatuor sūt
es: ꝯtra corruptionē impassibilitas: con
obscuritatē claritas: ꝯtra aīalitatē spūa
s. ꝯtra infirmitatē virtꝰ seu penetrabili-
ꝛ h̄ vltima ꝯueniētior est inter oēs qm̄
ordat auctoritati ꝛ rationi. aucti apl'i. i.
ꝛ. xv. Seminat ꝛc̄. sicut dictum ē. Con-
lat etiā rōni. Dotes enī corporis dicunt
ēs qualitates ꝑm qualitates nobiles ꝛ
ipales de nouo supaddite nature q̄ reci
t. magis ꝛ minus ꝑ accessum ad termi
iō ꝑ immixtionem ꝯtrarij. Hec ille. Et
par. ait. Erit aūt p̄dictarū dotū origo a
ꝑ creationē vt quidā non improbabilit
t. vn̄ ꝓ tanto dicit ꝙ p̄dicte dotes erūt
orpore a btītudine aīe ꝑ quandā redun
am qua deꝰ illas creabit in corporibꝰ be
ꝓpter meritū aīarū. qꝛ ī via sibi ꝛ cor-
pus suis gloriā meruerūt. Hec ille. Itē
ꝑ ꝓpter dotes p̄dictas reddet corpus
vt in nullo aggrauet aīaꝫ: q̄uis eā ag-
et dum est corruptibile. Inꝗ̄tū etiam
dotes p̄dictas magis vigebūt in actibꝰ
potētie sensitiue. coadunabūt ad illam
ationē intellectus q̄ intelliget quiddi-
s rerū sensibiliū in fantasmate quas q-
tes triplici mō intelliget .s. in v̄bo ꝛ in
gnē sine fantasmate ꝛ cū fantasmate si
uerit volūtati cū modus intelligēdi in
smate sit hoī nālis. Hec ille. Hec sunt
ergo q̄ pertinēt ad gloriā corporis in vita ꝑ-
petua quā gloriā donabit christus electꝭ dū
dicet eis. Uenite benedicti ꝛc̄.

Consequenter videndum ē de alijs que ad gloriam magis accidētalē faciūt: vn̄ sicut spōsis carnalibꝰ dantur tria. Quoꝝ primū dicitur dos. Secūduꝫ donatio ꝓpter nuptias. Et tertiū parafernalia. dos est vt dictū fuit donatio facta sponse ex parte patris ꝛ h̄ ad vsum sponsi. donatio fit sponse ꝓpter nuptias a sponso. Alia dant post nuptias vt sunt munera q̄ sibi dant ab amicis: ꝛ h̄ donū dicit parafernalia. Et dꝛ h̄ parafernale a para qd̄ est iuxta: ꝛ fernos qd̄ est dos. qꝛ iuxta ꝛ post dotē dat. Sic in diuinis deus pat dat dotē sponse ad possidendū ſ sponso christo ad gloriā ꝛ honorē: ꝛ nō ad vsum q̄a bonorū nroꝝ nō eget. Donatio ꝓpter nuptias ē qd̄ a sponso dat sponse: ꝛ h̄ erit ī futuro gaudiū qd̄ habebit sponsa in visione christi hominis spōsi. Aliud erit gaudiū qd̄ habebit de societate btōꝝ: ꝛ de ꝯgratulatiōe felicitatis: ꝛ de loco celi empirei quod erit habitatio ipsorum beatorum.

Quinta gloria corporis erit celestis habitatio: ꝛ nō cuiuslibet celi. ſ celi decimi qd̄ dꝛ celū empireuꝫ de q̄ celo loqt christꝰ Mat. xxij. In resurrectione enī neqꝫ nubēt neqꝫ nubētur: ſ sunt sicut angeli dei in celo. de q̄ ait magister ꝓprietatū. Celū empireū est primuꝫ ꝛ summū celū: locꝰ angeloꝝ: regio ꝛ habitaculū hominū beatoꝝ. Et dicit empireum a pyr qd̄ est ignis q̄si totū sic dictū. nō ab ardore: ſ potiꝰ a lumine ꝛ splendore: qd̄ celum sūme ē lucidū influēs lucē ꝛ splendorē sup celū cristallinū ꝓpinquū ꝛ ꝓximū. Istiꝰ celi ꝓpetates describit Rabanꝰ vtēs v̄bis Basilij in exameron di. sic. Celū empireū est corpꝰ p̄mū: nā simplissimū: de corpulētia hn̄s minimū. qꝛ subtilissimū. p̄mū mūdi firmamentū. quātitate maximū. q̄litate lucidū. figuratione ꝑspicuū. locali situ supremū. qꝛ a centro remotuꝫ. ampliatiue spirituū: ꝛ corporū visibiliū ꝛ inuisibiliuꝫ ꝯtentiuū. dei summū habitaculū: licꝫ enī deus sit vbiqꝫ specialit tn̄ dicit esse in celo. qꝛ ibi relucet potissime sue virtutꝭ operatio. Hec ille. Hoc est celum de quo loquimur dicētes. Pater noster qui es in celis. Istud celum post resurrectionē erit

locus nālis corpori glorificato: qđ declarās Alexander in.iij.ait. Materia corporis humani nō solū est elemētū: imo etiaz quinta essentia vt nobis sine aliorum preiudicio videf scz de nā celi empirei qđ patet. Corpus enī aīatū cōpositū est ex ꝯrijs. sz impossibile est ꝙ ꝯria ꝯueniāt et faciāt armoniā nisi p nām ꝯsiliantē. H aūt nō pōt esse nā elementaris. q2 hz ꝯrietatez. g hec dz esse nā ista q ꝯsiliat naturas elemētares ꝯrias et q hz pportionē ad oēm. Hec aūt nā lucis ad h ꝙ corpꝰ sit debito mō et in debita armonia cōpositū ad susceptionē aīe: necesse est naturā in ipso corpore esse. corporaqz ita se habent ad suas pfectiones ꝙ respectu nobilioris pfectionis nobilior est dispositio. Si g ad susceptionē aīe vegetabil' est dispositio ex pte corporis ipsa lux visibilis q est lux firmamēti ꝯsiliās partes ꝯrias corporis et cū aīa sensibilis sit nobilior lux cristallina disponat et ꝯsiliet corpꝰ: et cū vlteriꝰ nobilior sit pfectio aīe rōnalis: necesse est ꝙ lux nobilior disponat ad illā. Hec aūt est lux celi empirei. necesse est g ꝙ lux celi empirei p influētiā infusa subintret corpus humanū ad susceptionē aīe rōnalis. Et illud apparet. q2 hō non posset appellari minor mūdus nisi aliqđ de celo empireo influeret in corpꝰ humanū ad susceptionē aīe rōnalis. In vita aūt spirituali qn corpꝰ erit glorificatū tūc nā lucis dominabif in corpore et manifestabif. Nā aūt elementaris latebit et occultabif: licz mō sit ecōtrario: et iō ꝯueniet locꝰ corpori glorificato sm naturā lucis: et nō sm naturā elemētarē. Hic aūt locꝰ erit celū empireū et ita natural' locꝰ erit corpori glorificato. Hec ille. Et licz Greg. dicat ꝙ carnis locꝰ pprie terra est. Hoc inqt Alexāder nō est verū de nā instituta in vita spūali sic erit natura corporis glorificati: imo pprie locꝰ eiꝰ erit celum empireū. Hec ille. Hec g celestis habitatio cōpetit glorioso corpori: et de qua tā pulchra et mirabili habitatione beati multū gaudebunt quoniam in ipsa erit.

Primo amabilis pulchritudo.
Secundo mirabilis magnitudo.
Tertio perstabilis fortitudo.
Quarto laudabilis sanctitudo.

Primo in tali loco erit amabilis pulchritudo Job. xxvi. Spūs dñi ornauit celos. Si ornatū sit et pulchrū ipm firmamētum in q sunt stelle: credēdū est ꝙ ipsum celū empireū qđ est locꝰ glie sit pulchriꝰ et maiori p
chritudine plenū. et hmōi pulchritudo ost
dif Apoc. xxi. c. In visione Johāni facta c
dicit angelus. Ueni ondā tibi sponsam v
rē agni. Et sustulit me inquit Johēs in m
tē excelsum et altū. Per quē ait Ni. de lyr
designauit celū empireū: qđ sm sāctos et d
ctores est locꝰ beatorum. Et sequif. Et ond
mihi ciuitatez sanctā iherusalē descēdētē
celo. Nā ait Ni. de lyra. Anime btē descēd
ad resuscitādū corpora et cōicādū eis glor
habētē claritatē dei lumen eiꝰ simile lapi
precioso tanquam lapidi iaspidis et sic cristal
Et in hoc describif quantū ad pulchrū eiꝰ a
ctuz. Quid pulchriꝰ claritate dei: vtiqz nih
Et ne credaf ꝙ h claritas sit sil'is clarita
solis q visum ledit. iō ait Johēs ꝙ h cla
tas sil'is est lapidi iaspidis: q lapis sm m
gistrū pprietatū visum acuit et cōfortat: i
lux celi empirei visum nō ledet: sed mag
ꝯfortabit. Et quia nō habemꝰ aliqđ qđ p
sit nobis ad plenū tantā pulchritudinē m
nifestare. Ideo iohēs in hoc minus dicit
plus intelligit. Cristallum vo de quo loqt
ꝯnter hz virtutē ꝯtra sitim et ardorez p q
innuif ꝙ ex tali luce nō causabif aliq siti
aut ardor sicut hic causaf ex luce sol'. O
amenꝰ et delectabilis erit locꝰ ille. Cogita
si delectabile est palaciuz pulcherrimis o
namētis decoratū. mensa oī cibo et potu p
na et qbuscunqz alijs delectabilibꝰ ornatu
multo ampliꝰ et sine cōparatione habitat
celestis est delectabilior. O quam fatui sumꝰ
apponimꝰ oēm diligētiam ad pulchras do
mos erigēdas ad pulchras cameras orna
das qs oportet nos dimittere et de celesti
pulcherrima habitatione nō cogitamꝰ. It
enī cor apponimꝰ ad castra edificia domo
et cetera loca nr̄a edificāda ac si ppetuo ill
habitare deberemꝰ. Cogitemꝰ igitur de ill
māsione eterna qm in ipa amabilis pulch
tudo. Et h de pmo. Secūdo vo dictū e
ꝙ in ipsa est mirabilis magnitudo. Terr
vtiqz magna est valde sicut patet. in qua s
tot regna: tot regiones: tot mōtes: ꝙ solu
deus nouit: sed hec magnitudo nihil est cō
paratiue ad celum primuz lune scz: imo e
quasi punctus. Sunt aūt decem celi a qu
rum primo vt dicit Rabbi Moyses vsqz a
secūdum est tantum spacium quantuz po
set aliquis ire de via plana in quingētis a
nis. i. quilibet circulus siue celum cuiuslibe

planete habet in spissitudine viam quinge
to♃ anno♃rum. lege in floribus sanctorum ꝛ
hec inuenies q̃ nō assero esse vera vel falsa
sicut nec recitans asserit. Sed quicquid sit
manifestuȝ est ꝙ celū empireū est maxime
magnitudinis cū sit decimū oēs alios circū-
dans: hoc erit palatiū beato♃ mirabil' ma-
gnitudinis. De quo palatio ꝛ ei' magnitu-
dine dicit' Baruch.iij. O israel ꝙ magna est
dom' dei ꝛ ingens loc' possessionis ei'. Hec
est dom' maxima ꝑmissa hijs quib' dicit'
in eodem.c. Audi israel mādata vite auri-
bus percipe vt scias prudentiam. Uide ǧ ti-
bi ꝑmissum si prudēs fueris ꝯtra auaros q̃
ceci ad nil aliud tendūt ꝙ ad mūdi diuiti-
as credētes ꝑ hoc effici magnos. vñ auar'
similis est vaso qui cū peluí ardenti ei ostē-
ditur excecatur. sic tales per baciuū.i. per metal
la ꝛ diuitias huius mundi in quibus ardor
auaritie est inclusus qñ ipam per auaritiā
per appetitū inordinatū respiciūt excecan
tur ꝛ discretōis lumine ꝑuant' figurati.iiij.
reg. vlti. vbi dicit'. Rex rex babylonis eruit
oculos Ezechie ꝛ vinctū cathenis duxit eū
in babylonē. Sic rex inferni diabolus exce
cat homines cupidos auaros: luminecꝫ di-
scretionis ꝛ sapiētie salutaris eos ꝑuat et
vincul' male cōsuetudinis eos ligat ꝛ sic in
babylonem.i. infernum secum ducit. Nunc
sunt dies illi de quibus dicitur Jere. viij.
Confusi sunt sapientes perterriti ꝛ capti
sunt. Uerbum enim domini proiecerunt et
sapientia nulla est in eis. ꝑpterea dabo mu
lieres eorum exteris: agros eorum heredi-
bus. quia a minimo vsqꝫ ad maximum om
nes auariciam sequūtur. Nico. de lyra expo
nens ait. Heredibus.i. extraneis: nō ad mo
dicū tēpus. nō igit' attendamus vt magni
simus ad h' tpalia: ꝫ ad celestē maximā pos-
sessionem celi empirei que dabitur scire cu-
pientibus ꝛ facientibus ea quibus celestis
habitatio possidebitur. Et hoc de secundo.
Tertio dictum est ꝙ in illa habitatione
est perstabilis fortitudo de qua fortitudi-
ne dicitur Apoca.xxi. Et habebat scilicꝫ ci-
uitas de qua prius dictum est: murum ma-
gnum ꝛ altum. per quod designatur ait Ni.
de lyra securitas diuine protectionis q̃ ma-
xime relucet in statu superne beatitudinis.
Nam in eodem.c. beatus Johannes sub figu-
ra describit statuȝ ciuitatis superne que cau
sa breuitatis dimitto. Fortitudo huius lo-
ci acquiretur per virtutem fortitudinis que
est virtus animi qua homo potens ꝛ habi-
lis efficitur ad resistendum malo: ꝛ perse-
uerando in bono. Sed vere pauci sunt ho-
die fortes tales: sed multi sunt similes asi-
no qui fortis est in parte posteriori. ꝛ debi-
lis in parte anteriori vbi est crux. Isti sunt
asinini fortes in malis: in peccatis commit
tēdis: imo obstinati nimis. Tales sunt for-
tes pro diuitijs acquirendis que sunt po-
steriora: sed pro bonis sunt debiles. Tales
se excusant ꝙ non possent talia vel talia fa
cere pro salute sua que sunt priora opera et
meliora. de quibus dicitur Trenorū.i. Abi-
erunt absqꝫ fortitudine ante faciem subse-
quentis id est inimici persequentis. Note-
mus ergo ꝙ hoc fortissimum palacium da-
bitur viris fortib'. Prouerbi.xviij. Turris
fortissima nomen domini: ad ipsum currit
iustus scilicꝫ fortiter resistendo peccatis et
exaltabitur scilicꝫ vsqꝫ ad celum empireuȝ.
Et hoc de tertio. Quarto dixi ꝙ in illa
celesti habitatione est laudabilis sanctitu-
do de qua dicit ꝑs. Domum tuam domine
decet sanctitudo in longitudinem dierum
id est in perpetuum. Si enim ecclesie nostre
dicantur sancte quia rebus sanctis dedica-
te: quanto magis illa celestis ciuitas debet
dici sancta in quam nihil immundum: ni-
hil coinquinatum intrabit Apoca.xxij. Fo-
ris canes ꝛ venefici ꝛ impudici homicide ꝛ
ydolis seruientes. ꝛ omnis qui amat ꝛ fa-
cit mendacium. Nico. de lyra. Foris canes
id est gulosi ꝛ detractores contra bonos la
trantes. ꝛ venefici id est inuidi veneno in-
uidie pleni ꝛ impudici seipsos inficientes
ꝛ homicide corporales ꝛ spirituales: ꝛ ido-
lis seruientes quod est peccatum directe
contra deum: ꝛ omnis qui amat ꝛ facit mē-
dacium. Ille amat qui delectatur menda-
cia proferendo. sed ypocrita facit mendaci-
um. Nam ypocrisis est mendacium in fa-
cto. Hec ille. Tales non sunt digni taȝ san-
cta habitatione. Sed sicut dicitur eodem
capitulo: sedes dei ꝛ agni in illa erunt: et
serui eius seruient illi: ꝛ videbunt faciem
eius: ꝛ nomen eius in frontibus eorum.
Istud ergo habitaculum non immerito vo
cari potest sanctum: quoniam dedicatum
ad gloriam ꝛ beatitudinem omnium sal-
uandorum. Ad quam introducemur dum
nobis dicet'. Uenite benedicti ꝛc̃

SExta gloria corporis erit vocalis collaudatio. vñ glo. su ꝑ illud ps̄. Exultatiões dei in gutture eoꝝ ait. Exultationes dei nō sui erūt i gutture eoꝝ vł faucib⁹. i. in lingua. Sic enī letabūtur in cubilib⁹ ⁊ faucib⁹. i. in corde ⁊ lingua vt nō sibi tribuant ꝙ boni sunt ſ; deo a quo acceperūt ꝙ sunt. Et in glo. illi⁹ ꝟsus Ut faciāt in eis iudicium dicit. In corde ⁊ lingua non desinent laudare deū a quo eterna habēt. Et ita sup eodē ꝟsu. Exultationes dei in gutture eoꝝ ait Ni. de lyra. Tunc in corporib⁹ gloriosis erit laus vocalis ſm ꝙ doctores tenēt: ⁊ ꝓbabilit. Et rō Richardi ad hoc est talis. q2 sensus ꝓpinquiores sūt aīe q̄ corp⁹. ſ; corp⁹ ꝓpter beatitudinē aīe ꝑmiabit. g⁹ ⁊ sensus pmiabit aliq̄ delectatione. ſ; delectatio nō potest esse in sensu sine actu. Itē natura humana erit in btīs ī maxima pfectione. sed pfectiores sunt sensus suis actib⁹ ꝯiūcti q̄ non ꝯiūcti. g⁹ in beatis oēs sensus erunt in actib⁹. Hec ille. Collaudabūt igit sancti in regno celoꝝ. i. sił laudabunt vocaliter deū ꝓpter q̄tuor specialiter.

Primo ꝓpter eorum creationem.
Secūdo ꝓpter eorū redemptionem.
Tertio ꝓpter eorum glorificationem.
Quarto ꝓpter eorum gratificationem.

¶ Primo ꝓpter eoꝝ creationē. Nā cognoscētes se fuisse factos ad imaginē trinitat. iuxta illud Gen. i. Faciam⁹ hominē ad imaginē ⁊ silitudinē nr̄am: nō imerito debebūt vocib⁹ magnis deū collaudare. Quid enim nobilius: q̄d maius potuit facere hoī in sua creatione q̄ creare eū ad imaginē ⁊ siłitudinē suā. O deus meus quid est hoc ꝙ facti sumus ad imaginē tuā ⁊ siłitudinem. vbi ait Ni. de lyra. dicit faciam⁹ in plurali ad denotandū pluralitatē in diuinis. verūtñ q2 ista pluralitas stat in vnitate simplicis eētie ideo subdit in singulari nr̄am. imago enim ꝯsistit in aīa q̄tuz ad ꝓprietates nāles. s memoriā: intellectū: ⁊ volūtatē. similitudo aūt est in gratuit. ⁊ iō siłitudo est q̄dam ꝑfectio imaginis. quia gr̄a pficit nām. Hec ille. Eandē auctoritatē tractat mgr̄ senten. di. ij. ꝑmi. de cui⁹ vlteriori ꝓsecutione sileo. Et reuera h̄ est mł̄tū mirabile ꝙ nos sum⁹ facti ad imaginē beatissime trinitat. nō dico ſm corp⁹: ſ; ſm aīam de quo nūc videm̄ modicū recordari. ⁊ si recordamur modicū videmur eidē ꝓ tanto beneficio grati. De

natura imaginis est ꝙ cōformemur illi
cui⁹ est imago: ⁊ ꝙ ipam q̄tuz est possib
repn̄tet. Esse igit ad imaginem dei oblig
nos ad mūdiciā aīe: ⁊ ad virtutes: ⁊ ad o
ra bona faciēda. ſ; heu possum⁹ dicere cu
ps̄. Homo cū in honore esset non intelle
cōparat⁹ est iumētis insipiētib⁹: ⁊ silis
ct⁹ est ilł. Sz existētes in celo empireo p
resurrectionē gn̄alem collaudabūt deū de
ta bonitate ipsius creatoris. s. ꝙ ipsos cre
uit ad suā imaginē ꝑ quā fuerūt gr̄e ⁊ g
rie susceptiui dicētes adinuicē. Bn̄dicam
pr̄em ⁊ filiū cū sancto spiritu laudem⁹ ⁊
paltem⁹ eū in secula. Tūc alij rn̄dētes p
rūt dicē. Bn̄dict⁹ es dn̄e in firmamēto c
⁊ laudabił ⁊ glosus ⁊ supexaltat⁹ in scła.
ad tuam imaginē nos creasti: ⁊ h̄ de prim

¶ Secūdo collaudabūt deū ꝓpt suā redē
onē ⁊ hec materia maxīe laudis. nā colla
dabūt pr̄em: q2 vnicū filiū nob misit dic
tes illud Apoc. vij. Bn̄dictio ⁊ claritas ⁊
piētia: ⁊ gr̄aꝝ actio: honor: virt⁹: ⁊ forti
do deo nr̄o in secula scłoꝝ Amē. Laudab
filiū q̄ carnē nr̄am assumpsit. viā parad
nos docuit. sacr̄a instituit ꝑ salute nr̄a. m
tē turpissimā sustinuit ⁊ redemit a mo
eterna. Quā laudē quē cantū poteris di
ꝑ tātis bn̄ficijs. Certe illud Apoc. v. Dig
est agn⁹ q̄ occisus est accipe virtutē ⁊ di
nitatē: ⁊ sapiētiā: ⁊ fortitudinē: ⁊ honore
⁊ gł̄iam: ⁊ bn̄dictionē. Collaudabūt spiri
sanctū q̄ in virginē vt mat dei eēt supue
q̄ apłos oīuz gn̄a linguarum vt ecclesiā i
struerēt edocuit: ⁊ multa alia bn̄ficia cō
lit dicēre illud Sap. xij. O q̄ bon⁹ ⁊ suau
est dn̄e spūs tu⁹ in oībus. iste erūt laude
iste cantilene. ista dulcia carmina: ⁊ siłia
dicēt oēs sancti ⁊ sancte in illa curia celes
Cogita si potes q̄tū gaudiū erit in tanꝗ t
lodiosissimis cantib⁹. Quis posset cape
Certe nullus viuens. Tales nō sunt cāt
ne hominū mūdanoꝝ ⁊ fatuarū mulieru
q̄ cōiter sunt inhoneste ⁊ magis ad malū
ad bonū ꝓuocant: ⁊ quib⁹ cōmittūtur pe
multa ducētia ad ploratū inferni. De qu
libet hoꝝ ꝓphetauit dauid ⁊ ꝑ eis dixit.
nedicā dn̄m in oī tēpore: semp laus eius
ore meo. Et h̄ de secūdo. ¶ Tertio ꝟo colla
dabūt deū ꝓpter eorū gratificationē. nā d
faciēte gr̄aꝝ receperunt in sacramētis ⁊ a
qua meruerūt vitam eternā Ro. vi. Grat
dei vita eterna. Ista est gratia gratū facie
que est dispositio per quam anima placen

eo efficitur τ eius beniuolentiam assequi-
tur per quam imago dei in anima deformis
iterum reformatur que etiā bonos a malis
discernit. quia sm Aug. super Job. Sola
ei gratia redempti a perditis sunt distincti.
Et ista gratia vt expressius dicam est quedā
spiritualis forma que in anima a deo imme
diate creatur per quam aīa ipsi deo cōformatur
diligitur τ ad vitam eternam acceptatur.
Hec autem est fons mētis depuratiu9. ipsa
nim lauat sordes peccati. Ab ipsa plures ri
uli virtutum emanant. Et sicut fons ad lo
um fluit inferiorem. sic ad locū humiliorē
ratia Jaco. iiij. Deus supbis resistit. humi
bus aūt dat gratiam. Jsta est pons susten
atiuus ne homo cadat in fluuiū inferni et
e vna ripa ad aliam transibimus. i. de hoc
undo ad gloriam. Sup istum pontem po
ti mortis periculum nō timemus: ideo ait
postolus Hebre. xiij. Optimum est gratia
abilire cor Act. xv. Per gratiam domini
su credimus saluari. Hanc igitur gratifi
tionem sancti cognoscentes se habuisse a
o dū fuerunt in via specialiter sup hoc re-
rent gratiarū actiones di. in ps. Nō mor
i laudabūt te dñe neqꝫ omnes qui descen
unt in infernum. Sed nos qui viuim9 be-
dicimus domino p gratiam quam dedi
nobis in mūdo benedicimus domino ex
c nunc τ vsqꝫ in seculuz. Et hoc de tertio.
Quarto vero collaudabunt dominuz ppter
orificationē ista ē vltima τ sūma cā gau-
di cātādi τ deū collaudādi qui tanta cō-
ret bona pro meritis imcōparabilibus ad
lem gloriam de qua τ si aliquid dixerim9
hil tamen cōparatiue diximus ad ea bo-
que ibi vere sunt. Jdeo ait ppheta. Bea
habitant in domo tua domine in secu-
seculorum laudabunt te. Et Apocal.
. Audiui vocem quasi multarum tubarū
celo dicentium alleluya. Laus τ gloria τ
tus deo nostro. Et sequitur. Gaudeam9
xultemus τ demus gloriam deo nostro
ia venerunt nuptie agni τ vxor eius pre
rauit τ datum est ei vt cooperiat se bissi
m splendens candidum. Jstud bissinum
duplex stola scꝫ gloria anime τ corporis.
c igitur patet ꝙ ibi erit vocalis collau-
io ad quam vocabimur dum nobis di-
ur. Venite benedicti τc.

Septima gloria cor-
poris erit delectabilis visio. Quo-
modo autē fiet talis visio declarat Richar.
dicens. ꝙ duplex est immutatio sensus.
Quedam quam cōcomitatur naturalis or-
gani transmutatio. Quedam quā tal' trās-
mutatio non cōcomitatur: sed patitur sen-
sus passione animali. Jn pīma immutatio-
ne sensus ita recipit formaz sensibilis ꝙ ve-
re denominatur ab ea vt cum homo ita sen
tit calorem ꝙ instrumentuz sensus est cali-
dum. Jn secunda mutatione ita recipit si-
militudinē forme sensibilis ꝙ non denomi-
natur ab ea sicut patet in visu. Uisus enim
videndo albuz non efficitur albus. Albedo
enim vniuoce nō predicatur de albedine q̄
est in pariete. τ de eius similitudine que est
in oculo. Prima immutatio non pōt esse si
ne materiali transmutatione que stare nō
posset cum impassibilitate beatorū. Sz se-
cunda immutatio nō requirit de necessitate
nisi quandam immutationē seu passionem
animalē. Sine hac aūt esse potest: quia sen
sus est quedam passio animalis loquendo
de actu sentiendi. Secundo ergo modo in-
telligendo ꝙ in beatis quilibet sensus erit
in actu. quia talis passio sensus est eius se-
cundaria pfectio Hec ille. Erit igitur corpo
ralis τ delectabilis visio rerum in quatuor
principaliter.

Primo erit visio assumpte humanitatis.
Secundo virginis τ dei matris.
Tertio felicis societatis.
Quarto celestium claritatis.

¶ Principalis igitur visio erit assumpte
humanitatis. Dictū est enim prius per Ri-
chardū ꝙ virtute supnaturali humanitatē
christi oculis corporalib9 beati videbunt. in
quocunqꝫ loco celi empirei fuerint. Si pul-
chrum est videre regem in ornamētis rega-
libus quāto magis pulchrum τ delectabile
erit videre regem regum in decore illo ma-
ximo quo fulgebit in celo. Utiqꝫ nihil am-
plius erit tam delectabile sicut ipsum sic vi-
dere. Nūc enim non saturatur oculus visu
Eccl's. i. Sed videre tūc saturabitur. Tunc
quidem beatus ingredietur τ egredietur τ
pascua inueniet Joh. x. Quia vt ait Nic. de
lyra. Beatus reficietur interi9 in aspectu di-
uinitatis: τ exterius in aspectu humanitatis
per quā saluat9 est. Jdeo dicit in plurali pas
cua. Hec ille. Ut ad hanc delectabilem visio
nem puenire valeam9 multū diligenter debe
m9 custodire oculos nr̄os vt nō pdam9 tan-
tā visionē ipsi9 christi. Jdeo dicit ppheta.

Auerte oculos meos ne videant vanitatez
in via tua viuifica me. Et ob hoc dicitur Ec
clesiastici.iij. Oculi sapiētis in capite eius.
caput nostrū est christꝰ. In hoc capite debe-
mus oculos collocare dicēte ꝓpheta. Ocu-
li mei semꝑ ad dn̄m. Et si nūc nō possumus
oculos corporales in eū figere: nec eū vide-
re talibꝰ oculis: debemꝰ tamē oculos figere
spirituales.s. intellectū ꝛ affectum vt inspe
cta vita christi ꝛ ꝯuersatione ꝛ eius māda
tis valeamꝰ ei cōformari sicut scriptor: per
hoc ꝙ oculos ad exemplar dirigit recte scri
bit vt dicamꝰ illud.ij. Parali.xx. deo nr̄o. Cū
ignoremꝰ quid agere debeamꝰ h̄ solū habe-
mus residui vt oculos nr̄os dirigamꝰ ad te
Affectꝰ etiaz noster debet in christo capite
collocari vt attēdentes q̄ pro nobis fecit ꝛ
quāta bn̄ficia nobis ꝯtulit: ꝛ ꝯferre ꝓmisit
ip̄m suꝑ omnia diligamꝰ. Sed heu multi
sunt siles porcis q̄ fructus ab arbore deuo-
rant: ꝛ oculos ad arborē nunq̄ꝫ leuant. de q̄-
bus dicit̄ in p̄s. Oculos suos statuerūt de-
clinare in terrā. Nā tota eoꝝ attentio ꝛ affe
ctio est ad h̄ terrena. Et ꝟe sicut oculus ꝑm
diuersitatem rerū distātiū est cognitiuꝰ: q̄a
rez quā videt a remotꝭ iudicat paruā ꝛ quā
videt de ꝓpe iudicat magnā vt apparet in
sole quē paruū iudicat cum tn̄ sit octies ma
ior tota terra. Sic est de peccatoribꝰ a deo et
a celesti p̄mio per peccati distantiam pluri-
mū elongatis. Nā vt dicit p̄s. Longe a pec-
catoribꝰ salus. ideo ꝛ celeste premiuz parui-
pendūt. Terrena ꝟo quibꝰ per amorez sunt
ꝓpinqui magnipēdūt ꝛ caripēdūt. In quo
ruz ꝑsona dicit̄ Isa.xxxviij. Attenuati sunt
oculi mei.s. in excelso. Sed aspicientes ter-
rena habēt oculos fortes ꝛ iudicāt talia eo
rum affectioni ꝓpinqua fore magna. Econ-
tra iustorū oculis celestia eoꝝ affectioni ꝓ-
pinqua vidētur maxima. dicētes cū ꝓphe-
ta. Ego cognoui ꝙ magnus est dn̄s. terre-
na ꝟo cum sint a iustis remota parua vidē
tur: imo quasi nulla Iere.iiij. Aspexi terraz
ꝛ ecce vacua erat ꝛ nihil. Leuemus igit̄ ocu
los nr̄os ad deū sicut legimꝰ de sancto mar-
tino ꝛ pluribꝰ alijs ꝙ oculis ac manibꝰ ī ce
lū erat semꝑ intētus: vt mereamur christū
videre oculis corporalibꝰ ī assumpta huma
nitate: q̄m illa erit maxime visio delectabi-
lis. Et hec de p̄mio. Secundo dixi ꝙ erit
delectabil̄ visio virginis ꝛ dei matris. Hec
enī post christū maxime erit pulchra ꝛ excel
lēs in dotibꝰ corporis: ꝛ in gl̄ia illiꝰ: ꝛ iō erit

multū delectabile ip̄am virginē ꝛ dei mr̄em
vidē. Hec enī post christū sp̄al̄r erit dilect
ab oībꝰ sanctꝭ. Nā cognoscet̄ ab oībꝰ ꝙ ip̄
est mr̄ dei. cognoscet̄ ꝙ ipsa mediāte sūt r
dēpti. ꝙ ipsa fuit aduocata eorū dū erāt
mundo. ꝛ multa alia bn̄ficia cognoscēt qu
nūc ignorāt: q̄ tn̄ ipsa ꝓcurāte fuerunt ei
collata: iō summe eam diligēt ꝛ amabūt:
maximā reuerētiā exhibebūt. Et nō solu
hoīes: ꝫ etiā angeli q̄si reginaz celoꝝ: ꝛ do
minā angeloꝝ honorabūt. iō oēs ipsam cu
maximo gaudio videbunt. Cū q̄nto gaudi
videres mr̄em dulcissimā si esset regina p
cifica ꝛ maxima ꝓsperitate totiꝰ orbis. V
re tale gaudiū nihil est ad gaudiū illud q
habebūt sancti de sanctissima mr̄e dei. Hā
aūt gl̄iaz ꝛ pulchritudinē virgo mr̄ dei me
ruit suis maximis ꝟtutibꝰ. s. humilitate: c
stitate: ꝛ charitate. Hec aūt nō habuit ocu
los suꝑbos. nā oculi sublimes pretendun
elationē animi: dicente Grego. in moralib
Cordis superbia vsq̄ꝫ ad mēbra foras ostē
ditur ꝛ per oculos citiꝰ iudicatur. Scieba
enim virgo benedicta scriptum esse Isa.v
Oculi sublimium dep̄ment̄. dicereq̄ꝫ potui
illud p̄s. Dn̄e nō est exaltatū cor meū: neq
elati sunt oculi mei: neq̄ꝫ ambulaui in ma
gnis. Sciebat insuꝑ ꝙ suꝑbia excecat̄ ocu
luz rōnis. vnde in figura dicitur de assyrijs
qui interp̄tant̄ sublimes.iiij. Reg.vi. Per
cute gentē hanc cecitate. Vere patit̄ oculus
fumo suꝑbie ꝛ excecatur vt videre nō possi
Iuxta illud prophete. Obscurētur oculi eo
rum ne videant. vnde inter omnes passio-
nes miserabilior est ipsa cecitas. nam ipsa
est que decipit cecum in apprehendendo: in
iudicando: ꝛ eligendo. In apprehenden-
do quia cecus nescit apprehendere vtrum
hoc sit album aut nigrum. In videndo: q̄a
quandoq̄ꝫ se iudicat ad orientem ire ꝛ va-
dit ad occidentem. Etiam in eligendo. quia
loco auri eligit cuprum. Ita cecus id est pec
cator res mundanas que sunt nigre obscu-
re ꝛ viles reputat claras ꝛ nobiles. Et ecō-
uerso etiam peccator decipitur in iudican-
do siue deliberando. quia sepe fit vt delibe-
ret ꝛ iudicet ire finaliter ad paradisum: et
tamen vadit ad infernum. decipitur etiam
quia communiter eligit denarium pro para
diso Sopho.i. Ambulabunt vt ceci quia do
mino peccauerunt. Tales igitur pericula
peccati non perpendunt. Virgo autem hu-
milis clarissime videns omnia ad salutem

cessaria ad tantam perfectionem perue-
it vt i curia celesti sit delectabile eaz vide-
ab oib⁹ btis. Et h̄ de secūdo. Tertio erit
sio delectabil' feliciq societatē. Quot erūt btī
illa celesti glia sol⁹ de⁹ 7 cui reuelare vo-
it nouit. Certū est tñ q̄ beatoꝝ erit maxi
us numer⁹. Sicut dicit Apoc. vij. Cogita
t quātuz gauderes si haberes maximam
ultitudinē fratrū multū a te amatoꝝ 7 vi
res oēs eos in maxima ptāte in maxima
oria perpetua: 7 in qua nullus posset eos
lestare. Uere tu pl⁹ diliges quēlibet san-
i in paradisi glia quā vnq̄ dilereris ali-
ā personam in hoc seculo. 7 per cōsequēs
s gaudebis videre illos in illa gloria q̄
uderes de quibuscūq̄ amicis hui⁹ mūdi
stentib⁹ in quacūq̄ excellētia mundana
ī papatu siue ī glia regali. Omnis igit
talis hoc gaudiū intelligere poterit: qd̄
nen nō erit pncipale gaudiū. Ab illa ce-
i curia ois inuidia erit elongata: que tñ
oc mūdo multū regnat. Nullus eniz tri
itur de bono alterius: sed gaudebit vt
uz est. Nunc vero inuidia filia elatiōis
et cursum suū. Ex eo enim q̄ aliq̄s vult
preferri eius inuidet pspitati. ideo in
ia dicit a non videndo: quia non potest
ere bona alioꝝ. Hec enim est qua me-
te diabolus pcurauit casum primoruz
ētum: qua mediāte cayn interfecit abel
rē suū: qua mediāte ioseph venditus est
is fratribus: qua mediāte christus a iu-
z crucifix⁹ est. Dicente scriptura. Mat.
j. De ipso pylato q̄ sciebat q̄ per inui-
n tradidissent eum. Inuidia īmediate
onit charitati que de⁹ est. Non sic de illis
sunt vel erunt in gloria. sed id vere de
dicet qd̄ scribit. i. Macha. viij. Omnes
diūt vni. 7 nō est inuidia: neq̄ zelus in-
os. Et hoc de tertio. Quarto dictuz est
i erit delectabilis visio celestium clari-
s. Nō eni solū delectabiliter christū vi-
it aut virginē gloriosaz aut tantam so
tem: sed etiā videbūt oculis corporeis
l maximū 7 pulcherrimū pallaciuz celi
yrei. 7 quecūq̄ voluerint videre in to-
ūdi machina videbūt. Unde sicut pul-
udo domus facit ad solaciū 7 cōplacē-
atq̄ delectationez hoīuz: sic vtiq̄ pul-
udo illius perpetue dom⁹ 7 habitatio-
aciet ad gaudiū 7 delectationez sctōꝝ
m̄ delectāt pulchra castra pulcherrime
us 7 habitationis huius mundi in eis

habitātes vt vix velint ea dimittere: quid
faciet illa dom⁹ regia que sine cōparatione
pulchrior erit oib⁹ palacijs queuniq̄ fuerūt
etias si omnis illarū domoruz pulchritudo
posset simul esse. Hec est dom⁹ de qua dicit
in ps. Gloria 7 diuicie in domo eius. Cogi-
temus igit fratres q̄ non habemus hic ciui
tatem manentez sed futuram inquirimus.
Heb. xiij. Ait enim ppheta. Letat⁹ sum in
his que dicta sunt mihi. Et que sint dicta
respondet. In domuz dñi ibimus. Et si est
leticia in spe quāto plus in re. Uere multi
vident de his nichil credere 7 per ɔsequēs
esse infideles cum tantā diligentiā videan
tur habere de istis domib⁹ transitorijs. 7 de
illa celesti nō curēt. Hec ergo celestis habi-
tatio dabitur vt perpetuo in illa delectabili-
ter viuant hijs quib⁹ dicetur. Uenite bene-
dicti p. m. 7c. Et hoc de septimo principali.

O Ctaua gloria corpo
ris erit grata multū auditio. Di-
ctū est pri⁹ q̄ omnes sensus erūt
cum suis actibus 7 hoc rationabiliter: q2 si
sit ibi vocalis collaudatio: sicut prius dictū
est. etiā credendū ē q̄ ille voces audientur
a beatis cum in suis corporib⁹ nulla mēbra
vel organa desint. Uidem⁹ enim experimēt-
taliter q̄ magna est delectatio 7 cōplacen-
tia in cantu bene ordinato 7 pportionato.
Sic credenduz est q̄ illa celestis cōgrega-
tio delectabiliter audiendo tot 7 tam dul-
ces voces. Unde ibi erit gratissima auditio
ex quattuor. Et

Primo ex vocū sonoritate.
Secundo ex multoꝝ quātitate.
Tertio ex dictorum veritate.
Quarto ex cunctorum bonitate.

Erit igitur mirabilis 7 gratissima melo-
dia in auditu ex vocuz sonoritate. Uox qui-
dem grauis rauca aspera et dissona valde
est vituperabilis 7 nociua: 7 discordie in ar
monia generatiua 7 auditus audientiū at-
tediatiua. imo vox vnius si sit dissoluta mul
torum bene canentiuz turbat vocem: vt ait
Pe. de berchipuo. sed vox dulcis cōsona et
ordinata multas habet laudabiles pprie-
tates. Est eni vox dulcis letificatiua: amo-
ris excitatiua: puritatis cōplexionis ostēsi-
ua: laudis et preconij magnificatiua. hec il-
le. Quis dubitare deb3 q̄ in illis gloriosis cor
porib⁹ pfectissime dispositis hec omnia sint
Uere credendū est q̄ ibi erūt voces dulcissi

me auditui maximā melodiā facietes multū resonātes letificātes cūctos existētes in illa sacra societate. Vox enī formaē ꝑncipaliter ex cānalibus gutturis ꝛ folliculis pulmonis que si sūt lenes ꝛ tēperate dulcem ꝛ tempatā ꝛ equalē reddūt vocem. Ibi vero omnia que faciūt ad vocem iocundā ꝛ perfectam in vnū cōcurrent. Unde hec vox erit de qua ꝓpheta in ps̄. Vox dn̄i in virtute vox dn̄i in magnificētia. Et dicit vox dn̄i: quia omnis vox sanctorum erit principaliter ad gloriam ꝛ honorē dn̄i ꝛ magnificentiā beatissime trinitatis: sicut magis dicet in tertio articulo. Si enim nūc voces hoīum bene cantantiū: aut etiam organorū: aut aliorum instrumentorū sint gratissime auditui nr̄o. quāto magis voces ille sine comparatione dulciores ꝛ melius resonātes erunt auribꝰ sanctorum gratiores. Legimꝰ enim ꝙ syrena est monstrū marinum habens in vmbilico ꝛ sursum formam virginis: inferius figurā piscis. Que syrena dicit a dulcedine cantus. quia sui cantus dulcedine nautas trahit ꝛ eos dormire facit: quos cū viderit cōsopitos ad nauem accedit ꝛ quē poterit capere secum ducit ꝛ perferēs ad locum suum ipsum secū cōuenire cogit qui si noluerit vel nō poterit ipsum perimit ꝛ eius carnē deuorat. Hec Bartho. in libro proprietatū. Tales sunt cantus communiter huiꝰ mūdi: ꝛ mulierum maxime in choreis ꝛ alijs locis. Unde diabolus in hoc assimilat custodi porcorum qui quādo vult porcos suos congregare facit vnum clamare. et sic omnes alij clamant ꝛ veniunt. Sic diabolꝰ quādo vult congregare exercitū suum facit vnā mulierem clamare in media villa: ꝛ tunc omnes stulti ꝛ stulte cōueniunt ꝛ ibi capiūtur multis peccatis ꝛ tandem ad infernum deducūtur. O charissimi nō est hic locus cantandi tales cantilenas: sꝫ magis flendi. Luce. vi. Beati qui nunc fletis quia ridebitis. Et sequitur. Ve vobis qui ridetis nunc: quia lugebitis et flebitis. Sicut enim sponsa que recipit alienū nō meretur consolari sed flagellari. Sic anima nō meretur consolationem illius celestis patrie que recipit alienum. Bernar. Delicata est diuina consolatio ꝛ nō datur admittētibꝰ alienas. Abstrahe igitur te a cantu fatuo vt possis audire illam eternam iubilationem. de qua Cant. ij. Ait sponsus idest christus sponse. idest ecclesie desiderans nostram salutem, Sonet vox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis. Si christo sit dulcis vox cuiuslibet beati: non inmerito debet esse dulcis alteri beato. Et sic patet quomodo erit gratissima auditio ex vocum suaui sonoritate. Secundo erit gratissima ex multorum quantitate. Non enim erit vna vox tm̄ resonans dulciter iubilans: sed erunt tot voces quot sancti. de qua multiplici voce. ait Jo. Apoc. xiiij. Audiui vocem de celo tanꝙ vocem aquarum multarū ꝛ tanꝙ vocem tonitrui magni. ꝛ vocem quam audiui tanꝙ cytharedorum cythariꝫantium in cytharis suis et cantabant quasi canticum nouum. Dicit ergo Joh. Audiui vocem experimentem mihi de gaudio celi tanꝙ vocem multarum idest multorum populorum siue sanctorum qui ex multis populis electi sunt qui dicūtur aqua propter fluxum successiue generationis. Dicit etiā tanꝙ vocem tonitrui magni: quia longe late auditur. Et dicitur vox tonitrui propter magnam expressionem vehementis desiderij quo desiderant laudare deum. Sicut enim tonitruum generatur ex vapore incluso. in nube quem continere nō potest. Sic sancti in patria non possunt contineri desiderium suum quin vocibus illud exprimant. Dicente propheta in ps̄. Exultabunt sancti in gloria. Exultare est pre gaudio quasi extra se saltare. Sequitur. Et vocē quā audiui ꝛc̄. Hic cōmendatur illa melodia ab instrumēto musico. Cythara lignum habet cui omnes corde sunt fixe. Hoc lignum designat meritum dominice passionis quam in ligno crucis sustinuit cui omnia merita sanctorum affixa sūt et cuius virtute omnia efficaciam habent quia sine illo nullum sonum reddunt. Beati ergo in patria sua christo attribuūt. ideo cordas suas ligno extendunt: ꝛ dum merita in singulis cordis idest sanctis computando vident correspondere premia: resultat huius cythare. idest societatis sanctorū suauissimum vocis gaudium. Et sequitur. Et cantabant quasi canticum nouum. quia hoc canticum tm̄ placebit per infinita secula quantum illa hora qua primo incipietur ꝛ ideo semper reputabitur nouum. Hoc est canticum de quo ait propheta in ps̄. Cantate domino canticum nouum. O inestimabilis melodia. O incomparabilis iubilatio: quis te merebitur audire. Nonne hij qui gaudent plus de sua infidelitate:

q̄ iusti de fide qui similes sunt cigno qui p⸗
te morte suā dulciter cantat: similes etiam
delphinis et syrenis: qui tunc saltant et gau⸗
dent qn̄ tēpestas in mari debet insurgere.
Sic multi gaudent in morte pctī. Certe ta
es nō merenf audire illā vocē dulcissimā
quia ex gaudio taliū sequif tēpestas dāna⸗
ionis eterne. de quib⁹ dicif Job. xxi. Exul⸗
ant lusibus et tenent tympanum et cytharā
gaudent ad sonitū organi. Ducunt in bo⸗
is dies suos et in pūcto ad inferna descen⸗
unt: qui dixerūt deo recede a nobis scien⸗
iam viarū tuarū nolum⁹. Ceci qui non vi⸗
ent lucē cōiter sunt tristes. vn̄ dicit Tho⸗
ias ca. v. Quale gaudiū mihi erit qui in te
ebris sedeo et lumē celi nō video. Sic sine
umine gratie nullū pōt esse gaudiū spūale
ideo qui per pctm̄ lumine grē sūt priuati
ūq̄ perfecte gaudēt. q2 semp portāt secū
ausam tristicie sc3 remorsuz ↄscientie pro
iminib⁹ que fecerūt. in ps. Non gaudebit
inimicus me⁹ sup me. s. inimic⁹ grē nō gau⸗
ebit de ea. sed timor dei delectabit cor et da
t leticiā et gaudiū. Eccl. i. Talib⁹ dabitur
audiū illi⁹ eterne iubilationis. et hoc de se⸗
ido. Tertio dictū est q in illa eterna glīa
it grauissima auditio ex dictorū veritate
nis eni bona placēt. Ad hoc ergo q can⸗
s placeat deo oportet q placeat ei cantor
ateria forma et finis. Et in h̄ duo vltima
icta simul possunt declarari. Cantorē q̄dē
o faciūt placere iuxta christū. sc3 affectio
ūda et intētio recta. Unde sicut vox mun⸗
facit placere cantum: sic affectio mūda:
eo non est gratus cantus reproborū. Jsa.
xviij. Ait ezechias. Dn̄e saluū me fac sc3
ctīs. et ps. n. cā. c. diebus etc. Secūdo re⸗
irif q sit intētio recta: sicut vox placet al
. intentio eni3 recta facit attingere ad al⸗
simum. Jn ps. Cantabo dn̄o qui bn̄fecit
ibi. et ps. n. d. altis. Nō nūmo pp̄ter cupi⸗
tatem: nō mūdo pp̄ter vanam gloriam:
carni pp̄ter lasciuiā: sed dn̄o pp̄ter eius
udes. Un̄ dicif. ij. Paral. xx. Or iosaphat
atuit cantores dn̄i: vt laudarēt eum. Ue⸗
tales sunt cantores illi⁹ superni tēpli: q2
undi a peccatis et oēm cantū suu3 faciunt
pter deum. ideo eorū cantus sūme placet
si deo. et cunctis ipsis cantorib⁹. Si enim
ntor displiceret quantūq3 q bene ageret
ntus eius nō placeret ipsi odienti. Jbi ve
sc3 in gloria erit maximus amor vni⁹ ad
terum. et ideo cantus taliū multū erit gra
tus omnib⁹ ibidem existentib⁹. Uidemus
enim q matres que multū diligunt natos
suos si vident siue audiūt eos bene cantan
tes in diuino seruitio multum delectantur.
Cantabūt insuper dn̄o vt dictū est figurati
primi. Paral. xvi. Ubi dicif q dauid consti
tuit coram archa dn̄i sacerdotes canere iu⸗
giter. Placet etiam cant⁹ quādo materia ē
pulchra. Materia aūt cant⁹ btōr erit de bn̄
ficijs diuinis. in ps. Cātabim⁹ et psallemus
v̄tutes tuas. Cantabūt igif de virtute et po
tentia dei: quā ostēdit in mundi creatione.
de eius misericordia quā ostēdit in nostra re
demptione. de eius clemētia qua3 ostendit
in beatorū saluatione: et de multis alijs que
longum foret enarrare. Dicente pp̄heta in
psona cuiuslibet beati. Misericordiā et iu⸗
dicium cantabo tibi dn̄e. Placet iterū can
tus quādo fit letando humiliter. sicut cant⁹
auicularū letior est et magis gratus quam
cant⁹ magnarū auium. Utiq3 cantus bea⸗
torum fiet cū magna humilitate et reueren
tia ad ipsu3 deū et ad seinuicē. ideo erit gra
tissim⁹. Jdeo in psona cuiuslibet sancti dic
pp̄heta. Gaudebūt labia mea cu3 cantaue
ro tibi. et anima mea quā redemisti. Un̄ ta⸗
lis cantus in omni humilitate fact⁹ delecta⸗
bit: et seipsu3 cantantē et cūctos audientes
O quāta leticia quātū gaudiū quāta exul⸗
tatio erit in auditu tantorū cantātiū. Quis
potest hec cogitare: certe nullus mortaliu3.
O quātū debent optare huiusmodi cantu3
et maximā melodiā. hij qui delectanf in can
tibus inhonestis et lasciuijs alijs que ducūt
ad infernū. Sed notate q sicut oport3 pri⁹
facere vigiliā q̄3 festum: sic oport3 nos pri⁹
flere cū flentib⁹: vt post possim⁹ gaudere cū
gaudentib⁹. Placet vltimo cant⁹ qn̄ est sic
iam dixim⁹ in gratiarum actiōe. Sicut filij
israel cantauerūt post transitū maris rubri
di. ad inuicē illud. Exo. xv. Cantemus dn̄o
gloriose. Sic vtiq3 cantabūt deo gratiaru3
actōes referēdo sancti: q2 eua serūt pericula
maris rubri. i. hui⁹ mūdi pctīs pleni. Uidē⸗
tes aduersarios suos. i. demones et acq̄escē⸗
tes submersos. i. damnatos perpetuo in illo
maximo mari igne et sulphure et alijs mult
penis pleno qd̄ est infern⁹. Cantabūt insup
pro adeptiōe glorie dicēte. Tho. c. xiij. Per
vicos eius all'a cantabif. Alleluya enim est
cantus gaudij et exultationis. Jnterpretaf
enim all'a laudate dominū. et ideo istud di
citur esse canticū beatorū qui sc3 deum lau⸗

dando letant̄ ⁊ eum bn̄dicendo et amando cōtinue occupant̄. Istud etiam canticū inter cetera ecclesia sepius replicat ad denotandū ꝙ laus diuina debet omnib⁹ summe placere ⁊ ab omnib⁹ summe desiderari. vnde Apoc.xix. dicit̄. Et quattuor seniores et quattuor animalia adorauerūt deū sedentem super thronū dicētes. Amen. all'a. Unde in ca. illo quater ponit̄ hec vox alleluya propter sacramentuȝ trinitatis ⁊ vnitatis. Talis igitur cantus maximaȝ faciet in auribus sanctorum delectatiōeȝ ex dictorū veritate ⁊ cunctorū bonitate: quā gratissimaȝ auditionem assequent̄ hij quibus dicetur. Uenite benedicti.p.m.⁊c̄.

Nona gloria corporis erit redolens odoratio. Pro quo notandum est ꝭm Richar. ꝙ perfectio glorie prohibebit: ne perfectio vnius potentie impediat alterius operationem qd̄ non potest facere natura in hoc corruptibili statu. Item dicit ꝙ in corporib⁹ gloriosis erit odor in sua vltima perfectiōe nullo modo per aliquā superfluam humiditatem depressus. ⁊ ideo ab eis multiplicatur odor ad olfactū sine aliqua euaporatiōe hec ille. Et iuxta hoc possum⁹ dicere ꝙ ibi erit odoratio. ex quattuor maxime. Et

¶ Primo ex domini fragrancia.
Secūdo ex virginis presentia.
Tertio ex cetus assistentia.
Quarto ex sui subsistentia.

¶ Primo igit̄ erit ibi odoratio suauissima ⁊ delectissima ex christi fragrancia. Credendum est enim ꝙ sicut xp̄s excedit in gloria corpis omnes sanctos et scās paradisi: ita etiam excedit in his que cōsequunt̄ huiusmodi gloriā: quorū vnum erit odor ille delectabilissim⁹ qui multiplicat̄ in corpe christi vsqȝ ad olfactū cuiuslibet beati. Unde ecclesia cōsiderans huiusmodi odorē excellentē ait ipsi christo. illud Cañ.i. Trahe me post te curren⁹ in odorem vnguētoꝝ tuorū. Bonus odor confortat spirit⁹ corporales. Sic christi odor suauissim⁹ magnā cōfert consolationē ⁊ delectationē oībus beatis. Sicut enim videm⁹ ꝙ in apotheca sunt species redolentes quarū vna pl⁹ redolet altera. Sic credenduȝ est ꝙ in illa sūma apotheca sunt valde plures species. i. sancti quorū vnus excellit alterum in odore. Unde christus qui plus ceteris redolet figurari potest per pan

theram. de qua dicit̄ libro proprietatū. v
Or ab ore ei⁹ exit odor aromatic⁹ supra m
dum suauis: ⁊ ꝑpter eius suauitatē omn
animātia ipsam sequunt̄. Sic ipse christ
est proferens ex se odorem suauissimū:
pter qd̄ omnes sancti ipsuȝ sequūt̄. De qu
bus d̄r Apoc. xiiij. Sequūt̄ agnuȝ quocū
ierit: hunc odorem si nō valemus nūc se
re: tamen possum⁹ odoreȝ sue bone vite q
debemus imitari sentire ⁊ videre. Uñ ip
dicit Io. viij. Ego suȝ lux mūdi. Qui sequ
me nō ambulat in tenebris sed habebit l
men vite dicit domin⁹. Uita christi et ei
cōuersatio fugat in nobis tenebras vici
rum. Istud sequit̄ est apprehensio cum d
lectione operāte eorum que sunt necessari
ad salutē. Unde sicut homo per quinqȝ se
sus naturales cognoscit omnia: quia om
nis nostra cognitio incipit a sensu. Ita pe
quinqȝ sensus spirituales apprehendit qu
ad salutem pertinēt. Uidelicȝ per visum
pientie ⁊ discretionis. per auditū obediēti
⁊ subiectionis. per odoratū redolentis co
templationis. per gustum suauitatis deu
tionis. per tactum penetrabilis compassio
nis. Et sicut nō potest quis viuere si priue
quinqȝ sensibus corporalib⁹. ⁊ membrū di
citur mortuuȝ qd̄ nō sentit. Sic anima p
gratiam nō est viua nisi spiritualib⁹ sensib
sit dotata: imo si anima que ad salutem pe
tinent sentire non perpendat̄: mortua iudi
catur. ⁊ ideo ad spiritualiter sentiendū m
net apostolus. Phil'.ij. di. Hoc sentite in v
bis qd̄ et in christo iesu. Sentiamus igitu
mundi pericula siue dispendia. Hoc sentite
cordis flagricia in vobis crucis supplicia i
christo celi solatia. Iesu qui interp̄tat̄ sal
uator. Sȝ multi de hoc nichil sentiūt. Cau
sa est: quia membrū non sentit dolorem: n
si ꝙdiu manet in corpore. Oleū mādragor
sic hominem dormire facit ꝙ non sentit se
ctiones vel puncturas: et semen iusquiami
si fiat de eo vnguentuȝ: ita stupefacit mem
bruȝ cui apponit̄ ꝙ quasi totalit̄ perdit sen
sum: sic liniti oleo rosario deliciarum reple
ti semine diuiciarum: christi bonum odoreȝ
non sentiunt: imo quasi insensibiles rema
nent. Sap̄. iiij. Inconstantia concupiscen
tie transuertit sensum. Non sic charissimi:
sed sentiamus christum donec inueniam⁹
ipsum. Sicut canis dum sentit predam nō
cessat donec eā inuenerit. Et hoc de primo
⁊c̄. Dixi secundo ꝙ in gloria erit redolens

doratio ex presentia matris dei. Hec enī
rata virgo: sicut post filium suum specialē
bet coporis gloriam: ita specialez habet
lorem: et ita etiam beati ex ea specialem
isatione olfactus cōsequunt̄ ꝛ specialem
ectationē. Unde de ea cantat sancta ma-
ecclesia. Sicut myrrha electa odorez de-
suauitatis sancta dei genitrix. Cuz enī
iam in corpore gloriosa: vt pie credimus
it odorem suum in celo empyreo in quo
n christo filio suo regnat ꝛ regnabit per
uo: dabitq; illum odorem toti curie cele
post diem iudicij. Hec etiam in hoc mun
flagrat per fame redolentiam. Quanta
us virginis sit in toto orbe fama vide-
otest per deuotionez singularē quā om-
christiani habent ad eam. Unde de ea
umus dicere illud Jo. xij. Domus idest
lesia impleta est ex odore vnguenti. Et
loquit̄ diuina sapiētia. Eccl. xxiiij. di.
asi balsamū nō mixtum odor meus. Nā
t in balsamo totum est medicinale. scili-
folia flores ꝛ fructus. Sic in virgine fo
sancte locutionis flores honeste conuer
onis: ꝛ fructus bone operatiōis. omnia
unt bona et domino accepta. Et in illo
ponūtur aromatica ꝛ odorifica ad expō-
em bone fame ipsius. Naz ꝛ beataz in-
Lu. x. Me dicēt omnes generatiōes
t beatitudinē meam predicādo dilata
t. Nec mirū: quia per ipsam omnes bn̄-
m acceperūt: peccatores recōciliationē:
benedictionē ꝛ angeli repationez. per
m deus operat⁹ est salutez in medio ter
ideo ad ipsaz aspiciunt vt ad matrem
qui est fructus omnes reficiēs suo odo-
luifico. Unde ipsa potest nobis pferre
Gen. xxvij. Ecce odor filij mei: sicut
agri pleni. Hec est igitur dn̄a que sic-
ri odore fame nunc fragrat et fragra-
dore reali apud omnes sanctos in glo-
elesti. Et hoc de secūdo. Dictum est ter
in celo erit odor redolens ex cetus as
ntia. nam ꝛ cōsequenter credenduz est
nnes illius celestis apothece species.
sancti singulari odore redolebūt 𝔰m
ꝛ minus. O quantus odor quanta re
ntia tot specierū. Si enim omnes spe-
omniū apothecarū que nunq̄ fuerunt
runt essent in vnum: nō tantū facerēt
em: nec ita suauem redolentiam: sicut
t illa maxima societas sanctoruz. Ibi
atus erit in maxima delectatione; imo

ꝛ ipse totus homo corpore et anima glorio-
sus. iuxta illud Prouerb. xxvij. Uarijs odo
ribus delectatur cor. Unde poterunt ipsi
beati dicere illud. ij. Chorinth. ij. Christi bo-
nus odor sumus. Mons libani ratiōe mul
titudinis arborum aromaticarū dicitur to
tus odorificus. Eccl. xxxix. Quasi libanus
odorem suauitatis habente. Tales fuerūt
odoriferi per sanctitatem ꝛ perfectionez vi-
te. Nam talis odor perducit ad odorez pa-
radisi. Et nos quidam si velimus ad illum
odorem paradisi peruenire debemus bo-
nam vitam habere. Salmo piscis est qui
dulcem aquam sentiens adeo eam sequi-
tur vt nullis aduersis detineatur: imo duz
peruenit ad loca molendinarum caudam
in ore recipit et exclusas prosilit: ita q̄ ali-
quando mortuus reperitur in palis. Sic
boni viri iam odorantes per fidem dulce-
dinem celestis patrie omnia mūdana insi-
pida ꝛ amara spernunt ꝛ accipiunt caudaz
in ore idest considerantes finem suum mo-
lendina. idest ista volubilia ad modum mo
lendinis transiliunt. Juxta illud ps. Diui-
cie si affluant nolite cor apponere. imo ali-
qui amore illius suauissimi odoris mori-
untur in palis idest moriuntur pauperri-
mi omnib⁹ rebus mundi renūciando. iuxta
illud Math. xix. Si vis perfectus esse va-
de et vende omnia que habes et da paupe-
ribus et habebis thesaurum in celo. Et hoc
de tertio. Quarto dictuz est q̄ in celo erit
redolēs odoratio ex sui subsistentia. Qui-
libet sanctus de seipso gaudebit et odorem
sui corporis dulciter sentiet. Uidemus eniz
q̄ aliqui non habentes ex se fragrantiam
in manu portant aliqd̄ pomum vel aliquid
aliud. Beati enim habebunt pro pomo odo
rifero suū gloriosum corpus: quia erūt vna
species illius maxime apothece. Unde qui
libet poterit dicere illud Can. i. Dum esset
rex in accubitu suo nard⁹ mea. i. corp⁹ meū
dedit odorē suū de hoc corpore. dicit̄ Sap.
viij. Cū essem magis bonus veni ad corp⁹
coinquinatū. i. per bonitatē mentis veni ad
gloriā corpis. In corpe aūt nūc vili oēs in
uoluit merces p̄ciosas. s. aīam ad imaginē
suaz ꝛ v̄tutes in sacro baptismi. Sicut mer
catores pāno vili ꝛ rudi inuoluūt mercan-
cias p̄ciosas ꝛ si rūpat̄ nō est cura. Sic de
carne nr̄a si maceret̄ si v̄beret̄ nō debet esse
cura sic q̄ aīa p̄ciosa custodiat̄. Mat. xviij
Nolite timere eos qui occidūt corp⁹ animā

autē nō possunt occidere. Dicitur autē in li-
bro de naturis rerū ꝙ monstruꝫ est magnū
qñ quis habet magnū corpꝰ ⁊ paruū caput
Sic moraliter horrēdū est de multis hoībꝰ
qui nimis habent corpus magnū. idest car-
nalitatem: ⁊ tamen caput in quo vigentur
sensus habent paruū idest rōnē ⁊ mentem
habēt modicā; quia pauca sciūt et modicuꝫ
curāt de sua salute. Nō sic paulus corpꝰ suū
diligebat sicut multi carnales: ſ dicebat il-
lud. i. Corinđ. ix. Castigo corpꝰ meū ⁊ in ser
uitutem redigo scꝫ spūs. qꝛ ex tali seruitute
oritur salus ipsius corpis ⁊ anime que san
ctis viris dabitur in die iudicij cum eis di-
cetur. Uenite benedicti ⁊c̄.

Decima gloria corpo

ris erit suauis degustatio. vbi di-
cit Richardus ꝙ gustus nō erit
in aliquo actu deseruiente nutritiue. ſ tan-
tūmodo inquātū est apꝓhensiuus saporis
⁊ hic potest separari ab alio ꝙ erit immuta
tio aīalis sine īmutatione naturali ⁊ mate-
riali. Unde quidam dicūt ꝙ erit quedaꝫ hu
miditas in lingua beatorum habens illum
saporē qui maxime competit ꝑfectioni sen
sus illius qui in lingua beati seruabit incor
ruptibilis imꝑpetuū. Unde inquit doctor
iste. Videt mihi dicendū ꝙ ħ hūiditas aut
fiet a deo in lingua ꝑ creationē: aut cau-
sabit in ea ex vi beatitudinis anime: ⁊ erit
vera humiditas: ⁊ in qua erit verus sapor.
hec ille. Erit ergo hec degustatio sub modo
quadruplici.

Primo erit quasi cibus reficiens.
Secundo ipsis sanctis sufficiens.
Tertio oris gustum ꝑficiens.
Quarto viuaciter afficiens.

¶ Primo erit talis degustatio quasi cibus
reficiens. Hoc est dictu ꝙ talis sapor erit in
gustu beatorū: ac si esset sapor melioris cibi
qui posset imaginari: ⁊ adhuc vt credo excel
lentior erit omni degustatiōe pro vita pre-
senti imaginabili. Hec est gustatio que de-
negabit vocatis ad cenā magnā. sed nolen
tibus venire. Lu. xiiij. vbi dicit. Homo q̄dā
fecit cenam magnā ⁊ vocauit multos: ⁊ mi
sit seruū suum hora cene dicere inuitatis vt
venirēt: quia iam parata sunt omnia. ⁊ ce-
perunt se omnes simul excusare. Et sequit.
Dico aūt vobis ꝙ nemo virorū illorū q̄ vo-
cati sunt: gustabūt cenā meā. Per hanc ce-
nam intelligit gloria eterna, de qua Apoc.
xix. dicit. Beati qui ad cenā agni vocati s
ad istaꝫ cenā vocauit multos: qꝛ oēs voc
uit xp̄us deꝰ ⁊ homo nemineꝫ volēs perir
sed omnes saluos facere. vt dicit. i. Thy.
Et misit seruū suum idest quēlibet predic
torem. ⁊ dicit in singulari: quia omnes a
eundem finē predicāt scꝫ ad salutē anim
rū: dicere inuitatis: qꝛ erāt negligētes vt v
nirent: qꝛ parata sūt omnia vt nihil remar
ret excusatiōis. Sed sequit ꝑssimū verb
in quo ostendit dānatio multorū. Nam c
perūt omnes se excusare. in quo ostendun
valde fuisse repꝛehēsibiles: qꝛ cuꝫ liberalite
inuitant nolūt venire: ꝓpter qđ iratus p
terfamilias ait. Dico aūt vobis ⁊c̄. Dignu
⁊ congruuꝫ est vt si homo inuitat ad aliq
bonū ꝑcipiendū ⁊ ex negligētia vel mal
cia respuit ꝙ ipso priuet. Sed dubitat d
illo ꝟbo omnes: qꝛ si omnes se excusent n
lus videt saluari. Rñdet interli. Ceperun
se excusare omnes qui inquit venire nolun
cuiusmodi sunt eminētijs inhyātes. Villa
inquit emi ⁊c̄. Excusant se reruꝫ opulentij
implicātes. ideo alter dicit. Juga boū em
⁊c̄. Tertio excusant se carnis cōplacentij
inuoluētes. Ideo alter dixit: vxorem dux
⁊c̄. Tales inuitati venire cōtemnunt. ide
precipit inuitari debiles pauperes cecos
claudos. Pauꝑes spiritu quoniā ipsor
est regnū celorū. debiles ad faciendū mal
⁊ fortes ad faciendū bona: cecos in sapien
tia mūdi: sed vidētes que sunt salutis. cla
dos in quibꝰ eneruat carnis cōcupiscētia
recte ambulāt in via paradisi. Tales nō
excusant. Et tertio quidaꝫ coguit infirm
tate vel aduersitate cuꝫ patientiā habēt i
his ꝓpter deum. Qui ergo voluerit gustar
illam sempiternā cenam nō se excuset. N
mo dicat nō possum pctā dimittere. Alien
ablata restituere: inimicū diligere: ꝑniten
tiam agere: imo totis viribꝰ laboremꝰ: vt a
illam gustandā veniamꝰ. Et hoc de primo
Secūdo dixi ꝙ illa gustatio erit ipsis suff
ciēs: Alique sūt degustatiōes q̄ nō sufficiū
vt paruus cibus multū esurienti: vel paru
potus multuꝫ sitienti nō sufficit cuiusmod
sunt hec terrena que nūꝙ̄ sufficiunt; sꝫ ill
degustatio erit sufficientissima: sic ꝙ sanct
nil aliud vltra degustare desiderabūt. Ideo
ait propheta. Gustate ⁊ videte quoniā sua
uis est dominus. Ideo dicitur cena ma-
gna: et vere magna: quia ipse deus cibu
erit omniū in gloria existētiū. Sꝫ ad sensu

...mum ipse vt dictum est sapores creabit
...ore et lingua cuiuslibet dei et perpetuo cō
...seruabit sic q erit cuiuslibet sapor mul
...m sufficiens. Et hoc de secundo. Tertio
...lis degustatio erit oris gustū perficiens.
...otentia enim perficit suo actu cōuenien
...et delectabili. Sic vtiqz gustus cuiuslibz
...ori ex tali sapore perficietur vt sit in opo
...ione tali cōpletissima. Ad Heb. v. Per
...torum est solidus cibus idest beatorum
...pore et ais perfectorū est solid' cibus id
...sapor perfectus quasi esset solidi siue per
...ri cibi. Videmus enim q alius est sapor et
...modo perficiens gustum carnis et pi
... mellis et lactis et vt cōmuniter quanto
...us est perfectius nutriens tanto est sa
...rius dulcior. Iste autem sapor beatorū
...st nobis figurari per saporem māne. de
... dicit Exodi. xvi. Et gustus eius erat
...si simile cum melle. Simila ait Nico. de
... est farina delicatissima: et ita sapor ipsi'
...e erat quasi sapor panis facti de simila
...ixtione mellis. dicit tamen Sap. xvi.
...ratū panē de celo pstitisti eis sine labo
...rē delectamētum in se habentē et omnis
...ris suauitatē. sed hoc ait Nico. de lyra
...elligendū est q nō erat ex natura mā
...ed ex merito sanctorum hominū qui eū
...debant quibus sapiebat sicut deside
...t. malis autem hominib' ex eorum de
...to desipiebat. hec ille. Talis vere erit
...por celestis qui ex meritis dabit ipsis
...s et habebit in se omne delectamentum
...nis saporis suauitatē: et ita erit sapor
...i et optimi cibi et potus. Et hoc de ter
... Quarto dictum est q talis degustatio
...luaciter efficiens. Nam sicut sensus
...us et omnes aliqñ sensus corporis glo
...erūt in optima dispositione: ita actus
...um erunt in efficaci et viuaci apprehen
... Unde potest figurari per fauum mel
...nem gustauit Ionathas. de quo dicit
... Reg. xiiij. Et ionathas extendit sūmi
...virgule quam habebat in manu et in
... in fauo mellis et conuertit manū suā
... suum et illuminati sunt oculi ei'. Sic
...go ionathas per cōmestionem mellis
...catus in visu et forte ex sūptione mel
...gustatione: ita vtiqz beati tam ex di
...ione corporis q̄ ex illo sapore habe
...viuacē et excellentem multū gustatio
...t sic erit beatitudo celestis patrie sta
...mniū bonorum aggregatione perfe
ctus: vt ait Bonauen. lib. iij. prosa ij. O ...
...statum dignetur nobis sua gratia altissi
mus dei filius in illo extremo iudicio con
cedere: cui laus honor et gloria pro comple
mento huius operis sit in sempiternum pa
trique et spiritui sancto quas tres personas
vnum deum credimus in eternum. Amen.

Finit speculum finalis retributionis cō
positum per reuerēdum magistrum Petrū
Reginaldeti sacre theologie professorem:
ordinisqz fratrum minorum. Impressum
Lugduni partium francie, amenissima vr
be per Iohannem trechsel impressorie artis
magistrum. Anno nostre salutis Millesi
mo quadringentesimo nonagesimo secūdo.
die vero tertia Augusti.

Laus deo.

Eduū lugdunum regalis vox facit vnum
Nam tenet antistes modernis iura supstes

15-20

